

“Apeldoorn schoner, gezonder en
groener doorgeven aan de
volgende generatie”

Bestuursakkoord

Gemeente Apeldoorn

2018-2022

*OVER HET TOEKOMSTBESTENDIG MAKEN VAN DE CENTRUM
EVENEMENTEN IN APELDOORN DOOR IN TE SPELEN OP DE
INNOVATIES IN DE EVENEMENTENBRANCHE*

Alex Wolters

Thesis

Over het toekomstbestendig maken van de centrum evenementen in Apeldoorn door in te spelen op de innovaties in de evenementenbranche.

Auteur: A.M.S. Wolters
Studentnummer: 423463

Onderwijsinstelling: Saxion University of Applied Sciences
Faculteit: Hospitality Business School
Opleiding: Facility Management
Eerste examiner: Judith Hoogwijk
Tweede examiner: Dennis Stijf
Adres: Handelskade 75, 7417 DH Deventer

Organisatie: Buro Vrijtijdswerk
Begeleider: Marco Bod
Adres: Roggestraat 44, 7311 CD Apeldoorn

Afstudeerperiode: september 2019 tot en met maart 2020
Datum: 30 maart 2020, Apeldoorn

Verklaring eigen werk

Ik verklaar hierbij dat ik:

- volledig op de hoogte ben van de beoordelingscriteria van de toets Thesis W;
- alle Thesis W gerelateerde inspanning die nodig is om te voldoen aan deze criteria individueel heb verricht;
- geen hulp heb gehad van een tweede persoon, anders dan de door HBS aangeboden begeleiding.

Naam: Alex Wolters
Datum: 26-03-2020

Handtekening:

VOORWOORD

Voor u ligt het thesisrapport over de verduurzaming van evenementen in het centrum van Apeldoorn voor de aspecten energie, afval en catering. Dit thesisrapport is tot stand gekomen in de allerlaatste fase van mijn opleiding Facility Management aan de Hospitality Business School van Saxion in Deventer. Het thesisrapport is opgesteld voor het evenementenbureau Buro Vrijtijdswerk en de stichting centrum evenementen in Apeldoorn.

Gedurende de afgelopen zeven maanden ben ik aan de slag gegaan met het onderzoeken en schrijven van de thesis. De thesisperiode heeft meer tijd gekost dan ik uiteindelijk had verwacht. Dit komt doordat ik helaas tot tweemaal toe het thesis proposal defence niet haalde. Hierdoor heb ik de gestelde deadline van 13 januari 2020 niet gehaald en daarmee enige vertraging opgelopen. Daarentegen heb ik de afgelopen zeven maanden als zeer leerzaam en leuk ervaren. Nadat ik voor de tweede keer mijn thesis proposal defence niet haalde, overwoog ik om helemaal te stoppen met het onderzoek. Achteraf gezien ben ik erg blij met mijn besluit om toch door te gaan en dit project alsnog te volbrengen. Vooral de eerste periode heb ik als zeer intensief en hectisch ervaren. Toen ik eenmaal begon met het uitvoeren van het veldonderzoek merkte ik dat ik er meer plezier in kreeg. Het opstellen en afnemen van interviews vond ik zeer leerzaam en tegelijkertijd leuk om te doen. Het waren zeven drukbezette maanden, maar in het algemeen kijk ik terug op een ontzettend leuke en leerzame periode uit mijn leven.

Als blij van dank wil ik graag een aantal mensen noemen. Ten eerste wil ik Marco Bod bedanken voor zijn prettige samenwerking en voor zijn behulpzaamheid tijdens mijn gehele thesisperiode. Hij was te allen tijde bereid om mij te helpen en ik heb het onderzoek daardoor met plezier uitgevoerd. Ook heeft hij me goed geholpen met het vinden van de juiste contactpersonen en me uitgenodigd voor de workshops van Green Events. Zijn advies, hulp en kennis hebben me erg geholpen.

Verder gaat mijn blij van dank uit naar mijn thesisbegeleiders Judith Hoogwijk en Dennis Stijf. Ondanks mijn geïrriteerde houding tijdens het tweede thesis proposal defence hebben ze mij erg goed geholpen. Mede door hun motivatie, kritische blik en advies in de feedback heb ik besloten door te gaan met het onderzoek met uiteindelijk een mooi resultaat, waarvoor wil ik hen enorm bedanken.

In de afgelopen zeven maanden heb ik veel kennis en ervaring opgedaan en ik kijk hier met plezier en trots op terug.

Ik wens u veel plezier bij het lezen van mijn thesis.

Alex Wolters,
Apeldoorn, 28 maart 2020

MANAGEMENTSAMENVATTING

Omliggende gemeenten en organisaties in Nederland zijn innoveren in de evenementenbranche op het gebied van duurzaamheid. De gemeente Amsterdam heeft hele strenge eisen gesteld aan de evenementen en dat schrikt de organisatoren af. Hierdoor komen minder subsidieaanvragen binnen en worden minder evenementen georganiseerd. In Apeldoorn willen de gemeente deze reductie absoluut niet en zijn ze erg dankbaar voor alle evenementen die worden georganiseerd, waaronder ook veel op basis van vrijwilligers. Om Apeldoorn toekomstbestendig te maken en mee te gaan met de trends en ontwikkelingen en met omliggende steden in de evenementenbranche, moet er meer worden ondernomen op het gebied van duurzaamheid. Vanuit deze aanleiding is het managementvraagstuk opgesteld: *“Op welke wijze kan Buro Vrijtijdswerk het inkoopproces verduurzamen voor haar centrum evenementen in Apeldoorn die daarnaast ook aansluit bij de wensen, eisen en doelstellingen van de stichting centrum evenementen?”*

Om het managementvraagstuk te kunnen oplossen is zowel veldonderzoek als literatuuronderzoek uitgevoerd. Er is uitgebreid literatuuronderzoek gedaan naar de kernbegrippen duurzaamheid en inkoop. Hieruit zijn verschillende sub dimensies van duurzaamheid gevonden die betrekking hadden op en relevant waren voor evenementen. Vanuit inkoop werd het racewagenmodel gevonden die een theoretische weergave gaf van het inkoopproces. Dit model bevat meerdere componenten van het inkoopproces en dit is als hulpmiddel gebruikt om het inkoopproces in kaart te brengen. Op basis daarvan kon op een structurele wijze, een duurzaamheidsplan worden opgesteld. De keuze is gemaakt om het veldonderzoek te baseren op dit model. In de zeven interviews zijn de eerste drie fases van het racewagenmodel in kaart gebracht. Hierbij is gevraagd naar de eisen, wensen en doelstellingen voor de betreffende fases. Uit het gehele onderzoek kwam naar voren dat er op dit moment nog erg weinig wordt ondernomen op het gebied van duurzaamheid bij de centrum evenementen in Apeldoorn. Dit komt met name doordat zij niet beschikken over de financiële middelen om daarmee te investeren in duurzaamheid. Daarnaast beschikken de meeste ondernemers ook niet over de kennis op het gebied van duurzaamheid en hebben de meeste niet de intrinsieke motivatie om hier veel aandacht aan te besteden. Om de centrum evenementen toekomstbestendig te maken en in te spelen op het groene imago dat de gemeente Apeldoorn wil uitstralen, moet er meer actie worden ondernomen op het gebied van duurzaamheid. Veel ondernemers geven aan dat zij wel willen verduurzamen met hun pand en bij de organisatie van de centrum evenementen, maar simpelweg niet over voldoende kennis beschikken. De ondernemers zouden graag meer hulp en ondersteuning krijgen vanuit de gemeente. Doordat de evenementen representatief zijn en de uitstraling moeten hebben van de gemeente Apeldoorn, gaat de gemeente steeds hogere eisen stellen. Ook omdat zij zien dat grote omliggende gemeentes dit ook doen. Daarnaast past bij de plek van Apeldoorn, midden op de Veluwe, geen grote uitstoot van aggregaten en het verschijnsel dat bezoekers al het afval op de grond deponeren tijdens de centrum evenementen. Door de strengere eisen vinden de ondernemers dat zij ondersteuning moeten krijgen bij het verduurzamen van evenementen. Niet alleen door het delen van kennis, maar ook financiële ondersteuning. Echter, moet de gemeente Apeldoorn de komende vijf jaar, ieder jaar, twintig miljoen euro bezuinigen. Hierdoor is het jaarlijkse publieksevenementen budget met €60.000 gedaald. Op dit moment is er geen budget vrij voor de verduurzaming van evenementen en de gemeente betwijfelt of dit ooit het geval gaat zijn. Hierdoor kan weinig tot geen financiële ondersteuning worden geboden aan de ondernemers. Daardoor komt het vooral aan op de intrinsieke motivatie van de ondernemers om te verduurzamen en daarvoor is nog te weinig draagvlak. Een handje vol ondernemers probeert meer draagvlak te creëren binnen de stichting centrum evenementen en de stichting centrummanagement. Om de leden bewust te maken over duurzaamheid kost veel tijd en moeite. Hierbij moet de gemeente de ondernemers blijven stimuleren en helpen.

Uit het interview met het best practice evenement en het literatuuronderzoek kwamen meerdere innovatieve oplossingen naar voren om de gekozen sub dimensies energie, afval en catering te verduurzamen. Op basis van deze onderzoeksresultaten is het advies samengesteld. In het advies is

voor iedere sub dimensie een plan gemaakt voor 2020 en een vooruitblik naar 2021. Het advies is om een slim stroomplan te schrijven voor de centrum evenementen. Allereerst moet hiervoor een verantwoordelijke worden aangesteld. Goedkoper is om dit zelf in kaart te brengen, maar de ondernemers kunnen ook een externe expert inhuren om het slimme stroomplan te schrijven. Met dit plan kan de energiebehoefte worden geminimaliseerd. Daarnaast is het advies om te kijken naar de alternatieven voor aggregaten. De ondernemers die niet willen overstappen, kunnen gebruik maken van blauwe diesel. De andere alternatieven die worden geadviseerd zijn het aanleggen van krachtstroompunten en het gebruik van een batterij. Het advies voor afval is om een grondstoffenplan in kaart te brengen. Om te beginnen moet ook hiervoor een verantwoordelijke persoon worden aangesteld, een grondstoffencoördinator. Deze persoon wordt verantwoordelijk voor het grondstoffenplan en aanspreekpunt voor afval in het algemeen. Het advies is om dit in eigen beheer te houden, zodat de organisatie overzicht en inzicht houdt over de gehele afvalstroom. In het plan worden alle afvalstromen geïventariseerd die het evenemententerrein op komen. Op basis van deze informatie wordt geanalyseerd welke afvalstromen overbodig zijn en welke kunnen worden geminimaliseerd. Dit plan wordt opgesteld in samenwerking met alle stakeholders van het evenementen, waaronder de afvalverwerker. Verder is het advies voor afval om het bekerprobleem aan te pakken. Het advies is om over te stappen op de recyclebare beker. Gezamenlijk met alle ondernemers moet een aanbesteding worden gedaan om dit plan te bewerkstelligen. De inzameling van deze Rpet beker, kan met behulp van een 'zichtbaar groen team' en door het aanbieden van de juiste afvalbakken op strategische punten op het evenemententerrein. Het advies voor de catering is om hogere eisen te stellen aan de cateraars. Zij moeten minimaal vijf vegetarische producten aanbieden op het menu. De cateraar kan hier eigen invulling aan geven, door het concept van 'food swap' toe te passen bij de gerechten. Ook is het advies dat de catering alleen gebruik mag maken van bio-disposables. Verder moet in overleg met de cateraar worden gekeken of zij hun eigen afval mee naar huis kunnen nemen. Al deze eisen zorgen ervoor dat er een monostroom van afval wordt gecreëerd.

Inhoud

Hoofdstuk 1: Inleiding	9
1.1 Opdrachtgever.....	9
1.2 Aanleiding.....	9
1.3 Managementprobleem	10
1.4 Advies	11
1.5 Onderzoek	11
1.6 Leeswijzer	11
Hoofdstuk 2: Theoretisch Kader.....	12
2.1 Zoekmethoden	12
2.2 Literature review	12
2.2.1 Definitie mvo	12
2.2.2 Inzichtelijk maken duurzaamheid	13
2.2.3 Inkoop.....	13
2.2.4 Duurzaam inkopen	14
2.2.5 Bestaande inzichten inkoop	14
2.2.6 Inzichtelijk maken inkoop.....	15
Hoofdstuk 3: Methodologie	16
3.1 Managementvraagstuk	16
3.2 Onderzoeksstrategieën	16
3.3 Waarnemingsmethodes	17
3.3.1 Open interviews	17
3.3.2 Literatuuronderzoek.....	17
3.4 Onderzoekseenheden	17
3.4.1 Interne stakeholders	18
3.4.2 Externe stakeholder	19
3.4.3 Best practice.....	20
3.5 Analysetechnieken	20
3.5.1 Literatuuronderzoek.....	20
Hoofdstuk 4: Onderzoeksresultaten	21
4.1 Axiale code: algemeen	21
4.2 Axiale code: energie	21
4.3 Axiale code: afval.....	23
4.4 Axiale code: catering	25

4.5 Axiale code: gemeente Apeldoorn	26
4.6 Axiale code: best practice	28
4.7 Trends en ontwikkelingen	31
4.8 Best practice literatuur.....	33
4.8.1 Energie.....	33
4.8.2 Afval.....	34
4.8.3 Cateraar.....	36
Hoofdstuk 5 Conclusie:.....	37
5.1 Conclusie deelvragen	37
Hoofdstuk 6: Discussie kwaliteit onderzoek	41
6.1 Begripsvaliditeit.....	41
6.2 Interne validiteit	41
6.3 Externe validiteit	42
6.4 Interne betrouwbaarheid.....	42
6.5 Externe betrouwbaarheid	42
Hoofdstuk 7: Aanbevelingen	43
7.1 Inleiding.....	43
7.2 Beoordelingscriteria	43
7.3 Oplossing energie	43
7.4 Oplossing afval (grondstof)	46
7.4.1 Bekerprobleem.....	47
7.5 Oplossing catering.....	48
Hoofdstuk 8: Nawoord	49
8.1 Reflectie eigen handelen.....	49
8.2 Relevantie branche.....	50
Bronnenlijst:	51
Bijlage 1: Organisatieopbouw	53
Bijlage 2: Jaarplanning 2017.....	54
Bijlage 3: Inkoopproces Van Weele.....	55
Bijlage 4: Racewagenmodel	56
Bijlage 5: Financieel jaaroverzicht stichting centrum evenementen	57
Bijlage 6: Ondertekende thesisovereenkomst	58
Bijlage 7: Operationalisatie people, planet en profit	59
Bijlage 8: ISO 26000 en ISO 20400	62

Bijlage 9: Mvo Prestatieladder	63
Bijlage 10: Uitstoot van food.....	64
Bijlage 11: Dieselaggregaten	65
Bijlage 12: Inventarisatieschema slim stroomplan.....	66
Bijlage 13: AAOCC-analyse	67
Bijlage 14: Boomdiagram	68
Bijlage 15: Codeboom	0
Bijlage 16: Interviewguides	3
Bijlage 17: Overzicht quotations	9
Bijlage 18: Interview transcripten	90

Hoofdstuk 1: Inleiding

In de inleiding wordt een beschrijving gegeven van de opdrachtgever. Hierop volgt een beschrijving van het managementprobleem. Vervolgens de benodigde informatie om het advies te formuleren, de onderzoeksvragen en het doel van het onderzoek. Tevens wordt er een indicatie gegeven in de leeswijzer hoe de rest van het rapport eruit komt te zien.

1.1 Opdrachtgever

Buro Vrijtidswerk is een klein bedrijf in Apeldoorn dat is opgericht in 2014 door Marco Bod, vanuit M2B Event Services (zie bijlage 1). De organisatie en coördinatie van vrijetijdsmanagement en evenementen is de core business van het bedrijf. De specialisatie ligt in het organiseren van festivalmanagement door middel van een uitgebreid netwerk worden verschillende gespecialiseerde zelfstandigen, gerenommeerde leveranciers en lokale/regionale overheden ingeschakeld. Jaarlijks zijn er afhankelijk van de grootte van de evenementen, vijftien tot twintig opdrachtgevers. Het financiële streven voor 2020 is om een brutoresultaat te behalen van €100.000. Buro Vrijtidswerk behaalde de afgelopen jaren een gemiddelde netto jaaromzet van €300.000.

Buro Vrijtidswerk heeft verscheidende specialisaties bij facetten van het evenement zoals: het opstellen van een marketingplan, het regelen van vergunningaanvragen en het coördineren van het evenement. De verantwoordelijkheden van Buro Vrijtidswerk zijn afhankelijk van de wensen en eisen van de evenementenorganisatie waardoor het wordt ingehuurd. Hier volgen meerdere grote evenementen waar Buro Vrijtidswerk door wordt ingehuurd (zie bijlage 2):

- Roots in the Woods (+- 12.000 bezoekers)
- Prinsennacht (+- 25.000 bezoekers)
- Koningsdag (+- 90.000 bezoekers)
- Nacht van Apeldoorn (+- 20.000 bezoekers)

Stichting centrum evenementen

De stichting centrumevenementen bestaat uit vertegenwoordigers (bestuurders) van de pleinen in het stadscentrum van Apeldoorn. Buro Vrijtidswerk wordt ingehuurd door deze stichting om het evenement te coördineren. Tot deze stichting behoren vertegenwoordigers van drie pleinen in het stadscentrum van Apeldoorn: het Leienplein, het Caterplein en de Kapelstraat. De stichting bestaat dus uit allemaal horecaondernemers. De stichting levert haar wensen voor de centrumevenementen aan. Afhankelijk van deze wensen fungeert de opdrachtgever als festivalmanager, zakelijk leider of als adviseur voor verschillende partijen van de stichting. Ook kunnen zijn taken neerkomen op het opstellen van een veiligheidsplan, marketingplan of het regelen van de festivalproductie. Voor de werkzaamheden die de opdrachtgever verricht staat een financiële vergoeding tegenover.

1.2 Aanleiding

De aanleiding van het onderzoek is de trend van tegenwoordig in iedere branche: duurzaam ondernemen. In ieder vakgebied komt duurzaamheid terug en dus ook in de evenementenbranche (Eventbranche, 2019). "Duurzame ontwikkeling is ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen" (Brundtland, 1987). Iedere organisatie moet duurzaam ondernemen meenemen in haar strategische doelstellingen, omdat dit anders kan leiden tot negatieve publiciteit en een negatieve invloed op de concurrentiepositie (Epstein & Roy, 2001). Als het bedrijf niet toekomstbestendig is op het gebied van duurzaamheid, zullen de opdrachtgevers van het evenementenbureau concurrenten vragen om de evenementen voor ze te organiseren. Bovendien heeft duurzaam ondernemen volgens Epstein & Roy (2001) ook een positief effect op de inkomsten en uitgaven van een organisatie in de vorm van reductie van energiekosten tijdens het productieproces, minder opslagkosten van materialen en minder afvalverwerkingskosten. Deze acties zorgen niet enkel voor kostenreductie door de efficiëntere manier

van werken, maar ook positieve reacties van consumenten die profiteren van de efficiëntere manier van werken en productinnovaties. Ook promoten consumenten het door de acties op social media te posten of te verkondigen bij andere organisaties en dat heeft een positieve invloed op het imago van de organisatie.

Vanuit het streven naar duurzaam ondernemen wordt gekeken hoe de evenementen in Apeldoorn kunnen verduurzamen. De verduurzaming wordt opgedeeld in meerdere aspecten (dit wordt nader toegelicht in het theoretisch kader). Naar aanleiding van de wensen en eisen van de opdrachtgever is gekozen om de verduurzaming van het inkoopproces te onderzoeken voor de centrum evenementen in Apeldoorn. Het inkoopproces loopt als rode draad door alle andere aspecten (energie, afval en catering) heen en is daarmee van grote invloed op het evenement. Ook het inkoopproces van evenementen is onder te verdelen in meerdere fasen (wordt verder toegelicht in het theoretisch kader). Verder wordt het racewagenmodel gebruikt als handvat om het inkoopproces gestructureerd in kaart te brengen. Het model wordt als hulpmiddel gebruikt in het onderzoek om duidelijk te krijgen hoe het kiezen en onderhouden van leveranciers precies in elkaar steekt. Het model wordt verder toegelicht in het theoretisch kader. Verder zijn de wensen van de opdrachtgever om (volgens Bod, M., persoonlijke communicatie, 18 september 2019) het onderzoek te focussen op het terugdringen van CO2 uitstoot, het gebruik van bio-energie bevorderen, het maximaliseren van hergebruik van afval en daarmee ook duurzamer om te gaan met de catering. Daarom wordt het onderzoek toegespitst op energie, afval (ook wel grondstoffen) en catering.

Ook de gemeente Apeldoorn besteedt veel aandacht aan duurzaamheid en vraagt steeds meer van de evenementenorganisaties in Apeldoorn. In overleg met de organisaties, heeft de gemeente vooruitstrevende plannen om de komende jaren te verduurzamen. Vanuit de strategische doelstellingen van de gemeente Apeldoorn (2019) blijkt onder andere: “duurzaamheid op lange termijn telt zwaarder dan financieel voordeel op korte termijn” (p. 5). Aangezien er in Apeldoorn per jaar rond de 550 evenementen worden georganiseerd, valt er veel te behalen in Apeldoorn (gemeente Apeldoorn, 2019). Voor al deze evenementen gaat de gemeente Apeldoorn strengere eisen stellen, om zo de evenementen en daarmee de stad Apeldoorn toekomstbestendig te maken. De gemeente Apeldoorn geeft aan dat het momentum er is om nu te veranderen, het aansluit bij het Apeldoorns beleid, een onderscheidend vermogen wordt gecreëerd en dat niets doen geen optie is en deze statements maken de thesis zeer relevant. Een aantal problemen die de gemeente noemt zijn de vervuilende aggregaten, de enorme afvalberg aan plastic bekertjes op de grond en de verwerking van niet-gescheiden afval. Op deze manier moet de opdrachtgever inspelen op het duurzaam ondernemen, om zo de evenementen in Apeldoorn toekomstbestendig te maken.

1.3 Managementprobleem

Het managementprobleem dat de opdrachtgever beschrijft is dat hij rekening moet houden met de gemeente die strengere eisen gaat stellen aan de evenementen in Apeldoorn op het gebied van duurzaamheid. Als de evenementenorganisaties daar niet aan voldoen krijgen zij problemen bij het aanvragen van vergunning en subsidies. Daarentegen is er bij de opdrachtgever een gebrek aan expertise en kennis van mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid bij evenementen. Daarom vergt dit voor de opdrachtgever een onderzoek naar welke aspecten van het evenement hij het beste kan verduurzamen en hoe hij dat het beste kan aanpakken. Het advies dat uiteindelijk wordt geformuleerd wordt voorgelegd aan de bestuurders van de stichting centrum evenementen en zij beslissen over de daadwerkelijke doorvoering van het plan. Vanuit dit probleem is de volgende managementvraag geformuleerd:

“Op welke wijze kan Buro Vrijtijdswerk het inkoopproces verduurzamen voor haar centrum evenementen in Apeldoorn die daarnaast ook aansluit bij de wensen, eisen en doelstellingen van de stichting centrum evenementen?”

1.4 Advies

Uit de aanleiding blijkt dat Buro Vrijtijdswerk de centrum evenementen graag toekomstbestendig wil maken, door mee te gaan met de trends en ontwikkelingen die spelen in de evenementenbranche. Hiervoor zoeken zij onder andere draagvlak bij de stichting centrum evenementen en alle horecaondernemers in het centrum van Apeldoorn. Het doel van het onderzoek is om te kijken op welke manier best practice organisaties en evenementen invulling hebben gegeven aan duurzaamheid in hun missie en visie en hoe zij dit praktisch hebben vormgegeven naar hun evenement, om op basis daarvan aanbevelingen te doen hoe Buro Vrijtijdswerk en de stichting centrum evenementen hier invulling aan kunnen geven.

In het advies wordt bij iedere sub dimensie een duurzame oplossing bedacht, op basis van de onderzoeksresultaten. Voor het aankomend evenementenseizoen in 2020 en het erop volgende evenementenseizoen in 2021 wordt een advies geformuleerd. Het doel van het advies is om in overleg met de leveranciers van energie, afval en catering duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Verder wordt gekeken of er duurzaamheidseisen gesteld kunnen worden aan de leveranciers, of eventueel overstappen op een andere (duurzamere) leverancier. Het advies kan uiteindelijk worden voorgelegd aan de stichting centrummanagement. In deze stichting zitten alle (rond de 40) horecaondernemers uit het centrum van Apeldoorn en hier wordt alles besproken over de centrumevenementen. Zodra er draagvlak is bij Buro Vrijtijdswerk en de stichting centrum evenementen, kan er draagvlak worden gecreëerd bij de horecaondernemers. Ieder plein of straat heeft een vertegenwoordiger in de stichting centrum evenementen en ook de vertegenwoordiger kan draagvlak zoeken bij haar plein of straat.

1.5 Onderzoek

Om een advies op te kunnen stellen, dient onderzoek te worden gedaan. De eerste twee onderzoeksvragen zijn opgesteld om een beeld te krijgen van het huidige inkoopproces en in welke mate zij op dit moment rekening houden met duurzaamheid. Vervolgens zijn de derde en vierde onderzoeksvraag opgesteld om te analyseren wat de huidige trends zijn in de evenementenbranche en hoe andere evenementenorganisaties dit aanpakken. De volgende onderzoeksvragen geven de basis om de managementvraag te kunnen beantwoorden:

1. Op welke wijze is het huidige inkoopproces gevormd voor de aspecten energie, afval en catering bij de centrum evenementen in Apeldoorn?
2. Wat zijn de eisen en doelstellingen voor verduurzaming van (het inkoopproces) energie, afval en catering voor de centrum evenementen van de stichting centrum evenementen, opdrachtgever en gemeente Apeldoorn?
3. Welke relevante trends en ontwikkelingen spelen er in het inkoopproces van energie, afval en catering in de evenementenbranche?
4. Welke innovaties hebben best practice evenementen geïmplementeerd op het gebied van energie, afval en catering in het inkoopproces en hoe hebben zij dit aangepakt?

1.6 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk betreft het theoretisch kader. Hierin worden de kernbegrippen gedefinieerd en geoperationaliseerd op basis van literatuuronderzoek. In hoofdstuk drie is een methodologische toelichting gegeven van het onderzoek waarin de onderzoeksstrategieën, de waarnemingsmethodes, de onderzoekseenheden en de analysetechnieken worden besproken. Het vierde hoofdstuk bestaat uit de onderzoeksresultaten en het daarop volgende hoofdstuk is de conclusie. In hoofdstuk zes volgt de discussie over de betrouwbaarheid en validiteit van dit onderzoek. In hoofdstuk zeven wordt het advies geformuleerd. Het laatste hoofdstuk is het nawoord en hierin wordt gereflecteerd op eigen handelen en besproken of de thesis relevant is in de evenementenbranche.

Hoofdstuk 2: Theoretisch Kader

Het theoretisch kader is het fundament van het onderzoek en wordt opgesteld aan de hand van relevante literatuur. Hierbij wordt een richting gegeven aan het onderzoek. Op basis van het managementvraagstuk zijn er een aantal kernbegrippen geformuleerd die ondersteuning bieden aan het onderzoek. Voor alle begrippen worden definities geformuleerd, huidige inzichten weergegeven en er worden meerdere modellen genoemd om het meetbaar te maken.

2.1 Zoekmethoden

Bij het zoeken naar relevante literatuur is gebruik gemaakt van websites en boeken. De volgende websites zijn gebruikt: de Kennisbank, Google, Google Scholar en Science Direct. In de Saxion Bibliotheek zijn een aantal boeken geraadpleegd, die zijn gevonden op basis van de onderstaande zoektermen. Ook zijn deze zoektermen gebruikt bij het zoeken naar online literatuur: maatschappelijk verantwoord ondernemen, maatschappelijk verantwoord inkopen, duurzaamheid, evenementenbranche, corporate social responsibility in event branche, sustainable procurement in event branche, mvo-prestatieladder en het racewagenmodel. Alle zoektermen zijn gebaseerd op de kernbegrippen van het managementvraagstuk. Uit het boek van Moratis & van der Veen (2010) blijkt dat het begrip maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) als synoniem wordt gebruikt voor het begrip duurzaamheid en daarom wordt dat in dit onderzoek ook gebruikt.

Bij het zoeken naar literatuur zijn de bronnen beoordeeld op basis van de AAOCC-criteria (Verhoeven, 2014). In bijlage 13 is beschreven hoe de criteria zijn gehanteerd en daarin is geanalyseerd of de bron geloofwaardig, recent (jaartal), betrouwbaar (uitgever), actueel en relevant (onderwerp/titel) is voor het onderzoek. Met deze methode zijn de juiste bronnen gevonden ter ondersteuning van het onderzoek.

2.2 Literature review

Op basis van relevante literatuur worden de kernbegrippen beschreven. Vervolgens wordt een operationalisatie van de kernbegrippen beschreven.

2.2.1 Definitie mvo

In veel rapporten en onderzoeken komt de definitie van Brundtland (1987) geschreven door de World Commission on Environment and Development aan bod. Hierin wordt het begrip duurzaamheid als volgt gedefinieerd: “duurzame ontwikkeling is ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen” (p. 41). Deze definitie heeft voor veel ophef gezorgd, omdat de mens (vooral westerse bevolking) zich bewust wordt dat we niet op dezelfde manier door kunnen leven, omdat de grondstoffen opraken voor de volgende generatie. De tweede definitie van mvo is: “een onderneming onderneemt maatschappelijk verantwoord indien zij haar activiteiten bewust richt op het toevoegen van waarde aan zowel people, planet als profit, daarin steeds opnieuw een zorgvuldige balans zoekt, daarover op een actieve en transparante manier verantwoording aflegt en daarover met haar stakeholders een open dialoog voert” (Duurzaam-Ondernemen, z.d., p. 1). Hierin komen de drie elementen people, planet en profit naar voren en wordt uitgelegd dat transparantie in de communicatie richting stakeholders erg belangrijk is. De derde definitie van mvo komt van de website Foundation Sustained Responsibility (2013) en beschrijft het als: “de organisatie houdt zich verantwoordelijk voor het effecten van de ondernemingsactiviteiten op het gebied van people, planet en profit. Hierover legt de organisatie verantwoording af en gaat in gesprek met belanghebbenden” (p. 1).

Uit de drie definities blijkt dat het begrip mvo vanuit verschillende perspectieven wordt bekeken. De eerste definitie legt de focus op de toekomstige generaties; dat zij in dezelfde behoeften zijn voorzien als de huidige generatie. Dit komt bij de andere definities niet aan bod. De tweede en derde definitie hebben veel met elkaar gemeen. Echter, bij de tweede definitie wil de organisatie waarde toevoegen

aan de dimensies people, planet en profit terwijl bij de derde definitie de organisatie verantwoordelijk is voor de effecten op de dimensies people, planet en profit. In het onderzoek wordt de definitie van Duurzaam-Ondernemen (z.d.) gebruikt. De exacte definitie is: “een onderneming onderneemt maatschappelijk verantwoord indien zij haar activiteiten bewust richt op het toevoegen van waarde aan zowel people, planet als profit, daarin steeds opnieuw een zorgvuldige balans zoekt, daarover op een actieve en transparante manier verantwoording aflegt en daarover met haar stakeholders een open dialoog voert” (p. 1). Als een bedrijf of organisatie een duurzaamheidsplan gaat opstellen, is dat op basis van deze drie dimensies. Waarde toevoegen in deze definitie betekent dat zij hier aandacht aan gaat besteden. Deze definitie past het beste in het onderzoek, omdat hier ook onderscheid wordt gemaakt in de people, planet en profit om maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Daarnaast is deze definitie uitgebreider dan de definitie van Foundation Sustained Responsibility (2013), door ook een balans te zoeken in de mate van aandacht voor de drie dimensies.

2.2.2 Inzichtelijk maken duurzaamheid

De eerste manier om mvo inzichtelijk te maken, is ISO 26000 (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants, 2019). ISO 26000 is een meetinstrument en biedt richtlijnen die iedere organisatie kan gebruiken bij het opstellen en inrichten van een effectief milieubeleid. Vanuit de grafische weergave van het model (bijlage 8) komen de zeven kernthema's om mvo te onderscheiden naar voren: mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu, eerlijk zakendoen, consumenten aangelegenheden en betrokkenheid bij en ontwikkeling van de gemeenschap (Stichting Nederlands Normalisatie-Instituut, 2019). Op basis van de zeven kernthema's zijn bepaalde acties/verwachtingen in kaart gebracht die de organisatie kan ondernemen. De integratie van ISO 26000 in de organisatie kent zes vervolgacties: mvo en organisatie karakteristieken in kaart brengen, begrijpen van mvo van de organisatie, mvo communicatie verbeteren, selecteren van mvo initiatieven, evalueren en verbeteren van mvo prestaties en vergroten geloofwaardigheid. ISO 26000 is niet geschikt als certificatie, maar een organisatie kan het wel gebruiken om de huidige status van mvo in kaart te brengen en van daaruit een plan te maken.

Een ander meetinstrument dat is geïnspireerd door ISO 26000 en dat wel gebruikt kan worden als certificatiemiddel is de mvo prestatieladder (Foundation Sustained Responsibility, 2013). Dit is een managementsysteem en certificatienorm om mvo meetbaar te maken. De prestatieladder bestaat uit drie dimensies (Vennix, 2011): people, planet en profit. Deze worden onderverdeeld in 33 sub dimensies waarop ze meetbaar worden gemaakt.

De opdrachtgever wil het onderzoek focussen op het terugdringen van CO₂ uitstoot, minimaliseren van energieverbruik, gebruiken van bio-energie en het maximaliseren en stimuleren van hergebruik van afval. Dit betreffen allemaal milieueffecten van de bedrijfsactiviteiten. Op basis van deze wensen en om de reikwijdte van het onderzoek te beperken wordt enkel de dimensie planet onderzocht in het onderzoek. De dimensie planet betreft de milieueffecten die de organisatie veroorzaakt, hoe de organisatie daarmee omgaat en wat de gevolgen zijn voor het productieproces als er veranderingen plaatsvinden. Vanuit de 33 sub dimensies zijn er acht van toepassing op planet, namelijk: energie, water, biodiversiteit, grondstoffen, uitstoot van afvalstoffen en afvalwater, producten en diensten (hieronder valt ook catering), naleving en transport (zie bijlage 7). De organisatie kan mvo meetbaar maken voor al deze sub dimensies en daarmee de milieueffecten van de organisatie beschrijven. De sub dimensies worden meetbaar gemaakt door de begrippen te ontleden. Energie, grondstoffen (afval) en producten en diensten (catering) zijn ontleend. De sub dimensies worden nog verder meetbaar gemaakt door het inzichtelijk maken van het type afvalstroom, het grondstoffenplan, het type energie, een slim stroomplan en het inzichtelijk maken van eten en drinken.

2.2.3 Inkoop

De begrippen inkoop en duurzame inkoop komen aan bod in het volgende deel van het theoretisch kader. Het begrip inkoop is ook op meerdere manieren te definiëren. De eerste definitie komt van

Moratis & van der Veen (2013): “het geheel van alle activiteiten die in de organisatie worden vervuld om producten (goederen en diensten) van externe bronnen te betrekken” (p. 22). Ook definiëren Moratis & van der Veen (2013) de inkoopfunctie als: “ervoor zorgen dat de juiste producten van de juiste kwaliteit op de juiste tijd op de juiste plaats in de juiste hoeveelheden tegen de juiste prijs beschikbaar zijn voor de organisatie” (p. 22). Zodra deze zes aspecten in orde zijn is de inkoop succesvol. Een derde definitie is van Telgen (1994) in Mostert (2013): “inkoop is alles waar een externe factuur tegenover staat” (p. 1). Bij de eerste en derde definitie komt het begrip extern aan bod. Die inkoop van externe producten of diensten betekent dat een bedrijf inkoopt bij een ander bedrijf.

De definitie van Moratis & van der Veen (2010) wordt in dit onderzoek gehanteerd, omdat deze het meest uitgebreid is. De exacte definitie is: “ervoor zorgen dat de juiste producten van de juiste kwaliteit op de juiste tijd op de juiste plaats in de juiste hoeveelheden tegen de juiste prijs beschikbaar zijn voor de organisatie” (p. 22). De definitie noemt zes aspecten waarop de inkoop fout kan gaan, wat bij de andere definities niet wordt beschreven. De derde definitie is erg onduidelijk en niet volledig hierin wordt alleen een externe factuur beschreven. Bovendien sluit de definitie van Moratis & van der Veen (2010) goed aan bij het inkoopproces, terug te vinden in bijlage 4. Dit wordt verder toegelicht bij de operationalisatie van het begrip inkoop. Hierin worden alle fases genoemd, waarin ook iedere keer het doel van de fase is dat de juiste producten op plaats van bestemming komen. Van daaruit kan voor iedere fase worden bekeken in hoeverre deze mvo kan toepassen en welke stakeholders erbij aan bod komen.

2.2.4 Duurzaam inkopen

Beide kernbegrippen worden samengevoegd in één begrip: ‘duurzaam inkopen’. De eerste definitie van dit kernbegrip is van Albronda & Gelderman (2013): “het toepassen van milieuaspecten en sociale aspecten in alle fasen van het inkoopproces, zodat dit uiteindelijk leidt tot de daadwerkelijke levering van een product, dienst of werk dat aan deze milieuaspecten en sociale aspecten voldoet” (p. 28). Deze definitie is alles omvattend omdat in iedere fase rekening wordt gehouden met duurzaamheid. Dommerholt (2010) geeft de volgende definitie van duurzaam inkopen: “rekening houden met milieu- en sociale aspecten in alle fasen van het inkoopproces” (p. 41). Ook hierin wordt onderscheid gemaakt tussen de sociale en milieuaspecten. De term milieuaspecten betreft het effect van een product, dienst of werk op het milieu, door bijvoorbeeld energie- of materiaalgebruik. Het sociale aspect betreft de thema’s kinderarbeid en mensenrechten.

Vanuit al deze definities is te zien dat duurzaam inkopen verschillende invalshoeken heeft en op meerdere manieren kan worden beschreven. Bij beide definities worden zowel de milieu- als de sociale aspecten van duurzaam inkopen benoemd. Voor dit onderzoek wordt de definitie: “het toepassen van zowel milieu als sociale aspecten in alle fasen van het inkoopproces” (p. 28) gebruikt. Ook deze definitie is het meest toepasbaar en meestomvattend voor dit onderzoek. Daarnaast sluit de definitie goed aan bij het racewagenmodel (zie bijlage 4), een model dat vaak gebruikt wordt in de inkoop sector. In paragraaf 2.2.6 wordt het racewagenmodel toegelicht.

2.2.5 Bestaande inzichten inkoop

Het organiseren van een evenement is complex. Er moet een locatie worden gekozen, een crew bij elkaar worden gebracht, een programma met logistiek plan worden opgesteld, een calamiteitenplan opstellen (met daarin contacten van hulpdiensten), het regelen van vergunningen en het regelen van verzekeringen (MJB Events PR, 2019). Niet op alle gebieden valt veel te behalen met betrekking tot duurzaamheid. De gemeente Amsterdam (2019) heeft daarom een duurzaamheidsplan opgesteld met daarin richtlijnen en vereisten voor verschillende aspecten waar een evenement op inkoopt. De evenementen moeten hieraan voldoen vanaf 2020. De belangrijkste onderwerpen (sub dimensies) die naar voren komen in dit plan zijn: energie, water, afval en transport. Het plan streeft hiermee de volgende doelen na: zo min mogelijk CO₂ uitstoot, minimaliseren van de hoeveelheid afval, voedselverspilling

tegengaan (catering), zo min mogelijk waterverbruik en verspilling van water en het gebruik van zelf opgewekte energie.

2.2.6 Inzichtelijk maken inkoop

Naast de verschillende aspecten van de gemeente Amsterdam waar een evenement op inkoopt, zijn volgens het racewagenmodel van NEVI (z.d.) zes fases in het inkoopproces. De eerste fase is de specificatie, hierin worden de behoeftes van de inkopende organisatie omgezet in gunningscriteria. De aspecten die meewegen zijn prijs, kwaliteit, duurzaamheid en mvo. Als de organisatie heeft aangegeven welke criteria zij het belangrijkste vinden, worden deze gemarkeerd met een percentage. Uiteindelijk staan dan die prijs en kwaliteit in verhouding tot elkaar uitgedrukt. De gunning kan dan zijn op basis van verschillende aspecten, dit zijn vastgelegd in het organisatiebeleid. Zo niet, dan kan de inkopende partij hier een eigen keuze in maken. De tweede fase is de selectiefase. In deze fase wordt bepaald welke partij uiteindelijk de opdracht krijgt. De partij die het beste past op basis van de gunningscriteria zal de opdracht uiteindelijk krijgen. In de derde fase, de contractfase, wordt onderhandeld over de afspraken en wordt het contract afgesloten. De vierde fase is de bestelfase en daarin wordt een order geplaatst bij de gekozen leverancier. De vijfde fase is de bewakingsfase en hierin wordt het contract en de individuele bestellingen bewaakt en worden de facturen geverifieerd. In de laatste fase, de nazorg, worden de claims afgehandeld en de contractherziening opgestart. De eerste twee fases zijn uitgebreider beschreven, omdat daar de belangrijkste beslissingen worden genomen. Bij het oriënteren op en het kiezen van de leverancier, valt het meeste te verbeteren op het gebied van mvo. Verder zijn de personen die daadwerkelijk betrokken zijn bij het inkoopproces onderdeel van de decision making unit. Hierin zitten medewerkers van verschillende afdelingen en iedere persoon geeft vanuit haar afdeling weer welke onzekerheden er zijn rond het aanschaffen van producten of diensten.

Het racewagenmodel is beschreven in bijlage 4 (NEVI, z.d.) en het model van Weele is beschreven in bijlage 3 (Boersma, 2019) zijn beide goede vormen om het inkoopproces in kaart te brengen (zie bijlage 3 en 4). De hierboven beschreven fases gelden voor beide modellen. Echter, is het racewagenmodel uitgebreider en past deze beter in het onderzoek doordat er ook een beschrijving wordt gegeven van de kritische prestatie- en succesfactoren. Daarnaast is in dit model te zien dat het organisatiebeleid en het inkoopbeleid invloed hebben op de methodes, procedures, personeel en de organisatie. Deze factoren hebben invloed op het inkoopproces, waardoor geconcludeerd wordt dat het organisatiebeleid invloed heeft op het inkoopproces. Naast het racewagenmodel en het model van Weele (Boersma, 2019) heeft de Stichting Nederlands Normalisatie-Instituut (2019) een ISO-richtlijn opgesteld om maatschappelijk verantwoord inkopen (mvi) meetbaar te kunnen maken voor bedrijven. De ISO 20400 (zie bijlage 8) is een internationale richtlijn en geeft praktische handvatten voor organisaties om het inkoopproces op duurzame wijze in te richten en om een eigen duurzaamheidsstrategie te ontwikkelen.

ISO 20400 begint bij het bestuur en management, zij bepalen het mvo beleid en de ambitie. De inkoopmanager vertaalt het beleid naar een strategie van mvi. De randvoorwaarden voor het mvi-beleid worden gecreëerd door het opstellen van een stakeholderanalyse, een risico- en prioriteitenanalyse, een impact en prestatiemeting en door de opleiding van personeel. Dat zorgt ervoor dat de inkopers, budgethouders en contractmanagers het beleid kunnen implementeren in het inkoopproces en zo de risico's kunnen beheersen. De randvoorwaarden bestaan uit sociale- en milieucriteria, duurzame innovatieve leveranciers, circulaire inkoopketens en gedragscodes. Vervolgens kunnen de resultaten worden teruggekoppeld aan het management, waardoor de juiste stappen worden gezet om de organisatie toekomstbestendig te laten inkopen en ondernemen.

Het racewagenmodel en het model van Weele (Boersma, 2019) komen redelijk overeen, maar het racewagenmodel is een uitgebreidere beschrijving van het inkoopproces. De ISO 20400 is een weergave van hoe een (groot) bedrijf strategisch haar inkoopbeleid maatschappelijk verantwoord kan inrichten. Daardoor is de ISO-richtlijn minder goed toepasbaar op een relatief kleine evenementenorganisatie, dan het racewagenmodel.

Hoofdstuk 3: Methodologie

De aanpak van het onderzoek bestaat uit een beschrijving van de onderzoeksstrategieën, de waarnemingsmethodes, de onderzoekseenheden en de verantwoording van de analysetechnieken. Allereerst wordt de managementvraag en de daarbij horende onderzoeksvragen nogmaals genoemd.

3.1 Managementvraagstuk

Eerst volgt een korte beschrijving van de aspecten energie, afval en catering die naar voren komen in de onderzoeksvragen en zijn gebaseerd op de wensen van de opdrachtgever. Deze aspecten komen overeen met de sub dimensies vanuit de theorie van de mvo prestatieladder (Foundation Sustained Responsibility, 2013). Het aspect energie komt letterlijk overeen met een sub dimensie. Verder komt het aspect afval overeen met de sub dimensies grondstoffen en de uitstoot van afvalstoffen en afvalwater. Verder beschrijft de sub dimensie grondstoffen het grondstoffengebruik van de organisatie en het gebruik van grondstoffen afkomstig uit recycleprocessen en de afvalstroom. De sub dimensie producten en diensten is ingekaderd, omdat deze te breed is omschreven. Uit de ontleding van deze sub dimensie is de catering van evenementen gekomen. De managementvraag:

“Op welke wijze kan Buro Vrijtijdswerk het inkoopproces verduurzamen voor haar centrum evenementen in Apeldoorn die daarnaast ook aansluit bij de wensen, eisen en doelstellingen van de stichting centrum evenementen?”

Om het managementvraagstuk op de juiste manier te onderzoeken, zijn er verschillende onderzoeksvragen opgesteld. Deze vragen bieden verdieping en ondersteuning bij het beantwoorden van de managementvraag. Om tot een juist advies te komen de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

1. Op welke wijze is het huidige inkoopproces gevormd voor de aspecten energie, afval en catering bij de centrum evenementen in Apeldoorn?
2. Wat zijn de eisen en doelstellingen voor verduurzaming van (het inkoopproces) energie, afval en catering voor de centrum evenementen van de stichting centrum evenementen, opdrachtgever en gemeente Apeldoorn?
3. Welke relevante trends en ontwikkelingen spelen er in het inkoopproces van energie, afval en catering in de evenementenbranche?
4. Welke innovaties hebben best practice evenementen geïmplementeerd op het gebied van energie, afval en catering in het inkoopproces en hoe hebben zij dit aangepakt?

3.2 Onderzoeksstrategieën

In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van de kwalitatieve onderzoeksmethode. Om het vraagstuk te kunnen beantwoorden moeten er diepgaande inzichten worden vergaard van verschillende doelgroepen (Verhoeven, 2014). De horeca, de gemeente en de evenementenorganisatoren zijn stakeholders van de evenementen. Bij kwalitatief onderzoek wordt een beeld verkregen van wat er precies leeft in de huidige situatie en waarom. Hierin spelen de wensen, eisen en doelstellingen van de respondent een grote rol. Het doel van het onderzoek is: het inkoopproces van de centrum evenementen in Apeldoorn op het gebied van energie, afval en catering te verduurzamen en te laten aansluiten bij de wensen en behoeften van de opdrachtgever en de stichting centrum evenementen. In het adviesdoel komt naar voren dat de meningen van de respondenten erg belangrijk zijn wat erg goed aansluit bij de kwalitatieve onderzoeksmethode (Vennix, 2011). Doordat iedere ondernemer andere verwachtingen en behoeften en daardoor een open en flexibele benadering geeft met betrekking tot dit vraagstuk, is het onmogelijk op te nemen in een enquête (kwantitatieve data). Verder wordt de kwantitatieve onderzoeksmethode ook uitgesloten, doordat er in dit onderzoek een enorme populatie wordt gegeneraliseerd. Hieruit wordt geconcludeerd dat de kwalitatieve onderzoeksmethode het meest relevant is in dit onderzoek.

3.3 Waarnemingsmethodes

3.3.1 Open interviews

In het onderzoek wordt gebruik gemaakt van kwalitatief onderzoek (Verhoeven, 2014). Binnen de kwalitatieve methode zijn er meerdere manieren van dataverzameling. In dit onderzoek is gekozen voor het afnemen van open interviews bij respondenten (huidige situatie en best practice). Hiervoor is gekozen omdat in een interview de mogelijkheid wordt gegeven door te vragen naar de achterliggende gedachten, motivaties en motieven van de betreffende respondent. Bij een open interview is volgens Verhoeven (2014) belangrijk dat hieruit inzicht wordt verkregen in motieven en ervaringen bij ingewikkelde onderwerpen. Daarnaast speelt de beleving van de respondent een grote rol bij interviews, daarom wordt deze methode ook interpretatief genoemd, de onderzoeker kan de data op verschillende manieren interpreteren. Dit gehele proces is erg belangrijk, omdat de respondent is uitgekozen vanwege zijn of haar ervaringen met duurzaamheid en mvo in de evenementenbranche. Het open interview vergt enige voorbereiding en daarvoor worden structureel een aantal stappen doorlopen om daarmee de betrouwbaarheid en validiteit te verhogen. Het interview start altijd met smalltalk om een relatie en vertrouwen op te bouwen bij de respondent, zodat hij open en eerlijk wil en kan vertellen en niet dichtslaat. Allereerst verteld de onderzoeker hoe het verloop van het interview eruitziet, om de respondent op haar gemak te stellen. Gedurende het afnemen van de gestructureerde vragenlijst, stelt de onderzoeker zich geheel flexibel op. In het hoofdstuk analysetechnieken wordt meer informatie over de interviews gegeven.

3.3.2 Literatuuronderzoek

Naast het afnemen van open interviews wordt er ook literatuuronderzoek uitgevoerd in dit onderzoek, omdat er al veel informatie bekend is over duurzaam inkopen en mvo bij evenementen. Literatuuronderzoek is een vorm van een kwalitatieve dataverzamelmethode (Verhoeven, 2014). Bij de derde onderzoeksvraag worden er relevante trends en ontwikkelingen geanalyseerd in de evenementenbranche. Deze informatie wordt meegenomen als input in de aanbevelingen om de organisatie toekomstbestendig te maken. Voor de vierde onderzoeksvraag wordt er een best practice organisatie geïnterviewd. Om een vollediger beeld te verkrijgen en een betere onderbouwing te kunnen geven, wordt er voor deze onderzoeksvraag ook literatuuronderzoek uitgevoerd. Er worden best practice organisaties en evenementen geanalyseerd en onderzocht en ook daaruit wordt input gehaald voor de aanbevelingen om de organisatie toekomstbestendig te maken. Bij deze methode wordt de betekenis van en de relatie tussen woorden geanalyseerd. De analyses kunnen zo diepgaan als de onderzoeker zelf wil. Op ieder niveau kan dit worden verricht, van overheid en organisaties tot aan individuen. Bij deze methode is het noodzakelijk van tevoren te bepalen welke categorieën van bepaalde documenten worden onderzocht (Verhoeven, 2014). De methode wordt bepaald op basis van de onderzoeksvragen. In het literatuuronderzoek wordt documentanalyse uitgevoerd bij de gemeente Amsterdam, de gemeente Apeldoorn, Eventbrite en Event Inspiration. Verder gaat de onderzoeker workshops bijwonen van de organisatie Green Events, die expert- en gespecialiseerd is in het verduurzamen van evenementen. Bij de workshops wordt specialistische kennis verzameld die ook wordt meegenomen in de aanbevelingen. Aan de hand van de gehele analyse, wordt bekeken welke innovaties op de juiste manier toepasbaar zijn voor de centrum evenementen in Apeldoorn. Verdere uitleg volgt onder het kopje analysetechnieken. In dit onderzoek worden meerdere methoden van kwalitatief onderzoek toegepast en wel open interviews en literatuuronderzoek. Doordat er twee kwalitatieve onderzoeksmethoden worden gecombineerd (triangulatie) in dit onderzoek wordt de betrouwbaarheid van het onderzoek verhoogd.

3.4 Onderzoekseenheden

In deze paragraaf worden de onderzoekseenheden (respondenten) besproken en de wijze waarop de interviewgide wordt opgesteld. De eerste drie onderzoekseenheden zijn gekozen, omdat zij bestuurders zijn van de stichting centrum evenementen. Zij vertegenwoordigen eigenlijk alle

horecaondernemers uit hun plein/straat. De opdrachtgever (Buro Vrijtijdswerk) wordt ingehuurd door de stichting om evenement te coördineren en verschillende overkoepelende zaken voor hen uit handen te nemen. De meningen en interpretaties van deze eenheden zijn daarom erg relevant voor het onderzoek en de aanbevelingen zijn voor zowel de opdrachtgever als voor als de stichting relevant. Verder is de opdrachtgever zelf geïnterviewd, omdat zijn achterliggende motieven en wensen te inventariseren. Ook wordt de horecamanager van de Gigant (cultuurhuis) geïnterviewd, doordat deze organisatie veel eigen evenementen organiseert in- en rondom Apeldoorn. Daarnaast doordat hij kleine innovaties met betrekking tot duurzaamheid heeft geïmplementeerd met financiering (subsidie) vanuit de gemeente. De Gigant wil hierin fungeren als voorbeeldfunctie voor andere horecagelegenheden/evenementen in het centrum van Apeldoorn. De onderzoekseenheden bij de gemeente zijn beide gekozen, omdat zij het voortouw nemen in het project om de evenementen in Apeldoorn te verduurzamen. Daarbij zijn de doelstellingen, verwachtingen en de meningen van deze respondenten erg relevant voor het onderzoek. Als laatste is de best practice organisatie gekozen, door een tip van Paul Schurink (duurzaamheidsexpert en medeoprichter van Green Events). Tijdens de eerste bijeenkomst in januari (georganiseerd vanuit de gemeente Apeldoorn), een evenementennetwerkbijeenkomst, heeft de onderzoeker advies gekregen van Paul Schurink, om het festival Drift- om te dansen te benaderen. Zij hadden wat betreft energie, afval en catering al meerdere innovaties geïmplementeerd in het festival. Daarom is Drift gekozen als best practice evenement. In de onderstaande tabel wordt de onderzoekspopulatie genoemd, inclusief de functieomschrijving:

	Naam	Titel/functie	Organisatie
1.	Lauren de Graaf	Horecaondernemer en eigenaresse. Voorzitter van de stichting centrum evenementen, vertegenwoordiger van Caterplein.	Finnegans (Ierse pub) en Graaf van Vlaanderen in centrum Apeldoorn en stadscafé het Refter in Zwolle.
2.	Jeroen ten Veen	Horecaondernemer: Voorzitter van de stichting centrum evenementen, vertegenwoordiger van de Kapelstraat.	Café Jeroen en de Olifant in centrum van Apeldoorn.
3.	Marcella Wilbrink	Horecaondernemer en eigenaresse.	Brasserie M'Joy in centrum van Apeldoorn.
4.	Marco Bod	Eigenaar evenementenbureau	Buro Vrijtijdswerk in centrum Apeldoorn
5.	Tim Huiskamp	Floormanagement/horecamanager van de Gigant	De Gigant in centrum Apeldoorn
6.	Elsbeth Boer	Senior beleidsadviseur van vergunningen	De gemeente Apeldoorn
7.	Edwin Linden	Senior medewerker vergunningen	
8.	Ylva Luijten	Projectcoördinator	Festival: Drift- om te dansen in Nijmegen
9.	Diede van Overbeek	Algemeen directeur	

FIGUUR 1: ONDERZOEKSEENHEDEN

3.4.1 Interne stakeholders

Op basis van het boek van Vennix (2011) wordt de opbouw van de interviewgids beschreven. Voor de interviewgids wordt een operationalisatie gemaakt van het begrip planet die wordt beschreven in het theoretisch kader. Het boek van Vennix (2011) beschrijft: “een belangrijk hulpmiddel bij het operationaliseren van begrippen is na te gaan of het te operationaliseren begrip is opgebouwd uit dimensies. Het gebruik maken van deze dimensies kan ervoor zorgen dat het begrip veel scherper wordt afgebakend en uiteengerafeld” (p. 178). In het onderzoek is de dimensie (begrip) planet. Met de sub dimensies wordt de dimensie planet uiteengerafeld. De sub dimensies zijn: grondstoffen, energie, water, biodiversiteit, de uitstoot van afvalwater en afvalstoffen, producten en diensten, naleving en transport.

Iedere sub dimensie moet kunnen worden gerelateerd aan de theorie van het inkoopproces. De sub dimensie naleving is geen meetinstrument, maar daarmee wordt gecheckt of de organisatie zich houdt aan de bepaalde milieumaatregelen. Eerst wordt onderzocht of de interne stakeholders überhaupt

rekening houden met bepaalde milieumaatregelen en daarom is deze sub dimensie niet relevant. Voor de inkoop van de sub dimensie water, is geen keuze, omdat er maar één leverancier van water is. Dit maakt deze sub dimensie onmogelijk te onderzoeken en dus niet relevant. De opdrachtgever gaf aan het (volgens M. Bod., persoonlijke communicatie, 18 september 2019) onderzoek te willen focussen op het terugdringen van CO₂ uitstoot, minimaliseren van het energieverbruik, het gebruik van bio-energie bevorderen, het maximaliseren van hergebruik van afval en voedselverspilling tegen te willen gaan. Op basis van die wens zijn de volgende vijf sub dimensies gekozen: energie, grondstoffen, producten en diensten en de uitstoot van afvalwater en afvalstoffen om te onderzoeken. Grondstoffen en de uitstoot van afvalwater en afvalstoffen worden samengepakt in afval (grondstoffen). Daarmee is ook de sub dimensie biodiversiteit minder relevant voor het onderzoek, omdat dit de gezondheid van een ecosysteem en daarmee de kwaliteit van de lucht betreft. De sub dimensie transport wordt ook buiten beschouwing gelaten in het onderzoek. De evenementen maken namelijk al gebruik van lokale leveranciers, waardoor wordt verwacht dat er minimale winst wordt behaald bij het tegengaan van CO₂ uitstoot. Voor alle gekozen sub dimensies wordt de meetbaarheid beschreven om duidelijk te maken welke vragen er worden gesteld in het interview met de interne stakeholders. De interviewgide wordt opgesteld aan de hand van het boomdiagram in bijlage 14 en de theorie van het racewagenmodel (NEVI, z.d.). De sub dimensies worden meetbaar gemaakt door de indicator en op basis daarvan worden vragen geformuleerd voor de respondent. Voor energie geldt ook dat eerst het verbruik wordt besproken en inzichtelijk gemaakt. Verder wordt gevraagd of de respondent maatregelen onderneemt om het energieverbruik te beperken en eventueel gebruik maakt van bio-energie of andere duurzame bronnen. Verder wordt het grondstofgebruik in kaart gebracht in het kader van de afvalverwerking. Zijn zij zich bewust welke grondstoffen (als het worden gescheiden) van het afval worden hergebruikt en welke recyclet worden? Voor de producten en diensten (catering) wordt van de stakeholder gevraagd of zij inzicht hebben in welke mate deze kunnen worden hergebruikt en gerecycled. Ook in welke mate zij rekening houden met duurzaamheid bij het aanbesteden van de cateraar.

Alle indicatoren worden meetbaar gemaakt door een open interview en dat kan worden verwerkt in een interviewgide. Alle indicatoren worden gerelateerd aan de fases van het inkoopproces. Voor iedere indicator wordt gekeken of zij relevant zijn voor iedere fase van het inkoopproces. Voor de eerste drie fases specificeren, selecteren en contracteren zijn de vragen van alle indicatoren relevant, omdat hier nog veel invloed is op het verbruik en de maatregelen. Bij de fase bestellen is het voor geen enkele indicator relevant om vragen te stellen, omdat dit enkel een procedure is en er verder geen invloed meer is op de afspraken/contract. Voor de fase bewaken zijn alle indicatoren relevant om vragen over te stellen. Hierin kunnen de gemaakte afspraken uit de contractfase worden gecontroleerd. Voor energie wordt gevraagd of hierin wordt gecontroleerd of het verbruik wat is ingeschat bij de contractfase ook klopt. Daarnaast of de genoemde maatregelen van energie worden nageleefd en of ze effect hebben voor het daadwerkelijke verbruik en de prijs. Voor het energieverbruik wordt gevraagd of het gebruik van eventuele duurzame energie (bronnen) wordt gemeten en bijgehouden. Grondstoffen en producten en diensten draaien allemaal om afval en daarbij is de bewakingsfase belangrijk. Hierin wordt gecontroleerd of het afval goed gescheiden wordt opgehaald door de verwerker. Heeft het bedrijf hier zicht op en zorgen zij ervoor dat dit makkelijk gescheiden is op te halen? Daarnaast wordt gevraagd of haar producten en diensten daadwerkelijk worden hergebruikt en gerecycled en of zij dit controleren. Ook de laatste fase van nazorg, is niet relevant om in kaart te brengen voor alle indicatoren. Hier wordt contractherziening uitgevoerd en kunnen opnieuw afspraken worden gemaakt. Deze afspraken zijn al gemaakt in de contractfase en zijn om het huidige inkoopproces in kaart te brengen minder relevant.

3.4.2 Externe stakeholder

De gemeente Apeldoorn is externe stakeholder bij de evenementen doordat zij niet zelf inkopen, maar wel verantwoordelijk zijn voor het verlenen van vergunningen. Het verlenen van vergunningen tijdens evenementen betreffen het toestaan om een bar buiten te plaatsen om daar consumpties te verkopen. Hierdoor kunnen zij bepaalde vereisten stellen aan de evenementenorganisaties. Daarom is het voor het onderzoek belangrijk om de doelstellingen van de gemeente in kaart te brengen. Zo kan er in het

hele onderzoek rekening mee worden gehouden. Er moet duidelijk worden of de gemeente bepaalde doelstellingen heeft ten aanzien van het minimaliseren van het energieverbruik, de optimalisatie van afvalverwerking en de verduurzaming van de catering. Verder moet er duidelijk komen of zij doelstellingen hebben voor het uitstoten van minder CO2 of het overgaan op alleen groene energie bij alle evenementen. Door dit in kaart te brengen kunnen problemen met de vergunning aanvragen worden voorkomen in de toekomst. Heeft de gemeente de ambitie om ook koploper en trendsetter te worden in de toekomst, op het gebied van duurzaamheid door haar plek op de Veluwe? Daarnaast is het belangrijk helder te krijgen, wat de gemeente precies verwacht van alle betrokkenen. Hiervoor worden twee stakeholders met betrekking tot het verlenen van vergunningen geïnterviewd. De respondenten worden samen geïnterviewd, zodat zij elkaar kunnen aanvullen waar nodig.

3.4.3 Best practice

Het best practice evenement dat wordt geïnterviewd is Drift- om te dansen. Hiervoor worden twee stakeholders van het inkoopproces geïnterviewd. Mevrouw Luijten is projectcoördinator van het gehele festival en meneer van Overbeek is algemeen directeur en gespecialiseerd in de energiebehoefte. De respondenten worden samen geïnterviewd, zodat zij elkaar kunnen aanvullen waar nodig. De volgende vragen komen aan bod bij het interview: Welke maatregelen worden er genomen in het inkoopproces, om het energieverbruik te minimaliseren, de afvalverwerking te optimaliseren en de catering op een duurzame manier in te richten? Hoe heeft de organisatie de reductie of minimalisatie bewerkstelligd en hoe hebben ze dit aangepakt? Heeft de organisatie bij de keuze voor hun leverancier gelet op de mate en aandacht die de leverancier heeft voor duurzaamheid? Wat zijn de financiële gevolgen bij de implementatie van die maatregelen? Hebben ze bij de hoeveelheid CO2 uitstoot energieverbruik en de mate van recycling een 0-meting gehouden? De verwachting is dat er veel tijd en voorbereiding nodig is om daadwerkelijk deze sub dimensies te verduurzamen. Toch verwacht de onderzoeker dat er ook relatief kleine (ook financieel) aanpassingen zijn, die een groot verschil kunnen maken. De opbrengst moet een concreet en helder plan zijn om (het inkoopproces) de genoemde elementen te verduurzamen.

3.5 Analysetechnieken

Voor het opstellen van de interviewgids worden het boomdiagram (bijlage 14), het racewagenmodel en de mvo prestatieladder gebruikt. De opbouw van het open interview is volgens de structuur van de onderzoeksvragen. Om de interviews op de goede manier te kunnen gebruiken, wordt de verzamelde data geanalyseerd volgens het stappenplan van Verhoeven (2014). Als eerste worden de interviews volledig uitgetypt (getranscribeerd). Vervolgens worden ze opgedeeld in kleine fragmenten, die in één woord zijn samen te vatten (uiteenrafelen). Daarna wordt per fragment een codewoord bedacht. Vervolgens worden de termen gegroepeerd en gesorteerd op de belangrijkste codes. Daarop worden er verbanden gelegd tussen de begrippen en gezocht naar associaties en combinaties. Hierbij worden hoofd- en subgroepen gemaakt om te bekijken welke codes bij elkaar horen en dat heet axiaal coderen. Hierop volgt het aanbrengen van structuur in de begrippen en wordt er gekeken of er relaties zijn tussen de begrippen. Het aanbrengen van structuur helpt uiteindelijk bij het schrijven van de onderzoeksresultaten, de conclusie en bij het formuleren en onderbouwen van het advies.

3.5.1 Literatuuronderzoek

Naast de interviews wordt er voor de derde en vierde onderzoeksvraag een andere dataverzamelmethode gebruikt. Hiervoor wordt deskresearch gedaan ook op basis van Verhoeven (2014). Verschillende beleidsdocumenten van de gemeente Amsterdam, de gemeente Apeldoorn, Eventbrite en Event Inspiration met betrekking tot het verduurzamen van evenementen worden geanalyseerd. De relevante stukken van de beleidsdocumenten worden op dezelfde manier gecodeerd als de interviews. Het stuk worden net als de interviews in de bijlage gezet en vervolgens op bovengenoemde manier gecodeerd. Deze data worden gebruikt om de derde en vierde onderzoeksvraag te beantwoorden. Hiermee kan het advies ook verder worden geformuleerd en onderbouwd.

Hoofdstuk 4: Onderzoeksresultaten

Alle interviews zijn getranscribeerd, gecodeerd en vervolgens gefragmenteerd. Dit is gedaan met behulp van het Programma: ATLAS Ti. Dit is een veel gebruikt programma om kwalitatieve data gestructureerd te analyseren. Alle interviews zijn uiteengegafeld in het programma. Hieruit zijn axiale codes (code groups) en open codes (codes) naar voren gekomen. Met behulp van de axiale codes wordt op een gestructureerde wijze de relevante informatie uit de interviews beschreven. In bijlage 17 is een overzicht weergegeven van alle fragmenten (quotations) en in bijlage 18 zijn de transcripten van alle interviews weergegeven. In bijlage 16 is een overzicht gegeven van alle interviewguides en in bijlage 15 is een codeboom weergegeven. Vervolgens wordt op basis van literatuuronderzoek meerdere trends, ontwikkelingen en best practice informatie beschreven.

4.1 Axiale code: algemeen

Open code: Collectief werken centrum

Op dit moment wordt bij de centrum evenementen bijna niks gezamenlijk geregeld met alle pleinen. Ook vanuit het bestuur van centrummanagement komt naar voren dat bijna alles per plein of zelfs per straat geregeld wordt. Voor ieder plein of straat is een vertegenwoordiger, die in contact staat met Buro Vrijtijdswerk tijdens het evenement. Zodra meer centraal geregeld gaat worden, krijgt Buro Vrijtijdswerk meer werk. Dit betreft het regelen van artiesten, podia, verlichting en aggregaten. Doordat Buro Vrijtijdswerk een bedrijf heeft met meerdere opdrachten wordt dit te veel. De aspecten die wel centraal geregeld worden zijn onder andere het afval. Dit is besloten, omdat het hele centrum vol ligt met afval, niet alleen op de pleinen maar ook op alle tussenliggende straten en iedereen heeft baat bij een schoon centrum. Ook EHBO, fotografie en vergunningen worden centraal geregeld. Dit wordt opgenomen als algemene kosten die de ondernemers betalen. In bijlage 5 is een beschrijving geven van deze kosten.

Verder geven de ondernemers aan sturing en visie te missen bij de gemeente op welke manier zij bepaalde doelen kunnen verwezenlijken. Met alleen de georganiseerde workshops worden individuele ondernemers geadviseerd wat zij kunnen verbeteren. Daarnaast zou het zeer interessant zijn als collectief Apeldoorn zou samenwerken om te verduurzamen. Een handreiking op welke manier horeca Apeldoorn samen kan werken, om samen een groener centrum te bereiken, is een complex proces.

4.2 Axiale code: energie

Open code: algemene informatie energieleverancier

Essent, Quint en Engie zijn veel voorkomende energieleveranciers bij de ondernemers in het centrum van Apeldoorn. De evenementen in de binnenstad hebben niet allemaal dezelfde energieleverancier. Ieder plein in het centrum regelt dat op haar eigen manier. Het Leienplein legt een verlengsnoer aan vanuit tapascafé de Buren om zich van stroom te voorzien. Op het Caterplein wordt ook met verlengsnoeren gewerkt per ondernemer. In de Kapelstraat wordt gewerkt met krachtstroompunten. De Gigant haalt alle stroom uit haar eigen pand. Door het hele centrum worden aggregaten gehuurd om de evenementen van stroom te voorzien. De aggregaten worden gehuurd bij Vos Noodstroom, 1,2,3 Machineverhuur en Bredenoord. Bij die keuze wordt eigenlijk door geen enkele partij rekening gehouden met duurzaamheid. De energie bij centrum evenementen is vooral nodig voor de taps, licht (bijv. LED), geluid (versterkers), podia en sanitaire voorzieningen.

Open code: eisen energieleverancier

Specifieke eisen die de ondernemers stellen aan de energieleverancier zijn betrouwbaarheid, bereikbaarheid en functioneren. Van de accountmanager van de leverancier wordt verwacht dat hij bereikbaar is bij calamiteiten en de servicedesk moet 24/7 bereikbaar zijn (bijv. voor een aggregaat dat niet functioneert). Geen enkele ondernemer geeft aan specifieke wensen of eisen te hebben voor duurzaamheid. Daarnaast is de belangrijkste drijfveer bij deze keuze het voorkomen van onnodige extra

kosten. De goedkoopste optie is (bijna) altijd de aantrekkelijkste, omdat die geheel uit eigen zak van de ondernemer moet worden gefinancierd.

Bovendien wil het centrum af van de aggregaten en overgaan op krachtstroompunten. De positie kiezen is belangrijk, omdat niemand last moet hebben van de aggregaten. Doordat alle pleinen in het centrum op relatief grote afstand van elkaar liggen, regelt ieder zijn of haar eigen stroomvoorziening. De keuze voor een groot of klein aggregaat hangt af van de benodigde hoeveelheid stroom. Dit wordt vaak niet goed ingeschat waardoor ondernemers snel kiezen voor een groot aggregaat. Als een klein aggregaat heel lang moet functioneren, vergt dat een zwaarder diesel verbruik. Bij het Root in the Woods festival is innovatief omgegaan met duurzame energieopwekking. De organisator wilde af van de vervuilende diesel uitstoot van de aggregaten. De organisatie is bezig om van normale diesel over te stappen op blauwe diesel. Dat is klimaatneutraal, biologisch afbreekbaar materiaal. Daarnaast lijkt het de organisator geweldig om de bezoeker mede te delen dat zij het evenement draaien op blauwe diesel.

Verder denken niet alle ondernemers alleen aan het financiële aspect. De Gigant denkt anders als culturele instelling met subsidie vanuit de gemeente. Zij vinden dat ze een rolmodel moeten zijn voor de rest van de binnenstad. Op het pand liggen zonnepalen en is een warmtepomp geïnstalleerd die alle warmte die uit het pand trekt, opvangt om het pand opnieuw te verwarmen. Echter, is het pand oud en moet hier nog veel aan gebeuren. Ook bij haar eigen evenementen wordt gebruik gemaakt van deze groen opgewekte stroom.

Open code: kiezen energieleverancier

De ondernemers houden rekening met meerdere aspecten bij de uiteindelijke keuze voor een energieleverancier bij hun horecaonderneming en bij de evenementen. Prijs is de grootste motivator, omdat de marges in de horeca niet hoog zijn. Daarnaast is vertrouwen in de leverancier en het hebben van een gunfactor belangrijk, doordat daarmee een band wordt opgebouwd met de leverancier. Hierdoor stappen de ondernemers niet zomaar over op een andere leverancier. Verder geven de ondernemers het volgende statement: "Het belangrijkste is dat het licht brand, het podium het doet en wie de goedkoopste is mag het aanbieden". Hieruit blijkt dat weinig waarde wordt gehecht aan duurzaamheid en dat de ondernemers alleen naar de prijs kijken. Veel ondernemers willen wel duurzaam ondernemen, maar hebben op dit moment niet de financiële middelen daarvoor. De kosten voor de energievoorziening worden allemaal verrekend per plein. Vijf locaties betekent vijf keer een onderliggende afspraak met de energieleverancier.

Voor de Kapelstraat zijn tien jaar geleden krachtstroompunten aangevraagd bij de leverancier. Voor het evenement komt het bedrijf dat het licht en geluid regelt met een groot stekkerblok, die zij aansluiten op krachtstroom. De stroom wordt vervolgens verdeeld over meerdere ondernemers in de Kapelstraat. Het is een vrije groep en hierdoor ontstaan minder vaak storingen en kortsluiting. Het krachtstroompunt is direct bij de bouw van café Jeroen aangelegd. De ondernemer geeft het volgende statement af over krachtstroom: "Ja ik wist wel dat als je evenementen ging doen dat je dan wat meer power nodig hebt dan normaal, ik zag ook wel dat het goedkoper zou zijn dan iedere keer een aggregaat huren, dus heb ik de duurzame optie gedaan en die is ook nog eens goed voor je portemonnee". Dit blijkt een goede strategische, goedkope én duurzame keuze te zijn geweest.

Open code: Invloed van de gemeente

Bijna alle ondernemers vinden dat de gemeente meer hulp zou moeten bieden bij het verduurzamen van de energiebehoeften. In overleg zouden zij graag meer te weten komen over de mogelijkheden, maar hierin hebben zij wel sturing nodig. Ook moet de gemeente meer druk op de pand eigenaren zetten om hun pand te verduurzamen. Dit kan door het opstellen van een beleid voor alle panden in de binnenstad, waarin duidelijk wordt dat ze aan bepaalde eisen moeten voldoen. Eveneens moet de gemeente een groenere gemeente willen zijn, door bijvoorbeeld de dieselauto's in het centrum te verbieden. Daarentegen vinden meerdere ondernemers dat de gemeente zich al genoeg bemoeit met de evenementen en zij voelen niks voor meer bemoeienis in de vorm van regels of hulp.

4.3 Axiale code: afval

Open code: algemene informatie afvalverwerker

De algemene afvalverwerker voor heel Apeldoorn is Circulus-Berkel. De afvalverwerking wordt centraal geregeld voor alle centrum evenementen en dit regelt Buro Vrijtijds Werk. Doordat zij een goede relatie hebben met Circulus-Berkel zijn zij de afvalverwerker van de centrum evenementen. Bovendien is het voor hen weinig extra moeite, omdat zij het centrum heel goed kennen. In reguliere weekenden maken zij ook elke zaterdag- en zondagochtend het centrum schoon.

Open code: kosten afvalverwerking

Voor een gemiddeld evenement in het centrum wordt €500 betaald aan afvalverwerking. Dit wordt verdeeld over de ondernemers. Voor het Roots in the Woods festival is dit bedrag nog hoger, doordat gebruik wordt gemaakt van grote en kleine containers. In het centrum wordt al het afval op de grond gedeponneerd. Echter, vindt Roots in the Woods plaats in het gras, waardoor niet al het afval in het gras terecht moet komen. Daarom zijn er meer containers nodig en ligt de prijs rond de €700.

Open code: eisen afvalverwerker

De ondernemers hebben als eis dat de afvalverwerker met een schappelijkere prijs komt. Doordat alle ondernemers een eigen afvalverwerker hebben en daardoor eigen rolcontainers hebben, betekent dit meer vrachtwagens in de binnenstad en dat willen zij niet. Gepleit wordt voor een centrale regeling van de afvalverwerking en daardoor minder vrachtwagens. Daarnaast is het goed voor het milieu en minder kans op vandalisme met de volle containers, waardoor iedereen het afval op straat plaatst. Dit geldt overigens voor de horecagelegenheden op zichzelf.

Voor de evenementen is de wens dat het centrum “gewoon schoon is”. Anders komen veel klachten binnen van bezoekers en dat is niet de bedoeling. Daarnaast is accuraatheid en het nakomen van afspraken erg belangrijk. Als de afspraak is iedere vrijdag of de avond of ochtend na het evenement de container te legen, moet dit ook consequent goed gebeuren. Verder is het belangrijk dat de afvalverwerker het centrum goed kent en dat ze precies weten waar ze het afval moeten zoeken. Dit bevordert ook de kwaliteit van de schoonmaak. Wat ook meespeelt is dat Circulus-Berkel op dit moment ook al het centrum schoonmaakt, waardoor het weinig extra moeite is voor hen om tijdens de evenementen ook het centrum schoon te maken. Verder moet de afstand die het afval aflegt voordat het op eindbestemming is zo klein mogelijk zijn. Dan kan de afvalverwerker nog zo duurzaam zijn, maar als het naar de andere kant van Nederland rijdt, kost dit veel uitstoot.

De Gigant houdt wel rekening bij het kiezen van de afvalverwerker, doordat zij als cultuurhuis overheidssubsidie ontvangen. Daarnaast zijn zij bewust overgestapt in het café op rieten rietjes, in plaats van plastic rietjes. In de visie is opgenomen dat bij iedere aanbesteding rekening wordt gehouden met duurzaamheid en dat die optie altijd overwogen dient te worden. Ook hebben ze de tussenstap naar papieren rietjes overgeslagen, omdat dit een kortetermijnoplossing is en minder werkbaar. Ook de verpakkingsmaterialen van de hapjes die geserveerd worden zijn van bamboe of karton, waardoor nauwelijks plastic over het terrein zwerft.

Open code: keuze afvalverwerker

Buro Vrijtijds Werk regelt de afvalverwerker centraal voor alle pleinen, omdat het hele centrum vol ligt met afval en iedereen er baadt heeft bij dat dit zo snel mogelijk schoon wordt gemaakt. De enige invloed die de ondernemers hierop hebben is dat zij kunnen aangeven wat zij niet willen en aangeven als het niet goed wordt gedaan. Dan wordt naar een alternatief gezocht. De keuze voor Circulus-Berkel is vooral om financiële redenen. Zij hebben ook contact met de gemeente, waardoor het veel makkelijker is om mensen in te huren.

Bij het Roots in the Woods festival in het Beekpark, is wel bewust gekozen voor de afvalverwerker van Gerrevink. In de afgelopen jaren is een goede relatie opgebouwd met van Gerrevink. Zij zijn innovatiever

op het gebied van recycling. Afval scheiden is een hele moeilijke kwestie. Van tevoren moet worden gekeken welk afval het terrein opkomt, zodat daarop kan worden geanticipeerd. Bij Roots in the Woods wordt wel de mogelijkheid geboden aan bezoekers het afval gescheiden in te leveren.

Open code: invloed van de gemeente

De ondernemers vinden dat de gemeente een duidelijke lijn moet trekken in het verbod van single-use plastic voor komend jaar. In kader van veiligheid mogen ondernemers geen glazen gebruiken bij de evenementen. Dit zou de duurzaamste optie zijn, maar wordt door veiligheidsredenen verboden door de gemeente. Enkele ondernemers willen overgaan op de biologisch afbreekbare of de hard plastic cup. Deze alternatieven zijn lastig te bewerkstelligen, omdat de stichting centrummanagement uit 26 leden bestaat en daar een gezamenlijke oplossing en werkwijze voor moet worden gevonden. Zodra de gemeente hier druk op uitoefenend kan daadwerkelijk wat veranderen denken de ondernemers. Op dit moment wordt het papier, restafval en glas wel gescheiden en de plastic flessen worden apart ingezameld. Om verder te komen met de gehele afvalverwerking willen de ondernemers dat de gemeente subsidie vrijmaakt.

Verder is het als gemeente goed om handvatten uit te reiken en informatie en kennis te delen om alle ondernemers inzicht te geven in de mogelijkheden. Veelal zijn ondernemers hier niet erg mee bezig, doordat hun prioriteit nummer één winst maken is. De ondernemers moeten hier in ieder geval bij worden betrokken, anders moet het uit hun zelf komen en dat gaat niet gebeuren. Behalve een aantal ondernemers die dit vanuit hun eigen perspectief (intrinsieke motivatie) heel belangrijk vinden. Kennisdeling en hiermee stimulansen uitdelen zijn het meest effectief.

Open code: bekerprobleem

Het bekerprobleem is de hele zee aan plastic bekens die zich bij ieder evenement in het centrum van Apeldoorn voltrekt. Iedere bar schenkt drankjes in plastic bekens en hiervoor wordt bij langer na niet genoeg mogelijkheid geboden om dit te kunnen deponeren in de afvalbak. Daarnaast raken de bezoekers aangeschoten naarmate de avond vordert en nemen zij zelf nog minder initiatief om de plastic bekens in de afvalbak te deponeren. Wat zich bij ieder evenement voordoet is dat vanaf het begin, iedereen de plastic beker na gebruik op de grond deponeert. Als een menigte van duizend man dit de gehele avond volhoudt, dan ontstaat over het gehele plein een zee van plastic bekens. Ook wisselen bezoekers van pleinen en deponeren zij de beker op de grond door het gehele centrum. Het lopen en dansen bij de podia wordt hierdoor belemmerd. De schoenen van de bezoekers worden smerig en het is geen gezicht als al het afval op de grond ligt. Nu vragen de ondernemers zich af hoe dit probleem het beste kan worden opgelost.

Zoals hierboven genoemd is, willen de ondernemers in de stichting centrummanagement meer aandacht vragen en draagvlak krijgen om alternatieven te bedenken voor de wegwerpbeker. Steeds meer consumenten vinden de zee aan plastic bekens dat zich voltrekt naar mate het evenement vordert een groot probleem. Hierover komt veel negatieve feedback bij de ondernemers en organisatoren. Daarom moet gezamenlijk worden gezocht naar een oplossing. Een handje vol ondernemers willen de andere ondernemers enthousiast krijgen. Echter, is bij sommige ondernemers de vraag of de hard plastic cup daadwerkelijk duurzamer is. Eigenlijk vindt iedereen dat het stoppen met single-use plastic een goede optie is, alleen moet hiervoor wel het beste alternatief, dat bij Apeldoorn past, gevonden worden. Daarnaast moet de optie wel werkbaar blijven voor de horecagelegenheden en moet genoeg ruimte aanwezig zijn om de hard plastic cup om te spoelen. Een ander probleem is dat het Leienplein niet beschikt over een spoelwater aansluiting.

Vanuit de gemeente is het belangrijk dat zij dit als collectief horeca Apeldoorn aanpakken. Zij moeten sturing geven aan alle ondernemers hoe de herbruikbare beker kan worden geïmplementeerd in het centrum van Apeldoorn. De horecaondernemers vinden dat zij daar niet zelf mee moeten komen. Als het plastic probleem moet worden aangepakt, moet dit centrum breed bekeken worden. Dit vergt een bepaalde visie vanuit de gemeente en daarmee begeleiding, afstemming en sturing.

De Gigant is de partij in Apeldoorn die al over is op de hard plastic cups. Sinds een jaar werken zij met de hard plastic cups, waardoor het grootste gedeelte van het afval is verdwenen. Helaas is het bij de grote centrum evenementen nog niet werkbaar om de hard plastic cups te gebruiken, omdat het terrein niet is afgesloten waardoor een heel hoog uitvalpercentage zal ontstaan. De cups worden met uitzondering van Koningsdag en prinsennacht bij alle evenementen binnen- en buiten gebruikt. De hard plastic cups worden gespoeld met water. Toch heeft dat lang niet de impact van een elke drie of vier weken duizend bekers in te kopen die in de afvalbak belanden.

De ondernemers vinden dat de leveranciers van deze cups wel in toom moeten worden gehouden. Zodra de gemeente het verplicht gaat stellen kunnen zij de prijzen omhooggooien, omdat iedereen deze cups wil inkopen. Als overheid moet dit gemanaged worden zodat dat het voor iedereen betaalbaar blijft. Wanneer iets verboden wordt en de optie die overblijft is 20% à 30% duurder, blijft geen enkele horecagelegenheid meer overeind. Hier moet de gemeente actieve sturing in geven.

4.4 Axiale code: catering

Open code: algemene informatie

De catering is niet centraal geregeld bij de centrum evenementen. Tijdens een Koningsdag of prinsennacht zijn 50 horecaondernemers, die allemaal hun eigen stukje van het centrum bevoorraden, wat betreft eten en drinken (F&B). Op al die stukjes hebben zij een eigen bar staan en die gedeeltes voorzien zij van F&B. Dat betekent eigen bierleverancier, drankleverancier en eigen cateraar voor food. Verder zijn meerdere fastfood gelegenheden waar bezoekers gebruik van maken in het centrum van Apeldoorn zoals: kebabzaken, frietzaken, loempiazaken en lokale ondernemers met pizzeria's. Voor de centrum evenementen is het aantrekkelijker om drank te verkopen, doordat dit veel langer houdbaar is. Bovendien zijn de marges op drank veel beter en wordt nooit bier overgehouden. Als voorbeeld heeft het Leienplein bij oud en nieuw €35.000 omzet aan drank en €1.500 aan food, te verwaarlozen dus.

Open code: eisen catering

Ondernemers hebben als streven dat zij zo min mogelijk willen weggooien. Bij het opstellen van menu's wordt rekening gehouden met het type evenement en worden enkel producten aangeboden die later in die periode ook nog verkocht kunnen worden, zodat deze niet over datum gaan. Daarnaast hebben verschillende ondernemers een systeem in hun waterbak, waar op jaarbasis veel water mee wordt bespaard en sensoren in de toiletten (self flushing toilets).

De catering voor een Roots in the Woods moet aansluiten bij het thema van het evenement en bij het avontuurlijke karakter van de Veluwe. Daar hoort plastic niet bij, maar daar worden de cateraars ook op uitgezocht. Deze kiezen vaak al voor houten roerstaafjes, of biologisch afbreekbare materialen. Het belangrijkste is de uitstraling aan de voorkant en niet zozeer aan de achterkant. De frietboer heeft een hele mooie natuurlijk uitziende verkoopwagen. Hij zegt dat hij biologische aardappels in biologische friet verwerkt en de consument vindt dat prima. Maar als dit dan wordt gebakken in hele vervuilende olie en met zestien lagen plastic eromheen valt de biologische kant weer weg. De wijze van presenteren blijft het belangrijkste voor de ondernemers.

Voor de Gigant is het probleem dat veel leveranciers van F&B nog veel in plastic verpakking leveren. Toch wordt bij elk stapje nagedacht en proberen zij enkel lokale leveranciers te gebruiken, zodat deze zo min mogelijk afstand hoeven te overbruggen. Ook worden er leveranciers gekozen die in lijn liggen met hun eigen uitgangspunten. De leverancier van bier is Heineken en bij de nieuwe aanbesteding is duurzaamheid in het contract opgenomen. Heineken zelf is nog niet erg duurzaam bezig en daar zijn zij zich ook bewust van. Heineken vindt dat zij nog niet ver genoeg zijn in verhouding met hoe groot hun bedrijf is en met het verspreiden van hun producten over de hele wereld vinden ze dat ze zichzelf nog geen duurzaamheidsstempel kunnen geven. Daarentegen gebruiken zij wel het minst aantal liters water

voor het brouwen van bier van alle bierbrouwers. Zij zijn ermee bezig en willen zich hier voor de volle 100% voor inzetten. Omdat Heineken een groot bedrijf is kost het gewoon erg veel tijd om dit wereldwijd door te voeren. Verder wordt bij de Gigant nooit iets weggegooid. In principe hoeft dit nooit te gebeuren, maar alles wat overblijft na de evenementen daar heeft de Gigant een speciaal telefoonnummer voor. Deze persoon brengt dit rond in (de wijk) de Maten en dat wordt een aantal keer per jaar gebruikt.

Open code: contract cateraar

De ondernemers die een contract hebben met een cateraar of in een andere vorm haar food & beverage laten verzorgen hebben verschillende contractuele afspraken. Één van de afspraken is hoe de presentatie van de producten eruit moet zien. Verder hoelaat zij precies aanwezig moeten zijn, hoeveel dagen ze aanwezig moeten zijn en de financiële afspraken. Hierin heeft een enkele ondernemer hele specifieke duurzaamheidseisen opgenomen in het contract, maar over het algemeen wordt hier geen aandacht aan besteed.

4.5 Axiale code: gemeente Apeldoorn

Open code: Apeldoorn Marketing

Apeldoorn Marketing is een stichting die grotendeels door de gemeente wordt gefinancierd, maar wel een losstand orgaan is. Zij hebben een bepaalde expertise over de evenementen die de gemeente niet bezit. De evenementen in Apeldoorn zijn een uitstraling van het Apeldoorns imago en zij verzorgen de marketing voor deze evenementen. Apeldoorn Marketing verdeelt enkel de publieksevenementen subsidie en daarin adviseren zij over de verdeling aan het college van de gemeente.

Open code: invloed op de evenementen

De duurzaamheidsissue is al meerdere jaren teruggekomen in de nota's met bepaalde ambities, maar wordt sinds afgelopen jaar aangepakt. Nadat Elsbeth Boer geattendeerd werd dat haar naam stond bij het project is zij na enige navraag, ermee aan de slag gegaan. Met als motto: als we niks doen aan de dieseluitstoot en het plastic probleem staan we als hoofdstad van de Veluwe voor paal. De organisatoren gaven aan dat zij ermee bezig zijn, terwijl dat een jaar geleden nog heel anders was. In overleg met wethouder Jeroen Joon, die over evenementen gaat, zijn er drie maatregelen aangekondigd:

- Vanaf 2021 wil de gemeente dat er geen single-use plastic meer wordt gebruikt. Op een of andere manier moet dit worden ingezameld, gerecycled of alternatieven worden bedacht. Dit loopt vooruit op het Europees beleid waarin vanaf juli 2021 het single-use plastic verboden wordt.
- Verder doelen ze op het terugdringen van energiegebruik, watergebruik en andere indicatoren van duurzaamheid.
- Als laatste krijgt maar een klein groepje subsidie. In de subsidie eis telt duurzaamheid op dit moment nog niet heel zwaar mee. Dit gaat zwaarder meewegen en dan hoeft het niet direct perfect te zijn, maar de ondernemers moeten laten zien dat ze ermee bezig zijn.

Open code: subsidie criteria/eisen

Per jaar worden in Apeldoorn rond de 450 evenementen georganiseerd. Hiervan ontvangen 30 à 35 een publieksevenementen subsidie. Bij het ontvangen van de subsidies zijn de organisaties getoetst op basis van de kernwaarden waar het college veel waarde aan hecht: een comfortabele gezinsstad, hoofdstad van de Veluwe en een groen imago. Op die manier worden de evenementen beïnvloed en kan er enige sturing worden gegeven aan de evenementen. Verder wordt gekeken naar:

- Op welk moment in de kalender het evenement plaatsvindt
- Bij een leeg weekend qua evenementen, zijn ook niet bijzondere evenementen meer dan welkom
- Kruisbestuiving tussen evenementen. Dit betekent dat de sector horeca, muziek en theater met elkaar samenwerken, hierin wordt een nieuwe kruisbestuiving gecreëerd, of een podium gegeven voor nieuw talent.

- De gemeente wil hierin diversiteit creëren in de agenda. Geen twintig dezelfde technofestivals, maar ook geen twintig foodtruck festivals. Daarom wordt getoetst op originaliteit bij de subsidie.
- Algemene eisen: zijn hoe vaak een evenement op een bepaalde plek mag plaatsvinden, hoelang het mag duren, hoeveel geluid ze mogen maken, het veiligheidsplan concreet in kaart. Het programma bepalen de organisatoren geheel zelf en daar heeft de gemeente geen invloed op.
- De evenementen die geen subsidie ontvangen, krijgen ook hulp via Apeldoorn Marketing. Zij sparren over door ontwikkelen en samenwerking, dus ook deze organisatoren worden geholpen. Dit is neergelegd bij Apeldoorn Marketing, omdat zij als marketingorganisatie heel goed wat de kernwaarden zijn van waar de gemeente mee bezig is, wat we willen uitstralen en daarin koppelen zij organisatoren weer aan elkaar. Bijvoorbeeld de samenwerking tussen stichting centrum evenementen en stichting oranje feesten op Koningsdagen is hierdoor ontstaan.
- De toetsing moet vooral praktisch worden gehouden, waar de organisatoren mee uit de voeten kunnen, in een praktisch kader wat ze kunnen aanvinken.
- De duurzaamheidstoetsing gaat plaatsvinden op basis van 5 pijlers: afval (verpakkingsmateriaal F&B), energieverbruik, waterverbruik, mobiliteit en inkoop (lokaal). Dit wordt uitgewerkt in de duurzaamheidsrichtlijn.
- Geen onmogelijke dingen eisen die niet relevant zijn; Apeldoorn is qua mentaliteit nog een dorps denkende stad.

De gemeente Amsterdam wordt door veel gemeenten in Nederland gezien als voorbeeld op het gebied van duurzaamheid bij evenementen. Maar in Amsterdam stellen ze zulke strenge eisen aan de evenementen, dat het aantal subsidieaanvragen drastisch is verlaagd. In Apeldoorn zijn de strenge eisen niet relevant en worden de aanvragen dankbaar beoordeeld. Van Drakenboot tot een klein dorpsfeest, alles draagt bij aan de sociale cohesie en dat vindt de gemeente erg belangrijk. De vrijwilligers kunnen geen strenge duurzaamheidseisen aan en daarom moet voor deze partijen stapje voor stapje worden gekeken waarin zij kunnen verbeteren. Een voorbeeld van een organisator is dat hij van het aggregaat af wilde en hiervoor in de plaats graag krachtstroompunten wilde hebben van de gemeente. Ook dit is niet direct realiseerbaar en zal stapsgewijs moeten met een compromis dat de ondernemer bijvoorbeeld binnen vijf jaar terugbetaald. Ook voor afval zijn de strenge eisen niet relevant voor Apeldoorn. Als in Apeldoorn dezelfde eisen worden gesteld, zoals dat evenementen al hun gegevens van de afvalverwerking moeten opsturen naar de gemeente. Als ze dat systeem in Apeldoorn zouden hanteren zouden er over twee jaar nog maar drie evenementen over zijn.

Open code: doelstellingen duurzaamheid

- Begin van deze zomer wordt het gehele duurzaamheidsplan duidelijk en wordt dit beschikbaar voor alle organisatoren. Op de website van Apeldoorn Marketing moet een informatiebank komen, met alle informatie over verduurzaming van het evenement.
- Het komende jaar moet iedere organisator zich bewust bezighouden met duurzaamheid.
- Als hoofdstad van de Veluwe toewerken naar het zo duurzaam en circulair mogelijk maken van de evenementen, echter is dit een meerjarig proces waar de gemeente ondersteuning in wil bieden. Na het evenementenseizoen van 2021 wordt een nieuwe evaluatie gehouden bij de organisatoren of zij meer ondersteuning nodig hebben en hoe dit vorm gegeven kan worden.
- Voor de catering is Apeldoorn in de bewustwordingsfase, de ondernemers zien dat er alternatieven zijn zoals vegetarische gerechten en hapjes. Ga hierover met de cateraar in gesprek. Op korte termijn gaat de gemeente nog geen invloed hebben op de catering.

Open code: budget voor duurzaamheid

Vanuit de gemeente is geen apart budget voor duurzaamheid. Dit is verdeeld per sector en onder die sectoren is dan ook een van de aspecten voor duurzaamheid. Voor de evenementen sector is geen apart budget van duurzaamheid. Dit valt onder ruimtelijke leefomgeving en daaronder valt duurzaamheid, circulariteit en afvalinzameling. Daarnaast moet ook de komende jaren bezuinigd

worden binnen de gemeente Apeldoorn (voor de komende vijf jaar twintig miljoen per jaar). Het budget voor de publieksevenementen was €310.000 en gaat terug naar €250.000. Vanuit de gemeente verwachten zij niet dat er in komende jaren budget vrijkomt voor verduurzaming van evenementen. Daarnaast is het kleine budget dat vrij is gemaakt voor de verduurzaming van evenementen, gegeven aan de workshops van Green Events. Alle organisatoren en ondernemers in Apeldoorn hadden de mogelijkheid hieraan deel te nemen. Dit betrof drie informatieavonden met een algemene workshop over verduurzaming van evenementen, een avond speciaal in het kader van energie en een over afval om ondernemers aan het denken te zetten.

Open code: bekerprobleem

De gemeente Apeldoorn wil de hard plastic cup introduceren bij de ondernemers. Daarentegen wordt nergens gezegd dat de hard plastic cup dé manier is, het is alleen duurzamer als dit op een bepaalde manier gebeurt en minimaal zeven à acht keer kan worden gebruikt. Het verschilt per evenement en zelfs per plein wat het beste werkt voor de organisatie. De leverancier Bordex heeft een biologisch afbreekbare beker die maar €0,01 euro duurder is. Het enige is dat het dan wel ingezameld moet worden. Het Leienplein koopt op dit moment wel centraal in, dus voor deze beker zou er voor collectief centrum gezien een constructie zoals op het Leienplein moeten komen. Het voorbeeld waar de gemeente Apeldoorn naar kijkt is de gemeente Leiden. In Leiden heeft implementatie van de hard plastic cup gewerkt door het gehele centrum, doordat dit geheel is gesponsord vanuit de gemeente. De wethouder was een dame van Groen Links die zich hier hard voor maakte. Deze aanbesteding is in Apeldoorn niet haalbaar, omdat het om bedragen gaat die buiten het budget vallen. Wel kunnen de ondernemers aan de hand worden genomen en bijvoorbeeld in het eerste jaar gedeeltelijk gesponsord worden.

4.6 Axiale code: best practice

Open code: algemene informatie evenement

Het festival Drift- om te dansen is een aanjager van innovaties op het gebied van duurzaamheid. Drift wil graag een voorbeeldfunctie vervullen voor de andere evenementen (organisatoren) in Nijmegen. Daarnaast hebben zij als doelstelling om binnen een aantal jaar een volledig circulair evenement te worden. Zij zijn gestart met het besteden van aandacht aan duurzaamheid naarmate zij steeds meer signalen kregen van alle kanten dat dit erg belangrijk is. Dit komt vooral vanuit intrinsieke motivatie van de directeur en medewerkers. De directeur Diede van Overbeek is in eerste instantie gestart met het aanpakken van de stroomvoorzieningen.

Open code: invloed van gemeente Nijmegen

In gesprek met de gemeente kwam naar voren dat bij de toetsing voor subsidie nergens het aspect duurzaamheid wordt getoetst. Hier zijn geen specifieke eisen of vragen over. Hierin wil Drift kartrekker worden en bovendien willen ze dat er meer rekening wordt gehouden met duurzaamheid door de gemeente bij de aanvraag van deze subsidies. Hoe de gemeente Amsterdam te werk gaat, is ook niet de manier volgens Drift. Zij leggen hele strenge regels op, waardoor initiatieven die mensen hebben niet worden getolereerd. Op dit moment financiert Drift alle duurzaamheidsinitiatieven zelf, maar zodra de gemeente hier budget voor vrijmaakt kunnen grotere stappen worden gezet. De gemeente is er wel mee bezig maar de communicatie is nog niet optimaal. Dit komt doordat de mensen die gaan over de evenementen nog niet voldoende praten met de mensen die gaan over duurzaamheid. Wel gaf de gemeente aan subsidiepotjes te hebben, maar dat niemand hiervan af weet. Qua communicatie is dit een leerpunt voor de gemeente. Verder heeft de gemeente een evenemententerrein aangelegd op een eiland naast de Waal, maar vervolgens geen stroom of water aansluiting gefaciliteerd. Daar is simpelweg niet goed genoeg over nagedacht. Een voorbeeld waarbij de gemeente Nijmegen zou kunnen faciliteren is het aanleggen van krachtstroompunten voor evenementen, zodat de evenementen (gedeeltelijk) af kunnen van de aggregaten. Ook zou Drift graag haar CO2 foodprint in kaart brengen. Daarvoor moet een speciaal onderzoeksbureau worden ingeschakeld en dat kost ongeveer €15.000. Zelf doen is ook een optie, maar door een gebrek aan expertise gebeurt het dan niet goed genoeg. Als

de gemeente hierin gedeeltelijk zou kunnen faciliteren, want meten is weten, kunnen zij precies inzichtelijk maken waar de meeste winst kan worden behaald. Daarmee kan Drift aanjager worden in duurzaamheid voor heel Nijmegen.

Open code: energieleverancier

Op het gebied van energie is Drift heel ver met innovatieve ideeën voor duurzaamheid. Zij hebben samen met Paul Schurink een slim stroomplan ontworpen. Diede (algemeen directeur) is zich, in samenwerking met Paul, gaan verdiepen in mogelijkheden en kwam al snel bij een batterij uit. Paul is begonnen met alle area's inventariseren en te bekijken hoeveel stroom die precies nodig hebben. Dit vertaalt hij naar een slim stroomplan, waarin de maximale piek die de batterij moet kunnen opvangen wordt beschreven. Ook wordt ingeschat hoeveel vermogen de batterij aankan en in wat voor tijdsspannen. Vervolgens wordt gekeken of er energie kan worden bespaard. Bijvoorbeeld area drie en vier hebben een bepaalde maximale piek en dat kan worden ingeperkt door minder lampen op te hangen. Ook de belichting langs de hekken, om die enkel op nuttige momenten te laten branden, dus niet overdag.

De aanleiding van het plan was de kolencentrale die werd afgebroken naast de Vasim (de locatie). Die had een transitie waarin zij zonnepanelen gingen leggen. Toen heeft de Vasim onderhandeld over een kabel die naar hun pand werd gelegd voor het festival. Dat was niet eenvoudig, doordat er eerst een batterij tussen moest worden gelegd. In onderhandeling met Alphen, leverancier van de batterijen, kwam groen licht. Zij dachten goed mee en gaven aan dat het beste direct op de netstroom kon worden aangesloten. Daarna heeft de Vasim ook zonnepanelen gelegd en een groene stroom contract afgesloten en daardoor is die batterij hier op het terrein gelegd en direct aangesloten op de zonnepanelen. Voor de overige benodigde stroom was het groene stroom contract, waardoor het evenement volledig op groene stroom draaide. Verder werden onderweg weinig struikelblokken ondervonden. Alleen dat bij het evenement een aggregaat 's nachts leegliep, doordat de stoppen waren doorgeslagen en de batterij was leeg de volgende ochtend. Verder was de batterij niet voorzien van een alarmsysteem, waardoor ze 's ochtends pas uitvonden dat de batterij leeg was. Vervolgens is dat alarmsysteem wel in de batterij ingebouwd. Overigens kampte ze ook een keer met stroomuitval, waardoor het noodaggregaat de laatste uren de batterij moest opladen. Toen had het aggregaat een defect, waardoor die de batterij niet meer kon bijladen. Daarna was er een kwartier stroomuitval en moest een area gesloten worden omdat hij niet meer zo ver kon worden opgeladen dat hij alle pieken aankon. Het was een samenloop van omstandigheden, maar wel heel vervelend. Daar leer je alleen maar van, want innovatie is niet zonder risico. Ook als het noodaggregaat een defect krijgt, wordt gekeken of de stroom van het pand ernaast kan worden gebruikt. Daaruit komt voldoende spanning en hebben zij geen aggregaat meer nodig. De netaansluiting in de Vasim is niet heel groot en daardoor is het spannend of het gehaald gaat worden. Paul Schurink houdt dit voortdurend in de gaten.

Open code: eisen energieleverancier

- Zo dicht mogelijk in de buurt. Daarom is gekozen voor Bredenoord uit Apeldoorn die dichterbij zit dan Alphen, uit Alkmaar.
- Met Bredenoord is een goede relatie opgebouwd. Ook is via hen een goede prijs bewerkstelligd en een stukje sponsoring van hen naar Drift toe en andersom.
- Drift wil zeker weten dat er groene stroom geleverd wordt in de batterij. Normaliter wordt de batterij voor een evenement vol geleverd. Echter, bij Drift wordt hij leeg geleverd en zelf opgeladen met de energie van de zonnepanelen. Zo weten zij zeker dat het festival draait op duurzame energie.

Open code: afvalverwerker

Drift heeft geen specifieke eisen voor de afvalverwerker. Het belangrijkste is dat het afval niet helemaal naar de andere kant van Nederland moet worden vervoerd, dus lokaal wordt verwerkt. Swartjes verzorgt de afvalverwerking voor de Vasim zelf en bij het evenement verzorgt M&M de afvalverwerking. Twee jaar geleden zijn ze geswitcht naar M&M. De overgang van OSN en DAR, is gekomen doordat zij

als enige de afvalpers op locatie konden leveren. Dat vereiste minder opslagruimte achter de schermen voor het afval en dat er minder uitstoot is omdat het afval minder volume inneemt. Verder betalen zij ook minder huur, omdat hierdoor minder containers ingezet hoeven te worden.

Open code: duurzaamheidsmaatregelen afval

- Afvalscheiding front stage gebeurt niet. Backstage, bij de cateraars wordt glas, papier, plastic en restafval gescheiden.
- Daarnaast is Drift geswitcht van Coca-Cola naar Pepsi, omdat Pepsi alle frisdrank aanlevert in kratten. Coca-Cola leverde alles aan in pallets volgepakt met plastic. Dit komt door Bar-Le-Duc, het meest duurzame watermerk van Nederland. Daarmee is een samenwerking aangegaan, maar daardoor kon er niet meer worden samengewerkt met Chaudfontaine. Deze partij was in samenwerking met Coca-Cola en daardoor werd geswitcht van frisdrankleverancier.
- Briefing aan het 'zichtbaar groen team'. Dit team zorgde voor de inzameling van de biologisch afbreekbare bakers en daarnaast ook voor ander afval. Zij werden geïnformeerd waarom de organisatie koos voor soft cups, als de bezoekers er dan vragen over hadden konden ze die beantwoorden.
- Ook heeft het scheiden van afval financiële voordelen. Over het gescheiden afval dat wordt ingeleverd hoeft geen afvalheffing betaald te worden. Dus de heffingskosten vallen gedeeltelijk weg en dat scheelt ongeveer €400.
- De huidige afvalverwerker M&M doet veel met energiewinning. Uit al het afval dat zij verbranden wordt energie opgewekt.

Open code: catering

De catering bij Drift bestaat uit een tiental food trucks die worden ingehuurd. Zij betalen een afdracht aan de organisatie voor hun plek en de rest van de omzet houden zij zelf. Drift gaat de afdracht naar beneden doen, omdat zij hogere vereisten hebben wat betreft duurzaamheid. Hierdoor wordt minder geld verdient aan de food trucks, maar dat bedrag was al niet hoog.

Open code: duurzaamheidsmaatregelen catering

- Koelcontainers op tijd uitzetten, omdat de drank toch wel koel blijft 's nachts en dit anders verspilde energie is. Dit is een grote stroombesparing, omdat elke bar een koelcontainer heeft.
- Contractueel is vastgelegd dat alles wordt geserveerd in biologisch degradeerbare disposables. Dat betekent bamboe bestek, bakjes en rietjes en enkel servetjes als het echt nodig is.
- Een eis voor iedere foodtruck was dat ze een vegetarische optie aanboden. Sinds dit jaar is het besluit gemaakt, om het hele festival vegetarisch te maken. Dit gaat ingrijpende gevolgen hebben voor alle food trucks.
- Daarnaast is het streven om met lokale producten te gaan werken. Overigens is dat erg lastig, doordat er tien verschillende foodtrucks staan.

Open code: implementatie duurzamere beker

Bij het Drift festival is het probleem van de zee aan plastic bakers aangepakt, door het inzetten van een zichtbaar schoon team (green team). De bezoekers die de beker niet in de afvalcontainer (willen) deponeren, worden geholpen door het "zichtbaar schoon team". Zij halen de bakers op en de bakers kunnen bij hen worden ingeleverd. Daarnaast zijn de single-use plastic bakers in de ban gedaan en zijn zij overgegaan op biologisch afbreekbare bakers, waardoor ze daar geen afvalheffing meer over betalen. Deze biologisch afbreekbare bakers zijn alleen duurzamer als ze gescheiden worden ingezameld, vandaar dat dit team is aangesteld. Verder worden de festivalgangers gestimuleerd om de beker in de desbetreffende bakken te deponeren.

Dit plan is begonnen met het bestuderen van onderzoeken. Vervolgens moest de keuze worden gemaakt of over werd gegaan op de hard plastic cup of met de tussenstap op de biologisch afbreekbare beker (soft cup). Vanuit verschillende onderzoeken kwam niet echt naar voren welke optie beter was. Vervolgens is er nagedacht over hoe de soft cup net zo goed zou kunnen zijn als de hard plastic cup.

Daardoor kwam het tokensysteem ter sprake. Het uitvoeren van het plan begon met het aansturen van mensen en samen met productie en personeel uitdenken hoe dit voor elkaar kon worden gebokst. Daarnaast werd gekeken hoe dit kon worden afgestemd met de horeca. Zij kopen ten slotte de bekertjes en de afvalcontainers in. Ook moest het barpersoneel worden ingelicht over het hele systeem.

Het werkt als volgt: bij de ingang krijgen mensen een bekermunt, die anders is dan de muntjes voor drinken. Bij de bar kan een drankje worden gehaald tegen inlevering van een drink- en bekermunt. De beker moet de bezoeker bij zich houden, tot ze de beker inleveren bij het 'zichtbaar groen team' of bij de bar. Zo wisselen de festivalgangers de bekertjes steeds in en houd je achter de schermen volledige controle over de afvalstroom. Hiermee wordt een monostroom van afval gecreëerd. Daardoor wordt de beker weer hoogwaardig gerecycled. De bezoekers zijn zeer positief over het systeem en waarderen dat het festival ermee bezig is. Met de nieuwe methode is 78% van de bekertjes succesvol ingezameld. Van de flesjes is dat 65%, omdat mensen die veelal mee naar huis nemen, omdat zij nog een lange reis moeten afleggen en dan wat te drinken willen hebben voor onderweg. De organisatie wil toewerken naar een percentage van 90% à 95%.

Het enige struikelblok is de laatste beker. Er is geen incentive (motivatie, stimulans) om de laatste beker in te leveren of bij het afval te deponeren. De ervaring leert dat aan het eind van het festival toch bekertjes op de grond terecht komen en dan kunnen deze niet meer hoogwaardig worden gerecycled. Een oplossing die hiervoor bedacht is, is om bij inlevering van de laatste beker een wincode weg te geven en daarmee konden zij een gratis ticket voor het volgende festival winnen. Daarnaast zijn mensen ook onder invloed van alcohol later op de avond en dat stimuleert ook niet om die beker in te leveren. Een andere oplossing kan zijn om als politieagent bij de uitgang te gaan staan, maar dat is niet eerlijk voor de festivalgangers die een lange reis moeten maken en nog drinken nodig hebben. Een ander struikelblok was dat de bekertjes erg duur waren. De horecamanager moest de niet bedrukte Rpet bekertjes hebben, omdat die duurzamer waren dan als je ze bij de brouwer inkoopt. Hiermee kreeg Kornuit problemen, omdat de naam niet meer op de beker kwam, wat betekent minder naamsbekendheid en marketing voor het merk. Dit is opgelost door Kornuit alles achter de bar te laten doen. Zelf kwamen zij ook met een innovatie doordat het merk Kornuit in de beker werd gedrukt zodat dit voelbaar was voor de bezoeker. Hierdoor werd een probleem de aanleiding voor een zeer innovatieve oplossing.

Verder heeft Drift een probleem met de afvalverwerker. Het doel van het tokensysteem is dat alle bekertjes gescheiden worden ingezameld. Daarentegen ontbreekt de zekerheid dat de afvalverwerker dit ook allemaal gescheiden inzamelt, of zij de mate van vervuiling van de bekertjes accepteren en wat de totale hoeveelheid van het afval was. Vervolgens is contact opgenomen of het plastic was geaccepteerd, de hoeveelheid en de kwaliteit en dat was allemaal goed en daarom is het hoogwaardig gerecycled. Daarnaast lijkt een soft cup voor de bezoeker alsnog op een single-use plastic cup. Dit wordt gecommuniceerd met behulp van bewegend beeld, visualisatie van hoe dit proces precies in elkaar steekt. Ook wordt gewerkt aan de website om een apart kopje te maken voor duurzaamheid, om zodoende meer achtergrondinformatie te geven plus bepaalde pijlers waar het festival hoog op scoort.

4.7 Trends en ontwikkelingen

Event Inspiration (2020) beschrijft de belangrijkste trends en ontwikkelingen in de evenementenbranche voor 2020 en 2021. De eerste trend die hierin naar voren komt is 'Grey Rebels'. De vergrijzing van de samenleving valt simpelweg niet te ontkennen. Ouderen worden steeds ouder en daardoor worden nu in Nederland al meer dan de 3,3 miljoen 65-plussers geteld, waarvan een steeds groter deel zelfs boven de 80 en 90. Ook zal het aantal de komende tientallen jaren alleen maar blijven toenemen. Rond 2040 wordt verwacht dat rond de 4,6 miljoen 65-plussers in Nederland aanwezig zijn. Niet alleen de maatschappij moet hierop inspelen, maar ook de evenementenbranche. De branche moet inspelen op de trend van de opkomende groep van ouderen en zorgen dat ook voor hen genoeg vertier en aanbod is. Het van Gogh Museum in Amsterdam geeft hier een mooi voorbeeld van. Zij hebben het motto van de evenementen uitgebreid van 'de toekomst' naar 'in leeftijd gevorderden'. Daarin bieden zij ook

activiteiten aan voor de ouders zoals een bakje koffiedrinken, een leuke samenkomst met taart en een rondleiding door het gebouw. Wat Grey Rebels ook laat zien is dat ouderen op steeds latere leeftijd vitaal en ondernemend blijven. Een evenementenorganisatie kan hierop inspelen door zich goed te verdiepen in wat de ouderen van tegenwoordig bezighoudt en interesseert. Zij moeten af van de traditionele benadering en over op een nieuwe frisse benadering van deze doelgroep. Verder kan de organisator tijdens congressen in contact komen met deze doelgroep, om deze beter te begrijpen. Ook in de verdeling van personeel kan hier rekening mee worden gehouden, door zowel jong als ouder personeel te laten werken bij evenementen en om daarbij een representatief beeld van de maatschappij te geven.

Een andere megatrend die Event Inspiration (2020) beschrijft is 'Influencer Marketing'. De gehele mensheid en vooral de jongeren worden steeds meer beïnvloed in hun koopgedrag door influencers. Een influencer is een persoon met heel veel volgers op social media, die gesponsorde berichten plaatst voor bedrijven om vooral de jonge doelgroep te beïnvloeden in hun koopgedrag. Op alle social mediakanalen gaat heel veel geld om in deze branche, omdat bedrijven via deze influencers een heel groot bereik hebben. Tegenwoordig heeft deze groep zoveel invloed dat 14% van de jongeren direct producten van de influencers koopt. Bedrijven verwachten dat binnen tien à twintig jaar nog maar 20% van de bevolking shopt in winkels (de rest wordt verkregen via influencers en online webshops). Binnen deze trend van macro influencers met tien- tot honderdduizenden volgers is een nieuwe opkomende trend namelijk die van de micro influencer. Merkwaardig is dat de micro influencers niet duizenden volgers hebben, maar juist invloed hebben op een kleine niche groep aan volgelingen. De volgelingen kunnen zich veel beter inleven in de micro influencer dan die macro influencer waar zij veel minder gelijkenissen zien. Langzamerhand binden steeds meer bedrijven grote groepen van deze micro influencers aan zich, die precies dat niche bereik hebben waar het bedrijf naar op zoek is. Een groot voordeel is dat de micro influencers het als een grote eer zien een (lokaal) bedrijf te promoten en vaak blij zijn met iedere vergoeding die hier tegenover staat. Ook zijn zij veel beter beïnvloedbaar in wat ze posten met een hele set aan regels. Ook kan een micro influencer eenvoudiger worden vervangen en bij misbruik worden ontslagen. Wel moeten bedrijven zorgvuldig omgaan met deze nieuwe doelgroep. Geef de influencer het gevoel betrokken te zijn en dat hij of zij daadwerkelijk invloed heeft bij de creatie van het evenement. Zorg dat de influencer enige affiniteit heeft met het evenement en de uitstraling heeft van het evenement en maak hem of haar hier bewust van. Bij grotere evenementen die ook gebruik maken van de macro influencers moet worden gezocht naar een goede balans in het aantrekken van beide partijen.

Nog een megatrend in de evenementenbranche komt voort uit een wereldwijd probleem: 'fear & fake' (Event Inspiration, 2020). Het bij elkaar brengen van grote mensenmenigtes brengt veiligheidsrisico's met zich mee en dat is in een tijd met aanslagen over de hele wereld van groot belang. Een goed veiligheidsplan in kaart brengen is voor ieder evenement van groot belang, maar op een aanslag kan nauwelijks worden voorbereid. Dit onderwerp brengt steeds vaker spanning bij de bezoeker met zich mee. Niet alleen een échte aanslag, maar ook cybercrime speelt een steeds grotere rol in de samenleving. Een gehackt softwaresysteem of een geïnfecteerde waterleiding brengt bijna net zoveel leed en verderf met zich mee, als een aanslag. Ondernemingen ondervinden cybercrime gemiddeld pas na 191 dagen. Verder denkt 43% van de bedrijven niet vatbaar en interessant genoeg voor hackers. Uit beide statements blijkt dat bedrijven niet goed genoeg voorbereid zijn op cybercrime. Veilig omgaan met gegevens van deelnemers is een heel belangrijke issue, maar nog lang niet iedere organisatie neemt dit even serieus. Op het moment dat al deze gegevens uitlekken of gehackt worden kan dit als onderhandelingsmateriaal worden gebruikt door hackers. Een beveiligd wifi-netwerk is een begin. Daarnaast is cybercrime en verspreiding van "fake news" ook een issue. Het verkrijgen van aandacht van de consument die tegenwoordig van alle kanten nieuws binnenkrijgt, wat erg beïnvloedbaar is. Voorbereiding op de gehele (schijn) veiligheid is erg belangrijk en tot nu toe lijken festivals en evenementen de grootste nachtmerrie voor criminelen. Dit komt met name door de goede samenwerking tussen partijen.

Uit onderzoek komt een andere trend naar voren: ‘food, meer dan hamburger met patat’ (Apeldoorn Marketing, 2020). De culinaire wereld is altijd in beweging. De consument heeft steeds hogere verwachtingen bij evenementen op het gebied van vegetarisch en plantaardig voedsel. De afgelopen jaren zijn de menukaarten gevuld met gevarieerde opties. De algemene tendens bij de consument dat lekker voedsel per definitie vlees moet bevatten, wordt steeds verder losgelaten. Ook de trend van ‘food swap’ is opkomend en deze sluit perfect aan op de plantaardige trend. Food swap is het omwisselen van een bepaald ingrediënt in het gerecht, voor een ander ingrediënt. Concrete voorbeelden zijn het omwisselen van een pizzabodem naar rode biet en spaghetti of lasagnebladen van courgette en rijst van bloemkool. Bij al deze gerechten is een basis ingrediënt vervangen door een gezondere variant. Deze opties zorgen ervoor dat het gerecht vezelrijker en eventueel lager in calorieën is en daardoor gezonder. Verder wordt de beleving rondom food alsmaar belangrijker. De consument wil de bereiding van het gerecht in levende lijven zien en meemaken, wat het voor de kok een extra grote beleving maakt. Zo kan de kok zichtbaar nog een speciaal tintje meegeven aan het gerecht, inspelen op eventuele dieetwensen en uitleg geven bij het gerecht. Deze aspecten maken het eten een hele beleving. Als laatste is de ‘zero waste’ iets wat bij iedere organisatie hoog in het vaandel staat. Voedselverspilling is wereldwijd trending en wat in 2019 bleek is dat een derde van het geproduceerde voedsel wordt weggegooid. Nationaal bekeken gooien Nederlanders per persoon zo’n veertig kilo voedsel weg per jaar en dat aantal moet drastisch veranderen en naar beneden.

4.8 Best practice literatuur

Schurink (2020) beschrijft in zijn workshop een manier om te beginnen met het verduurzamen van een evenement. Daarvoor moet allereerst een duidelijke en concrete strategie worden beschreven. Overgaan op actie is te voorbarig en geen goede manier en daarom moet iedere organisatie eerst deze drie stappen uitwerken. Het begint bij iedere organisatie met het opstellen van een duurzaamheidsvisie. Zodra deze concreet en helder is uitgewerkt wordt een beleid of manifest opgesteld. Pas als in de hele organisatie helder en concreet is wat de visie en het daarmee gepaarde beleid is, kunnen concrete acties en meetbare doelen worden opgesteld. In dit plan wordt gekeken naar een heleboel aspecten van het evenement, in dit onderzoek worden energie, afval en catering uitgelicht.

4.8.1 Energie

In de workshop (Schurink, 2020) wordt de technische kant van energie beschreven en hoe dit uiteindelijk wordt geproduceerd. Hierbij zijn een aantal zaken erg belangrijk: Volt is de kracht van de stromende stroom. Ampère is de hoeveelheid stromende stroom. Kilowatt is het vermogen van een gebruiker en apparaat. Een aggregaat lijkt van buitenaf geen hele ingewikkelde constructie. In het aggregaat wordt diesel gegooit en daaruit wordt stroom opgewekt. Toch is dit ingewikkelder dan men denkt en daarom is in bijlage 11 de hele werking van een aggregaat in detail beschreven. Dit laat zien dat bijna de helft van de opgewekte energie uit een aggregaat door de uitlaat alweer naar buiten gaat. Hierin zitten heleboel stoffen, zoals koolmonoxide, onverbrande koolwaterstof, stikstofoxyde, kooldioxide, zwaveldioxide enzovoorts. Al deze stoffen zijn schadelijk voor het milieu en moeten voorkomen worden. Daarbij is een nieuwe stikstofregeling die voor de Veluwe grote gevolgen gaat hebben. Naast de normale hoeveelheid stikstof die op dit moment in de lucht aanwezig is, mag niks meer bijgevoegd worden. Gebeurt dit wel dan krijgen evenementen geen vergunning meer. Daarom moet de stikstof uitstoot inzichtelijk worden gemaakt. Een vergunning kan via de gemeente en de provincie worden aangevraagd en de provincie meet deze stikstofuitstoot. De prijs en uitstoot voor opwekking van energie wordt in onderstaande tabel weergegeven:

	Kosten per liter/kWh	Kosten per kWh	CO2-emissie per liter/kWh
Diesel aggregaat	€1,25	€0,50	1,15 kg
Biodiesel (HVO) aggregaat	€1,50	€0,65	0,17kg
Netstroom kWh	€0,75	€0,20	0,00 kg

FIGUUR 2: KOSTENINDICATIE ENERGIE

Om het energieverbruik in kaart te brengen is het concept “Trias Energetica” bedacht en dat kan in drie stappen worden beschreven. Vervolgens wordt dit uitgewerkt in een slim stroomplan:

De eerste stap is het beperken van de energievraag. Zorg dat het licht niet onnodig aanstaat, wat in huishoudens veel voorkomt dat allerlei apparaten zonder doel aanstaan. In bijlage 11 staat het energieverbruik van het DGTL-festival. Uit deze foto blijkt dat in de testfase 360 kWh is gebruikt en in de nacht tussen de programma's nog eens 145 kWh. Tijdens de 'echte' show waar het festival voor de bezoeker uiteindelijk om draait, werd totaal 370 kWh verbruikt. Het totale stroomverbruik bedroeg daarmee 875 kWh. In het voortraject en de nacht is dus meer energie verbruikt dan in de daadwerkelijke show. Met het opstellen van een slim stroomplan kan dit beter en efficiënter gemanaged worden en daarmee heel veel energieverbruik besparen. Het testen in het voortraject kan bijvoorbeeld veel sneller en 's nachts kan het aggregaat gewoon uit (geldt voor meerdaags festival). De tweede stap is de benodigde energie duurzaam op te wekken. Dit houdt in dat de gehele energiebehoefte voor het evenement op een duurzamere manier wordt opgewekt. Maak daarbij gebruik van batterijen, netstroom of blauwe diesel. De derde en laatste stap is het opwekken van de resterende (niet duurzame) energiebehoefte zo efficiënt mogelijk. In bijlage 11 is ook het verbruik van een aggregaat te zien (zie pagina hierboven), maar dan voor het festival DGTL. Dit festival is het duurzaamste festival ter wereld. Op dit festival werd duurzaamheid zichtbaar gemaakt met zichtbare innovaties en het plaatsen van zonnepalen op de batterijen. De batterijen hadden een capaciteit van 300 kWh, maar de zonnepalen leverde maar 2 kWh, wat te verwaarlozen is. Toch kwamen daardoor mensen erop af en stelde vragen aan de organisatoren. In totaal hebben zij het aantal liters diesel teruggebracht van 35.066 in 2017 naar 7.605 in 2018. Het Milkshake festival in Amsterdam is een nog extremer voorbeeld van het goed inrichten van slim stroomplan. In 2017 hadden zij 1.880 kVA generatoren, 188 ampère netaansluiting en 9.554 liter diesel verbruik. Twee jaar verder was hiervan nog 200 kVA generators, 930 kWh batterij netaansluiting, 1.380 ampère netaansluiting en 800 liter diesel verbruik van over.

Bovengenoemde stappen samen vormen de Trias Energetica. Bij het Milkshake festival en DGTL zijn negen stappen ondernomen om een slim stroomplan tot uitvoering te laten komen. De eerste stap is het delen van kennis en gegevens (metingen) van de voorstaande edities. Dit houdt in energieverbruik als dat beschikbaar is. Bij stap twee wordt een offerte opgesteld. Vervolgens is de derde stap het verzamelen van een grote hoeveelheid data. In bijlage 12 is een lijst aan benodigde data opgesteld die in kaart moet worden gebracht om de totale energiebehoefte te inventariseren. Van alle stakeholders moet worden bekeken wat voor aansluitingen zij nodig hebben, hoelang zij dat nodig hebben en op welke locatie. Bij stap vier wordt het stroomplan opgesteld voor het betreffende evenement. Daarna worden in stap vijf alle betrokken personen en stakeholders gebriefd, over de technische producten van de stroomleverancier. Bij stap zes worden tijdelijke energieloggers geplaatst om het energieverbruik in kaart te brengen van het gehele evenement. Stap zeven is een bezoek brengen aan het evenement om te kijken hoe het precies loopt. Bij de een na laatste stap wordt de eindrapportage opgesteld. Dit is een overzicht van alle voorgaande stappen. Bij de laatste stap wordt een evaluatie gemaakt. Hierin wordt gekeken waar het evenement of festival kan verbeteren. Uiteindelijk als het gehele plan is uitgevoerd treedt een energiebesparing van minimaal 40% op.

4.8.2 Afval

In de workshop van Laan (2020) wordt afval beschreven als grondstof. Voor alle festivals en evenementenorganisaties is het verduurzamen van de afvalstroom niet eenvoudig. Dit vergt het samenstellen van een grondstoffenplan en daarvoor moeten negen stappen worden doorlopen. Dit plan moet ervoor zorgen dat een minimalisatie van restafval wordt bewerkstelligd én dat de bezoeker wordt gestimuleerd het afval in de desbetreffende bak te deponeren. Bij de eerste stap moet een grondstofcoördinator of een andere eindverantwoordelijk worden aangesteld. Een persoon moet deze verantwoordelijkheid op zich nemen. De volgende stap is het betrekken van alle stakeholders bij het proces. Al het afval dat zij het terrein opbrengen en produceren wordt het probleem van de organisatie. Vervolgens wordt een inventarisatie gemaakt van alle grondstoffen die het terrein op worden gebracht. Daarna wordt het principe van reduce, reuse en recycle in kaart gebracht. Reduce de onnodige en niet

relevante plastic stromen. Reuse betreft het kijken naar alle materialen die eventueel hergebruikt kunnen worden in welke vorm dan ook. De laatste is recycle en daarin moet een monostroom van het afval worden gecreëerd. Bij stap vijf wordt een inventarisatie gemaakt van alle inzamelingsbakken (containers, afvalbakken etc.) en daarbij moet ook de afvalverwerker worden betrokken. De planning van het evenement moet daarna goed worden afgestemd met de afvalverwerker. Aansluitend wordt het grondstoffen- en schoonplan geschreven, waarin ook de marketing van het evenement wordt behandeld. De een na laatste stap is dat het gehele proces goed wordt gecontroleerd en moeten alle teams worden aangestuurd. De laatste stap is het evalueren van het gehele plan. Alle gegevens van de afvalverwerking moeten worden opgevraagd bij de verwerker en vervolgens overleggen met stakeholders wat er precies kan worden verbeterd in het proces.

Deze negen stappen samen vormen het grondstoffenplan. Hiermee wordt geprobeerd zoveel mogelijk het zwerfafval en restafval te minimaliseren en tegelijk moet de bezoeker bewust worden gemaakt van het probleem. Het grootste probleem waar de evenementenorganisaties en festivals mee zitten is het bekerprobleem, dat is al meerdere keren besproken. Laan (2020) laat zien dat er op dit moment twee opties zijn voor het bekerprobleem: de herbruikbare beker (hard plastic cup) of de recyclebare beker (soft cup). Het voordeel van de herbruikbare beker is dat het evenemententerrein schoon blijft en het is zeer duurzamer doordat het wordt hergebruikt. Verder kan er achter de beker een mogelijk verdienmodel zitten, kan er worden bespaard in de schoonmaakkosten en het heeft een positieve invloed op het imago. Het enige probleem is dat het pas duurzamer is als de beker minimaal zeven à acht keer wordt gebruikt (bevat meer plastic en kost veel water om te spoelen). De beste keuze is PP (melkachtig glas), omdat deze beker minder schade kan aanbrengen en een betere hygiëne heeft. Verder moet de beker worden ingezameld om het duurzamer te maken en daarvoor is een statiegeldsysteem noodzakelijk. Ook is het verplicht dat de beker na afloop industrieel wordt gereinigd, wat ook enige kosten met zich meebrengt.

De andere optie die Laan (2020) laat zien is de recyclebare beker, de soft cup. Ook voor de soft cup zijn veel verschillende opties met materialen. De Rpet is de meest duurzame optie (voordeel dat ook de flesjes in de monostroom mee kunnen), als er geen inkt op de beker zit. Deze beker kan hoogwaardig worden gerecycled en zo kan het geschieden dat de bezoeker 'dezelfde' beker in de hand krijgt als het jaar ervoor. Hierdoor wordt een monostroom van afval gecreëerd. Ook voor deze optie is het cruciaal dat het wordt ingezameld en hiervoor moet ook een inzamelsysteem worden bedacht. Dit kan ook via een statiegeldsysteem of voldoende afvalbakken en inleverpunten. De afvalverwerker kan acceptatievoorwaarden stellen aan de beker, met hoeveel vervuiling de beker mag bevatten. Op het moment dat de beker teveel vervuiling bevat, kan de verwerker het afval afkeuren, omdat het niet meer hoogwaardig gerecycled kan worden. Een goed resultaat van de recyclebare beker is moeilijk en erg arbeidsintensief. Doordat ieder evenement of festival anders is, kan niet per definitie worden gezegd welke werkwijze de beste is (VVEM, 2019). Bij de keuze moet rekening worden gehouden met veiligheid, omvang, toegankelijkheid, doelgroep, budget, tijdsduur en duurzaamheidsdoelstellingen.

Vanuit onderzoek van Nederlandschoon (2016) blijkt dat het schoonhouden van een festival of evenemententerrein meerdere positieve gevolgen meebrengt:

- Het heeft een positief effect op het imago van het evenement. Ook krijgt de bezoeker een positief gevoel en ervaart hij een prettige leefomgeving.
- Het bewerkstelligen van een schoon festivalterrein wordt bereikt door een goede samenwerking. Als het terrein zichtbaar schoon uitstraalt is dat tegelijkertijd een uitdaging voor de bezoeker.
- Nadat het evenement afgelopen is, vergt de schoonmaak van het terrein nauwelijks tijd.
- Afval dat op de grond wordt gedeponeerd, is moeilijker (tot helemaal niet) te recyclen.
- Zwerfafval dat blijft liggen heeft een negatief effect op de flora en fauna (natuur).

Het volgende stappenplan zorgt ervoor dat de bezoeker wordt beïnvloed in het scheiden van afval en dat de afvalproductie minimaliseert:

- Belangrijk is het aanbieden van voldoende inzamelpunten die strategisch gestationeerd zijn. Daarin zijn de kleuren erg belangrijk, anders raken bezoekers in verwarring en deponeren zij het afval in de verkeerde bak. Landelijk zijn de kleuren: restafval (grijs/zwart), plastic (oranje), papier (blauwe) GFT (groen) en glas (geel). Deze verdeling zullen de meeste bezoekers herkennen.
- Uit onderzoek blijkt “schoon houdt schoon”. Wanneer de bezoeker een schone omgeving ziet, is de stimulans om afval op de grond te deponeren heel klein. Omgekeerd werkt dit hetzelfde, als het evenemententerrein al vervuild is, zal dit alleen maar erger worden.
- Bij een meerdaags evenement, moet het terrein 's ochtends pico bello schoon zijn.
- Een team ‘zichtbaar reinigen’ ook wel ‘zichtbaar groen team’ genoemd. Deze teams zijn zichtbaar bezig met de schoonmaak van het terrein. Hiermee krijgt de bezoeker de stimulans het schoon te houden en ook zij kunnen de bezoeker stimuleren het afval in de juiste bak te deponeren. Daarnaast moeten zij vanuit de organisatie meekrijgen dat zij een belangrijke rol hebben.

4.8.3 Cateraar

Vanuit de workshop van Schurink (2020) bleek dat veel grote partijen een beweging op gang hebben gezet met pioniers uit de evenementenbranche, de festivalbranche en drankfabrikanten om het single-use plastic te stoppen. Deze “plastic promise” is ondertekend door partners van Grolsch, Coca-Cola tot aan festivals als de Zwarte Cross. Samen zorgen zij ervoor dat er verantwoordelijker wordt omgegaan met plastic en een van de initiatieven die hieruit voortkwam is ‘Never Give Up On Your Cup’. Dit concept houdt in dat bezoekers de beker niet op de grond mogen gooien, maar netjes in de afvalbak moeten deponeren. Met dit initiatief proberen ze het bekerprobleem uit de wereld te helpen en bezoekers bewuster om te laten gaan met plastic.

Nemecek & Poore (2018) laten zien dat er meerdere manieren zijn om producten aan te bieden aan de bezoeker. Dit sluit goed aan bij de eerdergenoemde trend van ‘food, meer dan hamburger met patat’. Hierin kwam naar voren dat consumenten steeds bewuster worden van duurzame catering en daarin ook steeds hogere verwachtingen stellen aan de cateraar. Zij verlangen een kaart vol met vegetarische opties. Uit het onderzoek van Nemecek & Poore (2018) blijkt dat het erg afhangt van het product wat de impact op het milieu is. Vlees heeft de grootste impact op het milieu, maar een chocoladereep van een ontbost regenwoud heeft een veel hogere impact van een ‘low-impact’ stuk vlees. In bijlage 10 (uitgedrukt in kg uitstoot van schadelijke stoffen per gerecht) is te zien dat een gemiddeld stuk vlees, lam, garnalen, chocola of kip de grootste impact heeft op de footprint van een persoon of evenement. Hoe meer van dit soort producten worden aangeboden, hoe groter de impact van het evenement is op het milieu. Oplossing voor het verkrijgen van een duurzamere vorm van catering zijn:

- Voorkomen van verspilling van eten en drinken
- Aanbieden van veganistisch voedsel
- Zonder aangeven van bezoeker, uitserveren van vegetarisch voedsel
- Biologisch voedsel aanbieden (verantwoord, niet per definitie duurzamer)
- Lokaal en seizoensgebonden aanbieden, zorgt voor minder transport dus minder CO2 uitstoot
- Aanbieden van tapwaterpunten bij evenement.

Schurink (2020) laat zien dat het voorkomen van overtollig stroomgebruik door de cateraar kan worden opgelost door de cateraar te laten betalen per gebruik. Overal waar de cateraar stroom aftapt moet een meter tussen, zodat het verbruik kan worden gemeten. Dit zorgt er automatisch voor dat de cateraar of consument gaat letten op het energieverbruik. Helaas, is dit wel een dure optie voor de organisatie. Daarin moet worden overlegd met de gemeente of zij hierin financiële ondersteuning kunnen bieden, of dat een partner kan worden betrokken die de meters levert.

Hoofdstuk 5 Conclusie:

In dit hoofdstuk wordt een antwoord geformuleerd voor de onderzoeksvragen en daarmee een fundament gelegd voor de hoofdvraag. Het antwoord op de hoofdvraag wordt geformuleerd in hoofdstuk 7. Verder staan de onderzoeksvragen geformuleerd in hoofdstuk 1.5. De conclusie wordt gebaseerd op basis van alle verzamelde informatie vanuit het veld- en het literatuuronderzoek.

5.1 Conclusie deelvragen

Onderzoeksvraag 1: op welke wijze is het huidige inkoopproces gevormd voor de aspecten energie, afval en catering bij de centrum evenementen in Apeldoorn?

De leverancier van energie wordt door ieder plein in het centrum zelf gekozen. De veelvoorkomende energieleveranciers zijn Bredenoord, Vos Noodstroom en 1, 2, 3 Machineverhuur. De keuze van de pleinen wordt gebaseerd op betrouwbaarheid, de gunfactor (vertrouwensband), de producten die worden geleverd moeten functioneren en de bereikbaarheid van een accountmanager bij een eventuele calamiteit. Hierbij geeft geen enkele ondernemer aan bij de keuze voor een energieleverancier rekening te houden met duurzaamheid. Doordat ondernemers de energievoorziening uit eigen zak betalen en de marges in de horeca niet hoog zijn geven zij aan dat uiteindelijk de prijs de belangrijkste drijfveer is. De partij die de energie uiteindelijk het goedkoopste aanbiedt, heeft de meeste kans om gekozen te worden.

De afvalverwerker is voor de centrum evenementen allemaal dezelfde, namelijk Circulus-Berkel. Dit betekent dat één persoon verantwoordelijk is voor het inkoopproces. De opdrachtgever (Buro Vrijtjidswerk) is zelf verantwoordelijk voor het maken van afspraken met de afvalverwerker voor de schoonmaak van het centrum schoon. De keuze wordt centraal geregeld, omdat het hele centrum vol ligt met afval en iedereen baadt heeft bij dat het centrum zo snel mogelijk wordt schoongemaakt. De keuze voor Circulus-Berkel is gebaseerd op basis van de goede onderlinge relatie en doordat Circulus de algemene afvalverwerker is voor heel Apeldoorn en daardoor het centrum goed kent. Dit zorgt ervoor dat het voor Circulus weinig extra moeite is om het centrum een aantal keer per jaar extra schoon te maken en dat heeft voordelige financiële gevolgen voor de organisatie. De afvalverwerkingskosten voor een gemiddeld centrum evenement zijn €500 en dat wordt verdeeld over de ondernemers. De ondernemers eisen dat het centrum 'gewoon' schoon is de volgende ochtend en dat de afvalverwerker het centrum goed kent. Anders komt dat hen op veel klachten te staan van de bezoekers. Echter, tot op heden komt de afvalverwerker altijd haar afspraken na en heeft geen enkele ondernemer hier problemen mee.

De catering is niet centraal geregeld bij de centrum evenementen. Bij een centrum evenement zijn ongeveer 40 horecaondernemers, die allemaal een eigen stukje van het centrum voorzien van eten en drinken. Voor die evenementen is het vooral winstgevend om drank (vooral bier) te verkopen. Hierop zijn goede marges te behalen en daarom kiezen de meeste ondernemers ervoor om enkel drank te verkopen en dus geen versnaperingen. Bij meerdere food tentjes in het centrum kunnen de bezoekers alsnog een versnapering halen, zoals kebabzaken, frietzaken, loempiazaken en pizzeria's. Als pleinen eigen (kleinere) evenementen organiseren zorgen zij voor een klein aanbod van eten, als extra service naar de bezoeker. Ook de houdbaarheid van drank ten opzichte van food is beter en daardoor hoeven zij nauwelijks iets weg te gooien. Dit is een duurzaamheidsmaatregel van de ondernemers. Ook hebben meerdere ondernemers een waterbesparend systeem in hun spoelbak en 'self flushing toilets' die beide op jaarbasis veel water besparen.

Onderzoeksvraag 2: wat zijn de eisen en (verwachtingen) doelstellingen voor verduurzaming van (het inkoopproces) energie, afval en catering voor de centrum evenementen van de stichting centrum evenementen, opdrachtgever en gemeente Apeldoorn?

Voor de verduurzaming van energie is de grootste wens dat dit niet veel meer financiële capaciteit gaat kosten. Het centrum wil graag af van de grote uitstoot en het lawaai van de aggregaten in en rondom het centrum. Daarom wordt de overstap naar alternatieve methoden onderzocht, zoals

krachtstroompunten, netstroom, blauwe diesel of andere vormen van groenere energie. De Gigant heeft als culturele instelling met subsidie vanuit de gemeente haar pand volledig energiezuinig gemaakt en vindt dat het daarin moet functioneren als voorbeeld voor de rest van de binnenstad. Verder heeft de Gigant zonnepanelen op het dak gelegd en daardoor is zijn zij zelfvoorzienend in het opwekken van energie. Een warmtepomp zorgt ervoor dat alle warmte die uit het pand trekt, op wordt gevangen om het opnieuw te verwarmen. Andere pandeigenaren die meewerken aan de centrum evenementen zouden dit ook willen, maar hebben hier niet de financiële middelen voor. Daarnaast huren veel horecaondernemers het pand, waardoor het niet rendabel is om te investeren in het pand.

Voor de afvalverwerking verwachten ondernemers dat zij met de jaren gedwongen worden over te stappen op een duurzamere afvalverwerker. Een partij zoals van Gerrevink, wordt daarmee aannemelijk voor ondernemers om op over te stappen voor zowel haar eigen horecagelegenheid als bij de evenementen. Op dit moment is het voor veel ondernemers een stap die zij niet nemen, doordat zij denken een dat dit weinig verschil zal maken. Als enige wel overstappen en daar meer voor betalen is voor veel partijen niet aantrekkelijk. Bij het Roots in the Woods festival is al bewust gekozen voor van Gerrevink. Zij gaan meer duurzaamheidseisen stellen om nog hogere scheidingspercentages te behalen en uiteindelijk het afval te minimaliseren.

Een vereiste voor de catering op het gebied van duurzaamheid is dat alle leveranciers moeten stoppen met het verpakken van alle food & beverage producten in plastic om daarmee de afvalstroom te minimaliseren. Verder willen de horecaondernemers zo min mogelijk eten en drinken weggooien. Bij de catering wordt de transitie geëist naar biologisch afbreekbare materialen, zoals papieren rietjes en bakjes.

Ook speelt het hele centrum met het 'bekerprobleem'. Dit probleem houdt in dat bij ieder centrum evenement een zee aan plastic bekertjes op de grond terecht komt. Op dit moment worden niet genoeg afvalbakken aangeboden en de bezoeker raakt onder invloed naarmate de avond vordert. Beide redenen zorgen ervoor dat alle bezoekers de (single-use) bekertjes op de grond deponeren. Steeds meer horecaondernemers krijgen kritiek dat dit geen gezicht is en dat de schoenen van de bezoekers smerig worden. Een aantal ondernemers willen dit probleem graag oplossen en zij proberen de andere ondernemers enthousiast te krijgen. De ondernemers vinden dat zij meer begeleiding en ondersteuning moeten krijgen van de gemeente in de wijze waarop ze dit probleem het beste kunnen aanpakken. Voor de single-use plastic cup zijn meerdere alternatieven. De Gigant (cultuurhuis) heeft een alternatief, de hard plastic cup, al geïmplementeerd en laat zien dat dit goed werkt. Zij hebben hierdoor nauwelijks afval meer. Echter, is het cruciaal bij de hard plastic cup dat dit allemaal centraal wordt ingezameld om het uitvalpercentage zo laag mogelijk te houden. Deze cup moet minimaal acht keer worden gebruikt om duurzamer te zijn (bevat meer plastic en moet worden gespoeld). Bij centrum evenementen zijn vijf pleinen, verdeeld door het hele centrum en dit gebied is niet afgeschermd. De bezoeker koopt een hard plastic cup en probeert deze elders in te leveren of neemt deze mee naar huis en deponeert de beker in de afvalbak. Het probleem is dat centraal inzamelen erg lastig is. De andere optie is de biologisch afbreekbare beker, de Rpet beker (soft cup). Ook voor deze optie geldt dat hij wel centraal moet worden ingezameld, om uiteindelijk duurzamer te zijn en daarvoor moet een incentive zijn bij de bezoeker om de beker in te leveren. Voor deze beker geldt hetzelfde, de pleinen en het centrum zijn niet afgesloten en daarom is het lastig een vat te houden op het inleveren van alle bekertjes. Uiteindelijk moet hiermee een monostroom worden gecreëerd waarin al het afval dat wordt geproduceerd terecht komt bij de afvalverwerker. De ondernemers willen graag hulp vanuit de gemeente, wat de beste optie is en hoe dit probleem het beste kan worden opgelost.

De gemeente heeft sinds afgelopen jaar de verduurzaming van evenementen in Apeldoorn opnieuw opgepakt. De gemeente ondervindt dat zij achterlopen als hoofdstad van de Veluwe. De meerjarige doelstelling is om de evenementen zo duurzaam- en circulair te maken. De gemeente gaat single-use plastic vanaf 2021 verbieden en zorgen voor alternatieve methoden. Voor de 450 evenementen die jaarlijks worden georganiseerd in Apeldoorn, ontvangen 30 à 35 ondernemers een

publieksevenementen subsidie. Voor de subsidie worden zij getoetst op meerdere aspecten, waaronder duurzaamheid. Echter, vallen van de honderd maar drie punten te verdienen voor duurzaamheid. De gemeente wil dat duurzaamheid in het komende jaar zwaarder meetelt bij het verdelen van de subsidies. Een doelstelling is om voor het komende evenementenseizoen, een duurzaamheidsplan (inclusief richtlijnen) beschikbaar te stellen voor alle ondernemers. Op de website van Apeldoorn Marketing wordt informatie gedeeld, met de wijze waarop alle organisatoren haar evenementen kunnen verduurzamen en de beoordelingscriteria voor toetsing van de subsidieaanvragen. Verder willen zij dat alle ondernemers en organisatoren zich bewust bezig gaan houden met duurzaamheid (bewustwordingsfase). Verder doelen zij op het verder terugdringen van het energie- en waterverbruik, maar daarvoor zijn tot nu toe nog geen concrete doelstellingen geformuleerd. Een opkomende doelstelling voor de catering wordt dat het assortiment voorzien moet zijn van gevarieerd vegetarisch aanbod. Voor publieksevenementen is jaarlijks €310.000 beschikbaar. Helaas moet de gemeente Apeldoorn bezuinigen met een jaarlijks bedrag van twintig miljoen, waardoor het budget is verlaagd naar €250.000. Daarom is het voor de gemeente extra lastig budget vrij te maken voor de verduurzaming van evenementen.

Onderzoeksvraag 3: Welke relevante trends en ontwikkelingen spelen er in het inkoopproces van energie, afval en catering in de evenementenbranche?

In de evenementenbranche spelen meerdere trends en ontwikkelingen (Event Inspiration, 2020). Voor zowel afval als energie spelen meerdere innovaties, maar die worden behandeld bij de volgende onderzoeksvraag. De catering wordt beïnvloed door de opkomende trend van 'grey rebels'. De samenleving is aan het vergrijzen. De organisatoren moeten af van de traditionele manier van denken over deze 'kwetsbare' doelgroep en kansen zien doordat de ouderen op steeds latere leeftijd vitaal en ondernemend blijven. Veel ouderen vinden duurzaamheid een belangrijk onderwerp en daarom moet rekening worden gehouden met deze doelgroep. Dit kan door het aanbieden van vegetarisch voedsel.

Een andere foodtrend in de evenementenbranche is dat consumenten steeds gevarieerder aanbod eisen: *'food, meer dan een hamburger en patat'* (Event Inspiration, 2020). De consument wordt steeds bewuster van duurzaamheid en eist in het menu een aanbod van meerdere vegetarische en plantaardige gerechten. Binnen de vegetarische en plantaardige gerechten is de opkomende trend *'food swap'*. Dit betekent dat een hoofdingrediënt wordt vervangen door een ander ingrediënt. Voorbeelden hiervan zijn een pizzabodem van rode biet, spaghetti of lasagnebladen van courgette en rijst van bloemkool. Dit zorgt ook dat maaltijden meer vezels bevatten en lager in calorieën zijn. Daarnaast is het duurzamer om gerechten zonder vlees te maken, omdat deze een grote impact hebben op het watergebruik en de CO2 uitstoot. Verder wordt *'zero waste'* een onderwerp dat bij iedere organisatie steeds belangrijker wordt. Voedselverspilling is wereldwijd een grote issue en in 2019 bleek dat een derde van al het geproduceerde voedsel wordt weggegooid. Ook evenementenorganisaties moeten alles doen om dit percentage naar beneden te krijgen.

Onderzoeksvraag 4: Welke innovaties hebben best practice evenementen geïmplementeerd op het gebied van energie, afval en catering in het inkoopproces en hoe hebben zij dit aangepakt?

Voor het verduurzamen van de energievoorzieningen heeft het Drift festival hulp gehad van Paul Schurink van Green Events. Paul is energie-expert voor het verduurzamen van de energiebehoefte. Samen met de directeur van Drift is een *'slim stroomplan'* ontworpen. Voor dit plan is een volledige inventarisatie gemaakt van de energiebehoefte van het festival. Verder is een goede risico-inventarisatie gemaakt van de maximale piek die de stroomvoorziening aankan. Een batterij, netstroom, zonne-energie en een noodaggregaat zijn de beste oplossingen om enkel duurzamere energie op te wekken en te gebruiken. De batterij werd leeg geleverd en volledig opgeladen met groene stroom van de zonnepanelen. Tijdens het festival werd continue geanalyseerd of de batterij de maximale piek aankon. Dit zorgt ervoor dat het noodaggregaat niet aanslaat en het festival volledig op groene stroom draait. De leverancier van de batterij dacht goed mee en gaf aan dat de batterij het beste aangesloten kon worden op de netstroom. Daarmee wordt de batterij opgeladen door de zonnepanelen. Voor de overige sloot de Vasim een groene stroom contract af. Het enige struikelblok was dat 's nachts een aggregaat

leegliep doordat de stoppen doorsloegen, waardoor de volgende ochtend de batterij leeg was. Daaruit bleek dat een alarmsysteem ontbrak en die is vervolgens ingebouwd. Ook kampte Drift met een stroomuitval, waardoor het aggregaat de batterij moest opladen. Het aggregaat had een defect, waardoor de batterij niet kon opladen. Tijdens de stroomuitval zat Drift een kwartier zonder stroom en werd een area volledig gesloten. Daaruit leerde Drift dat innovatie gepaard gaat met risico, doordat zij op beide disfuncties niet waren voorbereid.

Voor het verduurzamen van de afvalverwerking is Drift geswitcht van afvalverwerker en hebben ze specifieke eisen gesteld aan de afvalverwerker. De overgang afvalverwerker is doordat hij de afvalpers wél op locatie kon leveren en hij doet bij het verbranden van afval aan energiewinning. De afvalpers op locatie vergde minder opslagruimte achter de schermen van het afval. Ook hadden ze minder uitstoot, omdat het afval minder volume innam en daarom een kleinere vrachtwagen vereiste. Verder betaalt Drift minder kosten voor huur, doordat minder containers worden ingezet bij het evenement. Daarnaast zijn ze in zee gegaan met Bar-Le-Duc, het duurzaamste watermerk van Nederland. De overgang ging gepaard met een switch van Coca-Cola naar Pepsi, omdat het nieuwe watermerk een samenwerking had met Pepsi. Coca-Cola leverde alle pallets met frisdrank in grote hoeveelheden plastic en de nieuwe frisdrankleverancier levert de frisdrank in kratten, waardoor grote hoeveelheden plastic afval werden bespaard. Ook positief is dat over gescheiden ingezameld afval geen afvalheffing wordt betaald.

De catering van Drift bestaat uit een tiental foodtrucks die worden ingehuurd. De foodtrucks betalen een afdracht aan Drift voor hun plek en de overige omzet houden de eigenaren zelf. Drift heeft meerdere eisen gesteld aan de food trucks om te verduurzamen. De koelcontainers moeten op tijd worden uitgezet, omdat de drank 's nachts toch wel koud blijft. Doordat iedere bar een koelcontainer heeft bespaard dit erg veel energie. Verder is contractueel vastgelegd dat zij gebruik maken van biologische degradeerbare disposables. Dit betekent het gebruik van bamboe bestek, bakjes, rietjes en enkel servetjes gebruiken als dat echt nodig is. Ook moet iedere food truck een vegetarische optie in het menu hebben. Het streven is om met lokale producten te werken, maar daar wordt nog aan gewerkt. Sinds dit jaar is het drastische besluit genomen om het hele festival vegetarisch te maken. Dit vergt ingrijpende veranderingen en daarmee wordt misschien ook wel een ander soort doelgroep aangetrokken.

De implementatie van de duurzamere beker, heeft met zowel verduurzaming van het afval als met de catering te maken. Allereerst heeft de organisatie uit onderzoeken geanalyseerd welk alternatief voor de single-use plastic cup het beste paste bij Drift. Hieruit kwam geen concreet en eenduidig antwoord. Verder is gekeken hoe de soft plastic cup (biologisch afbreekbare beker) met een tokensysteem net zo goed kon werken als de inzameling van de hard plastic cup. Bij beide opties is het cruciaal dat ze centraal worden ingezameld, omdat anders het uitvalpercentage te hoog is en daarmee niet meer duurzaam. De Rpet is de duurzaamste en best te recyclen soft plastic cup en om deze in te zamelen hebben zij een green team. Zij stimuleren bezoekers de beker in te leveren bij hen, of bij de bar in ruil voor een muntje.

Bij de ingang krijgen de bezoekers een bekermunt, die anders is dan de muntjes voor drinken. Een drankje kost een drink- en een bekermunt. Bij de volgende consumptie levert de bezoeker de beker in en kost een drankje enkel nog de drinkmunt. Zo houdt het festival een volledige controle over de afvalstroom, wordt een monostroom gecreëerd en wordt de beker hoogwaardig gerecycled. Het scheidingspercentage bij de laatste versie van Drift was rond de 78% en dat moet binnen een jaar boven de 90% worden. Bij dit systeem is enkel het inzamelen van de laatste beker een probleem, doordat bezoekers onder invloed zijn en daardoor is de stimulans weg. Drift heeft als oplossing hiervoor het weggeven van een lot waarmee een gratis wincode voor het volgende festival kan worden gewonnen. Ook is er niet de zekerheid dat de afvalverwerker het afval gescheiden inzamelt, het wordt geaccepteerd en inzicht in de hoeveelheid. Dit is opgelost door de afvalwagons te laten wegen voor en na de leging.

Hoofdstuk 6: Discussie kwaliteit onderzoek

In dit hoofdstuk worden de stappen besproken die zijn genomen in het onderzoek om de betrouwbaarheid en validiteit zo hoog mogelijk te houden.

6.1 Begripsvaliditeit

De term begripsvaliditeit beschrijft de theoretische kant van een begrip. De begripsvaliditeit heeft betrekking op de samenhang van begrippen met andere begrippen die voortkomen in de theorie (Vennix, 2011). Voordat het veldonderzoek startte is het theoretisch kader opgesteld. De bronnen die daarvoor zijn gebruikt zijn beoordeeld op basis van de AAOCC-criteria (zie bijlage 13). De definities van de kernbegrippen zijn vervolgens beschreven op basis van literatuur. Bij het zoeken naar de juiste definitie voor dit onderzoek, is een concrete beschrijving met onderbouwing geformuleerd. Doordat de kernbegrippen zijn vergeleken met begrippen met een soortgelijke betekenis, is het onderzoek afgebakend en concreet gemaakt. Allereerst had de onderzoeker vanuit de operationalisatie zich gespecificeerd op vijf sub dimensies die relevant waren voor het onderzoek. Toch bleek dat de sub dimensie water niet relevant was voor dit onderzoek, doordat deze dimensie niet te relateren was aan de theorie van het inkoopproces. Daarnaast was de sub dimensie producten en diensten te breed en irrelevant voor het onderzoek. Vanuit het boomdiagram kwamen de indicatoren hergebruik en milieu relevante informatie voor recycling van de producten en diensten van een organisatie naar voren om te onderzoeken. Om deze sub dimensie relevant te maken voor het onderzoek is research uitgevoerd. Op basis daarvan kwam catering naar voren, wat betrekking heeft op ieder evenement en waar meerdere trends uit de evenementenbranche betrekking op hadden. Om uiteindelijk tot drie sub dimensies te komen zijn juiste afwegingen gemaakt door de onderzoeker en daardoor is de begripsvaliditeit hoog gebleven. Ook is de begripsvaliditeit positief beïnvloed, doordat de interviewgide is samengesteld met behulp van de onderzoeksdocent van Saxion. Ook de modellen die zijn gebruikt bij de operationalisatie zijn besproken. In de methodologie staat dat de bewakingsfase relevant is voor het onderzoek, maar dat is alleen het geval als daadwerkelijk bepaalde duurzaamheidsmaatregelen te controleren waren. Daarom heeft de onderzoeker gekozen om deze fase niet mee te nemen in het onderzoek. Vanuit de operationalisatie zijn indicatoren opgesteld op basis van de ontleding van het kernbegrip en is op die manier een vraagstelling opgebouwd voor de respondenten (zij codeboom bijlage 15). Doordat al deze stappen systematisch zijn doorlopen en gehandhaafd, was alles duidelijk in het veldonderzoek en kan worden gesteld dat de begripsvaliditeit van dit onderzoek hoog is.

6.2 Interne validiteit

Bij de interne validiteit wordt gecheckt of de onderzoeker een goed en concreet antwoord kan formuleren bij de opgestelde onderzoeksvragen en daarbij de conclusies juist zijn (Verhoeven, 2014). De onderzoeker kan dit beïnvloeden door objectief te blijven. In het onderzoek zijn verschillende maatregelen genomen om de interne validiteit te waarborgen. De genomen stappen in de methodologie zijn onderbouwd en alle zeven interviews zijn getranscribeerd. Verder is bewust gefixeerd op de wensen, behoeften en verwachtingen van de persoon zelf en is geen mening over anderen gevraagd. Daardoor kon de respondent geen andere personen beledigen, zich daarbij ongemakkelijk voelen, waardoor het antwoord zou zijn beïnvloed. Verder is gebruik gemaakt van de methode-triangulatie. Dat betekent dat meerdere dataverzamelmethode worden gebruikt om aan informatie te komen en voor dit onderzoek geldt dat gebruik is gemaakt van zowel veldonderzoek als literatuuronderzoek. Door verschillende invalshoeken te gebruiken is de validiteit verhoogd. Daarentegen is door een aantal aspecten de interne validiteit negatief beïnvloed. Gedurende het interview is de onderzoeker niet altijd objectief geweest, door soms te spreken uit eigen ervaringen. Ook zijn de interviews niet allemaal afgenomen in dezelfde atmosfeer en werd het interview soms onderbroken. Ook dat heeft invloed gehad op de respondent in het geven van antwoorden. Hierdoor wordt gesteld dat de interne validiteit beter had kunnen zijn, maar hij niet slecht is. Dit is ook gebaseerd op Verhoeven (2014) die zegt dat wanneer een sterk verband wordt gevonden tussen de resultaten en de onderzoeksvragen de conclusie zuiver is. Dat is het geval in dit onderzoek en daaruit wordt geconcludeerd dat de interne validiteit hoog is.

6.3 Externe validiteit

De externe validiteit betreft de mate waarin de resultaten van het onderzoek gegeneraliseerd mogen worden (Verhoeven, 2014). De resultaten zijn niet te generaliseren over deze populatie, maar vervolg onderzoek zou zinvol zijn om de externe validiteit te verhogen. Dit onderzoek zou gerepliceerd kunnen worden in andere steden in Nederland, omdat duurzaamheid een landelijke issue is. Daarmee kan de generaliseerbaarheid worden verhoogd. Daarnaast zou vervolg onderzoek zich kunnen focussen op een onderzoek naar de behoeften van de bezoekers in Apeldoorn. Dit onderzoek kan de bereidheid van bezoekers om de recyclebare beker te gebruiken en in te leveren onderzoeken. Verder kan het onderzoek focussen in hoeverre de keuze van de bezoeker om naar het evenement te komen, wordt gebaseerd op duurzaamheid. Daarin is belangrijk te achterhalen of bezoekers bewust naar een bepaald evenement komen, door bepaalde duurzaamheidsmaatregelen. Door dit te achterhalen zou de generaliseerbaarheid van het onderzoek worden verhoogd. Hieruit wordt geconcludeerd dat de externe validiteit van het onderzoek niet hoog is.

6.4 Interne betrouwbaarheid

De interne betrouwbaarheid wordt beoordeeld door te analyseren of de onderzoekresultaten zijn veranderd of beïnvloed door toedoen van de onderzoeker (Verhoeven, 2014). Bij de interviews is gebruik gemaakt van opnameapparatuur en de opnames zijn volledig getranscribeerd door de onderzoeker. Aansluitend heeft de onderzoeker alle interviews gecodeerd in het programma Atlas Ti en daarna per onderwerp gefragmenteerd (quotation). Alle codes zijn zo helder en concreet mogelijk geformuleerd door de onderzoeker. Dit brengt ook direct een zwakte teweeg. De onderzoeker zelf is de enige die het transcriberen en coderen heeft uitgevoerd. Hierbij is geen controle van andere personen geweest en daardoor kunnen eventuele fouten of misstanden niet worden uitgesloten. Anderzijds, heeft de onderzoeker geen baad bij het beïnvloeden van de informatie die voortkomt uit de interviews. De intercodeurbetrouwbaarheid was verhoogd als meerdere codeurs gegevens hadden verzameld van de interviews en deze met elkaar overeen zouden komen (Vennix, 2011).

6.5 Externe betrouwbaarheid

Volgens het boek van Verhoeven (2014) zijn de resultaten van kwalitatief onderzoek in het algemeen lastig te beoordelen als betrouwbaar. In tegenstelling tot kwantitatief onderzoek is het haast onmogelijk dezelfde onderzoeksresultaten te verkrijgen, als het onderzoek op dezelfde manier wordt uitgevoerd. Toch is dit onderzoek wel betrouwbaar, omdat wordt gewerkt met een heldere gedetailleerde onderzoeksopzet. Daarnaast zijn de volledige interviewtranscripten opgenomen in de bijlagen en zijn deze vrij toegankelijk voor iedereen. Van tevoren heeft de onderzoeker bedacht twee best practice evenementen te interviewen om voldoende informatie te verzamelen voor de aanbevelingen. Daarentegen is dit proces anders verlopen dan gedacht, omdat maar één best practice evenement is geïnterviewd. De invloed die dat heeft op de externe betrouwbaarheid van het onderzoek is beperkt gebleven, doordat de onderzoeker een goede overweging heeft gemaakt. Nadat de eerste workshop was geweest, is de keuze gemaakt het tweede interview te laten schieten. De workshops leverde veel concrete en relevante informatie op dat bruikbaar was voor het onderzoek. Hierdoor is de keuze gemaakt te focussen op het maken van een uitgebreide analyse van de workshops. Dat concludeert niet dat de informatie uit het beste practice interview nutteloos was, want ook daaruit kwam erg veel relevante informatie. Alleen dat de informatie uit de workshops relevanter en beter toepasbaar was op dit onderzoek. Deze overweging had de onderzoeker vooraf niet voorzien, waardoor het invloed heeft op de externe betrouwbaarheid. Hierdoor zijn andere onderzoeksresultaten verkregen die niet waren voorzien. Vanuit deze analyse wordt geconcludeerd dat de externe betrouwbaarheid beter had kunnen zijn, als de onderzoeker had geweten dat de gemeente Apeldoorn workshops had georganiseerd.

Hoofdstuk 7: Aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt het advies geformuleerd op basis van de onderzoeksresultaten. Eerst wordt kort de managementvraag en het adviesdoel vanuit de inleiding herhaald. In het advies wordt een oplossing beschreven voor energie, afval en catering. Deze worden apart behandeld en hierin komt aan bod welke eisen moeten worden overlegd met de leverancier en op welke manier een slim stroomplan en een grondstoffenplan kunnen worden geïmplementeerd in Apeldoorn. Ook wordt besproken wat de organisatie van de centrum evenementen zelf kan ondernemen om het evenement te verduurzamen. Daarna wordt op basis van de wensen, eisen en doelstellingen van alle stakeholders in het onderzoek, het beste alternatief gekozen. Ook zal in het kort de financiële consequentie worden besproken.

7.1 Inleiding

Het managementvraagstuk dat centraal staat en wordt beantwoord in dit hoofdstuk is: *“Op welke wijze kan Buro Vrijtijdswerk het inkoopproces verduurzamen voor haar centrum evenementen in Apeldoorn die daarnaast ook aansluit bij de wensen, eisen en doelstellingen van de stichting centrum evenementen?”* Ook is in de inleiding een adviesdoel geformuleerd. Die luidt als volgt: hoe hebben best practice evenementen en organisaties invulling gegeven aan duurzaamheid in hun missie en visie en hoe hebben zij dit praktisch hebben door vertaald naar hun evenement, om op basis daarvan aanbevelingen te doen voor Buro Vrijtijdswerk en de stichting centrum evenementen, hoe zij hier invulling aan kunnen geven.

Uit de gesprekken bleek dat de evenementenorganisaties en ondernemers nog weinig ondernomen op het gebied van duurzaamheid. Zij hechten hier weinig tot geen waarde aan en zien alleen de financiële consequenties voor zich. Wel gaven veel ondernemers en organisaties aan dat zij open staan voor verduurzaming als de gemeente, of een andere partij, hen (financiële) ondersteuning geeft bij de verduurzaming. De gemeente is al druk bezig om dit in gang te zetten en om de organisatoren en ondernemers te helpen en stimuleren. Hiervoor hebben zij de organisatie Green Events ingehuurd voor geven van workshops over de verduurzaming van een evenement. Helaas kwamen niet alle belanghebbenden uit de doelgroep hierop af. Door het kleine budget van de gemeente is het lastig om hele grote financiële steun te geven, zoals de gemeente Leiden deed bij het Leids Ontzet.

7.2 Beoordelingscriteria

De hieronder genoemde criteria zijn opgesteld om het advies te laten voldoen aan de wensen, eisen en doelstellingen van Buro Vrijtijdswerk en de stichting centrum evenementen:

1. Het advies moet aansluiten bij het imago en de cultuur van de gemeente Apeldoorn. Apeldoorn wil uitstralen dat zij een ‘groene stad’ zijn, een gezinsstad voor jonge kinderen en de hoofdstad van de Veluwe.
2. Het advies moet haalbaar en werkbaar zijn voor de organisaties en ondernemers. Op het gebied van financiële middelen, personele mogelijkheden en locatie moet het advies realiseerbaar zijn.
3. Ook moet een oplossing worden bedacht voor de uitstotende en lawaai makende aggregaten en de grote hoeveelheid afval (grotendeels plastic bekken) dat op de grond beland tijdens de centrum evenementen.

7.3 Oplossing energie

Op basis van de criteria wordt voor iedere sub dimensie de beste manier beschreven om het inkoopproces te verduurzamen. Ten eerste wordt het onderwerp energie behandeld. Uit het veldonderzoek blijkt dat geen enkele ondernemer of organisator een idee had van hoeveel energie zij precies verbruiken. Om de energievoorziening te verduurzamen, moet eerst inzicht worden verkregen in welke bronnen van energie worden gebruikt en hoeveel energie wordt verbruikt tijdens de evenementen. Ook zijn veel verschillende partijen bij het evenement die stroom verbruiken en ook die moeten in kaart worden gebracht. In ieder geval moeten de evenementen af van de aggregaten, omdat

van alle diesel die in een aggregaat wordt gegoooid, maar 36% wordt omgezet in daadwerkelijk te gebruiken energie (zie bijlage 11). Het advies is om voor het aanstaande evenementenseizoen, in samenwerking met de leveranciers, organisatoren en ondernemers, een slim stroomplan in elkaar te zetten voor de centrum evenementen. Ook kunnen alle belanghebbenden gezamenlijk een expert (van Green Events) inhuren om dit voor hen te doen, zoals bij het best practice evenement. Het beste is om één specifieke persoon aan te wijzen die dit plan kan uitwerken. De tweede optie is veel goedkoper, maar deze persoon is geen expert, waardoor het niet net zo goed in kaart wordt gebracht als door een expert. Door de huidige financiële situatie is het advies om dit zelf te doen. Een slim stroomplan is opgedeeld in een aantal stappen en per stap wordt een toelichting gegeven.

Allereerst moet alle data worden verzameld die is beschreven in bijlage 12. Dit is ter voorbereiding op het evenement. Hier wordt van alle leveranciers, stakeholders en andere betrokkenen bij het evenement gevraagd en geanalyseerd waar zij precies stroom voor nodig hebben, welke manier zij gebruiken om de stroom op te wekken (aansluitingen) en in welke periode zij dit gebruiken (dagen en aantal uur per dag). Deze analyse moet worden gemaakt voor alle pleinen en straten in het centrum van Apeldoorn.

Op basis van al deze informatie kan een slim stroomplan worden opgesteld in samenwerking met de energieleverancier. Het stroomplan wordt geformuleerd op basis van het concept van “Trias Energetica”. Om te beginnen moet de organisator een analyse maken van welke energieaanvragen overbodig zijn. Hier wordt gedacht aan bijvoorbeeld verlichting die gedurende het evenement onnodig staat te branden. In het voorbeeld van het DGTL-festival bleek dat van de totale 875 kWh die werd verbruikt tijdens het meerdaagse festival, 505 kWh uitging naar de testfase en de nacht. Analyseer vanuit de data welke aangevraagde energie overbodig is en verwijder deze uit de energiebehoefte. Hierdoor wordt al veel onnodig energieverbruik bespaart. De testfase kan sneller en 's nachts moeten alle energieverbruikers die uit kunnen staan ook daadwerkelijk uitgeschakeld worden.

Alternatief 1

De volgende stap is om de energieaanvraag die overblijft voor het evenement zoveel mogelijk (het liefst helemaal) op duurzame energie te draaien. Hiervoor wordt onder andere gekeken naar het best practice evenement. Alternatief één is gebruik maken van een batterij. Hierin is een brede keuze qua leveranciers, maar moet worden bekeken welke batterijcapaciteit het beste aansluit bij de energiebehoefte. Een eis die wordt gesteld aan de leverancier is dat deze zo dicht mogelijk bij het centrum moet zitten, om extra CO₂ uitstoot van de levering te voorkomen. Daarnaast kan op basis van goede relaties worden gekeken met welke leverancier een goede deal kan worden gemaakt, om de batterij te leveren. Hierbij kan wederzijdse sponsoring de kosten beperken. Ook moet worden gekeken naar hoeveel capaciteit de batterij precies moet hebben, maar dat moet nader worden bepaald. Verder moet worden gekeken op welke manier de stroomvoorziening van de batterij wordt verdeeld over het centrum. Ook dat is afhankelijk van de behoefte per plein, per straat, de reikwijdte die de batterij heeft en op welke manier het leggen van snoeren door het gehele centrum wordt aangepakt. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met veiligheid. Het Raadhuisplein ligt centraal in het centrum, als hier vandaan de stroomvoorziening van de batterij voor het hele centrum wordt verdeeld met snoeren, kunnen de bezoekers hierover struikelen. Vooral bij een calamiteit waarin bezoekers in paniek zijn, is dit een probleem. Hierdoor zal het calamiteitenplan niet worden goedgekeurd door de gemeente. Daardoor wordt een relatief kleine batterij (qua capaciteit) aangeraden, die per plein de stroomvoorziening regelt. Voor ieder plein worden dan kabels gelegd naar alle horecaondernemers en blijft de veiligheid van de bezoekers gewaarborgd. Ook is de capaciteit van de batterij erg afhankelijk van de maximale piek die totaal kan worden bereikt gedurende de ‘prime time’ aan bezoekers of verbruikers tijdens het evenement. Bij het verzamelen van de data wordt de energiebehoefte per plein ingeschat. De maximale piek van stroom moet kunnen worden opgevangen door de batterij en hierop kan worden ingespeeld door minder lampen op te hangen. Vanuit het best practice evenement dat minimaal één noodaggregaat nodig is om een eventueel defect in de batterij op te vangen. Ook moet de batterij zijn voorzien van een alarmsysteem, die waarschuwt bij een defect. In ieder geval moet dit worden meegenomen in de eisen voor de leverancier van de batterij. Bij een meerdaags evenement of

festival, moet de batterij 's nachts worden opgeladen en dat kan met een (nood) aggregaat. Daarentegen brengt die optie erg veel CO₂ uitstoot teweeg en daardoor wordt dat niet aangeraden. Daarnaast kan de batterij ook volledig voorzien van stroom worden geleverd, maar dat is zeer waarschijnlijk grijze stroom. Ook kan de keuze worden gemaakt de batterij leeg te laten leveren en dan moet de organisatie dit zelf verzorgen. Hierbij kan de organisatie ervoor zorgen dat een meerdaags evenement volledig op groene energie wordt gedraaid door met groene energie de batterij op te laden (met behulp van zonnepanelen bijvoorbeeld). Dit is wel een duurder optie en vergt secure voorbereidingen. Bij deze optie moet ook een verantwoordelijke persoon zijn die gedurende het hele evenement de batterij en het aggregaat in de gaten houdt, om die eventuele stroomuitval en defecten te bestrijden. De financiële haalbaarheid in het schema wordt gebaseerd op het Drift festival. Zij hebben als relatief klein festival de batterij kunnen bewerkstelligen. Echter, is het niet mogelijk een kostenplaatje te schetsen voor deze optie, door een gebrek aan inzicht in de energiebehoefte. Zodra de behoefte in kaart is gebracht kan de organisator zelf een offerte aanvragen bij een geschikte leverancier.

Alternatief 2

De ondernemers die niet af willen stappen van de aggregaten kunnen overstappen op het gebruik van blauwe diesel. Deze optie geldt ook voor het noodaggregaat. Blauwe diesel is klimaatneutraal en biologisch afbreekbaar materiaal. Per liter diesel wordt 1,15kg CO₂ uitgestoten en de kosten zijn €1,25. Daarentegen heeft blauwe diesel per liter maar 0,17kg CO₂ uitstoot. Anderzijds zijn de kosten van blauwe diesel €0,25 duurder per liter. Deze vorm van diesel heeft aanzienlijk minder CO₂ uitstoot en daardoor een kleinere impact op het milieu.

Alternatief 3

Een andere optie voor duurzame energie is het plaatsen van zonnepanelen in het centrum. Hier hebben de ondernemers het hele jaar profijt van. Bovendien kunnen daarmee de (lege) batterijen worden opgeladen bij de evenementen. Deze optie is nu niet haalbaar, omdat deze een grote liquiditeit van de gemeente vergt. Deze financiële middelen zijn nu niet aanwezig, maar wellicht is dit in de toekomst wel een optie wanneer de gemeente meer geld wil investeren in dit project.

Alternatief 4

Een krachtstroompunt dient als vervanging voor een aggregaat. Een ondernemer in de Kapelstraat maakt al gebruik van deze optie en hij fungeert hierin als voorbeeld voor andere ondernemers. Op dit punt kunnen meerdere ondernemers tegelijk de stroomvoorziening aansluiten. Als meerdere ondernemers aangeven krachtstroompunten nodig te hebben, kan dit worden voorgelegd bij de gemeente. Ook hiervoor moeten zij zelf op een juiste manier in kaart brengen hoeveel stroom zij nodig hebben en in welke periode. Op basis daarvan kan met de omliggende horecaondernemers worden bekeken of een strategische plek kan worden gevonden om een krachtstroompunt aan te leggen, zodat meerdere ondernemers hier gebruik van kunnen maken. De gemeente gaf aan een voorschot te kunnen financieren, maar dat daar wel een terugbetaling termijn aan vast moet zitten. Voor alle belanghebbenden van het krachtstroompunt bij het evenement, kan gezamenlijk een terugbetaling termijn worden vastgesteld. Op deze manier biedt de gemeente voor de korte termijn een uitweg, maar op lange termijn betaald de ondernemer het zelf en wordt daarmee gezamenlijk eigenaar van het krachtstroompunt. De haalbaarheid van alle opties wordt weergegeven in een schema, waarin een cijfer van 1 tot 5 wordt gegeven. *1 = totaal mee eens 2 = oneens 3 = neutraal 4 = eens 5 = helemaal mee eens*

	Optie 1	Optie 2	Optie 3	Optie 4
Direct implementeerbaar	2	5	1	2
Sluit aan bij imago gemeente Apeldoorn	5	5	5	4
Sluit aan bij behoeften organistoren en ondernemers	4	5	2	5
Financieel haalbaar	4	5	1	2
Totaal	15	20	9	13

FIGUUR 3: BEOORDELINGSMATRIX

Het beste alternatief voor de centrum evenementen in Apeldoorn is afhankelijk van de data die worden verkregen en geanalyseerd. De optie die het best te realiseren is, is het overstappen op blauwe diesel voor in de aggregaten. Deze optie scoort het hoogste in de beoordelingsmatrix en is daardoor het best realiseerbaar. Ook de batterij is een haalbare optie. Met een centrale aanbesteding wordt dit erg lastig in verband met veiligheid, maar per plein of straat is dit goed te realiseren. Het advies is om een lokale leverancier te zoeken, die kan en wil meedenken bij het opstellen van een slim stroomplan. Ook de optie van krachtstroompunten is goed realiseerbaar, mits voldoende wordt overlegd met de gemeente. Op dit moment zullen de meeste organisatoren en ondernemers onvoldoende financiële middelen hebben om dat te realiseren. Als de gemeente helpt bij het plaatsen en daarin investeert, dan kan worden gediscussieerd met het plein of de straat over een terugbetaalperiode. De laatste stap van trias energetica is het opwekken van de resterende (niet duurzame) energiebehoefte zo efficiënt mogelijk houden. Hiervoor is de optie van blauwe diesel besproken, daarnaast kunnen ook veel ondernemers gebruik maken van netstroom. Netstroom heeft geen CO₂ uitstoot en is relatief goedkoop.

Om het energieverbruik te verminderen, moet het verbruik voor het aankomende jaar in kaart worden gebracht. Aangezien niet alle ondernemers inzicht hebben in het verbruik, is een optie om energieloggers te plaatsen overal op het evenemententerrein. Deze zijn niet te verkrijgen bij de huidige energieleveranciers: 1,2,3 machineverhuur, Vos Noodstroom en Bredenoord. Daarentegen, gaf Paul Schurink aan dat een energielogger ongeveer €400 per stuk kost. Op iedere stroomvoorziening van iedere betrokken partij een logger plaatsen, wordt ongelofelijk duur. Dit is niet realiseerbaar en haalbaar. Het lenen van een logger kost tussen de €150 voor een aantal dagen tot €250 voor een week (A1 Verhuur, 2020). Zolang er geen extra budget vrijkomt vanuit de gemeente of andere ondersteuning, is deze optie financieel onmogelijk. Het meten van het energieverbruik van alle stakeholders bij een centrum evenement loopt in de duizenden euro's lopen. Hierbij zou ook het netwerk van een leveranciers kunnen worden gebruikt en kan de gemeente hierbij worden betrokken.

De laatste stap van het slimme stroomplan is dat de verantwoordelijke een eindrapportage opstelt. Hierin staat vanaf het begin van de data-analyse tot aan de maatregelen die zijn genomen in communicatie met de energieleverancier. Op basis van deze gegevens kan voor het volgende jaar (2021) een plan worden gemaakt om het energieverbruik te verminderen en daarmee te minimaliseren. Opnieuw moet worden gekeken welke overbodige energiebehoeften kunnen worden voorkomen. Ook kan worden gekeken om nog verder te gaan met het opwekken van energie door middel van blauwe diesel, batterijen, zonnepanelen en krachtstroompunten. Uiteindelijk moet hieruit een minimale energiebesparing van 40% worden bewerkstelligd.

7.4 Oplossing afval (grondstof)

Uit het veldonderzoek blijkt dat de ondernemers in het centrum uitermate tevreden zijn over de huidige afvalverwerker en daarom is overstappen geen optie. Bovendien bleek uit de workshops dat Circulus graag mee wil denken met de ondernemers om het afvalprobleem op te lossen. In goed overleg met Circulus moet een plan worden opgesteld wat ervoor zorgt dat minder restafval wordt geproduceerd én dat de bezoeker wordt gestimuleerd het afval gescheiden in te leveren en stopt met dit op de grond te deponeren. Hiervoor moet een grondstoffenplan worden geschreven en om dat plan in kaart te brengen moeten een aantal stappen worden doorlopen. Het grondstoffenplan dat wordt beschreven wordt geadviseerd om gedeeltelijk te bewerkstelligen voor de zomer van 2020. Vervolgens kan dit worden uitgebreid en kan na de evaluatie een volledig grondstoffenplan worden samengesteld voor het evenementenseizoen van 2021. Het doel is om binnen 1.5 jaar een monostroom van afval te creëren. Een aantal stappen komen overeen met het slimme stroomplan uit hoofdstuk 7.3.

Ten eerste moet opnieuw een verantwoordelijke worden aangesteld voor het schrijven van een grondstoffenplan. Deze persoon krijgt de titel "grondstoffencoördinator" en hoeft niet per se een expert

te zijn. De organisator kan dit ook zelf op zich nemen. Het belangrijkste is dat iemand de verantwoordelijkheid op zich neemt, om zich vanaf dat moment te verdiepen in het opstellen van een grondstoffenplan. Vervolgens moet de persoon alle stakeholders betrekken bij dit proces. De coördinator benaderd alle stakeholders (catering, band, horecaondernemers leveranciers) individueel. Alle stakeholders geven duidelijk en concreet aan welke afvalstroom zij gaan produceren gedurende het evenement, zodat dit allemaal kan worden geïnventariseerd. Het inventarisatieschema volgt hieronder:

Grondstof	Afkomstig van	Inzamelmiddel	Wat gebeurt hiermee?	Eindbestemming
Plastic	Cateraars	1100 liter container	Gescheiden afgevoerd	Afvalverwerker

FIGUUR 4: INVENTARISATIESHEMA AFVAL

Op de inventarisatie wordt het principe van reduce, reuse en recycle toegepast. Bij reduce wordt iedere afvalstroom bekeken of deze overbodig is of enigszins kan worden ingeperkt. De top 10 van te voorkomen plastic is: drinkbekers, voedselverpakkingen (bestek), rietjes, ballonnen, confetti, gadgets (merchandise), banners, poncho's, klein verpakkingen (sausjes, suiker, melk) en een tie-wrap. Al deze vormen van (plastic) afval moeten worden verboden en daarmee voorkomen. Vraag bij iedere geïnventariseerde afvalstroom af, of deze nodig- en te voorkomen is. Vervolgens komt het reuse aan bod. Alle materialen die worden gebruikt ter voorbereiding- en gedurende het evenement, moeten worden geanalyseerd of deze op een manier kunnen worden hergebruikt. De herbruikbare beker wordt hieronder apart behandeld. Bij de inventarisatie van een potentiële afvalstroom, behoort ook decoratie materiaal en een podium. Voor de creatie van een monostroom moet alles worden hergebruikt. Overleg met leveranciers om zo min mogelijk jaar gebonden toevoegingen te geven aan de materialen. Hierdoor kan het volgende jaar met dezelfde materialen gewerkt worden. Vervolgens moet op basis van het inventarisatieschema de afvalverwerker worden ingeschakeld om in samenwerking met de organisatie, de bezoeker de mogelijkheid te bieden om iedere vorm van afval gescheiden in te kunnen leveren.

Voor de volgende stap moet samen met de afvalverwerker een overzicht worden opgesteld van de inzamelingsmiddelen en onderscheid worden gemaakt in de afvalstroom en de containers. Om het scheiden van afval te bewerkstelligen moet een goede planning worden afgestemd met de afvalverwerker. In de planning staat wanneer de containers geleegd worden en staan strategische punten op het terrein waar de containers worden geplaatst. Verder is het inschakelen van een 'zichtbaar groen team' een goede mogelijkheid. Dit team zamelt al het gescheiden afval in en dat zien de bezoekers waardoor zij zelf ook gestimuleerd worden om het afval gescheiden in te leveren. Vervolgens wordt dit gehele grondstoffenplan opgesteld met alle gegevens die zijn verzameld. Om controle te houden over het gehele proces is het belangrijk dit plan in eigen beheer te houden, want de schoonmaakpartij of verwerker heeft niet de volledig hoogte over het proces. De volgende stap is het controleren van het gehele proces. Iedere afvalstroom moet gesloten zijn en er mogen geen materialen uit de keten verdwijnen. Het doel voor 2020 is om een begin te maken met dit plan en zoveel mogelijk afval voorkomen en bezoekers de mogelijkheid te bieden en te stimuleren zoveel mogelijk gescheiden in te zamelen. Na het evenementenseizoen van 2020 vindt een evaluatie plaats. In eerste instantie is het geheel creëren van een monostroom onmogelijk. Dit is geen enkel probleem, want innovatie brengt risico met zich mee. Voor het evenementenseizoen van 2021 moet dit worden uitgebreid. Na 2021 is het doel een schoon evenemententerrein en een monostroom van afval te creëren.

7.4.1 Bekerprobleem

Het bekerprobleem voor de centrum evenementen in Apeldoorn is een ingewikkelde kwestie. Hiervoor bestaat uit de oplossing uit twee opties: de herbruikbare beker (hard plastic cup) en de recyclebare beker (soft cup). Voor het centrum van Apeldoorn is het onmogelijk te werken met de hard plastic cup, omdat het uitvalpercentage te hoog wordt. Het gebied is niet afgesloten en daardoor zullen veel hard plastic bekertjes vergaan, waardoor deze optie niet langer duurzaam is. Daarom wordt de recyclebare beker aangeraden. De Rpet beker is de meest duurzame beker, zolang hier geen inkt op zit.

Daarentegen is de beker alleen duurzamer (dan de single-use cup) als hij gescheiden wordt ingezameld tijdens het evenement. Hiervoor dient het eerder besproken 'zichtbaar groen team'. Hun hoofdfunctie is het inzamelen van de soft cups tijdens de centrum evenementen. Daarnaast moet goed worden gecommuniceerd met de afvalverwerker om een aparte inzamelmethode (statiegeldsysteem) te creëren voor deze soft cups. Verder over de acceptatievoorwaarden van het recyclingbedrijf over de mate van vervuiling die de beker maximaal mag hebben, om recyclebaar te zijn.

In de stichting centrummanagement (waarin alle horecaondernemers zitten) moet het plan worden voorgelegd. Zodra de partijen een gezamenlijk akkoord hebben gesloten moet worden nagedacht over de aanbesteding. Ook moet de gemeente Apeldoorn hierbij betrokken worden, of zij hierin financieel kunnen ondersteunen. De aanbesteding en handelswijze werkt alleen als dit gezamenlijk gebeurt, met het gehele centrum. Iedere ondernemer moet hieraan meewerken, want dan kan het beste resultaat worden behaald. De leverancier die wordt geadviseerd om de aanbesteding bij te doen is Bordex. Zij zijn expert en liggen lokaal en werken op dit moment ook samen met Circulus. Hierdoor zou een samenwerking van beide partijen schaalvoordelen kunnen opleveren. Dat vereist een goede communicatie vanuit de stichting. Ook dit plan is gedeeltelijk haalbaar voor het evenementenseizoen. Hieronder is een kostenindicatie gegeven voor de meest relevante centrum evenementen in Apeldoorn (Promotiebeker, 2020). De kostenindicatie is gebaseerd op een gemiddelde bezoeker die twaalf drankjes (300CL) nuttigt. Ook geldt dit voor een gezamenlijke aanbesteding van alle ondernemers in het centrum:

	Aantal bezoekers	Benodigd aantal bekers	Totale kosten
Prinsennacht	25.000 +/-	300.000	€10.323,-
Koningsdag	90.000 +/-	1.080.000	€34.175
Nacht van Apeldoorn	20.000 +/-	240.000	€8.883,-
Roots in the Woods	12.000 +/-	144.000	€5.085,-

FIGUUR 5: KOSTENINDICATIE RECYCLEBARE BEKER

7.5 Oplossing catering

Uit het veldonderzoek blijkt dat de ondernemers op dit moment nog geen duurzaamheidseisen stellen aan catering. Gebaseerd op de trends en ontwikkelingen wordt geadviseerd variatie in het menu aan te brengen. Voor het evenementenseizoen van 2020 wordt de 'food swap' geadviseerd, omdat de consument steeds bewuster wordt en daardoor meer vegetarisch aanbod verlangt in het menu. Bij de food swap is originaliteit erg belangrijk en daarin kan de catering vrij worden gelaten. Voor het aankomende evenementenseizoen wordt de eis gesteld om minimaal vijf verschillende vegetarische of plantaardige gerechten aan te bieden. Als uit de evaluatie blijkt dat dit goed is bevallen onder de bezoekers, kan bewust de keuze worden gemaakt om de centrum evenementen in 2021 geheel vegetarisch te maken. Bij het best practice evenement is die keuze na afgelopen editie zeer bewust gemaakt. Hierdoor wordt ook een ander publiek aangetrokken naar de evenementen.

Verder wordt de eis gesteld dat de cateraars enkel mogen werken met bio-disposables. Hierdoor kunnen alle grondstoffen binnen de monostroom blijven. Het streven van de catering is zo min mogelijk voedsel en drank overhouden. Ook moet in overleg met de cateraar worden besproken of hij zijn eigen afval mee naar huis kan nemen. Dat zou betekenen dat de cateraar niet wordt meegenomen in het grondstoffenplan en dat daardoor eerder een monostroom van afval kan worden gecreëerd. Daarentegen moet de organisatie een plek faciliteren waar het voedsel en de drank naartoe wordt gebracht als het overblijft na het evenement. Deze plek is van tevoren ingelicht en dit moet worden gecommuniceerd met de cateraars. De gehele nieuwe vorm van catering moet worden geëvalueerd na 2020. Daaruit kan worden geconcludeerd of het aansluit bij het imago en de behoeftes van Apeldoorn.

Hoofdstuk 8: Nawoord

In het nawoord wordt gereflecteerd op het handelen van de onderzoeker gedurende het thesisproject. Verder wordt een gereflecteerd op de relevantie van de thesis in de evenementenbranche.

8.1 Reflectie eigen handelen

In augustus 2019 ben ik begonnen met het zoeken naar een geschikte afstudeerplek. De startperiode was begin september en dat betekent dat ik laat ben gaan zoeken naar een afstudeerplek. Dat komt doordat ik in het half jaar ervoor enorm veel herkansingen heb moeten volbrengen, om het minimaal aantal studiepunten te behalen die een student dient te hebben voor de afstudeerperiode. Dit was direct het eerste leermoment, want zo kort van tevoren een geschikte afstudeerplek vinden was niet eenvoudig. Gelukkig werd mijn initieel thesisvoorstel direct goedgekeurd en kon ik direct bij de start van het semester aan het werk met het thesis proposal defence (TPD). Doordat mijn afstudeerbedrijf een erg klein bedrijfje was en mijn opdrachtgever bijna nooit aanwezig was op kantoor, had ik daar geen werkplek. Dit vond ik erg lastig in het begin van het thesissemester. Ik heb de eerste twee maanden gewerkt vanuit de CODA-bibliotheek in het centrum van Apeldoorn. Deze plek was heel dicht bij mijn afstudeerplek, waardoor ik makkelijker langs kon gaan. Mezelf motiveren om iedere dag aan de slag te gaan was tot aan het eerste TPD goed te doen. Hieruit haal ik ook een leerpunt voor mezelf. Als ik de afstudeerperiode opnieuw kon doen, had ik liever een afstudeerplek gekozen waar ik een werkplek had. Hiermee wordt een vaste structuur gecreëerd, doordat de student iedere dag op dezelfde tijd aanwezig moet zijn op die plek. Na negen weken had ik voor de eerste keer het TPD. Ik had mezelf goed voorbereid en had er een goed gevoel bij. Helaas kreeg ik te horen dat ik het niet gehaald had, doordat ik nog niet goed voor ogen had wat ik precies ging onderzoeken en hoe ik dat ging aanpakken. Hierin hadden de examinatoren gelijk, want dit vond ik nog erg lastig. De operationalisatie van het kernbegrip ontbrak en daardoor was de meetbaarheid van het onderzoek nog niet concreet. Vervolgens ben ik drie weken lang aan de slag gegaan met alle feedback en heb ik het TPD opnieuw gedaan. Opnieuw kreeg ik te horen dat ik nog niet goed voor ogen had wat ik precies ging onderzoeken en hoe ik dat ging aanpakken. Vanuit de operationalisatie had ik een heel goed beeld bij wat ik precies wilde onderzoeken. Ik had sub dimensies opgesteld en daaruit indicatoren geformuleerd. Op basis van de indicatoren werd het onderzoek meetbaar en concreet. Naar mijn mening kon ik hier direct mee aan de slag en starten met het veldonderzoek. Tijdens het tweede TPD heerste er enige irritatie bij mezelf, doordat ik in mijn hoofd een heel goed beeld had wat ik precies wilde, maar dit nog lastig over kon brengen op de examinatoren. Dit was een leerpunt voor mij. Als er kritiek of feedback wordt gegeven op het onderzoek, moet ik rustig blijven en helder uitleggen hoe het onderzoek in elkaar steekt in plaats van in de verdediging te schieten. Nadat ik de tweede poging voor mijn TPD opnieuw niet gehaald had, zat ik er doorheen. Doordat een medestudent in dezelfde situatie zat, ook voor de tweede keer het TPD niet gehaald, kon ik mijn gevoelens delen. Daarentegen zag mijn medestudent zijn onderzoek niet meer zitten en maakte hij de keuze te stoppen en in februari opnieuw te beginnen. Hierdoor heb ik ook overwogen om geheel te stoppen met het onderzoek. Toch ben ik na een aantal dagen opnieuw aan de slag gegaan met de feedback en was ik vast besloten om het derde TPD wel te halen. Hierin heb ik de sub dimensies nog verder uitgewerkt en concreet gemaakt. Hieruit heb ik het onderzoek gespecificeerd op de dimensies energie, afval en catering. Door dit concreet te krijgen voor mezelf, had ik veel vertrouwen in het derde TPD. In het derde TPD had ik geleerd van mijn fouten. Ik ging rustig, helder en concreet uitleggen aan mijn examinatoren hoe ik het onderzoek had aangepast en wat ik precies ging onderzoeken. Dit werkte en het derde thesis voorstel haalde ik met een zeven. Hierdoor had ik de motivatie voor het onderzoek geheel terug. Nadat ik mijn eerste TPD niet had gehaald wilde ik zo snel mogelijk een herkansing doen, omdat ik mijn onderzoek het liefst zo snel mogelijk wilde afronden. Dit werkte alleen maar in mijn nadeel doordat ik in die drie weken nog steeds niet helder had hoe ik het wilde aanpakken. Ook daaruit heb ik geleerd en heb ik eerst helder gekregen voor mijzelf wat ik precies wilde met het onderzoek. Geen haastige nieuwe poging ondernemen waarin ik het nog steeds niet helder had. Na vijf weken, tussen de tweede en derde poging, plande ik een nieuwe datum en dat werkte.

Vervolgens heb ik een begin gemaakt met het veldonderzoek. Het benaderen van de respondenten ging goed en iedereen die ik belde, was direct enthousiast om mee te werken aan het onderzoek. In een periode van een maand heb ik alle interne stakeholders geïnterviewd. Door het enthousiasme van de respondenten had ik ook geen last van zenuwen. Ondanks dat ik weinig ervaring had met het uitvoeren van interviews, ging dit erg soepel en merkte ik dat ik de respondenten snel op hun gemak stelde en de interviews als prettig ervoer. Gedurende deze periode heb ik meerdere best practice evenementen en organisaties benaderd. Het verkrijgen van een interview bij een best practice evenement ging moeizaam. Ik ben meerdere keren afgewezen, doordat zij geen tijd voor mij hadden. Uiteindelijk heeft Drift na een maand teruggemaid en verontschuldigde voor de late reactie. Vervolgens ben ik binnen een week naar Nijmegen gereisd voor dit interview. Ook hieruit leer ik dat ik eerder moet beginnen met het benaderen van respondenten, omdat zij niet allemaal snel reageren. Hierbij had ik eerder hulp in kunnen schakelen van mijn connecties om meerdere opties open te houden. Onderwijl heb ik meerdere workshops bezocht van Green Events als input voor het onderzoek. Hieruit kwam zeer concrete en relevante informatie, waardoor ik de keuze maakte om niet opnieuw op zoek te gaan naar een best practice evenement voor een interview. Uiteindelijk is deze keuze goed bevallen, doordat ik voldoende informatie had verkregen van zowel het interview als de workshops. Uiteindelijk ben ik ontzettende trots op mijn thesisproject voor Buro Vrijtijds Werk en de stichting centrum evenementen. Ik ben ervan overtuigd dat de informatie uit de interviews en het advies nuttig en bruikbaar zijn voor mijn opdrachtgever en uiteindelijk van dienst kunnen zijn voor de centrum evenementen in Apeldoorn.

Het contact met de opdrachtgever verliep goed. Vanaf de eerste meeting in augustus had ik een goed gevoel en werd het contact informeel. Dit vond ik erg prettig en hierdoor nam hij een kleine drempel weg waar ik gedeeltelijk tegen op zag. Ook liet hij me vrij in het onderzoek en stelde geen hele strenge eisen, waardoor ik mijn gang kon gaan. Hij gaf wel een bepaalde richting aan, waardoor ik het onderwerp goed kon inkaderen. Aan het begin vond ik het lastig om de opdrachtgever continue op de hoogte te houden, doordat ik niet aanwezig was op kantoor. Uiteindelijk hebben we meerdere keren een kop koffiegedronken en heb ik mijn opdrachtgever bijgepraat waar ik stond in het onderzoek. Ook het contact met mijn thesisbegeleider heb ik als prettig ervaren. We spraken in de beginperiode wekelijks af, doordat ik moeite had bij het behalen van mijn TPD. Deze sessies heb ik als nuttig ervaren. Later in het thesisproject hebben we veel minder contact gehad, omdat ik zelfstandig het veldonderzoek kon uitvoeren. De laatste weken voor de deadline waren lastiger, doordat het coronavirus uitbrak. Gelukkig was de thesisbegeleider de laatste weken goed bereikbaar en heb ik gebruik kunnen maken van online feedback en concrete vragen. Ondanks dat ik mijn TPD twee keer niet haalde, hebben de motiverende woorden mij geholpen om door te gaan met het onderzoek.

8.2 Relevantie branche

Deze thesis is relevant voor de evenementenbranche en biedt belangrijke inzichten voor alle horecaondernemers en evenementenorganisatoren in Apeldoorn. Het onderzoek geeft inzichten in de wensen, behoeften en doelstellingen van ondernemers en de gemeente Apeldoorn voor de komende jaren. Dit is belangrijk voor zowel Buro Vrijtijds Werk als voor de stichting centrum evenementen. Er is bewust gekozen om betrokken respondenten die affiniteit hebben met de centrum evenementen te interviewen, waardoor het onderzoek relevant is. Daarnaast biedt het literatuuronderzoek veel innovatieve oplossingen voor de verduurzaming van evenementen en dat niet alleen plaatselijk maar ook landelijk relevant is. Kortom, ik heb een hele leerzame afstudeerperiode gehad. Tijdens de opleiding vond ik de evenementenbranche zeer interessant en ik merk dat deze interesse alleen maar is toegenomen. Achteraf had ik niet verwacht dat ik het onderzoek zo leuk zou gaan vinden. Ik vond het erg interessant om zo'n groot project alleen te volbrengen en ik ben ontzettend trots op het eindresultaat.

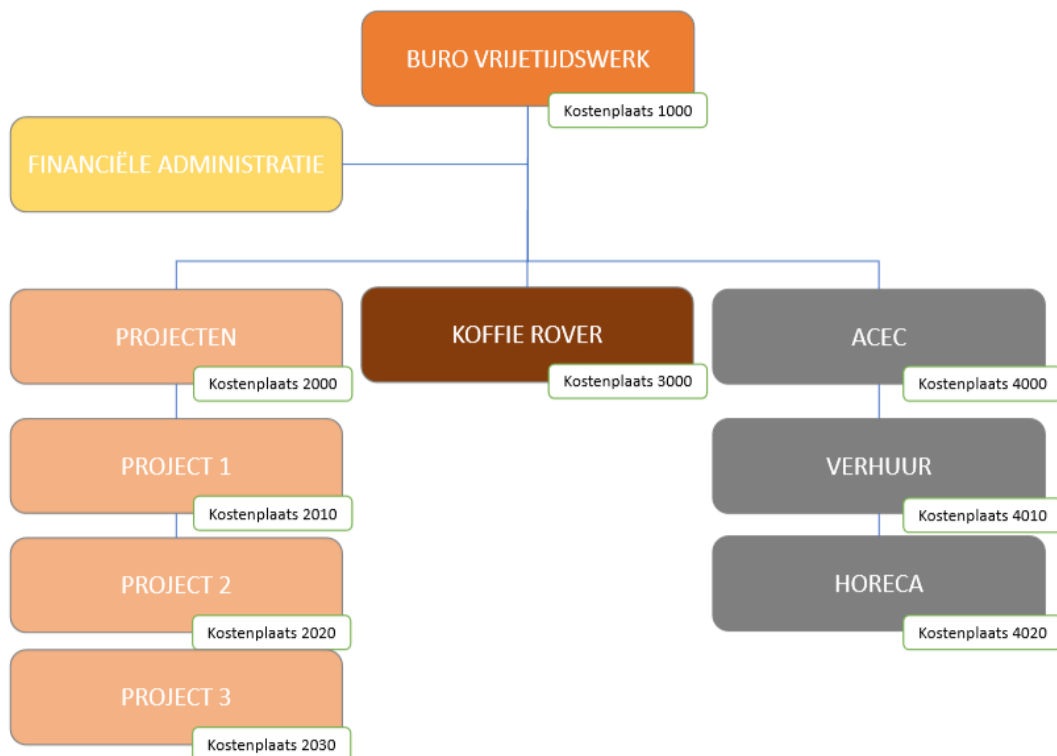
Alex Wolters
Apeldoorn, 28 maart 2020

Bronnenlijst:

- Albronda, B. & Gelderman, K. (2013). *Professioneel inkopen*. Houten, Nederland: Noordhoff Uitgevers Groningen.
- Apeldoorn Marketing (2020, 15 januari). *Trends evenementenbranche* [Powerpoints]. Geraadpleegd van, <https://we.tl/t-HFvcjBRkkw>
- A1 Verhuur. (2020). *Energie logger*. Geraadpleegd op 15 februari 2020, van <https://a1verhuur.nl/verhuur-assortiment/meetapparatuur/energie-logger/>
- Boersma, D. (2019). *Inkoopbegrippen onder de loep*. Geraadpleegd op 11 september, van <https://itmgr.nl/inkoopbegrippen-onder-de-loep/>
- Brundtland, H. (1987). *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*. Geraadpleegd op 11 september 2019, van <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>
- VKOZ. (2019). *Dit zijn de event trends van 2019*. Geraadpleegd op 9 september 2019, van <https://www.vkoz.nl/dit-zijn-de-event-trends-van-2019/>.
- Dommerholt, E. (2011). *Kansen en bedreigingen van duurzaam ondernemen*. Houten, Nederland: Noordhoff Uitgevers Groningen.
- Duurzaam-Ondernemen. (z.d.). *Wat is MVO?*. Geraadpleegd op 11 september 2019, van <https://www.duurzaam-ondernemen.nl/info/wat-is-mvo/>
- Epstein, M.J. & Roy, M.J. (2001). *Sustainability in Action: Identifying and Measuring the Key Performance Drivers*, pp. 586-598.
- Eventbranche. (2019). *Toekomst van eventmarketing: hoe duurzame trends voor extra eventbeleving zorgen*. Geraadpleegd op 14 november 2019, van <https://www.eventbranche.nl/nieuws/toekomst-van-eventmarketing-hoe-duurzame-trends-voor-extra-eventbeleving-zorgen-17920.html>
- Eventbrite. (2020). *2020 event trendrapport*. Geraadpleegd op 15 februari 2020, van <https://www.eventbrite.nl/blog/academy/2020-event-trends-rapport/>
- Event Inspiration. (2020). *De megatrends van 2020, 2021 en*. Geraadpleegd op 10 maart, van <https://www.eventinspiration.nl/de-megatrends-van-2020-2021-en/>
- Foundation Sustained Responsibility. (2013). *MVO prestatieladder*. Geraadpleegd op 9 oktober 2019, van <http://www.mvoprestatieladder.nl/wat-is-mvo/>
- Gemeente Amsterdam. (2019). *Duurzaamheidsplan voor evenementen maken*. Geraadpleegd op 16 oktober 2019, van <https://www.amsterdam.nl/ondernemen/vergunningen/evenement-organiseren/plannen-evenementen/duurzaamheidsplan-maken/>
- Gemeente Apeldoorn. (2019). *Strategisch kader*, p. 5. Geraadpleegd op 10 september 2019, van <https://www.apeldoorn.nl/fl-strategischkader>
- Gemeente Apeldoorn. (2019). *Evenementensubsidies*. Geraadpleegd op 21 november 2019, van <https://www.apeldoorn.nl/evenementensubsidie>
- Laan, T.V.D. (2020, 10 maart). *Workshop resources en plastic promise*. [Powerpoints]. Geraadpleegd van, <https://we.tl/t-EX3D3GHrgN>
- Nederlandschoon. (2016). *Toolkit evenementen*. Geraadpleegd op 12 februari 2020, van <https://www.nederlandschoon.nl/wat-ij-kan-doen/toolkit-evenementen>
- Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants. (2019). Geraadpleegd op 9 oktober 2019, van https://www.nba.nl/globalassets/themas/thema-mvo/iso-6000/schematische_weergave_iso26000.pdf
- Nemecek, T., & Poore J. (2018). *Reducing food's environmental impacts through producers and consumers*. Geraadpleegd op 10 maart 2020, van <https://josephpoore.com/Science%20360%206392%20987%20-%20Accepted%20Manuscript.pdf>

- MJB Events PR. (2019). *Wat is een evenementenorganisatie?* Geraadpleegd op 28 november 2019, van <https://www.mjbeventspr.com/evenementen-kennisbank/wat-is-een-evenementenorganisatie/>
- Moratis. L. & van der Veen. M. (2010). *Basisboek MVO*. (3e ed.). Assen, Nederland: Koninklijke Van Gorcum.
- Mostert. D. (2013). *Wat is inkoop?* Geraadpleegd op 30 september 2019, van http://www.dme-advies.nl/images/Publicaties/Wat_is_Inkoop_.pdf
- NEVI. (z.d.). *Het racewagenmodel*. Geraadpleegd op 13 september 2019, van <https://nevi.nl/inkoopkennis/racewagen-model>
- Promotiebeker. (2020). *Bierglas RPET 300cc*. Geraadpleegd op 10 maart 2020, van <https://www.promotiebeker.nl/plastic-glazen/pet-bierbekers/bierbeker-pet-350cc.html>
- Schurink, P. (2020, 18 februari). *Energie*. [Powerpoints]. Geraadpleegd van, <https://we.tl/t-1tP30HmyBn>
- Stichting Nederlands Normalisatie-Instituut. (2019). *Wat is ISO 26000? Dé MVO-richtlijn*. Geraadpleegd op 10 oktober 2019, van <https://www.nen.nl/NEN-Shop/Nieuws-over-ISO-26000-duurzaamheid/Wat-is-ISO-26000-De-MVORichtlijn.htm>
- Vennix, J.A.M. (2011). *Theorie en praktijk van empirisch onderzoek*. (5e ed.). Dorchester, Great Britain: Pearson Education.
- Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek?*. (5^e ed.) Den Haag, Nederland: Boom Lemma uitgevers.

Bijlage 1: Organisatieopbouw

Bron: Buro Vrijtidswerk, persoonlijke communicatie, 5 september 2019

Bijlage 2: Jaarplanning 2017

Jaarprogramma grote evenementen SCMA

Doelgroepen:

- eigen inwoners, breed publiek, grote leeftijdsdiversiteit door specifiek programma per plein
- regionaal (Serious Request landelijk)

Prinsennacht/Koningsdag

woensdag 26 en donderdag 27 april

Traditioneel is het groot feest in de binnenstad van Apeldoorn rondom Koningsdag. In 2017 wordt het programma op de pleinen in dezelfde vorm voortgezet. Het verschilt, vanaf dit jaar, in de (centrumbrede) aankleding, duidelijke on-site communicatie om publieksstromen te reguleren en het breed betrekken van overige ondernemers en culturele instellingen. Prinsennacht en Koningsdag vormen een aantrekkelijk totaalprogramma.

Pop & Dance in the Woods

vrijdag 30 juni

Met het wegvalen van Jazz in the Woods is er ruimte voor een grootschalig centrumevenement. Waarbinnen muziek, gezelligheid en ontmoeting centraal staat. Met Pop & Dance in the Woods bouwt Apeldoorn-Centrum aan een nieuwe traditie met een divers programma aan live-acts, DJs (in meerdere stijlen) en combinaties daarvan. Het Raadhuisplein wordt tijdens dit evenement zomaar een Ibiza-style loungeplein. Met dit evenement wordt verwachte publiek tussen de 18 en 50 jaar aan te spreken.

Serious Request (SR17)

eind december

De komende maanden wordt veel duidelijk over de opzet en invulling van SR17, de kansen die dat voor centrumondernemers biedt en/of de Taskforce Evenementen Apeldoorn het evenement gaat ondersteunen. Afhankelijk daarvan wordt bepaald hoe Apeldoorn-Centrum aansluit bij SR17.

Nacht van Apeldoorn

vrijdag 26 mei

Nadat rond de Giro d'Italia in 2016 de Nacht van Apeldoorn nieuw leven is ingeblazen, pakt het centrum door in 2017. Met een wisselend programma overdag en in de avond en nacht feest op de verschillende horecapleinen. Een compleet dag- en nachtspektakel voor een breed publiek, van gezin tot sportliefhebber, van jong tot senior.

Nog in te vullen

vrijdag 29 september

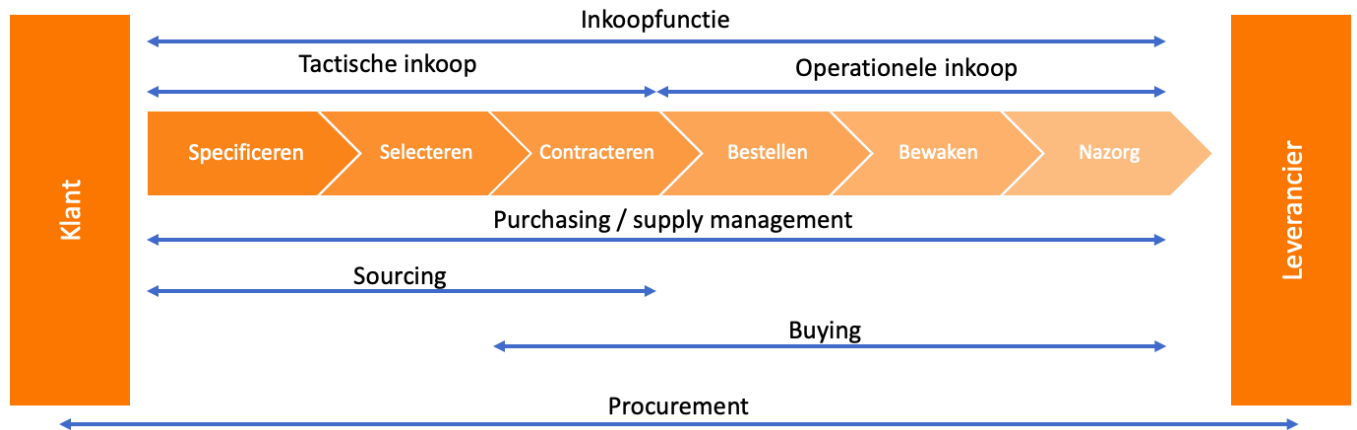
Apeldoorn-Centrum houdt deze dag als opkle voor een nazomerfeest. Op dit moment is de invulling daarvan nog open. Wel of niet doorgaan wordt uiterlijk voorjaar 2017 vastgesteld en is mede afhankelijk van hoe succesvol externe financieringsbronnen worden gevonden.

Plus: zomerprogramma weekenden in de periode juli en augustus (onder voorbehoud) gericht op toeristisch publiek in en om Apeldoorn

Plus: kleinschalige evenementen, bijvoorbeeld proef-avond in het eerste weekend van september (in aansluiting op Bierfestival) (onder voorbehoud)

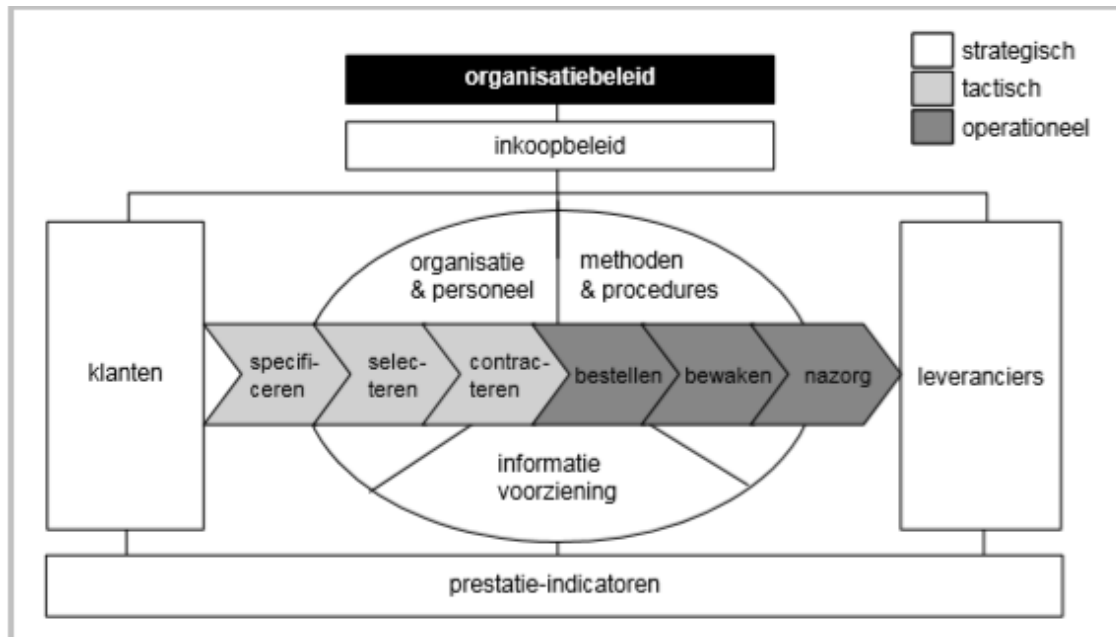
Bron: (Buro Vrijetijdswerk, persoonlijke communicatie, 5 september 2019)

Bijlage 3: Inkoopproces Van Weele

Bron: Boersma, 2019

Bijlage 4: Racewagenmodel

Wat is dat inkoopproces nu precies?

Tactische inkoop

1. In de specificatiefase wordt marktonderzoek uitgevoerd, een programma van eisen opgesteld, inkoopstromen geanalyseerd en verbeteracties geïnitieerd.
2. Daarna wordt in de selectiefase een leveranciersselectie uitgevoerd, offertes aangevraagd en ook beoordeeld.
3. In de contractfase wordt onderhandeld en wordt het contract afgesloten.

Operationele inkoop

4. Bij het bestellen worden orders geplaatst.
5. Bij het bewaken wordt er contract bewaking uitgevoerd, individuele bestellingen bewaken en facturering geverifieerd.
6. In de nazorg worden claims afgehandeld, meer/minder werk en contract herziening opgestart.

Een definitie van de inkooporganisatie: de organisatorische verdeling van inkoopactiviteiten, daarbij kunnen de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de inkoopfunctie op drie niveaus worden onderscheiden:

1. Strategische inkoop. Vooral gericht op de inkoopbeslissingen die de marktpositie van de organisatie op lange termijn beïnvloeden. Te denken valt aan het inkoopbeleid, doelstellingen, inkoopkaderstelling en make-or-buy beslissingen.
2. Tactische inkoop. Deze bevat de activiteiten, specificeren, selecteren en contracteren. Hierbij hoort ook het beoordelen van leveranciersprestaties, het doen van leveranciersonderzoek en het opleiden van inkooppersoneel.
3. Operationele inkoop. De fysieke bestelling die geplaatst wordt, het toezien op een juiste levering van product of dienst en het bijsturen in geval van afwijkingen van overeengekomen kwaliteit, leveringstijdstip en geleverde hoeveelheid. Dit bevat ook het onderhouden van de relaties in de dagelijkse werkzaamheden en problemen met de betreffende leveranciers en gebruikers oplossen.

Bron: NEVI, z.d.

Bijlage 5: Financieel jaaroverzicht stichting centrum evenementen

Kosten:

Algemeen: o.a. leges, centrale EHBO, centrale beveiligingspost, fotografie en overhead	€ 25.350,-
Programma: podiumprogramma en relatieprogramma	€ 66.000,-
Facilitair: pleinen en overkoepelend (waar onder ook entrees, aankleding, e.d.)	€ 100.000,-
Marketing:	€ 30.750,-
Onvoorzien:	€ 8.000,-
Totaal:	€ 230.100,-

Baten:

Aan SCMA gevraagde bijdrage	€ 36.025,-
Bijdrage pleinen t.b.v. algemene kosten	€ 20.075,-
Bijdrage pleinen programma en facilitair	€ 120.000,-
Tekort	€ 54.000,-
Totaal:	€ 230.100,-

Bron: Buro Vrijtijdswerk, persoonlijke communicatie, 5 september 2019

Bijlage 6: Ondertekende thesisovereenkomst

3. Saxion kan deze overeenkomst (tussentijds) beëindigen, nadat de examiner, de student en de praktijkbegeleider zijn gehoord:
 - a. wanneer Saxion vaststelt dat de thesisperiode niet voldoet aan de onderwijsdoelstellingen en/of taken neergelegd in deze overeenkomst;
 - b. wanneer van de student redelijkerwijs niet kan worden gevraagd de thesisperiode te volbrengen;
 - c. De examiner stelt de praktijkbegeleider op de hoogte van elke beëindiging van de overeenkomst.

Artikel 13 Slotbepalingen

1. In geval deze thesisovereenkomst conflicteert met een andere door de student te ondertekenen overeenkomst met de thesisonderzoeksinstituut, gaat deze overeenkomst voor.
2. Deze thesisovereenkomst is geen arbeidsovereenkomst in de zin van artikel 7:610 van het Burgerlijk Wetboek
3. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Aldus overeengekomen en in drievoud opgemaakt en ondertekend te Enschede/Deventer/Apeldoorn, d.d. 5 september 2019 .

namens Saxion,
drs. M.T. Rijpmma,
thesiscoördinator

namens de thesisonderzoeksinstituut,
Marco Bod,
Eigenaar

student,
Alex Wolters

BIJLAGE: door Saxion geaccordeerde initiële thesisvoorstel

Bijlage 7: Operationalisatie people, planet en profit

People, Planet, Profit : 7 MVO kernthema's, 33 indicatoren MVO Prestatieladder		Link met ISO 26000 paragraaf
MVO-kernthema	MVO-kernthema I: BEHOORLIJK BESTUUR	6
De organisatie dient door het uitwerken en het afleggen van verantwoording aan haar stakeholders met betrekking tot de MVO-kernthema's onder de noemers People, Planet, Profit/Prosperity blijf te geven van behoorlijk bestuur.		6.2
PEOPLE (22 indicatoren)		Link met ISO 26000 paragraaf
Indicator	MVO-kernthema II: arbeidsomstandigheden en volwaardig werk	6.4
1 Werk gelegenheid	De organisatie draagt zorg voor het welzijn van haar werknemers door het zeker stellen van de werkgelegenheid en het nakomen van de contractuele verplichtingen ten aanzien van de werknemers en minimalisering van nadelige effecten ten gevolge van reorganisaties en herstructureringen.	6.4.1
2 Verhouding tussen werkgever en werknemer	De organisatie draagt zorg voor het welzijn van haar werknemers door passende sociale voorzieningen en het vastleggen van rechten en plichten tussen de werkgever en de werknemer in een arbeidsovereenkomst en eventueel voorwaarden, en een functie en/of taakomschrijving.	6.4.3
3 Gezondheid en veiligheid	De organisatie draagt zorg voor de veiligheid en gezondheid van klanten, werknemers en direct omwonenden door gebruik te maken van veilige faciliteiten, technologieën en werkwijzen en door voorbereid te zijn op calamiteiten.	6.4.6
4 Opleiding, onderwijs, aard en organisatie van het werk	De organisatie draagt zorg voor het welzijn van haar werknemers door voorzieningen en mogelijkheden te bieden voor persoonlijke ontwikkeling in de vorm van opleiding, onderwijs, aard en organisatie van het werk.	6.4.7
5 Diversiteit en kansen	De organisatie draagt zorg voor het welzijn van haar medewerkers door het uitvoeren van beleidsmaatregelen gericht op gelijke kansen, elimineren en voorkomen van discriminatie en achterstelling van werknemers.	6.3.7
Indicator	MVO-kernthema III: Mensenrechten	6.3
6 Strategie en beheer	De organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat activiteiten, inkopen (waaronder producten, diensten en of uitbestede werkzaamheden) en investeringen niet conflicteren met de mensenrechten.	6.3.3 t/m 6.3.10
7 Verbod op discriminatie	De organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat alle vormen van discriminatie worden voorkomen.	6.3.7
8 Vrijheid van	De organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue	6.3.10

vereniging en collectieve arbeidsonderhandelingen	verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat vrijheid van vereniging en collectieve arbeidsonderhandelingen niet worden belemmerd.	
9 Uitbanning kinderarbeid	De organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat kinderarbeid wordt uitgebannen.	6.3.10
10 Preventie van gedwongen en verplichte arbeid	De organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat gedwongen en verplichte arbeid wordt tegen gegaan.	6.3.10
11 Beveiligingsbeleid	De organisatie draagt zorg dat beveiligingspersoneel bij hun taakuitoefening de mensenrechten en rechten van lokale bevolking of activisten respecteren.	6.3.3
12 Rechten van inheemse bevolking	De organisatie draagt zorg voor de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat rechten van de inheemse bevolking worden gerespecteerd en dat activiteiten van de organisatie ook aan hen ten goede komen.	6.3.9 en 6.3.10
Indicator	MVO-kernthema IV: Eerlijk zaken doen	6.6
13 Gemeenschap	De organisatie houdt zich aan de wetgeving en draagt zorg voor het minimaliseren van ongewenste effecten op de gemeenschap in het gebied van de activiteit.	6.6.6 en 6.6.7
14 Corruptie	De organisatie draagt er zorg voor dat omkoping en corruptie van de organisatie, of medewerkers wordt bestreden.	6.6.3
15 Publiek beleid	De organisatie draagt er zorg voor dat wanneer gekozen wordt voor het bijdragen aan politieke lobbygroepen en of politieke partijen deze bijdrage ethisch te verantwoorden is.	6.6.4

16 Concurrentie-belemmerend gedrag	De organisatie ontplooit geen activiteiten in strijd met de kartelwet en regelgeving betreffende concurrentievervalsing.	6.6.5
17 Naleving	De organisatie zal in geval van opgelegde sancties ten gevolge van het niet naleven van deze principes toelichten wat de oorzaak was en welke correctieve acties worden genomen. (zie §10.1)	

Indicator	MVO-kernthema V: Consumenten aangelegenheden	6.7
18 Gezondheid en veiligheid van consumenten	De organisatie draagt er zorg voor dat de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat de gezondheid en veiligheid van afnemers van producten of diensten niet in gevaar worden gebracht.	6.7.4 en 6.7.8
19 Etikettering van producten en diensten	De organisatie draagt er zorg voor dat de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat etiketten, productinformatie, bijsluiter etc. , afnemers van producten en diensten voldoende informeren over de beoogde toepassing, gebruik risico's en productprestaties.	6.7.3, 6.7.5 en 6.7.9
20 Marketing communicatie	De organisatie draagt er zorg voor dat de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat normen en vrijwillige gedragscodes op het gebied van reclame worden nageleefd.	6.7.3, 6.7.5, 6.7.6 en 6.7.9

21 Privacy van klanten	De organisatie draagt er zorg voor dat de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat de privacy van consumenten niet wordt aangetast.	6.7.7
22 Naleving	De organisatie draagt er zorg voor dat in geval van opgelegde sancties ten gevolge van het niet naleven van deze principes, toegelicht wordt wat de oorzaak was en welke correctieve acties worden genomen. (zie §10.1)	

PLANET (8 indicatoren)		Link met ISO 26000 paragraaf
Indicator	MVO-kernthema VI: Milieu, grondstoffen, energie, emissies	6.5
23 Grondstoffen	De organisatie maakt haar grondstoffenverbruik inzichtelijk en neemt maatregelen om het gebruik van grondstoffen afkomstig uit recycle processen of afval te verhogen.	6.5.3 t/m 6.5.6
24 Energie	De organisatie maakt haar energiegebruik inzichtelijk en neemt maatregelen om energieverbruik te beperken of gebruik te maken van energie afkomstig uit duurzame energiebronnen.	6.5.4
25 Water	De organisatie maakt haar waterverbruik inzichtelijk en neemt maatregelen om het watergebruik te reduceren uit bronnen die schaars zijn of waarbij aanverwante ecosystemen of leefgebieden een aanzienlijk gevolg kunnen ondervinden.	6.5.4
26 Biodiversiteit	De organisatie draagt zorg voor dat haar aanwezigheid en haar activiteiten geen, of zo min mogelijk nadelige effecten hebben op de biodiversiteit in de omringende leefomgeving.	6.5.6

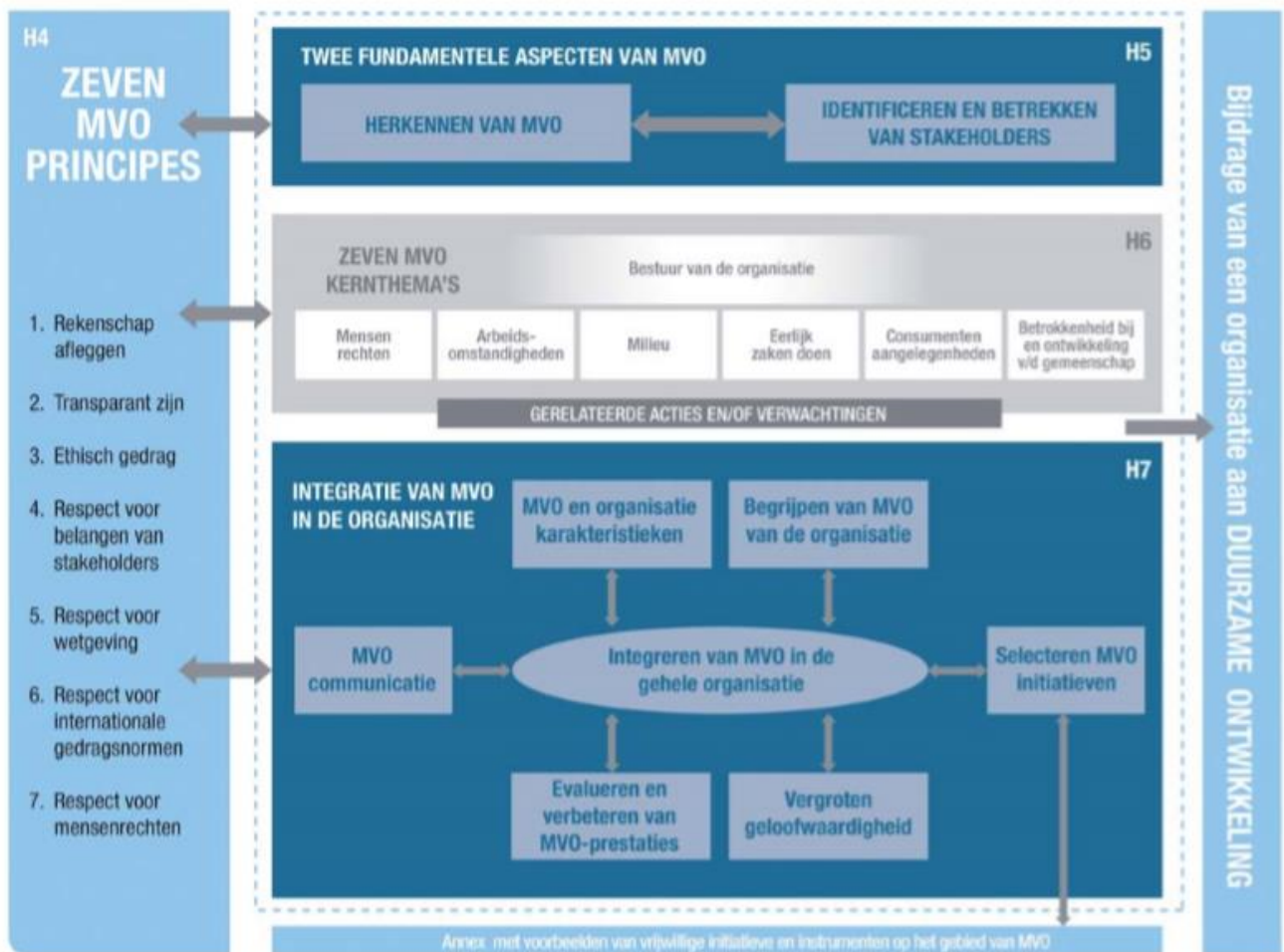
27 Uitstoot, afvalwater en afvalstoffen	De organisatie geeft informatie over: – de hoeveelheden uitstoot van broeikasgassen, – gebruik en uitstoot van stoffen die de ozonlaag aantasten, – de hoeveelheid uitstoot in de lucht van stikstofdioxide, zwaveloxide en andere relevante milieubelastende stoffen. Relevant in relatie tot de activiteiten van de organisatie. – totale hoeveelheid afval per soort en bestemming, – aanzienlijke lozingen op water onderverdeeld naar soort, – totale hoeveelheid van aanzienlijke niet opzettelijke lozingen van, chemische stoffen, olie of brandstof, daarnaast welke maatregelen genomen worden om de genoemde emissies en lozingen te reduceren.	6.5
28 Producten en diensten	De organisatie is verantwoordelijk voor het geven van milieurelevante informatie betreffende diensten en producten en de mogelijkheden van recycling of hergebruik hiervan.	6.7.3 en 6.7.5
29 Naleving	De organisatie zal in geval van opgelegde sancties ten gevolge van het niet naleven van milieuregelgeving toelichten wat de oorzaak was en welke correctieve acties worden genomen. (zie §10.1)	
30 Transport	De organisatie draagt er zorg voor dat de ontwikkeling, naleving en continue verbetering van beleidsmaatregelen om zeker te stellen dat de effecten van transport op milieu en ecosystemen zo veel mogelijk gereduceerd worden.	6.5.6
PROFIT (3 indicatoren)		Link met ISO 26000 paragraaf
Indicator		6.8

MVO-kernthema VII: Betrokkenheid bij en ontwikkeling v/d gemeenschap		
31 Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd	De organisatie is verantwoordelijk voor een financiële rapportage betreffende: – Inkomsten, – Operationele kosten, – Personeelsvergoedingen, – Donaties en overige maatschappelijke investeringen, – Ingehouden winst en betalingen aan kapitaalverstrekkers en overheden.	
32 Positieve bijdrage aan lokale economie en bedrijvigheid	De organisatie draagt zorg voor een positieve bijdrage aan de lokale economie door personeel, diensten, goederen, materieel uit de lokale omgeving te betrekken en maakt dit inzichtelijk door middel van beleidsafspraken en procedures en de financiële rapportage. De bijdrage aan de lokale gemeenschap dient niet beperkt te zijn tot economische ontwikkeling, maar kan ook sociale of milieuaspecten omvatten.	6.8.9
33 Bijdrage aan het economische systeem	De organisatie draagt met haar activiteiten of diensten bij aan de verbetering van de infrastructuur op People, Planet en Profit aspecten binnen de invloedssfeer van haar organisatie en vestiging(en).	6.8.9

MVO Indicatoren: People, Planet & Profit 33 MVO indicatoren in 7 MVO kernthema's

Bron: Foundation Sustained Responsibility, 2013

Bijlage 8: ISO 26000 en ISO 20400

BRON: NEDERLANDSE BEROEPSORGANISATIE VAN ACCOUNTANTS, 2019

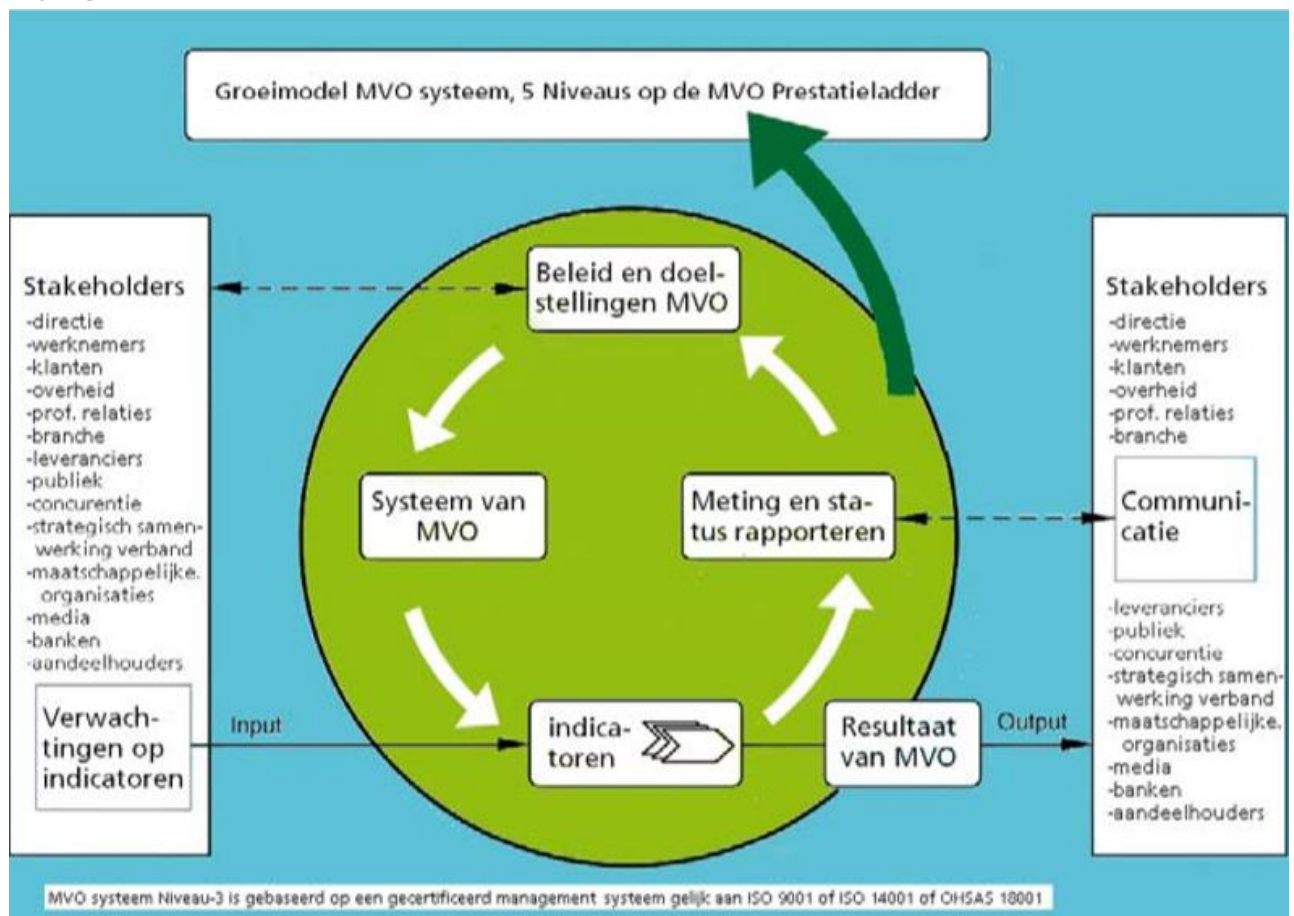
ISO 20400

Om de ISO 20400 op te stellen zijn er verschillende stappen opgezet voor het bestuderen van de koopcultuur, leveranciersmanagement, strategische denkwijze en in kaart brengen en steun krijgen vanuit het management. Bovendien is het is een internationale richtlijn.

Om de ISO 20400 in kaart te brengen worden er een aantal stappen doorlopen:

- Bestudeer de 'koopcultuur'. Hoe koopt de organisatie in en van wie? In hoeverre heeft de organisatie invloed op het voorraadbeheer van de leverancier? Worden er realistische eisen gesteld aan de leveranciers? Zijn de eigen wensen duidelijk beschreven?
- Leveranciersmanagement. De kosten van de leverancier evalueren. Welk deel van de betaling gaat precies naar de leverancier? Wat is de maatschappelijke en milieu impact van de leverancier?
- Strategische denkwijze. Breng de risico's en kansen in kaart van het intensiever samenwerking met de leveranciers, gedurende de hele levenscyclus van de goederen en diensten.
- Support vanuit het management. Transparantie richting management is belangrijk en zorg ervoor dat zij op de hoogte zijn van de voordelen, kansen en mogelijke consequenties van het invoeren van MVI in de organisatie.

Bijlage 9: Mvo Prestatieladder

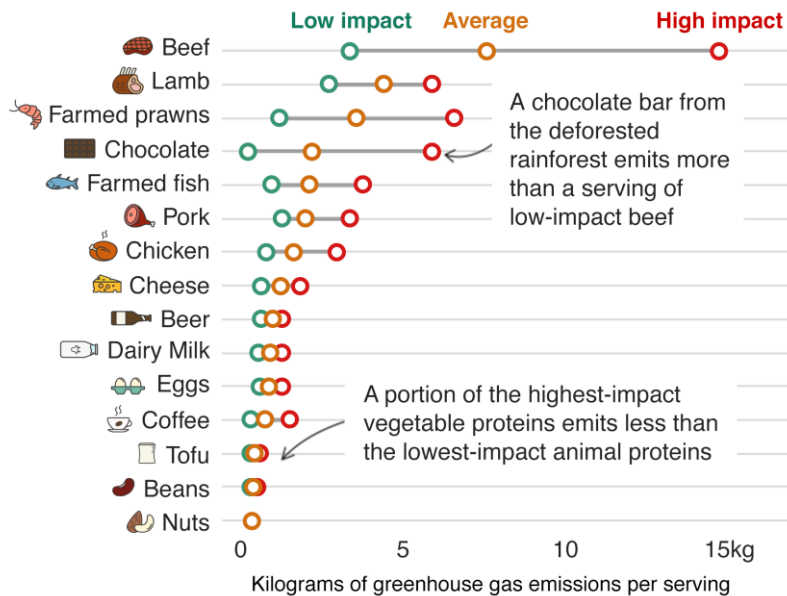

Bron: Foundation Sustained Responsibility, 2013

Bijlage 10: Uitstoot van food

Beef has the biggest carbon footprint - but the same food can have a range of impacts

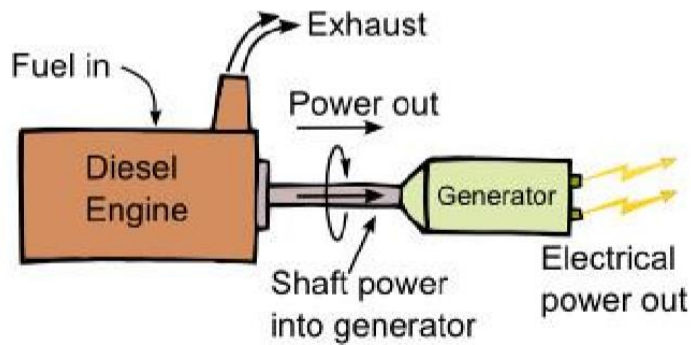
Kilograms of greenhouse gas emissions per serving

Bron: Nemecek & Poore, 2018

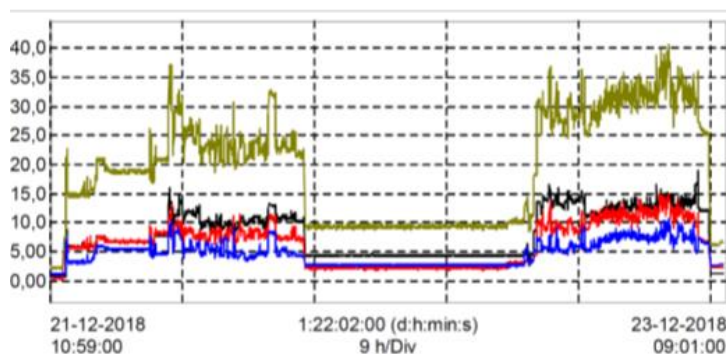
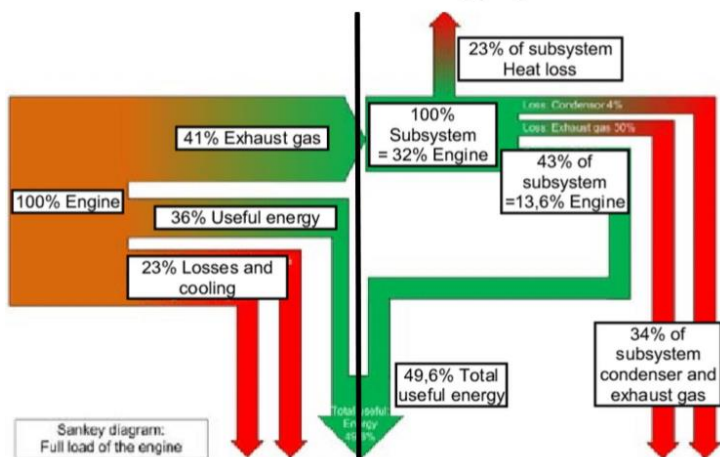
Bijlage 11: Diesellaggregaten

Principe diesellaggregaat

$$\text{Thermal efficiency} = \frac{\text{Shaft power out}}{\text{Power available in the fuel}}$$

Rendement van een diesellaggregaat

Bron: Schurink, 2020

Bijlage 12: Inventarisatieschema slim stroomplan

Informatie die moet worden aangeleverd - verzameld
Naam en locatie van het festival
Aantal festivaldagen (showdagen) en periode op- en afbouw
Aantal bezoekers per dag
Plattegrond van het festival en eventuele detailtekeningen (DWG of PDF), bij voorkeur voorzien van coördinaten.
Contactgegevens van alle leveranciers die een stroomaansluitingen wensen; met name
<i>Lichtleveranciers</i> (per area – podium gedetailleerde lijsten met alle fixtures, aansluitingen dimmercities, periode spanning aanwezig t.b.v. opbouw/testen en vanaf wanneer vol vermogen gevraagd)
<i>Lichtleveranciers siteverlichting</i> (op de plattegrond aangegeven welke fixtures, aansluitingen en wanneer spanning (welke uren per dag) per locatie nodig is)
<i>Led – Videoleveranciers</i> (per area – podium gedetailleerde lijsten met alle panelen, aansluitingen, periode spanning aanwezig t.b.v. opbouw/testen)
<i>Geluidleveranciers</i> (per area – podium gedetailleerde lijsten met alle apparatuur, aansluitingen, locaties (stage, delay, FOH) en vanaf wanneer spanning gewenst is)
<i>Special FX leveranciers</i> (per area – podium gedetailleerde lijsten pyro – laser – motion etc. aansluitingen, periode spanning aanwezig t.b.v. opbouw/testen)
<i>Cateraars - foodpartijen</i> (gespecificeerde opgave (incl. koelingen) met aansluitingen en periode (welke dagen en aantal uur per dag) en locatie
<i>Drinks/barren leveranciers</i> (gespecificeerde opgave (incl. koelingen) met aansluitingen en periode (welke dagen en aantal uur per dag) en locatie
<i>Crewcatering</i> (gespecificeerde opgave (incl. koelingen) met aansluitingen en periode (welke dagen en aantal uur per dag) en locatie
<i>Productiedorp</i> (gespecificeerde opgave (incl. portocabins) met aansluitingen en periode (welke dagen en aantal uur per dag) en locatie
<i>Wifi en betalingssystemen</i> (gespecificeerde opgave met aansluitingen en periode (welke dagen en aantal uur per dag) en locatie
<i>Water aan- en afvoer</i> (gespecificeerde opgave met aansluitingen en periode (welke dagen en aantal uur per dag) en locatie
<i>Partners – activiteiten</i> (gespecificeerde opgave met aansluitingen en periode (welke dagen en aantal uur per dag) en locatie
(Opbouw)spanning t.b.v. <i>creatief</i> (gespecificeerde opgave met aansluitingen en periode (welke dagen en aantal uur per dag) en locatie
Opbouwspanning t.b.v. <i>tentbouwers en rigging</i> (gespecificeerde opgave met aansluitingen en periode (welke dagen en aantal uur per dag) en locatie
Indien van toepassing: Totaal aanwezige netstroom (kW - Amp) + locatie van de aansluitingen

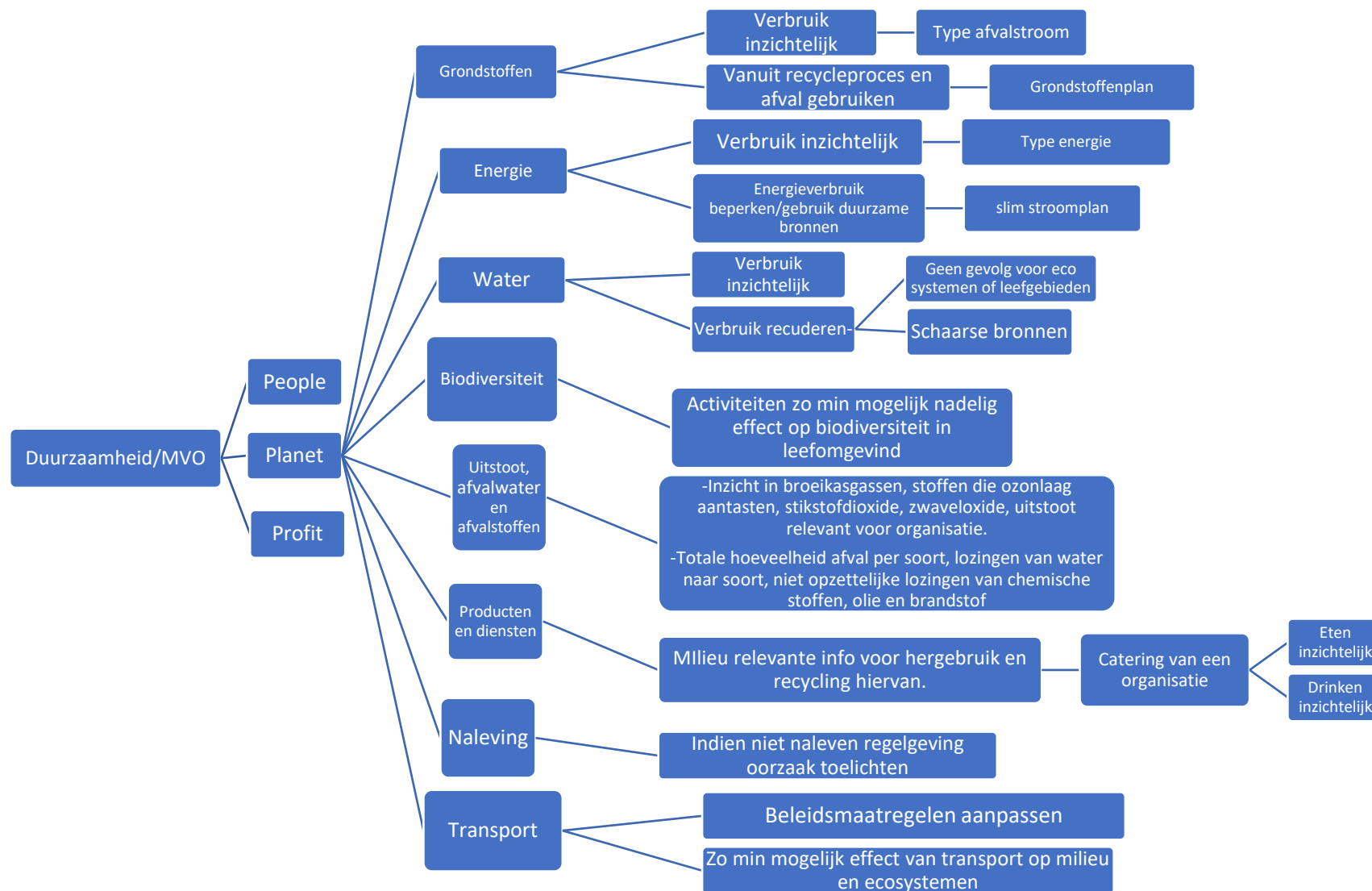
Bron: Schurink, 2020

Bijlage 13: AAOCC-analyse

Zoekterm	Website	Aantal hits
'Duurzaamheid' 'evenementenbranche'	Google Scholar Saxion Bibliotheek Science Direct	45 resultaten 3 resultaten 0 resultaten
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	Google Scholar Saxion Bibliotheek Science Direct	14.000 resultaten 43 resultaten 3 resultaten
Maatschappelijk verantwoord inkopen	Google Scholar Saxion Bibliotheek Science Direct	4.220 resultaten 0 resultaten 0 resultaten
'Corporate social responsibility' 'event branche'	Google Scholar Saxion Bibliotheek Science Direct	2.450 resultaten 0 resultaten 10 resultaten
'Sustainable procurement' 'event branche'	Google Scholar Saxion Bibliotheek Science Direct	238 resultaten 0 resultaten 8 resultaten
Mvo-prestatieladder	Google Scholar Saxion Bibliotheek Science Direct	88 resultaten 0 resultaten 0 resultaten
Racewagenmodel	Google Scholar Saxion Bibliotheek Science Direct	15 resultaten 0 resultaten 0 resultaten

Boek /AAOCC → ↓	Autoriteit	Accuraatheid	Objectief	Recentheid	Dekking
Albronda, B & Gelderman, K. (2013) Professioneel inkopen	Bé Albronda is een universitair docent op de vrije universiteit Eindhoven. Kees Gelderman is professor in de marketing ook aan de vrije universiteit Eindhoven en kunnen daarom beide als betrouwbaar worden beschouwd.	De informatie uit het boek kan als relevant en juist worden gezien, doordat dit boek wordt gebruikt bij academisch hoger onderwijs en er relevante bronnen zijn gebruikt.	De schrijvers hebben beide geen baad bij de informatie uit het boek.	Het boek komt uit 2013 en kan daarom gezien worden als redelijk relevant.	De informatie uit het boek is volledig en kan daardoor als een goede toevoeging worden gebruikt in het onderzoek.
Dommerholt, E. (2011). Kansen en bedreigingen van duurzaam ondernemen	Egbert Dommerholt is een expert in duurzaamheid, in een circulaire economie en in nieuwe business modellen ontwerpen op de Hanze universiteit in Groningen. Hij heeft hiermee 11 wetenschappelijke artikelen geschreven en kan daarom worden beschouwd als betrouwbaar.	De informatie uit het boek kan als relevant en juist worden gezien, doordat dit boek wordt gebruikt bij academisch hoger onderwijs en er relevante bronnen zijn gebruikt.	De schrijver heeft geen baad bij de informatie uit het boek.	Het boek komt uit 2011 en kan daarom gezien worden als redelijk relevant.	De informatie uit het boek is volledig en kan daardoor als een goede toevoeging worden gebruikt in het onderzoek.
Moratis, L & van der Veen, M. (2010). Basisboek MVO	Lars Moratis heeft zijn eigen academie voor duurzaamheidsprofessionals opgericht, waarin hij vanuit ervaring extra inspiratie deelt. En is hij voorzitter managent onderwijs in duurzaamheid aan de universiteit van Breda & Antwerpen.	De informatie uit het boek kan als relevant en juist worden gezien, doordat dit boek op heel veel scholen wordt gebruikt en er relevante bronnen zijn gebruikt.	De schrijvers hebben beide geen baad bij de informatie uit het boek.	Ook deze bron kan worden gezien als redelijk relevant doordat hij uit 2010 komt.	De informatie uit het boek is volledig en kan daardoor als een goede toevoeging worden gebruikt in het onderzoek.

Bijlage 14: Boomdiagram

Bijlage 15: Codeboom

Axiale Code (code group)	Open code (code)	Fragment (quotation)
Interne stakeholders		
Algemeen	Collectief werken centrum	1:9, 1:10, 1:12, 4:11, 4:16, 4:17, 4:31, 4:32, 4:37, 4:38, 4:39, 4:44, 4:46, 4:47, 4:68, 4:69, 4:85, 5:29, 5:30, 5:80, 6:22
	Duurzaamheidsmaatregelen	1:75, 1:76, 5:23, 5:53, 5:54
	Veiligheid evenementen	2:8, 2:76, 2:78, 4:10, 4:12, 4:13
Algemene info energieleverancier	Benodigde energie bij events	1:16, 1:39, 2:11, 2:16, 2:17, 2:18, 3:11, 3:12, 3:49, 4:18, 4:19, 4:20, 4:25, 5:14, 5:15, 5:16, 5:17
	Eigenaren pand	1:30, 1:31, 1:78, 2:14, 2:15, 5:20, 5:21, 5:27
	Energieverbruik	2:67, 2:73, 3:23, 4:19, 4:20, 5:14, 5:15, 5:16, 5:17, 5:18, 5:22
	Naam energieleverancier	1:17, 2:10, 3:8, 3:9, 4:14, 4:23, 5:12, 5:13
	Verduurzaming pand	1:25, 1:26, 1:27, 1:28, 1:29, 1:30, 1:31, 1:31, 1:33, 1:34, 1:54, 1:78, 2:30, 5:21, 5:22
Eisen energieleverancier	Duurzaamheidsmaatregelen	4:54, 4:55, 5:19, 5:20, 5:21, 5:24, 5:25, 5:31
	Eisen energieleverancier	4:25, 4:26, 4:27, 4:54, 4:55, 5:19, 5:20, 5:21, 5:24, 5:25, 5:31, 5:32, 5:33, 5:34
	Gebruik aggregaten	1:37, 1:38, 1:39, 2:12, 2:18, 3:25, 3:26, 3:27, 4:15, 4:16, 4:17, 4:22, 4:23, 4:24, 4:25, 4:26, 4:34, 4:35, 4:54, 4:55, 5:15
	Krachtstroom	1:15, 1:16, 2:11, 2:13, 2:64, 2:65, 2:66, 3:25
Keuze energieleverancier	Invloed van gemeente	1:40, 1:43, 2:35, 2:36, 2:37, 2:49, 2:52, 2:60, 3:28, 3:29, 3:30, 3:31, 3:34, 3:35, 3:38, 4:36, 5:35, 5:36
	Kiezen energieleverancier	1:19, 1:20, 1:21, 1:22, 1:35, 2:13, 2:19, 2:20, 2:21, 2:22, 2:25, 2:26, 2:28, 2:30, 3:10, 3:15, 3:16, 3:17, 3:18, 3:19, 3:20, 3:21, 4:15, 4:16, 4:17, 4:22, 4:23, 4:24, 4:25, 4:26, 5:19, 5:24, 5:25, 5:27, 5:32, 5:33, 5:34,
	Kosten energieleverancier	1:21, 1:22, 1:35, 1:36, 1:37, 1:76, 1:77, 2:17, 2:18, 2:26, 2:28, 2:30, 2:31, 3:13, 3:14, 3:17, 3:22, 3:24, 4:25, 4:26, 4:31, 4:33, 4:34, 4:35, 5:26
	Streven naar duurzame energieleverancier	1:23, 1:73, 1:74, 2:30, 3:17, 3:18, 3:19, 4:34, 4:35, 5:23, 5:24, 5:25, 5:26
Contract energieleverancier	Contract energieleverancier	4:27, 4:28, 4:29, 4:30, 4:32, 5:18
Algemene info afvalverwerker	Afvalverwerker	1:40, 1:43, 2:35, 2:36, 2:37, 2:49, 2:52, 2:60, 3:28, 3:29, 3:30, 3:31, 3:38, 4:36, 5:35, 5:36
	Hoeveelheid afval	3:34, 3:35, 4:41, 4:42, 4:43, 4:45, 5:38, 5:43, 5:44
	Kosten afvalverwerker	1:41, 1:42, 2:49, 2:51, 4:42, 4:43, 4:65, 5:37, 5:50
	Prijs afvalverwerker	1:43, 1:44, 1:45, 1:46, 1:48, 1:51, 1:52, 1:53, 2:48, 2:49, 2:51, 2:70, 2:76, 3:37, 3:43, 4:48
Eisen afvalverwerker	Afvalverwerking	1:43, 1:47, 1:58, 1:59, 1:69, 2:36, 2:27, 3:29, 3:49, 5:35, 5:36, 5:39, 5:46
	Duurzaamheidsmaatregelen	1:58, 1:59, 1:67, 1:71, 1:72, 2:41, 2:43, 2:44, 2:48, 2:49, 2:52, 2:70, 2:77, 3:37, 3:38, 3:42, 3:56, 4:52, 4:53, 4:54, 4:55, 4:56, 4:58, 4:59, 4:60, 4:61, 4:65, 4:66, 5:47, 5:50, 5:51, 5:52, 5:68, 5:80

	Eisen afvalverwerker	1:49, 1:50, 1:55, 2:38, 2:39, 2:40, 2:43, 2:45, 2:46, 2:47, 2:48, 2:49, 3:37, 3:39, 3:41, 3:42, 4:48, 4:49, 4:50, 4:54, 4:64, 5:48
Keuze afvalverwerker	Invloed van de gemeente	1:55, 1:67, 1:70, 1:72, 2:39, 2:43, 2:44, 2:50, 2:70, 2:77, 3:54, 4:48, 4:51, 5:28, 5:56, 5:57, 5:58, 5:59, 5:79
	Kiezen afvalverwerker	4:37, 4:38, 4:39, 4:40, 4:52, 4:53, 4:54, 4:57, 4:63, 4:66, 5:47, 5:50, 5:58, 5:59
Bekerprobleem	Herbruikbare bekers	1:7, 1:56, 1:57, 1:67, 1:68, 2:23, 2:24, 2:69, 2:70, 2:71, 2:72, 2:77, 2:78, 3:54, 3:56, 3:57, 3:58, 3:59, 3:61, 3:62, 3:63, 5:38, 5:39, 5:40, 5:41, 5:42, 5:43, 5:44, 5:45, 5:48, 5:68, 5:69, 5:79, 5:80, 5:82, 5:83, 5:84
	Plastic bekers	1:56, 1:67, 1:68, 1:69, 1:70, 1:71, 1:72, 2:43, 2:61, 2:62, 2:69, 2:70, 2:72, 2:77, 2:78, 3:54, 3:54, 3:56, 3:58, 3:59, 3:61, 3:62, 3:63, 4:62, 5:29, 5:30, 5:45, 5:48, 5:82, 5:83, 5:84
Algemene info catering	Aanbod van F&B	1:61, 1:64, 1:65, 2:55, 2:67, 3:5, 3:45, 3:46, 3:48, 3:70, 4:70, 5:64, 5:66
	Centrum Apeldoorn	1:62, 1:63, 2:53, 2:54, 2:57, 2:58, 2:59, 2:68, 2:70, 3:44, 3:46, 3:47, 3:48, 3:49, 3:69, 3:71, 3:72, 4:67, 4:68, 4:69, 4:70, 4:71, 4:72, 4:73, 4:74, 4:76, 4:77, 4:79, 4:85, 5:60, 5:61, 5:62, 5:63, 5:65, 5:66, 5:70, 5:72
	Prijs catering	2:68, 2:75, 2:76, 3:65, 3:66, 3:67, 3:68, 3:69, 4:82, 4:83, 4:84, 4:85, 5:72, 5:73, 5:74, 5:75
Eisen catering	Duurzaamheidsmaatregelen	1:64, 1:65, 1:66, 1:75, 2:59, 2:60, 2:63, 3:51, 3:52, 3:54, 4:71, 4:72, 4:73, 4:74, 4:76, 4:77, 4:80, 4:82, 4:85, 5:61, 5:67, 5:68, 5:70, 5:76, 5:77, 5:78
	Eisen voor catering	2:56, 2:58, 3:45, 3:52, 4:71, 4:72, 4:73, 4:74, 4:75, 4:76, 4:77, 4:82, 5:67, 5:70
Contract cateraar	Contract cateraar	4:78, 4:79, 5:62, 5:71
	Invloed gemeente	2:56, 2:69, 2:71, 4:81
Externe stakeholder (gemeente Apeldoorn)		
Apeldoorn marketing	Apeldoorn Marketing	6:23, 6:24, 6:45, 6:46, 6:47, 6:53
Invloed op evenementen	Budget duurzaamheid	6:38, 6:39, 6:40, 6:41, 6:42, 6:43, 6:44, 6:45, 6:48, 6:49, 6:51, 6:65, 6:66, 6:67, 6:82
	Doelstellingen duurzaamheid	6:37, 6:50, 6:51, 6:53, 6:54, 6:55, 6:57, 6:68, 6:71, 6:72, 6:73, 6:75, 6:76, 6:82, 6:90, 6:92, 6:93, 6:96, 6:98, 6:101, 6:102
	Invloed op catering	6:88, 6:89, 6:90, 6:91, 6:92, 6:93, 6:94, 6:95, 6:96, 6:97, 6:98, 6:99, 6:100, 6:101, 6:102
	Invloed op organisatoren	6:20, 6:27, 6:56, 6:57, 6:58, 6:59, 6:60, 6:61, 6:63, 6:64, 6:69, 6:70, 6:71, 6:72, 6:73, 6:74, 6:76, 6:77, 6:78, 6:88
	Subsidie criteria/eisen	6:15, 6:17, 6:18, 6:19, 6:21, 6:22, 6:30, 6:32, 6:33, 6:34, 6:35, 6:36, 6:48, 6:55, 6:60, 6:63, 6:70, 6:71, 6:74, 6:76, 6:93
	Verantwoordelijkheid en ambitie m.b.t. duurzaamheid	6:25, 6:26, 6:28, 6:29, 6:31, 6:52
Bekerprobleem	Herbruikbare beker	6:80, 6:81, 6:82, 6:83, 6:84, 6:85, 6:86, 6:87
Best practice (Drift- om te dansen)		
Algemene info evenement	Doelstellingen duurzaamheid	7:26, 7:27, 7:28

	Implementatie duurzaamheid	7:6, 7:7, 7:8
	Invloed op kosten	7:66, 7:67, 7:68, 7: 69, 7:70, 7:71, 7:2, 7:99, 7:100, 7:106, 7:107, 7:112, 7:113, 7: 114, 7:118
	Invloed van gemeente	7:20, 7:22, 7:23, 7:24, 7:25, 7:29, 7:30, 7:31, 7:32, 7:91, 7:106, 7:107
	Omschrijving evenement	7:4, 7:5
	Voorbeeldfunctie vervullen	7:21, 7:117
Energieleverancier	Contract energieleverancier	7:62, 7:63, 7:64, 7:65
	Eisen energieleverancier	7:52, 7:53, 7:54, 7:58, 7:59, 7:60, 7:61, 7:64, 7:65
	Energie duurzaamheidsmaatregelen	7:40, 7:43, 7:68, 7:69, 7:70, 7:71, 7:73
	Energieleverancier	7:33, 7:34, 7:37, 7:55, 7:56, 7:57
	Implementatie duurzame energie	7:435, 7:36, 7:41, 7:42, 7:43, 7:44, 7: 45, 7:46, 7:47, 7:48, 7:49, 7:50, 7:51
Afvalverwerker	Afval duurzaamheidsmaatregelen	7:75, 7:76, 7:78, 7:79, 7:80, 7:81, 7:82, 7:92, 7:95, 7:96, 7:99, 7:100
	Eisen afvalverwerker	7:74, 7:92, 7:93, 7:94, 7:97, 7:98
Catering	Cateraar	7:101, 7:102, 7:106, 7:112
	Catering duurzaamheidsmaatregelen	7:38, 7:39, 7:103, 7:104, 7:105, 7:108, 7:109, 7:110, 7:111
	Implementatie duurzame beker	7:9, 7:10, 7:11, 7:12, 7:13, 7:14, 7:15, 7:16, 7:17, 7:18, 7:19, 7:77, 7:83, 7:84, 7:85, 7:86, 7:87, 7:88, 7:89, 7:90, 7:94, 7:95, 7:113, 7:114, 7:115, 7:116, 7:118

Bijlage 16: Interviewguides

Interviewgide interne stakeholders

-Zou u in het kort kunnen vertellen wie u bent en wat u doet?

Algemeen over het evenement

-Met welke evenementen heeft u allemaal te maken in Apeldoorn? (aantekeningen)

- Wat is uw rol bij de organisatie van de evenementen?
- En wat is precies uw rol tijdens de evenementen (coördinatie etc.)?

Energie

-Welke energieleverancier heeft u op dit moment?

- Is dit dezelfde als voor de evenementen in Apeldoorn?

-Waarvoor is er bij het evenement allemaal energie/stroom nodig?

Specificatiefase

-Heeft u specifieke eisen voor uw energieleverancier? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

-In welke mate wordt de energieleverancier beoordeeld op basis van toewijding in duurzaamheidsmaatregelen?

Selectiefase

-Op basis van welke selectiecriteria wordt de energieleverancier gekozen?

-In hoeverre heeft de gemeente invloed op de keuze van een energieleverancier?

-In hoeverre wordt bij de uiteindelijke keuze voor een energieleverancier, rekening gehouden met duurzaamheidseisen?

Contractfase

-Welke afspraken staan er in het contract?

- Welke voorwaarden/eisen worden er opgenomen in het contract?
- Welke duurzaamheidseisen zijn meegenomen in het contract met de energieleverancier?

Financieel plaatje:

- In hoeverre heeft u inzicht/wat zijn de totale energiekosten voor de centrum evenementen in Apeldoorn?
- Bent u bereid extra kosten uit te trekken voor een duurzame energieleverancier?

Als dat respondent niet weet welke energieleverancier hij/zij heeft

-Stel u moet een nieuwe energieleverancier kiezen voor de evenementen/voor uzelf, zou duurzaamheid dan een (belangrijke) factor zijn waar u rekening mee zou houden in het aanbestedingsproces?

- In hoeverre die leverancier duurzaam onderneemt, bepaalde keurmerken heeft etc.?

-En stel u moet een nieuwe energieleverancier kiezen die enorm duurzaam is en veel op dit gebied onderneemt, maar die daardoor wel meer kost, dan een niet duurzame energieleverancier, voor welke zou u dan kiezen? En waarom?

- En hoeveel meer mag dit dan kosten?

-Wordt u door de gemeente gestimuleerd om duurzaam om te gaan met energie/een bepaalde energieleverancier te kiezen?

- Stelt de gemeente bepaalde eisen aan uw energieverbruik?

-Vindt u dat de gemeente, de horecaondernemers en evenementen organisaties meer moet stimuleren op dit gebied?

Afval

-Welke afvalverwerker regelt de afvalstroom en het afvalplan voor de evenementen in Apeldoorn?

-In hoeverre heeft u inzicht in de totale hoeveelheid afval die wordt geproduceerd tijdens een evenement?

Specificatiefase

- Heeft u specifieke eisen voor de afvalverwerker? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?
- Heeft de gemeente nog bepaalde richtlijnen/eisen waaraan de afvalverwerking van de centrum evenementen moet voldoen?
- Bent u op de hoogte van de maatregelen die worden genomen door de afvalverwerker om bij te dragen aan een schoner milieu?

Selectiefase

- Op basis van welke selectiecriteria wordt de afvalverwerker gekozen?
- In hoeverre wordt bij de uiteindelijke keuze voor een afvalverwerker, rekening gehouden met duurzaamheid?

Contractfase

- Welke afspraken staan er in het contract met de afvalverwerker?
- Welke duurzaamheidseisen zijn meegenomen in het contract met de afvalverwerker?

Financiële gevolgen:

- Wat zijn de totale kosten van de afvalverwerker?
- Waaruit bestaan die kosten precies? (offerte)
- Zou u extra kosten willen uittrekken voor een duurzame afvalverwerker?

Als de respondent geen inzicht heeft in de afvalverwerkingsgegevens

- Stel u moet een nieuwe afvalverwerker kiezen voor de evenementen, zou duurzaamheid dan een belangrijke factor zijn waar u rekening mee zou houden in het aanbestedingsproces?
- En stel u moet een nieuwe afvalverwerker kiezen die enorm duurzaam is, en veel op dit gebied onderneemt (denk aan duidelijk afvalplan voor scheiden etc., manier om consument te stimuleren om afval te scheiden etc.), maar die daardoor wel meer kost, dan een niet duurzame afvalverwerker, voor welke zou u dan kiezen? En waarom?
- Wordt u door de gemeente gestimuleerd om op een duurzame/circulaire manier om te gaan met uw afval?

Catering

- Hoe is de catering geregeld voor de evenementen in Apeldoorn?
- Waaruit bestaat de catering die wordt ingekocht voor de evenementen?

Specificatiefase

- Heeft u specifieke eisen waar de catering (F&B) moet voldoen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?
- In hoeverre wordt de cateraar beoordeeld op basis van verantwoord omgaan met eten, drinken, water, energie en materialen?

Selectiefase

- Op basis van welke selectiecriteria wordt de cateraar gekozen?
- In welke mate wordt de uiteindelijke keuze van de cateraar rekening gehouden met een verantwoorde omgang met eten, drinken en materialen?

Contractfase

- Welke afspraken staan er in het contract met de catering/raar?
- Welke duurzaamheidseisen zijn meegenomen in het contract met de cateraar?

->Nu kom ik aan bij de laatste vragen:

Financiële gevolgen:

- Wat zijn de totale kosten van de cateraar? (voor consument/voor organisatie)
- Hoe zijn deze kosten verdeeld over bijvoorbeeld eten, drinken en materialen of geheel assortiment?
- Bent u bereid extra kosten uit te trekken voor een duurzame cateraar?

Als de respondent geen inzicht heeft in het inkoopproces

- Hoe gaan jullie om met water, energie en afval bij de kraampjes/bars?

- Worden er bepaalde duurzaamheidsmaatregelen genomen om deze te minimaliseren? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?
- Stel u moet een nieuwe cateraar aanbesteden, of een nieuwe duurzamere vorm van catering aanbesteden tijdens de evenementen, wat voor wensen/eisen zou u dan hebben voor deze partij?

-Stimuleert de gemeente u, om op dit moment over te gaan op een duurzame vorm van catering?

- Hoe belangrijk vindt u dit zelf?
- Bent u bereid hier extra voor te betalen?

Interviewgide externe stakeholder

Algemeen

- Met welke evenementen heeft u allemaal te maken in Apeldoorn?
- Wat is uw rol bij of uw invloed op de evenementen?
- In hoeverre beïnvloedt de gemeente het imago dat het evenement wil uitstralen, van 'groen imago' gezinsstad, hoofdstad van de Veluwe?
- In hoeverre voelt de gemeente Apeldoorn zich verantwoordelijk als 'hoofdstad van de Veluwe', waarin duurzaamheid en groen toch heel belangrijk zijn, om het voortouw te nemen op het gebied van duurzaamheid bij evenementen?
- Wat zijn de belangrijkste duurzaamheidsmaatregelen/aspecten, waardoor een evenement kans maakt op subsidie?
- Hoeveel extra budget heeft de gemeente over/ingecalculeerd voor verduurzaming van evenementen?

Energie

Algemeen: de gemeente Amsterdam heeft een geheel duurzaamheidsplan gemaakt, waaraan evenementen moeten voldoen voor 2019 en 2020. Heeft u hiervan gehoord? (afwachten ja of nee)

Hierin is ook een plan (met duurzaamheidsdoelstellingen) gesteld voor energie.

o.a. inclusief trias energetica, moet ieder evenement in kaart brengen wat haar benodigde en totale verbruik is, een logistiek plan, alle externe stroomvoorzieningen (aggregaten etc.) aangeven. Daarnaast maken de events met veel energiebesparingen meer kans op subsidie. Verder hebben zij als doelstellingen voor 2020 voor 100% te draaien op groene stroom en enkel nog gebruik te maken van net- en groene stroom.

- Hoe is dit allemaal geregeld in Apeldoorn en heeft de gemeente hier al bepaalde doelstellingen/plan gesteld aan de organisatoren?
- Zo nee, komt dit nog, bent u hiermee bezig?
- Zo ja, welke doelstellingen etc. staan hier allemaal in? Welke vereisten worden er gesteld aan de evenementenorganisatoren?
- In hoeverre gaat de gemeente, de evenementenorganisatoren, stimuleren over te stappen op een andere 'duurzame' energieleverancier?
- Vindt u dat de gemeente bepaalde doelstellingen en eisen moet stellen aan de evenementenorganisaties t.a.v. co2 uitstoot, stikstof uitstoot etc.?

Ook heeft de gemeente Amsterdam 50 nieuwe krachtstroompunten gelegd door heel Amsterdam, zodat veel meer organisaties gebruik kunnen maken van netstroom i.p.v. aggeragaten (dus minder co2 uitstoot) en hierdoor het gehele transport daarvan ook stopt.

- Vindt u dat Apeldoorn hier een voorbeeld aan moet nemen?

Specificatiefase

Specificatiefase: vindt u dat de gemeente meer hulp moet bieden bij het maken van zo'n slim stroomplan (trias energetica)?

Selectiefase

-In hoeverre heeft de gemeente invloed bij de uiteindelijke keuze voor een energieleverancier bij de evenementen?

Contractfase

-Moeten de organisatoren bepaalde eisen opnemen in het contract, waaraan ze moeten voldoen van de gemeente?

Hoeveel (extra) budget heeft de gemeente over om de energie(voorziening) te verduurzamen? (bijv. voor extra krachtstroompunten)

Afval

Ook voor afval heeft de gemeente Amsterdam doelstellingen gesteld. Ieder evenement moet een afvalcoördinator hebben (als centraal aanspreekpunt), min. 7 maatregelen om minimalisatie van afval en afvalscheiding te stimuleren, stoppen met single-use plastic, na afloop geeft de organisator afvalgegevens door en scheidingspercentage front- en back stage min. 50% en nog verder.

- Hoe is dit allemaal geregeld in Apeldoorn en heeft de gemeente hier al bepaalde doelstellingen/bepaalde plan gesteld aan de organisatoren?
- Zo nee, komt dit nog, is de gemeente (bent u) hiermee bezig?
- Zo ja, welke doelstellingen staan hier allemaal in? Welke vereisten worden er gesteld aan de evenementenorganisatoren?
- In hoeverre gaat de gemeente de organisatoren stimuleren, over te stappen op een duurzame afvalverwerker?

Algemeen

-In hoeverre heeft de gemeente inzicht in de duurzaamheidsmaatregelen die op dit moment genomen tijdens evenementen door de afvalverwerker in Apeldoorn (Circulus-Berkel)?

Specificatiefase

Hebben de evenementenorganisatoren de vrije keuze voor een afvalverwerker?

- Zo nee, waarom niet?
- Hoe heeft de gemeente hier invloed op?

Selectiefase

-In hoeverre heeft de gemeente invloed bij de uiteindelijk keuze van een afvalverwerker?

Selectiefase

-In hoeverre heeft de gemeente invloed bij de uiteindelijk keuze van een afvalverwerker?

Contractfase

-Moeten de organisatoren bepaalde eisen opnemen in het contract, waaraan de afvalverwerking moet voldoen van de gemeente?

Financieel:

Hoeveel (extra) budget heeft de gemeente over om de afvalverwerking te verduurzamen?

Catering

Ook heeft de gemeente Amsterdam de hard plastic cup verplicht gesteld voor de evenementen vanaf 2020. Na enige navraag bij ondernemers heb ik vernomen dat zij graag willen dat er meer aspecten van de evenementen centraal worden geregeld (in plaats van hoe het nu wordt geregeld -> per plein), echter is hier niet bij iedereen draagvlak voor (Marco vindt het prima zo, hij denkt dan heel veel extra werk te krijgen om dit allemaal te moeten regelen) en is er niemand die hierin het voortouw/initiatief neemt. Ze geven vooral aan dat zij graag een stukje stimulans en begeleiding vanuit de gemeente appreciëren en nodig hebben. Vindt u dat de gemeente hierin meer verantwoordelijkheid of het voortouw in moet nemen?

- Omdat alles per plein geregeld wordt, is de implementatie van zon hard plastic cup en alles wat daarbij komt kijken lastig.
- Daarom hebben ondernemers stukje stimulans nodig vanuit de gemeente (vinden zij zelf ook)

-Heeft de gemeente bepaalde duurzaamheids wensen/eisen voor de catering (caterars die worden ingehuurd), voor de evenementen in Apeldoorn?

Specificatiefase

- In hoeverre heeft de gemeente invloed op de catering/cateraar tijdens een evenement?
- Vindt u dat de gemeente meer moet stimuleren in deze aspecten?:

Selectiefase

- In hoeverre heeft de gemeente invloed bij de uiteindelijk keuze van een cateraar bij de evenementen?

Selectiefase

- In hoeverre heeft de gemeente invloed bij de uiteindelijk keuze van een cateraar bij de evenementen?

Contractfase

- Zijn er bepaalde eisen die de organisatoren mee moeten nemen in het contract met de catering volgens de gemeente?

Financieel

- Heeft de gemeente extra budget uitgetrokken om de ondernemers te stimuleren over te stappen op de herbruikbare beker of een duurzame vorm van catering?

Interviewguide best practice

Algemeen

- Wat is Drift voor evenement en hoe zou je het omschrijven?
 - Zou je Drift omschrijven als een 'duurzaam' evenement en waarom?
 - Wat ik heb vernomen is dat Drift innovatief en veel bezig is met duurzaamheid. Hoe zijn jullie er bij Drift op gekomen om op de duurzame tour te gaan?
 - Hoe zijn jullie vervolgens te werk gegaan?
- Op welke manier is de gemeente Nijmegen betrokken bij het evenement?
 - Stimuleert de gemeente Nijmegen in enige vorm om Drift te verduurzamen? Op welke manier doen zij dit?
 - Qua budget (subsidie) vanuit de gemeente, krijgt Drift hierin extra, omdat zij zoveel bezig zijn met duurzaamheid?
- Zijn er bepaalde duurzaamheidsdoelstellingen gesteld door de organisatie van Drift, voor de komende jaar(en), voor verdere verduurzaming van het evenement?

Energie

- Welke energieleverancier heeft Drift op dit moment? (voor aggregaten, batterijen etc.)
- Heeft u gehoord van het concept van Trias Energetica? (uitleggen)
- Maakt Drift hier gebruik van en hoe doet Drift dit precies?
- In hoeverre heeft u inzicht in de totale hoeveel energie die wordt gebruikt tijdens het evenement?
- Welke maatregelen heeft Drift getroffen gedurende het evenement om zuinig om te gaan met energie? En hoe heeft Drift dit aangepakt?

Specificatiefase

- Heeft Drift specifieke eisen voor de energieleverancier van het evenement? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Selectiefase

- In hoeverre wordt bij de uiteindelijke keuze voor een energieleverancier, rekening gehouden met duurzaamheid?

Contractfase

- Welke duurzaamheidseisen zijn meegenomen in het contract met de energieleverancier?

Financieel plaatje (offerte):

- Welke kosten brengt de verduurzaming van de energievoorzieningen en het gebruiken van alternatieve methoden met zich mee? (duurzame energieleverancier)
- Waar zijn alle kosten van een duurzame energieleverancier uit zijn opgebouwd etc.?

Afval

Algemeen

- Welke afvalverwerker regelt de afvalverwerking voor het evenement?

- Op welke manier worden alle betrokken partijen (ondernemers, cateraars), gestimuleerd zo min mogelijk afval te produceren en zo optimaal mogelijk te scheiden?
- Welke maatregelen worden er genomen bij Drift, om de afvalverwerking te verduurzamen (optimaliseren)? En hoe heeft Drift dit aangepakt?
- In hoeverre heeft de gemeente Nijmegen invloed op de afvalverwerking van Drift?

Specificatiefase

- Heeft u specifieke eisen voor de afvalverwerker? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Selectiefase

- In hoeverre wordt bij de uiteindelijke keuze voor een afvalverwerker, rekening gehouden met duurzaamheid?

Contractfase

- Welke duurzaamheidseisen zijn meegenomen in het contract met de afvalverwerker?

Financiële gevolgen (offerte):

- Welke kosten brengt de verduurzaming van de afvalverwerking met zich mee?
- Waaruit zijn deze kosten opgebouwd?

Catering

- Hoe is de catering geregeld voor het evenement?
- Welke maatregelen wordt er voor de F&B genomen, om deze op een duurzame manier te produceren en uitserveren? Hoe hebben jullie dit aangepakt?
- Is de hard plastic cup al geïntroduceerd/ geïmplementeerd op het festival? (zijn jullie hier mee bezig?)
- In hoeverre heeft de gemeente Nijmegen invloed op de catering van Drift?

Specificatiefase

- Heeft u specifieke eisen waar de catering (F&B) moet voldoen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?
- In hoeverre wordt de cateraar beoordeeld op basis van verantwoord omgaan met eten, drinken, water, energie en materialen?

Selectiefase

- In welke mate wordt de uiteindelijke keuze van de cateraar rekening gehouden met een verantwoorde omgang met eten, drinken en materialen?

Contractfase

- Welke afspraken staan er in het contract met de catering/raar?
- Welke duurzaamheidseisen zijn meegenomen in het contract met de cateraar?

Financiële gevolgen (offerte)

- Welke kosten brengt de verduurzaming van de catering met zich mee?
- Waaruit is dit opgebouwd? (kosten implementatie hard plastic cup?)

Bijlage 17: Overzicht quotations

Quotation Report - Atlas. Ti

All (613) quotations

1:1 Lauren de Graaf. Ik ben eigenares van Finnegans Irish Pub, de Graaf va..... (185:348) - D 1: Interview Lauren de Graaf

Lauren de Graaf. Ik ben eigenares van Finnegans Irish Pub, de Graaf van Vlaanderen op de Cater, en in Zwolle heb ik een café het rechter, dus 4 horecagelegenheden.

1:2 caterplein hebben we Prinsennacht, koningsdag, naja die uh en het is o..... (514:1105) - D 1: Interview Lauren de Graaf

caterplein hebben we Prinsennacht, koningsdag, naja die uh en het is onduidelijk of Pop en Dance nog doorgaat. En verder de Nacht van Apeldoorn. We hebben ook kleinschalige evenementen en dat zijn uhm die langs de platenbeurs en ook die wielerronde evenementen, maar volgens mij is dat aangesloten met de nacht van Apeldoorn of Pop en Dance een van de twee, dat is dezelfde dag. En wij hebben wel er wel profijt van zeg maar, maar wij zijn niet echt bij betrokken en dat is Roots in the Woods en dat is in het Beekpark dus dat heeft ook een effect op ons hier, maar daar doen we niet aan mee.

1:3 En zelf organiseren we twee keer per jaar het bierfestival op ons eige..... (1179:1313) - D 1: Interview Lauren de Graaf

En zelf organiseren we twee keer per jaar het bierfestival op ons eigen terras. En dat is een lentebier festival en een bokbierfestival

1:4 ja over de hele dag zijn er dan uhm ik denk tussen de vijfhonderd en d..... (1471:1726) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ja over de hele dag zijn er dan uhm ik denk tussen de vijfhonderd en duizend man, maar weet je dat is niet tegelijkertijd op het terras achter, want dat past ook niet, maar gaande de dag en dan nog binnen en voorterras, en dan heb je ja best wel wat mensen

1:5 ik zit in het bestuurd bij de caterplein vereniging, dus dat is onze r..... (1924:2157) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ik zit in het bestuurd bij de caterplein vereniging, dus dat is onze rol is zorgen dat alle leden informatie weten. Uhm wij zijn nu in contact met de gemeente over stroompunten. We willen niet meer die aggree....

I.aggregaten bedoelt u

1:6 ja precies die! Ik vind dat echt vreselijk en er zitten ook elektricit..... (2167:2383) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ja precies die! Ik vind dat echt vreselijk en er zitten ook elektriciteit punten in de grond hier, dus we zijn al een paar maanden bezig met de gemeente hoe we dat kunnen oplossen, hoe we ze daarop aan kunnen sluiten

1:7 Persoonlijk ben ik vanuit het bestuur bezig met Elsbeth Boer hoe we ku..... (2386:2787) - D 1: Interview Lauren de Graaf

Persoonlijk ben ik vanuit het bestuur bezig met Elsbeth Boer hoe we kunnen, single-use plastic bekken kunnen, en hoe we dat soepeltjes kunnen laten lopen.

I.uhu ja, dus eigen de implementatie van die herbruikbare bekens.

Lauren: Ik moet dus eigenlijk zorgen dat alle leden, hier ook enthousiast voor worden, wij willen het de gemeente wil het, en nu moeten we samen komen met zo moeten we het gaan doen

1:8 dus daar ben ik mee bezig. voor de rest, ja de normale bestuurlijke di..... (2808:2939) - D 1: Interview Lauren de Graaf

dus daar ben ik mee bezig. voor de rest, ja de normale bestuurlijke dingen die je moet organiseren. We regelen de podiums, de bands.

1:9 eigenlijk doen we niks gezamenlijk in Apeldoorn. Ik heb het idee, ik z..... (3053:3297) - D 1: Interview Lauren de Graaf

eigenlijk doen we niks gezamenlijk in Apeldoorn. Ik heb het idee, ik zit ook in het bestuur van centrum management, en ik merk wel dat het allemaal per plein gaat, dus per branche, winkels, horeca, en ook per plein allemaal, en zelf per straat.

1:10 ja zeker. Ik merk vanuit Zwolle, daar hebben we een punt voor alle hor..... (3395:3875) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ja zeker. Ik merk vanuit Zwolle, daar hebben we een punt voor alle horeca. Dat heet HES in Zwolle.

I.oke ja

Lauren: ja en via HES wordt alles geregeld. Vergunning voor elke plein. Naja alle, eigenlijk alles. Het podium je eigen band. Maar voor de rest wordt dat vanuit een punt geregeld, we hebben een whatsappgroep met elkaar, elke café eigenaar en bedrijfsleider, kan direct met elkaar communiceren en weet precies wat er gebeurd op elk plein. Dusja dat vind ik wel veel fijner

1:11 ja ik vind het veel makkelijker, veel overzichtelijker. (3929:3984) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ja ik vind het veel makkelijker, veel overzichtelijker.

1:12 dus ja dat vind ik wel, hoe wij het zouden moeten doen, maarja het gaa..... (4041:4115) - D 1: Interview Lauren de Graaf

dus ja dat vind ik wel, hoe wij het zouden moeten doen, maarja het gaat zo...

1:13 ik heb managers hier, die het voor me runt. Ik run mijn zaken eigenlijk..... (4254:4426) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ik heb managers hier, die het voor me runt. Ik run mijn zaken eigenlijk niet zelf. Ik bende eigenaresse, maar ik zorg wel dat de managers er zijn, en dat die het goed runt.

1:14 en dat gaat ook met veel met van die evenementen zelf, dus als het gaa..... (4456:4774) - D 1: Interview Lauren de Graaf

en dat gaat ook met veel met van die evenementen zelf, dus als het gaat om, uhm, we hebben een koningsdag en ik doe de inkopen en dat soort dingen niet, dat doen mijn managers wel, uhm maar vanuit mijn kant, vanuit het bestuurd zorg ik wel dat er managers zijn en dat het hier voor op het plein een beetje gezellig is.

1:15 nee dat weet ik eigenlijk niet, nou ik denk dat dat hangt heel erg af..... (5303:5486) - D 1: Interview Lauren de Graaf

nee dat weet ik eigenlijk niet, nou ik denk dat dat hangt heel erg af van die stroompunten die er komen. Want er is een leverancier daarvan, de gemeente heeft dat gezegd. is het Essent?

1:16 maarja, zij hebben het neergelegd. Zij zijn van de stroompunten, en vo..... (5522:5752) - D 1: Interview Lauren de Graaf

maarja, zij hebben het neergelegd. Zij zijn van de stroompunten, en voor de rest hebben we een aggregaat wat we nu gebruiken en waar we dus ook vanaf willen. En anders gebruikt iedereen zijn eigen stopcontacten in zijn eigen zaken.

1:17 er is geen gezamenlijk punt, op dit moment. Maar ik dacht dat Essent e..... (5838:6053) - D 1: Interview Lauren de Graaf

er is geen gezamenlijk punt, op dit moment. Maar ik dacht dat Essent eigenaar was van die energiepunten, en dat zou dan via de gemeente gaan en via hun worden geregeld. dus welke energie gebruik ik, weet de gemeente.

1:18 dit is wel in opdracht van de gemeente, zij hebben de opdracht gegeven..... (6196:6388) - D 1: Interview Lauren de Graaf

dit is wel in opdracht van de gemeente, zij hebben de opdracht gegeven. Aan die energieleverancier, zij hebben het gebouwd en nu moeten we even kijken, met hoe we dat allemaal gaan verrekenen.

1:19 daarom weet ik het nu niet, want we zijn net overgestapt en we kijken..... (6631:6871) - D 1: Interview Lauren de Graaf

daarom weet ik het nu niet, want we zijn net overgestapt en we kijken natuurlijk waar je de beste deal hebt. En daar sluiten wij bij aan en daarom wisselen we om de twee jaar ongeveer. Door wie heeft de beste, wie kunnen de beste deal maken.

1:20 hier gebruiken we natuurlijk heel veel water, dus dat is dan wel uhm e..... (6965:7136) - D 1: Interview Lauren de Graaf

hier gebruiken we natuurlijk heel veel water, dus dat is dan wel uhm een belangrijk punt voor ons en veel elektriciteit. Dus moet ook wel een goed bedrag zijn iedere maand.

1:21 eigenlijk wel, eigenlijk alleen maar en dat komt omdat in de horeca de..... (7197:7417) - D 1: Interview Lauren de Graaf

eigenlijk wel, eigenlijk alleen maar en dat komt omdat in de horeca de marges niet zo groot zijn, dus. Want daardoor moet je echt kijken naar zulk soort dingen. Het gaan namelijk echt duizenden euro's schelen op jaarbasis

1:22 eigenlijk niet. Ik ben bezig met uhm, mijn zaak daarmee wil ik een gre..... (7555:7761) - D 1: Interview Lauren de Graaf

eigenlijk niet. Ik ben bezig met uhm, mijn zaak daarmee wil ik een green key label halen. Voor al mijn zaken, en dan zouden dat soort dingen meer aan de orde komen. Maar op dit moment is het puur financieel.

1:23 nou nogmaals, dat is wel iets waar we naartoe willen streven, maar op..... (7847:7952) - D 1: Interview Lauren de Graaf

nou nogmaals, dat is wel iets waar we naartoe willen streven, maar op dit moment is het niet aan de orde.

1:24 nee ook eigenlijk niet, en ik denk dat het nu steeds meer begint te ko..... (8182:8649) - D 1: Interview Lauren de Graaf

nee ook eigenlijk niet, en ik denk dat het nu steeds meer begint te komen, want je hebt ook dat uh, vanuit de containers, Sander Lubberhuizen, die is bezig om zaken energiezuiniger te maken. Dat gaat om enkelglas, bijvoorbeeld dat soort dingen. En heel veel van deze panden zijn in handen van de brouwerijen, of van de particulieren. Dit is een pand van de familie Luterink. En als tussenuur Grolsch. Een echt brouwerij pand. Dus ik ga ik niet investeren in hun pand.

1:25 dat is iets waar de gemeente mee bezig is zij willen pand eigenaren me..... (8681:8831) - D 1: Interview Lauren de Graaf

dat is iets waar de gemeente mee bezig is zij willen pand eigenaren meer stimuleren om hun panden uhm, tochtvrij te maken, dubbelglas dat soort dingen.

1:26 En het kan zijn dat die huurder wel heel veel geld spaart op jaarbasis (8895:8964) - D 1: Interview Lauren de Graaf

En het kan zijn dat die huurder wel heel veel geld spaart op jaarbasis

1:27 ja dat vind ik wel (9058:9076) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ja dat vind ik wel

1:28 wij hebben het deels gedaan, achter is allemaal dubbel glas. Maar dat..... (9098:9456) - D 1: Interview Lauren de Graaf

wij hebben het deels gedaan, achter is allemaal dubbel glas. Maar dat is ook meer voor de brandvertraging, dus daarvoor heb je speciaal glas. Dat ga ik hier niet doen, het moet wel gebeuren vind ik, maar het gebeurt niet, en een andere naastgelegen brouwerij, zij hebben de gehele voorgevel, dubbel glas gemaakt, dus het is maar net welke verhuurder je hebt.

1:29 ja heel veel en dat hoor ik ook vanuit andere ondernemers, gewoon ook..... (9537:9824) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ja heel veel en dat hoor ik ook vanuit andere ondernemers, gewoon ook bij confetti 's enzo, zeer ontevreden over hoeveel pand eigenaren investeren in hun eigen pand en ook dat je er gewoon een meer energievriendelijk pand van maakt. Maar dat kost echt gewoon heel veel geld op jaarbasis.

1:30 ik heb wel extra kosten, omdat ik gewoon meer moet stoken, dusja wel m..... (9933:10660) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ik heb wel extra kosten, omdat ik gewoon meer moet stoken, dusja wel meer. Dus dan komt je in de situatie van dat je niet in iemands anders zn pand kan investeren, en we betalen gewoon heel veel huur per maand, dusja dan heb je zoiets van dat die pandeigenaren dat maar zelf moeten regelen. Ik denk dat de enige manier van hoe je dat voor elkaar krijgt, is als de gemeente daar ook meer druk op zet, van wij hebben een nieuwe beleid waarin alle panden in de binnenstad minimaal dubbel glas moeten hebben, bij twintig dertig of twintig vijftig, anders gaat niemand het doen. Als het geen verplichting is gaat het ook niet gebeuren, want ik zit hier nu al twintig jaar, en volgens mij is een keer de buitenkant geschilderd.

1:31 grote investeringen als dubbel glas etc (10712:10750) - D 1: Interview Lauren de Graaf

grote investeringen als dubbel glas etc

1:32 wij hebben de horecaverunning, dus dat gaat met mij zegmaar. Uhm maar..... (11066:11408) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

wij hebben de horecaverunning, dus dat gaat met mij zegmaar. Uhm maar inderdaad elk pand zou in principe horeca kunnen zijn, en kan erin zitten, maar ik denk dat de gemeente voor zichzelf een groene gemeente moet willen zijn. ook in Utrecht bijvoorbeeld hebben ze gezegd van alle dieselauto's moeten eruit. Die meer dan twintig jaar oud zijn

1:33 dat soort dingen moeten we gewoon stellen voor onszelf van in de binne..... (11468:11727) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

dat soort dingen moeten we gewoon stellen voor onszelf van in de binnenstad, elk pand heeft bepaalde voorwaarden en bepaalde energieniveau, label, en dat moet binnen nu en vijf jaar gerealiseerd zijn. allemaal van dat soort dingen, en ja als dat niet gebeurt.

1:34 nee nee dat klopt, het is eigenlijk te gek voor woorden, want eigenlijk..... (11932:12144) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

nee nee dat klopt, het is eigenlijk te gek voor woorden, want eigenlijk vind ik wel dat de gemeente Apeldoorn juist even de leiding moet nemen want wij willen een groene gemeente. En dit is hoe wij het gaan doen.

1:35 oh, dat weet ik allemaal niet. Wij hebben een soort tussenpersoon die..... (12274:12522) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

oh, dat weet ik allemaal niet. Wij hebben een soort tussenpersoon die dat allemaal voor ons regelt. Die zorgt voor de beste prijs en wij tekenen gewoon. En dan zegt hij over een of twee jaar, dat er een betere prijs is dus hij regelt alles voor ons.

1:36 centrum evenementen in Apeldoorn weet ik niet, voor het Caterplein. Ee..... (13002:13136) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

centrum evenementen in Apeldoorn weet ik niet, voor het Caterplein. Een aggregaat kost ons per evenement iets van €2000 per aggregaat.

1:37 nee zolang het hier staat, dus als je het Prinsennacht, en koningsdag..... (13228:13573) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

nee zolang het hier staat, dus als je het Prinsennacht, en koningsdag en Roots in the Woods, is een nacht, dus elke keer dat je het huurt is het €2000, dus het kost ons heel veel. En als wij dus overgaan naar de energiepunten, dan gaat ons dat veel minder kosten. Maar verder kan ik dat niet zeggen, wat ze per bedrijf aan energiekosten uitgeven.

1:38 uhm, meestal hebben we er een staan, en een in beekpark, dus ik denk t..... (13640:13713) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

uhm, meestal hebben we er een staan, en een in beekpark, dus ik denk twee.

1:39 ja de podia is per zaak zelf, dus dat is met verlengsnoeren. Aggregate..... (13826:13948) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

ja de podia is per zaak zelf, dus dat is met verlengsnoeren. Aggregaten zijn meestal voor de buitentaps. Dat soort dingen.

1:40 dat weet ik niet, vanuit de gemeente gebruiken ze Circulus. Maar afval..... (14164:14380) - D 1: Interview Lauren de Graaf

dat weet ik niet, vanuit de gemeente gebruiken ze Circulus. Maar afvalplan weet ik niet. Volgens mij betalen we een bedrag aan Marco, en hij regelt die schoonmaak na afloop van een evenement. ik weet niet welk bedrijf

1:41 oeh, dat weet ik niet. Haha jeetje je had me wat meer voorbereiding mo..... (14675:14850) - D 1: Interview Lauren de Graaf

oeh, dat weet ik niet. Haha jeetje je had me wat meer voorbereiding moeten geven, als je met dit soort cijfers komt om ze allemaal te weten. ik kan kijken want ik heb een, uhm

1:42 ik heb geen idee, ik vond het wel veel, maarja ik weet niet om hoeveel..... (14983:15339) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ik heb geen idee, ik vond het wel veel, maarja ik weet niet om hoeveel pleinen dat gaat en dat soort dingen, maar nogmaals ik spreek alleen voor het Caterplein. Want bij centrum management en ik sinds daar sinds een paar maanden, maar centrum management regelt dat soort dingen ook allemaal niet. Dus dat komt allemaal vanuit Marco, kun je hem niet vragen?

1:43 Sita maar dat is het niet meer, SUEZ. Dus bij de Graaf hebben we de on..... (15456:15808) - D 1: Interview Lauren de Graaf

Sita maar dat is het niet meer, SUEZ. Dus bij de Graaf hebben we de ondergrondse containers die wij gebruiken. maar dat is Circulus heeft ze geplaatst, en SUEZ die uh, haalt ze op. Wij betalen SUEZ en zij betalen weer Circulus. En hier achter, hebben we rolcontainers. Maar die prijs is echt gigantisch verschil is prijs. Met ondergronds en rolcontainers

1:44 bij de graaf heb ik de helft van de omzet als hier. En bij de Graaf be..... (15850:15990) - D 1: Interview Lauren de Graaf

bij de graaf heb ik de helft van de omzet als hier. En bij de Graaf betaal ik iets van €850 per maand. En hier betaal ik €550 euro per maand.

1:45 ja als het omzet gerelateerd is, en dat is ook zo eigenlijk. Dan is he..... (16048:16155) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ja als het omzet gerelateerd is, en dat is ook zo eigenlijk. Dan is het gewoon echt buitenproportioneel veel

1:46 dat is ook de reden dat heel veel horecaondernemers, want wij hebben g..... (16228:16454) - D 1: Interview Lauren de Graaf

dat is ook de reden dat heel veel horecaondernemers, want wij hebben geregeld dat we die ondergrondse containers daar hebben, met het idee ze gebruikt. Maar dat is de reden dat iedereen direct ermee stopte omdat het zo duur is.

1:47 rolcontainers zoals je daarachter ziet. (16530:16568) - D 1: Interview Lauren de Graaf

rolcontainers zoals je daarachter ziet.

1:48 echt gewoon meer dan de helft ja. (16621:16653) - D 1: Interview Lauren de Graaf

echt gewoon meer dan de helft ja.

1:49 ja vooral een meer schappelijke prijs, ja en de rolcontainers dan moet..... (16755:17218) - D 1: Interview Lauren de Graaf

ja vooral een meer schappelijke prijs, ja en de rolcontainers dan moeten de vrachtwagens vaker rijden, je hebt meer vrachtwagens in de binnenstad, als je rolcontainers hebt. En iedereen heeft zijn eigen leverancier, en ze rijden alleen voor hun containers. Als we de ondergrondse containers hebben, dan heb je Circulus die komt een keer in de twee weken, of een keer per week. Dus je hebt minder vrachtwagens in de binnenstad, en dat is voor mijzelf heel prettig.

1:50 en gewoon voor het milieu, je hebt minder kans op uhm, vandalisme en z..... (17239:17562) - D 1: Interview Lauren de Graaf

en gewoon voor het milieu, je hebt minder kans op uhm, vandalisme en zoals wij hierachter onze containers hebben, de hele buurt gooit zn containers in, en dan komt het op straat te liggen, want dan zijn de containers gewoon te vol. Dusja, mijn eisen zouden zijn dat er overal van die ondergrondse containers komen te staan.

1:51 en ja dat de prijs omlaag gaat. (17671:17702) - D 1: Interview Lauren de Graaf

en ja dat de prijs omlaag gaat.

1:52 we gebruiken nu het vijf of zes jaar, en er is geen prijsverschil het..... (17818:18111) - D 1: Interview Lauren de Graaf

we gebruiken nu het vijf of zes jaar, en er is geen prijsverschil het wordt alleen maar duurder. Ik denk sowieso dat alles in de horeca, omdat de marges zo klein zijn, moeten we letten op elke cent, en dat is gewoon heel belangrijk. Want wij zijn natuurlijk geen heel duur en chique restaurant.

1:53 Ja dus wij moeten gewoon kijken naar de prijs en we moeten het wel erg..... (18166:18353) - D 1: Interview Lauren de Graaf

Ja dus wij moeten gewoon kijken naar de prijs en we moeten het wel ergens vandaan halen. Maarja een volledig, duurzame zaak zou fantastisch zijn maar het moet ook financieel haalbaar zijn.

1:54 Maarja een volledig, duurzame zaak zou fantastisch zijn maar het moet..... (18255:18354) - D 1: Interview Lauren de Graaf

Maarja een volledig, duurzame zaak zou fantastisch zijn maar het moet ook financieel haalbaar zijn.

1:55 Maar het zou wel heel erg helpen als de gemeente door kan drukken, gee..... (18524:18687) - D 1: Interview Lauren de Graaf

Maar het zou wel heel erg helpen als de gemeente door kan drukken, geen singel use plastic meer voor evenementen, dat zou een heleboel schelen met name in de afval.

1:56 :ja naja voor nu, zeker een begin. En ik moet wel kijken naar je hebt..... (18801:19158) - D 1: Interview Lauren de Graaf

:ja naja voor nu, zeker een begin. En ik moet wel kijken naar je hebt herbruikbare plastic bekken, is dat meer duurzaam? Deze moeten gespoeld worden, in de opslag en geleverd worden, en gemaakt worden, dus ik moet sowieso goed kijken of dit daadwerkelijk een duurzamere optie is. Maar stoppen met single-use plastic dat vind ik wel echt een belangrijk punt.

1:57 maarja, dat kost inderdaad ook veel geld en veel water en heel veel en..... (19337:19557) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

maarja, dat kost inderdaad ook veel geld en veel water en heel veel energie. dusja is het dan daadwerkelijk meer duurzamer voor je evenement en hoever wil je gaan? Zeker voor het afval dat vind ik wel heel erg belangrijk.

1:58 uhm nou nee, ja alleen de ondergrondse containers natuurlijk, en voor..... (20290:20520) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

uhm nou nee, ja alleen de ondergrondse containers natuurlijk, en voor ons de containers heb je een apart bakje voor papier en voor restafval, en voor glas en dat is het enige. Er is dus geen GFT bakje, waarin al het restafval komt.

1:59 ja naja wij hebben alleen te maken met al het plastic dat op de grond..... (20611:20873) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

ja naja wij hebben alleen te maken met al het plastic dat op de grond komt tijdens de evenementen, en voor de rest scheiden we alle flessen die gaan in de flessenbak en papier gaat in de papierbak, maar hoe zij dat doen met schoonmaken dat weet ik niet. Geen idee

1:60 nee (21596:21598) - D 1: Interview Lauren de Graaf

nee

1:61 iedereen doet vanuit zijn eigen zaak, volgens mij doet Yumi, ze doet burgers, ze doet b..... (21641:21878) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

iedereen doet vanuit zijn eigen zaak, volgens mij doet Yumi, ze doet burgers, wij hebben gewoon in onze eigen zaken de keukens open dus de mensen kunnen gewoon komen eten. Uhm, maar nee dat gaat allemaal via iedere zaak en iedere keuken.

1:62 nee nee er zijn ook niet zo heel veel mensen die dat doen. Je hebt een..... (22121:22597) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

nee nee er zijn ook niet zo heel veel mensen die dat doen. Je hebt een paar restaurants hier die dat doen, en wij vinden het gewoon prettig als mensen binnen komen zitten eten. Af en toe doen we het wel buiten voor een evenement, als we denken even snel een broodje worst of zo iets. In het algemeen, weinig mensen met eten buiten, vooral omdat je al die shoarma tenten verderop zit, en fast food. Heb je beleving dat er tijdens de evenementen veel mensen buiten zitten te eten?

1:63 meestal gaan mensen na een paar biertjes even een broodje shoarma hale..... (22787:23083) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

meestal gaan mensen na een paar biertjes even een broodje shoarma halen, nee ik denk koningsdag komt iedereen ook naar binnen. En we hebben dan de hele dag bitterballen etc. maar nee denk niet echt buiten. En ook niet andere zaken denk ik, soms gebeurt het wel maar dan komt het uit de zaak zelf.

1:64 naja, dat is altijd een beetje de truc, om zo min mogelijk weg te hoev..... (23594:24260) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

naja, dat is altijd een beetje de truc, om zo min mogelijk weg te hoeven te gooien, vaak wordt het gemaakt in kleine beetjes en als het nodig is, weet je wij maken onze koningsdag, omdat het zo'n drukke dag is, we hebben dan een menu, dan gaat het om producten die we erna ook nog zouden kunnen verkopen, dus we gaan niet ineens een eend op de kaart zetten. Want dat is eenmalig en daarna klaar, we zetten dingen op

het menu als hamburgers, tosti's, saté, dingen die mensen snel kunnen eten, die snel klaargemaakt kunnen worden, dan kun je het meest verkopen, en kan altijd op een andere dag ook nog verkocht worden, hierdoor proberen we zo min mogelijk we te gooien.

**1:65 dus daar baseren wij al onze menu's op, op die evenementen dagen. Uhm,..... (24277:24401) - D 1:
Interview Lauren de Graaf**

dus daar baseren wij al onze menu's op, op die evenementen dagen. Uhm, ja en gewoon veel aan het personeel geven, dat sowieso

**1:66 nouja hetzelfde als altijd, je hebt een drukke keuken, dus je hebt wat..... (24502:24613) - D 1:
Interview Lauren de Graaf**

nouja hetzelfde als altijd, je hebt een drukke keuken, dus je hebt water nodig, de kachel staat de hele dag aan.

**1:67 nee, alleen met afval, dat is iets want we proberen zo min mogelijk af..... (24715:25305) - D 1:
Interview Lauren de Graaf**

nee, alleen met afval, dat is iets want we proberen zo min mogelijk afval te hebben. Ja. Er is ook een verplichting vanuit de gemeente om die plastic bekertjes te gebruiken. dus dat is ook wel lastig. En dat is iets waar ik volledig tegen ben, maarja het moet. We mogen geen glas gebruiken, glas is het meest duurzaam, dus het is heel dubbel, want je wil bij dit soort evenementen je glas gebruiken, maar vanuit veiligheid mag het niet, en daar zit de worsteling ook vanuit de gemeente. Aan de ene kant wil je je evenementen verduurzamen, maar aan de andere kant staat veiligheid er tegenover.

**1:68 op die dagen, volgens mij omdat mensen op die dagen zoveel in- en uit..... (25395:25630) - D 1:
Interview Lauren de Graaf**

op die dagen, volgens mij omdat mensen op die dagen zoveel in- en uit lopen, gebruiken we echt enkel plastic. In de bar gebruiken we wel gewoon glas, maar voor gebruiken we plastic. Maar dat is het niet te overzien, geen controle over.

**1:69 dat is allemaal single-use dus elke keer als je nieuw bier besteld, kr..... (25919:26270) - D 1:
Interview Lauren de Graaf**

dat is allemaal single-use dus elke keer als je nieuw bier besteld, krijg je een nieuwe plastic beker. Die wordt op de grond gegooid, en vroeger moesten we dat allemaal zelf opruimen voor onze zaak, maar nu is er een bedrijf die dat doet, ik weet niet precies zij hebben gewoon die bladblazers die gooien alles op een stapel en dan gaat het gewoon weg.

**1:70 ik denk dat ik best een breed beeld heb gegeven van hoe ik het zie, oo..... (26677:27294) - D 1:
Interview Lauren de Graaf**

ik denk dat ik best een breed beeld heb gegeven van hoe ik het zie, ook met ondergrondse containers, en single use plastic. En ook met het feit dat er meer strengere acties en vereisten vanuit de gemeente komen om de panden te verduurzamen in de binnenstad. Je kan veel meer bereiken als de gemeente een duidelijk vuist maakt, met speerpunten. In plaats van dat ze zo zweverig blijven over een heleboel dingen. Er moet gewoon echt duidelijkheid komen, met dit is wat we willen, hier willen we naartoe. En met de verduurzaming, je zit natuurlijk midden op de Veluwe. Mensen willen groene stad, gezinsstad, familiestad.

**1:71 absoluut, ja. Ik heb dat ook gezegd tegen Elsbeth Boer van de gemeente..... (27587:27796) - D 1:
Interview Lauren de Graaf**

absoluut, ja. Ik heb dat ook gezegd tegen Elsbeth Boer van de gemeente. Nouja dat zij had een paar ideeën voor het stoppen van single use plastic op evenementen. dat is waar zij mee bezig is vanuit de gemeente.

1:72 ja precies, en ik heb ook gezegd tegen haar, je moet gewoon een duidel..... (28166:29305) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

ja precies, en ik heb ook gezegd tegen haar, je moet gewoon een duidelijke lijn trekken vanuit de gemeente, vanaf 2020 of 2021 gebruiken we het niet meer, want ik kan vanuit het bestuur ook heel weinig doen, tegenover de leden, als het niet vanuit de gemeente komt. Kijk ik kan zeggen ik vind het belangrijk, dus wij gaan dit doen. Maar er zitten 26 leden in die stichting centrum management, en die hebben ook een mening, en sorry die kost mij alleen maar geld, of hoe moet ik dat doen, en dat brengt mij alleen maar ellende. Dus ik moet zorgen dat de gemeente een beleid neerzet, van wat we precies gaan doen, vanaf 2020 of 2021 geen single use plastic meer op evenementen in Apeldoorn. Ik kan dan aan mijn leden vertellen hoe we dat gaan neerzetten, het moet vanuit de gemeente komen van hoe we dat gaan doen. Elsbeth had ook een gesprek met die man van, Lowlands ofzo, dat de organisator hierheen zou komen en hij zou ons instrueren, en hij zou een soort cursus geven vanuit de gemeente. Niet dat de gemeente geld geeft, maar hier is een cursus die je kan volgen, en na de cursus weet je precies hoe je het moet aanpakken bij jou zaak.

1:73 ja en hij is dan neergezet vanuit de gemeente. Nou super. Dat soort ac..... (29381:29645) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

ja en hij is dan neergezet vanuit de gemeente. Nou super. Dat soort acties moet de gemeente veel meer doen. En wat ik ook zei, de pandeigenaren verplichten om hun pand, van 20 a 25 heeft een energielabel C in plaats van H of I of J. zuiniger dus. Dat soort dingen.

1:74 maarja nouja, dat is natuurlijk allemaal relatief. Want je verwacht na..... (29926:30147) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

maarja nouja, dat is natuurlijk allemaal relatief. Want je verwacht natuurlijk dat je heleboel ervoor terugkrijgt, want we zijn ook overgestapt op Ledverlichting in plaats van halogeen. Nou dat scheelt ook een heleboel.

1:75 we hebben in twee van onze zaken, hoe heet dat nou, we laten onze wate..... (30168:30479) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

we hebben in twee van onze zaken, hoe heet dat nou, we laten onze waterbakken de hele dag lopen, maar we hebben die, ik weet de naam niet, maar dat is een systeem waar je water wordt gemeten, en daarmee bespaar je heel veel water per jaar, echt gigantisch veel. Maar ook sensoren in de wc, zelf flushing toilets.

1:76 ja precies. Naja alles kost geld, ik zet zo'n ding neer voor de waterb..... (30578:30736) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

ja precies. Naja alles kost geld, ik zet zo'n ding neer voor de waterbak, en dat kost mij €1500. Maar dat krijg ik wel terug, elk jaar. Omdat ik het bespaar.

1:77 en ja kijk wij zijn niet een bedrijf zoals een huis, dus de energie di..... (30887:31053) - D 1: Interview
Lauren de Graaf

en ja kijk wij zijn niet een bedrijf zoals een huis, dus de energie die wij op jaarbasis gebruiken is gigantisch. Als we dan al 5% besparen is dat al heel veel geld.

1:78 dus ik denk dat de meeste ondernemers bereid zijn om te betalen. Ook v..... (31074:31417) - D 1:
Interview Lauren de Graaf

dus ik denk dat de meeste ondernemers bereid zijn om te betalen. Ook voor evenementen. maar je moet er wel wat voor terugkrijgen. Maar zelf investeren in het pand, nee dat doe ik niet. is gewoon te duur. En dat vind ik absurd en ik denk dat alle horecaondernemers dat gaan zeggen, omdat ze allemaal in privé eigendom zijn van een andere partij.

2:1 oke, nouja ik ben Jeroen ten Veen, ik ben Horeca ondernemer, en ik had..... (108:1107) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

oke, nouja ik ben Jeroen ten Veen, ik ben Horeca ondernemer, en ik had tot 1 januari 3 cafés, en heb er nu nog 2, dat was allemaal in de Kapelstraat. Café Jeroen, de Olifant en Teun. Bij Teun deden we alleen maar feesten en partijen maar die heb ik vanaf 1 januari verkocht. Dan de olifant, dat is een café voor 30+ vooral veel wijnen en bieren, zulk soort dingen. Maar die zaak verpacht ik, dus daar heb ik heel weinig werk aan. Dus daar zit eigenlijk een andere ondernemer op. En dan café Jeroen, vooral een studentenzaak, en daar hebben we momenteel een bedrijfsleider, Wouter, die doet eigenlijk alles tijdens de openingstijden regelen. En al het gelul daar buiten om dat doe ik. Denk dan aan dingen als marketing, de administratie en dat gaat allemaal voorspoedig. En daarnaast ben ik nog voorzitter van stichting centrum evenementen. daarom heb ik ook wel eens met Marco te maken, Marco die denkt mee over de evenementen, en voert ze ook uit en af en toe vraagt hij een mening van het bestuur.

2:2 ik ben voorzitter van het bestuur. (1164:1197) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ik ben voorzitter van het bestuur.

2:3 nou, onze taken zijn eigenlijk nadenken over veiligheidsvraagstukken,..... (1275:1371) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nou, onze taken zijn eigenlijk nadenken over veiligheidsvraagstukken, over stukje programmering.

2:4 eigenlijk alle evenementen die stichting centrum evenementen organisee..... (1576:1752) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

eigenlijk alle evenementen die stichting centrum evenementen organiseert heb ik mee te maken. Ik organiseer daarnaast geen losse evenementen in de Kapelstraat of ergens anders.

2:5 Prinsennacht, koningsdag, nacht van Apeldoorn, pop en dance festival m..... (1809:2037) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

Prinsennacht, koningsdag, nacht van Apeldoorn, pop en dance festival maar die staat momenteel wel een beetje op losse schroeven. Of die doorgaat dit jaar en wanneer... dan hebben we nog de terrassenparade, en langs de platenmarkt.

2:6 maar ja de terrassenparade, en langs de platenmarkt heb ik als horecao..... (2104:2448) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

maar ja de terrassenparade, en langs de platenmarkt heb ik als horecaondernemer zelf niet zoveel mee te maken, want dat zijn meer dag evenementen. En uhm, de andere vier evenementen Prinsennacht, koningsdag, nacht van Apeldoorn, pop en dance festival. Dat zijn echt nacht evenementen, en daar heb ik als horecaondernemer het meeste mee te maken.

2:7 ja klopt, die zijn ook veel groter dan die andere evenementen. (2544:2607) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja klopt, die zijn ook veel groter dan die andere evenementen.

2:8 maken doe ik niet, dat doet Marco allemaal. Ik denk er wel over mee, o..... (2737:3405) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

maken doe ik niet, dat doet Marco allemaal. Ik denk er wel over mee, over hoe we het kunnen verbeteren, want kijk je hebt met meerdere partijen te maken, de horecaondernemers en met de gemeente. De gemeente hebben heel veel veiligheidseisen, en als horecaondernemer kun je overal ja tegen gaan zeggen

maar dan wordt misschien je evenement te duur kwa beveiligingskosten, of het is in de praktijk helemaal niet mogelijk. Dus het is continue een spelletje van tegen elkaar aan boxen i een groot woord, maar je moet wel af en toe een beetje tegengas geven. Maar Marco zit daar eigenlijk tussenin, want Marco die maakt het plan rond zodat het voor alle partijen in orde is.

2:9 ja bij een evenement heb je altijd heel veel papierwerk en Marco is da..... (3497:3610) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja bij een evenement heb je altijd heel veel papierwerk en Marco is daar heel goed in en die regelt dat allemaal.

2:10 Quint heet die (3807:3820) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

Quint heet die

2:11 nou de energie in de Kapelstraat bijvoorbeeld, uhm ik heb een krachtst..... (3908:4131) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nou de energie in de Kapelstraat bijvoorbeeld, uhm ik heb een krachtstroom aansluiting bij uhm bij café Jeroen heb ik er een en bij café Olifant heb ik er een. Nou daar kunnen we ook de buitenevenementen voorzien van stroom.

2:12 dus niet dat we daar aparte aggregaten voor in hoeven huren (4216:4274) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

dus niet dat we daar aparte aggregaten voor in hoeven huren

2:13 vroeger hebben gewoon een keer twee krachtstroomaansluitingen laten aa..... (4302:4473) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

vroeger hebben gewoon een keer twee krachtstroomaansluitingen laten aanleggen, en daarmee kunnen we de evenementen draaien, dus daar is geen aparte energieleverancier voor.

2:14 uhm nog niet, maar na dit jaar wel. (4650:4684) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm nog niet, maar na dit jaar wel.

2:15 nee die verpacht ik. (4552:4572) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee die verpacht ik.

2:16 voornamelijk licht en geluid en een stukje taptechniek, dus barren, ko..... (4988:5154) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

voornamelijk licht en geluid en een stukje taptechniek, dus barren, koelkasten. En als je een toiletwagen hebt staan, ook daarvoor natuurlijk nog. Voor de rest niks.

2:17 oh daar heb ik nul inzicht in. Maar uhm, ik weet ook niet precies wat..... (5285:5444) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

oh daar heb ik nul inzicht in. Maar uhm, ik weet ook niet precies wat de kosten daar wel van zijn, maar laten we zeggen, dat het €100 is, meer zal het niet zijn

2:18 mij gaat het er vooral om dat het allemaal werkt, en die €100 kosten a..... (5585:6006) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

mij gaat het er vooral om dat het allemaal werkt, en die €100 kosten aan elektra dat is over het geheel gezien niet zo heel belangrijk. Maarja het is altijd nog goedkoper dan een aggregaat huren he, want ja een aggregaat dat moet je huren, maar daarnaast moet je het ook nog neerzetten op een plek waar niemand er last van heeft. Dusja, dit is verreweg de beste oplossing om stroomkabels van binnen naar buiten te trekken.

2:19 die energieleverancier die ik heb is meer omdat ik hem ken, en ik hem..... (6129:6384) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

die energieleverancier die ik heb is meer omdat ik hem ken, en ik hem handel gun en ik vind het makkelijk met hem te werken als er een nieuwe zaak bijkomt of er gaat een zaak weg. Dan is het een belletje en dan zet hij het allemaal om en dat werkt goed zo.

2:20 nee, daar hou ik me helemaal niet mee bezig. (6598:6642) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee, daar hou ik me helemaal niet mee bezig.

2:21 ja ik vind ook eigenlijk niet dat je daar als consument mee opgezaald..... (6707:7033) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja ik vind ook eigenlijk niet dat je daar als consument mee opgezaald moet worden met dat soort vraagstukken, maar dat dat meer een landelijk ding is waar over nagedacht moet worden, bijvoorbeeld zoveel procent van de energie in Nederland moet groen zijn blablabla, ik vind dat de regering daarover na moet denken en niet ik.

2:22 die zouden dan misschien kunnen doen, maar ik vind niet dat je dat ind..... (7127:7350) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

die zouden dan misschien kunnen doen, maar ik vind niet dat je dat individueel moet oplossen, we zullen straks ook nog wel even op bekens en glazen tijdens de evenementen terecht komen, ik weet niet of dat ook onderdeel is.

2:23 ja ik vind ook dat daar door bijvoorbeeld door brouwerijen over nagedacht..... (7373:7497) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja ik vind ook dat daar door bijvoorbeeld door brouwerijen over nagedacht moet worden, en niet door individuele ondernemers.

2:24 ja want ik denk dat je als kleine ondernemer niet het verschil maakt i..... (7526:7609) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja want ik denk dat je als kleine ondernemer niet het verschil maakt in het geheel.

2:25 uhm, nee ik zorg voornamelijk voor de pers. Ja. Ja of het moet zo zijn..... (7951:8150) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, nee ik zorg voornamelijk voor de pers. Ja. Ja of het moet zo zijn dat er een potje is en dat we daardoor meer subsidie kunnen krijgen voor een evenement, als we groener gaan werken bijvoorbeeld.

2:26 nou ik, kies voor de goedkoopste. (8709:8741) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nou ik, kies voor de goedkoopste.

2:28 nee nee plus dat ik wil uitzoeken of het dan daadwerkelijk duurzamer is..... (8813:9142) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee nee plus dat ik wil uitzoeken of het dan daadwerkelijk duurzamer is. Want ze zeggen tegenwoordig dat elektrische auto's allemaal zo vreselijk duurzaam zijn, maar ik vraag het me af of het dat wel zo. Dus uhm nou dat heb ik ook met andere energiedingen dat ik me dat soms afvraag. Maar nu voor nu kies ik gewoon de goedkoopste.

2:29 nee, je wordt niet gestuurd om een bepaalde energieleverancier te kiezen..... (9386:9726) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee, je wordt niet gestuurd om een bepaalde energieleverancier te kiezen, dat niet. Uhm, maar ik heb wel hoe heette die gasten, de Veluwe IJssel, die gaan over milieu in Apeldoorn enzo, die komen eens per jaar langs en die geven dan wel aan dat het belangrijk is dat je in je horecagelegenheid, met LED verlichting werkt en dat soort dingen.

2:30 ja, led verlichting is al 10 jaar terug een investering van me geweest..... (9767:10192) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja, led verlichting is al 10 jaar terug een investering van me geweest. Ik zag van zo wordt het ook een stuk goedkoper, ik had bijvoorbeeld allemaal grote spots hangen in de kroeg, met gloeilampen erin, en daardoor werd het ten eerste ontzettend warm in het café, en ten tweede gebruikte die ook heel veel energie, en om daarvoor acht led spots te hangen, gingen de energiekosten en de warmte in het café naar beneden. Dus ja.

2:31 nee, nou ja het energieverbruik bij een heleboel cafés ligt zo sowieso..... (10445:10822) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee, nou ja het energieverbruik bij een heleboel cafés ligt zo sowieso wel vrij laag, want om het bijvoorbeeld warm te houden in het café, heel veel café zijn heel goed geïsoleerd, omdat ze ook goed geluid geïsoleerd zijn, zijn ze automatisch ook goed warmte geïsoleerd. Maar waar vooral veel energiekosten in zit bij cafés zijn de koelingen en dergelijke en willicht een airco.

2:32 ja nouja frisse lucht is het aller belangrijkste, nou ja warmte ook fi..... (10936:11076) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja nouja frisse lucht is het aller belangrijkste, nou ja warmte ook fijn, maar frisse lucht is belangrijkste, dat je goeie lucht inlaat hebt.

2:33 nee, nee de gemeente die controleert daar al op of een café genoeg luc..... (11150:11240) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee, nee de gemeente die controleert daar al op of een café genoeg luchtverversing heeft.

2:34 nee, ik vind sowieso dat de bemoeienis van een gemeente of overheid vi..... (11415:11743) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee, ik vind sowieso dat de bemoeienis van een gemeente of overheid vind ik al vrij groot, en uhm, ik ben eigenlijk wel klaar met al die regeltjes om daaraan te voldoen. Ik vind dat er al veel teveel regels zijn, dus als ze dit willen gaan stimuleren dan zullen ze ook wel met regels gaan doen, en daar voel ik niet zoveel voor.

2:35 uhm, volgens mij doet Circulus dat, maar dat regelt Marco altijd voor..... (11961:12318) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, volgens mij doet Circulus dat, maar dat regelt Marco altijd voor ons. En we doen als we een stads breed evenement hebben, dus bijvoorbeeld een Prinsennacht of koningsdag. Dan uhm, dan betalen we vanuit onze stichting de schoonmaak aan Circulus en die komen ochtends langs met uhm een paar karretjes en een paar bladblazers en dan nemen alle rotzooi mee.

2:36 ja precies, maar dat gebeurt in reguliere weekenden ook, volgens mij w..... (12437:13038) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja precies, maar dat gebeurt in reguliere weekenden ook, volgens mij wordt elke zaterdag en zondag ochtend, wordt het centrum helemaal schoon gemaakt. dus uhm. Ja, daar hebben wij heel weinig omkijk naar en dat werkt eigenlijk heel goed. Dat is gewoon alleen het moet goed gepland worden van tevoren, want bijvoorbeeld met koningsdag dan hebben ze natuurlijk niet veel tijd, want Prinsennacht is om 2 uur afgelopen, om 4 uur stromen de kroegen leeg, dus vanaf half 5 a 5 uur, kunnen die jongens van de schoonmaak pas terecht, en om 7 uur ochtends begint de kleedjesmarkt weer, dus ze hebben eigenlijk.

2:37 ja een tijdsbestek van 2 uur om de hele binnenstad schoon te maken, ma..... (13082:13183) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja een tijdsbestek van 2 uur om de hele binnenstad schoon te maken, maar dat gaat ieder jaar perfect.

2:38 nee gewoon dat het schoon is. (13261:13289) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee gewoon dat het schoon is.

2:39 oh ik weet niet of ze dat hebben, dat zou je aan hun moeten vragen, ma..... (13410:13661) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

oh ik weet niet of ze dat hebben, dat zou je aan hun moeten vragen, maar ik kan me voorstellen dat zij ook is eisen hebben dat het gewoon schoon is, want anders krijgen ze heel veel klachten binnen en daar zitten ze ook niet op te wachten natuurlijk.

2:40 ja het is meer dat het gewoon schoon is. En ja, nou ja daar is volgens..... (13686:13794) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja het is meer dat het gewoon schoon is. En ja, nou ja daar is volgens mij iedereen momenteel tevreden over.

2:41 nee daar ben ik niet van op de hoogte, wat zij precies doen. (14157:14217) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee daar ben ik niet van op de hoogte, wat zij precies doen.

2:42 nee echt totaal niet (14274:14293) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee echt totaal niet

2:43 uhm, ja ik denk dat we in de toekomst wel die kant op moeten, want ik..... (14495:15065) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, ja ik denk dat we in de toekomst wel die kant op moeten, want ik hoor al wel geluiden van de gemeente nu dat ze graag met hard plastic bekers willen gaan werken enzo, en daar zijn ook gesprekken over, en die willen ook die duurzame kant op. Uhm, in de toekomst kunnen we daar denk ik niet meer onder uit. Maar als ik zelf zou moeten kiezen, dan zou ik voor prijs gaan. Want ik moet er wel echt van overtuigd zijn dat iemand daadwerkelijk heel veel beter is kwa milieu, voordat ik overstap. Bijvoorbeeld die elektrische auto's wat ik al zei, daar geloof ik niet zo in

2:44 ja ja, zeker omdat ik ook weet dat ze het in de toekomst verplicht gaa..... (15326:15429) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja ja, zeker omdat ik ook weet dat ze het in de toekomst verplicht gaan stellen dat zie ik wel gebeuren.

2:45 nouja ik stel geen eisen, uhm prijs en accuraatheid, dus als we afspre..... (15562:15774) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nouja ik stel geen eisen, uhm prijs en accuraatheid, dus als we afspreken dat iedere vrijdagochtend de container geleegd wordt, moet hij ook iedere vrijdag geleegd worden, en niet 1 op de 3 keer niet bijvoorbeeld.

2:46 ja ze moeten gewoon als alles volgens afspraak gaat, dan heb ik nu dus..... (15842:15913) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja ze moeten gewoon als alles volgens afspraak gaat, dan heb ik nu dus.

2:47 ja daar ben ik zeker tevreden over. (15967:16001) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja daar ben ik zeker tevreden over.

2:48 uhm, ik zou de niet duurzame kiezen, dus gewoon voor prijs gaan. Want..... (16441:16778) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, ik zou de niet duurzame kiezen, dus gewoon voor prijs gaan. Want ja die keuzes heb je nu al wel he, ik ga nu voor prijs en uhm met mijn huidige afvalverwerker, maar je hebt bijvoorbeeld een bedrijf in Apeldoorn, van Gerrevink ofzo heette die, en die zijn bijvoorbeeld een heel stuk duurzamer, maar ook daardoor een heel stuk duurder.

2:49 nou ja, wel in gesprek, maar ik denk dat het er wel op uitloopt dat he..... (16967:17282) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nou ja, wel in gesprek, maar ik denk dat het er wel op uitloopt dat het 2 keer zo duur gaat worden. Dus uhm, en het komt in mijn geval gewoon neer op een paar kroegen naast elkaar, dusja dan ben je al gauw 1500 tot 2000 euro meer op jaarbasis kwijt. Dus uhm, dat heb ik er niet voor over, dusja dat is hem eigenlijk.

2:50 nee nee, als zij dat willen doen staat ze dat vrij om mij te gaan stim..... (17446:17633) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee nee, als zij dat willen doen staat ze dat vrij om mij te gaan stimuleren, maar dan zouden ze wel met bepaalde subsidies daarin moeten komen, want ja ieder jaar 1500 euro meer betalen....

2:51 ik denk dat we nu met de kosten rond de 1500 euro zitten, ik kan het b..... (17775:18200) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ik denk dat we nu met de kosten rond de 1500 euro zitten, ik kan het bankbedrag er wel even bij halen.... Even kijken wanneer ze afschrijven, binnen een maand.... Moet even scrollen door de afschrijvingen, 132 euro in de maand momenteel betaal ik eraan, dus uhm op jaarbasis 1200 en $12 \times 32 =$ ongeveer 1500 en 16000 euro. En als ik dat bijvoorbeeld zou doen met zo'n van Gerrevink zou ik het dubbele betalen, misschien wel uitkom.

2:52 ja precies, plus dat ik dan de enige ben die dat gaat doen, ja kijk vi..... (18260:18444) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja precies, plus dat ik dan de enige ben die dat gaat doen, ja kijk vind niet dat je, ja ze zeggen een beter milieu begint bij jezelf maarja je bent als een drup op de gloeiende plaat.

2:53 uhm, nee eigenlijk doet uhm, bij een evenement als Prinsennacht of kon..... (18734:19412) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, nee eigenlijk doet uhm, bij een evenement als Prinsennacht of koningsdag dat bestaat uit iets van 50 horecaondernemers, die allemaal een eigen stukje grond bevoorraden, voor eten en drinken, bijv. op het Caterplein heb je de terras van de confetti, daar heeft de confetti zelf een bar op staan, en alles wat voor hun zaak is en voor hun terras, dat voorzien zij van drank. Stukje verderop zit de zaak, die doet hun eigen terras, en wat er direct voor hun deur zit en zo is het eigenlijk een beetje verdeeld. En in de Kapelstraat werkt dat eigenlijk net zo, je hebt het gedeelte voor café Jeroen, wordt door café Jeroen gedaan, de Olifant doet het gedeelte voor de Olifant.

2:54 uhm, nou ik met café Jeroen heb ik 2 buitenbarren, de olifant heeft er..... (19472:19716) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, nou ik met café Jeroen heb ik 2 buitenbarren, de olifant heeft er 1, Teun heeft er ook 1, stukje verderop zit Alfred kookt, die doet meer een beetje food, maar dat doet hij ook voor zijn deur, en uhm heb je heel vele kleine cateraars hier.

2:55 uhm, of uit dranken, dan moet ook laag alcoholische dranken zijn, maar..... (19780:19955) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, of uit dranken, dan moet ook laag alcoholische dranken zijn, maar daar houdt niemand zich aan, want je kan overal ook gewoon een baco krijgen, maar dat mag officieel niet.

2:56 ja buiten mag het niet. Maar dat wordt al 100 jaar gedoogd. (20011:20071) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja buiten mag het niet. Maar dat wordt al 100 jaar gedoogd.

2:57 ja en dan uhh, hebben we inde Kapelstraat een saté to go, die verkoopt..... (20101:20297) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja en dan uhh, hebben we inde Kapelstraat een saté to go, die verkoopt sateetjes, en we hebben Alfred die kookt ook weer zelf, dat is eigenlijk een beetje wat er verkocht wordt tijdens evenementen.

2:58 uhm, mijn wens is zoveel mogelijk massa, ik wil gewoon heel veel bier..... (20405:20809) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, mijn wens is zoveel mogelijk massa, ik wil gewoon heel veel bier verkopen, en uhm eten vind ik totaal onbelangrijk in dit geheel. Als je het omzetaandeel food hebt ten opzichte van drank is food te verwaarlozen. Dus uh, ik focus echt alleen op de meuk, ik zit helemaal niet op te wachten om nog een pand met hamburgers erbij te gaan doen, want je kunt beter die ruimte gebruiken om drank te verkopen.

2:59 ja ja, de marges op drank zijn gewoon heel goed, en drank daar hou je..... (20880:21353) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja ja, de marges op drank zijn gewoon heel goed, en drank daar hou je nooit van over, er is geen bederving, als je een grote tank bier heb van 1000 liter, als je dan 800 liter op tapt en de overige 200 blijft nog 2 maanden goed, en dat gaat zeker wel op. Ja en als je 500 broodjes hamburger inkoopt, en je verkoopt er maar 300, moet je wel 200 bolletjes weggooien want die kun je niet goed houden. Dusja, wat dat betreft is drank veel makkelijker, ook door de hoge marges.

2:60 alles wordt gewoon op de grond gegooid en ja water, is niet aangeslote..... (21447:21737) - D 2:
Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

alles wordt gewoon op de grond gegooid en ja water, is niet aangesloten op de barren, want we werken met wegwerpplastic, dus die hoeven niet gespoeld te worden, en uh al het afval verdwijnt op de grond en daar komt nachts of ochtends, een veegwagen langs en dan is alles weer mooi opgeruimd.

2:61 ee er zullen ook wat servetjes van eten tussen zitten enzo, maar laten..... (21883:22006) - D 2:
Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ee er zullen ook wat servetjes van eten tussen zitten enzo, maar laten we zeggen dat 99% wel plastic bekertjes is wat er ligt.

2:62 nee, heft ook totaal geen zin, mensen gooien namelijk zachte plastic b..... (22079:22623) - D 2:
Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee, heft ook totaal geen zin, mensen gooien namelijk zachte plastic bekertjes standaard op de grond. En voor de schoonmaak maakt het niet uit. Je kan wel containers neerzetten, en er zal wel iets in gegooid worden. Maar stel er worden 10.000 bekertjes normaal op de grond gegooid, en je zet er afvalbakken neer en dan worden er 2000 niet op de grond gegooid, maarja dan liggen er alsnog 8000 op de grond, dusja daarvoor moet die veegwagen komen en die is net zolang bezig met 8000 bekertjes als 10000 bekertjes. Dus, dat maakt niet zoveel verschil

2:63 nou we hebben buiten geen water verbruik, want die bekertjes hoeven ni..... (22764:22897) - D 2:
Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nou we hebben buiten geen water verbruik, want die bekertjes hoeven niet gespoeld te worden. Dus uhm, waterverbruik is er heel weinig.

2:64 nouja duurzaam is natuurlijk wel de motivatie geweest voor het aanleggen..... (23330:23431) - D 2:
Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nouja duurzaam is natuurlijk wel de motivatie geweest voor het aanleggen van die krachtstroom bronnen.

2:65 nou je, belt een installateur op of die een krachtstroombron, of hij d..... (23500:24357) - D 2:
Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nou je, belt een installateur op of die een krachtstroombron, of hij die aan wil leggen, ik heb ze toevallig in de meterkast zitten, en dan komt het bedrijf dat het licht en geluid bij ons in de straat doet, en die komen met een heel groot stekkerblok, en die sluiten ze aan op de krachtstroom, en daarmee verdelen we, die stroom verdelen ze over de boksen en noem maar op, en dat is een vrije groep, daardoor heb je minder snel storingen, dat de stroom eraf klappt, dus dat werkt goed. Dat is iets wat ik bij café Jeroen 15 jaar geleden, bij de bouw, al direct laten aanleggen. Want ja ik wist wel dat als je evenementen ging doen dat je dan wat meer power nodig hebt dan normaal, en uh ik zag ook wel dat goedkoper zou zijn dan iedere keer een aggregaat huren. Dusja, eigenlijk heb ik wel een optie gedaan die wel duurzaam is en goed is voor je portemonnee.

2:66 nou het derde café had ik het wel kunnen aanleggen, maar we kunnen het..... (24521:24661) - D 2:
Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nou het derde café had ik het wel kunnen aanleggen, maar we kunnen het wel makkelijk met die twee af, dus dat was niet nodig om aan te leggen

2:67 uhm, veel meer is er niet in de Kapelstraat. Voor de rest, legt Alfred..... (24747:24997) - D 2:
Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, veel meer is er niet in de Kapelstraat. Voor de rest, legt Alfred gewoon een verlengsnoertje naar buiten, voor zijn bakplaat, en even kijken, saté to go werken met gasbranders voor hun sateetjes, gasbarbecuetjes, dat was het wel kwa energie daar.

2:68 uhm, ik zie het niet gebeuren, als ik niet ga cateren, dan heb ik geen..... (25256:25821) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, ik zie het niet gebeuren, als ik niet ga cateren, dan heb ik geen interesse meer in het gehele evenement, dus als ik iemand anders bier zou laten verkopen, dan uh dat zie ik gewoon nooit gebeuren haha dat iemand anders dat zou gaan doen. Ik heb er ook geen eisen aan want het gaat gewoon gebeuren. Maar stel ik zou op een andere plek een evenement organiseren, en ik zou alleen evenement organisator zijn, en niet die cateraar, dan gaat het mij ook uiteindelijk nog om waar ik de beste deal mee kan maken, voor prijs/kwaliteit. En niet zozeer voor duurzaamheid.

2:69 nee, wat er nu wel gaande is, heb ik een gesprek gehad met een mevrouw..... (25910:26117) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee, wat er nu wel gaande is, heb ik een gesprek gehad met een mevrouw van de gemeente, over verduurzaming met betrekking tot dingen als plastic bekens enzo, herbruikbare bekens, biologisch afbreekbare bekens

2:70 ja precies, met Elsbeth, maar daar is nog niks uitgekomen, ze zou er n..... (26165:27188) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja precies, met Elsbeth, maar daar is nog niks uitgekomen, ze zou er nog op terugkomen, ze had een bureau, die ons daarbij kon helpen, en daarin kon sturen, en ik heb gezegd dat ik daarvoor open stond, en dat ik het wel prima vond, kijk ik vind opzich om een, als een klein bedrag is dat ik moet uitgeven aan verduurzaming dat vind ik het nog wel oke, maar het moet niet meteen het dubbele zijn. bijv. v Gerrevink vindt ik een heel mooi bedrijf, maar kijk als het nou 10 of 20% duurder was dan mijn huidige afvalverwerker, maarja het is meteen 100% duurder, daarom vind ik dat verschil te groot. En dat is eigenlijk ook zo, met nu werken we met zachte plastic bekens, alleen maar wegwerp, uhm en dat werkt voor ons prima. Het gaat ook om dat het goed werkbaar blijft, en als ons nu wordt opgelegd om met hard plastic bekens moeten gaan werken, kom je met heel veel problemen te zitten. Wij zitten namelijk op een hele kleine ruimte, en al die plastic bekens moeten wel gespoeld worden, en waar gaan we dit in vredesnaam doen?

2:71 ja precies, maar waar ga ik die spoelmachine neerzetten en dat soort d..... (27263:27636) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja precies, maar waar ga ik die spoelmachine neerzetten en dat soort dingen. We zitten in de Kapelstraat, heel erg met ruimtegebrek. En dat maakt het heel lastig, kijk als je op de Zwitsal zit en je hebt drie voetbalvelden aan ruimte, dan is z'n probleem redelijk makkelijk op te lossen. Maar dat is hier niet zo. Ik ben benieuwd wat er allemaal uit gaat komen met Elsbeth.

2:72 ja, daar zijn ze nu net mee begonnen (27833:27868) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja, daar zijn ze nu net mee begonnen

2:73 nee ik merk niks over energieverbruik ofzo (27959:28000) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee ik merk niks over energieverbruik ofzo

2:74 nee eigenlijk niet. (28089:28107) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nee eigenlijk niet.

2:75 nou die catering doe ik zelf, dus uhm mijn kosten bestaan uit de inhuu..... (28214:28517) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nou die catering doe ik zelf, dus uhm mijn kosten bestaan uit de inhuur van alle materialen, tapmaterialen, die inkoop van producten, en mijn personeelskosten. Dat zijn eigenlijk de kosten voor mijn catering. En eigenlijk moet je ook nog uhm, kosten als bijdrage aan het evenement moet je erbij rekenen,.

2:76 nou uhm bijv. Uit artiesten boeken, en daar moet ik aan meebetalen als..... (28565:28802) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

nou uhm bijv. Uit artiesten boeken, en daar moet ik aan meebetalen als horecaondernemers, schoonmaakkosten natuurlijk, beveiliging is een grote kostenpost tijdens evenementen. dusja de kosten om uiteindelijk drankjes te mogen verkopen.....

2:77 uhm, nee dat ik benieuwd ben wat er voor plan gaat komen vanuit de gem..... (29044:29530) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

uhm, nee dat ik benieuwd ben wat er voor plan gaat komen vanuit de gemeente, met die plastic bekken en hoe we dat gaan oplossen, want ik vind milieu dus leuk, maar het moet wel werkbaar blijven, ik zit er niet op te wachten dat ik dingen opgelegd krijg die niet werkbaar zijn, dusja ik hoop dat daar een beetje op gelet wordt, kijk je aan een evenement wat op een zwitsal is en heel veel ruimte is, kun je andere eisen stellen, dan aan evenementen in de binnenstad waar weinig ruimte is

2:78 ja dus ik vind dat ze het per plek bekeken moet worden, hoe ze dat wil..... (29557:30307) - D 2: Interview Jeroen ten Veen uitgeschreven

ja dus ik vind dat ze het per plek bekeken moet worden, hoe ze dat willen oplossen, en ja het is heel makkelijk om te zeggen dat je de kosten bij de horecaondernemer neerlegt, ik vind al dat heel veel kosten bij de horecaondernemer worden neergelegd ook kwa veiligheid bijvoorbeeld, ik vind veiligheid ook een maatschappelijk ding, waarom moet dat alleen.... Ben koningsdag en Prinsennacht wil de overheid en gemeente naartoe dat er allemaal particuliere beveiligers lopen, die door de cafébazen betaald worden, en dat ze zelf zoveel mogelijk buitenspel blijven. Ik vind dat niet helemaal eerlijk, ik vind juist dat er meer politie op straat moet zijn, en dat die beveiliging niet enkel bij horecaondernemers komt te liggen. Dat is eigenlijk het enige.

3:1 ja, ik ben Marcella Wilbrink, eigenaresse van brasserie M'Joy. Uhm, ja..... (112:537) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, ik ben Marcella Wilbrink, eigenaresse van brasserie M'Joy. Uhm, ja zowel lunch als diner, en gevestigd op het Leienplein. Daarnaast ben ik bestuurslid van stichting evenementen op het Leienplein. Die dus overkoepelend alle evenementen op het Leienplein organiseert. En bestuurslid van stichting centrum evenementen Apeldoorn, die is weer overkoepelend over de hele binnenstad van Apeldoorn die de evenementen organiseren.

3:2 eigenlijk, alle evenementen in de binnenstad. (706:751) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

eigenlijk, alle evenementen in de binnenstad.

3:3 uhm, terrassenparade, nacht van Apeldoorn, Pop en Dance, koningsdag, o..... (802:1000) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, terrassenparade, nacht van Apeldoorn, Pop en Dance, koningsdag, oud en nieuw hebben we veel feesten. Dan de niet stads brede evenementen voor het Leienplein. Bok en wild, wat hebben we nog meer?

3:4 ja, dat is specifiek voor het Leienplein ja. En we organiseren daarna..... (1077:1217) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, dat is specifiek voor het Leienplein ja. En we organiseren daarnaast nog wat evenementen, en dat is elk jaar weer wisselend wat we doen.

3:5 uhm, bok en wild, houdt in dat we verschillende taps buiten zetten, me..... (1316:1509) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, bok en wild, houdt in dat we verschillende taps buiten zetten, met minimaal 10 verschillende bokbieren op de taps, en daarnaast serveren we wat wild gerechtjes voor mensen, livebands erbij.

3:6 nou ik ben penningmeester dus ik zorg eigenlijk voor alle administrati..... (1597:1682) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nou ik ben penningmeester dus ik zorg eigenlijk voor alle administratieve handelingen.

3:7 zorgen dat de geldstromen goed verlopen, en daarnaast aanvullen, bijsp..... (1869:1966) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

zorgen dat de geldstromen goed verlopen, en daarnaast aanvullen, bijspringen, en sturen waar nodig

3:8 uhm hier heb ik Engie. (2159:2180) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm hier heb ik Engie.

3:9 nee, op het moment dat we een evenementen hebben op het Leienplein, ko..... (2279:2421) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nee, op het moment dat we een evenementen hebben op het Leienplein, komt de stroom bij tapascafé de Buren vandaan. Ik weet niet wie die hebben.

3:10 ja, het is een huurpand en ik mag inderdaad mijn eigen leverancier daa..... (2550:2630) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, het is een huurpand en ik mag inderdaad mijn eigen leverancier daarin kiezen.

3:11 oh, uhm licht en geluid voornamelijk, podium. (2927:2972) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

oh, uhm licht en geluid voornamelijk, podium.

3:12 uhm, ja en de taps moeten worden aangesloten (3006:3049) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, ja en de taps moeten worden aangesloten

3:13 nee daar is een schatting van gemaakt, en daar is een vast tarief voor..... (3288:3431) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nee daar is een schatting van gemaakt, en daar is een vast tarief voor, dat we daar gebruik van maken, en dat aan de burens betalen, dus zodoende

3:14 uhm, mits dat in de prijs niet te ver afwijkt, dan wel. (3655:3709) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, mits dat in de prijs niet te ver afwijkt, dan wel.

3:15 uhm, ik moet eerlijk zeggen niet heel belangrijk. Nee, het is voor mij..... (3785:4020) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, ik moet eerlijk zeggen niet heel belangrijk. Nee, het is voor mij gewoon het voornaamste dat het licht brand, en dat het podium het doet. Ja, daar hangt een kostenplaatje tegenover, en wie de goedkoopste is die mag het aanbieden.

3:16 ja, dat heb ik wel gedaan toen ik hier overstapte, ja. (4114:4168) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, dat heb ik wel gedaan toen ik hier overstapte, ja.

3:17 uhm in dit geval op bereikbaarheid van de accountmanager, dat is het a..... (4245:4408) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm in dit geval op bereikbaarheid van de accountmanager, dat is het advies wat je erin krijgt. En gewoon de prijs. En duurzaamheid heb ik verder niet naar gekeken.

3:18 nee, daar heb ik geen idee van. Nee maar ik denk dat die daar wel rede..... (4626:4720) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nee, daar heb ik geen idee van. Nee maar ik denk dat die daar wel redelijk hetzelfde in staan.

3:19 de minder Duurzame (4964:4981) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

de minder Duurzame

3:20 nee, totaal niet. (5151:5167) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nee, totaal niet.

3:21 Nee! Ik vind dat de gemeente, ik vind dat een stukje vrije marktwerking..... (5326:5487) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

Nee! Ik vind dat de gemeente, ik vind dat een stukje vrije marktwerking, dat geldt ook voor energie, en ik vind niet dat de gemeente zich daarmee moet bemoeien.

3:22 ja, elke maand krijg ik zo'n mailtje, met een energierapport wat er ve..... (5579:5662) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, elke maand krijg ik zo'n mailtje, met een energierapport wat er verbruikt is.

3:23 ik ga even kijken. ja uhm, ongeveer 25.000 kilowatt per jaar. (5811:5871) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ik ga even kijken. ja uhm, ongeveer 25.000 kilowatt per jaar.

3:24 uhm nou dat is een goeie, uhm 5.500 euro. (5961:6003) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm nou dat is een goeie, uhm 5.500 euro.

3:25 uhm ja, dat doen we soms ook wel, op het moment dat er een koelcontain..... (6082:6249) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm ja, dat doen we soms ook wel, op het moment dat er een koelcontainer moet worden aangesloten achter, en daar zit krachtstroom op, dan hebben we een aggregaat nodig.

3:26 eentje. (6316:6322) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

eentje.

3:27 die zetten we achter een grote koelcontainer neer, en dan zit er een a..... (6385:6528) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

die zetten we achter een grote koelcontainer neer, en dan zit er een aggregaat, die wordt daarbij geleverd. En dat wordt gesponsord door Grolsch

3:28 uhm, ja dat is een hele goeie, dat gaat altijd via Marco. Ik denk dat..... (6722:6817) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, ja dat is een hele goeie, dat gaat altijd via Marco. Ik denk dat jij dat beter weet dan ik.

3:29 zeker, met stads brede evenementen, dan wordt het inderdaad gewoon cen..... (6863:7155) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

zeker, met stads brede evenementen, dan wordt het inderdaad gewoon centrum breed georganiseerd. En op het moment dat we een evenement hebben op het Leienplein zelf, dan zet iedereen z'n container open, en dan worden daar een paar zakken ingegooid en dat is volgens mij voor iedereen Ter Horst.

3:30 ja, op het moment dat je een stads evenement hebben wel ja. (7267:7325) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, op het moment dat je een stads evenement hebben wel ja.

3:31 uhm ,dan moeten we alles in vuilniszakken stoppen, en dan gaan de cont..... (7447:7641) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm ,dan moeten we alles in vuilniszakken stoppen, en dan gaan de containers open, en dan stopt iedereen een paar zakken in z'n container, en dan gaat het gewoon mee met de normale afvalregeling.

3:32 nee, helemaal niks (7685:7702) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nee, helemaal niks

3:33 ja, klopt. (7777:7787) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, klopt.

3:34 in zoverre, dat ik de bult zie liggen aan het eind van de avond, maar..... (7909:8032) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

in zoverre, dat ik de bult zie liggen aan het eind van de avond, maar verder nee.

I: dus eigenlijk praktisch geen inzicht.

3:35 nee eigenlijk niet. Ik weet dat het veel is dat wel (8043:8093) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nee eigenlijk niet. Ik weet dat het veel is dat wel

3:36 nee, totaal niet. (8264:8280) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nee, totaal niet.

3:37 nou, dan nog steeds niet maar ik heb natuurlijk, bijvoorbeeld ik heb a..... (8396:8695) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nou, dan nog steeds niet maar ik heb natuurlijk, bijvoorbeeld ik heb accountancy gestudeerd, en ik heb controle gedaan bij een heel groot afvalbedrijf, en die vinden zelf scheiden ook al de grootste onzin die er is, omdat zij veel makkelijker, goedkoper en efficiënter kunnen doen, dus zo doende nee.

3:38 nee het heeft geen toegevoegde waarde. (8776:8813) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nee het heeft geen toegevoegde waarde.

3:39 ze moeten netjes twee keer in de week de container komen legen, maar v..... (8946:9025) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ze moeten netjes twee keer in de week de container komen legen, maar verder nee.

3:41 nou in zoverre hoe het nu geregeld is, vind ik het wel prima. En dat i..... (9150:9405) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nou in zoverre hoe het nu geregeld is, vind ik het wel prima. En dat is dan met name, ja ochtends vroeg als je weer terugkomt dan is alles netjes schoon, straten zijn geveegd etc. ja dat is het wel belangrijk. Wordt door Circulus geregeld, nou je het zegt.

3:42 nou ja, dat is lastige, maar ik denk uiteindelijk toch dat ik dan op d..... (9860:10105) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nou ja, dat is lastige, maar ik denk uiteindelijk toch dat ik dan op de minder duurzame uitkom. En dan ook weer met hetzelfde verhaal, van scheiden kunnen de afvalverwerkers zelf veel efficiënter, en ik denk dat dat ook een stukje duurzaamheid is

3:43 uhm voor mijn horecagelegenheid wel, daar betaal ik 600 euro per jaar..... (10445:10520) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm voor mijn horecagelegenheid wel, daar betaal ik 600 euro per jaar voor.

3:44 uhm, in zo verre tijdens evenementen nemen we eigenlijk alleen dranken..... (10673:10788) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, in zo verre tijdens evenementen nemen we eigenlijk alleen dranken af, en dat gebeurt allemaal bij Grolsch, ja.

3:45 je hebt evenementen dat het gebeurt, en dan wordt er of bij de Hanos,..... (10878:11162) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

je hebt evenementen dat het gebeurt, en dan wordt er of bij de Hanos, of bij de Sligro of bij de Bitfood wordt er besteld, en afhankelijk van het eten dat we willen aanbieden kijken we welke het beste, wie daar de meest geschikte keuken voor heeft en die gaat dat allemaal klaarmaken.

3:46 met bok en wild is dat dickie, want die heeft een hele grote barbecue..... (11223:11465) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

met bok en wild is dat dickie, want die heeft een hele grote barbecue staan, maar als we dan bijvoorbeeld Linzensoep nodig hebben gaan we naar Diar, want die is natuurlijk Turks gespecialiseerd. Zodoende, komen we elke keer ergens anders uit.

3:47 van de Buren sorry. (11497:11515) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

van de Buren sorry.

3:48 uhm, ja het is geen kant en klare catering, het zijn nog wel producten..... (11608:11949) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, ja het is geen kant en klare catering, het zijn nog wel producten die we zelf nog moeten verwerken, dus ja. We hebben ook wel eens kant en klare erwtensoep ingekocht natuurlijk. Dat zijn gewoon blikken. Dusja, bij bok en wild zetten we gewoon de barbecue neer en dan worden er varkenswangetjes ingekocht of balkenbrij. Heel verschillend.

3:49 uhm, water hebben we niet. Energie komt allemaal bij de burens vandaan..... (12212:12504) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, water hebben we niet. Energie komt allemaal bij de burens vandaan. En dat is ja gewoon je taps aansluiten en de noodzakelijk energie die je hebt, en afval ja er staat een grote doos met een zak erin, en ja daar gaat al het afval in. En dat wordt niet gescheiden, daar is ook geen tijd voor

3:50 uhm, nee eigenlijk niet. Nee. (12644:12672) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, nee eigenlijk niet. Nee.

3:51 nou, dan zou ik toch gaan voor de cateraar met duurzaamheid. (12984:13044) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nou, dan zou ik toch gaan voor de cateraar met duurzaamheid.

3:52 nou omdat het toch iets is wat je gasten graag willen, op het moment d..... (13112:13346) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nou omdat het toch iets is wat je gasten graag willen, op het moment dat je dat dus met catering doet, de producten die je direct aan je gasten aanbiedt is toch dat je dan een bepaalde uitstraling hebt, wat ook wel heel belangrijk is.

3:53 ja precies (13476:13485) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja precies

3:54 ja zeker, uhm dat je toch wel af en toe daar gericht vragen naar krijg..... (13583:14044) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja zeker, uhm dat je toch wel af en toe daar gericht vragen naar krijgt, je hoort natuurlijk in de omgeving en in de vergaderingen de collega's erover, inderdaad biologisch afbreekbare bekken die de gemeente graag wil zien, uhm stukje commentaar van alle plastic bekken die er aan het eind van het evenement liggen, wat natuurlijk ook wel heel veel is. Dus ja je merkt toch wel dat mensen daar veel behoefte aan hebben, en dat ze daar steeds bewuster in worden.

3:55 uhm, nou dat je toch je enkels door de bekken heen moet lopen, dat het..... (14180:14298) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, nou dat je toch je enkels door de bekken heen moet lopen, dat het geen gezicht is, en dat ben ik ook met ze eens.

3:56 nou, in zoverre dat het voor ons nog wel praktisch werkbaar moet blijv..... (14388:14878) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nou, in zoverre dat het voor ons nog wel praktisch werkbaar moet blijven, dus we zijn nu aan het kijken naar een stukje biologisch afbreekbare bekken wat gewoon minder schadelijk is. Uhm, je hebt van die harde plastic bekken die je eventueel zou kunnen recyclen, die je bij Lepeltje Lepeltje ziet dat is bijvoorbeeld, maar dat is voor ons geen optie, dat is niet werkbaar. Want we willen natuurlijk wel gewoon onze afzet behouden, en vandaar dat we naar die andere optie aan het kijken zijn.

3:57 nou, we hebben geen spoelwater. (14962:14993) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nou, we hebben geen spoelwater.

3:58 nou, omdat je dan met slangen moet gaan werken over het plein, en mens..... (15148:15490) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nou, omdat je dan met slangen moet gaan werken over het plein, en mensen daarover heen struikelen, we geen vaste positionering hebben voor de barren, dus het is te realiseren, absoluut, maar ik moet er toch niet aan denken dat je voor elk biertje je glas moet gaan spoelen, dan moet ik 3 man extra personeel neerzetten, als het geen 4 of 5 is.

3:59 ja, en het is gewoon minder praktisch achter de bar, want je staat al..... (15610:15820) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, en het is gewoon minder praktisch achter de bar, want je staat al met heel veel man achter de bar. Als je er dan nog eentje bij gaat zetten, die continue glazen gaat spoelen, ja dat is gewoon niet te doen.

3:60 nee nog steeds niet. (16069:16089) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nee nog steeds niet.

3:61 uhm, nee ik heb niks tegen de maatregel. Absoluut niet. En zeker op ru..... (16176:16640) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, nee ik heb niks tegen de maatregel. Absoluut niet. En zeker op rustige evenementen zou het werkbaar kunnen zijn, maar als ik het heb over een evenement als Prinsennacht en koningsdag als ik kijk wat daar gebeurd op de momenten dat iedereen echt rijen dik voor die bar staat dan moet je gewoon zo snel mogelijk je bier weg kunnen zetten en ook om onrust te voorkomen in je publiek ik denk dat dan gewoon prioriteit heeft dat je alles gewoon snel weg kan zetten.

3:62 ja, zeker gezien dat daar gewoon goede alternatieven voor zijn, absolu..... (16837:16910) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, zeker gezien dat daar gewoon goede alternatieven voor zijn, absoluut.

3:63 uhm, ja ik weet dat ik 1 ondernemer heb, die inderdaad ook, wij zijn s..... (17282:17523) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, ja ik weet dat ik 1 ondernemer heb, die inderdaad ook, wij zijn samen aan het kijken naar die biologisch afbreekbare bekers en de rest heeft zoiets van zoek het uit, gaan we niet doen, het is prima zoals het is en dat houden we graag zo.

3:65 uhm, 30% van mijn afzet. (17754:17777) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, 30% van mijn afzet.

3:66 nou dat is per evenement heel verschillend. (17827:17870) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

nou dat is per evenement heel verschillend.

3:67 ja, nouja het zit vaak tussen de 6.000 en 12.000 euro. (17940:17994) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, nouja het zit vaak tussen de 6.000 en 12.000 euro.

3:68 uhm, drank. En als je dat in percentages gaat vergelijken, dan is het..... (18113:18209) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, drank. En als je dat in percentages gaat vergelijken, dan is het eten echt te verwaarlozen.

3:69 ja dat bieden we wel eens aan, nou ik kan je een voorbeeld geven van h..... (18355:18517) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja dat bieden we wel eens aan, nou ik kan je een voorbeeld geven van het feestje van oud en nieuw. Dan heb je 35.000 euro omzet aan drank, en 1.500 euro aan eten.

3:70 ja, maar dat is puur een stukje service naar je gasten toe, dat je het..... (18580:18659) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, maar dat is puur een stukje service naar je gasten toe, dat je het aanbiedt.

3:71 uhm, Grolsch (18749:18760) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

uhm, Grolsch

3:72 ja, want op het Leienplein werken we eigenlijk zo, we hebben een overk..... (18826:19102) - D 3: Interview Marcella Wilbrink uitgeschreven

ja, want op het Leienplein werken we eigenlijk zo, we hebben een overkoepelende stichting, en als er een evenement is wordt dat vanuit die stichting gedaan. Dus ik heb hier zelf Inbef als leverancier, en op het moment dat we een evenement op het plein hebben wordt dat Grolsch

4:1 haha, voor zover je dat nog niet weet, voor de opname, ik ben Marco Bo..... (109:503) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

haha, voor zover je dat nog niet weet, voor de opname, ik ben Marco Bod, Buro Vrijtijds Werk. Ik organiseer evenementen voor andere organisaties meestal. En uhm onder andere in Apeldoorn centrum, voor stichting centrum evenementen. maar ook voor stichting roots in the woods, en de Veluwe Alliantie en nog een paar andere opdrachtgevers, en daarnaast heb ik een aantal evenementen in eigen beheer

4:2 nou dat verschilt van, kwa bezoekers tussen de 50 en de 50.000 (570:631) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nou dat verschilt van, kwa bezoekers tussen de 50 en de 50.000

4:3 ja precies! Die centrum evenementen daar komen gewoon heel veel bezoek..... (686:840) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja precies! Die centrum evenementen daar komen gewoon heel veel bezoekers op af en we hebben ook wel kleinere evenementen die voor specifiek publiek zijn.

4:4 nou onder andere mystery monument dinner, uhm we doen kleine herfstmar..... (888:1388) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nou onder andere mystery monument dinner, uhm we doen kleine herfstmarkten, daar komen wel iets meer bezoekers op af, maar ook geen tienduizend. Hier in het centrum doen we pop en dance festival, terrassen parade, langs de platenmarkt, daar komen allemaal zon 10 a 15.000 bezoekers op af, nacht van Apeldoorn zon 25 a 30.000 bezoekers, en Prinsennacht en koningsdag spant wel de kroon dat is zon 30 a 35.000 bezoekers op de horecapleinen, en als je koningsdag daarbij telt, dat is nog vele malen meer.

4:5 ik ben meestal een soort van festivalmanager, zakelijk leider of uhm,..... (1584:2146) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ik ben meestal een soort van festivalmanager, zakelijk leider of uhm, festivaldirecteur of hoe je het ook wil noemen. Dus ik stuur eigenlijk altijd een team aan. Dat team stellen we samen, voor zover dat nodig is, dus de ene keer doen we dat met misschien 1 of 2 mensen. En in andere gevallen, zoals roots in the woods zijn er in het voortraject al 5 mensen, een stukje van hun tijd al steeds mee bezig. En uhm, op de dag zelf groeit de organisatie naar een mannetje of tussen de 50 en 100 zon beetje. Dus dat is een beetje hoe we dat doen, aan het roer zegmaar.

4:6 aansturen van de andere teams, zorgen dat andere hun werk kunnen doen,..... (2228:2604) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

aansturen van de andere teams, zorgen dat andere hun werk kunnen doen, wat daar ook bij hoort is de financiën, dus opstellen van de begroting, doen van de betalingen, nacalculatie. Als sprake is van een

subsidie moet er bij de gemeente nog het een en ander worden gedaan bij de aanvraag en bij de oplevering van de evenementen, dus dan moet de subsidie nog vastgesteld worden.

4:7 ja! Heel veel ik doe ook veel met Apeldoorn marketing en centrum manag..... (2670:2746) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja! Heel veel ik doe ook veel met Apeldoorn marketing en centrum management.

4:8 ja ja ja voor centrum management, is dat voor Hella. Tenminste die wer..... (2784:3116) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja ja ja voor centrum management, is dat voor Hella. Tenminste die werkt als centrum manager hier in Apeldoorn. En uh daarvoor doen we onder andere fashion in de korenstraat voor, een midwinter evenement, of winter activiteiten eigenlijk, dus in die zin zit je wel met de mensen om tafel die soort van partij zijn hier in Apeldoorn.

4:9 ja ja, dus dat is voor een heel groot deel zijn dat mijn opdrachtgever..... (3222:3294) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja ja, dus dat is voor een heel groot deel zijn dat mijn opdrachtgevers.

4:10 ja dat verschilt een beetje eigenlijk, de ene keer is dat een iets vri..... (3379:4200) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja dat verschilt een beetje eigenlijk, de ene keer is dat een iets vrijere rol, als alles geregeld is, en de andere kunnen dan lekker hun eigen taak vervullen, dan heb ik niks te doen, en dan ontvang ik vaak wat relaties of dan komen mensen langs en die neem ik dan een rondje mee over het terrein of dat soort dingen, voor de centrum evenementen zit ik eigenlijk altijd hier in het ACEC gebouw, dan hebben we hier een veiligheidsteam, een coördinatieteam. Ze zitten hier aan de tafels met de coördinatoren van de beveiliging, van de politie van de geneeskundige dienst, en dat soort types. En dan monitoren we eigenlijk het gehele evenement vanuit een centrale plek. En als er dan actie ondernemen moet worden, bepalen we hier die actie, en die wordt dan uitgerold over het evenementen terrein. En dat doen dan anderen.

4:11 die vertegenwoordigers organiseren hun eigen activiteiten op hun eigen..... (4317:4617) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

die vertegenwoordigers organiseren hun eigen activiteiten op hun eigen plein. Dus je hebt Jeroen al gesproken, ja die is dan voor de Kapelstraat de locatievertegenwoordiger. En zo heeft elke plein en straat z'n vertegenwoordiger. En met al die vertegenwoordigers sta ik weer in contact op de dag zelf.

4:12 ja, precies bijvoorbeeld. Maar ook als er op Prinsennacht bij het stat..... (4757:5330) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja, precies bijvoorbeeld. Maar ook als er op Prinsennacht bij het station een activiteit heeft is en dat loopt dan ineens hard leeg, omdat het afgelopen is, en dat komt dan ineens allemaal naar het Caterplein, of allemaal naar het centrum toe, dan zie je dat op die locatie niet, maar omdat wij onderweg ook verkeersregelaars hebben staan waar we ook mee in contact staan weten we dan die bezoekersstromen hoe dat allemaal gaat, we kunnen op voorhand al vertellen waar dat allemaal mis gaat over een kwartier ja en dan weten we wat we allemaal voor maatregelen moeten nemen

4:13 ja dan weet je dat je bepaalde maatregelen moet nemen, om bijvoorbeeld..... (5440:5884) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja dan weet je dat je bepaalde maatregelen moet nemen, om bijvoorbeeld bepaalde bezoekersstromen af te laten buigen, dat ze via een andere kant het plein op komen, of dat je zegt we willen niet het publiek hierdoor gaat en op het Caterplein uit komt, maar we laten ze hier, met een aantal middelen afbuigen, zodat ze op het

leienplein uitkomen, omdat daar nog wel ruimte is of meer vluchtwegen zijn. dat het dan daar een veiligere situatie is.

4:14 de pleinen doen dat natuurlijk allemaal zelf, in ieder geval bij de gr..... (6036:6601) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

de pleinen doen dat natuurlijk allemaal zelf, in ieder geval bij de grote evenementen. die halen bijna in alle gevallen de aggregaten bij Vos noodstroom vandaan. Uhm, ja voor uhm andere festivals maak ik ook wel gebruik van uhm 1, 2, 3 machineverhuur. Ik zit even te denken waar we nog meer stroom nodig hebben. Ja omdat ik net zei he, ik doe vaak zelf niet de productie, ik zorg vaak dat andere de productie kunnen doen, en de gene die de productie doet huurt ook de aggregaten in. Naja dat is meestal Vos noodstroom, 1, 2, 3 machineverhuur, en soms ook bredenoord.

4:15 Nou dat verschilt een beetje, kijken het licht eraan hoe groot zo'n ag..... (6668:7074) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

Nou dat verschilt een beetje, kijken het licht eraan hoe groot zo'n aggregaat is, als je een heel groot aggregaat hebt kun je een vrij groot stuk pakken, en het ligt ook aan het type evenement. als je naar de centrum evenement kijken, dan heeft ieder plein zijn eigen stroomvoorziening nodig, want dat ligt toch te ver uit elkaar, dus dan hebben we het over 4 a 5 noodstroomvoorzieningen door de stad heen.

4:16 ja ja ja, dat is niet een beetje dat wordt inderdaad per plein gedaan. (7153:7222) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja ja ja, dat is niet een beetje dat wordt inderdaad per plein gedaan.

4:17 nou wat mij betreft niet, ja ik weet wel waarom we nu hier aan tafel z..... (7296:7941) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nou wat mij betreft niet, ja ik weet wel waarom we nu hier aan tafel zitten. Uhm dat zou weer een andere kant van het verhaal kunnen betekenen. Maar uhm ik zit er niet zo op te wachten om de stroomvoorziening te gaan regelen op die pleinen, zij doen hun eigen productie, ze weten precies wat er nodig is. Geluidsbedrijf daar regelt ook vaak de stroomvoorziening erbij en daar maakt die locatievertegenwoordiger gewoon afspraken over. In het Beekpark maakt Pieter, de producent afspraken over hoeveel stroom er moet komen, en dan betreft Pieter die voorzieningen. Dus dat gebeurt eigenlijk in een laag onder, die ik aanstuur, beslissingen genomen.

4:18 uhm ja eigenlijk gewoon voor de pleinen he, waar stroompunten moet lig..... (8131:8420) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

uhm ja eigenlijk gewoon voor de pleinen he, waar stroompunten moet liggen bijvoorbeeld voor licht en geluid. Daar wordt gebruik gemaakt van noodstroomvoorzieningen, en her en der moet er nog een toilet worden aangesloten, of een gekoelde tap, of een. Maar dan ben je ook wel redelijk rond.

4:19 ja niet, dat wordt helemaal niet gemeten. Nee hoor (8557:8607) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja niet, dat wordt helemaal niet gemeten. Nee hoor

4:20 uhm, ik heb er niks aan. Het maakt bij mij de beslissing niet anders..... (8666:9264) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

uhm, ik heb er niks aan. Het maakt bij mij de beslissing niet anders. Uhm, weet je er moeten gewoon voorzieningen komen, en als er op basis van het lichtplan en geluidsplan, behoefte is aan een aggregaat van 80 KvA. Dan komt er een aggregaat van minimaal 80 KvA. En die, hoe zwaarder die belast wordt hoe meer die verbruikt, en dat is een beetje wat er speelt, dus als je een groter aggregaat neemt, dan kan je dat

uiteindelijk schelen in je dieselgebruik, en uhm als je een kleiner aggregaat neemt, dan moet ie heel lang draaien en dan krijg je waarschijnlijk een iets wat zwaarder diesel verbruik.

4:21 nee, nee betrouwbaarheid. Ze moeten er gewoon zijn, en wat ze leveren..... (9357:9700) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee, nee betrouwbaarheid. Ze moeten er gewoon zijn, en wat ze leveren moet het doen, dat is eigenlijk het enige. En wat we graag willen is als er iets dat er een servicedesk is die we kunnen bellen, in het weekend is natuurlijk vaak het evenement, als er dan niemand bereikbaar is en een aggregaat doet het niet dan heb je een serieus probleem.

4:22 ja, niet tenminste niet door mij. Maar dat komt ook omdat ik zelf die..... (9818:10063) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja, niet tenminste niet door mij. Maar dat komt ook omdat ik zelf die beslissingen niet, ik bepaal eigenlijk niet zelf wie de voorzieningen gaat leveren. Dus die uhm die beslissing neem ik niet. Dus bij mij is dit dan ook geen issue. Omdat ik uh

4:23 nee nee, ik weet het niet, maar ik heb wel een gevoel erbij en ik heb..... (10252:11013) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee nee, ik weet het niet, maar ik heb wel een gevoel erbij en ik heb een gevoel, we hebben vaste afspraken met een vast licht en geluidbedrijf, en dat doen ze al jaren, en dan benaderen ze dat licht en geluid bedrijf weer, en dat bedrijf doet een offerte inclusief stroomvoorziening, en die komt dan gewoon mee met de leverancier van het licht. He dus uhm, ja als er dan gewoon afspraken zijn tussen dat lichtbedrijf en Vos noodstroom, of tussen Pieter als producent van het Beekpark, en 1, 2, 3 machineverhuur, omdat we daar gewoon kortingsafspraken hebben of wat voor reden dan ook. Ja dan komt op basis daarvan zo'n leverancier. Ik denk eerlijk gezegd dat de mate van duurzaamheid en dat soort principes niet heel erg meegenomen wordt, in de hele overweging.

4:24 nee nee, wat ik zei hé, ik doe het zelf niet, als ik het al zelf zou d..... (11611:11872) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee nee, wat ik zei hé, ik doe het zelf niet, als ik het al zelf zou doen dan val ik terug op een producent waar Pieter vaak mee samenwerkt. En ik moet me heel erg vergissen, maar die gaan niet op de mate van duurzaamheid van het uhm middel die beslissing nemen.

4:25 nou, een aggregaat kost geld, en als ondernemers iets willen of organi..... (11997:12847) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nou, een aggregaat kost geld, en als ondernemers iets willen of organisatoren dan is het voorkomen om kosten te maken die niet nodig zijn. even een simpel voorbeeld, als je er vanuit gaat dat een aggregaat 400 euro kost, en je gaat er vanuit dat 3 evenementen doet in een jaar, dan betaal je in totaal aan aggregaten 3 keer 400 euro dus 1200 euro. Op het leienplein licht wel een stroomput, met krachtstroom, maar als je die stroomput wil gaan gebruiken, moet je een bepaalde bedragen betalen, ik weet niet precies hoe dat heet, maar om dat te kunnen gebruiken, daar krijg je een rekeningetje voor. Maar die rekening is per jaar hoger dan als je 3 keer zon aggregaat zou huren. Dus wat doet die ondernemer, die zegt leuk die stroom in de grond, dat kost 1500 euro maar als ik 3 keer zon aggregaat haal kost me dat 1200 euro en dan kiezen ze daarvoor.

4:26 nouja, het gaat er natuurlijk eerst om dat er een stroompunt ligt in d..... (13006:13408) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nouja, het gaat er natuurlijk eerst om dat er een stroompunt ligt in de grond, die aangesloten is, die betrouwbaar is, en onderhouden is en dat soort dingen, en als dat er ligt dan is de volgende overweging dan moeten we allemaal een vastrecht hebben, moet betalen, en dat is hoger dan de inhuur van aggregaten, dan wordt op basis daarvan eigenlijk altijd besloten om gebruik te maken van die aggregaten

4:27 hoe het vaak gaat met het betrekken van zon energieleverancier, joh do..... (13608:13902) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

hoe het vaak gaat met het betrekken van zon energieleverancier, joh doe is een offerte voor zoveel stroomafname, zoveel kabelwerk en zoveel stroompaddenstoelen en verdeelpunten en noem is op. En daar krijg je dan een offerte voor, en dan zegt de product prima doe maar! Dat, en dan is het klaar.

4:28 niet, gewoon elke keer weer. (13965:13993) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

niet, gewoon elke keer weer.

4:29 ja per evenement. (14028:14045) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja per evenement.

4:30 dus het is gewoon een kwestie van leveren wat er gevraagd wordt, en er..... (14197:14412) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

dus het is gewoon een kwestie van leveren wat er gevraagd wordt, en er staan data en locatie, en specificatie van wat er geleverd moet worden, dat staat erin. Maar er is geen contact met onderliggende afspraken ofzo.

4:31 voor uhm in het roots in the woods festival weet ik dat wel, want dat..... (14556:15353) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

voor uhm in het roots in the woods festival weet ik dat wel, want dat is voor 1 locatie, 1 leverancier, 1 afrekening, dat zou ik kunnen uitzoeken en opvragen als ik dat zou willen. Uhm, dat is gewoon de prijs die je uiteindelijk moet betalen aan de leverancier. Uhm, voor centrum evenementen wordt het natuurlijk al een stuk lastiger, want dan heb je natuurlijk al 5 locaties, en 5x een onderliggende afspraak, en uhm daar denk ik zelfs dat de pleinen de afrekening van de energieleverancier niet zien, omdat die ingehuurd wordt via het licht en geluidbedrijf, dus het licht en geluidsbedrijf krijgt gewoon 1, of de licht en horeca Kapelstraat krijgt gewoon 1 prijs van hun licht en geluidsleverancier, inclusief stroom. Daar staan dan het aggregaat op gespecificeerd en het dieselverbruik zo iets.

4:32 ja dat is het. Ik neem aan dat er in de factuur nog wel wat staat over..... (15469:15732) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja dat is het. Ik neem aan dat er in de factuur nog wel wat staat over specificatie van de kosten, anders staat het wel in de offerte, omdat er ook sprake is van uhm verbruik van diesel wat je van tevoren niet kan inschatten. Er zal wel altijd een kosten op staan.

4:33 nee ja werkelijk verbruik. Want vooraf schat je het in, stel je denkt..... (15774:15994) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee ja werkelijk verbruik. Want vooraf schat je het in, stel je denkt dat er een post van 500 euro nodig is voor het verbruik van diesel, nou dat kan dus meer minder of precies gelijk zijn, dus dat zit in de nacalculatie.

4:34 nou ik kan natuurlijk niet zeggen of zij daartoe bereid zijn, ik kan a..... (16173:16344) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nou ik kan natuurlijk niet zeggen of zij daartoe bereid zijn, ik kan alleen zeggen of de horecaondernemers sneller een besluit nemen op basis van prijs, en op duurzaamheid.

4:35 nee precies, ik kan het niet zeggen. Ik heb het gevoel dat het zo is,..... (16417:16588) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee precies, ik kan het niet zeggen. Ik heb het gevoel dat het zo is, meer concurrerend willen inkopen op de prijs dan dat het gaat om concurrerend op zo duurzaam mogelijk.

4:36 uhm, nou ik wou zeggen dat is bijna altijd Circulus maar dat is niet w..... (16836:17139) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

uhm, nou ik wou zeggen dat is bijna altijd Circulus maar dat is niet waar. Voor de centrum evenement maken we gebruik van Circulus-Berkel. Voor Roots in the woods maken we gebruik van van Gerrevink. Dat zijn een beetje de keuzes, waar we tussen kiezen bij de evenementen waar ik verantwoordelijk voor ben

4:37 bij de centrum evenementen wordt afval wél centraal geregeld. eigenlijk..... (17206:17899) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

bij de centrum evenementen wordt afval wél centraal geregeld. eigenlijk zeggen we bij die centrum evenementen, alles wat decentraal moet, gebeurt decentraal, per plein dus, ieder plein regelt zijn podium, eigen artiesten dat ze dus zelf bepalen hoe het podium eruit ziet de ene is groter de andere is kleiner, meer licht extra licht en artiesten en daar zit dan die aggregaten ook bij in, dus dat is heel erg plein gebonden. Omdat het hele centrum vol ligt met afval, niet alleen op de pleinen maar ook in alle straten en ook op de pleinen wellicht normaal. Die hebben de afvalverwerking in ieder geval centraal gedaan. Dus daar maak ik wel de beslissing met welke afvalverwerker we gaan werken

4:38 nee ik regel het gewoon. Ik zorg gewoon dat er afspraken zijn met de a..... (17960:18143) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee ik regel het gewoon. Ik zorg gewoon dat er afspraken zijn met de afvalverwerker zo en zo laat zorg je dat die stad weer schoon is, en dat geldt eigenlijk voor alle evenementen dan.

4:39 nou in die zin hebben ze er invloed op dat uhm, ze hebben er invloed o..... (18266:19049) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nou in die zin hebben ze er invloed op dat uhm, ze hebben er invloed op van dit is helemaal niet wat we willen, dit wordt niet goed gedaan, en in mijn straat hebben ze slecht werk geleverd, ga maar is op zoek naar een alternatief. Maar in de regel gaat dat gewoon goed. Maar ja ik kies vaak voor Circulus-Berkel, dat is ook een financiële reden, omdat Circulus-Berkel ook een contract met de gemeente heeft, en die in het centrum de schoonmaker is, en daardoor is het veel makkelijker om die mensen in te huren, die weten precies alle hoekjes en alle straatjes, alles nisjes, alle portieken waar bier bekertjes in verdwijnen, die gaan met de bladblazer door de struiken heen om de bakers eruit te blazen, en daarna met de grote veegwagen om het op vegen, dus zo gebeurt die schoonmaak

4:40 ja dus dat is lastig. Want die keuze is gemaakt door Pieter, als produ..... (19139:19274) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja dus dat is lastig. Want die keuze is gemaakt door Pieter, als producent van het Beekpark. Uhm, ik denk op geld, hij komt net binnen!

4:41 ja op de kilo he, we kunnen de factuur van Circulus erbij pakken, en d..... (19486:19582) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja op de kilo he, we kunnen de factuur van Circulus erbij pakken, en dan weet je hoeveel het is.

4:42 nouja, aan kilo's niet, ik weet wel dat dat bedrag ongeveer 500 euro i..... (19634:19706) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nouja, aan kilo's niet, ik weet wel dat dat bedrag ongeveer 500 euro is.

**4:43 nee dat is voor roots in het woods wat meer, daar hebben we namelijk o..... (19753:20315) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt**

nee dat is voor roots in het woods wat meer, daar hebben we namelijk ook containers staan, grote containers, kleine containers, en in het centrum gebruiken we een andere manier van schoonmaken, gooi alles maar van je af, en het wordt schoongemaakt met de bladblazers en de veegwagens. En bij roots in the woods zit je natuurlijk bij het gras, en wil je dan al die bekers niet in het gras hebben liggen. Dus daarom hebben we daar veel containers nodig. en dan liggen de kosten bij van Gerrevink op ongeveer 700 euro en voor een centrum evenement ongeveer 500 euro.

**4:44 nouja, eigenlijk nemen we gewoon een centrale post op, schoonmaak. Net..... (20382:20830) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt**

nouja, eigenlijk nemen we gewoon een centrale post op, schoonmaak. Net zoals EHBO dat is ook overal nodig, dus dat regelen we eigenlijk ook centraal, fotografie is ook zoiets nemen we ook door de hele stad en ook in 1 keer mee, en de vergunning ook zoiets nemen we in 1 keer mee, dus er is gewoon een post aan algemene kosten, en die algemene kosten worden versmeerd over de evenementen die we doen. He dus, wat was je vraag ook alweer die je stelde

**4:45 ja nou, in de totale hoeveelheid hebben we wel inzicht in, alleen de p..... (20932:21188) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt**

ja nou, in de totale hoeveelheid hebben we wel inzicht in, alleen de pleinen zelf niet. Je kan ook niet zien hoeveel dat per plein is zegmaar, dus Jeroen (Ten Veen) weet niet hoeveel er aan afval in zijn straat geproduceerd wordt. Daar gaat het buiten om.

**4:46 ja, alles wat centraal kan, en wat ook logisch is om centraal te doen,..... (21409:21552) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt**

ja, alles wat centraal kan, en wat ook logisch is om centraal te doen, doen we ook centraal. Alles wat decentraal moet houden we dan centraal.

**4:47 ja ik uhm, ik wil voorkomen dat ik het hele evenement regel voor al di..... (21671:22183) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt**

ja ik uhm, ik wil voorkomen dat ik het hele evenement regel voor al die pleinen, ik heb natuurlijk ook gewoon een bedrijf met meerdere opdrachten, ik besteed een bepaald aantal uren aan de organisatie van de centrum evenementen, en daar zijn afspraken over gemaakt wat ik wel doe en wat ik niet doe, als ik alle evenementen ook het programma, het podium en de stroomvoorziening moet regelen, en de bars, afspraken met leveranciers daar, met horeca, de bierleverancier dat gaat niet, dat zou de spuigaten uitlopen.

**4:48 uhm, wat voor ons belangrijk is, is dat ze het centrum kennen, zodat z..... (22373:23108) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt**

uhm, wat voor ons belangrijk is, is dat ze het centrum kennen, zodat ze ja wat ik net zei he, dat ze weten in welke struikjes, makkelijk de bekertjes terecht komen, dat ze, wat voor ons ook meespeelt dat we een leverancier hebben die ook voor de gemeente schoonmaakt. Want ja we hebben hier een evenement en er wordt toch al schoongemaakt op zaterdagochtend, dan pakken zij even de pleinen mee en is dat een ander bedrag dan als de leverancier die niet in het centrum werkt, tegelijk met de leverancier namens de gemeente die wel in het centrum werkt, dat zou heel raar zijn. dan is het ook makkelijker kiezen voor 1 leverancier. Die pikt alles in 1 keer mee, en dat is ook voor de kwaliteit beter van de schoonmaak, en voor de factuur.

**4:49 naja schoon is schoon, het moet gewoon schoon zijn. of je dat nou met..... (23323:23469) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt**

naja schoon is schoon, het moet gewoon schoon zijn. of je dat nou met uhm een handbezem doen of met een veegwagen, dat moeten ze lekker zelf weten.

4:50 nee daar zitten verder geen onderliggende principes achter ofzo. (23535:23598) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee daar zitten verder geen onderliggende principes achter ofzo.

4:51 nee, nee er wordt alleen gezegd dat het moet gebeuren (23756:23808) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee, nee er wordt alleen gezegd dat het moet gebeuren

4:52 Nou, omdat ik met van Gerrevink eigenlijk wel een hele goede relatie h..... (23962:24095) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

Nou, omdat ik met van Gerrevink eigenlijk wel een hele goede relatie heb opgebouwd, en zij zijn wat innovatiever op recycling enzo he,

4:53 nee want ik zie afval staan, en dat is nog wel een dingetje, eigenlijk..... (24320:24729) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee want ik zie afval staan, en dat is nog wel een dingetje, eigenlijk is het niet te recyclen, daar moet je echt vanaf de voorkant beginnen met wat voor afval je het terrein op sleept. Dan kun je nog kiezen, en dat van Gerrevink is het in zoverre voor mij, dat ik een beetje in mijn optiek, niet helemaal actueel zijn, dus toevallig ben ik, toevallig gister nog, met een aantal andere bedrijven aangeschreven.

4:54 nou een paar jaar geleden waren ze dat dus wel, en ik weet dat zij daa..... (24806:25843) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nou een paar jaar geleden waren ze dat dus wel, en ik weet dat zij daar aan de industriële kant heel erg mee bezig zijn, dus dat ze echt wel hun onderzoek doen, maar op evenementen gebied is het gewoon een discipline aan het worden. Hier hebben zij wat meer, maar ik ben ook nog niet uitgezocht want ik moet ook nog het antwoord van die anderen krijgen. Maar dit is gewoon rondom afval, tegenwoordig grondstof, is een hoop te doen. Maar bij een ander festival, waar van Gerrevink ook altijd kwam, keken ze wat gaan we het terrein opbrengen, zodat je weet wat uiteindelijk het afval gaat worden. Ik heb waarschijnlijk ook nog wel andere afvalstoffen, want diesel is ook een afvalstof, behalve dat je hem niet mee naar huis kan nemen, je gooit het hem de lucht in, maar in die trend ben ik bezig met blauwe diesel, de evenementen die ik voortaan doe, doe ik op blauwe diesel. Dat is klimaatneutraal, dat is biologisch afbreekbaar materiaal. volgens mij moet je het nog steeds niet lekken in je park, maar hey dat is geen fossiele brandstof.

4:55 ja ik heb weer een paar aggregaten staan, en het lijkt me tof om te ku..... (25877:26032) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja ik heb weer een paar aggregaten staan, en het lijkt me tof om te kunnen zeggen, we doen het op die manier. Dus zo, maar ik weet niet of dat relevant is.

4:56 nee nee, naja wat net gebeurde dat is precies hoe de vork in de steel..... (26742:26991) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee nee, naja wat net gebeurde dat is precies hoe de vork in de steel zit. Pieter werkt voor roots in het woods festival, pieter zorgt voor de productie, dus hij neemt de beslissingen, dus zolang pieter weet wat hij doet, dan neemt hij die beslissing

4:57 uhm naja ik denk dat je voor roots in the woods festival, misschien ev..... (27098:27641) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

uhm naja ik denk dat je voor roots in the woods festival, misschien even af moet gaan op wat pieter zegt, dan zeg ik joh, ik weet dat pieter daar serieus mee bezig is, dus ik vertrouw erop dat de beslissing die hij neemt de goede beslissing is. En afvalverwerker voor het centrum heb ik net gezegd, he, dan val ik lichtelijk in de herhaling, omdat Circulus het centrum sowieso al schoonmaakt, is het voor mij veel interessanter om hem erbij te nemen voor de aanvullende schoonmaak. En dat is dan ook degene die het afval uiteindelijk verwerkt.

4:58 nee, naja er wordt in het beekpark, wordt bij het roots in the woods f..... (27805:27952) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

nee, naja er wordt in het beekpark, wordt bij het roots in the woods festival worden gescheiden afvalpunten neergezet. Dus in die zin heb je wel uhm

4:59 ja door van Gerrevink, dus in die zin heb je wel functie dat mensen ku..... (27995:28372) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

ja door van Gerrevink, dus in die zin heb je wel functie dat mensen kunnen zien dat het belangrijk is, maar dat gebeurt natuurlijk thuis in Apeldoorn ook in elk huishouden, daar is Apeldoorn natuurlijk sowieso mee bezig. Uhm, bij centrum evenementen is dat helemaal niet. Naja er staan wat prullenbakken in het centrum en voor de rest uhm gooit iedereen de spullen van zich af.

4:60 nee nee ze maken gewoon gebruik van de prullenbakken die er normaal ge..... (28465:28577) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

nee nee ze maken gewoon gebruik van de prullenbakken die er normaal gesproken staan he, en daar is dat ook niet.

4:61 nouja dat zijn natuurlijk extra, na het evenement ligt misschien wel v..... (28627:28731) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

nouja dat zijn natuurlijk extra, na het evenement ligt misschien wel voor 500 euro aan afval op de grond,

4:62 aha maarja die bekertjes, kijk zodra je een plek hebt om je bekertje n..... (28762:28938) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

aha maarja die bekertjes, kijk zodra je een plek hebt om je bekertje neer kunt zetten, zet je hem daar even neer. Maar als dat plekje er niet is gooi je hem gewoon op de grond.

4:63 niet, niet ja wat ik zeg de afvalverwerker die keuze wordt niet gemaakt..... (29083:29206) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

niet, niet ja wat ik zeg de afvalverwerker die keuze wordt niet gemaakt aan de voorkant, uhm Pieter is daar wel mee bezig.

4:64 nee klopt, er is niet echt een afvalcontract ook, er staat alleen wat,..... (29395:29893) - D 4: Interview
Marco Bod uitgetypt

nee klopt, er is niet echt een afvalcontract ook, er staat alleen wat, wanneer schoongemaakt moet worden, een soort van dienstverleningsovereenkomst, dat klinkt wel heel erg zwaar, het is gewoon een mailtje, met dan en dan komen we die en die pleinen schoonmaken, om zo en zo laat, en dan zorgen we dat het op dat en dat tijdstip opgeleverd is. En als je vrijdag een evenement hebt, wil je dat het zaterdag weer schoon is, want dan is de stad weer geopend. Dat is wat er in feite wordt afgesproken.

4:65 ja, dat vind ik een hele moeilijke om te beantwoorden nog. En dat heeft..... (30365:30842) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

ja, dat vind ik een hele moeilijke om te beantwoorden nog. En dat heeft er mee te maken, omdat ik jou ook wilde begeleiden omdat ik vind ik er te weinig inzit, en op die manier er zelf ook gewoon meer van te leren. Uhm, het is natuurlijk nu een issue, binnenkort hebben we workshops, daar hebben we laatst een voorschotje van gehad, waar jij ook bij was. Ik vind het heel moeilijk om daar nu ja of nee op te zeggen, ik denk niet dat het antwoord geen nee meer kan zijn zegmaar.

4:66 ja ja, en of die dwang goed slecht is, dat weet ik niet, maar dat die..... (30908:31109) - D 4: Interview
Marco Bod uitgetypt

ja ja, en of die dwang goed slecht is, dat weet ik niet, maar dat die dwang er gaat komen lijkt wel zeker, maar wat mij betreft is dat pas iets dat heel recent, ik wist dat tot vorige maand nog niet.

4:67 dat wordt allemaal geregeld door de pleinen zelf, als er op hun plein..... (31318:31605) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

dat wordt allemaal geregeld door de pleinen zelf, als er op hun plein iets moet komen wat ze, uhm stel je voor op het Leienplein die hebben altijd 1 of 2 foodcaterers erbij, een loempiakraam en een hamburgertent, dan doen zij dat zelf, dat gebeurt niet centraal dat gebeurt decentraal.

4:68 nou wat mij betreft, niet per se, maar als de centrum evenementen gaan..... (31695:32334) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

nou wat mij betreft, niet per se, maar als de centrum evenementen gaan groeien, dan uhm zouden we ook meer aandacht kunnen besteden aan food, aan de andere kant we organiseren de evenementen om de ondernemers in het centrum, een graantje daarvan mee te laten pikken en die hebben er natuurlijk belang bij dat het lekker druk is, en uhm dan zou het plaatsen van nieuwe horeca van buiten de stad bijvoorbeeld, zou uhm klaar zijn, ik denk dat we het voorlopig gewoon gaan doen met de horeca die er zit, en als ze op plekken waar geen horeca zit dat aan willen vullen nou dan prima uhm, bijvoorbeeld op het Leienplein, zit geen frietzaak ofzo.

4:69 nee, ja er zijn afspraken gemaakt dat de pleinen dat zelf doen, dat is..... (32408:32483) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

nee, ja er zijn afspraken gemaakt dat de pleinen dat zelf doen, dat is het.

4:70 nou dat is uhm, loempiakraam, hamburgerkraam, soms staat er een lokale..... (32601:32778) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

nou dat is uhm, loempiakraam, hamburgerkraam, soms staat er een lokale ondernemer die pizza's verkoopt, die verkoopt dan pizzapunten vanuit een authentieke pizzapunten bakoven.

4:71 nee wij niet, als centrum evenementen hebben we dat niet. Voor roots i..... (32870:33087) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

nee wij niet, als centrum evenementen hebben we dat niet. Voor roots in het woods hebben we dat wel, dan willen we heel graag dat de catering aansluiten bij dat pure wilde avontuurlijke karakter van de Veluwe zegmaar.

4:72 ja ja op het thema gebaseerd. En uhm, kijk daar hoort plastic al niet..... (33137:33508) - D 4:
Interview Marco Bod uitgetypt

ja ja op het thema gebaseerd. En uhm, kijk daar hoort plastic al niet bij. Als cateraars bij ons bij roots in the woods met plastic bordjes komen, vinden we dat minder tof. Maar omdat we de cateraars al uitzoeken omdat ze wat met natuur enzo hebben, zijn dat al vaak al cateraars die bewust kiezen voor houten roerstaafjes of afbreekbare materialen, biologisch producten.

4:73 nee, het zijn vooral de foodtrucks die er staan (33617:33663) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee, het zijn vooral de foodtrucks die er staan

4:74 nee, daar kijken we niet naar. Als er aan achterkant, als ze hele leuk..... (33712:33977) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee, daar kijken we niet naar. Als er aan achterkant, als ze hele leuke biologisch breekbare bakjes hebben aan de voorkant, en aan de achterkant komt dat gewoon in drie dubbel verpakte plastic zakken binnen, dan zien wij dat niet. En daar controleren we ook niet op.

4:75 nou niet eigenlijk. (34138:34156) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nou niet eigenlijk.

4:76 als ik eerlijk ben, gaat het er nu nog om hoe de voorkant eruit ziet,..... (34462:34883) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

als ik eerlijk ben, gaat het er nu nog om hoe de voorkant eruit ziet, en niet zozeer hoe de achterkant eruit ziet, als de frietboer een hele mooie natuurlijk uitzijnde verkoopwagen heeft, en hij zegt dat hij biologische aardappels verwerkt in biologische friet, dan vind ik dat aan de voorkant heel mooi, maar als hij dat bakt in hele vervuilde olie, en met 16 lagen plastic erom heen, moet ik eerlijk zeggen dat me dat

4:77 nou naja, los van het feit wat je belangrijk zou moeten vinden. Is hoe..... (35117:35299) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nou naja, los van het feit wat je belangrijk zou moeten vinden. Is hoe het in de praktijk gaat, is vooral de wijze van presenteren belangrijker wordt gevonden dan het hele plaatje.

4:78 nee nee, net zoals met de andere leverancier, staat er vooral beschrev..... (35440:35650) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee nee, net zoals met de andere leverancier, staat er vooral beschreven wat de prestatie moet zijn, uhm hoelaat ze er moeten zijn, hoeveel dagen ze er moeten zijn, uhm en financiële afspraken, maar niet zozeer

4:79 nee, tenzij Pieter dat voor roots in the woods wel doet, maar ik weet..... (35729:36046) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee, tenzij Pieter dat voor roots in the woods wel doet, maar ik weet zeker dat het voor de centrum evenementen niet geldt, en ook daarvoor geldt ik heb daar zelf in die zin niet mee te maken, dat ik alleen die mensen aanstuur die daar wel mee te maken hebben, en in die lijn zit verder niet dat daarop wordt gestuurd

4:80 daarvoor geldt het zelfde als voor afval, op een gegeven moment kunnen..... (36109:36228) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

daarvoor geldt het zelfde als voor afval, op een gegeven moment kunnen we er niet meer omheen, dat gaat gewoon gebeuren.

4:81 ja ja (36369:36374) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja ja

4:82 ja leiver niet, maar als dat het gevolg is, is natuurlijk de volgende..... (36430:37132) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

ja leiver niet, maar als dat het gevolg is, is natuurlijk de volgende vraag hoeveel scheelt dat dan en kan het er dan nog uit. Want dat is natuurlijk vooral in opdracht van uhm, omdat ik voor andere organisaties werk, en dan is het vooral vanuit de portemonnee van die andere organisaties, ben ik natuurlijk ook afhankelijk van in hoeverre die organisatie daarin mee wil gaan. Als ik bij de stichting centrum evenementen adviseer om alle duurzaamheidsmaatregelen door te voeren die worden geadviseerd, dat betekent dat de evenementen met zoveel extra kosten te maken krijgen dat die stichting zegt joh het is voor ons niet meer rendabel en we trekken de stekker eruit. En dan gaat dat buiten mij om.

4:83 nee ik weet alleen wat zijn omzet is. En een klein stukje van die omze..... (37432:37591) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nee ik weet alleen wat zijn omzet is. En een klein stukje van die omzet krijg ik, en dat is de enige reden dat ik ene beetje weet hoeveel hij verdient zegmaar.

4:84 nou dat verschilt per festival, bij roots in the woods hebben we het o..... (37714:37831) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

nou dat verschilt per festival, bij roots in the woods hebben we het over zon 20 tot 25.000 euro. In drie dagen tijd.

4:85 uhm, ja uiteindelijk stel dat we besluiten dat we centraal zullen besl..... (38386:39040) - D 4: Interview Marco Bod uitgetypt

uhm, ja uiteindelijk stel dat we besluiten dat we centraal zullen beslissen, hoe meer er centraal wordt gedaan hoe meer het naar mij schuift, hoe meer ik die beslissing kan nemen, maar zolang dat soort dingen decentraal worden gedaan, dus door de pleinen zelf, heb ik daar heel weinig in te zeggen, als zij niet willen wie kan ze dan verplichten, en dat kan de gemeente wel. Dus er moeten meer regels komen zodat het voor hun interessanter wordt om het wel te gaan doen. En uhm, dan zal het er waarschijnlijk op neerkomen dat zij dat waarschijnlijk zelf moeten gaan doen en dat er dan ook hogere kosten bijkomen, op het plein dus en niet zozeer voor mij.

5:1 ja ik ben Tim Huiskamp, ik werk nu 5 à 6 bij de Gigant, uhm voormalig..... (112:510) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja ik ben Tim Huiskamp, ik werk nu 5 à 6 bij de Gigant, uhm voormalig Gigant pop podium filmtheater, sinds 2 jaar gefuseerd met oud markant. Ik ben op dit moment de horecamanager, daarvoor floormanager geweest, daarvoor in de horeca gewerkt, stage gelopen in de marketing, dus van alles wat. Op dit moment verantwoordelijk voor alles wat eigenlijk proportioneel op de vloer naja van toepassing is.

5:2 uhm, contact met de leveranciers van de, de drank leveranciers, inkoop..... (566:833) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, contact met de leveranciers van de, de drank leveranciers, inkoopbeleid marges, voorraad, het beleid van de horeca, bedenken van het assortiment, deels organiseren en regelen van de vergunningen voor buiten ons pand evenementen.

I: vergunningen voor wat precies?

5:3 stadsoases, buitenfilm, uhm koningsdag, dus deels vanuit buro Vrijetij..... (840:938) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

stadsoases, buitenfilm, uhm koningsdag, dus deels vanuit buro Vrijetijdswerk, alleen contact doe ik

5:4 ja, in de zomer doen we altijd 8 keer een buiten film achter op het fo..... (1010:1296) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja, in de zomer doen we altijd 8 keer een buiten film achter op het forekenplein, en daarvoor vragen we gewoon 8 keer een vergunning aan, eigenlijk 1 keer voor 8 edities buitenfilm, en we vragen altijd 1 keer een vergunning voor 8 keer stadsoase. En dat is op het plein achter het pand.

5:5 uhm buiten film zon 100 tot 150 per editie. En dat is ook het max aant..... (1347:1645) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm buiten film zon 100 tot 150 per editie. En dat is ook het max aantal dat we seated daar kwijt kunnen. En de stadsoase verschilt tussen de 400 en 700 per zondag. En dat is lastig te schatten, omdat het vrij toegankelijk evenementen is, iedereen loopt in en uit en daarom houden wij het niet bij.

5:6 als je een ticketverkoop hebt, dan scan je de tickets en dan weet je h..... (1700:1939) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

als je een ticketverkoop hebt, dan scan je de tickets en dan weet je hoeveel mensen er zijn geweest. Maar bij stadsoase is het een beetje schattig, maar uit ervaring kunnen we dat wel redelijk schatten. Dus dat is wel zon beetje wat ik doe.

5:7 uhm ja Prinsennacht, koningsdag, stadsoase, buitenfilm en af en toe or..... (2190:2336) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm ja Prinsennacht, koningsdag, stadsoase, buitenfilm en af en toe organiseren we op het Zwitsel deciliter, deciliter outdoor, eigenlijk indoor

5:8 ja precies dat is een technofestival. En drakenboot doen wij de, doen..... (2380:2800) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja precies dat is een technofestival. En drakenboot doen wij de, doen wij bij een van de area's toen wij een stage hosting, dus facilitair doen we daar niks, we programmeren alleen een podium. En daarnaast doen we de hele programmering van roots in the woods in het beekpark de afgelopen jaren. Maar zijn we daar opzich facilitair, we zijn geen vergunninghouder, we organiseren alleen in opdracht van roots in the woods.

5:9 ja Pieter Peerbolte inderdaad. Dat zijn eigenlijk alle evenementen die..... (2861:2958) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja Pieter Peerbolte inderdaad. Dat zijn eigenlijk alle evenementen die we doen buiten de gigant.

5:10 bij de stadsoase en buitenfilm het vergunningstraject, en uhm alles wa..... (3033:3465) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

bij de stadsoase en buitenfilm het vergunningstraject, en uhm alles wat te maken heeft met het veiligheidsplan, inkoop, assortiment, personeel, de hele draaiboek alles wat erbij komt kijken, en dan vooral bij stadsoase en buitenfilm en koningsdag Prinsennacht, loopt de vergunning voor het hele centrum, alleen binnen die vergunning ben ik dan wel weer verantwoordelijk voor inkoopassortiment, personeel het hele uitvoerende gedeelte

5:11 haha, nou als ik het in de voorbereiding goed heb gedaan, hoef ik zo m..... (3590:4235) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

haha, nou als ik het in de voorbereiding goed heb gedaan, hoef ik zo min mogelijk te doen op de dag zelf haha, dat is mijn insteek. Als ik de hele dag op mijn kont kan zitten op de dag zelf, dan heb ik het goed gedaan. En dat uhm vaak hou ik mijn handen zoveel mogelijk vrij, en het enige wat ik op die dagen zelf vaak doe, is HRM bijsturen, dus ik heb geen vaste rol geen vaste taken, maar mocht er in het team vragen zijn, of twijfels staan, dan hak ik de knopen door en verder probeer ik mijn handen eigenlijk zoveel mogelijk vrij te houden van hey wat werkt op de dag wel en wat werkt niet. En wat wel werkt neem ik mee voor het jaar daarop.

5:12 uhm, kan ik niet beantwoord want het pand waar wij inzitten, wordt nie..... (4518:4673) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, kan ik niet beantwoord want het pand waar wij inzitten, wordt niet beheerd door ons, accres is pand beheerder, dus die sluit ook de energiecontracten.

5:13 ja wij huren het hele pand, en we zijn ook de enige huurder, maar wij..... (4715:5068) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja wij huren het hele pand, en we zijn ook de enige huurder, maar wij zitten niet tussen de welke energieleverancier accres het afneemt. Wij hebben wel, wij geven wel input van hey joh welke richting willen we op met onze energie, of met welke verbruik, moeten we minimaal aan kunnen in het pand, maar welke energieleverancier er precies is weet ik niet

5:14 nou zelfde alle stroom die wij gebruiken komt uit het pand, dus wij kl..... (5219:5497) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nou zelfde alle stroom die wij gebruiken komt uit het pand, dus wij klikken hier binnen gewoon in, en leggen de kabels naar buiten, en dat is omdat de meest evenementen die wij ook zelf organiseren rondom ons pand zijn, gebruiken wij dezelfde stroom als die wij binnen gebruiken.

5:15 uhm, techno huren wij de zaal ook, en de stroom die daar ligt daar zit..... (5585:5986) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, techno huren wij de zaal ook, en de stroom die daar ligt daar zitten stopkasten in, en we huren de zal en we weten hoeveel aansluitpunten in het pand aanwezig zijn, maar wij huren dat energiecontract ook niet, wij hebben daar ook geen extra aggregaten gehuurd. Wij hebben het gedaan met de aansluitingen die daar in het pand aanwezig zijn, en daar kan ik dus verder niet zoveel antwoord op geven.

5:16 nou licht vreet flink wat, er ligt 2 keer 64 en 2 keer 34 ampère ligt..... (6125:6664) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nou licht vreet flink wat, er ligt 2 keer 64 en 2 keer 34 ampère ligt er volgens mij, in die hal en dat is al redelijk wat dat is al vrij fors. Daar hebben wij de hele productie op kunnen draaien, en dat is een productie van 500 tot 700 man techno. Stage, geluid, licht, bar en alles en daar hebben wij het mee gedaan, maar je kan redelijk wat met de energie of met de aansluitpunten die daar liggen. Maar wij hebben geen laatste jaren, producties gedaan waar we echt energie, hebben moet inhuren, extra wat buiten de locatie aanwezig was.

5:17 uhm, het grootste stroomvreters die bij ons aanwezig zijn, is toch de..... (6889:7287) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, het grootste stroomvreters die bij ons aanwezig zijn, is toch de podia, licht, geluid, en de bars, en dan de bars valt nog mee in vergelijking met het podium, maar het licht en geluid hebben redelijk wat nodig, dat

zijn de grootste verbruikers qua stroom, en vooral als je lichtshows hebt en een led wall hebt, en een flinke set versterkers hebt voor je geluid dat zijn de grote stroomvreters.

5:18 uhm, wij in dat opzicht vrij weinig. Want de stroom zit gewoon bij onz..... (7410:7710) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, wij in dat opzicht vrij weinig. Want de stroom zit gewoon bij onze huur in, en we verbruiken gewoon zoveel we nodig hebben, en binnen onze huurcontract is dat gewoon afgedekt, dus wij kijken hoeven daar niet per se na elke evenement naar te kijken. Dat maakt het voor ons een stukje makkelijker.

5:19 ja zeker omdat wij een culturele instelling zijn met een subsidie vanu..... (7945:8484) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja zeker omdat wij een culturele instelling zijn met een subsidie vanuit de gemeente, uhm en wij dus eigenlijk qua duurzaamheid altijd vind ik uh deels haantje de voorste moeten zijn, en het goede voorbeeld moeten geven, waarin de gemeente altijd op 1 staat die het beste voorbeeld moeten geven, maar wij vallen onder een culturele en maatschappelijk instelling, maar dat speelt zeker mee. En dat doet het nu ook al, alleen niet direct nu al op de energiemaatschappij, maar wel in het hele bedrijf, en ook accres is daar nu druk mee bezig.

5:20 nou hierboven op het pand liggen hele lappen aan zonnepalen, en er is..... (8516:8783) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nou hierboven op het pand liggen hele lappen aan zonnepalen, en er is een moet ik het goed zeggen, en er is een hele warmtepompinstallatie voor het hele pand, dus alle warmte die uit het pand trekt vangt die op, en wordt weer opnieuw gebruikt om het pand te verwarmen.

5:21 uhm, nou er kan nog heel veel gedaan worden, in die zin toen het gebou..... (8853:9290) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, nou er kan nog heel veel gedaan worden, in die zin toen het gebouwd werd in 1995, uhm niet is gebouwd voor de duurzaamheid, dus de installaties worden vervangen, worden gelijk met een duurzame optie vervangen, alleen het pand is heel groot en heeft ook nog heel veel haken en ogen om het echt nog een stuk te verduurzamen, isolatie is bijvoorbeeld iets waar het pand niet goed op is ingericht, veel glas veel deuren, uhm tochtieren.

5:22 ja we hebben opzich wel overal dubbel glas, maar we hebben heel veel d..... (9476:10186) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja we hebben opzich wel overal dubbel glas, maar we hebben heel veel deuren in het pand, naar buiten, en ook heel veel luiken, ramen we hebben meer dan 40 lokalen, met heel veel ramen en deuren en als 1 docent het vergeet dicht te doen. Heb je al heel veel ramen opeens taan. Dus in dat stuk daar zit in de toekomst nog wel heel veel verbetering in. Maar in principe alles wat er wordt vervangen, wordt vanuit accres en ook vanuit de gigant en ik verwacht ook zeker vanuit de gemeente wel, het hele stuk duurzaamheid in meegenomen, op het moment bijvoorbeeld dat er nu ergens een lamp kapotgaat ergens, vervangt accres die, en die doet dat met een led lamp. In plaats van een gloeilamp, of een hallogeen lamp.

5:23 ja dan moet je in ieder geval het beste voorbeeld geven.in ieder geval..... (10380:10534) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja dan moet je in ieder geval het beste voorbeeld geven.in ieder geval je best doen en laten zien dat je ermee bezig bent. En daar ook serieus mee om gaan.

5:24 uhm, als ik het voor het zeggen had, had ik de duurzame optie gekozen..... (10806:10978) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, als ik het voor het zeggen had, had ik de duurzame optie gekozen. Uhm maar dat is niet aan de gigant. Dat is echt aan onze verhuurder accres om die beslissing te manke.

5:25 voor onze organisatie, hebben we een aantal doelstellingen dat we alle..... (11049:11285) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

voor onze organisatie, hebben we een aantal doelstellingen dat we alle opties overwegen, dat we de duurzame opties eigenlijk altijd als eerst overwegen in het gehele proces, dat doen we buiten om energie eigenlijk met alle processen wel.

5:26 oh dat durf ik niet te zeggen omdat ik echt geen inzicht heb in de ene..... (11388:11503) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

oh dat durf ik niet te zeggen omdat ik echt geen inzicht heb in de energie op dit moment, dus dat weet ik echt niet.

5:27 wij niet, accres misschien, maar wij niet. Dus ik weet dat niet. Dat m..... (11689:11794) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

wij niet, accres misschien, maar wij niet. Dus ik weet dat niet. Dat moet echt de verhuurder beantwoorden.

5:28 ja, ze zijn er nu mee bezig, nouja we zijn nu op de eerste info avond..... (11936:12172) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja, ze zijn er nu mee bezig, nouja we zijn nu op de eerste info avond geweest en daar hebben ze vooral doelstellingen gesteld, vanaf dat moment gaan we alle evenementen het plastic verbieden, ze hebben daar nu doelstellingen voor gezet.

5:29 ja, uhm het enige wat ik nog mis is hun visie en sturing, bij hoe je d..... (12223:12816) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja, uhm het enige wat ik nog mis is hun visie en sturing, bij hoe je dit gaat verwezenlijken als collectief Apeldoorn. Ze hebben wel, ze organiseren nu wel een aantal thema avonden met verschillende thema's afval, en noem maar op en dat vind ik goed, maar gaat echt op individuele organistoren en evenementen, maar ik denk dat het ook heel interessant zou zijn, is om te kijken hoe kun je nou als heel horeca Apeldoorn ook bijvoorbeeld juist op de dagen koningsdag en Prinsennacht, als heel collectief Apeldoorn van je zacht plastic beker afgaan, want ik denk dat dat nog een stuk lastiger is.

5:30 ja ik denk dat je daar als gemeente het voortouw in moet nemen. En dat..... (12865:13134) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja ik denk dat je daar als gemeente het voortouw in moet nemen. En dat miste ik nog wel, van hoe gaan we dat nou doen, jullie stellen doelen, weet je wij als organistoren gaan we met onszelf aan de slag, maar hoe gaan jullie dat nou, hoe hebben jullie dat in gedachten,

5:31 jazeke, dan zouden wij daar altijd voor open staan. Zeker weten. (13365:13431) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

jazeke, dan zouden wij daar altijd voor open staan. Zeker weten.

5:32 nee nee die kan ik ook niet beantwoorden, daar heb ik ook geen inzicht..... (13530:13641) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nee nee die kan ik ook niet beantwoorden, daar heb ik ook geen inzicht in. Dus die kan ik ook niet beantwoorden.

5:33 nou dan zal prijs altijd mee tellen, en duurzaamheid. Als ik hem zo ev..... (13764:14047) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nou dan zal prijs altijd mee tellen, en duurzaamheid. Als ik hem zo eventjes invul. Als ik zelf organisator was waren dat eisen dat het spul wat ik nodig had gewoon goed geleverd wordt. En duurzaamheid speelt daarin mee, en de prijs. Dat zijn in ieder geval de belangrijkste factoren.

5:34 nee maar dat is ook omdat ik daar nog niet voldoende op in ben gelezen..... (14187:14384) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nee maar dat is ook omdat ik daar nog niet voldoende op in ben gelezen. Dus daar zou ik me dan ook in moeten gaan verdiepen, om daar echt een eis over te kunnen geven of een mening over te hebben.

5:35 uhm wij waarbij betrokken zijn, deels eigenlijk alles zelf. Alleen de..... (14738:14960) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm wij waarbij betrokken zijn, deels eigenlijk alles zelf. Alleen de waar wij ons afval uiteindelijk in de container ligt, vanaf het moment dat het in de container ligt, is het weer de verantwoordelijkheid van de huurder.

5:36 ja dan is het voor de verhuurder eigenlijk ja, maar wat wij doen bij o..... (15012:15325) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja dan is het voor de verhuurder eigenlijk ja, maar wat wij doen bij onze evenementen is uhm is het zelf verzamelen, en het zelf opruimen en op dat moment wanneer we het in de containers gooien dan is het weer aan accres om de containers op te halen, en daar hebben zij weer afspraken over met de afvalverwerker.

5:37 ja in ons huurcontract staat gewoon een bedrag die afvalverwerking, wa..... (15739:15894) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja in ons huurcontract staat gewoon een bedrag die afvalverwerking, waar afvalverwerking inzit, dus wij betalen gewoon in de huurprijs geld voor het afval.

5:38 nou naja, ik kan een goede schatting geven van hoeveel wij weggooien,..... (16102:16457) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nou naja, ik kan een goede schatting geven van hoeveel wij weggooien, omdat ik weet hoeveel wij weggooien zegmaar. Daar hebben wij op de buitenfilm en de stadsoase, valt het mee, dan is het echt 1 of 2 vuilniszakken op die 500 man, en dat komt omdat wij sinds vorig jaar werken met hard plastic bekers cups, waardoor wij het gros van het afval, dat is weg.

5:39 nee het enige aan afval is bamboebakjes aan food, en wat losse rommelt..... (16535:16826) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nee het enige aan afval is bamboebakjes aan food, en wat losse rommeltjes die mensen laten liggen, maar in principe gaat glas in de glasbak, en dat is een paar emmertjes vol, en hebben we 1 of 2 zakken restafval en daarnaast worden alle cups gewoon ingeleverd en die hergebruiken wij gewoon.

5:40 ja ja bij ons binnen in de ploppaal, werken we ook met hard plastic cu..... (16988:17403) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja ja bij ons binnen in de ploppaal, werken we ook met hard plastic cups, we werken eigenlijk tot aan een aantal bezoekers op glas, en wanneer, en de setting, en wanneer dat boven de 100 mens of op slepende dance muziek is, werken we altijd met die hard plastic cups, en die hoeven maar 1 keer in het jaar te vervangen, er zijn er dan altijd een aantal kapot en die worden teruggestuurd naar die zelfde leverancier.

5:41 Dutchcups. En dan uhm op het moment dat je die inlevert, krijg je ook..... (17457:18043) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

Dutchcups. En dan uhm op het moment dat je die inlevert, krijg je ook weer een kortingspercentage op de nieuwe bekers die je bij ze afneemt. Uhm maar wij hebben, we zijn nu pas voor het eerst nieuw bekers aan het bestellen, terwijl we ze echt al meer dan een jaar gebruiken. En daar hebben we ook onze stadsoases en buitenfilm op gedraaid. Koningsdag en Prinsennacht hier nog niet. Daar werken we met zacht plastic. Maar dat komt omdat de gehele binnenstad nog niet met hard plastic cups werkt, en mensen nog te veel in en uit lopen met de bekers, waardoor je de cups niet binnen houdt.

5:42 ja precies, en daar heb je veel meer bekers voor nodig. En op het mome..... (18134:18505) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja precies, en daar heb je veel meer bekers voor nodig. En op het moment dat je na 1 editie alle bekers kwijt bent heb je alsnog nog slechter gedaan voor het milieu, want die bekers zijn ook dikker, daar zit ook meer plastic in, je gebruikt ze vaker, maar op het moment dat je ze op z'n moment inzet, dan ben je ze voor de helft kwijt, dan schiet het helemaal niet op. En

5:43 de hard cups, die worden gebruikt voor binnen en buiten. Behalve konin..... (18590:18955) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

de hard cups, die worden gebruikt voor binnen en buiten. Behalve koningsdag. Dus alles wat geen koningsdag of Prinsennacht is gebruiken we de hard cups. Dus wij hebben eigenlijk bij elke concertavond, of dance avond, of stadsoase of buitenfilm bijna geen afval meer. Het enige wat we nog hebben is de pat flesjes van het water, en wat losse bamboe bakjes voor food.

5:44 ja, het is denk ik op z'n zondag 2 à 3 vuilniszakken vol op het hele e..... (19010:19122) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja, het is denk ik op z'n zondag 2 à 3 vuilniszakken vol op het hele evenement, en bij buitenfilm is dat 1 zak.

5:45 uhm, bij deciliters hebben wij, wel met zacht plastic gewerkt, en dat..... (19177:19536) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, bij deciliters hebben wij, wel met zacht plastic gewerkt, en dat is omdat we ondertussen hier bij de gigant ook nog dingen draaiden en hier werkten we wel met de hard plastic cups. En op dat moment hadden we niet genoeg om het hele festival te draaien, en wat we toen daar hebben gedaan is gewoon allemaal zelf bij elkaar vegen en het gewoon zelf afvoeren

5:46 nee wat we hebben gedaan, alles in een grote bakwagen mee naar de giga..... (19614:19719) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nee wat we hebben gedaan, alles in een grote bakwagen mee naar de gigant en hebben het hier weggegooid.

5:47 ja, hetzelfde antwoord als bij de vorige vraag, als wij dat voor het z..... (19951:20196) - D 5: Interview
Tim Huiskamp uitgeschreven

ja, hetzelfde antwoord als bij de vorige vraag, als wij dat voor het zeggen hadden is dat zeker ook een van de criteria op dit moment, en dat is sowieso omdat wij als maatschappelijk culturele instelling gewoon ook van onze beste kant laten zien

5:48 ook het zelfde antwoord, ik ben er gewoon nog niet goed genoeg op inge..... (20262:21256) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ook het zelfde antwoord, ik ben er gewoon nog niet goed genoeg op ingelezen om te zien wat het verschil is, wat ik wel altijd wel weet vanuit de evenementen en festival sector, dat het heel lastig is om uhm om je plastic bekertjes te recyclen of het moment dat er zand of andere viezigheid aan de bekertjes zit kan je het al eigenlijk niet meer hergebruiken, ik denk wat heel belangrijk is deels het transport de afstand wat het afval aflegde voordat het op zijn eindbestemming is, dus ik denk ook sowieso een stukje logistiek en transport naar de afvalverwerker. Die kilometers dat daar ook, dat dat ook belangrijk is. Want hoe meer trucks je hebt rijden naar een heel goed milieu achtige afvalverwerker, maar op het moment dat het dan aan de andere kant van Nederland is, heb je ook alweer een groot deel ingeleverd om daar te komen. Of die trucks moeten weer op elektriciteit rijden of noem maar op, maar ik denk dat dichtbij je houden, überhaupt in het hele duurzaamheidsverhaal een stuk scheelt.

5:49 precies dus ik denk dat dat wel mee zou spelen. (21369:21415) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

precies dus ik denk dat dat wel mee zou spelen.

5:50 uhm ja, dat denk ik wel. En hoeveel extra is echt de vraag. Dat ligt o..... (21599:21929) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm ja, dat denk ik wel. En hoeveel extra is echt de vraag. Dat ligt ook echt aan de aanbesteding en ik kan daar nu niks over zeggen, omdat ik nu geen inzicht heb in de kosten van afval op dit moment. Maar we geven ze bijvoorbeeld nu vanuit gigant zijnde, bewust ook al bijna een jaar overgestapt op het gebruik van rieten rietjes,

5:51 ja die papieren rietjes vinden we zelf, ja dat is alsnog een grondstof..... (22000:22402) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja die papieren rietjes vinden we zelf, ja dat is alsnog een grondstof die anders gebruikt wordt, die rieten rietjes dat is letterlijk een deel van het riet dat niet gebruikt wordt, op een goed ja formaat geknipt zou zeggen, en uh naja dat is gewoon een natuurlijk product uhm en dat dat kost meer geld voor gigant dan de kunststof plastic rietjes die je normaal inkoopt maar dat is wel een bewust keuze

5:52 uhm ik heb in mijn eigen horeca plan / visie een aantal basisregels st..... (22487:23604) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm ik heb in mijn eigen horeca plan / visie een aantal basisregels staan en een van die basis regels is die duurzame keuze altijd uhm dat er altijd uhm een duurzame keuze dat daar in ieder geval altijd over na moet worden gedacht, en altijd in de opties moet worden gehouden en dan heeft het ook nog wel meer factoren en het moet gewoon praktisch werkbaar zijn voor gigant en het personeel er zijn een aantal basisregels, en de duurzame optie moet dan altijd worden opgenomen en dat in de beslissing meenemen is daar een van. En dat geldt ook voor die rietjes, daar wisten we van daar moet wat mee gebeuren, nou dan kijken we daarna en daar hebben we een andere optie voor gekozen, en het moment dat we het overwegen kijken we ook echt wel naar wat is nou echt iets dat lange termijn werkt. Papieren rietjes is leuk, maar aan de andere kant wordt dat ook geproduceerd, er zit geen plastic in, maar het productieproces is nog even intensief als een plastic rietje maken, als je dan nog even een stapje verder gaat, dan is letterlijk een rietje van riet is de beste optie en kiezen we daarvoor en dan begroten we daarop

5:53 nou uhm we gooien nu niet de hele boel in een keer om, maar in het pro..... (23718:23951) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nou uhm we gooien nu niet de hele boel in een keer om, maar in het proces, als we iets heroverwegen kiezen we daarvoor, de beste duurzame optie die er is. Als dat budget technisch kan. Dat ligt echt aan om wat voor bedragen het gaat.

5:54 als ik er in ieder geval inzicht in heb gehad, en als ik het vertrouw..... (24151:24398) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

als ik er in ieder geval inzicht in heb gehad, en als ik het vertrouwen heb dat het echt verbeterd qua duurzaamheid dan maak ik hem ook. En ja als het echt budget technisch nu niet kan, dan hou je hem in je achterhoofd en neem je in keer later mee

5:55 nee (24591:24595) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nee

5:56 nee althans ik heb er echt nog niks over gehoord en altijd als het ove..... (24633:24914) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nee althans ik heb er echt nog niks over gehoord en altijd als het over afval of iets gaat, dan passeert het intern ook wel mijn revue, dus dan had ik het ook wel gehoord. Het kan zijn dat de gemeente het naar accres wel doet, maar uhm de gemeente naar ons als stichting of ons als

5:57 ja gigant zijnde die ook horeca uitbaat, dan hebben wij daar niet dire..... (24938:25143) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja gigant zijnde die ook horeca uitbaat, dan hebben wij daar niet direct wat over gehoord behalve de informatie avond voor de evenementen avond die gepland staat, dat is de eerste keer dat ik daar over hoor

5:58 ik denk dat het heel goed is om als gemeente in ieder geval de handvat..... (25329:25746) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ik denk dat het heel goed is om als gemeente in ieder geval de handvatten uit te reiken en de informatie en de kennis te delen met alle ondernemers als ik ze even zo in totaal pak, uhm zodat je uhm in ieder geval het inzicht geeft wat er allemaal mogelijk is, vaak is het ook deels uhm dat mensen de optisch niet helemaal weten, of dat ze ja een horecaondernemer die heeft prio 1 zoveel baadt houden en geld verdienen

5:59 ja voor ons ligt dat iets anders en daarom zijn wij er denk ik iets me..... (25787:26486) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja voor ons ligt dat iets anders en daarom zijn wij er denk ik iets meer mee bezig, omdat zij daar vanuit onze functie iets meer tijd en ruimte voor maken maar ik begrijp vanuit de horeca ondernemer dat dit niet boven aan hun prio lijst staat. Maar op het moment dat je ze in ieder geval kan informeren of kan sturen dan uhm maak je het ze makkelijker waardoor misschien die keuze sneller gemaakt. En op het moment dat je ze helemaal niet betreft zullen ze ook nooit, maar een aantal ondernemers zullen dat wel doen, omdat zij vanuit hun eigen persoon, vanuit eigen visie of bedrijf daar wel mee bezig zijn, maar er zijn ook een heel aantal ondernemers die dat niet hoog op hun lijstje hebben staan

5:60 drank exploitatie doen we eigen helemaal zelf. Wel met verschillende l..... (26830:26928) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

drank exploitatie doen we eigen helemaal zelf. Wel met verschillende leveranciers waar wij inkopen

5:61 uhm een van onze grootste is Heineken, daar hebben wij ook een nieuwe..... (26961:28695) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm een van onze grootste is Heineken, daar hebben wij ook een nieuwe overeenkomst mee, die is al 20 jaar bij ons. Uhm de leveranciersovereenkomst of aanbesteding is vorig jaar gedaan, hebben wij duurzaamheid ook naja erin gefietst naar de verschillende bier leveranciers, van joh vertel is wat hoever gaan jullie daarin? Waarin Heineken het niet van de daken schreeuwt dat zij heel duurzaam is. En dat is omdat hun omvang van hun bedrijf, vinden zij zelf niet dat zij dat dan van de daken mogen schreeuwen. Uhm, op het moment dat zij nu zeggen wij zijn de duurste, maar dat is er natuurlijk nog een hoop om terug te zeggen, jullie verspreiden voer de hele wereld, dus wat kost, daarom roepen zij het nog niet van de daken, wat zij wel doen zij brouwen het meeste bier met het minst aantal liters water, van alle bierbrouwers. Wat

betekent dat zij dus eigenlijk voor elke liter bier die gebrouwen wordt zij het minst aantal liters water gebruiken en verspillen. En daaronder hebben zij nu ook binnen in Heineken, globaal een duurzaam beleid ze hebben ook een uhm, een pact getekend op Europees niveau en landelijk niveau volgens mij waarin zij ook gaan aangeven wij doen 100% mee uhm en in wat in het hele duurzaamheidsverhaal, alleen zijn zij daar ook nog heel erg druk mee, door te ontwikkelen en wereldwijd, en wereldwijd door te voeren. Kijk een kleinere brouwer een speciaal bierbrouwer die hier in Nederland zit, die impact die kan snel wat veranderen, en voordat Heineken over de hele wereld het hele proces heeft aangepast kost gewoon meer tijd omdat ze o groot zijn, maar dat is wel ene van de redenen dat we opnieuw met de in zee zijn gegaan, omdat zij ook het minst aantal liters water gebruiken verbruiken om bier te brouwen,

5:62 nee Heineken, de contracten met Heineken, zijn eigenlijk samenwerkings..... (28771:29534) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nee Heineken, de contracten met Heineken, zijn eigenlijk samenwerkingsovereenkomsten en die zijn ook eigenlijk altijd liberaal, zijn zij ook te groot om echt contracten af te sluiten, waarin een aantal andere brouwers dat wel kunnen, deels voor ons omdat wij hun scherp kunnen houden opdat moment hun moeten ook hun best om ons te vriend te houden, want we kunnen als we willen elke week een andere brouwer kiezen, daarbij houden we ze scherp. We hebben een hele goede relatie met ze dus uhm we doen het wel in goed overleg. Voor ons is dat ook uhm fijn zodat we om de zoveel jaar is kunnen heroverwegen van waar staan we en wat is de status nu, en is er niet een ander brouwer die een hele andere weg is ingeslagen, en die veel beter bij ons past op dit moment,

5:63 uhm, Hanos, Apeldoorn, Hanos is uhm deels omdat het hier in Apeldoorn..... (29614:29754) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, Hanos, Apeldoorn, Hanos is uhm deels omdat het hier in Apeldoorn zit, uhm en

I: en waaruit bestaat de catering precies die je inkoopt?

5:64 Heineken bier, Hanos eigenlijk al onze frisdranken onze wijnen en onze..... (29760:30810) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

Heineken bier, Hanos eigenlijk al onze frisdranken onze wijnen en onze gedestilleerde dranken, waarin wij buitenom Hanos als leverancier ook een samenwerkingsovereenkomst hebben met Pepsi cola, Vrumona, dus is alles onder Pepsi sisi casis 7up, uhm hun als Vrumona betalen ook deels mee aan onze hard plastic cups, hebben zij daar een bedrag voor om uhm voor ons de bekertjes eens in de zoveel tijd te vernieuwen als er echt een aantal kapotte tussen zitten, en daarnaast hebben zij ook hetzelfde convenant gesloten als Heineken heeft gedaan, ook coca cola heeft gedaan, om ook het hele duurzaamheidsverhaal binnen in het bedrijf intern aan te pakken, uhm Hanos is deels omdat het lokaal heeft, Hanos is vanuit vroeger uit een Apeldoorns bedrijf geweest en daar hebben we goede relatie mee, en ze leveren hier eigenlijk ook al jaren en daarnaast hebben wij nog een aantal uhm speciaal bieren, speciale liner die we halen bij de opdozers en bij vintage, is een Apeldoorns wijn en bier leverancier, uhm onze kaas komt van het kaaslokaal uit het centrum,

5:65 ook hetzelfde, sowieso dranken overal, en borrel, en bij stadsoase heb..... (30911:31006) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ook hetzelfde, sowieso dranken overal, en borrel, en bij stadsoase hebben we ook het food aanbod

5:66 uhm nou er ligt hier een kaart, nootjes, chips, bitterballen, geitenkaas..... (31062:31578) - D 5: Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm nou er ligt hier een kaart, nootjes, chips, bitterballen, geitenkaas, ouwe kaas, eigenlijk alles, kleine kaart borrel plank verhaal. En als ik kaas Apeldoorns komt van het kaaslokaal, zodat zij het vers kunnen snijden en zij het niet in verpakkingen ingekocht hoeft te worden, onze koekjes bij de koffie worden een keer poer week gebracht door de keur worst om de hoek bij ons, ook zodat we geen voorverpakte koekjes hoeven te serveren. Dus die krijgen we in kratten geleverd, doen we zelf in een vers houdt bak,

5:67 en nog niet, dat breiden we ook steeds uit, we zijn nog lang niet, eig..... (31697:32295) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

en nog niet, dat breiden we ook steeds uit, we zijn nog lang niet, eigenlijk waar we naartoe gaan en willen, we hebben nog steeds vanuit de Hanos de bitterballen tot de de geitenkaas kroketten die in verpakkingen komen, die soms veel plastic hebben, maar in basis proberen we alle kleinere stapjes die we kunnen zetten daar denken we over na en dat houden we zoveel mogelijk dichtbij lokaal, zodat het zo min mogelijk hoeft te reizen, de verpakkingen tellen ook mee. Zoals sausbakjes doen wij niet bij evenementen in plastic kleine cupjes, dat worden bamboe bakjes of gewoon herbruikbare schaalpjes.

5:68 ja de hard plastic bekens heeft de grootste impact, dat scheelt heel v..... (32470:32862) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja de hard plastic bekens heeft de grootste impact, dat scheelt heel veel afval, zakken per week, ja en de verpakkingsmaterialen van de hapjes die we serveren, dat is of bamboe, of karton, even denk wat hebben we nog meer de rietjes van riet, dus eigenlijk hebben we vrij weinig plastic over het terrein zwerven. En qua water we spoelen de bekens wel, dus daar verliezen we wel wat water aan

5:69 ja die hard plastic cups die spoelen we wel, maar dat water wat daarin..... (32912:33240) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja die hard plastic cups die spoelen we wel, maar dat water wat daarin verbruikt wordt dat heft niet de impact van een jaar lang van de hard plastic beker die je 1 keer per jaar koopt en ook maar 1 keer hoeft te vernieuwen. In plaats van elke weke 3 of 4 keer 1000 bekens over de grond laten gaan en in de afvalbak terecht komen

5:70 de verpakkingen die zij, de manier waarop zij het food uhm over de too..... (33453:34190) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

de verpakkingen die zij, de manier waarop zij het food uhm over de toonbank laten gaan, want wij gaan, als we dan kiezen dan kiezen we wel voor iets dat in dezelfde lijn zit van waar wij mee bezig zijn. Wij gaan natuurlijk niet heel erg ons best doen om zo min mogelijk plastic het veld op te krijgen, en de cateraar bij ons aan laten schuiven die dat dan wel doet. Want wij zijn uiteindelijk verantwoordelijk en wij moeten het uiteindelijk weer opruimen, en wij ruimen zo min mogelijk hop natuurlijk. We moeten in dezelfde lijn, dus dat zal bij een nieuwe cateraar ook een eis zijn. Om in ieder geval wat over de toonbank verkocht wordt, uhm publiek in zijn handen krijgt dat dat in ieder geval zo, dat het zo min mogelijk plastic bevat.

5:71 nou uhm die afspraken die zouden er dan inkomen, wij gebruiken niet he..... (34281:34701) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nou uhm die afspraken die zouden er dan inkomen, wij gebruiken niet heel veel verschillende cateraar, het meeste doen we eigenlijk vanuit onszelf vanuit het pand, we hebben in het verleden wel cateraars gehad, mochten er wel afspraken zijn, dan zouden die afspraken in het contract wel gemaakt worden of onderling, die worden gemaakt, er zal in ieder geval over na worden gedacht, op het moment dat je een afspraak maakt.

5:72 uhm, ja maar wij werken dus niet zoveel met foodcaterars extern, wat..... (34848:35367) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, ja maar wij werken dus niet zoveel met foodcaterars extern, wat wij wel doen is bijvoorbeeld onze personeelsmaaltijden of onze maaltijden voor de artiesten band, die nemen we wel af bij een externe cateraar. En dat is dan weer Traiteur Delicat, die aan de overkant van de straat zit bij de Asselsetraat. En die komen dat ook in naja alberbri bakken brengen, en die kosten daarvan voor het personeel is dat tussen de 6 en 10 euro per persoon. En of wat wij zelf aan exploitatie doen, die kosten, dat vind ik lastig,

5:73 ja daar weet ik alle kosten van, maar dat zijn gewoon inkooprijzen, d..... (35473:35610) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja daar weet ik alle kosten van, maar dat zijn gewoon inkooprijzen, die ik weet niet welke kosten je precies bedoelt, onze inkoopkosten?

5:74 ja dat weet ik, maar dat is een optelsom van heel veel verschillende l..... (35711:35975) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja dat weet ik, maar dat is een optelsom van heel veel verschillende leveranciers, en heel veel verschillende, want wij doen als ik alles bij elkaar uitreken, een inkoop van 200.000 euro tot 250.000 euro per jaar aan inkoop van onze hele food en drank exploitatie.

5:75 ja per evenement, het wordt ingekocht voor omdat we elke dag de deur o..... (36031:36592) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja per evenement, het wordt ingekocht voor omdat we elke dag de deur open hebben. Een evenement die begint en die eindigt. En bij ons als het evenement afgelopen is, en we hebben het niet verkocht brengen we het naar binnen en verkopen we het binnen. Dus ja als ik een schatting moet doen voor onze buitenevenementen in de zomer is die inkoop 20.000 of 30.000 euro totaal. Uhm, 20.000 eerder denk ik eerder totaal aan inkoop. Puur gericht op wat we daarachter verkopen en dat zal plussen en minnen wat we eind van de zomer overhouden, verkopen we gewoon binnen

5:76 nee we gooien eigenlijk nooit wat weg, is omdat we het gewoon binnen k..... (36661:37228) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nee we gooien eigenlijk nooit wat weg, is omdat we het gewoon binnen kunnen doorverkopen. Er wordt wel is wat weg gegooit, als we een bakje crème freche voor onze nachos op de datum hebben en er zit nog wat in, dan gooien we dat weg omdat we het niet meer mogen verkopen, maar dat is echt marginaal dat is echt, in principe hoeven we nooit echt iets weg te gooien. Mochten we eten weggooien wat overblijft van artiesten, of personeels maaltijden wordt gebracht, dan hebben we daar een telefoonnummer van iemand in de maten, in Apeldoorn eten rondbrengt voor mensen die

5:77 nee niet de voedselbank, voedselbank neemt nooit versproducten aan, wa..... (37261:37519) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

nee niet de voedselbank, voedselbank neemt nooit versproducten aan, want als iemand die het bij ons ophaalt gelijk diezelfde avond brengt naar een aantal adressen die hij brengt voor mensen die minder te besteden hebben en daardoor met elke maaltijd blij zijn

5:78 ja en dat telefoonnummer gebruiken we naja een paar keer per jaar als..... (37549:37870) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja en dat telefoonnummer gebruiken we naja een paar keer per jaar als we echt een dag hebben dat we zoveel artiesten en bands hebben dat koop je zoveel catering in, en op het moment dat het dan overblijft, laten we hem dat over houden, en verdeelt bij dat direct die avond, en brengt hij de volgende dag de bakken terug.

5:79 uhm, nee ja ik denk dat mocht dat je in je onderzoek meenemen, dat het..... (38116:38836) - D 5:
Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

uhm, nee ja ik denk dat mocht dat je in je onderzoek meenemen, dat het heel goed is dat sowieso uhm vooral vanuit de gemeente sturing te geven op uhm collectief horeca Apeldoorn, wat die kan betekenen in hun naja afvalverwerking, in hun naja plastic op grote evenement op grote evenement zoals Prinsennacht en koningsdag, om collectief centrum breed, uhm over te gaan op hard cups of een of andere uhm iets waar je je drinken in kunt doen zonder dat je de hele stad vol plastic bekert hebt. Ik denk namelijk niet dat wij als

een van die organisatoren horecaondernemers uitbaters daar zelf mee kunnen komen, dat heeft echt een grotere visie vanuit de gemeente nodig, ook in praktijk, en ook ondersteuning in het uitvoeren,

5:80 ja ik denk dat dat ook goed is, om buitenom te kijken per organisator..... (39135:39472) - D 5:

Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja ik denk dat dat ook goed is, om buitenom te kijken per organisator en per evenement van wat kun je doen, want wat als je een hele stad ene evenement hebt, door de hele binnenstad, hoe ga je dat dan collectief met het hele centrum aanpakken, en ik denk dat daar een stukje begeleiding, afstemming en sturing vanuit de gemeente nodig is

5:82 en verder, denk ik dat het heel goed is voor een overheid als ik het nu even de overheid noem, om goed te

Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

kijken naar op het moment dat al het zacht plastic de komende jaren een voor een, echt verboden wordt, om

5:83 om dan heel erg de vinger op de pols te houden, dan alle leveranciers..... (39757:40171) - D 5:

Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

om dan heel erg de vinger op de pols te houden, dan alle leveranciers die nu de duurzame optie verkopen, om die eigenlijk in te toom te houden met de prijzen, uhm want ik verwacht ik denk dat dan de prijzen van alles wat duurzame opties zijn, dat die erg omhooggaan schieten dus ik denk dat het goed is voor de overheid om dan de vinger op de pols te houden. En om bij die leveranciers die dat aanbieden om die niet

5:84 ja dat het betaalbaar blijft, want we kunnen als horeca kunnen we alle..... (40218:40831) - D 5:

Interview Tim Huiskamp uitgeschreven

ja dat het betaalbaar blijft, want we kunnen als horeca kunnen we alles wel bedenken en oplossen, alleen op het moment dat je iets verbiedt, en de optie die over blijft die kost naja minimaal 20 a 30% meer, dan blijft er geen horeca meer overeind staan, dus ze moeten daar ook actief in sturen, op het verbieden van plastic, ja leuk maar juist ook kijken naar wat blijft er nog over, en staat dat goed in de markt, en is dat al goed in de markt gezet, en is dat voldoende de hele markt aan te kunnen, en ik denk dat dat nog wel spannend wordt, maar ik hoop dat ze daar in ieder geval een beetje rekening mee houden

6:1 ik ben Edwin linden, senior medewerker vergunningen, binnen clusterver..... (1234:1372) - D 6:

Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ik ben Edwin linden, senior medewerker vergunningen, binnen clustervergunningen, waar onder andere evenementenvergunningen worden verleend

6:2 ik ben Elsbeth boer, ik ben senior beleidsadviseur voor dat soort verg..... (1383:1562) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ik ben Elsbeth boer, ik ben senior beleidsadviseur voor dat soort vergunningen, en dan gaat het niet alleen om horeca, om sexinrichtingen, koffieshops, en casino's en de markten.

6:3 ik zit wat meer op afstand, ik adviseer voornamelijk, over de lastige..... (1647:1866) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ik zit wat meer op afstand, ik adviseer voornamelijk, over de lastige gevallen, de afwijkingen van kaders, van beleid, en ben met bezig met het traject van verduurzaming. En Edwin is echt bij alle evenementen betrokken

6:4 nou inhoudelijk niet zozeer meer, er is nog een aantal vergunningverle..... (1874:2241) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou inhoudelijk niet zozeer meer, er is nog een aantal vergunningverleners, die we vergunningen inhoudelijk behandelen, ik heb 5 à 6 evenementen op jaarbasis, de wat grotere zegmaar waar ik me bezighoud met inhoudt. Daarnaast zit ik in veiligheids overleggen van evenementen voor, elke maand, waar de grotere evenementen en de risicovolle evenementen besproken worden

6:5 gister hebben we bijvoorbeeld Marco en Sylvia boon in het overleg geha..... (2283:2518) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

gister hebben we bijvoorbeeld Marco en Sylvia boon in het overleg gehad, drakenboot zit in het najaar. Gelijk de wat grotere evenementen in Apeldoorn

Elsbeth: zitten de grote in de binnenstad.

Edwin: ja met name de centrum evenementen

6:6 ja koningsdag Prinsennacht nacht van Apeldoorn dat soort dingen inderd..... (2568:2640) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja koningsdag Prinsennacht nacht van Apeldoorn dat soort dingen inderdaad

6:7 als je het plat slaat, wij toetsen de aanvraag. Iemand doe een aanvraag..... (2711:2842) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

als je het plat slaat, wij toetsen de aanvraag. Iemand doe een aanvraag en die toetsen wij, en daar zit een heel traject aan vast.

6:8 ik ben adviseur van het evenementenbeleid. Dat is feitelijk als hij to..... (2970:3508) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ik ben adviseur van het evenementenbeleid. Dat is feitelijk als hij toets, adviseer ik over de kaders die we toetsen, welke kaders stellen we en waarom, en welke ambities hebben we voor de evenementen en kunnen we dan sturen door bepaalde kaders te stellen. Kunnen we bepaalde dingen op een positieve manier beïnvloeden, of we moeten bepaalde dingen verplichten. Dus dat gaat meer over het beleid, en dingen die we op elkaar afstemmen, en Edwin en collega's gaan vervolgens over het toetsen en ook heel erg meedenken met de organisatoren.

6:9 wij zijn eigenlijk meer bezig inhoudelijk met de evenementen, vergunni..... (3516:3737) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

wij zijn eigenlijk meer bezig inhoudelijk met de evenementen, vergunningaanvraag en alle contacten eromheen, en Elsbeth houdt zich meer bezig met de grote lijnen, beleid, dus in principe niet met een evenement inhoudelijk.

6:10 tenzij er stront aan de knikker is (3749:3783) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

tenzij er stront aan de knikker is

6:11 ja nou dat niet per se, soms zijn er mensen die willen heel graag een..... (3845:4407) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja nou dat niet per se, soms zijn er mensen die willen heel graag een evenement, maar dat past niet binnen de kaders die we gesteld hebben, maar dan moet in het college tussen burgers en wethouders worden afgewogen, het is een burgemeestersvergunning, die gaat dan om advies vragen, daar overleggen wij dan over. Uiteindelijk zal ik hem daarover adviseren, het is een groot risico als je dit doet, vuurwerkshow en water, nou dan zorg je ervoor dat dronken harses in de pomp vallen, nou dat moet je niet doen. Nou dit dan toevallig niet, maar dat soort situaties.

6:12 adviseren van beleid, schrijven van beleid (4416:4457) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

adviseren van beleid, schrijven van beleid

6:13 ja en locatieprofielen, elke evenementenlocatie heeft z'n eigen profie..... (4467:4598) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja en locatieprofielen, elke evenementenlocatie heeft z'n eigen profiel wat wel en niet kan, en dat ben ik nu ook aan het evalueren

6:14 ja, het centrum heeft 6 locatieprofielen, maar daar is Marco ook nauw..... (4665:4747) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja, het centrum heeft 6 locatieprofielen, maar daar is Marco ook nauw bij betrokken

6:15 uhm nou dat dat wordt, een klein beetje maar. Je moet je voorstellen e..... (4895:5453) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

uhm nou dat dat wordt, een klein beetje maar. Je moet je voorstellen er zijn 450 evenementen per jaar. Je moet trouwens met Michaëla Luttenberg gaan praten, die kan je hier ook mee helpen. Een kleine 10% hiervan, ongeveer 30 à 35 evenementen ontvangen een publieksevenementen subsidie, en in die subsidie wordt getoetst of het voldoet aan die kernwaarden waar het college zo aan hecht, comfortabele gezinsstad, duurzaamheid en andere dingen die je net noemde. Op die manier kunnen we daarop sturen, alleen dat zijn niet de enige dingen waarnaar wordt gekeken.

6:16 kleine kadertjes om (5462:5480) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

kleine kadertjes om

6:17 ja daar is een hele matrix voor, en daar wordt gekeken naar bijvoorbee..... (5545:6061) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja daar is een hele matrix voor, en daar wordt gekeken naar bijvoorbeeld op welk moment in de kalender, en soms is een evenement niet mega bijzonder maar wordt er dat weekend verder niks georganiseerd, ja we willen ook dat er elk weekend wat te doen is in Apeldoorn, we vinden het ook heel erg fijn als evenementen kruisbestuiving doen tussen sectoren, dus als bijvoorbeeld ik zeg maar horeca muziek en theater met elkaar samenwerken, zodat zij een nieuwe kruisbestuiving creëren of een podium geven voor nieuw talent

6:18 ja je wil diversiteit creëren in je agenda, je wil geen 20 foodtruck f..... (6069:6257) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja je wil diversiteit creëren in je agenda, je wil geen 20 foodtruck festivals, maar je wil ook geen 20 techno feesten, je wil gewoon van alles wat. Dat wordt ook meegewogen in de subsidie

6:19 ja zeker absoluut, die subsidie kun je maar deels meer sturen, nog gee..... (6355:6783) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja zeker absoluut, die subsidie kun je maar deels meer sturen, nog geen 10% ontvangt subsidie, dus als een evenement gewoon aan uhm, de kaders voldoet en dat zijn voornamelijk hoe vaak iets op een plek plaats mag vinden, of hoelang het mag duren, tot hoelaat, hoe geluid ze mogen maken. En als ze hun veiligheidsplan op orde hebben, hebben wij niet zo heel veel te zeggen over wat zij verder programmeren. Daar gaan wij niet over

6:20 ja uiteraard, we leven niet in China ofzo. Nee gelukkig maar, wij zijn..... (6849:6995) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja uiteraard, we leven niet in China ofzo. Nee gelukkig maar, wij zijn ook geen creatieveling dat moeten die mensen doen in de evenementenbranche.

6:21 wat je ook vaak ziet is dat evenementen die geen subsidie krijgen, wel..... (7004:7233) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

wat je ook vaak ziet is dat evenementen die geen subsidie krijgen, wel vaker met Michaëla sparren, over door ontwikkelen, over samenwerken, dus het niet zo dat als je geen subsidie krijgt, dan geen contact en ondersteuning krijgt.

6:22 ja dat is er altijd, maar dan hebben we als gemeente neergelegd bij Ap..... (7243:7904) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja dat is er altijd, maar dan hebben we als gemeente neergelegd bij Apeldoorn marketing, omdat zij als marketingorganisatie heel goed weten van joh wat zijn de kernwaarden waar we mee bezig zijn, wat willen we nou uitstralen, en zij koppelen ook organisatoren aan elkaar. De samenwerking tussen de stichting centrum evenementen en stichting oranje feesten op koningsdagen dat er nu een gezamenlijke communicatie gaat komen, want je bezoeker boeit het geen reet dat er 2 verschillende organisatoren bezig zijn, die denkt gewoon bij koningsdag aan Apeldoorn, dus dat is wel handig als je daar eenduidig in communiceert, daar kan Apeldoorn marketing weer in helpen

6:23 Apeldoorn marketing is een stichting die grotendeels door de gemeente..... (7978:8114) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

Apeldoorn marketing is een stichting die grotendeels door de gemeente worde gefinancierd, maar wel een losstaand orgaan is. En zij hebben

6:24 nee nee, en zij hebben natuurlijk een bepaalde expertise in huis die w..... (8171:8381) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nee nee, en zij hebben natuurlijk een bepaalde expertise in huis die wij niet in huis hebben, zij zorgen behoorlijk voor de marketing van Apeldoorn en evenementen zijn onderdeel van de uitstraling van Apeldoorn

6:25 nou sinds kort voelen we die verantwoordelijk he, nou de ambitie lag e..... (8623:9667) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou sinds kort voelen we die verantwoordelijk he, nou de ambitie lag er langer, als je het evenementen beleid van 2015 naleest nota de stad dan staat het er al in. Uhm, we willen met duurzaamheid gaan doen, en we gaan vanaf 2016 in gesprek met de organisatoren en daar zijn een aantal pogingen voor gedaan, in 2017 en 2018 maar dat is nooit tot echt iets gekomen, toen ben ik vorig jaar gevraagd goh jou naam zijn achter het project verduurzaming evenementen, ik had geen idee, maar na een kort rondje bellen langs relaties was ik eigenlijk wel om van ja dit is heel leuk, belangrijk, inderdaad als we hier niets mee doen, staan we een beetje voor paal als hoofdstad van de Veluwe met plastic en diesel uitstoot, en uhm, en dan gaat dat tegen je imago ook werken, dus los van dat ik het zelf ook, ik ben zelf in mijn privé leven daar veel mee bezig, maar ik geloof dat dit ook een heel logische ontwikkeling is om als stad Apeldoorn je hiervoor in ze zetten, nou wat zei jij vanmorgen nog. Je hoort eigenlijk opeens van alle kanten dat het leeft

6:26 ja, een kleine opmerking eventjes, als je organisatoren spreekt dat er..... (9676:9797) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja, een kleine opmerking eventjes, als je organisatoren spreekt dat er mee bezig zijn, een jaar gelegen nog helemaal niet.

6:27 ja met name door Elsbeth, ja er is een incentive. Mensen worden gekiet..... (9842:9977) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja met name door Elsbeth, ja er is een incentive. Mensen worden gekieteld om erover na te denken, en je merkt dat het best wel aanslaat

6:28 ja ik adviseer wethouder Jeroen Joon, hij gaat over evenementen, en ik..... (9986:11888) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja ik adviseer wethouder Jeroen Joon, hij gaat over evenementen, en ik na mijn verkenning afgelopen zomer, ik denk dat we hier wat mee moeten, en ik heb daar een voorstel voor gedaan, en we hebben dat samen vormgegeven. En hij heeft dat ook gecommuniceerd naar de organisatoren tijdens de netwerkborrel, in januari volgens mij. Begin van het jaar. En we hebben eigenlijk 3 maatregelen aangekondigd. Die zijn ik zal ze even noemen, daarna toelichten, in eerste instantie willen we vanaf 2020 tot 2021 willen dat jullie geen single-use plastic meer gebruiken. Dus zorg nou dat als je plastic gebruikt, dat je het op een of andere manier inzamelt, en dat het wordt gerecycled. Maar niet dat het klakkeloos op de grond pleuren en eroverheen walsen, dat past niet in deze tijd. Dat loopt een beetje vooruit op een vooruit op het Europese beleid dat niet alle plastic maar gedeeltelijk verboden worden vanaf juli 2021, dus eigenlijk willen wij dat vanaf volgend jaar verplicht stellen, en bij de vergunningaanvraag gaan we vragen wat ze op de gebied doen. Maar ook bijvoorbeeld op het gebied van terugdringen van energie, watergebruik, en nog een aantal andere indicatoren op het gebied van duurzaamheid. Wat gaan we bijvoorbeeld met food doen, uhm en ten slotte gaan we het ook we hadden het net over die criteria voor die subsidieverlening, het is maar een klein groepje dat die subsidie krijgt, daar heb je niet iedereen mee. Duurzaamheids telt nu al een beetje mee. Maar dat willen zwaarder laten meewegen, dus degene die zich ervoor inspannen, daar dan denk ik niet dat het direct perfect gaat, maar ik wil zien dat ze ermee bezig zijn. En dat ze ook een steuntje in de rug krijgen, dus dat zijn eigenlijk de 3 maatregelen die ik heb bedacht en heb aangekondigd. En op een paar kleine geluidjes na, heb ik eigenlijk nog niks negatiefs gehoord. Dat ze het oppakken, en dat het überhaupt is begonnen met leven

6:29 maar iedereen op zijn eigen manier, sommige evenementen hebben meer fi..... (11926:12160) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

maar iedereen op zijn eigen manier, sommige evenementen hebben meer financiële middelen om wat grotere stappen te zetten, maar wat je zegt het uitgangspunt is ook denk eraan wees ermee bezig, doe een inspanning, dat is een eerste stap.

6:30 je ziet dat sommige gemeenten wat heel veel evenementen plaatsvinden, w..... (12170:13767) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

je ziet dat sommige gemeenten wat heel veel evenementen plaatsvinden, waar ze heel veel evenementen hebben, zie je dat ze de eisen heel streng maken, ze zodat ze minder aanvragen voor vergunningen binnen krijgen, zodat ze de druk op een stad als Amsterdam af te laten nemen, dus daar dient het twee doelen. In Apeldoorn wil ik dat absoluut niet doen. Wij zijn heel dankbaar dat er organisatoren zijn, ook heel veel vrijwillige clubs die heel veel leuke evenementen organiseren, met een heel breed pallet. Van een drakenboot dat het groot is tot dorpsfeesten zijn die heel belangrijk zijn voor de sociale cohesie, die draaien op vrijwilligers, op vrijwillige inzet, op lokale sponsors, die moet je niet met hele strenge regels omtrent duurzaamheid lam gaan leggen, die moet je op weg helpen, en inspireren en zorgen dat die stapsgewijs op hun eigen manier daar invulling aan kunnen geven. Dus dat is wel de insteek geweest. Anders ja ik zie dat als een gezamenlijke inspanning ook, we kunnen niet als gemeente alleen maar dingen gaan opleggen, ik krijg nu ook heel vaak de vraag, van joh wij willen heel graag van onze dieselaggregaten af. Maar dan moeten we eigenlijk geen krachtstroompunt van de gemeente, kunnen jullie dat realiseren. Nou dat kan ik niet morgen gerealiseerd hebben. Maar dit iets waar we over moeten gaan praten. Maar kunnen we bijvoorbeeld in een publiek private samenwerking, dat zon organisator die er gebruik van maakt dat zal

afbetaald in bijvoorbeeld ene periode van 5 tot 10 jaar. Je moet na gaan denken, hoe we dat samen gaan realiseren dus niet alleen maar gaan opleggen

6:31 ja naja, sinds uhm driekwart jaar ongeveer ik. En ik denk dat ik inmid..... (13951:14088) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja naja, sinds uhm driekwart jaar ongeveer ik. En ik denk dat ik inmiddels bij alle collega's, die worden er misschien een beetje gek van

6:32 nou het wordt nog straks praktisch, want hoe gaan we dat bij die vergu..... (14159:14591) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou het wordt nog straks praktisch, want hoe gaan we dat bij die vergunningverlening beoordelen, daar moeten we nog even over nadenken. Maar jij bent de beroerdste niet. Ik denk dat we dat gewoon praktisch moeten houden. Edwin weet gelukkig heel goed waar die organisatoren niet mee uit de voeten kunnen, dus wat ik dan allemaal bedenk. Kunnen we dan even in een heel praktisch kadertje gooien, want ze moet wel iets gaan aanvinken

6:33 ja iets duidelijker maken, dat ze een inspanning gaan leveren (14633:14694) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja iets duidelijker maken, dat ze een inspanning gaan leveren

6:34 nou dat kan van alles zijn toch Elsbeth: ja maar ik denk dat als je he..... (14840:15418) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou dat kan van alles zijn toch

Elsbeth: ja maar ik denk dat als je het grofweg pakt, wat hadden we ook alweer. Afval, energieverbruik, waterverbruik, mobiliteit en inkoop. In principe ook als je inkoopt bij lokale partners met een relatief korte reistijd. Of je huurt je tent bijvoorbeeld helemaal bij een boer in Limburg die helemaal hiernaartoe moet komen rijden. Ja dat zorgt natuurlijk voor veel meer uitstoot. Dus ja, ben je bewust met je catering die je op je evenement in gesprek over verpakkingsmateriaal en aanbod. Dat soort dingen, ja je kunt allerlei dingen bedenken

6:35 ja je moet je voorstellen, dat ze friteuses aan hebben staan, terwijl..... (15427:15513) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja je moet je voorstellen, dat ze friteuses aan hebben staan, terwijl het niet nodig is

6:36 ja dat soort ontwikkelingen die spelen in andere gemeenten ook veel me..... (15525:15976) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja dat soort ontwikkelingen die spelen in andere gemeenten ook veel meer hoor. Dus ik denk als jij als cateraar of gemeente actief bent dan heb je daar als het goed is al wel een beetje mee te maken. Maar ik denk dat dat de 5 pijlers zijn, dus afval, energie watergebruik mobiliteit en inkoop. Maar we gaan dat nog uitwerken in een uhm, wat had ik gezegd, een duurzaamheidsrichtlijn, we moeten het ergens in vastleggen, anders kunnen we er ook niet mee

6:37 ja ja tuurlijk. Ruim van tevoren voor deze zomer wil ik het al inzicht..... (16039:16217) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja ja tuurlijk. Ruim van tevoren voor deze zomer wil ik het al inzichtelijk hebben, maar volgens mij gaan organisatoren dit jaar al iets doen, een beetje uitproberen wat werkt.

6:38 ja duurzaamheid is een heel belangrijk onderwerp binnen de gemeente Ap..... (16347:16889) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja duurzaamheid is een heel belangrijk onderwerp binnen de gemeente Apeldoorn, maar er zijn geen losse budgetten voor, het is voornamelijk belegd bij RL, ruimtelijke leefomgeving, daar zit ook duurzaamheid circulariteit afvalinzameling etc. daar zit ellen roze ook bij en Bert de leeuw die elke keer heel schattig komt. Uhm, wat ellen mij constant zegt, dat er geen apart budget is, want feitelijk is duurzaamheid ook, zo normaal zijn, dat het in al onze programma's en dingen die we doen verweven zit, dat is een beetje de gedacht erachter.

6:39 nou voor die workshops moet je natuurlijk, apart wat budget hebben, om..... (16935:17038) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou voor die workshops moet je natuurlijk, apart wat budget hebben, om die dingen te kunnen financieren.

6:40 nou even een mooie vergelijking is de veiligheid is ook eigenlijk 1 bu..... (17047:17191) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou even een mooie vergelijking is de veiligheid is ook eigenlijk 1 budget voor, maar dat kan op meerdere vlakken, kan je daarmee te maken hebben

6:41 ja en als wij straks heel veel aanvragen krijgen om op die openbare pl..... (17203:17546) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja en als wij straks heel veel aanvragen krijgen om op die openbare plekken krachstroompunten aan te leggen, ja dan zullen we wel met elkaar is moeten gaan kijken, wat kunnen we daarin financieren. Want het feit is wel dat de gemeente Apeldoorn, voor een bezuinigingspunt staat van ongeveer 20 miljoen euro voor de komende vijf jaar, per jaar.

6:42 nou naja je moet je voorstellen, vorig jaar was de subsidie voor de pu..... (17627:18061) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou naja je moet je voorstellen, vorig jaar was de subsidie voor de publieksevenementen nog 310 duizend euro. En die si nu 250 duizend euro. Dingen worden echt afgebouwd. Ja we moeten gewoon bezuinigen. En dat is best wel lastig, want heel veel geld bij een gemeente zit vast in een personele kosten. Vaste dingen die je als gemeente moet doen. Openbare weg, ruimte onderhouden, dat moet je doen als gemeente, dat is je verplichting.

6:43 dus dan ga je het ergens anders voelen (18069:18107) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

dus dan ga je het ergens anders voelen

6:44 dus ja waar je nog budget ruimte hebt, ja daar moeten we nu allemaal b..... (18117:18390) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

dus ja waar je nog budget ruimte hebt, ja daar moeten we nu allemaal beknibben. Dus ik kan daar nu niet zo een budget aanhangen, maar we moeten kijken binnen de budgetten die we hebben of we daar wat vrij kunnen maken, en uhm ja op die manier het proberen te ondersteunen

6:45 nee hoor dat heeft niks met Michaëla te maken, je verwacht nu 2 dingen..... (18543:18807) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nee hoor dat heeft niks met Michaëla te maken, je verwacht nu 2 dingen. Nee de gemeente Apeldoorn heeft heel veel doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, dus dat budget ligt niet bij Apeldoorn marketing. Überhaupt ligt er geen budget bij Apeldoorn marketing.

**6:46 nouja, alleen publieksevenementen subsidie, dus dat is geen duurzaamhe..... (18903:18983) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven**

nouja, alleen publieksevenementen subsidie, dus dat is geen duurzaamheidssubsidie

**6:47 zij adviseert het college over de verdeling, dus het college neemt for..... (18991:19091) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven**

zij adviseert het college over de verdeling, dus het college neemt formeel besluit over de verdeling

**6:48 maar kijk dit is maar een heel klein, maar 250 duizend euro, dat is op..... (19101:19919) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven**

maar kijk dit is maar een heel klein, maar 250 duizend euro, dat is op de hele begroting van de gemeente een heel klein budgetje, dat gaat voer publieksevenementen. En een onderdeel in die beoordeling is duurzaamheid telt dat nu bij wijs van spreken, als je 100 punten kan krijgen kun je nu maar 3 punten krijgen voor duurzaamheid. Nou dat belang willen we iets zwaarder gaan laten meetellen, vanaf volgend jaar. En Michaëla Luttenberg van Apeldoorn marketing die doet een voorselectie en die toets dat bij allemaal stakeholders. Ik denk niet dat daar radicale verschuivingen in gaan komen, als je kijkt naar duurzaamheid in de breedste zin van het woord en alles wat de gemeente Apeldoorn daar omtrent doet dan heb ik gewoon niet echt een goed idee van. Maar daar kan ik je wel mee in contact brengen als je dat wilt?

**6:49 ja dan moet je echt even met ellen gaan praten, maar dat moet ik echt..... (19955:20449) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven**

ja dan moet je echt even met ellen gaan praten, maar dat moet ik echt even uitzoeken voor je. Maar wat ik dus wel weet, maar ellen zegt wel alleen maar er is geen duurzaamheidsbudget. Dus ik weet niet precies hoe dat werkt. Maar goed dat ligt bij een andere afdeling dat ligt bij ruimte leefomgeving en dan gaat het over bijvoorbeeld over afvalinzameling, huishoudens stimuleren om over te stappen op een geïsoleerde woning, zonnepalen ja weet ik het allemaal, ik noem maar even een paar dingen.

**6:50 ja energieloket waar je naartoe kan, en dan zeg je ik wil mijn huis be..... (20507:20589) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven**

ja energieloket waar je naartoe kan, en dan zeg je ik wil mijn huis beter isoleren

**6:51 ja allemaal van dat soort initiatieven doet de gemeente allemaal, ja m..... (20638:20787) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven**

ja allemaal van dat soort initiatieven doet de gemeente allemaal, ja maar hoeveel budget daarvoor is, moet je maar opzoeken, meerjarenplan begroting.

**6:52 ja ik snap je vraag. Je moet weten dat de gemeente Amsterdam hele stre..... (22029:23637) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven**

ja ik snap je vraag. Je moet weten dat de gemeente Amsterdam hele strenge eisen stelt, maar ook 2 dingen heeft gedaan, uhm zij stellen al heel lang de eis dat er gratis kraanwater moet worden aangeboden aan bezoeker, en zij hebben heel veel krachstroompunten aangelegd. Dus het is voor uhm voor, met groene stroom, en het is voor Amsterdamse evenementen een stuk makkelijker, om aggregaat loos met duurzame netstroom en een batterijen zoals milkshake, want die hebben gewoon een krachstroompunt staan, maar dat is een beetje de wisselwerking waar ik het over had. Maar je moet je voorstellen, wij zijn in Apeldoorn hier net mee begonnen, ik ben sinds augustus hiermee bezig, voor die tijd leefde het helemaal niet, Dus ik

denk als wij dit soort eisen gaan stellen aan onze organisatoren, dat wij echt veel te snel gaan en mensen weggagen uit Apeldoorn om iets te organiseren. Aan de andere kant denk ik wel, en wie gaat dat dan allemaal lezen en beoordelen, dat kost ook heel veel ambtelijke capaciteit, en ik vind dat niet per se wenselijk, ik geloof dat wel een beetje in vertrouwen daarin. Dus wij willen in iedere geval voor het komende jaar gaan vragen, van joh wat doe je normaal gesproken op het gebied van energie. En wat ben je voor nu van plan en zie je andere mogelijkheden. Het kan ook zijn dat ze zeggen we willen wel heel graag, maar er is hier niks anders. Theater op het zand. Die zeggen bijvoorbeeld, we zouden wel willen, maar er is helemaal geen aansluiting of niks. Dus we moeten wel met aggregaten werken, maar we kiezen dan wel voor die blauwe biodiesel dus dat is al een verbetering

6:53 ja dus dat is wel wat we gaan vragen komend jaar. Joh wat. En we wille..... (23686:23983) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja dus dat is wel wat we gaan vragen komend jaar. Joh wat. En we willen zorgen dat er op de website van Apeldoorn marketing voor al die onderwerpen gewoon, ja gewoon een informatiebank komt, zodat ze dingen kunnen opzoeken, want ja lang niet iedere meldt zich aan voor die workshops, gemist kans!!

6:54 nee daar zijn geen doelstellingen voor geformuleerd. Ik wil dat vanaf..... (24139:24379) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nee daar zijn geen doelstellingen voor geformuleerd. Ik wil dat vanaf volgend jaar iedereen ermee bewust mee bezig. Van kan het minder en kan het anders en kan het duurzamer, uhm, en ik ben heel benieuwd wat we bij de aanvragen gaan krijgen.

6:55 misschien krijgen we wel heel veel van speelt niet, niet van toepassing..... (24413:25278) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

misschien krijgen we wel heel veel van speelt niet, niet van toepassing, vraagtekens. Dan weten we dat het bij heel veel partijen nog niet speelt, dus ik wil eerste dat heel veel partijen zich er bewust van is. En misschien zijn we wel in een luxepositie, dat we over een x aantal jaar eisen kunnen gaan stellen, maar ik denk dat we die eisen niet konden stellen zonder dat we zelf ook een inspanningen plegen. En voor energie, is dat gewoon echt die krachtstroompunten leveren. Dat kan toch haast niet anders he. Helemaal als we zelf workshop van afgelopen dinsdag, dan kan je haast niet anders als gemeente dat je er iets mee moet doen. Maar zolang wij daar als gemeente geen ja en ligt ook een beetje aan het budget. Maar er zijn dus nog geen concrete doelstellingen voor, behalve dat we willen voor volgend jaar er actief en van bewust zijn en ermee bezig zijn.

6:56 nou we gaan ze informeren, en we gaan eisen dat ze ervoor nadenken. Du..... (25361:25849) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou we gaan ze informeren, en we gaan eisen dat ze ervoor nadenken. Dus ja heel veel meer kunnen we op dit moment doen, het hangt er ook een beetje vanaf wat we voor vragen terug gaan krijgen van de organisatoren. Dat probeer ik ook elke keer tegen ze te zeggen, dit is nu een eerste stap, jullie gaan aan de slag met elkaar, en gaan vast tegen dingen aanlopen, kom dan weer terug bij ons want wellicht zijn de dingen die wij kunnen helpen en wij ook nog niet scherp hebben op dit moment.

6:57 nee hoor, nee dit is echt typisch iets waar de gemeente weldegelijk va..... (26239:26707) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nee hoor, nee dit is echt typisch iets waar de gemeente weldegelijk van hulp kan zijn, het lastige is dat ik me er goed in kan vinden, maar dat er wel geld moet zijn, omdat dit uiteindelijk een politiek besluit is. Dus ik zal mij persoonlijk hard maken daarvoor, en mijn wethouder ervoor uitrusten dat hij daarmee z'n collega's, maar dat zijn uiteindelijk de wethouders die erover gaan. Dus wij kunnen ambtelijk heel veel willen, maar dat is echt een politiek besluit.

6:58 dat weet ik eigenlijk niet. Ik denk dat elke organisatie zijn eigen be..... (26863:26944) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

dat weet ik eigenlijk niet. Ik denk dat elke organisatie zijn eigen behoefte heeft

6:59 ik denk dat je dat misschien ook pas over een jaar kan zeggen, als dit..... (26954:27325) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ik denk dat je dat misschien ook pas over een jaar kan zeggen, als dit al wat langer loopt. Dan kan je zien hoe dingen worden opgepakt. En misschien valt het mensen toch tegen om dingen uit te werken, en dan kan je wat beter inschatten, naja misschien kunnen we wat meer doen om mensen op weg te helpen. En misschien is het hoe het nu is ingestoken voor nu wel voldoende.

6:60 ja kijk ik vind ook wel, het is een landelijke, of nee wel een wereldw..... (27334:27847) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja kijk ik vind ook wel, het is een landelijke, of nee wel een wereldwijde ontwikkelingen dus die organisatoren moeten er sowieso vroeg of laat mee aan de slag. Het zijn ondernemers, dus het zijn vaak mensen die vindingrijk zijn, het lijkt mij ook weer niet dat we een onmogelijk iets van ze vragen te be honest, dus ik ben ook wel heel erg in vertrouwen over wat een mens kan bewerkstelligen. Maar ik denk dat we dit pas echt duidelijk hebben na 2021, na het evenementenseizoen, 2021 een beetje duidelijk hebben.

6:61 : ja want mensen hebben nu pas deze mededeling pas een maand geleden g..... (27911:28467) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

: ja want mensen hebben nu pas deze mededeling pas een maand geleden gehoord, dus sindsdien weten ze pas dat ze er wat mee moeten doen, dus dat het nu al best wel leeft vind ik al positief iets. Maar we kunnen echt nog niet inschatten waar die behoefte ook ligt. Maar als die er heel sterk is, vind ik wel dat we de verantwoordelijkheid hebben om daar invulling aan te geven. Maar nogmaals hoe groter, ja uhm hoe omvangrijk die hulp gaat zijn is altijd een kwestie een van prioriteiten en financiën en uiteindelijk een besluit van de gemeenteraad. Saai he?

6:62 hoe bedoel je, voor een organisator? Helemaal niet, dat is zijn eigen..... (28666:28798) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

hoe bedoel je, voor een organisator? Helemaal niet, dat is zijn eigen verantwoordelijkheid. En dat moet je ook helemaal niet willen.

6:63 ja, maar er zijn heel veel leveranciers. Wat je dan wel kan doen, is a..... (29215:29492) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja, maar er zijn heel veel leveranciers. Wat je dan wel kan doen, is als jullie diesel gebruiken dat je dan enkel nog blauwe diesel mag gebruiken ofzo, dat kan je natuurlijk wel zeggen. Maar we mogen als overheid ook helemaal niet een leverancier aanbevelen of verplicht stellen

6:64 ee en dat is de vrije markt, en daar moet je niet in willen en kunnen..... (29574:29664) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ee en dat is de vrije markt, en daar moet je niet in willen en kunnen beïnvloeden vind ik.

6:65 ja zero, ja je moet gewoon een beetje creatief zijn, maar dat is gemeee..... (29834:30137) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja zero, ja je moet gewoon een beetje creatief zijn, maar dat is gemeentefinanciën, daar kan je serieus een halve dag cursus voor volgen en dan begin je enigszins te snappen wat voor speelveld je bevindt. Er is nu nog geen specifiek budget voor verduurzaming van evenementen. Als ik dat voor elkaar boks

6:66 ik vraag me af of dat er ooit voor gaat komen. Dan zal er eerder een a..... (30146:30315) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ik vraag me af of dat er ooit voor gaat komen. Dan zal er eerder een algemeen duurzaamheidsbudget komen voor duurzaamheid, waar evenementen wel een onderdeel van kan zijn

6:67 ja dus of voor de binnenstad, of voor de dorpen, en dan kan evenementen..... (30326:30572) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja dus of voor de binnenstad, of voor de dorpen, en dan kan evenementen erop meelifen, maar specifiek voor het verduurzamen van evenementen, maar ik denk dat uiteindelijk de gemeenteraad zal zeggen, dat is de verantwoordelijk van de organisatie.

6:68 doelstellingen wel. Omdat wij inderdaad ook willen, dat die single-use..... (31196:31358) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

doelstellingen wel. Omdat wij inderdaad ook willen, dat die single-use plastics in de ban gaan. En dan moeten we nog verder uitwerken in een duurzaamheidsrichtlijn

6:69 maar de manier waarop dat wordt nog wel teruggelegd bij de organisator..... (31367:31507) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

maar de manier waarop dat wordt nog wel teruggelegd bij de organisatoren, dat verschilt heel erg per organisatie, en ook per type evenement

6:70 maarja, als wij aan organisatoren gaan verplichten, dat zij al hun geg..... (31518:31800) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

maarja, als wij aan organisatoren gaan verplichten, dat zij al hun gegevens van de afvalverwerking gaat sturen, want dat is hoe het in Amsterdam gaat, je moet ook facturen sturen, je moet inzicht geven in hoeveel je hebt gescheiden, dan hebben wij hier over 2 jaar nog 3 evenementen.

6:71 nou ik zeg niet dat het niet werkt, ik zeg gewoon dat de ambities van..... (31929:32571) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou ik zeg niet dat het niet werkt, ik zeg gewoon dat de ambities van de gemeente Amsterdam met deze duurzaamheidsrichtlijn, niet alleen gericht zijn op duurzaamheid, maar ook op het terugdringen van evenementen, en dat is niet wat we hier in Apeldoorn willen. Als je zulke strenge eisen stelt, sluit je een heleboel partijen van tevoren uit. Krijg je per definitie partijen die geld hebben om een afval coördinator in te zetten, en iemand die zich hiermee bezighoudt, ik denk persoonlijk niet, dat zij willen ook dat je het nagenoeg perfect doet, want zij willen dat het scheidingspercentage met de loop van de jaren alleen maar beter wordt.

6:72 ja het zijn allemaal hele grote partijen, zoals mojo, IDNT, die eracht..... (32700:32817) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja het zijn allemaal hele grote partijen, zoals mojo, IDNT, die erachter zitten, dat is hier in Apeldoorn gewoon niet

6:73 ik kan me hier eigenlijk geen evenement voorstellen, waar een volwaard..... (32826:32939) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ik kan me hier eigenlijk geen evenement voorstellen, waar een volwaardige afval coördinator, een plek zou hebben.

6:74 nee precies, maar ik denk wel dat het heel goed is dat zag je ook bij..... (32951:33539) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nee precies, maar ik denk wel dat het heel goed is dat zag je ook bij de afgelopen bijeenkomst, dat organisatoren in Apeldoorn met elkaar even gaan nadenken, hey kunnen slimme meters met elkaar nemen, kunnen we met elkaar bijvoorbeeld 1 freelancer inhuren die ons hierbij begeleid. Weet je ik denk dat dat wel heel slim is. Maar nogmaals dat is wel iets wat organisatoren wel zelf moeten gaan doen. En hoe wij verder hierop willen gaan toetsen dat moeten we echt nog uitwerken. Met in ons achterhoofd dat we partijen niet willen afschrikken maar willen stimuleren om in actie te komen. Ja.

6:75 naja, vanaf 2021 geen single-use plastics meer gebruiken. uhm waarbij..... (33719:34296) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

naja, vanaf 2021 geen single-use plastics meer gebruiken. uhm waarbij we dus bedoelen zorg dat alles netjes wordt ingezameld, zorg dat het niet op de grond blijft slingeren, zorg dat het zo goed mogelijk wordt verwerkt, goed laten verwerken en inzamelen van plastic is niet makkelijk, het gaat erom dat het niet vervuild is en vertrapt, en noem maar op, dus uhm ik denk dat dat wel een uitdaging wordt, maar ze moeten ook met partijen als van Gerrevink en circulus-berkel, van jongens hoe kunnen we dat nou slim aanpakken, ja met al hun afvalverwerker, of afvalinzamelaars. Ja.

6:76 nee dat is logisch dus als wij hele strenge eisen stellen dan gaat dat..... (34540:34767) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nee dat is logisch dus als wij hele strenge eisen stellen dan gaat dat gebeuren en dat is logisch, en dan gaan organisatoren dus zeggen ik ga het niet meer doen, want ik kom niet uit mijn geld, dus die luxe hebben we hier niet.

6:77 ja voor huisvuil sowieso, uhm maar organisatoren, zijn in feite vrij o..... (34938:35057) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja voor huisvuil sowieso, uhm maar organisatoren, zijn in feite vrij om een afvalverwerker te kiezen voor die activiteit

6:78 wederom is dat een vrije markt, waarin wij niet mogen verplichte. Wij..... (35133:35301) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

wederom is dat een vrije markt, waarin wij niet mogen verplichte. Wij mogen ook niet zeggen waar ze hun bier en cola moeten inkopen, dat moet je echt als hetzelfde zien.

6:79 hahaha ja nul money!! (35436:35456) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

hahaha ja nul money!!

6:80 nou wat ik zei, als zij heel graag een harde beker systeem willen intr..... (36829:37708) - D 6:
Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou wat ik zei, als zij heel graag een harde beker systeem willen introduceren, dan hoor ik dat graag en dan moeten we gaan kijken wat we kunnen doen, ik wist helemaal niet dat dit niet speelde, ik dacht dat iedereen opgelucht was dat we de harde beker niet verplicht gingen stellen, maar dat ze ook bijvoorbeeld van Bordex, die heeft ook hoogwaardig recyclebaar bekertjes, dat ze ook gewoon die konden inkopen, want die zijn maar 1 cent duurder, dus dat is net zo makkelijk, je moet alleen zorgen dat het goed wordt ingezameld. Maar ik vind het leuk om te horen dat er blijkbaar, behoefte is aan geen gemeenschappelijk harde beker systeem, al dat soort initiatieven hoor ik graag terugkomen, dan moeten we maar is gaan kijken wat we moeten doen, ja. Ik weet wel bijvoorbeeld, in Leiden hebben ze dat nu gedaan voor de hele binnenstad, voor de lakenfeesten en voor het Leids ontzet.

6:81 ja klopt, daar heeft de gemeente echt alles betaald, die coördinatie i..... (37767:38306) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja klopt, daar heeft de gemeente echt alles betaald, die coördinatie is gedaan, dat heeft, naja ik ken een oud-collega van mij heeft het gedaan, dat heeft echt heel veel ongeveer 2 ton gekocht. Ja. En dat is dan alleen nog maar de bakers. En dan heb ik het nog niet over de personele kosten, en de campagne en dergelijke. Nee ik vind het dus ook nog de vraag, nee laat de vraag lekker terugkomen. Ik was in de veronderstelling dat ze heel blij waren dat ze dat niet hoefde te doen. Ik hoorde dat ze die harde beker alleen maar kut vinden.

6:82 dat ligt heel erg aan de doelstellingen van de gemeenteraad en wethoud..... (38679:39459) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

dat ligt heel erg aan de doelstellingen van de gemeenteraad en wethouders hierin. In leiden bijvoorbeeld, heeft het gewerkt omdat de wethouder die erover ging was een groen links dame, en die vond het zelf heel erg belangrijk. En die heeft er budget voor vrij gemaakt. Ik weet niet of we op politiek niveau hier, voor dit soort bedragen, de handen op elkaar krijgen. Wat ik wel weet is dat er heel veel markt partijen zijn die dit bieden, en die daar ook begeleiding in bieden, en dat het wel kan dat we dan een deel van de rekening kunnen oppakken, voor een eerste jaar of iets dergelijks. Ja maar goed nogmaals, die vraag is nog niet bij mij teruggekomen, ik hoor het nu voor het eerst. Als dit bij me komt, ga ik er uiteraard mee aan de slag en ga ik kijken wat we kunnen doen.

6:83 nou leienplein koopt al wel gezamenlijk in, dus eigenlijk zou je een s..... (39682:39796) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nou leienplein koopt al wel gezamenlijk in, dus eigenlijk zou je een soort leienplein plus constructie willen hebben

6:84 ja want als je de binnenstad, dan zou het centrummanagement hier een r..... (39805:39893) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja want als je de binnenstad, dan zou het centrummanagement hier een rol in moeten spelen

6:85 maarja ik snap ook wel dat dan daar meer kosten aan verbonden zijn. (39904:39971) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

maarja ik snap ook wel dat dan daar meer kosten aan verbonden zijn.

6:86 maar dat is ook niet per se de manier, die harde bakers? (39979:40036) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

maar dat is ook niet per se de manier, die harde bakers?

6:87 nee dat is niet per se de manier, harde bakers zijn alles duurzamer al..... (40046:40218) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

nee dat is niet per se de manier, harde bakers zijn alles duurzamer als je het op een bepaalde manier doet. Het verschilt gewoon heel erg per evenement wat het beste werkt.

6:88 ja, nou niet zozeer het soort cateraar, maar wel wat ze aanbieden, ik..... (40415:40792) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja, nou niet zozeer het soort cateraar, maar wel wat ze aanbieden, ik denk dat we organisatoren erop moeten wijzen dat er duurzamere keuzen in zijn. Maar zoals die meneer in de eerste bijeenkomst vertelde over zijn worstenboer, in Loenen ofzo, ja die mensen willen gewoon worst eten, dus je kunt ze wel een bonenburger door de strot gaan duwen, maar dat gaat gewoon niet werken.

6:89 ja het moet ook wel aansluiten bij het publiek, bij het publiek draagv..... (40801:40882) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja het moet ook wel aansluiten bij het publiek, bij het publiek draagvlak hebben.

6:90 ja dus ik denk dat we eerste in de bewustwordingsfase zitten, van hey..... (40892:41233) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja dus ik denk dat we eerste in de bewustwordingsfase zitten, van hey er zijn andere alternatieven, je kunt er met je cateraar over in gesprek, probeer het eens, ik denk dat we echt nog in die fase zitten, ik denk dat we daar nog bepaalde eisen aan kunnen stellen, ik weet ook niet of het bij Apeldoorn past, ik denk dat we daarvoor te veel

6:91 mijn inschatting is van niet, maar ik hoorde bij Oranjefeesten gaat da..... (41241:41396) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

mijn inschatting is van niet, maar ik hoorde bij Oranjefeesten gaat dat, hoorde ik gister, gaan dat wel doen. Die gaan een gesprek voeren met hun cateraar.

6:92 Apeldoorn is wel een beetje conservatief, Elsbeth: ja het is niet de..... (41460:41691) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

Apeldoorn is wel een beetje conservatief,

Elsbeth: ja het is niet de randstad hier zegmaar

Edwin: ja en het is ook niet direct verkeerd ofzo maar

Elsbeth: ja je moet oppassen dat je niet allemaal dingen gaat eisen die helemaal niet

6:93 ja die niet passen Edwin: Apeldoorn is geen grote gemeente, maar heeft..... (41742:41919) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja die niet passen

Edwin: Apeldoorn is geen grote gemeente, maar heeft wel echt wel dorpse trekken zegmaar, zeker in mentaliteit en dat sluit daar wel een beetje bij aan zegmaar

6:94 niet. En uhm dat gaat ook op korte termijn nog niet gebeuren denk ik..... (42521:43029) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

niet. En uhm dat gaat ook op korte termijn nog niet gebeuren denk ik. Want wij hebben eigenlijk zelf niks met de cateraar te maken, wij hebben alleen met de organisator te maken, die is zelf ook vergunninghouder, die krijgt subsidie van ons. Daarbij kunnen we dingen aandragen, en dat is nu in een stadium van ga in gesprek met je cateraar. En misschien is dat volgend jaar, misschien kunnen afspreken dat we dit en dit verbieden. Maar dat is eerst het gesprek voeren, en daarna verder kijken. Dus we proberen

6:95 ja precies, want dat is én voor de organisatoren niet prettig, en ik d..... (43088:43353) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja precies, want dat is én voor de organisatoren niet prettig, en ik denk dat je het doel voorbijstreeft, en ik denk dat dat averechts werkt. En wat we in het begin aangaven je merkt nu wel dat mensen er mee bezig zijn, terwijl ze er eerst nog niet mee bezig waren.

6:96 uhm, nee specifiek over water heb ik wel persoonlijk, want uit de veil..... (43795:44158) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

uhm, nee specifiek over water heb ik wel persoonlijk, want uit de veiligheidshoek komt ie ook wel is, als het heel warm is willen ze dat we gratis tapwater aanbieden, maar ik vind dat het vanuit de bedrijven zelf moet komen, want je kan wel gratis waterpunten dat mensen zelf kunnen tappen, je kan ook gewoon achter de bar gratis water aanbieden, voor die hard cup

6:97 ja das is alsnog tapwater, maar dan hoeft je niet moeilijk te doen met..... (44218:44398) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja das is alsnog tapwater, maar dan hoeft je niet moeilijk te doen met gratis tappunten, daarvoor kan je ook in de rij staan, net als dat iemand een biertje wil hebben. En de andere?

6:98 uiteindelijk is dat wel een van de voorzichtige doelstellingen van de..... (44484:45085) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

uiteindelijk is dat wel een van de voorzichtige doelstellingen van de gemeente, om daar iets mee te gaan doen, maar ook hierbij geldt stapje voor stapje, en dit is denk ik wel eentje meer aan het eind van de rit zit. Je moet eerst het laaghangend fruit pakken, wat kun je snel energie is daar eentje van, daar is al best wel laagdrempelig wat winst in te halen, en afval ook wel. Dit raakt nog iets meer de cultuur, wat is je bezoeker gewend, wat ben je gewend als organisator en wat is je cateraar gewend. Dat is uiteindelijk de rol voor de gemeente weggelegd, maar nu nog niet in de opbouwende sferen.

6:99 maar ja het is drinken, net als bier of cola, of wijn die krijg je in..... (45546:45693) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

maar ja het is drinken, net als bier of cola, of wijn die krijg je in dezelfde cup, waarom zou water dan, met een tappunt aangeboden moeten worden?

6:100 maar ook dat zou bij een bar kunnen, vul mijn flesje (45813:45865) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

maar ook dat zou bij een bar kunnen, vul mijn flesje

6:101 ja ik vind het gewoon wat ver gaan, dat je een soort punten aangelegd..... (45931:46219) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja ik vind het gewoon wat ver gaan, dat je een soort punten aangelegd zou moeten worden, waarschijnlijk dan door ons als gemeente, terwijl als je doelstelling is afval terugdringen. En met die doelstelling doe je watertappunten, dan vind ik niet dat dat met elkaar te maken moet hebben.

6:102 ja, een beetje hetzelfde als de vorige vraag. Uiteindelijk zou het wel..... (46355:46644) - D 6: Interview Elsbeth Boer en Edwin Linden uitgeschreven

ja, een beetje hetzelfde als de vorige vraag. Uiteindelijk zou het wel mooi zijn, je ziet nu wat ik net ook aangaf. Bij koningsdag is er al een beweging die dat bespreekbaar willen maken, met mensen die uhm met mensen die contracten afnemen bij hun. Maar afdwingen zullen we het niet doen.

7:1 ja ik ben Ylva Luijten, 26 jaar, ik werk sinds september voor Drift, d..... (104:645) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja ik ben Ylva Luijten, 26 jaar, ik werk sinds september voor Drift, daarvoor heb ik afstudeerstage gedaan over de communicatie van duurzaamheid naar de festivalbezoeker, en nu is eigenlijk mijn functie is het coördineren van alle projecten die met duurzaamheid te maken hebben. Eigenlijk voor alle dingen die uhm

waar mee van doen hebben, ben ik het aanspreekpunt, voor de rest van de collega's zegmaar. En ik kijk ook naar nieuwe ontwikkelingen en mogelijke vervolgstappen die we kunnen gaan zetten als festival om verder te verduurzamen.

7:2 uhm, ja dat was afgelopen herfstdrift bijvoorbeeld, in november was da..... (733:1249) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, ja dat was afgelopen herfstdrift bijvoorbeeld, in november was dat toen heb ik het green team gecoördineerd, en uhm ja dus eigenlijk in de gaten houden dat het hele bekersisteem wat wij hebben dat dat goed loopt, dat was vooral mijn functie op het evenement herfstdrift, en ja tijdens aanloop alle informatie die nodig is voor de verschillende partijen, zowel productioneel, personeel maar als communicatie om die instructies te geven rondom alle projecten met duurzaamheid, wat ze daarin moeten doorzetten. Ja.

7:3 uhm, ja heel breed dance evenement, waarin muziek centraal staat, maar..... (1406:1534) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, ja heel breed dance evenement, waarin muziek centraal staat, maar ook waar ook aandacht wordt besteed aan cultuur en kunst.

7:4 nou bijvoorbeeld er zijn hele grote, gravity muren, en die worden elk..... (1569:2010) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nou bijvoorbeeld er zijn hele grote, gravity muren, en die worden elk jaar bespoten door allemaal gravity artiesten, in het art work van drift zo wordt er ook aandacht besteed aan kunst. En uhm met muziek proberen we een zo breed mogelijk muzikaal assortiment aan te bieden, zodat er voor ieder wat wils is. Maar ook gewoon een beetje gewoon een beetje experimenteel zodat ze mensen kunnen ontdekken, en dat het niet gewoon heel standaard is.

7:5 nou naja in het beginsel is geen enkel evenement duurzaam, maar het du..... (2155:2446) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nou naja in het beginsel is geen enkel evenement duurzaam, maar het duurzaamste zou zijn geen evenement organiseren. Maar ik denk overal op het gebied van energie en grondstoffen, dat drift zeker wel vooral in Nijmegen, maar ook bijvoorbeeld vooral met stroom, zegmaar nationaal koploper is.

7:6 uhm ja omdat er gewoon van alle kanten signalen zijn dat het belangrijk..... (2536:2643) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm ja omdat er gewoon van alle kanten signalen zijn dat het belangrijk is dat we beter omgaan met de wereld

7:7 nee nee dat is echt puur intrinsieke motivatie. Daar heeft de gemeente..... (2738:2825) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee nee dat is echt puur intrinsieke motivatie. Daar heeft de gemeente niks in betekend.

7:8 ou uhm eigenlijk er zijn meerdere werknemers die ermee bezig zijn, van..... (2938:3956) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ou uhm eigenlijk er zijn meerdere werknemers die ermee bezig zijn, van Overbeek directeur die draagt ook duurzaamheid gewoon een warm hart aan, hij is ook in eerste instantie begonnen met de stroom. En uhm, ja dat liep dus eigenlijk al voordat ik bij drift kwam afstuderen, en dat was eigenlijk ook de reden dat ik bij drift wilde gaan afstuderen, omdat ik dus wist hoe zij met de stroom omgingen, wij moet ik dan nu zegge. Dat vond ik gewoon super interessant. Vanuit mijn studie was de opdracht ga maar gewoon een stageplek zoeken, maar waar je ook een master thesis kan schrijven. En uhm, ik vind evenementen heel leuk, en ik wist het van drift dat ze met die stroom heel ver waren, toen heb ik een mail gestuurd van goh hebben jullie

plek voor een stagiair en een master thesis zegmaar./ en zo ben ik betrokken geraakt, en dat energieverhaal zijn we nu natuurlijk aan het doorzetten. En proberen we steeds meer in te innoveren. En dat hele tokensysteem op de bekertjes, uhm dat is vooral vanuit mij geïnitieerd. Ja.

7:9 uhm, naja onderzoeken lezen. Dus uhm toen was eigenlijk de vraag van,..... (4066:4500) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, naja onderzoeken lezen. Dus uhm toen was eigenlijk de vraag van, gaan we over op hard cups ja of nee. En toen ben ik eigenlijk allerlei onderzoeken gaan lezen, van zijn hard cups nou beter dan soft cups ja of nee. Daar kwam eigenlijk geen eenduidig antwoord uit. Toen zijn we gaan nadenken van hoe kunnen we nou de soft cups nou zo goed kunnen maken, dat ze even goed of beter dan hard cups zijn. Dat werkt met dat token systeem.

7:10 uhm, hoe heet het, ja dus uhm dat tokensysteem hebben wij op de soft c..... (4625:5332) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, hoe heet het, ja dus uhm dat tokensysteem hebben wij op de soft cups, bij de ingang krijgen mensen een speciale bekermunt, die dus anders is dan de muntjes die ze kopen bij de muntenkassa, bij de bar leveren ze een muntje het drankje en een bekermunt in, en dan krijgen ze gewoon een gevulde beker met een consumptie. En zo moeten ze de beker de hele tijd bij zich houden, totdat ze de beker bij het green team inleveren, of bij de bar weer. En zo wissel je eigenlijk steeds de beker om. En hoe je achter de schermen de controle over je plastic stroom. En weet je dus zeker dat je een monostroom aanlevert bij de recyclebaar. Die het weer gaat, hoogwaardig gaat recycleren, zodat een beker een beker wordt

7:11 ja het werkt echt goed, en uhm bezoekers zijn er ook heel positief ove..... (5465:6017) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja het werkt echt goed, en uhm bezoekers zijn er ook heel positief over zegmaar, ze vinden het heel goed dat we ermee bezig zijn. Het enige waar we wel tegenaan lopen is de laatste beker. Omdat er gewoon geen incentive uhm is om die laatste beker ook nog in te leveren, ja dan zie je toch dat aan het einde van het festival, er toch bekers op de grond liggen die je dan niet meer hoogwaardig kunt recyclen. Dus daar zijn we nu wel over aan het nadenken over op welke manier kunnen we dat nou perfectioneren om die laatste beker ook nog terug te krijgen

7:12 uhm, nou we zitten daar nu ook over te brainstormen zegmaar, we hadden..... (6117:6438) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, nou we zitten daar nu ook over te brainstormen zegmaar, we hadden bijvoorbeeld het idee achter de baren en het green team kun je de laatste beker inleveren voor een win code bijvoorbeeld, daarmee kun je bijvoorbeeld kaartjes winnen voor het volgende evenementen, dat zijn dingen waar we nu over aan het nadenken zijn.

7:13 ja of dus een nieuwe consumptie, als ze bij de bar dus een nieuw biertje..... (6577:6657) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja of dus een nieuwe consumptie, als ze bij de bar dus een nieuw biertje willen.

7:14 nee nee precies. En dan zegmaar heeft het voor mensen ook geen waarde..... (6720:6956) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee nee precies. En dan zegmaar heeft het voor mensen ook geen waarde meer dus gooien ze het op de grond, en mensen zijn natuurlijk ook onder invloed van het een of het ander. Dus is het ook al lastiger om. Ik bedoel je weet dat zelf ook

7:15 maar ja je wil natuurlijk wel een systeem bedenken, dat het zelfs voor..... (7002:7179) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

maar ja je wil natuurlijk wel een systeem bedenken, dat het zelfs voor mensen die er niet meer helemaal bij zijn, dat het vanzelfsprekend is dat je die laatste beker ook inlevert

7:16 uhm, ja ik zal even zoeken hoor ik heb daar in december een presentati..... (7294:7416) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, ja ik zal even zoeken hoor ik heb daar in december een presentatie van gegeven en toen heb ik dat helemaal uitgerekend

7:17 uhm van de bekers was het 78% geloof ik wat we hebben ingezameld. En v..... (7933:8174) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm van de bekers was het 78% geloof ik wat we hebben ingezameld. En van de flesjes 65% en die flesjes is gewoon omdat mensen die gewoon veel mee naar huis nemen, ze hebben dan nog water in het flesje, en lopen dan het evenementen terrein af.

7:18 ja of je moet als politieagent bij de uitgang gaan staan, van hey laat..... (8225:8541) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja of je moet als politieagent bij de uitgang gaan staan, van hey laat je flesje hier. Maarja mensen willen ook misschien die moeten nog helemaal 20 min naar het station teruglopen, en dan willen ze wel wat drinken. Dat kan ik ook begrijpen dus dat wil ik eigenlijk niet doen. Ik was er echt niet ontevreden over dus

7:19 ja maarja als je er dus nog aan die laatste beker iets van een ja toch..... (8593:8875) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja maarja als je er dus nog aan die laatste beker iets van een ja toch zo wincode, of iets anders, of een aansteker met drift erop. Zoiets moet je daarop bedenken, dan hoop ik wel dat je meer terug gaat krijgen, en richting een percentage van 90 à 95% gaat werken. Dat zou mooi zijn

7:20 haha nou daar hebben we toevallig net een meeting voer gehad. Je moet..... (9016:9490) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

haha nou daar hebben we toevallig net een meeting voer gehad. Je moet je vergunning aanvragen maar daar heeft de gemeente Nijmegen geen eisen of geen vragen, niks vanuit duurzaamheid voor zit daar eigenlijk in. Wij hebben eigenlijk zelf een gesprek geïnitieerd wij willen eigenlijk praten over duurzaamheid bijvoorbeeld evenementen omdat wij denken dat de gemeente Nijmegen kansen laat liggen dus ja daarin willen wij eigenlijk een soort van karttrekker gaan worden als drift

7:21 ja voor alle evenementen in Nijmegen (9530:9567) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja voor alle evenementen in Nijmegen

7:22 ja haha zo zou je het kunnen zeggen hah (9656:9694) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja haha zo zou je het kunnen zeggen hah

7:23 nou, uhm ik denk bijvoorbeeld e gemeente Amsterdam legt gewoon een ver..... (9805:10405) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nou, uhm ik denk bijvoorbeeld e gemeente Amsterdam legt gewoon een vergunningseis op, van je moet gewoon hard cups gebruiken anders krijg je geen vergunning dat vind ik geen goeie manier van stimuleren, want je legt eigenlijk regels op en dat dat zorgt er eigenlijk voor dat andere initiatieven die mensen misschien

hebben, wat misschien ook een super goed idee is, wat wij met dat circulaire pet systeem hebben, dat daar geen ruimte gegeven wordt als gemeente. Dus eigenlijk denk ik dat het veel beter is als de evenementen zelf met initiatieven komen. En dat het niet wordt opgelegd door de gemeente

7:24 nee nee wij dragen alles van duurzaamheid dragen wij zelf. Maar wij du..... (10540:10744) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee nee wij dragen alles van duurzaamheid dragen wij zelf. Maar wij dus ook aangekaart hebben in het gesprek. Nou mocht er vanuit e gemeente meer budget vrijkomen, dan kunnen we veel grotere stappen zetten

7:25 uhm nouja ze zeiden, het was een beetje van er zijn subsidiepotjes, ma..... (10856:11105) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm nouja ze zeiden, het was een beetje van er zijn subsidiepotjes, maar veel evenementen weten ze ook niet te vinden, dat was voor hun ook een leerpunt, van we moeten dat meer gaan communiceren, die potjes dat die r zijn, en dat je ze kunt aanvragen

7:26 : ja we hebben uhm de ambitie uitgesproken dat we streven naar een cir..... (11364:11449) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

: ja we hebben uhm de ambitie uitgesproken dat we streven naar een circulair evenement

7:27 ja dat is natuurlijk uiteindelijk de ambitie. We hebben daar nog geen..... (11482:11734) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja dat is natuurlijk uiteindelijk de ambitie. We hebben daar nog geen tijdspad op gezet eigenlijk. Omdat we zijn er wel over aan het nadenken, alleen we weten alleen nog niet precies de tussenstappen, dus daar moeten ze eerst iets concreter over worden.

7:28 ja naja, hard cups is natuurlijk een super klein ding, geheel van circ..... (12028:12134) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja naja, hard cups is natuurlijk een super klein ding, geheel van circulaire daar komt veel meer bij kijken

7:29 ja inderdaad dat zou wel weer goed zijn, als de gemeente Nijmegen dat..... (12247:12753) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja inderdaad dat zou wel weer goed zijn, als de gemeente Nijmegen dat zou faciliteren, want dat zou ook weer echt, ja de stroom gewoon supersnel kunnen verduurzamen eigenlijk. Als er meer dan die krachtstroompunten zijn, want bijvoorbeeld in Nijmegen is een evenementen eiland aangelegd, maar bijvoorbeeld met vierdaagse feesten is het festival op het eiland en dat is dan dat is echt vormgegeven als een eiland voor evenementen, maar vervolgens leggen ze er geen stroompunten en geen wateraansluiting neer

7:30 ja nou, wij hebben niks van doen met dat eiland, voor drift persoonlijk..... (12854:13001) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja nou, wij hebben niks van doen met dat eiland, voor drift persoonlijk, maar dat is een beetje dat denk ik dan van de gemeente, dat is niet handig.

7:31 dus ik denk niet dat gemeente Nijmegen is wel bezig met duurzaamheid,..... (13028:13253) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

dus ik denk niet dat gemeente Nijmegen is wel bezig met duurzaamheid, dat hadden we net dus in dat gesprek ook, zegmaar de evenementen kant van de gemeente, praat eigenlijk niet met de duurzaamheidskant, en daar gaat het mis.

7:32 ja maar dat was in die meeting ook wel gewoon een uitkomst, we moeten..... (13356:13638) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja maar dat was in die meeting ook wel gewoon een uitkomst, we moeten gewoon meer met elkaar gaan praten, misschien dat er de komende, het gaat natuurlijk niet heel snel bij de gemeente, misschien gaat het komende jaar komende anderhalf wel meer gebeuren, dat zou wel heel mooi zijn

7:33 oh, bredenoord, die levert de batterij, wij draaien ons festival op een batterij op ee..... (13925:14507) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

oh, bredenoord, die levert de batterij, wij draaien ons festival op een batterij, en die wordt opgeladen met de zonnepanelen die op het dak liggen van de vasim, uhm en uhm en die wordt dan ook weer aangesloten op de netspanning van de vasim, en de batterij vangt eigenlijk de pieken op van het festival, en uhm gedurende wordt de rest gewoon van de netstroom en de zonnepanelen getrokken, en dan staat er een noodaggregaat naast ook van bredenoord, mocht de batterij zo snel leeglopen dat hij de pieken niet meer kan opvangen, dan slaat het aggregaat aan, om de batterij bij te laden

7:34 ja, met herstdrift wel. Omdat dan gaat het licht bijvoorbeeld veel eerder..... (14590:14805) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja, met herstdrift wel. Omdat dan gaat het licht bijvoorbeeld veel eerder aan, en dan wordt er veel meer energie gebruikt, dus dan is het wel nodig ja. Maar met drift festival hebben we 100% op groene stroom gedraaid

7:35 uhm ja, we hebben dus een slim stroomplan, Paul Schurink doet dat dan,..... (15542:16622) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm ja, we hebben dus een slim stroomplan, Paul Schurink doet dat dan, en hij heeft eigenlijk begonnen met alle area's, uhm hoeveel stroom heb je nodig, wat zijn je pieken, en dat ja ik ken de techniek er niet achter. Hij giet dat allemaal in een slim stroomplan, zodat hij precies kan bereken wat de maximale piek is die de batterij moet kunnen opvangen, zo groot moet de batterij dus zijn, en dat aggregaat dat eraan sta is ook weer berekend op hoeveel, met hoeveel vermogen hij de batterij moet kunnen bijladen, en in wat voor tijdsspannen, en ja daar wordt dus ook gekeken naar hoe kunnen we dan die stroom weer besparen, dus oke deze area of die area hebben allebei dat als maximale ja uhm hoe noem je dat piek, kunnen we dat inperken door weet ik veel zoveel minder lampen op te hangen, en op die manier gaat het wel over die energiebesparing maar ook bijvoorbeeld de belichting, alle lichtjes langs de hekken, zegmaar om het avonds gewoon dat het er een beetje leuk uitziet, dat je die overdag uitzet, want het is nergens voor nodig om die overdag aan te hebben natuurlijk

7:36 ja ja, zeker daar wordt hij voor ingehuurd (16764:16805) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja ja, zeker daar wordt hij voor ingehuurd

7:37 uhm, daar heft Paul Schurink zeker inzicht in. En uhm, we hebben ook d..... (16905:17286) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, daar heft Paul Schurink zeker inzicht in. En uhm, we hebben ook dan berekend hoeveel co2 uitstoot we hebben bespaard door het gebruik van die batterij, en dat was dan iets van 1700 liter diesel, en dat gelijk aan 4500 kilo co2 uitstoot, die we daarmee besparen, en uhm ja maar als we dus precies willen weten hoeveel stroom we hebben verbruikt daar kunnen we zeker achter komen

7:38 nou uhm, wat we bijvoorbeeld ook doen is de koelcontainers uitzetten o..... (17565:17799) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nou uhm, wat we bijvoorbeeld ook doen is de koelcontainers uitzetten om 9 uur, want ja tot ja tot 12 uur blijft de drank toch wel cool, en dat is dan iets waar onze horeca leveranciers, ik weet niet hoe je dat noemt, horeca leverancier

7:39 ja degene die alle barren regelt etc, die is daar zelf mee gekomen, va..... (17829:18219) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja degene die alle barren regelt etc, die is daar zelf mee gekomen, van ja we kunnen best de koelcontainers uitzetten om 9 uur, want het is toch niet meer nodig om tot 12 uur koud te houden, en ja dat is een enorme stroombesparing natuurlijk, want elke bar heeft ene koelcontainer staan, en er zijn volgens mij 7 barren, dusja dat zijn wel hele belangrijke dingen om je energie te besparen

7:40 en een groene stroom contract met het vasim, voor de netstroom zegmaar (18334:18404) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

en een groene stroom contract met het vasim, voor de netstroom zegmaar

7:41 nee is vanuit Diede gekomen, hij is zich erin gaan verdiepen van hoe k..... (18637:18905) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee is vanuit Diede gekomen, hij is zich erin gaan verdiepen van hoe kunnen ze nou die stroom, uhm gaan verduurzamen, en toen kwam hij heel snel uit bij een batterij eigenlijk, daar is die samenwerking mee aangegaan met Paul Schurink, dus zo is dat helemaal vormgegeven

7:42 uhm, de aanleiding waarom wij dat gedaan hebben is uhm omdat uhm de ko..... (19647:20276) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, de aanleiding waarom wij dat gedaan hebben is uhm omdat uhm de kolencentrale die hiernaast nu afgebroken wordt, op een moment ja zegmaar, een transitie ging door middel van zonnepanelen, en uhm toen dacht ik dit is wel mooi zegmaar als wij een kabeltje uitrollen en ons festival kan aangesloten worden op die zonnepanelen, dan draait ons festival volledig op zonne-energie. Maar dat bleek niet zo makkelijk. Je moest een batterij ertussen etten, toen ben ik in gesprek gegaan met Alphen, leverancier van die batterijen, zelfde soort leverancier als bredenoord. Toen zeiden ze het is wel mogelijk om het op deze manier te doen

7:43 ja zij dachten met ons mee, maar toen zeiden ze het is makkelijker om..... (20336:20903) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja zij dachten met ons mee, maar toen zeiden ze het is makkelijker om uhm direct op netstroom aangesloten te worden, in plaats van de zonnepanelen van je buurman, en toen werden er op het dak ook zonnepanelen neergelegd, en het vasim heeft een groene stroom contract, dus op die manier werd die uhm hebben we uiteindelijk besloten om zegmaar de batterij hier op het terrein neer te zetten en direct aan te sluiten op de zonnepanelen die op het dak liggen, en voor de overige netstroom was de er zon groene stroomcontract waardoor we volledig op groene energie draaide.

7:44 ja wij zijn toen eigenlijk direct aan de slag gegaan met Paul Schurink..... (21104:21941) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja wij zijn toen eigenlijk direct aan de slag gegaan met Paul Schurink, die vervolgens dat groene stroomplan voor ons gemaakt heeft, en waar dit verhaal in geïntegreerd was, en hij had al een paar festivals gedraaid op deze manier, dus hij wist ons daar ook mooi in te begeleiden, waardoor we eigenlijk die struikelblokken hebben weten te voorkomen, maar er zit altijd wel een risico in, we hebben bijvoorbeeld een keer gehad dat een aggregaat nachts leegliep, omdat de stoppen door waren geslagen, de batterij was leeg ja. Toen zag er geen alarmsysteem in de batterij verwerkt. Toen kwamen de volgende dag aan en was de batterij helemaal

leeg. Toen hebben ze vervolgens een alarmsysteem in die batterij gebouwd. Op het moment dat hij leeg zou lopen, krijgen ze daar een melding van. En de stroomuitval hebben we gehad de afgelopen keer.

7:45 toen hadden we zegmaar een noodaggregaat geplaatst om die batterij op..... (21962:22064) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

toen hadden we zegmaar een noodaggregaat geplaatst om die batterij op te laden voor de laatste uurtjes?

7:46 nee die stond er al, die staat er altijd als back-up wat Ylva had vert..... (22146:22604) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee die stond er al, die staat er altijd als back-up wat Ylva had verteld. Die staat voor de zekerheid, mocht de batterij te snel leegraken, dan kan het aggregaat aanslaan om de batterij bij te laden. Het is in de herfst, verbruiken we meer dan dat het net en de batterijen kunnen leveren, dus hebben we dan een aggregaat die de overige spanning kan leveren. En deze aggregaat had een defect, waardoor die een niet volledig kon bijladen. Op volledig vermogen.

7:47 nouja toen hebben we een stroomuitval gehad van een kwartier gehad, to..... (22665:22885) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nouja toen hebben we een stroomuitval gehad van een kwartier gehad, toen moesten we 1 area sluiten want de batterij kon niet genoeg bijgeladen worden, om de pieken van alle area's nog te dragen, dus dat was wel echt balen

7:48 ja weet je, ja tuurlijk samenloop van omstandigheden, maar je weet ook..... (23032:23372) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja weet je, ja tuurlijk samenloop van omstandigheden, maar je weet ook als je pioniert, zit daar risico in, en kunnen dit soort dingen gebeuren, maar het belangrijkste is dat je voor een volgende keer daarvan leert, en dat het uhm, dat je die risico's zo klein mogelijk probeert te houden. Maarja er zit altijd wel een risico in innovatie.

7:49 maarja daar kan ook een defect inzitten. Maar we hebben het er nu wel..... (23516:23753) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

maarja daar kan ook een defect inzitten. Maar we hebben het er nu wel over om bijvoorbeeld om de stroom van het terrein hiernaast te gebruiken, en dan heb je gewoon voldoende spanning, dan heb je helemaal geen aggregaat meer nodig zegmaar

7:50 ja want nu heb, het is best wel dat zei Paul ook, die netaansluiting v..... (23761:24202) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja want nu heb, het is best wel dat zei Paul ook, die netaansluiting van het vasim is niet enorm groot, uhm dus daardoor is het altijd best wel spannend, gaan we het halen of gaan we het niet halen, en hij is daar dan de hele dag heel druk mee bezig om dat te monitoren, kun je nou nog een netaansluiting erbij trekken, van het terrein dat hier ligt, zit je veel ruimer, en kun je veel zekerder zijn dat het met de batterij genoeg gaat zijn.

7:51 ja en dan staat er dus nog steeds zon noodaggregaat naast, want er kan..... (24280:24447) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja en dan staat er dus nog steeds zon noodaggregaat naast, want er kan altijd defect zitten in de batterij, maar je gaat er wel gewoon vanuit dat je die niet nodig hebt

7:52 uhm, ja we werken nu ja we zoeken nu een partij uit die zo dicht mogel..... (24818:25107) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, ja we werken nu ja we zoeken nu een partij uit die zo dicht mogelijk bij ons in de buurt zit, en uhm en in dit geval was het bredenoord die zit in Apeldoorn, en die leveren die batterijen. Dus dat is super voordelig. Daarvoor werkte we met Alphen en die kwamen uit Alkmaar, geloof ik,

7:53 ja precies, dus we kijken wel weet je welke leverancier zit in de omge..... (25178:25327) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja precies, dus we kijken wel weet je welke leverancier zit in de omgeving, daarmee stimuleer je niet alleen plaatselijke economie, en zorg je ervoor

7:54 ja en bredenoord is zich wel een beetje aan het profileren als leveran..... (25335:25432) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja en bredenoord is zich wel een beetje aan het profileren als leverancier voor evenement ook toch

7:55 nou ja ze hebben een afdeling voor evenementen, maar dat is niet hun c..... (25572:25692) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nou ja ze hebben een afdeling voor evenementen, maar dat is niet hun core business. Dat is echt een heel klein onderdeel.

7:56 nou die leveren, echt hun grootste bedrijfstak is de bouw, Ylva: ik d..... (25440:25564) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nou die leveren, echt hun grootste bedrijfstak is de bouw,

Ylva: ik dacht dat jij laatst zei dat ze ook wel bezig waren om

7:57 nou volgens mij, via Paul Schurink ook, die zei ze hebben ook een batt..... (25774:25871) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nou volgens mij, via Paul Schurink ook, die zei ze hebben ook een batterij en ga is met hun praten

7:58 uhm, nou dat daar wordt voor de rest geen rekening mee gehouden (26075:26137) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, nou dat daar wordt voor de rest geen rekening mee gehouden

7:59 nee daar kijken we ook niet naar, nee nee. Er zijn meerdere aanbieders..... (26272:26466) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee daar kijken we ook niet naar, nee nee. Er zijn meerdere aanbieders, alleen bredenoord hebben we gewoon een hele goede relatie mee, en dat is ook zegmaar een duurzame relatie is ook belangrijk

7:60 ja en je moet ook gewoon vertrouwen hebben (26473:26515) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja en je moet ook gewoon vertrouwen hebben

7:61 ja en ook voor een goede prijs zegmaar, en met hun hebben we gewoon ee..... (26592:26757) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja en ook voor een goede prijs zegmaar, en met hun hebben we gewoon een goede samenwerking aangegaan, waar we een stukje sponsoring van ons naar hun toe en vise versa

7:62 uhm ja dat we dus op groene stroom willen draaien, normaal gesproken w..... (27052:27309) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm ja dat we dus op groene stroom willen draaien, normaal gesproken wordt de batterij dus ook vol geleverd, maar bij ons wordt hij leeg geleverd zodat wij zeker weten dat wij met de zonnepanelen wordt opgeladen, dus dat hij wordt opgeladen met groene stroom

7:63 ja ik denk dan gewoon en standaard energiemix van Nederland, maar dat..... (27376:27494) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja ik denk dan gewoon en standaard energiemix van Nederland, maar dat zou je kunnen uitzoeken hoor. Dat weet ik niet.

7:64 maar dat is wel bijvoorbeeld een eis, wij willen zeker weten dat het g..... (27525:27625) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

maar dat is wel bijvoorbeeld een eis, wij willen zeker weten dat het groene stroom is, lever hem leeg

7:65 uhm nee ik denk dat dat gewoon in overleg is eigenlijk. Want ja Diede..... (27834:28101) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm nee ik denk dat dat gewoon in overleg is eigenlijk. Want ja Diede is natuurlijk met dat idee gekomen door die zonnepanelen, ja dan wil je ook dat die zonnepanelen iets doen voor je hele stroomplan, hoe kun je dat beter doen dan door je batterij op te laden daarmee

7:66 uhm, ja wat ik me nog herinner dat Diede oververteld heeft, is dat het..... (28314:28398) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, ja wat ik me nog herinner dat Diede oververteld heeft, is dat het goedkoper was.

7:67 en hans knikt ja, ja het is goedkoper, omdat je meer speelt met de ene..... (28412:28494) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

en hans knikt ja, ja het is goedkoper, omdat je meer speelt met de energie zegmaar

7:68 uhm, ik weet dat niet precies ja met die piekmomenten pak je juist die..... (28540:28707) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, ik weet dat niet precies ja met die piekmomenten pak je juist die energie op etc. diesel is Nederland gewoon niet goedkoop. Als je daar al 1700 liter van bespaart,

7:69 ja precies, en je hoeft niet al die aggregaten te huren, dit is 1 batt..... (28825:29077) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja precies, en je hoeft niet al die aggregaten te huren, dit is 1 batterij en 1 noodaggregaat wat je huurt, en normaal gesproken zijn dat meerdere aggregaten, normaal heeft elke area haar eigen aggregaat, tenminste als ik het allemaal goed voor ogen he

7:70 dus je bent eigenlijk van 7, als je echt 1 per area had, ben je van 7..... (29133:29388) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

dus je bent eigenlijk van 7, als je echt 1 per area had, ben je van 7 teruggegaan naar 1

Ylva: ja en een batterij. Dus dat is heel mooi, want iedereen zegt altijd verduurzaming is duur, maar je het dus goed uitzoekt, hoeft dat dus helemaal niet zo te zijn

7:71 ja en je moet ook natuurlijk de juiste faciliteiten hebben, want niet..... (29612:29791) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja en je moet ook natuurlijk de juiste faciliteiten hebben, want niet ieder evenement heeft een netaansluiting en zeker niet ieder evenement heeft zonnepanelen tot z'n beschikking.

7:72 ja vaak zeggen ze dat het een investering is, inderdaad en dat je het..... (29392:29519) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja vaak zeggen ze dat het een investering is, inderdaad en dat je het op termijn inderdaad terugkrijgt.

Ylva: ja nu dus direct

7:73 maar het is ook al beter om een batterij neer te zetten, die ook gewoo..... (29821:29989) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

maar het is ook al beter om een batterij neer te zetten, die ook gewoon is opgeladen met grijze energiemix, in vergelijking tot allemaal aggregaten die op diesel draaien

7:74 lokaal, ja en gewoon uhm daar zitten we al best wel lang mee geloof ik..... (30217:30537) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

lokaal, ja en gewoon uhm daar zitten we al best wel lang mee geloof ik, als ik het goed zeg. Nee nee we zijn geswitcht. Maar dat zou ik even Stef moeten vragen, dat kan ik wel voor je navragen, waarom we zijn geswitcht. Maar swartjes, zit dus hier op het industrieterrein bijna, dus het ligt hier zegmaar 750 meter vanaf

7:75 uhm nou ja we doen eigenlijk front stage niet echt aan afvalscheiding,..... (30954:31411) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm nou ja we doen eigenlijk front stage niet echt aan afvalscheiding, behalve dus het hele bekersisteem, waardoor we dus eigenlijk geen plastic meer op het evenement hebben. En bij de cateraars is het en achter de barren, is het glas, papier, plastic en rest. Ja dus dat is backstage. En we zijn nu aan het kijken, waar bijvoorbeeld genoeg is om ook het gft te scheiden. En ja ze worden daarin gestimuleerd, als wij geven hun de middelen om het te scheiden,

7:76 ja wij bestellen gewoon we willen dit en dit, met deze containers etc..... (31500:31638) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja wij bestellen gewoon we willen dit en dit, met deze containers etc. zij leveren dat, en wij zorgen dat ze op de juiste plek terecht komt

7:77 ja we zijn dus met dat bekersisteem al heel ver, en dat wordt door Mor..... (31760:32111) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja we zijn dus met dat bekersisteem al heel ver, en dat wordt door Morssinkhof gerecycled, dus dat is niet via swartjes, want swartjes doet niet aan hoogwaardige recycling, uhm en dat regelen we dus via bar-le-duc,

zij regelen dat transport naar Morssinkhof, en betalen dit voor ons, en daar wordt het dan gerecycled, en verder om afval te verminderen

7:78 : ja het is toch hoe je producten worden aangeleverd he, we werken wel..... (32165:32462) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

: ja het is toch hoe je producten worden aangeleverd he, we werken wel, dat is wel een mooie stap trouwens, we zijn van coca cola naar Pepsi gegaan, en Pepsi levert alle frisdrank in kratten en coca cola levert ze op pallets die met plastic zijn ingepakt. Dus dat is zeker waarmee we afval besparen

7:79 uhm, dat had te maken met bar le duc, want uhm ja bar le duc is de mee..... (32547:32816) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, dat had te maken met bar le duc, want uhm ja bar le duc is de meest duurzame watermerk in Nederland. En daar wilde we mee gaan samenwerken. Maar coca cola werkt met Chaudfontaine, en niet met bar le duc, en daardoor moesten we naar een andere frisdrankleverancier,

7:80 ja ergens wel, we wilde naar bar le duc, omdat dat het duurzaamste wat..... (32844:32934) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja ergens wel, we wilde naar bar le duc, omdat dat het duurzaamste watermerk is, en daarmee

7:81 ja, of nouja, ik weet niet of het echt duurzamer is, want het blijft n..... (33014:33103) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja, of nouja, ik weet niet of het echt duurzamer is, want het blijft natuurlijk frisdrank

7:82 ja en die kratten worden gewoon hergebruikt (33202:33245) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja en die kratten worden gewoon hergebruikt

7:83 ja nou ja we hebben dus wel een green team rondlopen, en zij zorgen ei..... (33600:34342) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja nou ja we hebben dus wel een green team rondlopen, en zij zorgen eigenlijk dat mensen niet per se naar de bar hoeven te lopen om hun beker in te leveren, maar dat kunnen ze dus ook bij het green team doen, en krijgen ze een bekermu8ntje terug, maar echt een afval coördinator hebben we niet, wij zijn dus als drift ervan overtuigd dat het circulaire pet systeem wat we met die tokens doen, dat dat naast hard cups een hele goede optie, misschien wel een betere optie zelfs, uhm en daarin ja het lijkt voor de bezoeker misschien single use, maar het wordt gewoon hoogwaardig gerecycled. Dus in theorie kan iemand de volgende editie uit dezelfde beker kunnen drinken, in ieder geval uit hetzelfde plastic gemaakt als de vorige editie zegmaar

7:84 ja wij hebben het drift festival in 2019, daar hebben we een animatie..... (34567:34928) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja wij hebben het drift festival in 2019, daar hebben we een animatie van uitgebracht, om eigenlijk met bewegend beeld, te visualiseren hoe het in elkaar steekt, en we zijn nu bezig om ook op de website een apart kopje te maken met duurzaamheid, om daar met iets meer achtergrondinformatie alle pijlers waar we sterk op zijn, gewoon om mensen te informeren. Ja.

7:85 uhm, ja met mensen aansturen eigenlijk. Ja, ik heb dus ik kwam met het..... (35123:35620) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, ja met mensen aansturen eigenlijk. Ja, ik heb dus ik kwam met het idee, en samen met de productie en personeel ja ga je dat dan uitdenken, hoe krijg je dat voor elkaar, en daar zit de horeca ook weer bij, die koopt de bekers in, productie koopt de afvalcontainers in, personeel moet ingelicht worden over dat hele systeem achter de barren, ik ben dan maar de gene die erin is, de manager van productie, van horeca en de manager van personeel uhm informatie geeft hoe ze dat kunnen aanpakken,

7:86 nou het personeel liep eigenlijk nergens tegenaan. Ik heb alleen van u..... (35867:36222) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nou het personeel liep eigenlijk nergens tegenaan. Ik heb alleen van uhm van kick de horecamanager, dat hij de bekers duur vond, hij moest dan onbedrukte Rpet bekers hebben, en die zijn dan duurder dan als je ze via de brouwerij inkoopt, maar goed uhm dat is dan iets wat de directie ook wil dan kan ik daar gewoon op teruggrijpen, de directie wil het zo,

7:87 en waar we wel problemen mee hebben gehad, is sponsoring van kornuit,..... (36265:36429) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

en waar we wel problemen mee hebben gehad, is sponsoring van kornuit, ineens was hun merk natuurlijk veel minder zichtbaar, omdat ze niet meer op de bekers stonden

7:88 ja precies. Maar die hebben we dan weer blij gemaakt door op de volgen..... (36571:37013) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja precies. Maar die hebben we dan weer blij gemaakt door op de volgende editie achter de barren, alles met kornuit te doen en we hadden ook een area gebrand was met kornuit. Uhm, ja en zo probeer je ze dan weer tevreden te stellen. Ja maar ze kwamen zelf ook moeten ze weer innoveren daarin, ze kwamen met uhm van die gestanste bekers, dan is het niet bedrukt, maar dan is het als het ware voelbaar het merk ingedrukt, snap je wat ik bedoel?

7:89 ja ja, dan wordt het erin geperst als het plastic nog zacht is, en ook..... (37055:37376) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja ja, dan wordt het erin geperst als het plastic nog zacht is, en ook Rpets, en dat is een hele positieve ontwikkeling, en dat is ook dan ja waardoor je merkt dat het maar goed is dat dat ze zo ontevreden waren over de merkzichtbaarheid, want daardoor gaan ze zelf gaan ontwikkelen, van welke bekers ze allemaal aanbieden

7:90 ja precies, dat mensen wel als ze het bier drinken dat ze weten dat he..... (37526:37609) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja precies, dat mensen wel als ze het bier drinken dat ze weten dat het hun bier is.

7:91 nee nee (37819:37826) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee nee

7:92 uhm, nee niet dat ik weet. Ik ga dus even navragen waarom we zijn gesw..... (37908:38264) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, nee niet dat ik weet. Ik ga dus even navragen waarom we zijn geswicht, misschien dat daar nog wat in zat. Ik weet wel wat swartjes die deed veel met energiewinning, als ze afval verbranden, dan winnen ze daar altijd energie uit. Dus dat is wel, je wil natuurlijk het liefste niet verbranden, maar als je het dan doet haal je er het liefst energie uit.

7:93 nee zij leveren eigenlijk puur de containers aan, en halen ze weer op..... (38528:38682) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee zij leveren eigenlijk puur de containers aan, en halen ze weer op. En dan moet er natuurlijk vertrouwen zijn, dat ze niet alles weer op een hoop gooien

7:94 ja dat is dus ook nog iets, waar we met dat tokensysteem tegenaan zijn..... (38896:39766) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja dat is dus ook nog iets, waar we met dat tokensysteem tegenaan zijn gelopen. Uhm, we hebben dat in samenwerking met bar le duc gedaan, uhm maar vervolgens zij zamelen dan het plastic in van allerlei evenementen, en transporteren dat naar Morssinkhof, en de eerste keer ja wisten we dus niet, van of het plastic was geaccepteerd en hoeveel het was. Tone heb ik gezorgd dat het de tweede keer dat de vrachtwagen die het kwam ophalen, dat we die hebben laten wegen, dus leeg en vol, zodat we wisten hoeveel plastic we hebben aangeleverd, en dan heb ik weer contact opgenomen met Morssinkhof, is het plastic van bar le duc geaccepteerd, hoe zat het met de kwaliteit, maar dat was allemaal goed, dus alles is hoogwaardig gerecycled. Dus nu weten we dus ook dat gewicht is dus helemaal goed geweest, en dan krijg je dus ook veel meer inzicht, in wat je bereikt eigenlijk ja

7:95 uhm, ja informatie geven eigenlijk. Ik heb hun eigenlijk een briefing..... (39956:40710) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, ja informatie geven eigenlijk. Ik heb hun eigenlijk een briefing gegeven over het recyclesysteem, maar ook waarom we dus voor soft cups kiezen in plaats van hard cups, dus mochten mensen dan vragen hebben, dan kunnen ze daar ook antwoord op geven, ja. En ja in eerste instantie was het idee om ze alleen maar als wisselpunt voor bickers te doen. Maar eigenlijk gaandeweg het evenement, kwamen we erachter dat mensen ook met allemaal ander afval naar ze toekwamen, dus ook met frietbakjes of hun kauwgom, of lolly stokjes of whatever. Uhm, dus dat was ook gewoon tijdens het evenement. Dus toen merkten we dat we elk team ook een zak van restafval mee moesten geven, want dan kunnen ze dat ook aannemen, dan is het niet zo van daar staat een prullenbak

7:96 dus dat is dan iets, waar ik gaandeweg ook achter kwam, van daar hadde..... (40816:41031) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

dus dat is dan iets, waar ik gaandeweg ook achter kwam, van daar hadden we zo niet over nagedacht, en dat hebben we dan ook tijdens het event gewoon ben ik langs alle teams gegaan, en heb ik ze een extra zak gegeven.

7:97 ja dat het lokaal is, ik denk dat dat de belangrijkste overweging is,..... (41169:41574) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja dat het lokaal is, ik denk dat dat de belangrijkste overweging is, dat al die kilo's afval die je hebt, dat die moeten ook nog naar de andere kant van Nederland getransporteerd moeten worden, want dan heb je natuurlijk een enorme uitstoot. Maar dat is dus ook vooral weer een keuze voor ons, maar dat is niet omdat swartjes daar zo goed in is ofzo. Maar dat is toevallig omdat swartjes zo dichtbij zit.

7:98 nee ja puur die afvalscheiding, dus dat we het gescheiden aanleveren,..... (41719:41827) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee ja puur die afvalscheiding, dus dat we het gescheiden aanleveren, en dat het ja gescheiden verwerkt wordt

7:99 nouja, uhm dat is eigenlijk ook weer iets dat oplevert. Want al het pl..... (41957:42265) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nouja, uhm dat is eigenlijk ook weer iets dat oplevert. Want al het plastic dat we dus via Morssinkhof, of bar le duc via hun recyclen, dat hoeven we niet te betalen, en op de rest van het afval zit allemaal afvalheffing, dus daar betaal je gewoon heffingskosten over per kilo, dus dat bespaart ook eigenlijk.

7:100 ja klopt, naja dat gaat niet over duizenden euro's, maarja wat ik Diede..... (42501:42618) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja klopt, naja dat gaat niet over duizenden euro's, maarja wat ik Diede hoorde zeggen was dat iets van 400 euro ofzo,

7:101 uhm, ja dat zijn allemaal food trucks eigenlijk, die uhm ja worden ing..... (42916:43095) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, ja dat zijn allemaal food trucks eigenlijk, die uhm ja worden ingehuurd en zij betalen dan een afdracht op ons festivalterrein te staan, en de rest van de omzet houden ze zelf

7:102 nee dat zijn allemaal lossen, 10 op zichzelf staande food trucks (43175:43238) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee dat zijn allemaal lossen, 10 op zichzelf staande food trucks

7:103 uhm, wij hebben dus de contractueel de eis dat alles geserveerd moet w..... (43371:43568) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

uhm, wij hebben dus de contractueel de eis dat alles geserveerd moet worden biologisch degradeerbaar disposables, dus bamboe bestek, en bakjes hoeven alleen maar een servetje of dat soort dingen, uhm en

7:104 het enige waar ik tegenaan liep bij uhm, bij herfstdrift, waren er rietjes..... (43660:43879) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

het enige waar ik tegenaan liep bij uhm, bij herfstdrift, waren er rietjes bij de cocktailbar nog, maar dat was eigenlijk van ons zelf een bar, maar daar hadden we niet over nagedacht. Dat daar nog plastic rietjes waren

7:105 ja dat staat gewoon in het contract, van als je op drift komt staan zij er een aantal eisen en een van de eisen, is biologisch degradeerbaar disposables. (44049:44197) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja dat staat gewoon in het contract, van als je op drift komt staan zij er een aantal eisen en een van de eisen, is biologisch degradeerbaar disposables.

7:106 nou, naja ik denk sowieso dat uhm dat de gemeente wel meer zou kunnen..... (44641:45896) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nou, naja ik denk sowieso dat uhm dat de gemeente wel meer zou kunnen doen in Nijmegen, wat ik je ook al zei als voorbeeld met dat evenementen terrein op het eiland, dat daar geen faciliteiten zijn, terwijl dat wel als evenementen terrein is geïntroduceerd, maar ja wat we dus in dat gesprek hadden ja eigenlijk, daar kwamen we samen achter, er wordt te weinig gecommuniceerd, evenementen weten niet waar ze moeten zijn voor welke potje, terwijl er wel potjes zijn, dus ja dat is zeker iets in zou kunnen verbeteren, en zodra die evenementen ook die potjes weten te vinden dan wordt de verduurzaming van de hele evenementen sector in Nijmegen wel versneld. Dus dat zou wel heel mooi zijn. Uhm, en ik denk ook bijvoorbeeld, wij zouden ook graag onze CO2 foodprint in kaart willen brengen, maar daar moet je een onderzoeksbureau voor inhuren, want je kunt het wel zelf gaan proberen te doen, maar dat gebeurt nooit zo goed als dat zon onderzoeksbureau dat voor je doet, en dat kost gewoon een paar duizend euro, misschien wel 15 duizend euro, dat is gewoon een hoop geld, en ja als de gemeente daarin kan faciliteren, want ja meten is weten, want dat heb je ook precies inzichtelijk van waar je de meeste winst kan behalen, dat zou gewoon heel positief zijn

7:107 ja precies, dus dat zijn ook wel dingen die we besproken hebben, dus h..... (46078:46498) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja precies, dus dat zijn ook wel dingen die we besproken hebben, dus het gaat hopelijk een vervolg krijgen ja we willen een soort van kenniscentrum gaan opzetten, waarin Drift eigenlijk aanjager is van verduurzaming in Nijmegen. En dat wordt dan gefinancierd door de gemeente. Maar dat is nu gewoon een idee wat we in een uur brainstormen met elkaar hebben bedacht, het zou heel mooi zijn als we dat voor elkaar krijgen.

7:108 ja uhm, we hebben zegmaar afgelopen editie, afgelopen 2 edities was de..... (46745:47120) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja uhm, we hebben zegmaar afgelopen editie, afgelopen 2 edities was de eis dat elke food truck een vegetarische optie had, en hadden we een food truck die helemaal vegetarisch was naast de friet en de poffertjes, want die staan ook altijd bij ons. Maar dat er gewoon een, dat was volgens mij, ik weet niet meer hoe die heet, indische curry en die was dan helemaal vegetarisch

7:109 En uhm ja ik weet eigenlijk niet of ik dit allemaal met je mag delen,..... (47207:47571) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

En uhm ja ik weet eigenlijk niet of ik dit allemaal met je mag delen, we hebben vanochtend het besluit met je mag delen, maar we hebben vanochtend heb besluit gemaakt om met het Drift festival helemaal vega te gaan. Maar dat moet ik nog even vragen aan Diede of je dat al mag opschrijven. Want dat weet ik niet, in hoeverre we daar al mee naar buiten mogen treden.

7:110 nee, nouja zegmaar dat zouden we wel als eis kunnen hebben, maar ik ga..... (48067:48528) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee, nouja zegmaar dat zouden we wel als eis kunnen hebben, maar ik ga ervan uit dat die food trucks dat zelf al doen, want ze snijden in hun eigen portemonnee als ze dat niet doen zegmaar. Want wat zij verdienen, dat verdienen min de afdracht die zij aan ons moeten betalen. Dus als zij dan te veel gaan inkopen, en veel moeten weggooien, ja dat is niet slim voor hun eigen omzet. Dus ja, dat is geen contractuele eis, maar ik verwacht dat ze dat gewoon doen.

7:111 nou, uhm gewoon dat die vegetarische optie er sowieso moet zijn, en uh..... (48697:49545) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nou, uhm gewoon dat die vegetarische optie er sowieso moet zijn, en uhm de vegetarische food truck die dus helemaal vegetarisch is. Maar verder de stroom leveren wij bijvoorbeeld, en uhm, ja we hebben wel ideeën over dat we heel graag met meer seizoensgebonden producten willen werken en lokale producten eigenlijk maar omdat je dus met 10 verschillende food trucks samenwerkt is het best lastig om dat voor elkaar te krijgen, want er is ook weer iemand anders die de food coördinator is, dus dat gaat weer via die weg, en die is dan weer tussenpersoon voor die 10 food trucks. Dus dat is allemaal gewoon best wel een omweg, maar ja uiteindelijk zijn dat wel dingen waar we naartoe zouden willen werken. En ook dat plaatje, die ambitie, dat we op weg willen naar een circulair festival, zijn dat zeker dingen waar je over na moeten denken natuurlijk

7:112 ja de bij de catering zitten we nu te denken om de afdracht iets naar..... (49718:50289) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja de bij de catering zitten we nu te denken om de afdracht iets naar beneden te doen, omdat we dus eisen hebben, voor de duurzaamheid van zon, van hun aanbod eigenlijk, uhm maar dat is er nog niet doorheen of we dat echt gaan doen ja of nee. Dus stel dat die afdracht naar beneden gaat, dan verdien je dus minder aan die foodtrucks, maar je verdient er toch sowieso al niet super veel aan, omdat het maar een klein percentage is van wat ze verdienen op zon dag. Uhm dus nee we verdienen sowieso al niet super veel aan die food trucks. Dus dan zal het ook niet heel veel,

7:113 ja dat valt echt allemaal wel mee, alleen de uitval en het transport z..... (52016:52253) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja dat valt echt allemaal wel mee, alleen de uitval en het transport zijn heel duur, en dan heb je ook nog opslag, mocht je een aantal bekers bedrukken, zegmaar we hadden een offerte uitgevraagd voor 25 duizend bekers, dat kwam dan al op

7:114 ja dat was dan weer voor een ander evenement al, dat kwam dan al op 5..... (52289:52587) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja dat was dan weer voor een ander evenement al, dat kwam dan al op 5 duizend euro uit en dat was alleen nog maar voor het huren, volgens is mij is dat echt nog geen tiende van wat het kost voor die Rpet bekers, uhm te gebruiken terwijl Rpet is wel duurder dan wat je van je brouwerij zou krijgen,

7:115 ja ja, ik zou Han frissen, die is van uhm stichting circular pets, hij..... (53328:53540) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja ja, ik zou Han frissen, die is van uhm stichting circular pets, hij heeft dus een stichting opgezet, om dat circular pet, ja gewoon groot te maken, en gewoon te stimuleren en te ondersteunen, en te faciliteren

7:116 nee wij waren hem eigenlijk voor, hij heeft volgens mij een maand gele..... (53584:54172) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

nee wij waren hem eigenlijk voor, hij heeft volgens mij een maand geleden, is hij ermee naar buiten getreden, dat zij die stichting hebben opgezet. En wij zijn dus eigenlijk al 2 festivals lang bezig zijn met dat systeem, dus wij hebben eigenlijk hetzelfde wiel uitgevonden als het ware, we hebben wel even samengezeten van hoe doen jullie dit en hoe doen jullie dit, en kunnen we daarvan leren, maar we gaan niet met hun samenwerken, wat we dus zelf eigenlijk al, omdat wij al alles doen wat zij kunnen bieden, maar dat zou voor jullie misschien wel een mooie partner zijn om in te huren,

7:117 ja en daar zitten alle ondernemers van de belangrijkste pleinen zitten..... (54923:55204) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja en daar zitten alle ondernemers van de belangrijkste pleinen zitten daarbij, en uhm daarin willen zij eigenlijk alleen maar als een soort van verbindende factor zijn, maar ze willen dat de ondernemers samen tot een soort van visie komen, van hoe gaan we dit aanpakken, en uhm ja

7:118 ja want dat zo uiteindelijk een afvalheffing besparen, dat zou heel mo..... (55817:55894) - D 7: interview Ylva Luijten en Diede van Overbeek uitgeschreven

ja want dat zo uiteindelijk een afvalheffing besparen, dat zou heel mooi zijn

Bijlage 18: Interview transcripten

Transcript interview Lauren de Graaf

I. Om te beginnen, zou u zich kort kunnen voorstellen?

Lauren: je mag je zeggen hoor

I. Zou u zich kort kunnen voorstellen, wat u precies doet en wie u precies bent?

Lauren: ja, ik ben Lauren de Graaf. Ik ben eigenares van Finnegans Irish Pub, de Graaf van Vlaanderen op de Cater, en in Zwolle heb ik een café het rechter, dus 4 horecagelegenheden.

I. Helemaal goed. Nou ik heb eerst een aantal algemene vragen over de evenementen. Met welke evenementen heb je allemaal te maken in Apeldoorn?

Lauren: Uhm, op het caterplein hebben we Prinsennacht, koningsdag, naja die uh en het is onduidelijk of Pop en Dance nog doorgaat. En verder de Nacht van Apeldoorn. We hebben ook kleinschalige evenementen en dat zijn uhm die langs de platenbeurs en ook die wielerronde evenementen, maar volgens mij is dat aangesloten met de nacht van Apeldoorn of Pop en Dance een van de twee, dat is dezelfde dag. En wij hebben wel er wel profijt van zeg maar, maar wij zijn niet echt bij betrokken en dat is Roots in the Woods en dat is in het Beekpark dus dat heeft ook een effect op ons hier, maar daar doen we niet aan mee.

I. Ohja, dat is ook een projectje van Marco inderdaad toch?

Lauren: Ja. En zelf organiseren we twee keer per jaar het bierfestival op ons eigen terras. En dat is een lentebier festival en een bokbierfestival. Maar ik neem aan dat je jij daar al een paar keer bent geweest?

I. hahah, ja zeker weten! En komen daar veel mensen op af op het bierfestival?

Lauren: ja, ja over de hele dag zijn er dan uhm ik denk tussen de vijfhonderd en duizend man, maar weet je dat is niet tegelijkertijd op het terras achter, want dat past ook niet, maar gaande de dag en dan nog binnen en voorterras, en dan heb je ja best wel wat mensen.

I. ohja, uhu dat geloof ik wel inderdaad. En wat is precies jou rol bij de evenementen in het centrum van Apeldoorn, bij bijvoorbeeld die Prinsjesnacht, koningsdag en Pop en Dance?

Lauren: nouja, ik zit in het bestuurd bij de caterplein vereniging, dus dat is onze rol is zorgen dat alle leden informatie weten. Uhm wij zijn nu in contact met de gemeente over stroompunten. We willen niet meer die aggree....

I. aggregaten bedoelt u.

Lauren: ja precies die! Ik vind dat echt vreselijk en er zitten ook elektriciteit punten in de grond hier, dus we zijn al een paar maanden bezig met de gemeente hoe we dat kunnen oplossen, hoe we ze daarop aan kunnen sluiten. Persoonlijk ben ik vanuit het bestuur bezig met Elsbeth Boer hoe we kunnen, single-use plastic bekken kunnen, en hoe we dat soepeltjes kunnen laten lopen.

I. uhu ja, dus eigen de implementatie van die herbruikbare bekken.

Lauren: Ik moet dus eigenlijk zorgen dat alle leden, hier ook enthousiast voor worden, wij willen het de gemeente wil het, en nu moeten we samen komen met zo moeten we het gaan doen.

I. uhu ja.

Lauren: dus daar ben ik mee bezig. voor de rest, ja de normale bestuurlijke dingen die je moet organiseren. We regelen de podiums, de bands.

I. alleen voor het caterplein bedoel je dan?

Lauren: ja inderdaad alleen voor het caterplein.

I. ja oke.

Lauren: eigenlijk doen we niks gezamenlijk in Apeldoorn. Ik heb het idee, ik zit ook in het bestuur van centrum management, en ik merk wel dat het allemaal per plein gaat, dus per branche, winkels, horeca, en ook per plein allemaal, en zelf per straat.

I. en vindt je dan dat dat meer moet verbreederen, meer samen moet komen al die pleinen?

Lauren: ja zeker. Ik merk vanuit Zwolle, daar hebben we een punt voor alle horeca. Dat heet HES in Zwolle.

I. oke ja

Lauren: ja en via HES wordt alles geregeld. Vergunning voor elke plein. Naja alle, eigenlijk alles. Het podium je eigen band. Maar voor de rest wordt dat vanuit een punt geregeld, we hebben een whatsappgroep met elkaar, elke café eigenaar en bedrijfsleider, kan direct met elkaar communiceren en weet precies wat er gebeurt op elk plein. Dusja dat vind ik wel veel fijner.

I. ja dat is wel veel makkelijker inderdaad.

Lauren: ja ik vind het veel makkelijker, veel overzichtelijker.

Komt werknemer binnen en zegt: 'how are you?'

Lauren: dus ja dat vind ik wel, hoe wij het zouden moeten doen, maarja het gaat zo...

I. dus je hebt inderdaad ook je eigen café in Zwolle?

Lauren: Ja klopt.

I. ja ja runt er meerdere tegelijk dus eigenlijk?

Lauren: ja naja, ik heb managers hier, die het voor me runt. Ik run mijn zaken eigenlijk niet zelf. Ik bende eigenaresse, maar ik zorg wel dat de managers er zijn, en dat die het goed runt.

I. ja heel goed, haha

Lauren: en dat gaat ook met veel met van die evenementen zelf, dus als het gaat om, uhm, we hebben een koningsdag en ik doe de inkopen en dat soort dingen niet, dat doen mijn managers wel, uhm maar vanuit mijn kant, vanuit het bestuurd zorg ik wel dat er managers zijn en dat het hier voor op het plein een beetje gezellig is.

I. ja haha dat is het aller belangrijkste nog voor de mensen ook. Ja oke, naja dan heb ik een aantal vragen over de energieleverancier. Eerst een aantal algemene vragen, welke energieleverancier heb je op dit moment?

Lauren: ik weet het niet, we zijn net over gestapt. Ik zal mijn man even een bericht sturen.

I. nouja we kunnen misschien altijd later via de mail nog even contact hebben.

Lauren: ja dat is ook prima.

I. heb je anders enig idee, welke energieleverancier er is voor de evenementen? Of is dat dezelfde?

Lauren: nee dat weet ik eigenlijk niet, nou ik denk dat dat hangt heel erg af van die stroompunten die er komen. Want er is een leverancier daarvan, de gemeente heeft dat gezegd. is het Essent?

I. ja dat zou goed kunnen.

Lauren: maarja, zij hebben het neergelegd. Zij zijn van de stroompunten, en voor de rest hebben we een aggregaat wat we nu gebruiken en waar we dus ook vanaf willen. En anders gebruikt iedereen zijn eigen stopcontacten in zijn eigen zaken.

I. ja precies, dus dan wordt er gewoon een verlengsnoer gelegd naar buiten?

Lauren: er is geen gezamenlijk punt, op dit moment. Maar ik dacht dat Essent eigenaar was van die energiepunten, en dat zou dan via de gemeente gaan en via hun worden geregeld. dus welke energie gebruik ik, weet de gemeente. Weet jij dat?

I. nee ik weet niet precies welke energieleverancier de gemeente heeft en of dat voor iedereen het zelfde is.

Lauren: ja naja, dit is wel in opdracht van de gemeente, zij hebben de opdracht gegeven. Aan die energieleverancier, zij hebben het gebouwd en nu moeten we even kijken, met hoe we dat allemaal gaan verrekenen.

I. Dus, wat je eigenlijk zegt, is dit trouwens een huur of een koop pand, mag je het dan zelf bepalen?

Lauren: hoe bedoel je?

I. je mag wel je eigen energieleverancier kiezen, je wordt niet gedwongen door de huurder zegmaar?

Lauren: Ja ja ja, daarom weet ik het nu niet, want we zijn net overgestapt en we kijken natuurlijk waar je de beste deal hebt. En daar sluiten wij bij aan en daarom wisselen we om de twee jaar ongeveer. Door wie heeft de beste, wie kunnen de beste deal maken.

I. oke ja snap ik. En heb je dan specifieke eisen voor de energieleverancier?

Lauren: nouja, hier gebruiken we natuurlijk heel veel water, dus dat is dan wel uhm een belangrijk punt voor ons en veel elektriciteit. Dus moet ook wel een goed bedrag zijn iedere maand.

I. oke dus je kijkt eigenlijk vooral naar de prijs?

Lauren: eigenlijk wel, eigenlijk alleen maar en dat komt omdat in de horeca de marges niet zo groot zijn, dus. Want daardoor moet je echt kijken naar zulk soort dingen. Het gaan namelijk echt duizenden euro's schelen op jaarbasis.

I. uhm ja, en in welke mate wordt zo'n energieleverancier dan beoordeeld op de mate in toewijding in duurzaamheidsmaatregelen?

Lauren: eigenlijk niet. Ik ben bezig met uhm, mijn zaak daarmee wil ik een green key label halen. Voor al mijn zaken, en dan zouden dat soort dingen meer aan de orde komen. Maar op dit moment is het puur financieel.

I. dus er is inderdaad niet gekeken naar bepaalde mate van groene energie?

Lauren: nou nogmaals, dat is wel iets waar we naartoe willen streven, maar op dit moment is het niet aan de orde.

I. oke uhm, wordt jij als consument door de energieleverancier nog gestimuleerd om bepaalde maatregelen te nemen?

Lauren: nee niet dat ik weet nee

I. nee daar hoor je ook niks van, van de leverancier of vanuit de gemeente?

Lauren: nee ook eigenlijk niet, en ik denk dat het nu steeds meer begint te komen, want je hebt ook dat uh, vanuit de containers, Sander Lubberhuizen, die is bezig om zaken energiezuiniger te maken. Dat gaat om enkelglas, bijvoorbeeld dat soort dingen. En heel veel van deze panden zijn in handen van de brouwerijen, of van de particulieren. Dit is een pand van de familie Luterink. En als tussenhuur Grolsch. Een echt brouwerij pand. Dus ik ga ik niet investeren in hun pand.

I. nee dat begrijp ik.

Lauren: dat is iets waar de gemeente mee bezig is zij willen pand eigenaren meer stimuleren om hun panden uhm, tochtvrij te maken, dubbelglas dat soort dingen.

Alarm wordt eraf gehaald en gaat 5 seconden lang af.

Lauren: En het kan zijn dat die huurder wel heel veel geld spaart op jaarbasis.

I. Dus eigenlijk moet de verhuurder dit pand ook gedeeltelijk, energiezuinig maken?

Lauren: ja dat vind ik wel.

I. oke, uhu.

Lauren: wij hebben het deels gedaan, achter is allemaal dubbel glas. Maar dat is ook meer voor de brandvertraging, dus daarvoor heb je speciaal glas. Dat ga ik hier niet doen, het moet wel gebeuren vind ik, maar het gebeurt niet, en een andere naastgelegen brouwerij, zij hebben de gehele voorgevel, dubbel glas gemaakt, dus het is maar net welke verhuurder je hebt.

I. dus het verschilt eigenlijk ook nog best wel veel op het Caterplein?

Lauren: ja heel veel en dat hoor ik ook vanuit andere ondernemers, gewoon ook bij confetti 's enzo, zeer ontevreden over hoeveel pand eigenaren investeren in hun eigen pand en ook dat je er gewoon een meer energievriendelijk pand van maakt. Maar dat kost echt gewoon heel veel geld op jaarbasis.

I. ja oke, en heb jij daardoor nog extra kosten dan, of zijn die kosten dat wel voor de verhuurder?

Lauren: ik heb wel extra kosten, omdat ik gewoon meer moet stoken, dus ja wel meer. Dus dan komt je in de situatie van dat je niet in iemands anders zn pand kan investeren, en we betalen gewoon heel veel huur per maand, dus ja dan heb je zoiets van dat die pandeigenaren dat maar zelf moeten regelen. Ik denk dat de enige manier van hoe je dat voor elkaar krijgt, is als de gemeente daar ook meer druk op zet, van wij hebben een nieuwe beleid waarin alle panden in de binnenstad minimaal dubbel glas moeten hebben, bij twintig dertig of twintig vijftig, anders gaat niemand het doen. Als het geen verplichting is gaat het ook niet gebeuren, want ik zit hier nu al twintig jaar, en volgens mij is een keer de buitenkant geschilderd.

I. ja, dat is wel heel erg karig eigenlijk

Lauren: grote investeringen als dubbel glas etc. dat gaat niet gebeuren.

I. nee dat snap ik. Dus dat is nog wel lastige issue. Dus eigenlijk zou de gemeente inderdaad betere richtlijnen moeten stellen, want zij geven neem ik aan ook de vergunningen af voor die mensen, zodat ze hier mogen staan.

Lauren: ja naja, wij hebben de horecaverunning, dus dat gaat met mij zeg maar. Uhm maar inderdaad elk pand zou in principe horeca kunnen zijn, en kan erin zitten, maar ik denk dat de gemeente voor zichzelf een groene gemeente moet willen zijn. ook in Utrecht bijvoorbeeld hebben ze gezegd van alle dieselauto's moeten eruit. Die meer dan twintig jaar oud zijn./

I. ja precies, alle dieselauto's het centrum uit.

Lauren: dat soort dingen moeten we gewoon stellen voor onszelf van in de binnenstad, elk pand heeft bepaalde voorwaarden en bepaalde energieniveau, label, en dat moet binnen nu en vijf jaar gerealiseerd zijn. allemaal van dat soort dingen, en ja als dat niet gebeurt.

I. dus op dit moment heeft de gemeente nog niet bepaalde richtlijnen gezet van, een energieleverancier moet aan deze en eisen voldoen of geen bepaalde mate van groene stroom, eigenlijk nog niks?

Lauren: nee nee dat klopt, het is eigenlijk te gek voor woorden, want eigenlijk vind ik wel dat de gemeente Apeldoorn juist even de leiding moet nemen want wij willen een groene gemeente. En dit is hoe wij het gaan doen.

I. ja, en wat voor afspraken staan er in het contract met de energieleverancier, staan hier nog specifieke afspraken in?

Lauren: oh, dat weet ik allemaal niet. Wij hebben een soort tussenpersoon die dat allemaal voor ons regelt. Die zorgt voor de beste prijs en wij tekenen gewoon. En dan zegt hij over een of twee jaar, dat er een betere prijs is dus hij regelt alles voor ons.

I. ja, je hoort wel steeds meer dat mensen gewoon overstappen van energieleverancier, en zeker door de prijs enzo. Wie is de tussenpersoon die dat precies regelt?

Lauren: ja dat weet ik niet. Een persoon uit Zwolle denk ik.

I: dus die regelt dat voor alle panden voor jou?

Lauren: ja precies.

I: uhm, nog even voor het financiële plaatje voor de evenementen. Wat zijn dan precies de totale energiekosten, die de centrum evenementen in Apeldoorn maken? Of voor dit pand?

Lauren: centrum evenementen in Apeldoorn weet ik niet, voor het Caterplein. Een aggregaat kost ons per evenement iets van €2000 per aggregaat.

I: en is dat dan ook een evenementen voor meerdere dagen? Of specifiek voor een?

Lauren: nee zolang het hier staat, dus als je het Prinsennacht, en koningsdag en Roots in the Woods, is een nacht, dus elke keer dat je het huurt is het €2000, dus het kost ons heel veel. En als wij dus

overgaan naar de energiepunten, dan gaat ons dat veel minder kosten. Maar verder kan ik dat niet zeggen, wat ze per bedrijf aan energiekosten uitgeven.

I: en hoeveel aggregaten hebben jullie hier dan staan?

Lauren: uhm, meestal hebben we er een staan, en een in beekpark, dus ik denk twee.

I: oke, en die wordt dan ook verdeeld over alle podia en dergelijke die hier staan bij de evenementen?

Lauren: ja de podia is per zaak zelf, dus dat is met verlengsnoeren. Aggregaten zijn meestal voor de buitentaps. Dat soort dingen.

I: uhm oke, dan wil ik graag overgaan naar de afvalverwerker. Algemene vraag over de afvalverwerker, welke afvalverwerker regelt op dit moment de afvalstroom en afvalplan voor de evenementen in Apeldoorn?

Lauren: dat weet ik niet, vanuit de gemeente gebruiken ze Circulus. Maar afvalplan weet ik niet. Volgens mij betalen we een bedrag aan Marco, en hij regelt die schoonmaak na afloop van een evenement. ik weet niet welk bedrijf

I: oke dus het is ook niet in de stichting besproken van centrum evenementen.

Lauren: nee, nee.

I: oke, heeft u inzicht in de totale hoeveelheid afval die wordt geproduceerd.

Lauren: nee

I: mag ik dan vragen hoeveel je betaalt voor het afval om dat te laten verwerken, dus aan Marco?

Lauren: oeh, dat weet ik niet. Haha jeetje je had me wat meer voorbereiding moeten geven, als je met dit soort cijfers komt om ze allemaal te weten. ik kan kijken want ik heb een, uhm.

I: ohja, anders kunnen we misschien na afloop nog wel even mailen, als je het niet zo een twee drie kan ophoesten zegmaar.

Lauren: ik heb geen idee, ik vond het wel veel, maarja ik weet niet om hoeveel pleinen dat gaat en dat soort dingen, maar nogmaals ik spreek alleen voor het Caterplein. Want bij centrum management en ik sinds daar sinds een paar maanden, maar centrum management regelt dat soort dingen ook allemaal niet. Dus dat komt allemaal vanuit Marco, kun je hem niet vragen?

I: ja dat ga ik ook zeker vragen, haha. En voor jezelf, als horeca heb je dan een bepaalde afvalverwerker?

Lauren:Sita maar dat is het niet meer, SUEZ. Dus bij de Graaf hebben we de ondergrondse containers die wij gebruiken. maar dat is Circulus heeft ze geplaatst, en SUEZ die uh, haalt ze op. Wij betalen SUEZ en zij betalen weer Circulus. En hier achter, hebben we rolcontainers. Maar die prijs is echt gigantisch verschil is prijs. Met ondergronds en rolcontainers.

I: en waar praten we dan over?

Lauren:bij de graaf heb ik de helft van de omzet als hier. En bij de Graaf betaal ik iets van €850 per maand. En hier betaal ik €550 euro per maand.

I: ja dat is inderdaad een flink verschil, ja.

Lauren:ja als het omzet gerelateerd is, en dat is ook zo eigenlijk. Dan is het gewoon echt buitenproportioneel veel.

I: en dat is inderdaad per maand dan? Dat is wel heel veel ja.

Lauren:dat is ook de reden dat heel veel horecaondernemers, want wij hebben geregeld dat we die ondergrondse containers daar hebben, met het idee ze gebruikt. Maar dat is de reden dat iedereen direct ermee stopte omdat het zo duur is.

I: ja dat snap ik, en wat doen zij nu precies met hun afval dan?

Lauren: rolcontainers zoals je daarachter ziet.

I: ohja, en dat is dan veel goedkoper dus.

Lauren: echt gewoon meer dan de helft ja.

I: pfoe dat is heftig ja. Uhu, en heb je specifieke wensen of eisen voor de afvalverwerker?

Lauren: ja vooral een meer schappelijke prijs, ja en de rolcontainers dan moeten de vrachtwagens vaker rijden, je hebt meer vrachtwagens in de binnenstad, als je rolcontainers hebt. En iedereen heeft zijn eigen leverancier, en ze rijden alleen voor hun containers. Als we de ondergrondse containers hebben, dan heb je Circulus die komt een keer in de twee weken, of een keer per week. Dus je hebt minder vrachtwagens in de binnenstad, en dat is voor mijzelf heel prettig.

I: uhu ja,

Lauren: en gewoon voor het milieu, je hebt minder kans op uhm, vandalisme en zoals wij hierachter onze containers hebben, de hele buurt gooit zn containers in, en dan komt het op straat te liggen, want dan zijn de containers gewoon te vol. Dusja, mijn eisen zouden zijn dat er overal van die ondergrondse containers komen te staan.

I: oke, dus dat iedereen daar aan meewerkt, en dat iedereen daar zijn of haar afval in deponeert?

Lauren: en ja dat de prijs omlaag gaat.

I: ja, maarja misschien als iedereen daar aan meewerkt, dan dan automatisch die prijs ook wel omlaag gaat.

Lauren: we gebruiken nu het vijf of zes jaar, en er is geen prijsverschil het wordt alleen maar duurder. Ik denk sowieso dat alles in de horeca, omdat de marges zo klein zijn, moeten we letten op elke cent, en dat is gewoon heel belangrijk. Want wij zijn natuurlijk geen heel duur en chique restaurant.

I: maar wel super gezellig!

Lauren: haha dankjewel! Ja dus wij moeten gewoon kijken naar de prijs en we moeten het wel ergens vandaan halen. Maarja een volledig, duurzame zaak zou fantastisch zijn maar het moet ook financieel haalbaar zijn.

I: ja dat snap ik. En stel bij die centrum evenementen, heb je dan bepaalde eisen voor de afvalverwerker, tijdens de evenementen dan?

Lauren: uhm, nee tot nu toe niet. Maar het zou wel heel erg helpen als de gemeente door kan drukken, geen singel use plastic meer voor evenementen, dat zou een heleboel schelen met name in de afval.

I: ja dusja met name die plastic bekens, dat die eruit gaan? Dus dat is het grootste speerpunt eigenlijk?

Lauren: ja naja voor nu, zeker een begin. En ik moet wel kijken naar je hebt herbruikbare plastic bekens, is dat meer duurzaam? Deze moeten gespoeld worden, in de opslag en geleverd worden, en gemaakt worden, dus ik moet sowieso goed kijken of dit daadwerkelijk een duurzamere optie is. Maar stoppen met single-use plastic dat vind ik wel echt een belangrijk punt.

I: maarja, je kunt ze ook huren dan huur je een bepaalde leverancier in, en die leveren jou dan de bekens en zorgen zij ook voor de schoonmaak en reiniging van de bekens.

Lauren: maarja, dat kost inderdaad ook veel geld en veel water en heel veel energie. dusja is het dan daadwerkelijk meer duurzamer voor je evenement en hoever wil je gaan? Zeker voor het afval dat vind ik wel heel erg belangrijk. Je hebt het waarschijnlijk zelf gezien hier?

I: ja het ziet er inderdaad niet uit. Nee. Dat is het nog een groter probleem, of het daadwerkelijk duurzamer is, dat denk ik wel, maar dan weet ik nog niet eens zeker, maar het is ook zeker voor de bezoeker kwa beleving denk ik, het wordt een totaal andere beleving, want als je bij de evenementen zoals de nacht van Apeldoorn hier bent, en als er dan geen bekens meer overal op de grond liggen, ja want ik kom zelf ook altijd bij al deze evenementen, dusja dat is wel een euvel dat je hebt. Uhm en ben je op de hoogte van de maatregelen die de afvalverwerker neemt, bepaalde duurzaamheidsmaatregelen, of niet kwa scheiden van afval of dat ze het gesorteerd ophalen of niet?

Lauren: uhm nou nee, ja alleen de ondergrondse containers natuurlijk, en voor ons de containers heb je een apart bakje voor papier en voor restafval, en voor glas en dat is het enige. Er is dus geen GFT bakje, waarin al het restafval komt.

I: uhu, ja en dat is bij de centrum evenementen neem ik aan hetzelfde dan?

Lauren: uhh, ja naja wij hebben alleen te maken met al het plastic dat op de grond komt tijdens de evenementen, en voor de rest scheiden we alle flessen die gaan in de flessenbak en papier gaat in de papierbak, maar hoe zij dat doen met schoonmaken dat weet ik niet. Geen idee.

I: dat zou ik dus meer via Marco moet vragen.

Lauren: ja heel veel van deze vragen zijn eigenlijk voor Marco. Lijkt mij.

I: uhm ja dat denk ik ook inderdaad ja, dat klopt wel. Uhm, welke afspraken staan er precies in het contract met de afvalverwerker?

Lauren: hoe bedoel je?

I: nou, zijn er bepaalde voorwaarden of eisen meegenomen, voor hoeveel jaar die verbintenis bijvoorbeeld is gesloten?

Lauren: met ons eigen afvalbedrijf, maar dat heeft niks te maken met de evenementen, want die afspraken maken ik niet.

I: nee precies. Dat is ook wel lastig ja. Uhm ja laten we dan maar verder gaan met het volgende onderwerp. Food en Beverage, eten en drinken. Uhm, is er een algemene cateraar voor de evenementen?

Lauren: nee

I: of zijn er meerder cateraars?

Lauren: iedereen doet vanuit zijn eigen zaak, volgens mij doet Yumi, ze doet burgers, wij hebben gewoon in onze eigen zaken de keukens open dus de mensen kunnen gewoon komen eten. Uhm, maar nee dat gaat allemaal via iedere zaak en iedere keuken.

I: oke, ja dus ieder regelt het voor zich.

Lauren: ja.

I: hoe verschillende cateraars zijn er dan precies op het Caterplein tijdens zo'n evenement?

Lauren: oh evenement?

I: ja niet iedereen staat neem ik aan met een kraampje buiten....

Lauren: nee nee er zijn ook niet zo heel veel mensen die dat doen. Je hebt een paar restaurants hier die dat doen, en wij vinden het gewoon prettig als mensen binnen komen zitten eten. Af en toe doen we het wel buiten voor een evenement, als we denken even snel een broodje worst of zoiets. In het algemeen, weinig mensen met eten buiten, vooral omdat je al die shoarma tenten verderop zit, en fast food. Heb je beleving dat er tijdens de evenementen veel mensen buiten zitten te eten?

I: hier? Nee ik denk inderdaad dat met hier eerder een drankje komen doen in plaats van echt eten. Je hebt dan direct die concurrentie van al die kleine fast food tentjes daar ja.

Lauren: meestal gaan mensen na een paar biertjes even een broodje shoarma halen, nee ik denk koningsdag komt iedereen ook naar binnen. En we hebben dan de hele dag bitterballen etc. maar nee denk niet echt buiten. En ook niet andere zaken denk ik, soms gebeurt het wel maar dan komt het uit de zaak zelf.

I: en uhm waaruit bestaat die catering precies die je inkoopt voor het plein in het algemeen, of voor de horecagelegenheid?

Lauren: uhm, hoe bedoel je?

I: uhm, zijn er bepaalde arrangementen die je bijvoorbeeld aanbiedt, of die de cateraar aanbiedt.

Lauren: we hebben geen cateraar, dus nee we hebben geen arrangementen.

I: nee oke. Even zoeken. Uhm, als er geen cateraar is, is het lastig om de vragen erop toe te passen.

Uhm, hoe gaan jullie precies om met het voedsel weggooien, water, energie?

Lauren: naja, dat is altijd een beetje de truc, om zo min mogelijk weg te hoeven te gooien, vaak wordt het gemaakt in kleine beetjes en als het nodig is, weet je wij maken onze koningsdag, omdat het zo'n drukke dag is, we hebben dan een menu, dan gaat het om producten die we erna ook nog zouden kunnen verkopen, dus we gaan niet ineens een eend op de kaart zetten. Want dat is eenmalig en daarna klaar, we zetten dingen op het menu als hamburgers, tosti's, saté, dingen die mensen snel kunnen eten, die snel klaargemaakt kunnen worden, dan kun je het meest verkopen, en kan altijd op een andere dag ook nog verkocht worden, hierdoor proberen we zo min mogelijk we te gooien.

I: ja

Lauren: dus daar baseren wij al onze menu's op, op die evenementen dagen. Uhm, ja en gewoon veel aan het personeel geven, dat sowieso. Wat was ook alweer precies de vraag?

I: ohja, uhm hoe jullie omgaan met water en energie?

Lauren: nouja hetzelfde als altijd, je hebt een drukke keuken, dus je hebt water nodig, de kachel staat de hele dag aan.

I: oke, en worden er dan nog bepaalde maatregelen genomen om zo min mogelijk te verbruiken?

Lauren: nee, alleen met afval, dat is iets want we proberen zo min mogelijk afval te hebben. Ja. Er is ook een verplichting vanuit de gemeente om die plastic bekertjes te gebruiken. dus dat is ook wel lastig. En dat is iets waar ik volledig tegen ben, maarja het moet. We mogen geen glas gebruiken, glas is het meest duurzaam, dus het is heel dubbel, want je wil bij dit soort evenementen je glas gebruiken, maar vanuit veiligheid mag het niet, en daar zit de worsteling ook vanuit de gemeente. Aan de ene kant wil je je evenementen verduurzamen, maar aan de andere kant staat veiligheid er tegenover.

I: maar binnen kun je die neem ik aan wel gebruiken, voor terras en dergelijke?

Lauren: op die dagen, volgens mij omdat mensen op die dagen zoveel in- en uit lopen, gebruiken we echt enkel plastic. In de bar gebruiken we wel gewoon glas, maar voor gebruiken we plastic. Maar dat is het niet te overzien, geen controle over.

I: nee dat snap, dat is lastig dus je bent gewoon, het is gewoon verplicht om plastic te gebruiken dus, dat helpt ook niet mee aan de afvalstroom dan, en bij dat soort evenementen als koningsdag en dergelijke hoe gaan ze dan om met de plastic bekertjes? Wat is jou ervaring daarmee?

Lauren: dat is allemaal single-use dus elke keer als je nieuw bier besteld, krijg je een nieuwe plastic beker. Die wordt op de grond gegooid, en vroeger moesten we dat allemaal zelf opruimen voor onze zaak, maar nu is er een bedrijf die dat doet, ik weet niet precies zij hebben gewoon die bladblazers die gooien alles op een stapel en dan gaat het gewoon weg. Marco zou het regelen. Heb je al deze dingen gevraagd aan Marco?

I: haha, nee nog niet. Nee. Uhm, dit waren in principe de vragen voor zover ik ze had voorbereid. Een aantal zijn dan niet helemaal relevant ook, dus dat is lastig omdat er bijvoorbeeld geen cateraar is. Uhm, is er verder nog iets dat ik volgens jou vergeten ben om te vragen, of wil je zelf nog wat toevoegen aan het gesprek?

Lauren: uhm, ik denk dat ik best een breed beeld heb gegeven van hoe ik het zie, ook met ondergrondse containers, en single use plastic. En ook met het feit dat er meer strengere acties en vereisten vanuit de gemeente komen om de panden te verduurzamen in de binnenstad. Je kan veel meer bereiken als de gemeente een duidelijk vuist maakt, met speerpunten. In plaats van dat ze zo zweverig blijven over een heleboel dingen. Er moet gewoon echt duidelijkheid komen, met dit is wat we willen, hier willen we

naartoe. En met de verduurzaming, je zit natuurlijk midden op de Veluwe. Mensen willen groene stad, gezinsstad, familiestad.

I: het groene imago doel je ook op denk ik.

Lauren: ja inderdaad, de punten wat je hebt genoemd, afval, energie, dat zijn belangrijke punten voor de gemeente om op te letten, zeker.

I: dus stel zij zouden met een heel duidelijk plan komen, dan zou je daar wel aan mee willen werken?

Lauren: absoluut, ja. Ik heb dat ook gezegd tegen Elsbeth Boer van de gemeente. Nouja dat zij had een paar ideeën voor het stoppen van single use plastic op evenementen. dat is waar zij mee bezig is vanuit de gemeente.

I: ja precies, ik heb ook met haar gesproken inderdaad, samen met Marco toen kwam zij inderdaad met dat plan, en zij had meerdere evenementen bezocht ook, volgens mij bij het Leids Ontzet bijvoorbeeld, daar was het dan voor het eerst dat ze die single use of die bekers, herbruikbare bekers gingen gebruiken, en dan ging ze ook haar ervaringen daarover delen.

Lauren: ja precies, en ik heb ook gezegd tegen haar, je moet gewoon een duidelijke lijn trekken vanuit de gemeente, vanaf 2020 of 2021 gebruiken we het niet meer, want ik kan vanuit het bestuur ook heel weinig doen, tegenover de leden, als het niet vanuit de gemeente komt. Kijk ik kan zeggen ik vind het belangrijk, dus wij gaan dit doen. Maar er zitten 26 leden in die stichting centrum management, en die hebben ook een mening, en sorry die kost mij alleen maar geld, of hoe moet ik dat doen, en dat brengt mij alleen maar ellende. Dus ik moet zorgen dat de gemeente een beleid neerzet, van wat we precies gaan doen, vanaf 2020 of 2021 geen single use plastic meer op evenementen in Apeldoorn. Ik kan dan aan mijn leden vertellen hoe we dat gaan neerzetten, het moet vanuit de gemeente komen van hoe we dat gaan doen. Elsbeth had ook een gesprek met die man van, Lowlands ofzo, dat de organisator hierheen zou komen en hij zou ons instrueren, en hij zou een soort cursus geven vanuit de gemeente. Niet dat de gemeente geld geeft, maar hier is een cursus die je kan volgen, en na de cursus weet je precies hoe je het moet aanpakken bij jou zaak.

I: ja precies, en hij deelt dan zijn ervaring vanuit de praktijk.

Lauren: ja en hij is dan neergezet vanuit de gemeente. Nou super. Dat soort acties moet de gemeente veel meer doen. En wat ik ook zei, de pandeigenaren verplichten om hun pand, van 20 a 25 heeft een energielabel C in plaats van H of I of J. zuiniger dus. Dat soort dingen.

I: uhu oke, en zou je dan ook bereid zijn daar meer voor te betalen als je bepaalde maatregelen zou moeten nemen, stel om te verduurzamen brengt dus hogere kosten met zich mee, wat opzich zou kunnen, omdat je bijvoorbeeld dingen aan je pand gaat doen, of iets dergelijks?

Lauren: maarja nouja, dat is natuurlijk allemaal relatief. Want je verwacht natuurlijk dat je heleboel ervoor terugkrijgt, want we zijn ook overgestapt op Ledverlichting in plaats van halogeen. Nou dat scheelt ook een heleboel.

I: uhu ja.

Lauren: we hebben in twee van onze zaken, hoe heet dat nou, we laten onze waterbakken de hele dag lopen, maar we hebben die, ik weet de naam niet, maar dat is een systeem waar je water wordt gemeten, en daarmee bespaar je heel veel water per jaar, echt gigantisch veel. Maar ook sensoren in de wc, zelf flushing toilets.

I: Ohja, zegmaar dat ze registreren dat iemand geweest is en dan automatisch doortrekken?

Lauren: ja precies. Naja alles kost geld, ik zet zo'n ding neer voor de waterbak, en dat kost mij €1500. Maar dat krijg ik wel terug, elk jaar. Omdat ik het bespaar.

I: ja dat is het inderdaad vaak met duurzaamheidsmaatregelen, dat betaald zich pas uit binnen een aantal jaar, met zonnepanelen en dergelijke.

Lauren: en ja kijk wij zijn niet een bedrijf zoals een huis, dus de energie die wij op jaarbasis gebruiken is gigantisch. Als we dan al 5% besparen is dat al heel veel geld.

I: uhu ja.

Lauren: dus ik denk dat de meeste ondernemers bereid zijn om te betalen. Ook voor evenementen. maar je moet er wel wat voor terugkrijgen. Maar zelf investeren in het pand, nee dat doe ik niet. is gewoon te duur. En dat vind ik absurd en ik denk dat alle horecaondernemers dat gaan zeggen, omdat ze allemaal in privé eigendom zijn van een andere partij.

I: ja snap ik, het moet rendement opleveren natuurlijk. Nou ik denk dat ik wel een heel duidelijk beeld heb gekregen.

Lauren: haha, nou ik heb niet al je vragen kunnen beantwoorden.

I: nee, nouja, dat geeft niet. In ieder geval heel erg bedankt voor je tijd en moeite.

Lauren: ja graag gedaan, jij heel veel succes met je scriptie.

I: ja dankjewel komt goed.

Transcript interview Jeroen ten Veen

I. Om te beginnen, zou u zich kort kunnen voorstellen?

Lauren: je mag je zeggen hoor

I. Zou u zich kort kunnen voorstellen, wat u precies doet en wie u precies bent?

Lauren: ja, ik ben Lauren de Graaf. Ik ben eigenares van Finnegan's Irish Pub, de Graaf van Vlaanderen op de Cater, en in Zwolle heb ik een café het rechter, dus 4 horecagelegenheden.

I. Helemaal goed. Nou ik heb eerst een aantal algemene vragen over de evenementen. Met welke evenementen heb je allemaal te maken in Apeldoorn?

Lauren: Uhm, op het caterplein hebben we Prinsennacht, koningsdag, naja die uh en het is onduidelijk of Pop en Dance nog doorgaat. En verder de Nacht van Apeldoorn. We hebben ook kleinschalige evenementen en dat zijn uhm die langs de platenbeurs en ook die wielerronde evenementen, maar volgens mij is dat aangesloten met de nacht van Apeldoorn of Pop en Dance een van de twee, dat is dezelfde dag. En wij hebben wel er wel profijt van zeg maar, maar wij zijn niet echt bij betrokken en dat is Roots in the Woods en dat is in het Beekpark dus dat heeft ook een effect op ons hier, maar daar doen we niet aan mee.

I. Ohja, dat is ook een projectje van Marco inderdaad toch?

Lauren: Ja. En zelf organiseren we twee keer per jaar het bierfestival op ons eigen terras. En dat is een lentebier festival en een bokbierfestival. Maar ik neem aan dat je jij daar al een paar keer bent geweest?

I. hahah, ja zeker weten! En komen daar veel mensen op af op het bierfestival?

Lauren: ja, ja over de hele dag zijn er dan uhm ik denk tussen de vijfhonderd en duizend man, maar weet je dat is niet tegelijkertijd op het terras achter, want dat past ook niet, maar gaande de dag en dan nog binnen en voorterras, en dan heb je ja best wel wat mensen.

I. ohja, uhu dat geloof ik wel inderdaad. En wat is precies jou rol bij de evenementen in het centrum van Apeldoorn, bij bijvoorbeeld die Prinsjesnacht, koningsdag en Pop en Dance?

Lauren: nouja, ik zit in het bestuurd bij de caterplein vereniging, dus dat is onze rol is zorgen dat alle leden informatie weten. Uhm wij zijn nu in contact met de gemeente over stroompunten. We willen niet meer die aggree....

I. aggregaten bedoelt u.

Lauren: ja precies die! Ik vind dat echt vreselijk en er zitten ook elektriciteit punten in de grond hier, dus we zijn al een paar maanden bezig met de gemeente hoe we dat kunnen oplossen, hoe we ze daarop aan kunnen sluiten. Persoonlijk ben ik vanuit het bestuur bezig met Elsbeth Boer hoe we kunnen, single-use plastic bekken kunnen, en hoe we dat soepeltjes kunnen laten lopen.

I. uhu ja, dus eigen de implementatie van die herbruikbare bekken.

Lauren: Ik moet dus eigenlijk zorgen dat alle leden, hier ook enthousiast voor worden, wij willen het de gemeente wil het, en nu moeten we samen komen met zo moeten we het gaan doen.

I. uhu ja.

Lauren: dus daar ben ik mee bezig. voor de rest, ja de normale bestuurlijke dingen die je moet organiseren. We regelen de podiums, de bands.

I. alleen voor het caterplein bedoel je dan?

Lauren: ja inderdaad alleen voor het caterplein.

I. ja oke.

Lauren: eigenlijk doen we niks gezamenlijk in Apeldoorn. Ik heb het idee, ik zit ook in het bestuur van centrum management, en ik merk wel dat het allemaal per plein gaat, dus per branche, winkels, horeca, en ook per plein allemaal, en zelf per straat.

I. en vindt je dan dat dat meer moet verbreederen, meer samen moet komen al die pleinen?

Lauren: ja zeker. Ik merk vanuit Zwolle, daar hebben we een punt voor alle horeca. Dat heet HES in Zwolle.

I. oke ja

Lauren: ja en via HES wordt alles geregeld. Vergunning voor elke plein. Naja alle, eigenlijk alles. Het podium je eigen band. Maar voor de rest wordt dat vanuit een punt geregeld, we hebben een whatsappgroep met elkaar, elke café eigenaar en bedrijfsleider, kan direct met elkaar communiceren en weet precies wat er gebeurt op elk plein. Dusja dat vind ik wel veel fijner.

I. ja dat is wel veel makkelijker inderdaad.

Lauren: ja ik vind het veel makkelijker, veel overzichtelijker.

Komt werknemer binnen en zegt: 'how are you?'

Lauren: dus ja dat vind ik wel, hoe wij het zouden moeten doen, maarja het gaat zo...

I. dus je hebt inderdaad ook je eigen café in Zwolle?

Lauren: Ja klopt.

I. ja ja runt er meerdere tegelijk dus eigenlijk?

Lauren: ja naja, ik heb managers hier, die het voor me runt. Ik run mijn zaken eigenlijk niet zelf. Ik bende eigenaresse, maar ik zorg wel dat de managers er zijn, en dat die het goed runt.

I. ja heel goed, haha

Lauren: en dat gaat ook met veel met van die evenementen zelf, dus als het gaat om, uhm, we hebben een koningsdag en ik doe de inkopen en dat soort dingen niet, dat doen mijn managers wel, uhm maar vanuit mijn kant, vanuit het bestuurd zorg ik wel dat er managers zijn en dat het hier voor op het plein een beetje gezellig is.

I. ja haha dat is het aller belangrijkste nog voor de mensen ook. Ja oke, naja dan heb ik een aantal vragen over de energieleverancier. Eerst een aantal algemene vragen, welke energieleverancier heb je op dit moment?

Lauren: ik weet het niet, we zijn net over gestapt. Ik zal mijn man even een bericht sturen.

I. nouja we kunnen misschien altijd later via de mail nog even contact hebben.

Lauren: ja dat is ook prima.

I. heb je anders enig idee, welke energieleverancier er is voor de evenementen? Of is dat dezelfde?

Lauren: nee dat weet ik eigenlijk niet, nou ik denk dat dat hangt heel erg af van die stroompunten die er komen. Want er is een leverancier daarvan, de gemeente heeft dat gezegd. is het Essent?

I. ja dat zou goed kunnen.

Lauren: maarja, zij hebben het neergelegd. Zij zijn van de stroompunten, en voor de rest hebben we een aggregaat wat we nu gebruiken en waar we dus ook vanaf willen. En anders gebruikt iedereen zijn eigen stopcontacten in zijn eigen zaken.

I. ja precies, dus dan wordt er gewoon een verlengsnoer gelegd naar buiten?

Lauren: er is geen gezamenlijk punt, op dit moment. Maar ik dacht dat Essent eigenaar was van die energiepunten, en dat zou dan via de gemeente gaan en via hun worden geregeld. dus welke energie gebruik ik, weet de gemeente. Weet jij dat?

I. nee ik weet niet precies welke energieleverancier de gemeente heeft en of dat voor iedereen het zelfde is.

Lauren: ja naja, dit is wel in opdracht van de gemeente, zij hebben de opdracht gegeven. Aan die energieleverancier, zij hebben het gebouwd en nu moeten we even kijken, met hoe we dat allemaal gaan verrekenen.

I. Dus, wat je eigenlijk zegt, is dit trouwens een huur of een koop pand, mag je het dan zelf bepalen?

Lauren: hoe bedoel je?

I. je mag wel je eigen energieleverancier kiezen, je wordt niet gedwongen door de huurder zeg maar?

Lauren: Ja ja ja, daarom weet ik het nu niet, want we zijn net overgestapt en we kijken natuurlijk waar je de beste deal hebt. En daar sluiten wij bij aan en daarom wisselen we om de twee jaar ongeveer. Door wie heeft de beste, wie kunnen de beste deal maken.

I. oke ja snap ik. En heb je dan specifieke eisen voor de energieleverancier?

Lauren: nouja, hier gebruiken we natuurlijk heel veel water, dus dat is dan wel uhm een belangrijk punt voor ons en veel elektriciteit. Dus moet ook wel een goed bedrag zijn iedere maand.

I. oke dus je kijkt eigenlijk vooral naar de prijs?

Lauren: eigenlijk wel, eigenlijk alleen maar en dat komt omdat in de horeca de marges niet zo groot zijn, dus. Want daardoor moet je echt kijken naar zulk soort dingen. Het gaan namelijk echt duizenden euro's schelen op jaarbasis.

I. uhm ja, en in welke mate wordt zo'n energieleverancier dan beoordeeld op de mate in toewijding in duurzaamheidsmaatregelen?

Lauren: eigenlijk niet. Ik ben bezig met uhm, mijn zaak daarmee wil ik een green key label halen. Voor al mijn zaken, en dan zouden dat soort dingen meer aan de orde komen. Maar op dit moment is het puur financieel.

I. dus er is inderdaad niet gekeken naar bepaalde mate van groene energie?

Lauren: nou nogmaals, dat is wel iets waar we naartoe willen streven, maar op dit moment is het niet aan de orde.

I. oke uhm, wordt jij als consument door de energieleverancier nog gestimuleerd om bepaalde maatregelen te nemen?

Lauren: nee niet dat ik weet nee

I. nee daar hoor je ook niks van, van de leverancier of vanuit de gemeente?

Lauren: nee ook eigenlijk niet, en ik denk dat het nu steeds meer begint te komen, want je hebt ook dat uh, vanuit de containers, Sander Lubberhuizen, die is bezig om zaken energiezuiniger te maken. Dat gaat om enkelglas, bijvoorbeeld dat soort dingen. En heel veel van deze panden zijn in handen van de brouwerijen, of van de particulieren. Dit is een pand van de familie Luterink. En als tussenhuur Grolsch. Een echt brouwerij pand. Dus ik ga ik niet investeren in hun pand.

I. nee dat begrijp ik.

Lauren: dat is iets waar de gemeente mee bezig is zij willen pand eigenaren meer stimuleren om hun panden uhm, tochtvrij te maken, dubbelglas dat soort dingen.

Alarm wordt eraf gehaald en gaat 5 seconden lang af.

Lauren: En het kan zijn dat die huurder wel heel veel geld spaart op jaarbasis.

I: Dus eigenlijk moet de verhuurder dit pand ook gedeeltelijk, energiezuinig maken?

Lauren: ja dat vind ik wel.

I: oke, uhu.

Lauren: wij hebben het deels gedaan, achter is allemaal dubbel glas. Maar dat is ook meer voor de brandvertraging, dus daarvoor heb je speciaal glas. Dat ga ik hier niet doen, het moet wel gebeuren vind ik, maar het gebeurt niet, en een andere naastgelegen brouwerij, zij hebben de gehele voorgevel, dubbel glas gemaakt, dus het is maar net welke verhuurder je hebt.

I: dus het verschilt eigenlijk ook nog best wel veel op het Caterplein?

Lauren: ja heel veel en dat hoor ik ook vanuit andere ondernemers, gewoon ook bij confetti 's enzo, zeer ontevreden over hoeveel pand eigenaren investeren in hun eigen pand en ook dat je er gewoon een meer energievriendelijk pand van maakt. Maar dat kost echt gewoon heel veel geld op jaarbasis.

I: ja oke, en heb jij daardoor nog extra kosten dan, of zijn die kosten dat wel voor de verhuurder?

Lauren: ik heb wel extra kosten, omdat ik gewoon meer moet stoken, dusja wel meer. Dus dan komt je in de situatie van dat je niet in iemands anders zn pand kan investeren, en we betalen gewoon heel veel huur per maand, dusja dan heb je zoiets van dat die pandeigenaren dat maar zelf moeten regelen. Ik denk dat de enige manier van hoe je dat voor elkaar krijgt, is als de gemeente daar ook meer druk op zet, van wij hebben een nieuwe beleid waarin alle panden in de binnenstad minimaal dubbel glas moeten hebben, bij twintig dertig of twintig vijftientig, anders gaat niemand het doen. Als het geen verplichting is gaat het ook niet gebeuren, want ik zit hier nu al twintig jaar, en volgens mij is een keer de buitenkant geschilderd.

I: ja, dat is wel heel erg karig eigenlijk

Lauren: grote investeringen als dubbel glas etc.

Komt weer iemand binnen, en wordt gegroet.

Lauren: dat gaat niet gebeuren.

I: nee dat snap ik. Dus dat is nog wel lastige issue. Dus eigenlijk zou de gemeente inderdaad betere richtlijnen moeten stellen, want zij geven neem ik aan ook de vergunningen af voor die mensen, zodat ze hier mogen staan.

Lauren: ja naja, wij hebben de horecaverunning, dus dat gaat met mij zegmaar. Uhm maar inderdaad elk pand zou in principe horeca kunnen zijn, en kan erin zitten, maar ik denk dat de gemeente voor zichzelf een groene gemeente moet willen zijn. ook in Utrecht bijvoorbeeld hebben ze gezegd van alle dieselauto's moeten eruit. Die meer dan twintig jaar oud zijn./

I: ja precies, alle dieselauto's het centrum uit.

Lauren: dat soort dingen moeten we gewoon stellen voor onszelf van in de binnenstad, elk pand heeft bepaalde voorwaarden en bepaalde energieniveau, label, en dat moet binnen nu en vijf jaar gerealiseerd zijn. allemaal van dat soort dingen, en ja als dat niet gebeurt.

I: dus op dit moment heeft de gemeente nog niet bepaalde richtlijnen gezet van, een energieleverancier moet aan deze en eisen voldoen of geen bepaalde mate van groene stroom, eigenlijk nog niks?

Lauren: nee nee dat klopt, het is eigenlijk te gek voor woorden, want eigenlijk vind ik wel dat de gemeente Apeldoorn juist even de leiding moet nemen want wij willen een groene gemeente. En dit is hoe wij het gaan doen.

I: ja, en wat voor afspraken staan er in het contract met de energieleverancier, staan hier nog specifieke afspraken in?

Lauren: oh, dat weet ik allemaal niet. Wij hebben een soort tussenpersoon die dat allemaal voor ons regelt. Die zorgt voor de beste prijs en wij tekenen gewoon. En dan zegt hij over een of twee jaar, dat er een betere prijs is dus hij regelt alles voor ons.

I: ja, je hoort wel steeds meer dat mensen gewoon overstappen van energieleverancier, en zeker door de prijs enzo. Wie is de tussenpersoon die dat precies regelt?

Lauren: ja dat weet ik niet. Een persoon uit Zwolle denk ik.

I: dus die regelt dat voor alle panden voor jou?

Lauren: ja precies.

I: uhm, nog even voor het financiële plaatje voor de evenementen. Wat zijn dan precies de totale energiekosten, die de centrum evenementen in Apeldoorn maken? Of voor dit pand?

Lauren: centrum evenementen in Apeldoorn weet ik niet, voor het Caterplein. Een aggregaat kost ons per evenement iets van €2000 per aggregaat.

I: en is dat dan ook een evenementen voor meerdere dagen? Of specifiek voor een?

Lauren: nee zolang het hier staat, dus als je het Prinsennacht, en koningsdag en Roots in the Woods, is een nacht, dus elke keer dat je het huurt is het €2000, dus het kost ons heel veel. En als wij dus overgaan naar de energiepunten, dan gaat ons dat veel minder kosten. Maar verder kan ik dat niet zeggen, wat ze per bedrijf aan energiekosten uitgeven.

I: en hoeveel aggregaten hebben jullie hier dan staan?

Lauren: uhm, meestal hebben we er een staan, en een in beekpark, dus ik denk twee.

I: oke, en die wordt dan ook verdeeld over alle podia en dergelijke die hier staan bij de evenementen?

Lauren: ja de podia is per zaak zelf, dus dat is met verlengsnoeren. Aggregaten zijn meestal voor de buitentaps. Dat soort dingen.

I: uhm oke, dan wil ik graag overgaan naar de afvalverwerker. Algemene vraag over de afvalverwerker, welke afvalverwerker regelt op dit moment de afvalstroom en afvalplan voor de evenementen in Apeldoorn?

Lauren: dat weet ik niet, vanuit de gemeente gebruiken ze Circulus. Maar afvalplan weet ik niet. Volgens mij betalen we een bedrag aan Marco, en hij regelt die schoonmaak na afloop van een evenement. ik weet niet welk bedrijf

I: oke dus het is ook niet in de stichting besproken van centrum evenementen.

Lauren: nee, nee.

I: oke, heeft u inzicht in de totale hoeveelheid afval die wordt geproduceerd.

Lauren: nee

I: mag ik dan vragen hoeveel je betaalt voor het afval om dat te laten verwerken, dus aan Marco?

Lauren: oeh, dat weet ik niet. Haha jeetje je had me wat meer voorbereiding moeten geven, als je met dit soort cijfers komt om ze allemaal te weten. ik kan kijken want ik heb een, uhm.

I: ohja, anders kunnen we misschien na afloop nog wel even mailen, als je het niet zo een twee drie kan ophoesten zegmaar.

Lauren: ik heb geen idee, ik vond het wel veel, maarja ik weet niet om hoeveel pleinen dat gaat en dat soort dingen, maar nogmaals ik spreek alleen voor het Caterplein. Want bij centrum management en ik sinds daar sinds een paar maanden, maar centrum management regelt dat soort dingen ook allemaal niet. Dus dat komt allemaal vanuit Marco, kun je hem niet vragen?

I: ja dat ga ik ook zeker vragen, haha. En voor jezelf, als horeca heb je dan een bepaalde afvalverwerker?

Lauren:Sita maar dat is het niet meer, SUEZ. Dus bij de Graaf hebben we de ondergrondse containers die wij gebruiken. maar dat is Circulus heeft ze geplaatst, en SUEZ die uh, haalt ze op. Wij betalen SUEZ en zij betalen weer Circulus. En hier achter, hebben we rolcontainers. Maar die prijs is echt gigantisch verschil is prijs. Met ondergronds en rolcontainers.

I: en waar praten we dan over?

Lauren:bij de graaf heb ik de helft van de omzet als hier. En bij de Graaf betaal ik iets van €850 per maand. En hier betaal ik €550 euro per maand.

I: ja dat is inderdaad een flink verschil, ja.

Lauren:ja als het omzet gerelateerd is, en dat is ook zo eigenlijk. Dan is het gewoon echt buitenproportioneel veel.

I: en dat is inderdaad per maand dan? Dat is wel heel veel ja.

Lauren:dat is ook de reden dat heel veel horecaondernemers, want wij hebben geregeld dat we die ondergrondse containers daar hebben, met het idee ze gebruikt. Maar dat is de reden dat iedereen direct ermee stopte omdat het zo duur is.

I: ja dat snap ik, en wat doen zij nu precies met hun afval dan?

Lauren: rolcontainers zoals je daarachter ziet.

I: ohja, en dat is dan veel goedkoper dus.

Lauren: echt gewoon meer dan de helft ja.

I: pfoe dat is heftig ja. Uhu, en heb je specifieke wensen of eisen voor de afvalverwerker?

Lauren: ja vooral een meer schappelijke prijs, ja en de rolcontainers dan moeten de vrachtwagens vaker rijden, je hebt meer vrachtwagens in de binnenstad, als je rolcontainers hebt. En iedereen heeft zijn eigen leverancier, en ze rijden alleen voor hun containers. Als we de ondergrondse containers hebben, dan heb je Circulus die komt een keer in de twee weken, of een keer per week. Dus je hebt minder vrachtwagens in de binnenstad, en dat is voor mijzelf heel prettig.

I: uhu ja,

Lauren: en gewoon voor het milieu, je hebt minder kans op uhm, vandalisme en zoals wij hierachter onze containers hebben, de hele buurt gooit zn containers in, en dan komt het op straat te liggen, want dan zijn de containers gewoon te vol. Dusja, mijn eisen zouden zijn dat er overal van die ondergrondse containers komen te staan.

I: oke, dus dat iedereen daar aan meewerkt, en dat iedereen daar zijn of haar afval in deponeert?

Lauren: en ja dat de prijs omlaag gaat.

I: ja, maarja misschien als iedereen daar aan meewerkt, dan dan automatisch die prijs ook wel omlaag gaat.

Lauren: we gebruiken nu het vijf of zes jaar, en er is geen prijsverschil het wordt alleen maar duurder. Ik denk sowieso dat alles in de horeca, omdat de marges zo klein zijn, moeten we letten op elke cent, en dat is gewoon heel belangrijk. Want wij zijn natuurlijk geen heel duur en chique restaurant.

I: maar wel super gezellig!

Lauren: haha dankjewel! Ja dus wij moeten gewoon kijken naar de prijs en we moeten het wel ergens vandaan halen. Maarja een volledig, duurzame zaak zou fantastisch zijn maar het moet ook financieel haalbaar zijn.

I: ja dat snap ik. En stel bij die centrum evenementen, heb je dan bepaalde eisen voor de afvalverwerker, tijdens de evenementen dan?

Lauren: uhm, nee tot nu toe niet. Maar het zou wel heel erg helpen als de gemeente door kan drukken, geen singel use plastic meer voor evenementen, dat zou een heleboel schelen met name in de afval.

I: ja dusja met name die plastic bekiers, dat die eruit gaan? Dus dat is het grootste speerpunt eigenlijk?

Lauren: ja naja voor nu, zeker een begin. En ik moet wel kijken naar je hebt herbruikbare plastic bekiers, is dat meer duurzaam? Deze moeten gespoeld worden, in de opslag en geleverd worden, en gemaakt worden, dus ik moet sowieso goed kijken of dit daadwerkelijk een duurzamere optie is. Maar stoppen met single-use plastic dat vind ik wel echt een belangrijk punt.

I: maarja, je kunt ze ook huren dan huur je een bepaalde leverancier in, en die leveren jou dan de bekiers en zorgen zij ook voor de schoonmaak en reiniging van de bekiers.

Lauren: maarja, dat kost inderdaad ook veel geld en veel water en heel veel energie. dusja is het dan daadwerkelijk meer duurzamer voor je evenement en hoever wil je gaan? Zeker voor het afval dat vind ik wel heel erg belangrijk. Je hebt het waarschijnlijk zelf gezien hier?

I: ja het ziet er inderdaad niet uit. Nee. Dat is het nog een groter probleem, of het daadwerkelijk duurzamer is, dat denk ik wel, maar dan weet ik nog niet eens zeker, maar het is ook zeker voor de bezoeker kwa beleving denk ik, het wordt een totaal andere beleving, want als je bij de evenementen zoals de nacht van Apeldoorn hier bent, en als er dan geen bekiers meer overal op de grond liggen, ja want ik kom zelf ook altijd bij al deze evenementen, dusja dat is wel een euvel dat je hebt. Uhm en ben je op de hoogte van de maatregelen die de afvalverwerker neemt, bepaalde duurzaamheidsmaatregelen, of niet kwa scheiden van afval of dat ze het gesorteerd ophalen of niet?

Lauren: uhm nou nee, ja alleen de ondergrondse containers natuurlijk, en voor ons de containers heb je een apart bakje voor papier en voor restafval, en voor glas en dat is het enige. Er is dus geen GFT bakje, waarin al het restafval komt.

I: uhu, ja en dat is bij de centrum evenementen neem ik aan hetzelfde dan?

Lauren: uhh, ja naja wij hebben alleen te maken met al het plastic dat op de grond komt tijdens de evenementen, en voor de rest scheiden we alle flessen die gaan in de flessenbak en papier gaat in de papierbak, maar hoe zij dat doen met schoonmaken dat weet ik niet. Geen idee.

I: dat zou ik dus meer via Marco moet vragen.

Lauren: ja heel veel van deze vragen zijn eigenlijk voor Marco. Lijkt mij.

I: uhm ja dat denk ik ook inderdaad ja, dat klopt wel. Uhm, welke afspraken staan er precies in het contract met de afvalverwerker?

Lauren: hoe bedoel je?

I: nou, zijn er bepaalde voorwaarden of eisen meegenomen, voor hoeveel jaar die verbintenis bijvoorbeeld is gesloten?

Lauren: met ons eigen afvalbedrijf, maar dat heeft niks te maken met de evenementen, want die afspraken maken ik niet.

I: nee precies. Dat is ook wel lastig ja. Uhm ja laten we dan maar verder gaan met het volgende onderwerp. Food en Beverage, eten en drinken. Uhm, is er een algemene cateraar voor de evenementen?

Lauren: nee

I: of zijn er meerder cateraars?

Lauren: iedereen doet vanuit zijn eigen zaak, volgens mij doet Yumi, ze doet burgers, wij hebben gewoon in onze eigen zaken de keukens open dus de mensen kunnen gewoon komen eten. Uhm, maar nee dat gaat allemaal via iedere zaak en iedere keuken.

I: oke, ja dus ieder regelt het voor zich.

Lauren: ja.

I: hoe verschillende cateraars zijn er dan precies op het Caterplein tijdens zo'n evenement?

Lauren: oh evenement?

I: ja niet iedereen staat neem ik aan met een kraampje buiten....

Lauren: nee nee er zijn ook niet zo heel veel mensen die dat doen. Je hebt een paar restaurants hier die dat doen, en wij vinden het gewoon prettig als mensen binnen komen zitten eten. Af en toe doen we het wel buiten voor een evenement, als we denken even snel een broodje worst of zoiets. In het algemeen, weinig mensen met eten buiten, vooral omdat je al die shoarma tenten verderop zit, en fast food. Heb je beleving dat er tijdens de evenementen veel mensen buiten zitten te eten?

I: hier? Nee ik denk inderdaad dat met hier eerder een drankje komen doen in plaats van echt eten. Je hebt dan direct die concurrentie van al die kleine fast food tentjes daar ja.

Lauren: meestal gaan mensen na een paar biertjes even een broodje shoarma halen, nee ik denk koningsdag komt iedereen ook naar binnen. En we hebben dan de hele dag bitterballen etc. maar nee denk niet echt buiten. En ook niet andere zaken denk ik, soms gebeurt het wel maar dan komt het uit de zaak zelf.

I: en uhm waaruit bestaat die catering precies die je inkoopt voor het plein in het algemeen, of voor de horecagelegenheid?

Lauren: uhm, hoe bedoel je?

I: uhm, zijn er bepaalde arrangementen die je bijvoorbeeld aanbiedt, of die de cateraar aanbiedt.

Lauren: we hebben geen cateraar, dus nee we hebben geen arrangementen.

I: nee oke. Even zoeken. Uhm, als er geen cateraar is, is het lastig om de vragen erop toe te passen.

Uhm, hoe gaan jullie precies om met het voedsel weggooien, water, energie?

Lauren: naja, dat is altijd een beetje de truc, om zo min mogelijk weg te hoeven te gooien, vaak wordt het gemaakt in kleine beetjes en als het nodig is, weet je wij maken onze koningsdag, omdat het zo'n drukke dag is, we hebben dan een menu, dan gaat het om producten die we erna ook nog zouden kunnen verkopen, dus we gaan niet ineens een eend op de kaart zetten. Want dat is eenmalig en daarna klaar, we zetten dingen op het menu als hamburgers, tosti's, saté, dingen die mensen snel kunnen eten, die snel klaargemaakt kunnen worden, dan kun je het meest verkopen, en kan altijd op een andere dag ook nog verkocht worden, hierdoor proberen we zo min mogelijk we te gooien.

I: ja

Lauren: dus daar baseren wij al onze menu's op, op die evenementen dagen. Uhm, ja en gewoon veel aan het personeel geven, dat sowieso. Wat was ook alweer precies de vraag?

I: ohja, uhm hoe jullie omgaan met water en energie?

Lauren: nouja hetzelfde als altijd, je hebt een drukke keuken, dus je hebt water nodig, de kachel staat de hele dag aan.

I: oke, en worden er dan nog bepaalde maatregelen genomen om zo min mogelijk te verbruiken?

Lauren: nee, alleen met afval, dat is iets want we proberen zo min mogelijk afval te hebben. Ja. Er is ook een verplichting vanuit de gemeente om die plastic bekertjes te gebruiken. dus dat is ook wel lastig. En dat is iets waar ik volledig tegen ben, maarja het moet. We mogen geen glas gebruiken, glas is het meest duurzaam, dus het is heel dubbel, want je wil bij dit soort evenementen je glas gebruiken, maar vanuit veiligheid mag het niet, en daar zit de worsteling ook vanuit de gemeente. Aan de ene kant wil je je evenementen verduurzamen, maar aan de andere kant staat veiligheid er tegenover.

I: maar binnen kun je die neem ik aan wel gebruiken, voor terras en dergelijke?

Lauren: op die dagen, volgens mij omdat mensen op die dagen zoveel in- en uit lopen, gebruiken we echt enkel plastic. In de bar gebruiken we wel gewoon glas, maar voor gebruiken we plastic. Maar dat is het niet te overzien, geen controle over.

I: nee dat snap, dat is lastig dus je bent gewoon, het is gewoon verplicht om plastic te gebruiken dus, dat helpt ook niet mee aan de afvalstroom dan, en bij dat soort evenementen als koningsdag en dergelijke hoe gaan ze dan om met de plastic bekertjes? Wat is jou ervaring daarmee?

Lauren: dat is allemaal single-use dus elke keer als je nieuw bier besteld, krijg je een nieuwe plastic beker. Die wordt op de grond gegooid, en vroeger moesten we dat allemaal zelf opruimen voor onze zaak, maar nu is er een bedrijf die dat doet, ik weet niet precies zij hebben gewoon die bladblazers die gooien alles op een stapel en dan gaat het gewoon weg. Marco zou het regelen. Heb je al deze dingen gevraagd aan Marco?

I: haha, nee nog niet. Nee. Uhm, dit waren in principe de vragen voor zover ik ze had voorbereid. Een aantal zijn dan niet helemaal relevant ook, dus dat is lastig omdat er bijvoorbeeld geen cateraar is. Uhm, is er verder nog iets dat ik volgens jou vergeten ben om te vragen, of wil je zelf nog wat toevoegen aan het gesprek?

Lauren: uhm, ik denk dat ik best een breed beeld heb gegeven van hoe ik het zie, ook met ondergrondse containers, en single use plastic. En ook met het feit dat er meer strengere acties en vereisten vanuit de gemeente komen om de panden te verduurzamen in de binnenstad. Je kan veel meer bereiken als de gemeente een duidelijk vuist maakt, met speerpunten. In plaats van dat ze zo zweverig blijven over een heleboel dingen. Er moet gewoon echt duidelijkheid komen, met dit is wat we willen, hier willen we

naartoe. En met de verduurzaming, je zit natuurlijk midden op de Veluwe. Mensen willen groene stad, gezinsstad, familiestad.

I: het groene imago doel je ook op denk ik.

Lauren: ja inderdaad, de punten wat je hebt genoemd, afval, energie, dat zijn belangrijke punten voor de gemeente om op te letten, zeker.

I: dus stel zij zouden met een heel duidelijk plan komen, dan zou je daar wel aan mee willen werken?

Lauren: absoluut, ja. Ik heb dat ook gezegd tegen Elsbeth Boer van de gemeente. Nouja dat zij had een paar ideeën voor het stoppen van single use plastic op evenementen. dat is waar zij mee bezig is vanuit de gemeente.

I: ja precies, ik heb ook met haar gesproken inderdaad, samen met Marco toen kwam zij inderdaad met dat plan, en zij had meerdere evenementen bezocht ook, volgens mij bij het Leids Ontzet bijvoorbeeld, daar was het dan voor het eerst dat ze die single use of die bekers, herbruikbare bekers gingen gebruiken, en dan ging ze ook haar ervaringen daarover delen.

Lauren: ja precies, en ik heb ook gezegd tegen haar, je moet gewoon een duidelijke lijn trekken vanuit de gemeente, vanaf 2020 of 2021 gebruiken we het niet meer, want ik kan vanuit het bestuur ook heel weinig doen, tegenover de leden, als het niet vanuit de gemeente komt. Kijk ik kan zeggen ik vind het belangrijk, dus wij gaan dit doen. Maar er zitten 26 leden in die stichting centrum management, en die hebben ook een mening, en sorry die kost mij alleen maar geld, of hoe moet ik dat doen, en dat brengt mij alleen maar ellende. Dus ik moet zorgen dat de gemeente een beleid neerzet, van wat we precies gaan doen, vanaf 2020 of 2021 geen single use plastic meer op evenementen in Apeldoorn. Ik kan dan aan mijn leden vertellen hoe we dat gaan neerzetten, het moet vanuit de gemeente komen van hoe we dat gaan doen. Elsbeth had ook een gesprek met die man van, Lowlands ofzo, dat de organisator hierheen zou komen en hij zou ons instrueren, en hij zou een soort cursus geven vanuit de gemeente. Niet dat de gemeente geld geeft, maar hier is een cursus die je kan volgen, en na de cursus weet je precies hoe je het moet aanpakken bij jou zaak.

I: ja precies, en hij deelt dan zijn ervaring vanuit de praktijk.

Lauren: ja en hij is dan neergezet vanuit de gemeente. Nou super. Dat soort acties moet de gemeente veel meer doen. En wat ik ook zei, de pandeigenaren verplichten om hun pand, van 20 a 25 heeft een energielabel C in plaats van H of I of J. zuiniger dus. Dat soort dingen.

I: uhu oke, en zou je dan ook bereid zijn daar meer voor te betalen als je bepaalde maatregelen zou moeten nemen, stel om te verduurzamen brengt dus hogere kosten met zich mee, wat opzich zou kunnen, omdat je bijvoorbeeld dingen aan je pand gaat doen, of iets dergelijks?

Lauren: maarja nouja, dat is natuurlijk allemaal relatief. Want je verwacht natuurlijk dat je heleboel ervoor terugkrijgt, want we zijn ook overgestapt op Ledverlichting in plaats van halogeen. Nou dat scheelt ook een heleboel.

I: uhu ja.

Lauren: we hebben in twee van onze zaken, hoe heet dat nou, we laten onze waterbakken de hele dag lopen, maar we hebben die, ik weet de naam niet, maar dat is een systeem waar je water wordt gemeten, en daarmee bespaar je heel veel water per jaar, echt gigantisch veel. Maar ook sensoren in de wc, zelf flushing toilets.

I: Ohja, zegmaar dat ze registreren dat iemand geweest is en dan automatisch doortrekken?

Lauren: ja precies. Naja alles kost geld, ik zet zo'n ding neer voor de waterbak, en dat kost mij €1500. Maar dat krijg ik wel terug, elk jaar. Omdat ik het bespaar.

I: ja dat is het inderdaad vaak met duurzaamheidsmaatregelen, dat betaald zich pas uit binnen een aantal jaar, met zonnepanelen en dergelijke.

Lauren: en ja kijk wij zijn niet een bedrijf zoals een huis, dus de energie die wij op jaarbasis gebruiken is gigantisch. Als we dan al 5% besparen is dat al heel veel geld.

I: uhu ja.

Lauren: dus ik denk dat de meeste ondernemers bereid zijn om te betalen. Ook voor evenementen. maar je moet er wel wat voor terugkrijgen. Maar zelf investeren in het pand, nee dat doe ik niet. is gewoon te duur. En dat vind ik absurd en ik denk dat alle horecaondernemers dat gaan zeggen, omdat ze allemaal in privé eigendom zijn van een andere partij.

I: ja snap ik, het moet rendement opleveren natuurlijk. Nou ik denk dat ik wel een heel duidelijk beeld heb gekregen.

Lauren: haha, nou ik heb niet al je vragen kunnen beantwoorden.

I: nee, nouja, dat geeft niet. In ieder geval heel erg bedankt voor je tijd en moeite.

Lauren: ja graag gedaan, jij heel veel succes met je scriptie.

I: ja dankjewel komt goed.

Transcript interview Marcella Wilbrink

I: Nou aller eerst, zou jij je in het kort kunnen voorstellen en vertellen wie je bent en wat je doet?

Marcella: ja, ik ben Marcella Wilbrink, eigenaresse van brasserie M'Joy. Uhm, ja zowel lunch als diner, en gevestigd op het Leienplein. Daarnaast ben ik bestuurslid van stichting evenementen op het Leienplein. Die dus overkoepelend alle evenementen op het Leienplein organiseert. En bestuurslid van stichting centrum evenementen Apeldoorn, die is weer overkoepelend over de hele binnenstad van Apeldoorn die de evenementen organiseren.

I: oke, helemaal goed. Dan heb ik eerst een aantal algemene vragen over het evenement. Met welke evenementen heb je allemaal precies te maken in Apeldoorn?

Marcella: eigenlijk, alle evenementen in de binnenstad.

I: oke, en welke zijn dat dan precies?

Marcella: uhm, terrassenparade, nacht van Apeldoorn, Pop en Dance, koningsdag, oud en nieuw hebben we veel feesten. Dan de niet stads brede evenementen voor het Leienplein. Bok en wild, wat hebben we nog meer?

I: oh oke, en bok en wild is echt specifiek voor het Leienplein?

Marcella: ja, dat is specifiek voor het Leienplein ja. En we organiseren daarnaast nog wat evenementen, en dat is elk jaar weer wisselend wat we doen.

I: uhm, en wat houdt dat evenement precies in, wat enkel op het Leienplein plaatsvindt?

Marcella: uhm, bok en wild, houdt in dat we verschillende taps buiten zetten, met minimaal 10 verschillende bokbieren op de taps, en daarnaast serveren we wat wild gerechtjes voor mensen, livebands erbij.

I: uhm oke, en wat is precies jou rol in de organisatie bij de evenementen?

Marcella: nou ik ben penningmeester dus ik zorg eigenlijk voor alle administratieve handelingen.

I: oke, dus je zorgt eigenlijk voor alle kroegen hierzo, voor alle horecatenten hier op het Leienplein?

Marcella: ja.

I: en tijdens de evenementen wat is dan precies jou rol?

Marcella: zorgen dat de geldstromen goed verlopen, en daarnaast aanvullen, bijspringen, en sturen waar nodig.

I: oke, helemaal goed. Dan wil ik graag overgaan naar het eerste onderwerp energie. Uhm, welke energieleverancier heb je nu op dit moment, bijvoorbeeld voor je horecagelegenheid?

Marcella: uhm hier heb ik Engie.

I: oke, en is dat dezelfde als voor de evenementen in Apeldoorn, voor het Leienplein?

Marcella: nee, op het moment dat we een evenementen hebben op het Leienplein, komt de stroom bij tapascafé de Buren vandaan. Ik weet niet wie die hebben.

I: oke uhm, en is het dan een huur of een koop pand, en ben je dan wel vrij om je eigen leverancier daarin te kiezen?

Marcella: ja, het is een huurpand en ik mag inderdaad mijn eigen leverancier daarin kiezen.

I: dus daar heeft de verhuurder inderdaad helemaal geen invloed op?

Marcella: nee, nee

I: oke, en waarvoor is bij de evenementen dan allemaal stroom of energie nodig?

Marcella: uhm, waar dat nodig is?

I: ja waarvoor gebruiken, jullie allemaal energie en stroom tijdens de evenementen?

Marcella: oh, uhm licht en geluid voornamelijk, podium.

I: uhu, en verder nog?

Marcella: uhm, ja en de taps moeten worden aangesloten.

I: oke, uhm en in hoeverre heb je precies inzicht in de totale hoeveelheid energie die wordt verbruikt tijdens zo'n evenement?

Marcella: ja niet.

I: en de andere horecagelegenheden, enig idee of die zich daarmee bezig houden?

Marcella: nee daar is een schatting van gemaakt, en daar is een vast tarief voor, dat we daar gebruik van maken, en dat aan de burens betalen, dus zodoende.

I: uhm oke, en dan stel je moet een nieuwe energieleverancier kiezen voor de evenementen of voor jezelf, zou duurzaamheid dan een belangrijke factor zijn bij de aanbesteding van zo'n nieuwe energieleverancier?

Marcella: uhm, mits dat in de prijs niet te ver afwijkt, dan wel.

I: uhm, oke en uh. En hoe belangrijk vindt je dat dan precies?

Marcella: uhm, ik moet eerlijk zeggen niet heel belangrijk. Nee, het is voor mij gewoon het voornaamste dat het licht brand, en dat het podium het doet. Ja, daar hangt een kostenplaatje tegenover, en wie de goedkoopste is die mag het aanbieden.

I: uhm, oke en vraag je dan ook offertes op bij verschillende energieleveranciers?

Marcella: ja, dat heb ik wel gedaan toen ik hier overstapte, ja.

I: en op basis waarvan beoordeel je dan zo'n energieleverancier?

Marcella: uhm in dit geval op bereikbaarheid van de accountmanager, dat is het advies wat je erin krijgt. En gewoon de prijs. En duurzaamheid heb ik verder niet naar gekeken.

I: nee?

Marcella: nee.

I: nee, oke dus bepaalde type keurmerken of bepaalde type stroom die zij aanbiedt wordt dus verder geen rekening mee gehouden. En weet je hoe dat bij de rest van het Leienplein zit?

Marcella: nee, daar heb ik geen idee van. Nee maar ik denk dat die daar wel redelijk hetzelfde in staan.

I: oh oke, en stel, je moet een nieuwe energieleverancier kiezen die enorm duurzaam is, maar daardoor wel iets meer kosten met zich meebrengt, en tegenover een iets minder duurzame energieleverancier, voor welke zou je dan kiezen?

Marcella: de minder Duurzame.

I: ja de minder duurzame, oke en wordt je door de gemeente gestimuleerd om duurzaam om te gaan met je energie of een bepaalde energieleverancier te kiezen?

Marcella: nee, totaal niet.

I: dus die stellen geen eisen of iets dergelijks?

Marcella: nee, helemaal niks.

I: oke, en vindt je dat de gemeente je daarin meer moet stimuleren?

Marcella: Nee! Ik vind dat de gemeente, ik vind dat een stukje vrije marktwerking, dat geldt ook voor energie, en ik vind niet dat de gemeente zich daarmee moet bemoeien.

I: uhm oke, het je inzicht in de energiekosten die je maakt? Per jaar per maand?

Marcella: ja, elke maand krijg ik zo'n mailtje, met een energierapport wat er verbruikt is.

I: en hoeveel is dat dan precies?

Marcella: ja, dat zal ik even op moeten zoeken, wil je het echt graag weten?

I: ja ik ben wel benieuwd!

Marcella: ik ga even kijken. ja uhm, ongeveer 25.000 kilowatt per jaar.

I: ja oke, 25.000 kilowatt, en in kosten omgerekend, weet je hoeveel dat is?

Marcella: uhm nou dat is een goeie, uhm 5.500 euro.

I: uhm oke, en gebruiken jullie tijdens evenementen ook aggregaten?

Marcella: uhm ja, dat doen we soms ook wel, op het moment dat er een koelcontainer moet worden aangesloten achter, en daar zit krachtstroom op, dan hebben we een aggregaat nodig.

I: oke, en hoeveel zijn dat er dan bij zo'n evenement?

Marcella: eentje.

I: en dat is dan specifiek voor het hele plein? di

Marcella: die zetten we achter een grote koelcontainer neer, en dan zit er een aggregaat, die wordt daarbij geleverd. En dat wordt gesponsord door Grolsch.

I: uhm naja, dan wil ik graag overgaan naar de volgende, naar de afval. Uhm, welke afvalverwerker, regelt de afvalstroom, bij de centrum evenementen in Apeldoorn, en het afvalplan?

Marcella: uhm, ja dat is een hele goeie, dat gaat altijd via Marco. Ik denk dat jij dat beter weet dan ik.

I: haha, ja dat zou best kunnen.

Marcella: zeker, met stads brede evenementen, dan wordt het inderdaad gewoon centrum breed georganiseerd. En op het moment dat we een evenement hebben op het Leienplein zelf, dan zet iedereen z'n container open, en dan worden daar een paar zakken ingegooid en dat is volgens mij voor iedereen Ter Horst.

I: oke, dus het wordt eigenlijk centraal geregeld voor alle pleinen in het centrum, via Marco dan?

Marcella: ja, op het moment dat je een stads evenement hebben wel ja.

I: oke, en als jullie het evenement hebben, dat jullie puur hier gericht hebben, hoe wordt het dan geregeld?

Marcella: uhm ,dan moeten we alles in vuilniszakken stoppen, en dan gaan de containers open, en dan stopt iedereen een paar zakken in z'n container, en dan gaat het gewoon mee met de normale afvalregeling.

I: en wordt het dan gescheiden?

Marcella: nee, helemaal niks

I: oke, dus daar valt in principe nog best wel veel te behalen?

Marcella: ja, klopt.

I: en in hoeverre heb je inzicht in de totale hoeveelheid afval die wordt geproduceerd tijdens een evenement?

Marcella: in zoverre, dat ik de bult zie liggen aan het eind van de avond, maar verder nee.

I: dus eigenlijk praktisch geen inzicht.

Marcella: nee eigenlijk niet. Ik weet dat het veel is dat wel.

I: oke, en stel je moet een nieuwe afvalverwerker kiezen voor de evenement, zou duurzaamheid dan een belangrijke factor zijn waar je rekening mee zou houden?

Marcella: nee, totaal niet.

I: en stel, en zou niet per se meer kosten met zich meebrengen, zou je er dan wel rekening mee houden?

Marcella: nou, dan nog steeds niet maar ik heb natuurlijk, bijvoorbeeld ik heb accountancy gestudeerd, en ik heb controle gedaan bij een heel groot afvalbedrijf, en die vinden zelf scheiden ook al de grootste onzin die er is, omdat zij veel makkelijker, goedkoper en efficiënter kunnen doen, dus zo doende nee.

I: oke, dus op basis van die kennis, heeft het in principe geen nut?

Marcella: nee het heeft geen toegevoegde waarde.

I: nee oke dat is wel een goede inderdaad. Uhm, heb je bepaalde eisen die je op dit moment stelt aan je afvalverwerker?

Marcella: ze moeten netjes twee keer in de week de container komen legen, maar verder nee.

I: uhm oke, en voor de evenementen dan, evenementen gerelateerd heb je dan bepaalde eisen aan de afvalverwerker?

Marcella: nou in zoverre hoe het nu geregeld is, vind ik het wel prima. En dat is dan met name, ja ochtends vroeg als je weer terugkomt dan is alles netjes schoon, straten zijn geveegd etc. ja dat is het wel belangrijk. Wordt door Circulus geregeld, nou je het zegt.

I: oke oke, Circulus ja. En stel je moet een nieuwe afvalverwerker kiezen die enorm duurzaam is, zelfde eigenlijk, uhm dus veel onderneemt op het gebied van duurzaamheid, denk aan een specifiek afvalplan, uhm en een manier om de consument te stimuleren om afval te scheiden, uhm dat soort maatregelen, maar die daardoor wel meer kosten met zich meebrengt, uhm ten opzichte van een minder duurzame afvalverwerker, voor welke zou je dan kiezen?

Marcella: nou ja, dat is lastige, maar ik denk uiteindelijk toch dat ik dan op de minder duurzame uitkom. En dan ook weer met hetzelfde verhaal, van scheiden kunnen de afvalverwerkers zelf veel efficiënter, en ik denk dat dat ook een stukje duurzaamheid is.

I: oke, en vindt je dat de gemeente je daarin meer zou moeten stimuleren?

Marcella: nee.

I: oke, dus jij vindt dat ze daar helemaal geen rol in moeten spelen?

Marcella: nee, nee

I: oke, uhm heb je inzicht in de totale kosten die de afvalverwerker met zich meebrengt? Voor je horecagelegenheid of voor tijdens de evenementen?

Marcella: uhm voor mijn horecagelegenheid wel, daar betaal ik 600 euro per jaar voor.

I: oke, en dus nouja oke dan wil ik graag weer overgaan naar het volgende onderwerp. Is er geen algemene cateraar voor het gehele evenement?

Marcella: uhm, in zo verre tijdens evenementen nemen we eigenlijk alleen dranken af, en dat gebeurt allemaal bij Grolsch, ja.

I: oke, en wordt er dan op het Leienplein verder geen eten, ja food aangeboden?

Marcella: je hebt evenementen dat het gebeurt, en dan wordt er of bij de Hanos, of bij de Sligro of bij de Bitfood wordt er besteld, en afhankelijk van het eten dat we willen aanbieden kijken we welke het beste, wie daar de meest geschikte keukens voor heeft en die gaat dat allemaal klaarmaken.

I: uhu, en wie is dat dan uiteindelijk meestal?

Marcella: met bok en wild is dat dickie, want die heeft een hele grote barbecue staan, maar als we dan bijvoorbeeld Linzensoep nodig hebben gaan we naar Diar, want die is natuurlijk Turks gespecialiseerd. Zodoende, komen we elke keer ergens anders uit.

I: en dickie is van?

Marcella: van de Buren sorry.

I: oke van de Buren, uhm en waaruit bestaat precies die catering die je inkoopt?

Marcella: uhm, ja het is geen kant en klare catering, het zijn nog wel producten die we zelf nog moeten verwerken, dus ja. We hebben ook wel eens kant en klare erwtensoep ingekocht natuurlijk. Dat zijn gewoon blikken. Dusja, bij bok en wild zetten we gewoon de barbecue neer en dan worden er varkenswangetjes ingekocht of balkenbrij. Heel verschillend.

I: oke, en uhm bij die verschillende, uhm tijdens de evenementen staan jullie bijvoorbeeld buiten met jullie horecagelegenheid om dingen te verkopen zoals bier enzo, en hoe gaan jullie dan precies om met water, energie en afval bij de kraampjes/bars?

Marcella: uhm, water hebben we niet. Energie komt allemaal bij de burens vandaan. En dat is ja gewoon je taps aansluiten en de noodzakelijke energie die je hebt, en afval ja er staat een grote doos met een zak erin, en ja daar gaat al het afval in. En dat wordt niet gescheiden, daar is ook geen tijd voor.

I: oke, nee niks dus. En neem jullie nog op enig front bepaalde duurzaamheidsmaatregelen, om ja verbruik te minimaliseren?

Marcella: uhm, nee eigenlijk niet. Nee.

I: uhm, nee oke dat kan natuurlijk en stel je zou een nieuwe cateraar moeten aanbesteden, voor de evenementen in Apeldoorn, en de ene cateraar zou dus meer kosten met zich meebrengen maar is wel veel duurzamer, dan een cateraar waar duurzaamheid totaal geen rol speelt, voor welke zou je dan kiezen?

Marcella: nou, dan zou ik toch gaan voor de cateraar met duurzaamheid.

I: oeh oke, en verklaar je keuze is, van waarom nu wel?

Marcella: nou omdat het toch iets is wat je gasten graag willen, op het moment dat je dat dus met catering doet, de producten die je direct aan je gasten aanbiedt is toch dat je dan een bepaalde uitstraling hebt, wat ook wel heel belangrijk is.

I: oke, dus voor het imago en dergelijke. En dat kun je dan weer verkondigen naar buiten dat je een groen imago hebt.

Marcella: ja precies.

I: en merk je dan dat consumenten dat steeds belangrijker vinden, en hoe dan precies?

Marcella: ja zeker, uhm dat je toch wel af en toe daar gericht vragen naar krijgt, je hoort natuurlijk in de omgeving en in de vergaderingen de collega's erover, inderdaad biologisch afbreekbare bekers die de gemeente graag wil zien, uhm stukje commentaar van alle plastic bekers die er aan het eind van het evenement liggen, wat natuurlijk ook wel heel veel is. Dus ja je merkt toch wel dat mensen daar veel behoefte aan hebben, en dat ze daar steeds bewuster in worden.

I: dus je krijgt steeds meer reactie daarover inderdaad van consumenten, en wat zeggen mensen dan precies over die bekers?

Marcella: uhm, nou dat je toch je enkels door de bekers heen moet lopen, dat het geen gezicht is, en dat ben ik ook met ze eens.

I: oke, ja en in hoeverre zou je dat dan willen veranderen voor de consument?

Marcella: nou, in zoverre dat het voor ons nog wel praktisch werkbaar moet blijven, dus we zijn nu aan het kijken naar een stukje biologisch afbreekbare bekers wat gewoon minder schadelijk is. Uhm, je hebt van die harde plastic bekers die je eventueel zou kunnen recyclen, die je bij Lepeltje Lepeltje ziet dat is bijvoorbeeld, maar dat is voor ons geen optie, dat is niet werkbaar. Want we willen natuurlijk wel gewoon onze afzet behouden, en vandaar dat we naar die andere optie aan het kijken zijn.

I: uhm oke, en hoezo is dat dan niet precies werkbaar voor jullie hier?

Marcella: nou, we hebben geen spoelwater.

I: en, oke en hoe zit dat dan precies, is dat niet mogelijk om dat hiervoor te krijgen zegmaar?

Marcella: nee.

I: en waarom dan precies niet?

Marcella: nou, omdat je dan met slangen moet gaan werken over het plein, en mensen daarover heen struikelen, we geen vaste positionering hebben voor de barren, dus het is te realiseren, absoluut, maar ik moet er toch niet aan denken dat je voor elk biertje je glas moet gaan spoelen, dan moet ik 3 man extra personeel neerzetten, als het geen 4 of 5 is.

I: oke, ja dat zou dan natuurlijk weer meer kosten met zich meebrengen als je meer personeel moet inhuren.

Marcella: ja, en het is gewoon minder praktisch achter de bar, want je staat al met heel veel man achter de bar. Als je er dan nog eentje bij gaat zetten, die continue glazen gaat spoelen, ja dat is gewoon niet te doen.

I: oke, en stel de gemeente zou extra subsidie daarvoor uittrekken voor de evenementen in Apeldoorn, en dus ook voor jullie op het Leienplein, uhm je wordt daar dus gedeeltelijk in gesubsidieerd, zou je er dan wel meer voor open staan?

Marcella: nee nog steeds niet.

I: oke, dus je hebt daar een bepaald iets op tegen, tegen die maatregel of?

Marcella: uhm, nee ik heb niks tegen de maatregel. Absoluut niet. En zeker op rustige evenementen zou het werkbaar kunnen zijn, maar als ik het heb over een evenement als Prinsennacht en koningsdag als ik kijk wat daar gebeurd op de momenten dat iedereen echt rijen dik voor die bar staat dan moet je gewoon zo snel mogelijk je bier weg kunnen zetten en ook om onrust te voorkomen in je publiek ik denk dat dan gewoon prioriteit heeft dat je alles gewoon snel weg kan zetten.

I: oke, dus eigenlijk als ik het zo uit je verhaal opmaak dan is het eigenlijk gewoon afzet boven de wens van die consument om die plastic bekers allemaal, ja, te verwijderen zegmaar?

Marcella: ja, zeker gezien dat daar gewoon goede alternatieven voor zijn, absoluut.

I: en die alternatieven, dan doel je zegmaar op die iets meer duurzamere beker dan, maar toch nog wel plastic bekers?

Marcella: ja, ja klopt.

I: uhu, oke dus op dit moment stimuleert de gemeente jullie nog eigenlijk helemaal niet, om hierin te verduurzamen?

Marcella: nee inderdaad, nee.

I: oke, en weet je hoe die andere daarover denken, over deze maatregel?

Marcella: uhm, ja ik weet dat ik 1 ondernemer heb, die inderdaad ook, wij zijn samen aan het kijken naar die biologisch afbreekbare bekertjes en de rest heeft zoiets van zoek het uit, gaan we niet doen, het is prima zoals het is en dat houden we graag zo.

I: uhu, oke, dus die staan er ook niet voor open eigenlijk?

Marcella: nee inderdaad.

I: uhm, even kijken. Dan kom ik aan bij de laatste paar vragen, wat zijn je totale kosten voor de catering tijdens zo'n evenement?

Marcella: uhm, 30% van mijn afzet.

I: oke en hoeveel is dat dan precies?

Marcella: nou dat is per evenement heel verschillend.

I: en zou je daar een bepaalde indicatie in kunnen geven?

Marcella: ja, nouja het zit vaak tussen de 6.000 en 12.000 euro.

I: aan catering, of bepaalde afzet dan?

Marcella: nee aan inkoop.

I: en waaruit is dat precies opgebouwd?

Marcella: uhm, drank. En als je dat in percentages gaat vergelijken, dan is het eten echt te verwaarlozen.

I: oke, dus daar halen jullie eigenlijk nauwelijks winst uit of omzet uit?

Marcella: ja klopt

I: en bieden jullie dat wel eens aan of?

Marcella: ja dat bieden we wel eens aan, nou ik kan je een voorbeeld geven van het feestje van oud en nieuw. Dan heb je 35.000 euro omzet aan drank, en 1.500 euro aan eten.

I: oke, ja dat is wel te verwaarlozen inderdaad.

Marcella: ja, maar dat is puur een stukje service naar je gasten toe, dat je het aanbiedt.

I: uhu, en welke bierleverancier hebben jullie dan precies op het Leienplein?

Marcella: uhm, Grolsch.

I: en is dat voor de andere ook zo, allemaal Grolsch?

Marcella: ja, want op het Leienplein werken we eigenlijk zo, we hebben een overkoepelende stichting, en als er een evenement is wordt dat vanuit die stichting gedaan. Dus ik heb hier zelf Inbep als leverancier, en op het moment dat we een evenement op het plein hebben wordt dat Grolsch.

I: dus die bieden zowel de bekertjes als het bier aan tijdens het evenement.

Marcella: ja precies klopt.

I: oke, uhm nou dit waren in principe de vragen voor zover ik ze had voorbereid. Is er nog iets dat ik volgens jou vergeten ben te vragen, of wil je zelf nog iets toevoegen aan het gesprek?

Marcella: Nee, nee.

I: Dan wil ik je heel hartelijk bedanken voor je tijd en voor je moeite.

Marcella: Nou graag gedaan!

Interview transcript Marco Bod

I: uhm, naja om te beginnen, zou je je kort kunnen voorstellen, vertellen wie je bent en wat je doet?

Marco: haha, voor zover je dat nog niet weet, voor de opname, ik ben Marco Bod, Buro Vrijtijds Werk. Ik organiseer evenementen voor andere organisaties meestal. En uhm onder andere in Apeldoorn centrum, voor stichting centrum evenementen. maar ook voor stichting roots in the woods, en de Veluwe Alliantie en nog een paar andere opdrachtgevers, en daarnaast heb ik een aantal evenementen in eigen beheer.

I: uhu, en hoe groot zijn die evenementen dan precies?

Marco: nou dat verschilt van, kwa bezoekers tussen de 50 en de 50.000.

I: oke, ja dat is wel een heel groot verschil

Marco: ja precies! Die centrum evenementen daar komen gewoon heel veel bezoekers op af en we hebben ook wel kleinere evenementen die voor specifiek publiek zijn.

I: uhu, en welke zijn dat dan precies?

Marco: nou onder andere mystery monument dinner, uhm we doen kleine herfstmarkten, daar komen wel iets meer bezoekers op af, maar ook geen tienduizend. Hier in het centrum doen we pop en dance festival, terrassen parade, langs de platenmarkt, daar komen allemaal zon 10 a 15.000 bezoekers op af, nacht van Apeldoorn zon 25 a 30.000 bezoekers, en Prinsennacht en koningsdag spant wel de kroon dat is zon 30 a 35.000 bezoekers op de horecapleinen, en als je koningsdag daarbij telt, dat is nog vele malen meer.

I: aha oke dus dat zijn de grootverdieners zegmaar. Uhm, nouja dan heb ik een aantal algemene vragen over de evenementen, uhm wat is jou rol bij de organisatie precies bij de evenementen?

Marco: ik ben meestal een soort van festivalmanager, zakelijk leider of uhm, festivaldirecteur of hoe je het ook wil noemen. Dus ik stuur eigenlijk altijd een team aan. Dat team stellen we samen, voor zover dat nodig is, dus de ene keer doen we dat met misschien 1 of 2 mensen. En in andere gevallen, zoals roots in the woods zijn er in het voortraject al 5 mensen, een stukje van hun tijd al steeds mee bezig. En uhm, op de dag zelf groeit de organisatie naar een mannetje of tussen de 50 en 100 zon beetje. Dus dat is een beetje hoe we dat doen, aan het roer zegmaar.

I: aha oke, en wat zijn dan echt precies jou taken, als festivalmanager?

Marco: aansturen van de andere teams, zorgen dat andere hun werk kunnen doen, wat daar ook bij hoort is de financiën, dus opstellen van de begroting, doen van de betalingen, nacalculatie. Als sprake is van een subsidie moet er bij de gemeente nog het een en ander worden gedaan bij de aanvraag en bij de oplevering van de evenementen, dus dan moet de subsidie nog vastgesteld worden.

I: oke, dus je hebt ook wel veel met de gemeente temaken?

Marco: ja! Heel veel ik doe ook veel met Apeldoorn marketing en centrum management.

I: ah oke voor Michaëla dus?

Marco: ja ja ja voor centrum management, is dat voor Hella. Tenminste die werkt als centrum manager hier in Apeldoorn. En uh daarvoor doen we onder andere fashion in de korenstraat voor, een midwinter evenement, of winter activiteiten eigenlijk, dus in die zin zit je wel met de mensen om tafel die soort van partij zijn hier in Apeldoorn.

I: uhu, ja eigenlijk gewoon allen stakeholders, alle belangrijke stakeholders bij de evenementen?

Marco: ja ja, dus dat is voor een heel groot deel zijn dat mijn opdrachtgevers.

I: uhu en wat is dan tijdens het evenement precies jou rol, op de dag zelf?

Marco: ja dat verschilt een beetje eigenlijk, de ene keer is dat een iets vrijere rol, als alles geregeld is, en de andere kunnen dan lekker hun eigen taak vervullen, dan heb ik niks te doen, en dan ontvang ik vaak wat relaties of dan komen mensen langs en die neem ik dan een rondje mee over het terrein of dat soort dingen, voor de centrum evenementen zit ik eigenlijk altijd hier in het ACEC gebouw, dan hebben we hier een veiligheidsteam, een coördinatieteam. Ze zitten hier aan de tafels met de coördinatoren van de beveiliging, van de politie van de geneeskundige dienst, en dat soort types. En dan monitoren we eigenlijk het gehele evenement vanuit een centrale plek. En als er dan actie ondernemen moet worden, bepalen we hier die actie, en die wordt dan uitgerold over het evenementen terrein. En dat doen dan anderen.

I: en die vertegenwoordigers van al die pleinen en dergelijke, hoe zijn die daar dan precies bij betrokken?

Marco: die vertegenwoordigers organiseren hun eigen activiteiten op hun eigen plein. Dus je hebt Jeroen al gesproken, ja die is dan voor de Kapelstraat de locatievertegenwoordiger. En zo heeft elke plein en straat z'n vertegenwoordiger. En met al die vertegenwoordigers sta ik weer in contact op de dag zelf.

I: dus als er dan iets is op dat plein is, geven ze dat weer door aan jou, en dan bijvoorbeeld een opstootje ofzo kwa veiligheid?

Marco: ja, precies bijvoorbeeld. Maar ook als er op Prinsennacht bij het station een activiteit heeft is en dat loopt dan ineens hard leeg, omdat het afgelopen is, en dat komt dan ineens allemaal naar het Caterplein, of allemaal naar het centrum toe, dan zie je dat op die locatie niet, maar omdat wij onderweg ook verkeersregelaars hebben staan waar we ook mee in contact staan weten we dan die bezoekersstromen hoe dat allemaal gaat, we kunnen op voorhand al vertellen waar dat allemaal mis gaat over een kwartier ja en dan weten we wat we allemaal voor maatregelen moeten nemen.

I: ja precies, ja dus dan kunnen jullie je goed voorbereiden als die hele stroom hiernaar toe komt?

Marco: ja dan weet je dat je bepaalde maatregelen moet nemen, om bijvoorbeeld bepaalde bezoekersstromen af te laten buigen, dat ze via een andere kant het plein op komen, of dat je zegt we willen niet het publiek hierdoor gaat en op het Caterplein uit komt, maar we laten ze hier, met een aantal middelen afbuigen, zodat ze op het leienplein uitkomen, omdat daar nog wel ruimte is of meer vluchtwegen zijn. dat het dan daar een veiligere situatie is.

I: ja precies, oke. Dan wil ik graag overgaan naar het eerste onderwerp en dat is energie. Uhm, welke energieleverancier heb je op dit moment?

Marco: de pleinen doen dat natuurlijk allemaal zelf, in ieder geval bij de grote evenementen. die halen bijna in alle gevallen de aggregaten bij Vos noodstroom vandaan. Uhm, ja voor uhm andere festivals maak ik ook wel gebruik van uhm 1, 2, 3 machineverhuur. Ik zit even te denken waar we nog meer stroom nodig hebben. Ja omdat ik net zei he, ik doe vaak zelf niet de productie, ik zorg vaak dat andere de productie kunnen doen, en de gene die de productie doet huurt ook de aggregaten in. Naja dat is meestal Vos noodstroom, 1, 2, 3 machineverhuur, en soms ook bredenoord.

I: oke, en hoeveel zijn dat er dan voor zo'n evenement?

Marco: Nou dat verschilt een beetje, kijken het licht eraan hoe groot zo'n aggregaat is, als je een heel groot aggregaat hebt kun je een vrij groot stuk pakken, en het ligt ook aan het type evenement. als je naar de centrum evenement kijken, dan heeft ieder plein zijn eigen stroomvoorziening nodig, want dat ligt toch te ver uit elkaar, dus dan hebben we het over 4 a 5 noodstroomvoorzieningen door de stad heen.

I: ja oke, dus dat is per plein eigenlijk een beetje apart geregeld?

Marco: ja ja ja, dat is niet een beetje dat wordt inderdaad per plein gedaan.

I: en vindt je dat dat meer centraal zou moeten worden geregeld?

Marco: nou wat mij betreft niet, ja ik weet wel waarom we nu hier aan tafel zitten. Uhm dat zou weer een andere kant van het verhaal kunnen betekenen. Maar uhm ik zit er niet zo op te wachten om de stroomvoorziening te gaan regelen op die pleinen, zij doen hun eigen productie, ze weten precies wat er nodig is. Geluidsbedrijf daar regelt ook vaak de stroomvoorziening erbij en daar maakt die locatievertegenwoordiger gewoon afspraken over. In het Beekpark maakt Pieter, de producent afspraken over hoeveel stroom er moet komen, en dan betreft Pieter die voorzieningen. Dus dat gebeurt eigenlijk in een laag onder, die ik aanstuur, beslissingen genomen.

I: uhu, ja en waarvoor is er precies allemaal stroom en energie nodig, bij zo'n evenement?

Marco: uhm welke bedoel je?

I: uhm ja bijvoorbeeld Koningsdag, of de nacht van Apeldoorn.

Marco: uhm ja eigenlijk gewoon voor de pleinen he, waar stroompunten moet liggen bijvoorbeeld voor licht en geluid. Daar wordt gebruik gemaakt van noodstroomvoorzieningen, en her en der moet er nog een toilet worden aangesloten, of een gekoelde tap, of een. Maar dan ben je ook wel redelijk rond.

I: aha ja, en in hoeverre heb je dan inzicht in de totale hoeveelheid energie die er dan wordt verbruikt tijdens zo'n evenement?

Marco: ja niet, dat wordt helemaal niet gemeten. Nee hoor.

I: nee oke en zou je dat ook niet willen weten?

Marco: uhm, ik heb er niks aan. Het maakt bij mij de beslissing niet anders. Uhm, weet je er moeten gewoon voorzieningen komen, en als er op basis van het lichtplan en geluidsplan, behoefte is aan een aggregaat van 80 KvA. Dan komt er een aggregaat van minimaal 80 KvA. En die, hoe zwaarder die belast wordt hoe meer die verbruikt, en dat is een beetje wat er speelt, dus als je een groter aggregaat neemt, dan kan je dat uiteindelijk schelen in je dieselgebruik, en uhm als je een kleiner aggregaat neemt, dan moet ie heel lang draaien en dan krijg je waarschijnlijk een iets wat zwaarder diesel verbruik.

I: uhu ja dat snap ik. En uhm, heb je specifieke eisen voor je energieleverancier?

Marco: nee, nee betrouwbaarheid. Ze moeten er gewoon zijn, en wat ze leveren moet het doen, dat is eigenlijk het enige. En wat we graag willen is als er iets dat er een servicedesk is die we kunnen bellen, in het weekend is natuurlijk vaak het evenement, als er dan niemand bereikbaar is en een aggregaat doet het niet dan heb je een serieus probleem.

I: oke, aha en in welke mate wordt de energieleverancier beoordeeld op basis van toewijding in duurzaamheid?

Marco: ja, niet tenminste niet door mij. Maar dat komt ook omdat ik zelf die beslissingen niet, ik bepaal eigenlijk niet zelf wie de voorzieningen gaat leveren. Dus die uhm die beslissing neem ik niet. Dus bij mij is dit dan ook geen issue. Omdat ik uh

I: oke, en weet je dan in welke mate die pleinvetegenwoordigers, die kiezen dan neem ik aan die energieleverancier en energie, weet je in welke mate zij daar rekening mee houden?

Marco: nee nee, ik weet het niet, maar ik heb wel een gevoel erbij en ik heb een gevoel, we hebben vaste afspraken met een vast licht en geluidbedrijf, en dat doen ze al jaren, en dan benaderen ze dat licht en geluid bedrijf weer, en dat bedrijf doet een offerte inclusief stroomvoorziening, en die komt dan gewoon mee met de leverancier van het licht. He dus uhm, ja als er dan gewoon afspraken zijn tussen dat lichtbedrijf en Vos noodstroom, of tussen Pieter als producent van het Beekpark, en 1, 2, 3 machineverhuur, omdat we daar gewoon kortingsafspraken hebben of wat voor reden dan ook. Ja dan komt op basis daarvan zo'n leverancier. Ik denk eerlijk gezegd dat de mate van duurzaamheid en dat soort principes niet heel erg meegenomen wordt, in de hele overweging.

I: nee inderdaad, dat heb ik ook al een beetje opgemaakt uit eerdere gesprekken ja. Nee dat vinden ze nog niet heel erg belangrijk. En uhm, op basis van welke selectiecriteria wordt de energieleverancier gekozen, zijn er bepaalde dingen waar je rekening mee houdt of?

Onderbroken door mevrouw: van de A- energiemaatschappij die stroom levert voor huishoudens in Apeldoorn. Energietips etc. die komt consult houden, voor consumenten.

Marco: Ohja, je vraag was ook alweer?

I: ja, zijn er bepaalde selectiecriteria waar je rekening mee houdt bij de aanbesteding van de energieleverancier?

Marco: nee nee, wat ik zei hé, ik doe het zelf niet, als ik het al zelf zou doen dan val ik terug op een producent waar Pieter vaak mee samenwerkt. En ik moet me heel erg vergissen, maar die gaan niet op de mate van duurzaamheid van het uhm middel die beslissing nemen.

I: dus niet dat er geprobeerd wordt om aggregaten te vermijden juist en andere bepaalde type stroom wordt gebruikt?

Marco: nou, een aggregaat kost geld, en als ondernemers iets willen of organisatoren dan is het voorkomen om kosten te maken die niet nodig zijn. even een simpel voorbeeld, als je er vanuit gaat dat een aggregaat 400 euro kost, en je gaat er vanuit dat 3 evenementen doet in een jaar, dan betaal je in totaal aan aggregaten 3 keer 400 euro dus 1200 euro. Op het leienplein licht wel een stroomput, met krachtstroom, maar als je die stroomput wil gaan gebruiken, moet je een bepaalde bedragen betalen, ik weet niet precies hoe dat heet, maar om dat te kunnen gebruiken, daar krijg je een rekeningetje voor. Maar die rekening is per jaar hoger dan als je 3 keer zon aggregaat zou huren. Dus wat doet die ondernemer, die zegt leuk die stroom in de grond, dat kost 1500 euro maar als ik 3 keer zon aggregaat haal kost me dat 1200 euro en dan kiezen ze daarvoor.

I: oke, dus dat is eigenlijk de reden, dat die andere pleinen, die geen noodstroom of krachtstroom, die hebben dat niet puur door de prijs eigenlijk?

Marco: nouja, het gaat er natuurlijk eerst om dat er een stroompunt ligt in de grond, die aangesloten is, die betrouwbaar is, en onderhouden is en dat soort dingen, en als dat er ligt dan is de volgende overweging dan moeten we allemaal een vastrecht hebben, moet betalen, en dat is hoger dan de inhuur van aggregaten, dan wordt op basis daarvan eigenlijk altijd besloten om gebruik te maken van die aggregaten.

I: oke, ja precies maar uiteindelijk wel begrijpelijk ja. En uhm, welke afspraken staan er precies in het contract met de energieleverancier? Of staan er überhaupt specifieke afspraken in?

Marco: hoe het vaak gaat met het betrekken van zon energieleverancier, joh doe is een offerte voor zoveel stroomafname, zoveel kabelwerk en zoveel stroompaddestoelen en verdeelpunten en noem is op. En daar krijg je dan een offerte voor, en dan zegt de product prima doe maar! Dat, en dan is het klaar.

I: haha oke, en voor hoeveel jaar is zon verbintenis?

Marco: niet, gewoon elke keer weer.

I: oh gewoon per evenement?

Marco: ja per evenement.

I: heeft de energieleverancier zelf eisen voor in het contract?

Marco: nou er is eigenlijk helemaal geen contract he.

I: oh nee dat is waar.

Marco: dus het is gewoon een kwestie van leveren wat er gevraagd wordt, en er staan data en locatie, en specificatie van wat er geleverd moet worden, dat staat erin. Maar er is geen contact met onderliggende afspraken ofzo.

I: oh oke, nee precies. Uhm, en in hoeverre heb je inzicht in de totale kosten, energiekosten die worden gemaakt tijdens zon evenement?

Marco: voor uhm in het roots in the woods festival weet ik dat wel, want dat is voor 1 locatie, 1 leverancier, 1 afrekening, dat zou ik kunnen uitzoeken en opvragen als ik dat zou willen. Uhm, dat is gewoon de prijs die je uiteindelijk moet betalen aan de leverancier. Uhm, voor centrum evenementen wordt het natuurlijk al een stuk lastiger, want dan heb je natuurlijk al 5 locaties, en 5x een onderliggende afspraak, en uhm daar denk ik zelfs dat de pleinen de afrekening van de energieleverancier niet zien, omdat die ingehuurd wordt via het licht en geluidbedrijf, dus het licht en geluidsbedrijf krijgt gewoon 1, of de licht en horeca Kapelstraat krijgt gewoon 1 prijs van hun licht en geluidsleverancier, inclusief stroom. Daar staan dan het aggregaat op gespecificeerd en het dieselverbruik zo iets.

I: nee oke, dus eigenlijk hebben ze daar zelf ook helemaal geen inzicht in. Ze zien uiteindelijk de prijs.

Marco: ja dat is het. Ik neem aan dat er in de factuur nog wel wat staat over specificatie van de kosten, anders staat het wel in de offerte, omdat er ook sprake is van uhm verbruik van diesel wat je van tevoren niet kan inschatten. Er zal wel altijd een kosten op staan.

I: ohja een inschatting zegmaar?

Marco: nee ja werkelijk verbruik. Want vooraf schat je het in, stel je denkt dat er een post van 500 euro nodig is voor het verbruik van diesel, nou dat kan dus meer minder of precies gelijk zijn, dus dat zit in de nacalculatie.

I: uhu oke, en zou je bereid zijn, of zouden de pleinvertegenwoordigers bereid zijn, om extra kosten uit te trekken om over te gaan op een duurzame energieleverancier?

Marco: nou ik kan natuurlijk niet zeggen of zij daartoe bereid zijn, ik kan alleen zeggen of de horecaondernemers sneller een besluit nemen op basis van prijs, en op duurzaamheid.

I: uhu, oke voor jou is het inderdaad ook lastig om te zeggen.

Marco: nee precies, ik kan het niet zeggen. Ik heb het gevoel dat het zo is, meer concurrerend willen inkopen op de prijs dan dat het gaat om concurrerend op zo duurzaam mogelijk.

I: ja precies. Nou dan wil ik graag overgaan op het volgende onderwerp, afval. Nou dan heb ik eerst een algemene vraag over afval, welke afvalverwerker regelt de afvalstroom en het afvalplan op dit moment, bij de evenementen in Apeldoorn?

Marco: uhm, nou ik wou zeggen dat is bijna altijd Circulus maar dat is niet waar. Voor de centrum evenement maken we gebruik van Circulus-Berkel. Voor Roots in the woods maken we gebruik van van Gerrevink. Dat zijn een beetje de keuzes, waar we tussen kiezen bij de evenementen waar ik verantwoordelijk voor ben.

I: oke, en in hoeverre wordt dat dan centraal geregeld?

Marco: bij de centrum evenementen wordt afval wél centraal geregeld. eigenlijk zeggen we bij die centrum evenementen, alles wat decentraal moet, gebeurt decentraal, per plein dus, ieder plein regelt zijn podium, eigen artiesten dat ze dus zelf bepalen hoe het podium eruit ziet de ene is groter de andere is kleiner, meer licht extra licht en artiesten en daar zit dan die aggregaten ook bij in, dus dat is heel erg plein gebonden. Omdat het hele centrum vol ligt met afval, niet alleen op de pleinen maar ook in alle straten en ook op de pleinen wellicht normaal. Die hebben de afvalverwerking in ieder geval centraal gedaan. Dus daar maak ik wel de beslissing met welke afvalverwerker we gaan werken.

I: ah oke, dus eigenlijk leg jij dat aan hun voor?

Marco: nee ik regel het gewoon. Ik zorg gewoon dat er afspraken zijn met de afvalverwerker zo en zo laat zorg je dat die stad weer schoon is, en dat geldt eigenlijk voor alle evenementen dan.

I: oke, dus jij bepaalt dat precies, hebben zij daar nog invloed op, of is het als jij met een goede deal komt.....

Marco: nou in die zin hebben ze er invloed op dat uhm, ze hebben er invloed op van dit is helemaal niet wat we willen, dit wordt niet goed gedaan, en in mijn straat hebben ze slecht werk geleverd, ga maar is op zoek naar een alternatief. Maar in de regel gaat dat gewoon goed. Maar ja ik kies vaak voor Circulus-Berkel, dat is ook een financiële reden, omdat Circulus-Berkel ook een contract met de gemeente heeft, en die in het centrum de schoonmaker is, en daardoor is het veel makkelijker om die mensen in te huren, die weten precies alle hoekjes en alle straatjes, alles nisjes, alle portieken waar bier bekertjes in verdwijnen, die gaan met de bladblazer door de struiken heen om de bekers eruit te blazen, en daarna met de grote veegwagen om het op vegen, dus zo gebeurt die schoonmaak.

I: uhu, en waarom heb je dan gekozen voor van Gerrevink bij roots in the woods?

Marco: ja dus dat is lastig. Want die keuze is gemaakt door Pieter, als producent van het Beekpark. Uhm, ik denk op geld, hij komt net binnen!

I: is dit hem?

Marco: ja dat is Pieter! Dus we kunnen het hem zo nog even vragen.

I: ja grappig, en in hoeverre heb je inzicht in de totale hoeveelheid afval die wordt geproduceerd tijdens zon evenement?

Marco: ja op de kilo he, we kunnen de factuur van Circulus erbij pakken, en dan weet je hoeveel het is.

I: en weet je dan ongeveer hoeveel dat is?

Marco: nouja, aan kilo's niet, ik weet wel dat dat bedrag ongeveer 500 euro is.

I: en dat is voor roots in the woods?

Marco: nee dat is voor roots in het woods wat meer, daar hebben we namelijk ook containers staan, grote containers, kleine containers, en in het centrum gebruiken we een andere manier van schoonmaken, gooi alles maar van je af, en het wordt schoongemaakt met de bladblazers en de veegwagens. En bij roots in the woods zit je natuurlijk bij het gras, en wil je dan al die bekers niet in het gras hebben liggen. Dus daarom hebben we daar veel containers nodig. en dan liggen de kosten bij van Gerrevink op ongeveer 700 euro en voor een centrum evenement ongeveer 500 euro.

I: uhu oke, en hoe is dat dan verdeeld voor die pleinen?

Marco: nouja, eigenlijk nemen we gewoon een centrale post op, schoonmaak. Net zoals EHBO dat is ook overal nodig, dus dat regelen we eigenlijk ook centraal, fotografie is ook zoiets nemen we ook door de hele stad en ook in 1 keer mee, en de vergunning ook zoiets nemen we in 1 keer mee, dus er is gewoon een post aan algemene kosten, en die algemene kosten worden versmeerd over de evenementen die we doen. He dus, wat was je vraag ook alweer die je stelde?

I: ja in hoeverre je inzicht hebt in de totale hoeveelheid afval die dan wordt geproduceerd.

Marco: ja nou, in de totale hoeveelheid hebben we wel inzicht in, alleen de pleinen zelf niet. Je kan ook niet zien hoeveel dat per plein is zegmaar, dus Jeroen (Ten Veen) weet niet hoeveel er aan afval in zijn straat geproduceerd wordt. Daar gaat het buiten om.

I: dus er worden ook nog wel een aantal dingen wel centraal geregeld want ik hoorde dat er heel vele dingen wel per plein worden geregeld, maar vergunningen, schoonmaak en fotografie worden wel centraal geregeld.

Marco: ja, alles wat centraal kan, en wat ook logisch is om centraal te doen, doen we ook centraal. Alles wat decentraal moet houden we dan centraal.

I: en moet wie bepaalt precies dat dat moet? Want het handigste lijkt mij om bijna alles centraal te regelen.

Marco: ja ik uhm, ik wil voorkomen dat ik het hele evenement regel voor al die pleinen, ik heb natuurlijk ook gewoon een bedrijf met meerdere opdrachten, ik besteed een bepaald aantal uren aan de organisatie van de centrum evenementen, en daar zijn afspraken over gemaakt wat ik wel doe en wat ik niet doe, als ik alle evenementen ook het programma, het podium en de stroomvoorziening moet regelen, en de bars, afspraken met leveranciers daar, met horeca, de bierleverancier dat gaat niet, dat zou de spuigaten uitlopen.

I: nee snap ik, dan neem je iets teveel hooi op je vork zegmaar. En heb je specifieke eisen...

Tussendoor komt weer iemand binnen.

I: heb je specifieke eisen voor de afvalverwerker?

Marco: uhm, wat voor ons belangrijk is, is dat ze het centrum kennen, zodat ze ja wat ik net zei he, dat ze weten in welke struikjes, makkelijk de bekertjes terecht komen, dat ze, wat voor ons ook meespeelt dat we een leverancier hebben die ook voor de gemeente schoonmaakt. Want ja we hebben hier een evenement en er wordt toch al schoongemaakt op zaterdagochtend, dan pakken zij even de pleinen mee en is dat een ander bedrag dan als de leverancier die niet in het centrum werkt, tegelijk met de leverancier namens de gemeente die wel in het centrum werkt, dat zou heel raar zijn. dan is het ook makkelijker kiezen voor 1 leverancier. Die pikt alles in 1 keer mee, en dat is ook voor de kwaliteit beter van de schoonmaak, en voor de factuur.

I: uhu, maar niet dat zij een bepaald plan hebben, strategisch plan hebben ofzo van hoe ze dat precies gaan schoonmaken?

Marco: nee nee

I: nee, daar zijn geen eisen voor, of laat je gewoon aan hun over?

Marco: naja schoon is schoon, het moet gewoon schoon zijn. of je dat nou met uhm een handbezem doen of met een veegwagen, dat moeten ze lekker zelf weten.

I: ja, haha dat zal jou ook wel een zorg zijn inderdaad.

Marco: nee daar zitten verder geen onderliggende principes achter ofzo.

I: nee dat snap ik. Uhu, en heeft de gemeente nog bepaalde richtlijnen of eisen waaraan de afvalverwerking van de centrum evenementen moet voldoen?

Marco: nee, nee er wordt alleen gezegd dat het moet gebeuren.

Kleine onderbreking, komt weer iemand binnen.

Marco: Pieter waarom kies jij voor van Gerrevink bij roots in the woods, en niet voor Circulus?

Pieter: Nou, omdat ik met van Gerrevink eigenlijk wel een hele goede relatie heb opgebouwd, en zij zijn wat innovatiever op recycling enzo he,

I: dus je hebt wel eigenlijk gekozen voor hun, omdat je duurzaamheid belangrijk vindt?

Pieter: ja, al moet ik zeggen, wat voor type interview is het?

Marco: haha je wordt opgenomen hoor! Ja het is voor duurzaamheid

Pieter: nee want ik zie afval staan, en dat is nog wel een dingetje, eigenlijk is het niet te recyclen, daar moet je echt vanaf de voorkant beginnen met wat voor afval je het terrein op sleept. Dan kun je nog kiezen, en dat van Gerrevink is het in zoverre voor mij, dat ik een beetje in mijn optiek, niet helemaal actueel zijn, dus toevallig ben ik, toevallig gister nog, met een aantal andere bedrijven aangeschreven.

I: oke, dus ze zijn niet actueel op het gebied van afvalscheiding?

Pieter: nou een paar jaar geleden waren ze dat dus wel, en ik weet dat zij daar aan de industriële kant heel erg mee bezig zijn, dus dat ze echt wel hun onderzoek doen, maar op evenementen gebied is het gewoon een discipline aan het worden. Hier hebben zij wat meer, maar ik ben ook nog niet uitgezocht want ik moet ook nog het antwoord van die anderen krijgen. Maar dit is gewoon rondom afval, tegenwoordig grondstof, is een hoop te doen. Maar bij een ander festival, waar van Gerrevink ook altijd kwam, keken ze wat gaan we het terrein opbrengen, zodat je weet wat uiteindelijk het afval gaat worden. Ik heb waarschijnlijk ook nog wel andere afvalstoffen, want diesel is ook een afvalstof, behalve dat je hem niet mee naar huis kan nemen, je gooit het hem de lucht in, maar in die trend ben ik bezig met blauwe diesel, de evenementen die ik voortaan doe, doe ik op blauwe diesel. Dat is klimaatneutraal, dat is biologisch afbreekbaar materiaal. volgens mij moet je het nog steeds niet lekken in je park, maar hey dat is geen fossiele brandstof.

Marco: oke, lekker bezig

Pieter: ja ik heb weer een paar aggregaten staan, en het lijkt me tof om te kunnen zeggen, we doen het op die manier. Dus zo, maar ik weet niet of dat relevant is.

Vervolgens attendeert Pieter mij, op dat er die dinsdag 4 februari, ook zo'n zelfde meeting is in Arnhem, waarin alle evenementenorganisatoren vanuit Arnhem samen komen, en informatie krijgen over verduurzaming van evenementen etc. en eigen input kunnen geven. Verder wordt gezegd dat het in Arnhem veel meer leeft, het onderwerp duurzaamheid, in tegenstelling tot in Apeldoorn op die avonden.

I: uhm, haha laten we maar weer doorgaan.

Marco: haha ja fijn toch dit!

I: haha ja zeker, dit is wel een goede toevoeging!

Marco: blauwe diesel, blauwe diesel!

I: hahaha, ja naja uhm, ben je op de hoogte van de maatregelen die worden genomen door de afvalverwerker om bij te dragen aan een schoner milieu?

Marco: nee nee, naja wat net gebeurde dat is precies hoe de vork in de steel zit. Pieter werkt voor roots in het woods festival, pieter zorgt voor de productie, dus hij neemt de beslissingen, dus zolang pieter weet wat hij doet, dan neemt hij die beslissing

I: oke, uhm verder op basis van welke selectiecriteria wordt de afvalverwerker precies uitgekozen?

Marco: uhm naja ik denk dat je voor roots in the woods festival, misschien even af moet gaan op wat pieter zegt, dan zeg ik joh, ik weet dat pieter daar serieus mee bezig is, dus ik vertrouw erop dat de beslissing die hij neemt de goede beslissing is. En afvalverwerker voor het centrum heb ik net gezegd, he, dan val ik lichtelijk in de herhaling, omdat Circulus het centrum sowieso al schoonmaakt, is het voor mij veel interessanter om hem erbij te nemen voor de aanvullende schoonmaak. En dat is dan ook degene die het afval uiteindelijk verwerkt.

I: en is er dan nog een mate van beïnvloeding van die uhm, van de afvalverwerker, om de gasten of bezoekers te inspireren om het extra te scheiden juist?

Marco: nee, naja er wordt in het beekpark, wordt bij het roots in the woods festival worden gescheiden afvalpunten neergezet. Dus in die zin heb je wel uhm

I: ja precies, door van Gerrevink?

Marco: ja door van Gerrevink, dus in die zin heb je wel functie dat mensen kunnen zien dat het belangrijk is, maar dat gebeurt natuurlijk thuis in Apeldoorn ook in elk huishouden, daar is Apeldoorn natuurlijk sowieso mee bezig. Uhm, bij centrum evenementen is dat helemaal niet. Naja er staan wat prullenbakken in het centrum en voor de rest uhm gooit iedereen de spullen van zich af.

I: en hebben ze wel de mogelijkheid om te scheiden dan bij die centrum evenementen?

Marco: nee nee ze maken gewoon gebruik van de prullenbakken die er normaal gesproken staan he, en daar is dat ook niet.

I: nou maar zitten die niet overvol dan?

Marco: nouja dat zijn natuurlijk extra, na het evenement ligt misschien wel voor 500 euro aan afval op de grond,

I: haha ja goudmijn!

Marco: haha maarja die bekertjes, kijk zodra je een plek hebt om je bekertje neer kunt zetten, zet je hem daar even neer. Maar als dat plekje er niet is gooi je hem gewoon op de grond.

I: oke, ja nee snap ik, en in hoeverre wordt er dan bij de uiteindelijke keuze voor de afvalverwerker rekening gehouden met duurzaamheid?

Marco: niet, niet ja wat ik zeg de afvalverwerker die keuze wordt niet gemaakt aan de voorkant, uhm Pieter is daar wel mee bezig.

Marco zegt ik moet even iemand gedag zeggen, zullen we hem heel even op pauze zetten?

I: uhm, afspraken die in het contract staan, hebben we al wel redelijk besproken he, denk ik.

Marco: nee klopt, er is niet echt een afvalcontract ook, er staat alleen wat, wanneer schoongemaakt moet worden, een soort van dienstverleningsovereenkomst, dat klinkt wel heel erg zwaar, het is gewoon een mailtje, met dan en dan komen we die en die pleinen schoonmaken, om zo en zo laat, en dan zorgen we dat het op dat en dat tijdstip opgeleverd is. En als je vrijdag een evenement hebt, wil je dat het zaterdag weer schoon is, want dan is de stad weer geopend. Dat is wat er in feite wordt afgesproken. I: uhu ja oke, en ben jij bereid om extra kosten te maken, voor dus een duurzame afvalverwerker, dus niet alleen bij roots in the woods dan?

Pieter onderbreekt het gesprek kort (hij is bezig met opbouw voor evenement 8 van Apeldoorn)

I: uhm, even kijken hoor, ja zou jij bereid zijn om extra kosten te maken, uhm kosten uit te willen trekken voor een duurzamere afvalverwerker? Dus zoals je dus bij roots in the woods al hebt gedaan, of naja vooral Pieter dan.

Marco: ja, dat vind ik een hele moeilijke om te beantwoorden nog. En dat heeft er mee te maken, omdat ik jou ook wilde begeleiden omdat ik vind ik er te weinig inzit, en op die manier er zelf ook gewoon meer van te leren. Uhm, het is natuurlijk nu een issue, binnenkort hebben we workshops, daar hebben we laatst een voorschotje van gehad, waar jij ook bij was. Ik vind het heel moeilijk om daar nu ja of nee op te zeggen, ik denk niet dat het antwoord geen nee meer kan zijn zegmaar.

I: ja precies, je wordt haast een beetje gedwongen dan he?

Marco: ja ja, en of die dwang goed slecht is, dat weet ik niet, maar dat die dwang er gaat komen lijkt wel zeker, maar wat mij betreft is dat pas iets dat heel recent, ik wist dat tot vorige maand nog niet.

I: uhm, nou dan wil graag weer overgaan op het volgende onderwerp, dat is food en beverage, eten en drinken, uhm, in het algemeen hoe is de catering geregeld voor de centrum evenementen in Apeldoorn?

Marco: dat wordt allemaal geregeld door de pleinen zelf, als er op hun plein iets moet komen wat ze, uhm stel je voor op het Leienplein die hebben altijd 1 of 2 foodcateraars erbij, een loempiakraam en een hamburgertent, dan doen zij dat zelf, dat gebeurt niet centraal dat gebeurt decentraal.

I: oke, en zou je, of vindt jij dat dat meer centraal zou moeten worden geregeld?

Marco: nou wat mij betreft, niet per se, maar als de centrum evenementen gaan groeien, dan uhm zouden we ook meer aandacht kunnen besteden aan food, aan de andere kant we organiseren de evenementen om de ondernemers in het centrum, een graantje daarvan mee te laten pikken en die hebben er natuurlijk belang bij dat het lekker druk is, en uhm dan zou het plaatsen van nieuwe horeca van buiten de stad bijvoorbeeld, zou uhm klaar zijn, ik denk dat we het voorlopig gewoon gaan doen met de horeca die er zit, en als ze op plekken waar geen horeca zit dat aan willen vullen nou dan prima uhm, bijvoorbeeld op het Leienplein, zit geen frietzaak ofzo.

I: ja precies, en zijn daar dan bepaalde afspraken over gemaakt?

Marco: nee, ja er zijn afspraken gemaakt dat de pleinen dat zelf doen, dat is het.

I: ja dat is het, en waaruit bestaat de catering dan precies die allemaal wordt ingekocht voor de evenementen?

Marco: nou dat is uhm, loempiakraam, hamburgerkraam, soms staat er een lokale ondernemer die pizza's verkoopt, die verkoopt dan pizzapunten vanuit een authentieke pizzapunten bakoven.

I: aha oke, en heb je specifieke eisen waaraan de catering of de F&B moet voldoen?

Marco: nee wij niet, als centrum evenementen hebben we dat niet. Voor roots in the woods hebben we dat wel, dan willen we heel graag dat de catering aansluiten bij dat pure wilde avontuurlijke karakter van de Veluwe zegmaar.

I: ja precies, dus op het thema eigenlijk?

Marco: ja ja op het thema gebaseerd. En uhm, kijk daar hoort plastic al niet bij. Als cateraars bij ons bij roots in the woods met plastic bordjes komen, vinden we dat minder tof. Maar omdat we de cateraars al uitzoeken omdat ze wat met natuur enzo hebben, zijn dat al vaak al cateraars die bewust kiezen voor houten roerstaafjes of afbreekbare materialen, biologisch producten.

I: ja precies, en de manier van uitserveren, en dergelijke worden daar bepaalde eisen aan gesteld?

Marco: nee, het zijn vooral de foodtrucks die er staan.

I: en verpakkingen van F&B materialen?

Marco: nee, daar kijken we niet naar. Als er aan achterkant, als ze hele leuke biologisch breekbare bakjes hebben aan de voorkant, en aan de achterkant komt dat gewoon in drie dubbel verpakte plastic zakken binnen, dan zien wij dat niet. En daar controleren we ook niet op.

I: nee nee, snap ik. En in hoeverre wordt zo'n cateraar dan beoordeeld op basis van verantwoord omgaan met eten, drinken, water, energie en materialen?

Marco: nou niet eigenlijk.

Komt iemand voor consult naast ons binnen, en gesprek wordt kort onderbroken. Komt iemand bij zitten, vindt het onderwerp zeer interessant.

I: Ja, en weer verder, en hoe belangrijk vindt jij dat zelf dan precies, dat zo'n cateraar verantwoord omgaat met eten, drinken en materialen en dergelijke?

Marco: als ik eerlijk ben, gaat het er nu nog om hoe de voorkant eruit ziet, en niet zozeer hoe de achterkant eruit ziet, als de frietboer een hele mooie natuurlijk uitziende verkoopwagen heeft, en hij zegt dat hij biologische aardappels verwerkt in biologische friet, dan vind ik dat aan de voorkant heel mooi, maar als hij dat bakt in hele vervuilende olie, en met 16 lagen plastic erom heen, moet ik eerlijk zeggen dat me dat....

Gesprek weer kort onderbroken...

I: oke, maar in zoverre vindt je dat dus niet heel erg belangrijk, hoe zij daarmee omgaan? Meer het plaatje aan de buitenkant, en dat zij aanpassen op het type evenement, het thema uitstralen?

Marco: nou naja, los van het feit wat je belangrijk zou moeten vinden. Is hoe het in de praktijk gaat, is vooral de wijze van presenteren belangrijker wordt gevonden dan het hele plaatje.

I: uhu en uhm, welke specifieke afspraken staan er in het contract, staan er specifieke afspraken in het contract met die cateraar?

Marco: nee nee, net zoals met de andere leverancier, staat er vooral beschreven wat de prestatie moet zijn, uhm hoelaat ze er moeten zijn, hoeveel dagen ze er moeten zijn, uhm en financiële afspraken, maar niet zozeer

I: nee dus verder geen duurzaamheids eisen in het contact meegenomen?

Marco: nee, tenzij Pieter dat voor roots in the woods wel doet, maar ik weet zeker dat het voor de centrum evenementen niet geldt, en ook daarvoor geldt ik heb daar zelf in die zin niet mee te maken, dat ik alleen die mensen aanstuur die daar wel mee te maken hebben, en in die lijn zit verder niet dat daarop wordt gestuurd

I: nee, oke en zou je daar wel meer op willen sturen?

Marco: daarvoor geldt het zelfde als voor afval, op een gegeven moment kunnen we er niet meer omheen, dat gaat gewoon gebeuren.

I: Dus als de gemeente jou daarin gaat stimuleren, en bijvoorbeeld een duidelijk plan voor jou heeft dan zou je er wel in mee gaan?

Marco: ja ja

I: ook als het extra kosten met zich meebrengt?

Marco: ja leiver niet, maar als dat het gevolg is, is natuurlijk de volgende vraag hoeveel scheelt dat dan en kan het er dan nog uit. Want dat is natuurlijk vooral in opdracht van uhm, omdat ik voor andere organisaties werk, en dan is het vooral vanuit de portemonnee van die andere organisaties, ben ik natuurlijk ook afhankelijk van in hoeverre die organisatie daarin mee wil gaan. Als ik bij de stichting centrum evenementen adviseer om alle duurzaamheidsmaatregelen door te voeren die worden geadviseerd, dat betekent dat de evenementen met zoveel extra kosten te maken krijgen dat die stichting zegt joh het is voor ons niet meer rendabel en we trekken de stekker eruit. En dan gaat dat buiten mij om.

I: dus in die zin ben je gewoon best wel afhankelijk van hun er moet ook gewoon budget zijn

Marco: ja

I: oke, nou dan komen we aan bij de laatste paar vragen. Uhm, die totale kosten voor de cateraar, heb je daar inzicht in wat die cateraar precies kost, bij bijvoorbeeld roots in the woods?

Marco: nee ik weet alleen wat zijn omzet is. En een klein stukje van die omzet krijg ik, en dat is de enige reden dat ik ene beetje weet hoeveel hij verdient zegmaar.

I: oke, en wat is dat dan precies?

Marco: oh wil je bedragen horen?

I: haha, ja ik wil heel graag bedragen horen.

Marco: nou dat verschilt per festival, bij roots in the woods hebben we het over z'n 20 tot 25.000 euro. In drie dagen tijd.

I: uhu, en dat is dan voor de gehele catering, want er staan neem ik aan meerder kramen?

Marco: ja, meerdere inderdaad

I: oke, en bij de centrum evenementen?

Marco: geen idee, waarom is dat voor je onderzoek belangrijk?

I: nou omdat ik ook een bepaald kostenplaatje eraan mee wil geven, dus zegmaar stel er komen bepaalde maatregelen waardoor ik dan een investeringsbegroting daarbij opstel, gewoon klein.

Gesprek wordt weer kort onderbroken door nieuwe binnenkomer.

I: ja uhm, ben je bereid ook extra kosten te maken voor een duurzame cateraar?

Marco: uhm, ja uiteindelijk stel dat we besluiten dat we centraal zullen beslissen, hoe meer er centraal wordt gedaan hoe meer het naar mij schuift, hoe meer ik die beslissing kan nemen, maar zolang dat

soort dingen decentraal worden gedaan, dus door de pleinen zelf, heb ik daar heel weinig in te zeggen, als zij niet willen wie kan ze dan verplichten, en dat kan de gemeente wel. Dus er moeten meer regels komen zodat het voor hun interessanter wordt om het wel te gaan doen. En uhm, dan zal het er waarschijnlijk op neerkomen dat zij dat waarschijnlijk zelf moeten gaan doen en dat er dan ook hogere kosten bijkomen, op het plein dus en niet zozeer voor mij.

I: uhm oke, en dit waren in principe de vragen voor zover ik ze had voorbereid, is er nog iets dat ik volgens jou vergeten ben te vragen volgens jou, of zou je zelf nog wat willen toevoegen aan het gesprek

Marco: nee, dat het alleen nog nooit zo rumoerig is geweest op vrijdagmiddag,

I: hahaha, ja dit is precies een top moment.

Marco: dus ik hoop dat je het allemaal nog kan terug horen

I: ja ik hoop het ook ja

Marco: ja en zo niet moet je maar even bellen of mailen, dan help ik je even met de uitwerking

I: ja isgoed, dan wil je heel erg bedanken voor je tijd en je moeite!

Marco: ja graag gedaan!!!

Interview transcript Tim Huiskamp

I: uhm om mee af te trappen, zou je in het kort kunnen voorstellen en vertellen wie je bent en wat je doet?

Tim: ja ik ben Tim Huiskamp, ik werk nu 5 à 6 bij de Gigant, uhm voormalig Gigant pop podium filmtheater, sinds 2 jaar gefuseerd met oud markant. Ik ben op dit moment de horecamanager, daarvoor floormanageer geweest, daarvoor in de horeca gewerkt, stage gelopen in de marketing, dus van alles wat. Op dit moment verantwoordelijk voor alles wat eigenlijk proportioneel op de vloer naja van toepassing is.

I: uhu, en wat zijn dan precies je taken daarin?

Tim: uhm, contact met de leveranciers van de, de drank leveranciers, inkoopbeleid marges, voorraad, het beleid van de horeca, bedenken van het assortiment, deels organiseren en regelen van de vergunningen voor buiten ons pand evenementen.

I: vergunningen voor wat precies?

Tim: stadsoases, buitenfilm, uhm koningsdag, dus deels vanuit buro Vrijtijds Werk, alleen contact doe ik

I: uhu, organiseren jullie ook altijd die buitenfilmtheater dan?

Tim: ja, in de zomer doen we altijd 8 keer een buiten film achter op het forekenplein, en daarvoor vragen we gewoon 8 keer een vergunning aan, eigenlijk 1 keer voor 8 edities buitenfilm, en we vragen altijd 1 keer een vergunning voor 8 keer stadsoase. En dat is op het plein achter het pand.

I: hoeveel bezoekers trekt dat dan precies?

Tim: uhm buiten film zon 100 tot 150 per editie. En dat is ook het max aantal dat we seated daar kwijt kunnen. En de stadsoase verschilt tussen de 400 en 700 per zondag. En dat is lastig te schatten, omdat het vrij toegankelijk evenementen is, iedereen loopt in en uit en daarom houden wij het niet bij.

I: nee precies, dat is lastig bij te houden dan.

Tim: als je een ticketverkoop hebt, dan scan je de tickets en dan weet je hoeveel mensen er zijn geweest. Maar bij stadsoase is het een beetje schattig, maar uit ervaring kunnen we dat wel redelijk schatten. Dus dat is wel zon beetje wat ik doe.

I: oke, helemaal goed, dan een aantal vragen in het algemeen over evenementen, met welke evenementen heb jij allemaal te maken, ja we hadden het er net al eventjes over, maar met welke evenementen heb je allemaal precies te maken in Apeldoof?

Tim: uhm ja Prinsennacht, koningsdag, stadsoase, buitenfilm en af en toe organiseren we op het Zwitsel deciliter, deciliter outdoor, eigenlijk indoor

I: Ohja, en dat was dat technofestival

Tim: ja precies dat is een technofestival. En drakenboot doen wij de, doen wij bij een van de area's toen wij een stage hosting, dus facilitair doen we daar niks, we programmeren alleen een podium. En daarnaast doen we de hele programmering van roots in the woods in het beekpark de afgelopen jaren. Maar zijn we daar opzich facilitair, we zijn geen vergunninghouder, we organiseren alleen in opdracht van roots in the woods.

I: nee precies en dat is dan in opdracht van Pieter?

Tim: ja Pieter Peerbolte inderdaad. Dat zijn eigenlijk alle evenementen die we doen buiten de gigant.

I: en wat is precies jouw rol dan, bij die evenementen van tevoren?

Tim: bij de stadsoase en buitenfilm het vergunningstraject, en uhm alles wat te maken heeft met het veiligheidsplan, inkoop, assortiment, personeel, de hele draaiboek alles wat erbij komt kijken, en dan vooral bij stadsoase en buitenfilm en koningsdag Prinsennacht, loopt de vergunning voor het hele centrum, alleen binnen die vergunning ben ik dan wel weer verantwoordelijk voor inkoopassortiment, personeel het hele uitvoerende gedeelte.

I: uhu, en op de dag zelf wat is dat precies jouw rol, bij een gemiddeld evenement bijvoorbeeld roots in the woods?

Tim: haha, nou als ik het in de voorbereiding goed heb gedaan, hoef ik zo min mogelijk te doen op de dag zelf haha, dat is mijn insteek. Als ik de hele dag op mijn kont kan zitten op de dag zelf, dan heb ik het goed gedaan. En dat uhm vaak hou ik mijn handen zoveel mogelijk vrij, en het enige wat ik op die dagen zelf vaak doe, is HRM bijsturen, dus ik heb geen vaste rol geen vaste taken, maar mocht er in het team vragen zijn, of twijfels staan, dan hak ik de knopen door en verder probeer ik mijn handen eigenlijk zoveel mogelijk vrij te houden van hey wat werkt op de dag wel en wat werkt niet. En wat wel werkt neem ik mee voor het jaar daarop.

I: ja precies, en dan leer je daar weer uit voor de volgende jaren, en dan kun je steeds weer blijven innoveren?

Tim: ja precies inderdaad!

I: nou, dan wil ik graag overgaan naar het eerste onderwerp en dat is energie, uhm welke energieleverancier, hebben jullie op dit moment?

Tim: uhm, kan ik niet beantwoord want het pand waar wij inzitten, wordt niet beheerd door ons, accres is pand beheerder, dus die sluit ook de energiecontracten.

I: oke dus jullie huren het alleen?

Tim: ja wij huren het hele pand, en we zijn ook de enige huurder, maar wij zitten niet tussen de welke energieleverancier accres het afneemt. Wij hebben wel, wij geven wel input van hey joh welke richting willen we op met onze energie, of met welke verbruik, moeten we minimaal aan kunnen in het pand, maar welke energieleverancier er precies is weet ik niet.

I: nee precies dat is jou niet bekend inderdaad, nee dat snap ik. En uhm voor tijdens evenementen welke energieleverancier hebben jullie dan?

Tim: nou zelfde alle stroom die wij gebruiken komt uit het pand, dus wij klikken hier binnen gewoon in, en leggen de kabels naar buiten, en dat is omdat de meest evenementen die wij ook zelf organiseren rondom ons pand zijn, gebruiken wij dezelfde stroom als die wij binnen gebruiken.

I: oke en bij het Zwitsalterrein, bij de technofestival, hoe doen jullie dat dan?

Tim: uhm, techno huren wij de zaal ook, en de stroom die daar ligt daar zitten stopkasten in, en we huren de zal en we weten hoeveel aansluitpunten in het pand aanwezig zijn, maar wij huren dat energiecontract ook niet, wij hebben daar ook geen extra aggregaten gehuurd. Wij hebben het gedaan met de aansluitingen die daar in het pand aanwezig zijn, en daar kan ik dus verder niet zoveel antwoord op geven.

I: dus jullie hebben in principe ook niet zoveel stroom nodig, anders zou je wel een aggregaat of iets dergelijks nodig hebben toch?

Tim: nou licht vreet flink wat, er ligt 2 keer 64 en 2 keer 34 ampère ligt er volgens mij, in die hal en dat is al redelijk wat dat is al vrij fors. Daar hebben wij de hele productie op kunnen draaien, en dat is een productie van 500 tot 700 man techno. Stage, geluid, licht, bar en alles en daar hebben wij het mee gedaan, maar je kan redelijk wat met de energie of met de aansluitpunten die daar liggen. Maar wij hebben geen laatste jaren, producties gedaan waar we echt energie, hebben moet inhuren, extra wat buiten de locatie aanwezig was.

I: nee oke dat hoor je niet heel vaak dat mensen dat echt alleen uit hun eigen pand kunnen halen zegmaar dus. Uhm, en waarvoor is er bij een evenement die jullie organiseren allemaal precies energie en of stroom nodig?

Tim: uhm, het grootste stroomvreters die bij ons aanwezig zijn, is toch de podia, licht, geluid, en de bars, en dan de bars valt nog mee in vergelijking met het podium, maar het licht en geluid hebben redelijk wat nodig, dat zijn de grootste verbruikers qua stroom, en vooral als je lichtshows hebt en een led wall hebt, en een flinke set versterkers hebt voor je geluid dat zijn de grote stroomvreters.

I: uh aha ja en in hoeverre heb je dan inzicht in de totale hoeveel energie die je verbruikt tijdens zon evenement?

Tim: uhm, wij in dat opzicht vrij weinig. Want de stroom zit gewoon bij onze huur in, en we verbruiken gewoon zoveel we nodig hebben, en binnen onze huurcontract is dat gewoon afgedekt, dus wij kijken hoeven daar niet per se na elke evenement naar te kijken. Dat maakt het voor ons een stukje makkelijker.

I: ja precies uhm en stel nou je moet een nieuwe energieleverancier kiezen voor de evenementen, of voor jezelf hier, zou duurzaamheid dan een belangrijke factor zijn in het aanbestedingsproces van zon nieuwe energieleverancier?

Tim: ja zeker omdat wij een culturele instelling zijn met een subsidie vanuit de gemeente, uhm en wij dus eigenlijk qua duurzaamheid altijd vind ik uh deels haantje de voorste moeten zijn, en het goede voorbeeld moeten geven, waarin de gemeente altijd op 1 staat die het beste voorbeeld moeten geven, maar wij vallen onder een culturele en maatschappelijk instelling, maar dat speelt zeker mee. En dat doet het nu ook al, alleen niet direct nu al op de energiemaatschappij, maar wel in het hele bedrijf, en ook accres is daar nu druk mee bezig.

I: ja en at dan precies?

Tim: nou hierboven op het pand liggen hele lappen aan zonnepalen, en er is een moet ik het goed zeggen, en er is een hele warmtepompinstallatie voor het hele pand, dus alle warmte die uit het pand trekt vangt die op, en wordt weer opnieuw gebruikt om het pand te verwarmen.

I: dus in die zin, is het al best wel een energiezuinig pand?

Tim: uhm, nou er kan nog heel veel gedaan worden, in die zin toen het gebouwd werd in 1995, uhm niet is gebouwd voor de duurzaamheid, dus de installaties worden vervangen, worden gelijk met een duurzame optie vervangen, alleen het pand is heel groot en heeft ook nog heel veel haken en ogen om het echt nog een stuk te verduurzamen, isolatie is bijvoorbeeld iets waar het pand niet goed op is ingericht, veel glas veel deuren, uhm tochtieren.

I: ja precies dus daardoor ontsnapt er nog heel veel warmte.

Tim: ja inderdaad daardoor ontsnapt er nog heel veel warmte.

I: uhm, oke en hebben jullie ook overal dubbel glas dan?

Tim: ja we hebben opzich wel overal dubbel glas, maar we hebben heel veel deuren in het pand, naar buiten, en ook heel veel luiken, ramen we hebben meer dan 40 lokalen, met heel veel ramen en deuren en als 1 docent het vergeet dicht te doen. Heb je al heel veel ramen opeens taan. Dus in dat stuk daar zit in de toekomst nog wel heel veel verbetering in. Maar in principe alles wat er wordt vervangen, wordt vanuit accres en ook vanuit de gigant en ik verwacht ook zeker vanuit de gemeente wel, het hele stuk duurzaamheid in meegenomen, op het moment bijvoorbeeld dat er nu ergens een lamp kapotgaat ergens, vervangt accres die, en die doet dat met een led lamp. In plaats van een gloeilamp, of een hallogeen lamp.

I: ja precies. Maar wat je dus eigenlijk zegt is dat je vooral op basis van jullie imago dat je wil uitstralen als cultuurhuis, dat je op basis daarvan duurzaamheid wel belangrijk vindt?

Tim: ja dan moet je in ieder geval het beste voorbeeld geven. In ieder geval je best doen en laten zien dat je ermee bezig bent. En daar ook serieus mee om gaan.

I: uhu, ja en stel je moet een nieuwe energieleverancier kiezen die enorm duurzaam is, maar daardoor dus wel meer kosten met zich meebrengt, tegenover een energieleverancier die minder duurzaam is, en daardoor ook wel iets goedkoper is, voor welke zou je dan gaan?

Tim: uhm, als ik het voor het zeggen had, had ik de duurzame optie gekozen. Uhm maar dat is niet aan de gigant. Dat is echt aan onze verhuurder accres om die beslissing te manke.

I: uhu, maar las je vanuit jezelf spreekt en vanuit de gigant?

Tim: voor onze organisatie, hebben we een aantal doelstellingen dat we alle opties overwegen, dat we de duurzame opties eigenlijk altijd als eerst overwegen in het gehele proces, dat doen we buiten om energie eigenlijk met alle processen wel.

I: uhu, en hoeveel extra budget, of hoeveel extra kosten zou je daarvoor willen uitrekken dan?

Tim: oh dat durf ik niet te zeggen omdat ik echt geen inzicht heb in de energie op dit moment, dus dat weet ik echt niet.

I: nee dat is ook wel lastig inderdaad. En word je de door de gemeente enigszins gestimuleerd om duurzaam om te gaan met je energie, of een bepaalde energieleverancier te kiezen?

Tim: wij niet, accres misschien, maar wij niet. Dus ik weet dat niet. Dat moet echt de verhuurder beantwoorden.

I: oke, en vind je dat de gemeente de horecaondernemers en de evenementen organisaties meer zou moeten stimuleren daarin in Apeldoorn?

Tim: ja, ze zijn er nu mee bezig, nouja we zijn nu op de eerste info avond geweest en daar hebben ze vooral doelstellingen gesteld, vanaf dat moment gaan we alle evenementen het plastic verbieden, ze hebben daar nu doelstellingen voor gezet.

I: boedel je de avond in de nettenfabriek?

Tim: ja, uhm het enige wat ik nog mis is hun visie en sturing, bij hoe je dit gaat verwezenlijken als collectief Apeldoorn. Ze hebben wel, ze organiseren nu wel een aantal thema avonden met verschillende thema's afval, en noem maar op en dat vind ik goed, maar gaat echt op individuele organisatoren en evenementen, maar ik denk dat het ook heel interessant zou zijn, is om te kijken hoe kun je nou als heel horeca Apeldoorn ook bijvoorbeeld juist op de dagen koningsdag en Prinsennacht, als heel collectief Apeldoorn van je zacht plastic beker afgaan, want ik denk dat dat nog een stuk lastiger is.

I: ja precies om iedereen samen te krijgen

Tim: ja ik denk dat je daar als gemeente het voortouw in moet nemen. En dat miste ik nog wel, van hoe gaan we dat nou doen, jullie stellen doelen, weet je wij als organisatoren gaan we met onszelf aan de slag, maar hoe gaan jullie dat nou, hoe hebben jullie dat in gedachten,

I: oke dus stel zij komen met een heel duidelijk en concreet plan en hebben dat uitgewerkt, en leggen dat voor aan jullie als ondernemers, dan dan zou je daar wel mee in zee willen gaan en dan zou je daar wel voor openstaan?

Tim: jazeker, dan zouden wij daar altijd voor open staan. Zeker weten.

I: oke helder, en heb je specifieke eisen voor je energieleverancier tijdens zon evenement?

Tim: nee nee die kan ik ook niet beantwoorden, daar heb ik ook geen inzicht in. Dus die kan ik ook niet beantwoorden.

I: oke, uhm ja dan op basis van welke selectiecriteria zou je dan zon energieleverancier kiezen voor je evenement?

Tim: nou dan zal prijs altijd mee tellen, en duurzaamheid. Als ik hem zo eventjes invul. Als ik zelf organisator was waren dat eisen dat het spul wat ik nodig had gewoon goed geleverd wordt. En duurzaamheid speelt daarin mee, en de prijs. Dat zijn in ieder geval de belangrijkste factoren.

I: uhu dan heb je dan speciale eisen voor duurzaamheid, dat het bijvoorbeeld bepaalde type stroom moet zijn, of bepaalde keurmerken?

Tim: nee maar dat is ook omdat ik daar nog niet voldoende op in ben gelezen. Dus daar zou ik me dan ook in moeten gaan verdiepen, om daar echt een eis over te kunnen geven of een mening over te hebben.

I: oke, uhm dan wat zijn de totale energiekosten die jullie maken tijdens een evenement?

Tim: nee die kan ik ook niet beantwoorden.

I: oke nou dan wil ik graag overgaan op het volgende onderwerp, het afval. Welke afvalverwerker, regelt op dit moment de afvalstroom en het afvalplan voor de evenementen in Apeldoorn, waar jullie bij betrokken zijn?

Tim: uhm wij waarbij betrokken zijn, deels eigenlijk alles zelf. Alleen de waar wij ons afval uiteindelijk in de container ligt, vanaf het moment dat het in de container ligt, is het weer de verantwoordelijkheid van de huurder.

I: dus is het dan weer voor accres eigenlijk?

Tim: ja dan is het voor de verhuurder eigenlijk ja, maar wat wij doen bij onze evenementen is uhm is het zelf verzamelen, en het zelf opruimen en op dat moment wanneer we het in de containers gooien dan is het weer aan accres om de containers op te halen, en daar hebben zij weer afspraken over met de afvalverwerker.

I: oke, en weet je welke afvalverwerker dat is?

Tim: uhm, nee en dat durf ik ook niet te zeggen. Uhm, nee kan ik ook niet beantwoorden op dit moment.

I: oke want die evenementen worden vanuit jullie georganiseerd neem ik aan niet vanuit accres?

Tim: ja vanuit ons

I: en uhm, hoe wordt dat dan geregeld verder, en daarna is het hun verantwoordelijkheid, en betalen jullie dan een bepaald bedrag aan accres?

Tim: ja in ons huurcontract staat gewoon een bedrag die afvalverwerking, waar afvalverwerking inzit, dus wij betalen gewoon in de huurprijs geld voor het afval.

I: oke, en heb je inzicht in hoeveel kosten dat is?

Tim: nee dat heb ik niet.

I: oke, en in hoeverre heb je dan inzicht in de totale hoeveelheid afval die dan wordt geproduceerd tijdens zon evenement?

Tim: nou naja, ik kan een goede schatting geven van hoeveel wij weggooien, omdat ik weet hoeveel wij weggooien zegmaar. Daar hebben wij op de buitenfilm en de stadsoase, valt het mee, dan is het echt 1 of 2 vuilniszakken op die 500 man, en dat komt omdat wij sinds vorig jaar werken met hard plastic bekertjes cups, waardoor wij het gros van het afval, dat is weg.

I: nee precies je hebt niet allemaal meer die plastic bekertjes daardoor.

Tim: nee het enige aan afval is bamboebekertjes aan food, en wat losse rommeltjes die mensen laten liggen, maar in principe gaat glas in de glasbak, en dat is een paar emmertjes vol, en hebben we 1 of 2 zakken restafval en daarnaast worden alle cups gewoon ingeleverd en die hergebruiken wij gewoon.

I: oke, dus in dat opzicht liggen jullie al wel redelijk voor op de rest van het centrum? En wordt dat voor alle evenementen gebruikt die hard plastic cups?

Tim: ja ja bij ons binnen in de plopzaal, werken we ook met hard plastic cups, we werken eigenlijk tot aan een aantal bezoekers op glas, en wanneer, en de setting, en wanneer dat boven de 100 mens of op slepende dance muziek is, werken we altijd met die hard plastic cups, en die hoeven maar 1 keer in het jaar te vervangen, er zijn er dan altijd een aantal kapot en die worden teruggestuurd naar die zelfde leverancier.

I: oke en welke leverancier hebben jullie dan?

Tim: Dutchcups. En dan uhm op het moment dat je die inlevert, krijg je ook weer een kortingspercentage op de nieuwe bekertjes die je bij ze afneemt. Uhm maar wij hebben, we zijn nu pas voor het eerst nieuw bekertjes aan het bestellen, terwijl we ze echt al meer dan een jaar gebruiken. En daar hebben we ook onze stadsoases en buitenfilm op gedraaid. Koningsdag en Prinsennacht hier nog niet. Daar werken we met zacht plastic. Maar dat komt omdat de gehele binnenstad nog niet met hard plastic cups werkt, en mensen nog te veel in en uit lopen met de bekertjes, waardoor je de cups niet binnen houdt.

I: ja dan zou een percentage vergaan eigenlijk, en moet je die weer opnieuw inkopen.

Tim: ja precies, en daar heb je veel meer bekertjes voor nodig. En op het moment dat je na 1 editie alle bekertjes kwijt bent heb je alsnog nog slechter gedaan voor het milieu, want die bekertjes zijn ook dikker, daar zit ook meer plastic in, je gebruikt ze vaker, maar op het moment dat je ze op zon moment inzet, dan ben je ze voor de helft kwijt, dan schiet het helemaal niet op. En

I: en worden die dan vooral gebruikt bij de binnen evenementen of ook buiten?

Tim: de hard cups, die worden gebruikt voor binnen en buiten. Behalve koningsdag. Dus alles wat geen koningsdag of Prinsennacht is gebruiken we de hard cups. Dus wij hebben eigenlijk bij elke

concertavond, of dance avond, of stadsoase of buitenfilm bijna geen afval meer. Het enige wat we nog hebben is de pat flesjes van het water, en wat losse bamboe bakjes voor food.

I: ja precies dat is wel te overzien inderdaad.

Tim: ja, het is denk ik op zon zondag 2 à 3 vuilniszakken vol op het hele evenement, en bij buitenfilm is dat 1 zak.

I: uhu en hoe is dat dan bij het technofestival?

Tim: uhm, bij deciliteren hebben wij, wel met zacht plastic gewerkt, en dat is omdat we ondertussen hier bij de gigant ook nog dingen draaiden en hier werkten we wel met de hard plastic cups. En op dat moment hadden we niet genoeg om het hele festival te draaien, en wat we toen daar hebben gedaan is gewoon allemaal zelf bij elkaar vegen en het gewoon zelf afvoeren.

I: nee precies, dus dat gaat eigenlijk ook niet via de afvalverwerker?

Tim: nee wat we hebben gedaan, alles in een grote bakwagen mee naar de gigant en hebben het hier weggegooid.

I: oke, dat zit toch bij de huurprijs in dusja dat is wel slim inderdaad. Uhu, en stel je moet een nieuwe afvalverwerker kiezen bij de evenementen, zou duurzaamheid dan een belangrijke factor zijn bij het aanbestedingsproces?

Tim: ja, hetzelfde antwoord als bij de vorige vraag, als wij dat voor het zeggen hadden is dat zeker ook een van de criteria op dit moment, en dat is sowieso omdat wij als maatschappelijk culturele instelling gewoon ook van onze beste kant laten zien

I: uhu en wat voor eisen stel je dan aan de afvalverwerker?

Tim: ook het zelfde antwoord, ik ben er gewoon nog niet goed genoeg op ingelezen om te zien wat het verschil is, wat ik wel altijd wel weet vanuit de evenementen en festival sector, dat het heel lastig is om uhm om je plastic bekertjes te recyclen of het moment dat er zand of andere viezigheid aan de bekertjes zit kan je het al eigenlijk niet meer hergebruiken, ik denk wat heel belangrijk is deels het transport de afstand wat het afval aflegde voordat het op zijn eindbestemming is, dus ik denk ook sowieso een stukje logistiek en transport naar de afvalverwerker. Die kilometers dat daar ook, dat dat ook belangrijk is. Want hoe meer trucks je hebt rijden naar een heel goed milieu achtige afvalverwerker, maar op het moment dat het dan aan de andere kant van Nederland is, heb je ook alweer een groot deel ingeleverd om daar te komen. Of die trucks moeten weer op elektriciteit rijden of noem maar op, maar ik denk dat dichtbij je houden, überhaupt in het hele duurzaamheidsverhaal een stuk scheelt.

I: uhu, anders doe je dat ook weer helemaal voor niks inderdaad en dan heb je heel veel extra co2 uitstoot

Tim: precies dus ik denk dat dat wel mee zou spelen.

I: uhu en zou je bereid zijn om extra kosten daarvoor uit te trekken, voor een duurder afvalverwerker, maar die dus wel meer bezig is met duurzaamheid en dus wel duurzamer is?

Tim: uhm ja, dat denk ik wel. En hoeveel extra is echt de vraag. Dat ligt ook echt aan de aanbesteding en ik kan daar nu niks over zeggen, omdat ik nu geen inzicht heb in de kosten van afval op dit moment. Maar we geven ze bijvoorbeeld nu vanuit gigant zijnde, bewust ook al bijna een jaar overgestapt op het gebruik van rieten rietjes,

I: oh oke ja je hoort vaak van die papieren rietjes inderdaad.

Tim: ja die papieren rietjes vinden we zelf, ja dat is alsnog een grondstof die anders gebruikt wordt, die rieten rietjes dat is letterlijk een deel van het riet dat niet gebruikt wordt, op een goed ja formaat geknipt zou zeggen, en uh naja dat is gewoon een natuurlijk product uhm en dat dat kost meer geld voor gigant dan de kunststof plastic rietjes die je normaal inkoopt maar dat is wel een bewust keuze

I: en hoe ben je daarbij gekomen dan, om die rieten rietjes te gaan gebruiken

Tim: uhm ik heb in mijn eigen horeca plan / visie een aantal basisregels staan en een van die basis regels is die duurzame keuze altijd uhm dat er altijd uhm een duurzame keuze dat daar in ieder geval altijd over na moet worden gedacht, en altijd in de opties moet worden gehouden en dan heeft het ook nog wel meer factoren en het moet gewoon praktisch werkbaar zijn voor gigant en het personeel er zijn een aantal basisregels, en de duurzame optie moet dan altijd worden opgenomen en dat in de beslissing meenemen is daar een van. En dat geldt ook voor die rietjes, daar wisten we van daar moet wat mee gebeuren, nou dan kijken we daarna en daar hebben we een andere optie voor gekozen, en het moment dat we het overwegen kijken we ook echt wel naar wat is nou echt iets dat lange termijn werkt. Papieren rietjes is leuk, maar aan de andere kant wordt dat ook geproduceerd, er zit geen plastic in, maar het productieproces is nog even intensief als een plastic rietje maken, als je dan nog even een stapje verder gaat, dan is letterlijk een rietje van riet is de beste optie en kiezen we daarvoor en dan begroten we daarop

I: dus je wil niet een tussenstap maken, maar meer een stap vooruit om een soort van trendsetter te worden

Tim: nou uhm we gooien nu niet de hele boel in een keer om, maar in het proces, als we iets heroverwegen kiezen we daarvoor, de beste duurzame optie die er is. Als dat budget technisch kan. Dat ligt echt aan om wat voor bedragen het gaat.

I: en voor de rest houden jullie dus bij alle beslissingen die jullie maken, wel rekening met duurzaamheid, of willen jullie wel de duurzame optie overwegen en bekijken, als ik het goed begrijp

Tim: als ik er in ieder geval inzicht in heb gehad, en als ik het vertrouwen heb dat het echt verbeterd qua duurzaamheid dan maak ik hem ook. En ja als het echt budget technisch nu niet kan, dan hou je hem in je achterhoofd en neem je in keer later mee

I: maarja je hebt er in ieder geval over nagedacht

Tim: ja

I: oke, en word je door de gemeente enigszins gestimuleerd uhm om op een duurzame of circulaire manier om te gaan met je afval?

Tim: nee

I: die hebben daar 0 invloed dop

Tim: nee althans ik heb er echt nog niks over gehoord en altijd als het over afval of iets gaat, dan passeert het intern ook wel mijn revue, dus dan had ik het ook wel gehoord. Het kan zijn dat de gemeente het naar accres wel doet, maar uhm de gemeente naar ons als stichting of ons als

I: gigant zijnde

Tim: ja gigant zijnde die ook horeca uitbaat, dan hebben wij daar niet direct wat over gehoord behalve de informatie avond voor de evenementen avond die gepland staat, dat is de eerste keer dat ik daar over hoor

I: huh en vind je dat de gemeente jullie daarin moet stimuleren, de horecaondernemers en de evenementen organisaties en de betrokken, dat die meer moeten stimuleren op dit gebied?

Tim: ik denk dat het heel goed is om als gemeente in ieder geval de handvatten uit te reiken en de informatie en de kennis te delen met alle ondernemers als ik ze even zo in totaal pak, uhm zodat je uhm in ieder geval het inzicht geeft wat er allemaal mogelijk is, vaak is het ook deels uhm dat mensen de optisch niet helemaal weten, of dat ze ja een horecaondernemer die heeft prio 1 zoveel baadt houden en geld verdienen

I: maar voor jullie ligt dat iets

Tim: ja voor ons ligt dat iets anders en daarom zijn wij er denk ik iets meer mee bezig, omdat zij daar vanuit onze functie iets meer tijd en ruimte voor maken maar ik begrijp vanuit de horeca ondernemer dat dit niet boven aan hun prio lijst staat. Maar op het moment dat je ze in ieder geval kan informeren of kan sturen dan uhm maak je het ze makkelijker waardoor misschien die keuze sneller gemaakt. En op het moment dat je ze helemaal niet betreft zullen ze ook nooit, maar een aantal ondernemers zullen dat wel doen, omdat zij vanuit hun eigen persoon, vanuit eigen visie of bedrijf daar wel mee bezig zijn, maar er zijn ook een heel aantal ondernemers die dat niet hoog op hun lijstje hebben staan

I: nee die gaan niet uit zichzelf zeggen zich daarin verdiepen, en daar meer kosten vooruit trekken, nee precies. En uhm die kosten van de afvalverwerker, die zijn lastig om te benoemen

Tim: ja klopt

I: oke dan wil ik graag over gaan naar de volgende de F&B, is er een algemene cateraar bij de evenementen waar jullie bij betrokken zijn?

Tim: drank exploitatie doen we eigen helemaal zelf. Wel met verschillende leveranciers waar wij inkopen

I: en welke zijn dat dan?

Tim: uhm een van onze grootste is Heineken, daar hebben wij ook een nieuwe overeenkomst mee, die is al 20 jaar bij ons. Uhm de leveranciersovereenkomst of aanbesteding is vorig jaar gedaan, hebben wij duurzaamheid ook naja erin gefietst naar de verschillende bier leveranciers, van joh vertel is wat hoever gaan jullie daarin? Waarin Heineken het niet van de daken schreeuwt dat zij heel duurzaam is. En dat is omdat hun omvang van hun bedrijf, vinden zij zelf niet dat zij dat dan van de daken mogen schreeuwen. Uhm, op het moment dat zij nu zeggen wij zijn de duurste, maar dat is er natuurlijk nog een hoop om terug te zeggen, jullie verspreiden voer de hele wereld, dus wat kost, daarom roepen zij het nog niet van de daken, wat zij wel doen zij brouwen het meeste bier met het minst aantal liters water, van alle bierbrouwers. Wat betekent dat zij dus eigenlijk voor elke liter bier die gebrouwen wordt zij het minst aantal liters water gebruiken en verspillen. En daaronder hebben zij nu ook binnen in Heineken, globaal een duurzaam beleid ze hebben ook een uhm, een pact getekend op Europees niveau en landelijk niveau volgens mij waarin zij ook gaan aangeven wij doen 100% mee uhm en in wat in het hele duurzaamheidsverhaal, alleen zijn zij daar ook nog heel erg druk mee, door te ontwikkelen en wereldwijd, en wereldwijd door te voeren. Kijk een kleinere brouwer een speciaal bierbrouwer die hier in Nederland zit, die impact die kan snel wat veranderen, en voordat Heineken over de hele wereld het hele proces heeft aangepast kost gewoon meer tijd omdat ze o groot zijn, maar dat is wel ene van de

reden dat we opnieuw met de in zee zijn gegaan, omdat zij ook het minst aantal liters water gebruiken verbruiken om bier te brouwen,

I: en heb je dan nu een bepaald aantal jaren contract nu afgesloten?

Tim: nee Heineken, de contracten met Heineken, zijn eigenlijk samenwerkingsovereenkomsten en die zijn ook eigenlijk altijd liberaal, zijn zij ook te groot om echt contracten af te sluiten, waarin een aantal andere brouwers dat wel kunnen, deels voor ons omdat wij hun scherp kunnen houden opdat moment hun moeten ook hun best om ons te vriend te houden, want we kunnen als we willen elke week een andere brouwer kiezen, daarbij houden we ze scherp. We hebben een hele goede relatie met ze dus uhm we doen het wel in goed overleg. Voor ons is dat ook uhm fijn zodat we om de zoveel jaar is kunnen heroverwegen van waar staan we en wat is de status nu, en is er niet een ander brouwer die een hele andere weg is ingeslagen, en die veel beter bij ons past op dit moment,

I: ja precies, en welke leveranciers van catering hebben jullie nog meer?

Tim: uhm, Hanos, Apeldoorn, Hanos is uhm deels omdat het hier in Apeldoorn zit, uhm en

I: en waaruit bestaat de catering precies die je inkoopt?

Tim: Heineken bier, Hanos eigenlijk al onze frisdranken onze wijnen en onze gedestilleerde dranken, waarin wij buitenom Hanos als leverancier ook een samenwerkingsovereenkomst hebben met Pepsi cola, Vrumona, dus is alles onder Pepsi sisi casis 7up, uhm hun als Vrumona betalen ook deels mee aan onze hard plastic cups, hebben zij daar een bedrag voor om uhm voor ons de bekertjes eens in de zoveel tijd te vernieuwen als er echt een aantal kapotte tussen zitten, en daarnaast hebben zij ook hetzelfde convenant gesloten als Heineken heeft gedaan, ook coca cola heeft gedaan, om ook het hele duurzaamheidsverhaal binnen in het bedrijf intern aan te pakken, uhm Hanos is deels omdat het lokaal heeft, Hanos is vanuit vroeger uit een Apeldoorns bedrijf geweest en daar hebben we goede relatie mee, en ze leveren hier eigenlijk ook al jaren en daarnaast hebben wij nog een aantal uhm speciaal bieren, speciale liner die we halen bij de opdonders en bij vintake, is een Apeldoorns wijn en bier leverancier, uhm onze kaas komt van het kaaslokaal uit het centrum,

I: en deze gelden ook allemaal voor de evenementen, of wat bieden jullie daar dan precies aan?

Tim: ook hetzelfde, sowieso dranken overal, en borrel, en bij stadsoase hebben we ook het food aanbod

I: en qua food wat bieden jullie dan precies aan?

Tim: uhm nou er ligt hier een kaart, nootjes, chips, bitterballen, geitenkaas, ouwe kaas, eigenlijk alles, kleine kaart borrel plank verhaal. En als ik kaas Apeldoorns komt van het kaaslokaal, zodat zij het vers kunnen snijden en zij het niet in verpakkingen ingekocht hoeft te worden, onze koekjes bij de koffie worden een keer poer week gebracht door de keur worst om de hoek bij ons, ook zodat we geen voorverpakte koekjes hoeven te serveren. Dus die krijgen we in kratten geleverd, doen we zelf in een vers houdt bak,

I: dus je houdt eigenlijk rekening met alle inkopers, en daarnaast ook nog met F&B-verpakkingen en dergelijke?

Tim: en nog niet, dat breiden we ook steeds uit, we zijn nog lang niet, eigenlijk waar we naartoe gaan en willen, we hebben nog steeds vanuit de Hanos de bitterballen tot de de geitenkaas kroketten die in verpakkingen komen, die soms veel plastic hebben, maar in basis proberen we alle kleinere stapjes die we kunnen zetten daar denken we over na en dat houden we zoveel mogelijk dichtbij lokaal, zodat het zo min mogelijk hoeft te reizen, de verpakkingen tellen ook mee. Zoals sausbakjes doen wij niet bij evenementen in plastic kleine cupjes, dat worden bamboe bakjes of gewoon herbruikbare schaalpjes.

I: oke en hoe gaan jullie precies om met water een energie om bij de evenementen hebben jullie daar nog bepaalde maatregelen voor om dat te minimaliseren ook qua afval?

Tim: ja de hard plastic bekertjes heeft de grootste impact, dat scheelt heel veel afval, zakken per week, ja en de verpakkingsmaterialen van de hapjes die we serveren, dat is of bamboe, of karton, even denk wat hebben we nog meer de rietjes van riet, dus eigenlijk hebben we vrij weinig plastic over het terrein zwerven. En qua water we spoelen de bekertjes wel, dus daar verliezen we wel wat water aan

I: Ohja dat zijn die hard plastic cups dan?

Tim: ja die hard plastic cups die spoelen we wel, maar dat water wat daarin verbruikt wordt dat heft niet de impact van een jaar lang van de hard plastic beker die je 1 keer per jaar koopt en ook maar 1 keer hoeft te vernieuwen. In plaats van elke weke 3 of 4 keer 1000 bekertjes over de grond laten gaan en in de afvalbak terecht komen

I: ja snap ik, en stel je moet weer zonnenuitdager aanbesteden, of een nieuwe duurzame vorm van catering aanbesteden tijdens de evenementen, wat voor wensen of eisen zou je dan stellen aan deze partij?

Tim: de verpakkingen die zij, de manier waarop zij het food uhm over de toonbank laten gaan, want wij gaan, als we dan kiezen dan kiezen we wel voor iets dat in dezelfde lijn zit van waar wij mee bezig zijn. Wij gaan natuurlijk niet heel erg ons best doen om zo min mogelijk plastic het veld op te krijgen, en de cateraar bij ons aan laten schuiven die dat dan wel doet. Want wij zijn uiteindelijk verantwoordelijk en

wij moeten het uiteindelijk weer opruimen, en wij ruimen zo min mogelijk hop natuurlijk. We moeten in dezelfde lijn, dus dat zal bij een nieuwe cateraar ook een eis zijn. Om in ieder geval wat over de toonbank verkocht wordt, uhm publiek in zijn handen krijgt dat dat in ieder geval zo, dat het zo min mogelijk plastic bevat.

I: zijn daar dan nog speciale specifieke afspraken in het contract met de cateraar?

Tim: nou uhm die afspraken die zouden er dan inkomen, wij gebruiken niet heel veel verschillende cateraar, het meeste doen we eigenlijk vanuit onszelf vanuit het pand, we hebben in het verleden wel cateraars gehad, mochten er wel afspraken zijn, dan zouden die afspraken in het contract wel gemaakt worden of onderling, die worden gemaakt, er zal in ieder geval over na worden gedacht, op het moment dat je een afspraak maakt.

I: oke, nou dan kom ik aan bij de laatste paar vragen van het interview. Wat zijn de totale kosten voor de catering heb je daar inzicht in?

Tim: uhm, ja maar wij werken dus niet zoveel met foodcaterars extern, wat wij wel doen is bijvoorbeeld onze personeelsmaaltijden of onze maaltijden voor de artiesten band, die nemen we wel af bij een externe cateraar. En dat is dan weer Traiteur Delicat, die aan de overkant van de straat zit bij de Asselsetraat. En die komen dat ook in naja alberbri bakken brengen, en die kosten daarvan voor het personeel is dat tussen de 6 en 10 euro per persoon. En of wat wij zelf aan exploitatie doen, die kosten, dat vind ik lastig,

I: die kosten van de bierbrouwer als Heineken, en Hanos, die kosten daarvan heb je daar inzicht in?

Tim: ja daar weet ik alle kosten van, maar dat zijn gewoon inkooprijzen, die ik weet niet welke kosten je precies bedoelt, onze inkoopkosten?

I: ja gewoon jullie inkoopkosten, voor bier, plastic bekertjes etc en food dat jullie aanbieden?

Tim: ja dat weet ik, maar dat is een optelsom van heel veel verschillende leveranciers, en heel veel verschillende, want wij doen als ik alles bij elkaar uitreken, een inkoop van 200.000 euro tot 250.000 euro per jaar aan inkoop van onze hele food en drank exploitatie.

I: ja dat is wel lastig te verdelen per evenement

Tim: ja per evenement, het wordt ingekocht voor omdat we elke dag de deur open hebben. Een evenement die begint en die eindigt. En bij ons als het evenement afgelopen is, en we hebben het niet verkocht brengen we het naar binnen en verkopen we het binnen. Dus ja als ik een schatting moet doen voor onze buitenevenementen in de zomer is die inkoop 20.000 of 30.000 euro totaal. Uhm, 20.000 eerder denk ik eerder totaal aan inkoop. Puur gericht op wat we daarachter verkopen en dat zal plussen en minnen wat we eind van de zomer overhouden, verkopen we gewoon binnen

I: oke, en er wordt in die mate dus ook bijna niks weggegooid

Tim: nee we gooien eigenlijk nooit wat weg, is omdat we het gewoon binnen kunnen doorverkopen. Er wordt wel is wat weg gegooit, als we een bakje crème freche voor onze nachos op de datum hebben en er zit nog wat in, dan gooien we dat weg omdat we het niet meer mogen verkopen, maar dat is echt marginaal dat is echt, in principe hoeven we nooit echt iets weg te gooien. Mochten we eten weggooiden wat overblijft van artiesten, of personeels maaltijden wordt gebracht, dan hebben we daar een telefoonnummer van iemand in de maten, in Apeldoorn eten rondbrengt voor mensen die

I: voedselbank of iets?

Tim: nee niet de voedselbank, voedselbank neemt nooit versproducten aan, want als iemand die het bij ons ophaalt gelijk diezelfde avond brengt naar een aantal adressen die hij brengt voor mensen die minder te besteden hebben en daardoor met elke maaltijd blij zijn

I: mooi initiatief wel!

Tim: ja en dat telefoonnummer gebruiken we naja een paar keer per jaar als we echt een dag hebben dat we zoveel artiesten en bands hebben dat koop je zoveel catering in, en op het moment dat het dan overblijft, laten we hem dat over houden, en verdeelt bij dat direct die avond, en brengt hij de volgende dag de bakken terug.

I: ja dat is in ieder geval wel een heel mooi initiatief. Naja dit waren in ieder geval de vragen voor zover ik ze had voorbereid, is er nog iets dat ik iets volgens jou vergeten ben te vragen of wil je nog iets toevoegen aan het gesprek?

Tim: uhm, nee ja ik denk dat mocht dat je in je onderzoek meenemen, dat het heel goed is dat sowieso uhm vooral vanuit de gemeente sturing te geven op uhm collectief horeca Apeldoorn, wat die kan betekenen in hun naja afvalverwerking, in hun naja plastic op grote evenement op grote evenement zoals Prinsennacht en koningsdag, om collectief centrum breed, uhm over te gaan op hard cups of een of andere uhm iets waar je je drinken in kunt doen zonder dat je de hele stad vol plastic bekertjes hebt. Ik denk namelijk niet dat wij als een van die organistoren horecaondernemers uitbaters daar zelf mee kunnen komen, dat heeft echt een grotere visie vanuit de gemeente nodig, ook in praktijk, en ook ondersteuning in het uitvoeren,

I: dus daar zouden die workshops in principe ook wel moeten helpen, ik ga daar zelf ook naartoe, en ik heb ook binnenkort een interview met Elsbeth van de gemeente, dus die daar staat daar ook wel redelijk positief in, en staat daar ook voor open, en die wil ook al die ondernemers wel helpen

Tim: ja ik denk dat dat ook goed is, om buitenom te kijken per organisator en per evenement van wat kun je doen, want wat als je een hele stad ene evenement hebt, door de hele binnenstad, hoe ga je dat dan collectief met het hele centrum aanpakken, en ik denk dat daar een stukje begeleiding, afstemming en sturing vanuit de gemeente nodig is

I: ja dat denk ik ook wel ja

Tim: en verder, denk ik dat het heel goed is voor een overheid als ik het nu even de overheid noem, om goed te kijken naar op het moment dat al het zacht plastic de komende jaren een voor een, echt verboden wordt, om

I: ja vanaf 2021 volgens mij al

Tim: om dan heel erg de vinger op de pols te houden, dan alle leveranciers die nu de duurzame optie verkopen, om die eigenlijk in te toom te houden met de prijzen, uhm want ik verwacht ik denk dat dan de prijzen van alles wat duurzame opties zijn, dat die erg omhooggaan schieten dus ik denk dat het goed is voor de overheid om dan de vinger op de pols te houden. En om bij die leveranciers die dat aanbieden om die niet

I: ja precies dat het betaalbaar blijft

Tim: ja dat het betaalbaar blijft, want we kunnen als horeca kunnen we alles wel bedenken en oplossen, alleen op het moment dat je iets verbiedt, en de optie die over blijft die kost naja minimaal 20 a 30% meer, dan blijft er geen horeca meer overeind staan, dus ze moeten daar ook actief in sturen, op het verbieden van plastic, ja leuk maar juist ook kijken naar wat blijft er nog over, en staat dat goed in de markt, en is dat al goed in de markt gezet, en is dat voldoende de hele markt aan te kunnen, en ik denk dat dat nog wel spannend wordt, maar ik hoop dat ze daar in ieder geval een beetje rekening mee houden. En verder heb ik eigenlijk geen toevoegingen

I: nou oke top, dan wil ik je in ieder geval hartelijk bedanken voor je tijd en je moeite.

Tim: ja geen probleem!

Interview transcript Elsbeth Boer & Edwin Linden

Elsbeth: nou laten we van wal steken

I: nou ik zal me heel even voorstellen. Mijn naam is Alex Wolters, student facilitymanagement aan het Saxion in Deventer. Ik ben momenteel bezig met mijn scriptie bij het evenementenbureau, bureau Vrijetijdswork bij Marco bod, jullie wel bekend volgens mij.

Elsbeth: ja zeker.

I: nou mijn onderzoek gaat over het inkoopproces bij de centrum evenementen in Apeldoorn. Uhm, dan tijdens het interview ga ik 4 onderwerpen behandelen: algemeen over het evenement, energie, afval en food & beverage. Allereerste wil ik mijn waardering uitspreken, dat jullie tijd willen vrijmaken hiervoor. De geschatte tijdsduur is ongeveer 45 minuten maar dat ligt er altijd maar net aan.

Elsbeth: ik zeg heel eerlijk, ik moet kwart voor weg, dat over 40 minuten dat moet ons gewoon lukken want we doen geen reed met duurzaamheid dus we kunnen er niet lang over praten.

I: dat moet goedkomen inderdaad. Nou de informatie uit het interview wordt op waarde geschat, en zal ik daadwerkelijk mee gaan nemen in het onderzoek, en ik zal alle gegevens in vertrouwen behandelen, ook fijn om even te melden denk ik. Nou om mee af te trappen zouden jullie je kort kunnen voorstellen, vertellen wie je bent en wat je doet.

Edwin: ik ben Edwin linden, senior medewerker vergunningen, binnen clustervergunningen, waar onder andere evenementenvergunningen worden verleend.

Elsbeth: ik ben Elsbeth boer, ik ben senior beleidsadviseur voor dat soort vergunningen, en dan gaat het niet alleen om horeca, om sexinrichtingen, koffieshops, en casino's en de markten.

I: helemaal goed en met welke evenementen hebben jullie allemaal te maken?

Elsbeth: ik zit wat meer op afstand, ik adviseer voornamelijk, over de lastige gevallen, de afwijkingen van kaders, van beleid, en ben met bezig met het traject van verduurzaming. En Edwin is echt bij alle evenementen betrokken

Edwin: nou inhoudelijk niet zozeer meer, er is nog een aantal vergunningverleners, die we vergunningen inhoudelijk behandelen, ik heb 5 à 6 evenementen op jaarbasis, de wat grotere zegmaar waar ik me bezighoud met inhoudt. Daarnaast zit ik in veiligheids overleggen van evenementen voor, elke maand, waar de grotere evenementen en de risicovolle evenementen besproken worden

I: en welke zijn dat dan precies

Edwin: gister hebben we bijvoorbeeld Marco en Sylvia boon in het overleg gehad, drakenboot zit in het najaar. Gelijk de wat grotere evenementen in Apeldoorn

Elsbeth: zitten de grote in de binnenstad.

Edwin: ja met name de centrum evenementen

I: dus met name koningsdag, Prinsennacht?

Edwin: ja koningsdag Prinsennacht nacht van Apeldoorn dat soort dingen inderdaad

I: oke, en wat is dan precies jullie rol bij die evenementen?

Edwin: als je het plat slaat, wij toetsen de aanvraag. Iemand doe een aanvraag en die toetsen wij, en daar zit een heel traject aan vast.

I: oke dus iemand vraagt een vergunning aan en dat regelen jullie. En wat is precies jouw rol dan bij de evenementen?

Elsbeth: ik ben adviseur van het evenementenbeleid. Dat is feitelijk als hij toets, adviseer ik over de kaders die we toetsen, welke kaders stellen we en waarom, en welke ambities hebben we voor de evenementen en kunnen we dan sturen door bepaalde kaders te stellen. Kunnen we bepaalde dingen op een positieve manier beïnvloeden, of we moeten bepaalde dingen verplichten. Dus dat gaat meer over het beleid, en dingen die we op elkaar afstemmen, en Edwin en collega's gaan vervolgens over het toetsen en ook heel erg meedenken met de organisatoren.

Edwin: wij zijn eigenlijk meer bezig inhoudelijk met de evenementen, vergunningaanvraag en alle contacten eromheen, en Elsbeth houdt zich meer bezig met de grote lijnen, beleid, dus in principe niet met een evenement inhoudelijk.

Elsbeth: tenzij er stront aan de knikker is

I: haha dus als er problemen zijn moet jij opdraven

Elsbeth: ja nou dat niet per se, soms zijn er mensen die willen heel graag een evenement, maar dat past niet binnen de kaders die we gesteld hebben, maar dan moet in het college tussen burgers en wethouders worden afgewogen, het is een burgemeestersvergunning, die gaat dan om advies vragen, daar overleggen wij dan over. Uiteindelijk zal ik hem daarover adviseren, het is een groot risico als je dit doet, vuurwerkshow en water, nou dan zorg je ervoor dat dronken harses in de pomp vallen, nou dat moet je niet doen. Nou dit dan toevallig niet, maar dat soort situaties.

Edwin: adviseren van beleid, schrijven van beleid

Elsbeth: ja en locatieprofielen, elke evenementenlocatie heeft z'n eigen profiel wat wel en niet kan, en dat ben ik nu ook aan het evalueren

I: uhu, dus dat gaat dan per stukje van het centrum ook

Elsbeth: ja, het centrum heeft 6 locatieprofielen, maar daar is Marco ook nauw bij betrokken

I: en in hoeverre beïnvloedt de gemeente het imago dat het evenement wil uitstralen? Groen imago, gezinsstad, en hoofdstad van de Veluwe?

Elsbeth: uhm nou dat dat wordt, een klein beetje maar. Je moet je voorstellen er zijn 450 evenementen per jaar. Je moet trouwens met Michaëla Luttenberg gaan praten, die kan je hier ook mee helpen. Een kleine 10% hiervan, ongeveer 30 à 35 evenementen ontvangen een publieksevenementen subsidie, en in die subsidie wordt getoetst of het voldoet aan die kernwaarden waar het college zo aan hecht, comfortabele gezinsstad, duurzaamheid en andere dingen die je net noemde. Op die manier kunnen we daarop sturen, alleen dat zijn niet de enige dingen waarnaar wordt gekeken.

Edwin: kleine kadertjes om

I: en waar wordt dan nog specifiek meer naar gekeken?

Elsbeth: ja daar is een hele matrix voor, en daar wordt gekeken naar bijvoorbeeld op welk moment in de kalender, en soms is een evenement niet mega bijzonder maar wordt er dat weekend verder niks georganiseerd, ja we willen ook dat er elk weekend wat te doen is in Apeldoorn, we vinden het ook heel erg fijn als evenementen kruisbestuiving doen tussen sectoren, dus als bijvoorbeeld ik zeg maar horeca muziek en theater met elkaar samenwerken, zodat zij een nieuwe kruisbestuiving creëren of een podium geven voor nieuw talent

Edwin: ja je wil diversiteit creëren in je agenda, je wil geen 20 foodtruck festivals, maar je wil ook geen 20 techno feesten, je wil gewoon van alles wat. Dat wordt ook meegewogen in de subsidie

I: maar worden ze wel een beetje vrijgelaten dan in wat zij precies willen uitstralen?

Elsbeth: ja zeker absoluut, die subsidie kun je maar deels meer sturen, nog geen 10% ontvangt subsidie, dus als een evenement gewoon aan uhm, de kaders voldoet en dat zijn voornamelijk hoe vaak iets op een plek plaats mag vinden, of hoelang het mag duren, tot hoelaat, hoe geluid ze mogen maken. En als ze hun veiligheidsplan op orde hebben, hebben wij niet zo heel veel te zeggen over wat zij verder programmeren. Daar gaan wij niet over

I: ja oke, dus dat mogen zij wel allemaal zelf bepalen?

Elsbeth: ja uiteraard, we leven niet in China ofzo. Nee gelukkig maar, wij zijn ook geen creatieveling dat moeten die mensen doen in de evenementenbranche.

Edwin: wat je ook vaak ziet is dat evenementen die geen subsidie krijgen, wel vaker met Michaëla sparren, over door ontwikkelen, over samenwerken, dus het niet zo dat als je geen subsidie krijgt, dan geen contact en ondersteuning krijgt.

Elsbeth: ja dat is er altijd, maar dan hebben we als gemeente neergelegd bij Apeldoorn marketing, omdat zij als marketingorganisatie heel goed weten van joh wat zijn de kernwaarden waar we mee bezig zijn, wat willen we nou uitstralen, en zij koppelen ook organisatoren aan elkaar. De samenwerking tussen de stichting centrum evenementen en stichting oranje feesten op koningsdagen dat er nu een gezamenlijke communicatie gaat komen, want je bezoeker boeit het geen reet dat er 2 verschillende organisatoren bezig zijn, die denkt gewoon bij koningsdag aan Apeldoorn, dus dat is wel handig als je daar eenduidig in communiceert, daar kan Apeldoorn marketing weer in helpen.

I: oke, en hoe is die samenwerking met marketing gekomen dan?

Elsbeth: Apeldoorn marketing is een stichting die grotendeels door de gemeente wordt gefinancierd, maar wel een losstaand orgaan is. En zij hebben

I: nee dus geen commerciële organisatie ofzo?

Elsbeth: nee nee, en zij hebben natuurlijk een bepaalde expertise in huis die wij niet in huis hebben, zij zorgen behoorlijk voor de marketing van Apeldoorn en evenementen zijn onderdeel van de uitstraling van Apeldoorn

I: oke en in hoeverre voelt de gemeente Apeldoorn zich verantwoordelijk als 'hoofdstad van de Veluwe', waarin duurzaamheid en groen toch heel belangrijk zijn, om het voortouw te nemen op het gebied van duurzaamheid bij evenementen?

Elsbeth: nou sinds kort voelen we die verantwoordelijkheid he, nou de ambitie lag er langer, als je het evenementen beleid van 2015 naleest nota de stad dan staat het er al in. Uhm, we willen met duurzaamheid gaan doen, en we gaan vanaf 2016 in gesprek met de organisatoren en daar zijn een aantal pogingen voor gedaan, in 2017 en 2018 maar dat is nooit tot echt iets gekomen, toen ben ik vorig jaar gevraagd hoe jou naam zijn achter het project verduurzaming evenementen, ik had geen idee, maar na een kort rondje bellen langs relaties was ik eigenlijk wel om van ja dit is heel leuk, belangrijk, inderdaad als we hier niets mee doen, staan we een beetje voor paal als hoofdstad van de Veluwe met plastic en diesel uitstoot, en uhm, en dan gaat dat tegen je imago ook werken, dus los van dat ik het zelf ook, ik ben zelf in mijn privé leven daar veel mee bezig, maar ik geloof dat dit ook een heel logische

ontwikkeling is om als stad Apeldoorn je hiervoor in ze zetten, nou wat zei jij vanmorgen nog. Je hoort eigenlijk opeens van alle kanten dat het leeft

Edwin: ja, een kleine opmerking eventjes, als je organisatoren spreekt dat er mee bezig zijn, een jaar geleden nog helemaal niet.

I: en komt dat dan ook door jullie?

Edwin: ja met name door Elsbeth, ja er is een incentive. Mensen worden gekieteld om erover na te denken, en je merkt dat het best wel aanslaat

Elsbeth: ja ik adviseer wethouder Jeroen Joon, hij gaat over evenementen, en ik na mijn verkenning afgelopen zomer, ik denk dat we hier wat mee moeten, en ik heb daar een voorstel voor gedaan, en we hebben dat samen vormgegeven. En hij heeft dat ook gecommuniceerd naar de organisatoren tijdens de netwerkborrel, in januari volgens mij. Begin van het jaar. En we hebben eigenlijk 3 maatregelen aangekondigd. Die zijn ik zal ze even noemen, daarna toelichten, in eerste instantie willen we vanaf 20 à 2021 willen dat jullie geen single-use plastic meer gebruiken. Dus zorg nou dat als je plastic gebruikt, dat je het op een of andere manier inzamelt, en dat het wordt gerecycled. Maar niet dat het klakkeloos op de grond pleuren en eroverheen walsen, dat past niet in deze tijd. Dat loopt een beetje vooruit op een vooruit op het Europese beleid dat niet alle plastic maar gedeeltelijk verboden worden vanaf juli 2021, dus eigenlijk willen wij dat vanaf volgend jaar verplicht stellen, en bij de vergunningaanvraag gaan we vragen wat ze op de gebied doen. Maar ook bijvoorbeeld op het gebied van terugdringen van energie, watergebruik, en nog een aantal andere indicatoren op het gebied van duurzaamheid. Wat gaan we bijvoorbeeld met food doen, uhm en ten slotte gaan we het ook we hadden het net over die criteria voor die subsidieverlening, het is maar een klein groepje dat die subsidie krijgt, daar heb je niet iedereen mee. Duurzaamheids telt nu al een beetje mee. Maar dat willen zwaarder laten meewegen, dus degene die zich ervoor inspannen, daar dan denk ik niet dat het direct perfect gaat, maar ik wil zien dat ze ermee bezig zijn. En dat ze ook een steuntje in de rug krijgen, dus dat zijn eigenlijk de 3 maatregelen die ik heb bedacht en heb aangekondigd. En op een paar kleine geluidjes na, heb ik eigenlijk nog niks negatiefs gehoord. Dat ze het oppakken, en dat het überhaupt is begonnen met leven

I: nou dat is positief toch!

Edwin: maar iedereen op zijn eigen manier, sommige evenementen hebben meer financiële middelen om wat grotere stappen te zetten, maar wat je zegt het uitgangspunt is ook denk eraan wees ermee bezig, doe een inspanning, dat is een eerste stap.

Elsbeth: je ziet dat sommige gemeenten wat heel veel evenementen plaatsvinden, waar ze heel veel evenementen hebben, zie je dat ze de eisen heel streng maken, ze zodat ze minder aanvragen voor vergunningen binnen krijgen, zodat ze de druk op een stad als Amsterdam af te laten nemen, dus daar dient het twee doelen. In Apeldoorn wil ik dat absoluut niet doen. Wij zijn heel dankbaar dat er organisatoren zijn, ook heel veel vrijwillige clubs die heel veel leuke evenementen organiseren, met een heel breed pallet. Van een drakenboot dat het groot is tot dorpsfeesten zijn die heel belangrijk zijn voor de sociale cohesie, die draaien op vrijwilligers, op vrijwillige inzet, op lokale sponsors, die moet je niet met hele strenge regels omtrent duurzaamheid lam gaan leggen, die moet je op weg helpen, en inspireren en zorgen dat die stapsgewijs op hun eigen manier daar invulling aan kunnen geven. Dus dat is wel de insteek geweest. Anders ja ik zie dat als een gezamenlijke inspanning ook, we kunnen niet als gemeente alleen maar dingen gaan opleggen, ik krijg nu ook heel vaak de vraag, van joh wij willen heel graag van onze dieselaggregaten af. Maar dan moeten we eigenlijk geen krachtstroompunt van de gemeente, kunnen jullie dat realiseren. Nou dat kan ik niet morgen gerealiseerd hebben. Maar dit iets waar we over moeten gaan praten. Maar kunnen w bijvoorbeeld in een publiek private samenwerking, dat zon organisator die er gebruik van maakt dat zal afbetaald in bijvoorbeeld ene periode van 5 tot 10 jaar. Je moet na gaan denken, hoe we dat samen gaan realiseren dus niet alleen maar gaan opleggen

I: dus als ik het een beetje uit jullie verhaal opmaak, dat jullie toch echt sinds een jaar best wel die verantwoordelijkheid voelen om een beetje het voortouw te gaan nemen.

Elsbeth: ja naja, sinds uhm driekwart jaar ongeveer ik. En ik denk dat ik inmiddels bij alle collega's, die worden er misschien een beetje gek van

I: ja je hebt iedereen zover gekregen, iedereen aangestoken

Elsbeth: nou het wordt nog straks praktisch, want hoe gaan we dat bij die vergunningverlening beoordelen, daar moeten we nog even over nadenken. Maar jij bent de beroerdste niet. Ik denk dat we dat gewoon praktisch moeten houden. Edwin weet gelukkig heel goed waar die organisatoren niet mee uit de voeten kunnen, dus wat ik dan allemaal bedenk. Kunnen we dan even in een heel praktisch kadertje gooien, want ze moet wel iets gaan aanvinken

Edwin: ja iets duidelijker maken

Elsbeth: ja iets duidelijker maken, dat ze een inspanning gaan leveren

I: oke en wat zijn de belangrijkste duurzaamheidsmaatregelen/aspecten, waardoor een evenement kans maakt en wordt beoordeeld op subsidie?

Edwin: nou dat kan van alles zijn toch

Elsbeth: ja maar ik denk dat als je het grofweg pakt, wat hadden we ook alweer. Afval, energieverbruik, waterverbruik, mobiliteit en inkoop. In principe ook als je inkoopt bij lokale partners met een relatief korte reistijd. Of je huurt je tent bijvoorbeeld helemaal bij een boer in Limburg die helemaal hiernaartoe moet komen rijden. Ja dat zorgt natuurlijk voor veel meer uitstoot. Dus ja, ben je bewust met je catering die je op je evenement in gesprek over verpakkingsmateriaal en aanbod. Dat soort dingen, ja je kunt allerlei dingen bedenken

Edwin: ja je moet je voorstellen, dat ze friteuses aan hebben staan, terwijl het niet nodig is

Elsbeth: ja dat soort ontwikkelingen die spelen in andere gemeenten ook veel meer hoor. Dus ik denk als jij als cateraar of gemeente actief bent dan heb je daar als het goed is al wel een beetje mee te maken. Maar ik denk dat dat de 5 pijlers zijn, dus afval, energie watergebruik mobiliteit en inkoop. Maar we gaan dat nog uitwerken in een uhm, wat had ik gezegd, een duurzaamheidsrichtlijn, we moeten het ergens in vastleggen, anders kunnen we er ook niet mee

I: ja precies, wat voor iedereen toegankelijk is ook

Elsbeth: ja ja tuurlijk. Ruim van tevoren voor deze zomer wil ik het al inzichtelijk hebben, maar volgens mij gaan organisatoren dit jaar al iets doen, een beetje uitproberen wat werkt.

I: ja uhu, en trekt de gemeente daar dan extra budget voor uit, ja voor dit plan eigenlijk? En hoeveel extra budget dan?

Elsbeth: ja duurzaamheid is een heel belangrijk onderwerp binnen de gemeente Apeldoorn, maar er zijn geen losse budgetten voor, het is voornamelijk belegd bij RL, ruimtelijke leefomgeving, daar zit ook duurzaamheid circulariteit afvalinzameling etc. daar zit ellen roze ook bij en Bert de leeuw die elke keer heel schattig komt. Uhm, wat ellen mij constant zegt, dat er geen apart budget is, want feitelijk is duurzaamheid ook, zo normaal zijn, dat het in al onze programma's en dingen die we doen verweven zit, dat is een beetje de gedachte erachter.

I: maar dat is nu dus nog niet zo?

Elsbeth: nou voor die workshops moet je natuurlijk, apart wat budget hebben, om die dingen te kunnen financieren.

Edwin: nou even een mooie vergelijking is de veiligheid is ook eigenlijk 1 budget voor, maar dat kan op meerdere vlakken, kan je daarmee te maken hebben.

Elsbeth: ja en als wij straks heel veel aanvragen krijgen om op die openbare plekken krachtpunten aan te leggen, ja dan zullen we wel met elkaar is moeten gaan kijken, wat kunnen we daarin financieren. Want het feit is wel dat de gemeente Apeldoorn, voor een bezuinigingspunt staat van ongeveer 20 miljoen euro voor de komende vijf jaar, per jaar.

I: oke, ja dat is flink. Naja, ik weet niet wat het totale budget is.

Elsbeth: nou naja je moet je voorstellen, vorig jaar was de subsidie voor de publieksevenementen nog 310 duizend euro. En die si nu 250 duizend euro. Dingen worden echt afgebouwd. Ja we moeten gewoon bezuinigen. En dat is best wel lastig, want heel veel geld bij een gemeente zit vast in een personele kosten. Vaste dingen die je als gemeente moet doen. Openbare weg, ruimte onderhouden, dat moet je doen als gemeente, dat is je verplichting.

Edwin: dus dan ga je het ergens anders voelen

Elsbeth: dus ja waar je nog budget ruimte hebt, ja daar moeten we nu allemaal bekknibbelen. Dus ik kan daar nu niet zo een budget aanhangen, maar we moeten kijken binnen de budgetten die we hebben of we daar wat vrij kunnen maken, en uhm ja op die manier het proberen te ondersteunen

I: ja snap ik, en hoe wordt dat dan precies verdeeld, want er is dus niet een specifiek duurzaamheidsbudget, maar dat wordt dan via Michaëla?

Elsbeth: nee hoor dat heeft niks met Michaëla te maken, je verwacht nu 2 dingen. Nee de gemeente Apeldoorn heeft heel veel doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, dus dat budget ligt niet bij Apeldoorn marketing. Überhaupt ligt er geen budget bij Apeldoorn marketing.

I: maar je zei wel dat zij het een soort van verdelen toch, via Apeldoorn marketing?

Elsbeth: nouja, alleen publieksevenementen subsidie, dus dat is geen duurzaamheidssubsidie

Edwin: zij adviseert het college over de verdeling, dus het college neemt formeel besluit over de verdeling

Elsbeth: maar kijk dit is maar een heel klein, maar 250 duizend euro, dat is op de hele begroting van de gemeente een heel klein budgetje, dat gaat voer publieksevenementen. En een onderdeel in die beoordeling is duurzaamheid telt dat nu bij wijs van spreken, als je 100 punten kan krijgen kun je nu maar 3 punten krijgen voor duurzaamheid. Nou dat belang willen we iets zwaarder gaan laten meetellen, vanaf volgend jaar. En Michaëla Luttenberg van Apeldoorn marketing die doet een voorselectie en die toets dat bij allemaal stakeholders. Ik denk niet dat daar radicale verschuivingen in gaan komen, als je kijkt naar duurzaamheid in de breedste zin van het woord en alles wat de gemeente Apeldoorn daar

omtrekt doet dan heb ik gewoon niet echt een goed idee van. Maar daar kan ik je wel mee in contact brengen als je dat wilt?

I: ja dat zou fijn zijn!

Elsbeth: ja dan moet je echt even met ellen gaan praten, maar dat moet ik echt even uitzoeken voor je. Maar wat ik dus wel weet, maar ellen zegt wel alleen maar er is geen duurzaamheidsbudget. Dus ik weet niet precies hoe dat werkt. Maar goed dat ligt bij een andere afdeling dat ligt bij ruimte leefomgeving en dan gaat het over bijvoorbeeld over afvalinzameling, huishoudens stimuleren om over te stappen op een geïsoleerde woning, zonnepalen ja weet ik het allemaal, ik noem maar even een paar dingen.

Edwin: ja er is ook een energieloket toch ofzo?

Elsbeth: ja energieloket waar je naartoe kan, en dan zeg je ik wil mijn huis beter isoleren

Edwin: en het opvangen van regenwater

Elsbeth: ja allemaal van dat soort initiatieven doet de gemeente allemaal, ja maar hoeveel budget daarvoor is, moet je maar opzoeken, meerjarenplan begroting.

I: oke, ga ik doen!

Elsbeth: haha paginaatje op 360 he

I: nou daar ben ik nog wel even zoet mee hahaha. Ja dan wil ik graag overgaan op het eerste echt onderwerp, energie. Uhm, algemeen praatje van de gemeente Amsterdam heeft een geheel duurzaamheidsplan gemaakt, waaraan evenementen moeten voldoen voor 2019 en 2020. Heeft u hiervan gehoord?

Elsbeth: ja absoluut mij zeer goed bekend. Dat is dus ook wat zij hebben gedaan is het zo streng maken, dat zij niet zo achtelijk vele aanvragen binnen krijgen

Edwin: wil je trouwens water trouwens?

I: ja lekker!

I: Hierin is ook een plan (met duurzaamheidsdoelstellingen) gesteld voor energie. Onder andere inclusief trias energetica wat ook bij de workshops naar voren kwam, moet ieder evenement in kaart brengen wat haar benodigde en totale verbruik is, een logistiek plan, alle externe stroomvoorzieningen (aggregaten etc.) aangeven. Daarnaast maken de events met veel energiebesparingen meer kans op subsidie. Verder hebben zij als doelstellingen voor 2020 voor 100% te draaien op groene stroom en enkel nog gebruik te maken van net- en groene stroom. En is hoe dit dan geregeld in de gemeente Apeldoorn, en heeft de gemeente hier al bepaalde doelstellingen en een plan voor gemaakt?

Elsbeth: ja ik snap je vraag. Je moet weten dat de gemeente Amsterdam hele strenge eisen stelt, maar ook 2 dingen heeft gedaan, uhm zij stellen al heel lang de eis dat er gratis kraanwater moet worden aangeboden aan bezoeker, en zij hebben heel veel krachtstroompunten aangelegd. Dus het is voor uhm voor, met groene stroom, en het is voor Amsterdamse evenementen een stuk makkelijker, om aggregaat loos met duurzame netstroom en een batterijen zoals milkshake, want die hebben gewoon een krachtstroompunt staan, maar dat is een beetje de wisselwerking waar ik het over had. Maar je moet je voorstellen, wij zijn in Apeldoorn hier net mee begonnen, ik ben sinds augustus hiermee bezig, voor die tijd leefde het helemaal niet, Dus ik denk als wij dit soort eisen gaan stellen aan onze organisatoren, dat wij echt veel te snel gaan en mensen weggagen uit Apeldoorn om iets te organiseren. Aan de andere kant denk ik wel, en wie gaat dat dan allemaal lezen en beoordelen, dat kost ook heel veel ambtelijke capaciteit, en ik vind dat niet per se wenselijk, ik geloof dat wel een beetje in vertrouwen daarin. Dus wij willen in iedere geval voor het komende jaar gaan vragen, van joh wat doe je normaal gesproken op het gebied van energie. En wat ben je voor nu van plan en zie je andere mogelijkheden. Het kan ook zijn dat ze zeggen we willen wel heel graag, maar er is hier niks anders. Theater op het zand. Die zeggen bijvoorbeeld, we zouden wel willen, maar er is helemaal geen aansluiting of niks. Dus we moeten wel met aggregaten werken, maar we kiezen dan wel voor die blauwe biodiesel dus dat is al een verbetering

I: ja precies dat is al een vooruitgang

Elsbeth: ja dus dat is wel wat we gaan vragen komend jaar. Joh wat. En we willen zorgen dat er op de website van Apeldoorn marketing voor al die onderwerpen gewoon, ja gewoon een informatiebank komt, zodat ze dingen kunnen opzoeken, want ja lang niet iedere meldt zich aan voor die workshops, gemist kans!!

I: ja zonde eigenlijk ja. En hebben jullie dan specifieke doelstellingen op het gebied van energie, bijvoorbeeld voor 2021 willen we dit en dit?

Elsbeth: nee daar zijn geen doelstellingen voor geformuleerd. Ik wil dat vanaf volgend jaar iedereen ermee bewust mee bezig. Van kan het minder en kan het anders en kan het duurzamer, uhm, en ik ben heel benieuwd wat we bij de aanvragen gaan krijgen.

Edwin: ja ik ook wel!

Elsbeth: misschien krijgen we wel heel veel van speelt niet, niet van toepassing, vraagtekens. Dan weten we dat het bij heel veel partijen nog niet speelt, dus ik wil eerste dat heel veel partijen zich er bewust van is. En misschien zijn we wel in een luxepositie, dat we over een x aantal jaar eisen kunnen gaan stellen, maar ik denk dat we die eisen niet konden stellen zonder dat we zelf ook een inspanningen plegen. En voor energie, is dat gewoon echt die krachtstroompunten leveren. Dat kan toch haast niet anders he. Helemaal als we zelf workshop van afgelopen dinsdag, dan kan je haast niet anders als gemeente dat je er iets mee moet doen. Maar zolang wij daar als gemeente geen ja en ligt ook een beetje aan het budget. Maar er zijn dus nog geen concrete doelstellingen voor, behalve dat we willen voor volgend jaar er actief en van bewust zijn en ermee bezig zijn.

I: en in hoeverre gaat de gemeente evenementenorganisatoren stimuleren?

Elsbeth: nou we gaan ze informeren, en we gaan eisen dat ze ervoor nadenken. Dus ja heel veel meer kunnen we op dit moment doen, het hangt er ook een beetje vanaf wat we voor vragen terug gaan krijgen van de organisatoren. Dat probeer ik ook elke keer tegen ze te zeggen, dit is nu een eerste stap, jullie gaan aan de slag met elkaar, en gaan vast tegen dingen aanlopen, kom dan weer terug bij ons want wellicht zijn de dingen die wij kunnen helpen en wij ook nog niet scherp hebben op dit moment.

I: oke ja precies, en de ook heeft de gemeente Amsterdam 50 nieuwe krachtstroompunten gelegd door heel Amsterdam, zodat veel meer organisaties gebruik kunnen maken van netstroom i.p.v. aggeragaten (dus minder co2 uitstoot) en hierdoor het gehele transport daarvan ook stopt. Vind je dan dat Apeldoorn daar een voorbeeld aan moet nemen, of moeten zij dat zelf volledig gaan doen?

Elsbeth: nee hoor, nee dit is echt typisch iets waar de gemeente weldegelijk van hulp kan zijn, het lastige is dat ik me er goed in kan vinden, maar dat er wel geld moet zijn, omdat dit uiteindelijk een politiek besluit is. Dus ik zal mij persoonlijk hard maken daarvoor, en mijn wethouder ervoor uitrusten dat hij daarmee z'n collega's, maar dat zijn uiteindelijk de wethouders die erover gaan. Dus wij kunnen ambtelijk heel veel willen, maar dat is echt een politiek besluit.

I: en uhm, vind je dat de gemeente meer hulp moet bieden bij het maken van zo'n slim stroomplan, voor die organisatoren allemaal de ondernemers?

Elsbeth: dat weet ik eigenlijk niet. Ik denk dat elke organisatie zijn eigen behoefte heeft.

Edwin: ik denk dat je dat misschien ook pas over een jaar kan zeggen, als dit al wat langer loopt. Dan kan je zien hoe dingen worden opgepakt. En misschien valt het mensen toch tegen om dingen uit te werken, en dan kan je wat beter inschatten, naja misschien kunnen we wat meer doen om mensen op weg te helpen. En misschien is het hoe het nu is ingestoken voor nu wel voldoende.

Elsbeth: ja kijk ik vind ook wel, het is een landelijke, of nee wel een wereldwijde ontwikkelingen dus die organisatoren moeten er sowieso vroeg of laat mee aan de slag. Het zijn ondernemers, dus het zijn vaak mensen die vindingrijk zijn, het lijkt mij ook weer niet dat we een onmogelijk iets van ze vragen to be honest, dus ik ben ook wel heel erg in vertrouwen over wat een mens kan bewerkstelligen. Maar ik denk dat we dit pas echt duidelijk hebben na 2021, na het evenementenseizoen, 2021 een beetje duidelijk hebben.

I: ja hoe iedereen erin staat en hoe het ervoor staat

Elsbeth: ja want mensen hebben nu pas deze mededeling pas een maand geleden gehoord, dus sindsdien weten ze pas dat ze er wat mee moeten doen, dus dat het nu al best wel leeft vind ik al positief iets. Maar we kunnen echt nog niet inschatten waar die behoefte ook ligt. Maar als die er heel sterk is, vind ik wel dat we de verantwoordelijkheid hebben om daar invulling aan te geven. Maar nogmaals hoe groter, ja uhm hoe omvangrijk die hulp gaat zijn is altijd een kwestie een van prioriteiten en financiën en uiteindelijk een besluit van de gemeenteraad. Saai he?

I: hahaha ja.

Elsbeth: ja, maar het is wel zo.

I: ja ik snap het wel. Maar in hoeverre heeft de gemeente invloed bij de uiteindelijke keuze voor een energieleverancier bij de evenementen?

Elsbeth: hoe bedoel je, voor een organisator? Helemaal niet, dat is zijn eigen verantwoordelijkheid. En dat moet je ook helemaal niet willen.

Edwin: ja dat lijkt mij wel, of doel je nu op die vaste krachtstroompunten als die er zijn.

I: nee wel echt op de energieleverancier die zij kiezen zegmaar.

Elsbeth: nee dat moet je ook helemaal niet willen, althans daar ben ik denk ik ook te liberaal voor

I: nouja, het had kunnen zijn dat je daar in enige vorm ze in stimuleert om een bepaalde duurzame leverancier te gaan kiezen, of dat wil gaan doen.

Elsbeth: ja, maar er zijn heel veel leveranciers. Wat je dan wel kan doen, is als jullie diesel gebruiken dat je dan enkel nog blauwe diesel mag gebruiken ofzo, dat kan je natuurlijk wel zeggen. Maar we mogen als overheid ook helemaal niet een leverancier aanbevelen of verplicht stellen.

I: dan overtreed je de wet zegmaar?

Edwin: nee dat is onze rol niet

Elsbeth: nee en dat is de vrije markt, en daar moet je niet in willen en kunnen beïnvloeden vind ik.

Edwin: nee en volgens mij mag het ook helemaal niet

I: oke, en hoeveel budget, of extra budget, naja dat is ook weer een beetje een lastige vraag denk ik dan.

Elsbeth: ja zero, ja je moet gewoon een beetje creatief zijn, maar dat is gemeentefinanciën, daar kan je serieus een halve dag cursus voor volgen en dan begin je enigszins te snappen wat voor speelveld je bevindt. Er is nu nog geen specifiek budget voor verduurzaming van evenementen. Als ik dat voor elkaar boks

Edwin: ik vraag me af of dat er ooit voor gaat komen. Dan zal er eerder een algemeen duurzaamheidsbudget komen voor duurzaamheid, waar evenementen wel een onderdeel van kan zijn.

Elsbeth: ja dus of voor de binnenstad, of voor de dorpen, en dan kan evenementen erop meeliften, maar specifiek voor het verduurzamen van evenementen, maar ik denk dat uiteindelijk de gemeenteraad zal zeggen, dat is de verantwoordelijk van de organisatie.

I: ja precies, dus dat blijft dan gewoon lastig inderdaad. Dan wil ik graag overgaan op het tweede onderwerp, afval. Ook voor afval heeft de gemeente Amsterdam doestellingen gesteld. Ieder evenement moet een afvalcoördinator hebben (als centraal aanspreekpunt), min. 7 maatregelen om minimalisatie van afval en afvalscheiding te stimuleren, stoppen met single-use plastic, na afloop geeft de organisator afvalgegevens door en scheidingspercentage front- en backstage minimaal 50% en nog verder. Hoe is dit dan geregeld in Apeldoorn en uhm heeft de gemeente hier bepaalde doelstellingen of een plan voor bedacht?

Elsbeth: doelstellingen wel. Omdat wij inderdaad ook willen, dat die single-use plastics in de ban gaan. En dan moeten we nog verder uitwerken in een duurzaamheidsrichtlijn

Edwin: maar de manier waarop dat wordt nog wel teruggelegd bij de organisatoren, dat verschilt heel erg per organisatie, en ook per type evenement

Elsbeth: maarja, als wij aan organisatoren gaan verplichten, dat zij al hun gegevens van de afvalverwerking gaat sturen, want dat is hoe het in Amsterdam gaat, je moet ook facturen sturen, je moet inzicht geven in hoeveel je hebt gescheiden, dan hebben wij hier over 2 jaar nog 3 evenementen.

I: dus je vindt niet dat we daar hier een voorbeeld aan moeten nemen, want eigenlijk zeg je gewoon dat het niet werkt

Elsbeth: nou ik zeg niet dat het niet werkt, ik zeg gewoon dat de ambities van de gemeente Amsterdam met deze duurzaamheidsrichtlijn, niet alleen gericht zijn op duurzaamheid, maar ook op het terugdringen van evenementen, en dat is niet wat we hier in Apeldoorn willen. Als je zulke strenge eisen stelt, sluit je een heleboel partijen van tevoren uit. Krijg je per definitie partijen die geld hebben om een afval coördinator in te zetten, en iemand die zich hiermee bezighoudt, ik denk persoonlijk niet, dat zij willen ook dat je het nagenoeg perfect doet, want zij willen dat het scheidingspercentage met de loop van de jaren alleen maar beter wordt.

Edwin: de omvang van de evenementen is daar ook gewoon heel anders.

I: ja precies daar komen veel meer mensen inderdaad

Elsbeth: ja het zijn allemaal hele grote partijen, zoals mojo, IDNT, die erachter zitten, dat is hier in Apeldoorn gewoon niet

Edwin: ik kan me hier eigenlijk geen evenement voorstellen, waar een volwaardige afval coördinator, een plek zou hebben.

Elsbeth: nee precies, maar ik denk wel dat het heel goed is dat zag je ook bij de afgelopen bijeenkomst, dat organisatoren in Apeldoorn met elkaar even gaan nadenken, hey kunnen slimme meters met elkaar nemen, kunnen we met elkaar bijvoorbeeld 1 freelancer inhuren die ons hierbij begeleid. Weet je ik denk dat dat wel heel slim is. Maar nogmaals dat is wel iets wat organisatoren wel zelf moeten gaan doen. En hoe wij verder hierop willen gaan toetsen dat moeten we echt nog uitwerken. Met in ons achterhoofd dat we partijen niet willen afschrikken maar willen stimuleren om in actie te komen. Ja.

I: oke, en hebben jullie dan nu bepaalde doelstellingen, voor jezelf gesteld, voor de gemeente Apeldoorn gesteld, dan je binnen een jaar daar iets mee wil doen zegmaar?

Elsbeth: naja, vanaf 2021 geen single-use plastics meer gebruiken. uhm waarbij we dus bedoelen zorg dat alles netjes wordt ingezameld, zorg dat het niet op de grond blijft slingeren, zorg dat het zo goed mogelijk wordt verwerkt, goed laten verwerken en inzamelen van plastic is niet makkelijk, het gaat erom dat het niet vervuild is en vertrappt, en noem maar op, dus uhm ik denk dat dat wel een uitdaging wordt, maar ze moeten ook met partijen als van Gerrevink en circulus-berkel, van jongens hoe kunnen we dat nou slim aanpakken, ja met al hun afvalverwerker, of afvalinzamelaars. Ja.

I: ja ik hoorde inderdaad dat sommige daar wel op over wouden stappen, maar dat het soms vele malen, soms wel 2 keer zo duur als dat ze nu hadden, en dat dat gewoon iets was waarom ze het niet wouden doen gewoon puur financieel dus

Elsbeth: nee dat is logisch dus als wij hele strenge eisen stellen dan gaat dat gebeuren en dat is logisch, en dan gaan organisatoren dus zeggen ik ga het niet meer doen, want ik kom niet uit mijn geld, dus die luxe hebben we hier niet.

I: nee en dan ben bij de huidige afvalverwerker, dat is toch circulus-brekel.

Elsbeth: ligt eraan wie ze inschakelen

I: maar die is voor Apeldoorn in het algemeen

Edwin: ja voor huisvuil sowieso, uhm maar organisatoren, zijn in feite vrij om een afvalverwerker te kiezen voor die activiteit

I: dus zij worden daarin 0 gestimuleerd daarin door de gemeente?

Elsbeth: wederom is dat een vrije markt, waarin wij niet mogen verplichte. Wij mogen ook niet zeggen waar ze hun bier en cola moeten inkopen, dat moet je echt als hetzelfde zien.

I: uhm, ja qua financieel is het eigenlijk weer hetzelfde denk ik, dus dan wil ik graag overgaan naar hetzelfde onderwerp.

Elsbeth: hahaha ja nul money!!

I: hahaa ja geen geld, ja en de gemeente Amsterdam heeft ook voor de plastic cups, die hebben ze verplicht gesteld voor de evenementen vanaf 2020. Na enige navraag bij ondernemers heb ik vernomen dat zij graag willen dat er meer aspecten van de evenementen centraal worden geregeld, in plaats van hoe het nu wordt geregeld en dat is per plein, echter is hier niet bij iedereen draagvlak voor en Marco vindt het prima zo, hij denkt dan heel veel extra werk te krijgen om dit allemaal te moeten regelen omdat hij gewoon een vaste aantal uur heeft wat hij daarin kan steken en is er verder niemand die hierin het voortouw/initiatief neemt.

Elsbeth: maar wat zouden ze dan centraal willen doen, ik snap dat niet helemaal?

I: nou wat met name naar voren komt is dat zij aangeven dat zij vooral met die plastic bekken en herbruikbare beker graag een stukje stimulans en begeleiding vanuit de gemeente appreciëren en nodig hebben.

Edwin: heel plat gezegd dat de gemeente ze koopt, dat heb ik bij die avond gehoord.

I: nou dat nog niet eens zozeer, maar dat ze ook een bepaald richtlijn hebben van hoe ze dat precies moeten aanpakken, en dat zij gewoon een stukje begeleiding appreciëren vanuit de gemeente en een stukje stimulans nodig hebben vanuit de gemeente. En vinden jullie dan dat de gemeente hierin meer verantwoordelijkheid of het voortouw in moet nemen?

Elsbeth: nou wat ik zei, als zij heel graag een harde beker systeem willen introduceren, dan hoor ik dat graag en dan moeten we gaan kijken wat we kunnen doen, ik wist helemaal niet dat dit niet speelde, ik dacht dat iedereen opgelucht was dat we de harde beker niet verplicht gingen stellen, maar dat ze ook bijvoorbeeld van Bordex, die heeft ook hoogwaardig recyclebaar bekken, dat ze ook gewoon die konden inkopen, want die zijn maar 1 cent duurder, dus dat is net zo makkelijk, je moet alleen zorgen dat het goed wordt ingezameld. Maar ik vind het leuk om te horen dat er blijkbaar, behoefte is aan geen gemeenschappelijk harde beker systeem, al dat soort initiatieven hoor ik graag terugkomen, dan moeten we maar is gaan kijken wat we moeten doen, ja. Ik weet wel bijvoorbeeld, in Leiden hebben ze dat nu gedaan voor de hele binnenstad, voor de lakenfeesten en voor het Leids ontzet.

I: ja daar had de gemeente toch alles ingekocht?

Elsbeth: ja klopt, daar heeft de gemeente echt alles betaald, die coördinatie is gedaan, dat heeft, naja ik ken een oud-collega van mij heeft het gedaan, dat heeft echt heel veel ongeveer 2 ton gekocht. Ja. En dat is dan alleen nog maar de bekken. En dan heb ik het nog niet over de personele kosten, en de campagne en dergelijke. Nee ik vind het dus ook nog de vraag, nee laat de vraag lekker terugkomen. Ik was in de veronderstelling dat ze heel blij waren dat ze dat niet hoefde te doen. Ik hoorde dat ze die harde beker alleen maar kut vinden.

I: naja, wat ik hoorde is dat ze er wel voor openstonden zegmaar, maar dat ze dan echt niet stimulans nodig hadden, want ze gaan dat niet zomaar vanuit hunzelf doen, want ze weten gewoon niet wat er allemaal bij komt kijken. En vinden jullie dan, of als gemeente, meer het voortouw in moeten nemen, om die allemaal samen te brengen, om dit te gaan implementeren?

Elsbeth: dat ligt heel erg aan de doelstellingen van de gemeenteraad en wethouders hierin. In Leiden bijvoorbeeld, heeft het gewerkt omdat de wethouder die erover ging was een groen links dame, en die vond het zelf heel erg belangrijk. En die heeft er budget voor vrij gemaakt. Ik weet niet of we op politiek niveau hier, voor dit soort bedragen, de handen op elkaar krijgen. Wat ik wel weet is dat er heel veel markt partijen zijn die dit bieden, en die daar ook begeleiding in bieden, en dat het wel kan dat we dan een deel van de rekening kunnen oppakken, voor een eerste jaar of iets dergelijks. Ja maar goed nogmaals, die vraag is nog niet bij mij teruggekomen, ik hoor het nu voor het eerst. Als dit bij me komt, ga ik er uiteraard mee aan de slag en ga ik kijken wat we kunnen doen.

I: maar wat ook nog best wel lastig is zegmaar, volgens dat alles nu per plein wordt geregeld, en er is nu niet echt iemand die het voortouw neemt, dat hoeft niet eens de gemeente te zijn, want wat ik vanuit de

Elsbeth: nou leienplein koopt al wel gezamenlijk in, dus eigenlijk zou je een soort leienplein plus constructie willen hebben

Edwin: ja want als je de binnenstad, dan zou het centrummanagement hier een rol in moeten spelen

Elsbeth: maarja ik snap ook wel dat dan daar meer kosten aan verbonden zijn.

Edwin: maar dat is ook niet per se de manier, die harde bekera's?

Elsbeth: nee dat is niet per se de manier, harde bekera's zijn alles duurzamer als je het op een bepaalde manier doet. Het verschilt gewoon heel erg per evenement wat het beste werkt.

I: oke, uhm en heeft de gemeente bepaalde duurzaamheids wensen of eisen voor de catering, voor de cateraars die worden ingehuurd door de organisatoren voor de evenementen in Apeldoorn?

Elsbeth: ja, nou niet zozeer het soort cateraar, maar wel wat ze aanbieden, ik denk dat we organisatoren erop moeten wijzen dat er duurzamere keuzen in zijn. Maar zoals die meneer in de eerste bijeenkomst vertelde over zijn worstenboer, in Loenen ofzo, ja die mensen willen gewoon worst eten, dus je kunt ze wel een bonenburger door de strot gaan duwen, maar dat gaat gewoon niet werken.

Edwin: ja het moet ook wel aansluiten bij het publiek, bij het publiek draagvlak hebben.

Elsbeth: ja dus ik denk dat we eerste in de bewustwordingsfase zitten, van hey er zijn andere alternatieven, je kunt er met je cateraar over in gesprek, probeer het eens, ik denk dat we echt nog in die fase zitten, ik denk dat we daar nog bepaalde eisen aan kunnen stellen, ik weet ook niet of het bij Apeldoorn past, ik denk dat we daarvoor te veel

Edwin: mijn inschatting is van niet, maar ik hoorde bij Oranjefeesten gaat dat, hoorde ik gister, gaan dat wel doen. Die gaan een gesprek voeren met hun cateraar.

I: oke, en hoezo zou dat niet bij Apeldoorn passen dan?

Edwin: Apeldoorn is wel een beetje conservatief,

Elsbeth: ja het is niet de randstad hier zegmaar

Edwin: ja en het is ook niet direct verkeerd ofzo maar

Elsbeth: ja je moet oppassen dat je niet allemaal dingen gaat eisen die helemaal niet

I: die niet realiseerbaar zijn zegmaar?

Elsbeth: ja die niet passen

Edwin: Apeldoorn is geen grote gemeente, maar heeft wel echt wel dorpse trekken zegmaar, zeker in mentaliteit en dat sluit daar wel een beetje bij aan zegmaar.

Elsbeth: het spijt me heel erg, maar ik moet er vandoor lieve mensen

I: ik vind het goed haha, nou in ieder geval heel erg bedankt voor je informatie!

Elsbeth: volgens mij heb je al heel veel informatie, mocht je nog dingen missen moet je het maar laten weten, en deze jongen heeft ook een heel goed stel hersens.

I: haha ja dankjewel he!

I: ik heb nog een paar vraagjes

Edwin: ja ik ga mijn best doen hoor, het is vooral haar doen, we trekken we samen op.

I: uhu, ja snap ik helemaal goed. Maar in hoeverre heeft de gemeente invloed op de catering of de cateraar tijdens een evenement?

Edwin: niet. En uhm dat gaat ook op korte termijn nog niet gebeuren denk ik. Want wij hebben eigenlijk zelf niks met de cateraar te maken, wij hebben alleen met de organisator te maken, die is zelf ook vergunninghouder, die krijgt subsidie van ons. Daarbij kunnen we dingen aandragen, en dat is nu in een stadium van ga in gesprek met je cateraar. En misschien is dat volgend jaar, misschien kunnen afspreken dat we dit en dit verbieden. Maar dat is eerst het gesprek voeren, en daarna verder kijken. Dus we proberen

I: ja rustig op te bouwen, niet alles in een keer

Edwin: ja precies, want dat is én voor de organisatoren niet prettig, en ik denk dat je het doel voorbijstreeft, en ik denk dat dat averechts werkt. En wat we in het begin aangaven je merkt nu wel dat mensen er mee bezig zijn, terwijl ze er eerst nog niet mee bezig waren.

I: dat is in principe al stap 1 dan

Edwin: ja dat is al winst.

I: en vind je dat de gemeente meer moet stimuleren op de volgende aspecten: het aanbieden van vegetarisch voedsel en biologisch voedsel, en uhm watertappunten in de stad die extra moeten worden ingezet tijdens de evenementen zodat er veel minder flesjes hoeven te worden verkocht, zodat mensen dit kunnen blijven, vind je dat de gemeente ze hierin meer moet stimuleren?

Edwin: uhm, nee specifiek over water heb ik wel persoonlijk, want uit de veiligheidshoek komt ie ook wel is, als het heel warm is willen ze dat we gratis tapwater aanbieden, maar ik vind dat het vanuit de bedrijven zelf moet komen, want je kan wel gratis waterpunten dat mensen zelf kunnen tappen, je kan ook gewoon achter de bar gratis water aanbieden, voor die hard cup

I: ja dat klopt dat is alsnog tapwater, maar toch.

Edwin: ja das is alsnog tapwater, maar dan hoeft je niet moeilijk te doen met gratis tappunten, daarvoor kan je ook in de rij staan, net als dat iemand een biertje wil hebben. En de andere?

I: ja aanbod van vegetarisch voedsel wat dan ook weer duurzamer is zegmaar.

Edwin: uiteindelijk is dat wel een van de voorzichtige doelstellingen van de gemeente, om daar iets mee te gaan doen, maar ook hierbij geldt stapje voor stapje, en dit is denk ik wel eentje meer aan het eind van de rit zit. Je moet eerst het laaghangend fruit pakken, wat kun je snel energie is daar eentje van, daar is al best wel laagdrempelig wat winst in te halen, en afval ook wel. Dit raakt nog iets meer de cultuur, wat is je bezoeker gewend, wat ben je gewend als organisator en wat is je cateraar gewend. Dat is uiteindelijk de rol voor de gemeente weggelegd, maar nu nog niet in de opbouwende sferen.

I: maar inderdaad met die watertappunten, dat lijkt mij best wel een goeie, als er toch door de stad heen, dan hoeft je ook niet per se voor in de rij te staan, en op dezelfde punten als waar bier wordt verkocht. Als je daar dan water moet halen, gaat dat toch een stuk minder snel lijkt me, dan als je tappunten door de stad heen hebt.

Edwin: ja maar wat is je doel wat wil je re mee bereiken?

I: ja date r uiteindelijk minder afval wordt geproduceerd

Edwin: maar ja het is drinken, net als bier of cola, of wijn die krijg je in dezelfde cup, waarom zou water dan, met een tappunt aangeboden moeten worden?

I: ja als mensen bijvoorbeeld met die doppers bezig zijn, dat mensen gewoon met hun eigen flesje kunnen vullen?

Edwin: maar ook dat zou bij een bar kunnen, vul mijn flesje

I: ja ik denk, ja ik weet niet of dat minder efficiënt is.

Edwin: ja ik vind het gewoon wat ver gaan, dat je een soort punten aangelegd zou moeten worden, waarschijnlijk dan door ons als gemeente, terwijl als je doelstelling is afval terugdringen. En met die doelstelling doe je watertappunten, dan vind ik niet dat dat met elkaar te maken moet hebben.

I: ja dat snap ik. En uhm, zijn er verder bepaalde eisen, die de organisatoren mee moeten nemen in het contract met de cateraar?

Edwin: ja, een beetje hetzelfde als de vorige vraag. Uiteindelijk zou het wel mooi zijn, je ziet nu wat ik net ook aangaf. Bij koningsdag is er al een beweging die dat bespreekbaar willen maken, met mensen die uhm met mensen die contracten afnemen bij hun. Maar afdwingen zullen we het niet doen.

I: Dit waren de vragen voor zover ik ze had voorbereid. Is er nog iets dat ik volgens jou vergeten ben je vragen, of wilt je zelf nog iets toevoegen aan het gesprek?

Edwin: nou opzich niet, nou ik kan me voorstellen dat als je het uit gaat werken, dat je dan nog vragen hebt, je kan dan dat wel het beste contact opnemen met Elsbeth, maar kan ook via mij. Het kan allemaal. Ik denk wel dat het goed is, heb je Michaëla Luttenberg al op je lijstje staan om te spreken?

I: nee nog niet.

Edwin: en ellen Roza die is hier beleidsmedewerker circulariteit en duurzaamheid geloof ik. Dat zijn misschien wel personen waar je ook nog wat informatie vandaan kan halen. En toetsing in de subsidie zou je Michaëla over kunnen vragen

I: ja dat ga ik doen! Nou dan wil ik je in ieder geval bedanken voor je tijd en je moeite!

Edwin: ja graag gedaan!

Interview transcript Ylva Luijten & Diede van Overbeek

I: Nou uhm, om te beginnen zou je je kort kunnen voorstellen vertellen wie je bent en wat je doet?

Ylva: ja ik ben Ylva Luijten, 26 jaar, ik werk sinds september voor Drift, daarvoor heb ik afstudeerstage gedaan over de communicatie van duurzaamheid naar de festivalbezoeker, en nu is eigenlijk mijn functie is het coördineren van alle projecten die met duurzaamheid te maken hebben. Eigenlijk voor alle dingen die uhm waar mee van doen hebben, ben ik het aanspreekpunt, voor de rest van de collega's zegmaar. En ik kijk ook naar nieuwe ontwikkelingen en mogelijke vervolgstappen die we kunnen gaan zetten als festival om verder te verduurzamen.

I: en wat is dan precies jouw rol in de voorbereiding en tijdens het evenement?

Ylva: uhm, ja dat was afgelopen herfstdrift bijvoorbeeld, in november was dat toen heb ik het green team gecoördineerd, en uhm ja dus eigenlijk in de gaten houden dat het hele bekersisteem wat wij hebben dat dat goed loopt, dat was vooral mijn functie op het evenement herfstdrift, en ja tijdens aanloop alle informatie die nodig is voor de verschillende partijen, zowel productioneel, personeel maar als communicatie om die instructies te geven rondom alle projecten met duurzaamheid, wat ze daarin moeten doorzetten. Ja.

I: oke helemaal goed, nou een beetje algemeen over de evenementen, om te beginnen, wat is drift precies voor evenement, hoe zou jij het omschrijven?

Ylva: uhm, ja heel breed dance evenement, waarin muziek centraal staat, maar ook waar ook aandacht wordt besteed aan cultuur en kunst.

I: en op welke manier dan?

Ylva: nou bijvoorbeeld er zijn hele grote, gravity muren, en die worden elk jaar bespoten door allemaal gravity artiesten, in het art work van drift zo wordt er ook aandacht besteed aan kunst. En uhm met muziek proberen we een zo breed mogelijk muzikaal assortiment aan te bieden, zodat er voor ieder wat wils is. Maar ook gewoon een beetje gewoon een beetje experimenteel zodat ze mensen kunnen ontdekken, en dat het niet gewoon heel standaard is. Dit is de piep dat de koffie klaar is trouwens hahaha.

I: haha oke top!

I: en uhm, zou je drift omschrijven als een duurzaam evenement?

Ylva: nou naja in het beginsel is geen enkel evenement duurzaam, maar het duurzaamste zou zijn geen evenement organiseren. Maar ik denk overal op het gebied van energie en grondstoffen, dat drift zeker wel vooral in Nijmegen, maar ook bijvoorbeeld vooral met stroom, zegmaar nationaal koploper is.

I: uhu, en hoe zijn jullie er dan bij gekomen om zo duurzaam te gaan ondernemen?

Ylva: uhm ja omdat er gewoon van alle kanten signalen zijn dat het belangrijk is dat we beter omgaan met de wereld

I: uhu, en is dat vanuit jullie zelf, of heeft de gemeente jullie daarin gestimuleerd?

Ylva: nee nee dat is echt puur intrinsieke motivatie. Daar heeft de gemeente niks in betekend.

I: oke en komt dat dan vanuit jou, of zijn er nog veel andere medewerkers die zich daarmee bezighouden?

Ylva: nou uhm eigenlijk er zijn meerdere werknemers die ermee bezig zijn, van Overbeek directeur die draagt ook duurzaamheid gewoon een warm hart aan, hij is ook in eerste instantie begonnen met de stroom. En uhm, ja dat liep dus eigenlijk al voordat ik bij drift kwam afstuderen, en dat was eigenlijk ook de reden dat ik bij drift wilde gaan afstuderen, omdat ik dus wist hoe zij met de stroom omgingen, wij moet ik dan nu zegge. Dat vond ik gewoon super interessant. Vanuit mijn studie was de opdracht ga maar gewoon een stageplek zoeken, maar waar je ook een master thesis kan schrijven. En uhm, ik vind evenementen heel leuk, en ik wist het van drift dat ze met die stroom heel ver waren, toen heb ik een mail gestuurd van goh hebben jullie plek voor een stagiair en een master thesis zegmaar./ en zo ben ik betrokken geraakt, en dat energieverhaal zijn we nu natuurlijk aan het doorzetten. En proberen we steeds meer in te innoveren. En dat hele tokensysteem op de bekertjes, uhm dat is vooral vanuit mij geïnitieerd. Ja.

I: ja dus daar ben jij dus vanaf je begin mee begonnen. Oke. En hoe ben je dan te werk gegaan daarin?

Ylva: uhm, naja onderzoeken lezen. Dus uhm toen was eigenlijk de vraag van, gaan we over op hard cups ja of nee. En toen ben ik eigenlijk allerlei onderzoeken gaan lezen, van zijn hard cups nou beter dan soft cups ja of nee. Daar kwam eigenlijk geen eenduidig antwoord uit. Toen zijn we gaan nadenken van hoe kunnen we nou de soft cups nou zo goed kunnen maken, dat ze even goed of beter dan hard cups zijn. Dat werkt met dat token systeem. Heb je trouwens iets in je koffie haha, heb ik helemaal niet gevraagd?

I: haha nee hoor ik drink het altijd zwart!

Ylva: uhm, hoe heet het, ja dus uhm dat tokensysteem hebben wij op de soft cups, bij de ingang krijgen mensen een speciale bekermunt, die dus anders is dan de muntjes die ze kopen bij de muntenkassa, bij de bar leveren ze een muntje het drankje en een bekermunt in, en dan krijgen ze gewoon een gevulde beker met een consumptie. En zo moeten ze de beker de hele tijd bij zich houden, totdat ze de beker bij het green team inleveren, of bij de bar weer. En zo wissel je eigenlijk steeds de beker om. En hoe je achter de schermen de controle over je plastic stroom. En weet je dus zeker dat je een monostroom aanlevert bij de recyclebaar. Die het weer gaat, hoogwaardig gaat recyclen, zodat een beker een beker wordt.

I: en hoe vaak hebben jullie dit nu gedaan dan, een keer?

Ylva: twee keer.

I: oke, en hoe is het bevalen zegmaar, werkt het?

Ylva: ja het werkt echt goed, en uhm bezoekers zijn er ook heel positief over zegmaar, ze vinden het heel goed dat we ermee bezig zijn. Het enige waar we wel tegenaan lopen is de laatste beker. Omdat er gewoon geen incentive uhm is om die laatste beker ook nog in te leveren, ja dan zie je toch dat aan het einde van het festival, er toch bekertjes op de grond liggen die je dan niet meer hoogwaardig kunt recyclen. Dus daar zijn we nu wel over aan het nadenken over op welke manier kunnen we dat nou perfectioneren om die laatste beker ook nog terug te krijgen

I: en zijn jullie daar nog mee bezig, of hebben jullie daar al een bepaalde oplossing voor?

Ylva: uhm, nou we zitten daar nu ook over te brainstormen zegmaar, we hadden bijvoorbeeld het idee achter de baren en het green team kun je de laatste beker inleveren voor een win code bijvoorbeeld, daarmee kun je bijvoorbeeld kaartjes winnen voor het volgende evenementen, dat zijn dingen waar we nu over aan het nadenken zijn.

I: wow dat is wel creatief!

Ylva: ja.

I: uhu, maar nu normaal als ze beker inleveren krijgen ze er dus een muntje voor terug toch?

Ylva: ja of dus een nieuwe consumptie, als ze bij de bar dus een nieuw biertje willen.

I: oke, end at gebeurt dus op het einde niet meer nee

Ylva: nee nee precies. En dan zegmaar heeft het voor mensen ook geen waarde meer dus gooien ze het op de grond, en mensen zijn natuurlijk ook onder invloed van het een of het ander. Dus is het ook al lastiger om. Ik bedoel je weet dat zelf ook

I: ja precies ik snap het. Ja logisch

Ylva: maar ja je wil natuurlijk wel een systeem bedenken, dat het zelfs voor mensen die er niet meer helemaal bij zijn, dat het vanzelfsprekend is dat je die laatste beker ook inlevert.

I: ja oke, ne hoeveel procent hebben jullie dan bijvoorbeeld van uitval, die je niet meer kunt gebruiken?

Ylva: uhm, ja ik zal even zoeken hoor ik heb daar in december een presentatie van gegeven en toen heb ik dat helemaal uitgerekend

I: ja want ik hoorde dat een standaard of gemiddelde dat een gemiddelde van 5% ofzo uitviel?

Ylva: ja maar dat is met hard cups denk ik.

I: ja met hard cups ja

Ylva: ja maar dan, bij hard cups zit er nog statiegeld aan en dan krijgen mensen letterlijk 2,50 euro krijgen ze terug. Ja en dat zit natuurlijk niet aan z'n soft cup. Uhm, even kijken ik weet niet precies waar ik het heb staan, maar volgens mij uit mijn hoofd was het uhm, en ik kan nog wel even later terugzoeken of het klopt,

I: ja dat is prima

Ylva: uhm van de bekertjes was het 78% geloof ik wat we hebben ingezameld. En van de flesjes 65% en die flesjes is gewoon omdat mensen die gewoon veel mee naar huis nemen, ze hebben dan nog water in het flesje, en lopen dan het evenementen terrein af.

I: ja precies ja, daar doe je ook niks aan

Ylva: ja of je moet als politieagent bij de uitgang gaan staan, van hey laat je flesje hier. Maarja mensen willen ook misschien die moeten nog helemaal 20 min naar het station teruglopen, en dan willen ze wel wat drinken. Dat kan ik ook begrijpen dus dat wil ik eigenlijk niet doen. Ik was er echt niet ontevreden over dus.

I: ja snap ik, dat is een prima percentage

Ylva: ja maarja als je er dus nog aan die laatste beker iets van een ja toch zo wincode, of iets anders, of een aansteker met drift erop. Zoiets moet je daarop bedenken, dan hoop ik wel dat je meer terug gaat krijgen, en richting een percentage van 90 à 95% gaat werken. Dat zou mooi zijn

I: ja precies daar moet je dus naartoe gaan streven, en op welke manier is de gemeente Nijmegen dan betrokken bij jullie evenement?

Ylva: haha nou daar hebben we toevallig net een meeting voer gehad. Je moet je vergunning aanvragen maar daar heeft de gemeente Nijmegen geen eisen of geen vragen, niks vanuit duurzaamheid voor zit

daar eigenlijk in. Wij hebben eigenlijk zelf een gesprek geïnitieerd wij willen eigenlijk praten over duurzaamheid bijvoorbeeld evenementen omdat wij denken dat de gemeente Nijmegen kansen laat liggen dus ja daarin willen wij eigenlijk een soort van kartrekker gaan worden als drift

I: voor heel Nijmegen eigenlijk?

Ylva: ja voor alle evenementen in Nijmegen

I: dus ze stimuleren jullie eigenlijk niet, maar jullie stimuleren eigenlijk hun?

Ylva: ja haha zo zou je het kunnen zeggen haha

I: ja dat is een soort omgekeerde wereld, en vind je niet dat dat eigenlijk andersom zou moeten zijn?

Ylva: nou, uhm ik denk bijvoorbeeld e gemeente Amsterdam legt gewoon een vergunningseis op, van je moet gewoon hard cups gebruiken anders krijg je geen vergunning dat vind ik geen goeie manier van stimuleren, want je legt eigenlijk regels op en dat dat zorgt er eigenlijk voor dat andere initiatieven die mensen misschien hebben, wat misschien ook een super goed idee is, wat wij met dat circulaire pet systeem hebben, dat daar geen ruimte gegeven wordt als gemeente. Dus eigenlijk denk ik dat het veel beter is als de evenementen zelf met initiatieven komen. En dat het niet wordt opgelegd door de gemeente.

I: ja dat snap ik, en qua budget vanuit de gemeente, krijgt Drift hierin extra, omdat zij zoveel bezig zijn met duurzaamheid?

Ylva: nee nee wij dragen alles van duurzaamheid dragen wij zelf. Maar wij dus ook aangekaart hebben in het gesprek. Nou mocht er vanuit e gemeente meer budget vrijkomen, dan kunnen we veel grotere stappen zetten.

I: uhu, en je hebt dat gesprek net gehad toch?

Ylva: ja, ja

I: oke, en stonden ze daarvoor open dan?

Ylva: uhm nouja ze zeiden, het was een beetje van er zijn subsidiepotjes, maar veel evenementen weten ze ook niet te vinden, dat was voor hun ook een leerpunt, van we moeten dat meer gaan communiceren, die potjes dat die r zijn, en dat je ze kunt aanvragen

I: oke, dus ze zijn er eigenlijk wel maar niemand weet dat ze bestaan

Ylva: ja precies, oke ja. Dus dat.

I: ja helemaal goed. En zijn er bepaald duurzaamheidsdoelstellingen door de organisatie van drift, voor de verdere verduurzaming van het evenement?

Ylva: ja we hebben uhm de ambitie uitgesproken dat we streven naar een circulair evenement.

I: voor de volle 100%?

Ylva: ja dat is natuurlijk uiteindelijk de ambitie. We hebben daar nog geen tijdspad op gezet eigenlijk. Omdat we zijn er wel over aan het nadenken, alleen we weten alleen nog niet precies de tussenstappen, dus daar moeten ze eerst iets concreter over worden.

I: maar jullie wel doelstellingen gaan zetten voor jezelf, en willen jullie dan in een keer die grote stap maken, of eerst een tussenstap steeds?

Ylva: nee natuurlijk niet, ik denk ook niet dat dat mogelijk is.

I: nou naja, wat de gemeente Amsterdam doet dan je bijna wel lijkt het wel

Ylva: ja naja, hard cups is natuurlijk een super klein ding, geheel van circulaire daar komt veel meer bij kijken.

I: maarja, ze hebben ook heel veel van die krachtstroompunten hebben ze aangelegd, voor alle evenementen

Ylva: ja inderdaad dat zou wel weer goed zijn, als de gemeente Nijmegen dat zou faciliteren, want dat zou ook weer echt, ja de stroom gewoon supersnel kunnen verduurzamen eigenlijk. Als er meer dan die krachtstroompunten zijn, want bijvoorbeeld in Nijmegen is een evenementen eiland aangelegd, maar bijvoorbeeld met vierdaagse feesten is het festival op het eiland en dat is dan dat is echt vormgegeven als een eiland voor evenementen, maar vervolgens leggen ze er geen stroompunten en geen wateraansluiting neer.

I: de gemeente niet?

Ylva: ja,

I: ja lekker logisch, maar heb je dat wel aangevraagd dan?

Ylva: ja nou, wij hebben niks van doen met dat eiland, voor drift persoonlijk, maar dat is een beetje dat denk ik dan van de gemeente, dat is niet handig.

I: nee dat snap ik

Ylva: dus ik denk niet dat gemeente Nijmegen is wel bezig met duurzaamheid, dat hadden we net dus in dat gesprek ook, zegmaar de evenementen kant van de gemeente, praat eigenlijk niet met de duurzaamheidskant, en daar gaat het mis.

I: dus qua communicatie gaat het eigenlijk niet goed, end at was eigenlijk jouw onderzoek toch?

Ylva: ja maar dat was in die meeting ook wel gewoon een uitkomst, we moeten gewoon meer met elkaar gaan praten, misschien dat er de komende, het gaat natuurlijk niet heel snel bij de gemeente, misschien gaat het komende jaar komende anderhalf wel meer gebeuren, dat zou wel heel mooi zijn.

I: oke top, nou dan wil ik in ieder geval graag overgaan op het onderwerp energie ook, het volgende onderwerp, want welke energieleverancier hebben jullie met drift op dit moment?

Ylva: uhm, hoe bedoel je?

I: uhm, ja welke energieleverancier voor bijvoorbeeld e aggregaten of?

Ylva: oh, bredenoord, die levert de batterij, wij draaien ons festival op een batterij, en die wordt opgeladen met de zonnepanelen die op het dak liggen van de vasim, uhm en uhm en die wordt dan ook weer aangesloten op de netspanning van de vasim, en de batterij vangt eigenlijk de pieken op van het festival, en uhm gedurende wordt de rest gewoon van de netstroom en de zonnepanelen getrokken, en dan staat er een noodaggregaat naast ook van bredenoord, mocht de batterij zo snel leeglopen dat hij de pieken niet meer kan opvangen, dan slaat het aggregaat aan, om de batterij bij te laden

I: oke, en gebeurt dat ook wel dat het aggregaat moet bijspringen zegmaar?

Ylva: ja, met herstdrift wel. Omdat dan gaat het licht bijvoorbeeld veel eerder aan, en dan wordt er veel meer energie gebruikt, dus dan is het wel nodig ja. Maar met drift festival hebben we 100% op groene stroom gedraaid.

I: en op basis waarvan hebben jullie dan voor bredenoord gekozen?

Ylva: dat uhm, zou ik Diede wel even moeten vragen, kan ik wel voor je uitzoeken,

I: oke helemaal goed kunnen we misschien nog op terugkomen, en heb je gehoord van het concept trias energetica?

Ylva: uhm, nee

I: dat is dan uhm, je hebt drie stappen zegmaar, uhm stap 1 is gebruik van zo min mogelijk energie, dus je zorgt eigenlijk dat je energiebesparingen hebt, en stap 2 is dan gebruik van duurzame energie, waar jullie dan eigenlijk al heel goed mee bezig zijn, en stap 3 is dan energie vanuit bronnen die wel opraken, vanuit aggregaten bijvoorbeeld, om die zo slim en efficiënt mogelijk te gebruiken en maakt drift hier al gebruik van en hoe dan precies?

Ylva: uhm ja, we hebben dus een slim stroomplan, Paul Schurink doet dat dan, en hij heeft eigenlijk begonnen met alle area's, uhm hoeveel stroom heb je nodig, wat zijn je pieken, en dat ja ik ken de techniek er niet achter. Hij giet dat allemaal in een slim stroomplan, zodat hij precies kan bereken wat de maximale piek is die de batterij moet kunnen opvangen, zo groot moet de batterij dus zijn, en dat aggregaat dat ernaast sta is ook weer berekend op hoeveel, met hoeveel vermogen hij de batterij moet kunnen bijladen, en in wat voor tijdsspannen, en ja daar wordt dus ook gekeken naar hoe kunnen we dan die stroom weer besparen, dus oke deze area of die area hebben allebei dat als maximale ja uhm hoe noem je dat piek, kunnen we dat inperken door weet ik veel zoveel minder lampen op te hangen, en op die manier gaat het wel over die energiebesparing maar ook bijvoorbeeld de belichting, alle lichtjes langs de hekken, zegmaar om het avonds gewoon dat het er een beetje leuk uit ziet, dat je die overdag uitzet, want het is nergens voor nodig om die overdag aan te hebben natuurlijk

I: oke, en dat gebeurt dus ook?

Ylva: ja ja

I: dus daar dat is eigenlijk zijn pakkie aan dat hij dat helemaal samenvat en dergelijke?

Ylva: ja ja, zeker daar wordt hij voor ingehuurd

I: uhu, en in hoeverre heb je inzicht in de totale hoeveelheid energie die wordt verbruikt?

Ylva: uhm, daar heft Paul Schurink zeker inzicht in. En uhm, we hebben ook dan berekend hoeveel co2 uitstoot we hebben bespaard door het gebruik van die batterij, en dat was dan iets van 1700 liter diesel, en dat gelijk aan 4500 kilo co2 uitstoot, die we daarmee besparen, en uhm ja maar als we dus precies willen weten hoeveel stroom we hebben verbruikt daar kunnen we zeker achter komen

I: oke dus dat weet Paul dus vast wel

Ylva: ja en daar zullen ook rapporten van zijn

I: ja oke en naast de maatregelen die je al genoemd hebt, zijn er nog meer maatregelen die drift genomen heeft om zuinig om te gaan met de energie, en hoe heeft drift dan dan aangepakt?

Ylva: nou uhm, wat we bijvoorbeeld ook doen is de koelcontainers uitzetten om 9 uur, want ja tot ja tot 12 uur blijft de drank toch wel cool, en dat is dan iets waar onze horeca leveranciers, ik weet niet hoe je dat noemt, horeca leverancier

I: cateraar misschien?

Ylva: ja degene die alle barren regelt etc, die is daar zelf mee gekomen, van ja we kunnen best de koelcontainers uitzetten om 9 uur, want het is toch niet meer nodig om tot 12 uur koud te houden, en ja dat is een enorme stroombesparing natuurlijk, want elke bar heeft ene koelcontainer staan, en er zijn volgens mij 7 barren, dusja dat zijn wel hele belangrijke dingen om je energie te besparen

I: ja snap ik, en jullie maken dus ook gebruik van een batterij en zonnepanelen voor het evenement, en uhm

Ylva: en een groene stroom contract met het vasim, voor de netstroom zegmaar

I: en hoe hebben jullie dat dan precies aangepakt?

Ylva: uhm, hoe bedoel je?

I: nou hoe zijn jullie erbij gekomen om dat te gaan doen dan?

Ylva: uhm, op die manier te gaan doen

I: ja met zon batterij, is dat vanuit Paul weer?

Ylva: nee is vanuit Diede gekomen, hij is zich erin gaan verdiepen van hoe kunnen ze nou die stroom, uhm gaan verduurzamen, en toen kwam hij heel snel uit bij een batterij eigenlijk, daar is die samenwerking mee aangegaan met Paul Schurink, dus zo is dat helemaal vormgegeven

I: oke, en zijn er nog bepaalde struikelblokken daarin geweest van zo hadden we het beter anders kunnen aanpakken, of zijn er juist dingen waardoor het wel heel goed is verlopen?

Ylva: uhm, ik zal heel even vragen of Diede even een minuutje heeft, want omdat ik dit niet geïnitieerd hebt, weet ik daar niet het meeste van.

Diede: hoi Diede

I: hoi Alex

Diede: Hoi Alex

I: Ik was eigenlijk benieuwd hoe jullie dat dan aangepakt hadden, want jullie zijn op een gegeven moment over gegaan op stroom vanuit batterijen en vanuit zonnepanelen, dat hebben jullie allemaal in kaart gebracht dan, maar hoe hebben jullie dat dan precies gedaan en wat maakte de aanpak precies succesvol, of waren er dingen waar jullie tegenaan liepen daarin?

Diede: uhm, de aanleiding waarom wij dat gedaan hebben is uhm omdat uhm de kolencentrale die hiernaast nu afgebroken wordt, op een moment ja zegmaar, een transitie ging door middel van zonnepanelen, en uhm toen dacht ik dit is wel mooi zegmaar als wij een kabeltje uitrollen en ons festival kan aangesloten worden op die zonnepanelen, dan draait ons festival volledig op zonne-energie. Maar dat bleek niet zo makkelijk. Je moest een batterij ertussen etten, toen ben ik in gesprek gegaan met Alphen, leverancier van die batterijen, zelfde soort leverancier als bredenoord. Toen zeiden ze het is wel mogelijk om het op deze manier te doen

I: dus zij dachten ook wel goed met jullie mee dan

Diede: ja zij dachten met ons mee, maar toen zeiden ze het is makkelijker om uhm direct op netstroom aangesloten te worden, in plaats van de zonnepanelen van je buurman, en toen werden er op het dak ook zonnepanelen neergelegd, en het vasim heeft een groene stroom contract, dus op die manier werd die uhm hebben we uiteindelijk besloten om zegmaar de batterij hier op het terrein neer te zetten en direct aan te sluiten op de zonnepanelen die op het dak liggen, en voor de overige netstroom was de er zon groene stroomcontract waardoor we volledig op groene energie draaide.

Ylva: en waren er dan nog struikelblokken in dat hele proces/concept waar jij tegenaan liep, dat was vooral je vraag toch, omdat ik niet dat hele ding geïnitieerd wordt, dat was voor mijn tijd

Diede: ja wij zijn toen eigenlijk direct aan de slag gegaan met Paul Schurink, die vervolgens dat groene stroomplan voor ons gemaakt heeft, en waar dit verhaal in geïntegreerd was, en hij had al een paar festivals gedraaid op deze manier, dus hij wist ons daar ook mooi in te begeleiden, waardoor we eigenlijk die struikelblokken hebben weten te voorkomen, maar er zit altijd wel een risico in, we hebben bijvoorbeeld een keer gehad dat een aggregaat nachts leegliep, omdat de stoppen door waren geslagen, de batterij was leeg ja. Toen zag er geen alarmsysteem in de batterij verwerkt. Toen kwamen de volgende dag aan en was de batterij helemaal leeg. Toen hebben ze vervolgens een alarmsysteem in die batterij gebouwd. Op het moment dat hij leeg zou lopen, krijgen ze daar een melding van. En de stroomuitval hebben we gehad de afgelopen keer.

I: en toen?

Diede: toen hadden we zegmaar een noodaggregaat geplaatst om die batterij op te laden voor de laatste uurtjes?

I: die was dan tijdens het evenement nog bijgeplaatst of stond die er al

Diede: nee die stond er al, die staat er altijd als back-up wat Ylva had verteld. Die staat voor de zekerheid, mocht de batterij te snel leegraken, dan kan het aggregaat aanslaan om de batterij bij te laden. Het is in de herfst, verbruiken we meer dan dat het net en de batterijen kunnen leveren, dus hebben we dan een aggregaat die de overige spanning kan leveren. En deze aggregaat had een defect, waardoor die een niet volledig kon bijladen. Op volledig vermogen.

I: maar dat aggregaat kon het wel oppakken zegmaar?

Ylva: nouja toen hebben we een stroomuitval gehad van een kwartier gehad, toen moesten we 1 area sluiten want de batterij kon niet genoeg bijgeladen worden, om de pieken van alle area's nog te dragen, dus dat was wel echt balen

I: ja dat is wel klote, dus je moet zorgen dat je dat het jaar erna, dat is ook wel een beetje een samenloop van omstandigheden natuurlijk

Diede: ja weet je, ja tuurlijk samenloop van omstandigheden, maar je weet ook als je pioniert, zit daar risico in, en kunnen dit soort dingen gebeuren, maar het belangrijkste is dat je voor een volgende keer daarvan leert, en dat het uhm, dat je die risico's zo klein mogelijk probeert te houden. Maarja er zit altijd wel een risico in innovatie.

I: ja en wat zou je er dan aan kunnen doen, zegmaar nog een noodaggregaat, dat ze het samen helemaal kunnen opvangen, als het uitvalt?

Diede: maarja daar kan ook een defect inzitten. Maar we hebben het er nu wel over om bijvoorbeeld om de stroom van het terrein hiernaast te gebruiken, en dan heb je gewoon voldoende spanning, dan heb je helemaal geen aggregaat meer nodig zegmaar

Ylva: ja want nu heb, het is best wel dat zei Paul ook, die netaansluiting van het vasim is niet enorm groot, uhm dus daardoor is het altijd best wel spannend, gaan we het halen of gaan we het niet halen, en hij is daar dan de hele dag heel druk mee bezig om dat te monitoren, kun je nou nog een netaansluiting erbij trekken, van het terrein dat hier ligt, zit je veel ruimer, en kun je veel zekerder zijn dat het met de batterij genoeg gaat zijn.

I: ja precies zodat je in ieder geval altijd die pieken kan opvangen

Ylva: ja en dan staat er dus nog steeds zon noodaggregaat naast, want er kan altijd defect zitten in de batterij, maar je gaat er wel gewoon vanuit dat je die niet nodig hebt

I: uhu oke! Helemaal goed.

Diede: uhm, verder nog vragen

I: haha ja ik heb nog wel wat vragen

Diede: haha ja aan mij?

I: nee niet specifiek over dit.

Ylva: nee die energie kun je vooral veel over vragen

I: naja, ik heb nog wel wat vragen over de energieleverancier, van heeft drift specifieke eisen voor de energieleverancier tijdens het evenement en welke dan?

Diede: uhm, ja we werken nu ja we zoeken nu een partij uit die zo dicht mogelijk bij ons in de buurt zit, en uhm en in dit geval was het bredenoord die zit in Apeldoorn, en die leveren die batterijen. Dus dat is super voordelig. Daarvoor werkte we met Alphen en die kwamen uit Alkmaar, geloof ik,

I: dus qua transport ben je dus nu al een stuk zuiniger bezig?

Diede: ja precies, dus we kijken wel weet je welke leverancier zit in de omgeving, daarmee stimuleer je niet alleen plaatselijke economie, en zorg je ervoor

Ylva: ja en bredenoord is zich wel een beetje aan het profileren als leverancier voor evenement ook toch

Diede: nou die leveren, echt hun grootste bedrijfstak is de bouw,

Ylva: ik dacht dat jij laatst zei dat ze ook wel bezig waren om

Diede: nou ja ze hebben een afdeling voor evenementen, maar dat is niet hun core business. Dat is echt een heel klein onderdeel.

Ylva: en hoe komen we er dan toch bij om hun te kiezen als leverancier?

Diede: nou volgens mij, via Paul Schurink ook, die zei ze hebben ook een batterij en ga is met hun praten

I: oke, dus daardoor ben je eigenlijk bij bredenoord uitgekomen?

Diede; jajajaj

I: en in hoeverre wordt dan bij de uiteindelijke keuze voor de leverancier rekening gehouden met uhm duurzaamheid?

Diede: uhm, nou dat daar wordt voor de rest geen rekening mee gehouden.

I: en zijn er nog andere partijen die jullie op het oog hebben, om op over te stappen, omdat die bijvoorbeeld duurzamer is?

Diede: nee daar kijken we ook niet naar, nee nee. Er zijn meerdere aanbieders, alleen bredenoord hebben we gewoon een hele goede relatie mee, en dat is ook zegmaar een duurzame relatie is ook belangrijk

Ylva: ja en je moet ook gewoon vertrouwen hebben.

I: ja het moet wel geleverd worden allemaal dat is wel belangrijk

Diede: ja en ook voor een goede prijs zegmaar, en met hun hebben we gewoon een goede samenwerking aangegaan, waar we een stukje sponsoring van ons naar hun toe en vise versa. Sorry maar ik moet gaan, ik heb een meeting

I: ja in ieder geval heel erg bedankt voor je input Diede!

Diede: ja graag gedaan!

I: uhm, ja ik weet niet of je deze weet, maar er zijn bepaalde duurzaamheidseisen meegenomen in het contract met de energieleverancier, dus met bredenoord?

Ylva: uhm ja dat we dus op groene stroom willen draaien, normaal gesproken wordt de batterij dus ook vol geleverd, maar bij ons wordt hij leeg geleverd zodat wij zeker weten dat wij met de zonnepanelen wordt opgeladen, dus dat hij wordt opgeladen met groene stroom

I: oke, weet je hoe dat anders, als hij vol geleverd wordt?

Ylva: ja ik denk dan gewoon en standaard energiemix van Nederland, maar dat zou je kunnen uitzoeken hoor. Dat weet ik niet.

I: nee precies snap ik

Ylva: maar dat is wel bijvoorbeeld een eis, wij willen zeker weten dat het groene stroom is, lever hem leeg

I: oke, en komt dat dan vanuit Paul of meer vanuit jullie, dat je hem bijvoorbeeld leeg aangeleverd willen krijgen, want ik denk niet dat dat een standaard is dat iedereen hem leeg aangeleverd krijgt?

Ylva: uhm nee ik denk dat dat gewoon in overleg is eigenlijk. Want ja Diede is natuurlijk met dat idee gekomen door die zonnepanelen, ja dan wil je ook dat die zonnepanelen iets doen voor je hele stroomplan, hoe kun je dat beter doen dan door je batterij op te laden daarmee

I: ja snap ik, en om een financieel plaatje te krijgen, welke kosten brengt de verduurzaming van de energievoorzieningen en het gebruiken van alternatieve methoden met zich mee, heb je daar enig idee van?

Ylva: uhm, ja wat ik me nog herinner dat Diede oververteld heeft, is dat het goedkoper was.

I: uhu

Ylva: en hans knikt ja, ja het is goedkoper, omdat je meer speelt met de energie zegmaar.

I: en weet je ook hoeveel goedkoper?

Ylva: uhm, ik weet dat niet precies ja met die piekmomenten pak je juist die energie op etc. diesel is Nederland gewoon niet goedkoop. Als je daar al 1700 liter van bespaart,

I: ja 1700 x hoeveel is dat 1,70 euro ofzo, voor diesel per liter, ja dus dan bespaar je een heleboel geld al

Ylva: ja precies, en je hoeft niet al die aggregaten te huren, dit is 1 batterij en 1 noodaggregaat wat je huurt, en normaal gesproken zijn dat meerdere aggregaten, normaal heeft elke area haar eigen aggregaat, tenminste als ik het allemaal goed voor ogen heb

I: oke, en hoeveel area's waren er?

Ylva: uhm, 7

I: dus je bent eigenlijk van 7, als je echt 1 per area had, ben je van 7 teruggegaan naar 1

Ylva: ja en een batterij. Dus dat is heel mooi, want iedereen zegt altijd verduurzaming is duur, maar je het dus goed uitzoekt, hoeft dat dus helemaal niet zo te zijn

I: ja vaak zeggen ze dat het een investering is, inderdaad en dat je het op termijn inderdaad terugkrijgt.

Ylva: ja nu dus direct

I: haha, dan wil iedereen dat dus lijkt mij, maar je moet je er ook goed in verdiepen

Ylva: ja en je moet ook natuurlijk de juiste faciliteiten hebben, want niet ieder evenement heeft een netaansluiting en zeker niet ieder evenement heeft zonnepanelen tot z'n beschikking.

I: nee absoluut niet

Ylva: maar het is ook al beter om een batterij neer te zetten, die ook gewoon is opgeladen met grijze energiemix, in vergelijking tot allemaal aggregaten die op diesel draaien.

I: ja zeker, dan wil ik graag overgaan op het volgende onderwerp, welke afvalverwerker regelt de afvalverwerking voor het evenement?

Ylva: zwartjes.

I: en op basis waarvan hebben jullie voor die afvalverwerker gekozen?

Ylva: lokaal, ja en gewoon uhm daar zitten we al best wel lang mee geloof ik, als ik het goed zeg. Nee nee we zijn geswitcht. Maar dat zou ik even Stef moeten vragen, dat kan ik wel voor je navragen, waarom we zijn geswitcht. Maar swartjes, zit dus hier op het industrieterrein bijna, dus het ligt hier zegmaar 750 meter vanaf.

I: ohh, dus heel lokaal dus, extreem lokaal. En op welke manier worden dan betrokken partijen, ondernemers etc. die betrokken zijn bij het evenement, op welke manier worden die gestimuleerd om zo min mogelijk afval te produceren en het zo optimaal mogelijk te scheiden?

Ylva: uhm, en met ondernemers bedoel je?

I: uhm, degene die de catering verzorgen en de ik weet niet of er voor entertainment zijn ofzo?

Ylva: uhm nou ja we doen eigenlijk front stage niet echt aan afvalscheiding, behalve dus het hele bekersisteem, waardoor we dus eigenlijk geen plastic meer op het evenement hebben. En bij de cateraars is het en achter de barren, is het glas, papier, plastic en rest. Ja dus dat is backstage. En we zijn nu aan het kijken, waar bijvoorbeeld genoeg is om ook het gft te scheiden. En ja ze worden daarin gestimuleerd, als wij geven hun de middelen om het te scheiden,

I: afvalbakken dus?

Ylva: ja precies,

I: en die komen vanuit de afvalverwerker?

Ylva: ja wij bestellen gewoon we willen dit en dit, met deze containers etc. zij leveren dat, en wij zorgen dat ze op de juiste plek terecht komt

I: en worden er nog meer maatregelen genomen om de afvalverwerking te verduurzamen of te optimaliseren eigenlijk?

Ylva: ja we zijn dus met dat bekersisteem al heel ver, en dat wordt door Morssinkhof gerecycled, dus dat is niet via swartjes, want swartjes doet niet aan hoogwaardige recycling, uhm en dat regelen we dus via bar-le-duc, zij regelen dat transport naar Morssinkhof, en betalen dit voor ons, en daar wordt het dan gerecycled, en verder om afval te verminderen

I: ja neem je daar nog bepaalde maatregelen in?

Ylva: ja het is toch hoe je producten worden aangeleverd he, we werken wel, dat is wel een mooie stap trouwens, we zijn van coca cola naar Pepsi gegaan, en Pepsi levert alle frisdrank in kratten en coca cola levert ze op pallets die met plastic zijn ingepakt. Dus dat is zeker waarmee we afval besparen

I: oke, en is dat dan een bewuste keuze geweest om over te stappen op Pepsi?

Ylva: uhm, dat had te maken met bar le duc, want uhm ja bar le duc is de meest duurzame watermerk in Nederland. En daar wilde we mee gaan samenwerken. Maar coca cola werkt met Chaudfontaine, en niet met bar le duc, en daardoor moesten we naar een andere frisdrankleverancier,

I: dus niet per se?

Ylva: ja ergens wel, we wilde naar bar le duc, omdat dat het duurzaamste watermerk is, en daarmee

I: het is was eigenlijk een bijkomstigheid dat Pepsi ook duurzaam was.

Ylva: ja, of nouja, ik weet niet of het echt duurzamer is, want het blijft natuurlijk frisdrank

I: maar als het niet in plastic geleverd wordt, maar in kratten is dat natuurlijk duurzamer

Ylva: ja en die kratten worden gewoon hergebruikt

I: ja en vanuit de gemeente Amsterdam, stoppen met single use plastic, bepaalde scheidingspercentage voor zichzelf, stimulans voor afvalscheiding van de bezoeker, en bijvoorbeeld een afval coördinator verplicht stellen per evenement, ja hebben jullie hier nog, of nemen jullie nog een voorbeeld aan of hebben jullie hier nog inspiratie uit gehaald?

Ylva: ja nou ja we hebben dus wel een green team rondlopen, en zij zorgen eigenlijk dat mensen niet per se naar de bar hoeven te lopen om hun beker in te leveren, maar dat kunnen ze dus ook bij het green team doen, en krijgen ze een bekermu8ntje terug, maar echt een afval coördinator hebben we niet, wij zijn dus als drift ervan overtuigd dat het circulaire pet systeem wat we met die tokens doen, dat dat naast hard cups een hele goede optie, misschien wel een betere optie zelfs, uhm en daarin ja het lijkt voor de bezoeker misschien single use, maar het wordt gewoon hoogwaardig gerecycled. Dus in theorie kan iemand de volgende editie uit dezelfde beker kunnen drinken, in ieder geval uit hetzelfde plastic gemaakt als de vorige editie zegmaar

I: en wordt dat naar de bezoeker gecommuniceerd, want zij denken misschien dat dit nog steeds zon beker is die rechtstreeks de verbrandingsoven in gaat, maar dat is dus helemaal niet zo, maar hebben wij daar weet van?

Ylva: ja wij hebben het drift festival in 2019, daar hebben we een animatie van uitgebracht, om eigenlijk met bewegend beeld, te visualiseren hoe het in elkaar steekt, en we zijn nu bezig om ook op de website een apart kopje te maken met duurzaamheid, om daar met iets meer achtergrondinformatie alle pijlers waar we sterk op zijn, gewoon om mensen te informeren. Ja.

I: oke dus op die manier komt het wel over. En die implementatie van die herbruikbare beker, daar was jij toch verantwoordelijk voor?

Ylva: ja

I: en hoe heb je dat dan precies aangepakt?

Ylva: uhm, ja met mensen aansturen eigenlijk. Ja, ik heb dus ik kwam met het idee, en samen met de productie en personeel ja ga je dat dan uitdenken, hoe krijg je dat voor elkaar, en daar zit de horeca ook weer bij, die koopt de bekersisteem in, productie koopt de afvalcontainers in, personeel moet ingelicht worden over dat hele systeem achter de barren, ik ben dan maar de gene die erin is, de manager van productie, van horeca en de manager van personeel uhm informatie geeft hoe ze dat kunnen aanpakken,

I: dus jij stuurt iedereen aan hoe ze dat het beste kunnen doen?

Ylva: ja zo zou je het kunnen zien

I: oke, en wat maakt die aanpak van jou dan zo succesvol of loop je tegen dingen aan dat mensen tegenstribbelen of dat het niet goed ging?

Ylva: nou het personeel liep eigenlijk nergens tegenaan. Ik heb alleen van uhm van kick de horecamanager, dat hij de bekers duur vond, hij moest dan onbedrukte Rpet bekers hebben, en die zijn dan duurder dan als je ze via de brouwerij inkoopt, maar goed uhm dat is dan iets wat de directie ook wil dan kan ik daar gewoon op teruggrijpen, de directie wil het zo,

I: ja precies er was draagvlak voor

Ylva: en waar we wel problemen mee hebben gehad, is sponsoring van kornuit, ineens was hun merk natuurlijk veel minder zichtbaar, omdat ze niet meer op de bekers stonden

I: oke, en wat deed kornuit dan precies?

Ylva: uhm, die was niet blij. Maar ja,

I: en dat is jullie bierleverancier voor het festival?

Ylva: ja precies. Maar die hebben we dan weer blij gemaakt door op de volgende editie achter de barren, alles met kornuit te doen en we hadden ook een area gebrand was met kornuit. Uhm, ja en zo probeer je ze dan weer tevreden te stellen. Ja maar ze kwamen zelf ook moeten ze weer innoveren daarin, ze kwamen met uhm van die gestanste bekers, dan is het niet bedrukt, maar dan is het als het ware voelbaar het merk ingedrukt, snap je wat ik bedoel?

I: ja, was hun naam dan voelbaar?

Ylva: ja ja, dan wordt het erin geperst als het plastic nog zacht is, en ook Rpets, en dat is een hele positieve ontwikkeling, en dat is ook dan ja waardoor je merkt dat het maar goed is dat dat ze zo ontevreden waren over de merkzichtbaarheid, want daardoor gaan ze zelf gaan ontwikkelen, van welke bekers ze allemaal aanbieden

I: ja precies, want zij willen natuurlijk wel dat hun naam overkomt op de bezoekers, dus ze hebben eigenlijk een alternatieve manier gevonden

Ylva: ja precies, dat mensen wel als ze het bier drinken dat ze weten dat het hun bier is.

I: uhu oke, dat is wel een mooie oplossing. En heeft de gemeente Nijmegen verder nog invloed gehad op jullie afvalverwerking, op de keuze van jullie afvalverwerking, of verder nog doelstellingen ofzo?

Ylva: nee nee

I: oke, en hebben jullie verder specifieke eisen voor de afvalverwerker?

Ylva: uhm, nee niet dat ik weet. Ik ga dus even navragen waarom we zijn geswitcht, misschien dat daar nog wat in zat. Ik weet wel wat swartjes die deed veel met energiewinning, als ze afval verbranden, dan winnen ze daar altijd energie uit. Dus dat is wel, je wil natuurlijk het liefste niet verbranden, maar als je het dan doet haal je er het liefst energie uit.

I: uhm, oke en niet een bepaald strategisch plan voor de afvalverwerker, maar dat is meer vanuit jullie denk ik he, dat jullie bepalen waar die inzamelingspunten komen en waar het gescheiden kan worden enzo, dus dat komt niet echt vanuit de afvalverwerker?

Ylva: nee zij leveren eigenlijk puur de containers aan, en halen ze weer op. En dan moet er natuurlijk vertrouwen zijn, dat ze niet alles weer op een hoop gooien.

I: en hebben jullie daar inzicht in?

Ylva: nee nee eigenlijk niet

I: dus ja, oke en zou je daar wel weet van willen hebben?

Ylva: ja ja zeker

I: ja want anders heb je nog een idee dat je het voor niks doet

Ylva: ja dat is dus ook nog iets, waar we met dat tokensysteem tegenaan zijn gelopen. Uhm, we hebben dat in samenwerking met bar le duc gedaan, uhm maar vervolgens zij zamelen dan het plastic in van allerlei evenementen, en transporteren dat naar Morssinkhof, en de eerste keer ja wisten we dus niet, van of het plastic was geaccepteerd en hoeveel het was. Tone heb ik gezorgd dat het de tweede keer dat de vrachtwagen die het kwam ophalen, dat we die hebben laten wegen, dus leeg en vol, zodat we wisten hoeveel plastic we hebben aangeleverd, en dan heb ik weer contact opgenomen met Morssinkhof, is het plastic van bar le duc geaccepteerd, hoe zat het met de kwaliteit, maar dat was allemaal goed, dus alles is hoogwaardig gerecycled. Dus nu weten we dus ook dat gewicht is dus helemaal goed geweest, en dan krijg je dus ook veel meer inzicht, in wat je bereikt eigenlijk ja.

I: oke, dat is wel goed inderdaad. En jullie hadden dus een soort van zichtbaar schoon team, die dus ook bekers en dergelijke inzamelt, en uhm wat is nog meer hun rol dan precies?

Ylva: uhm, ja informatie geven eigenlijk. Ik heb hun eigenlijk een briefing gegeven over het recyclesysteem, maar ook waarom we dus voor soft cups kiezen in plaats van hard cups, dus mochten mensen dan vragen hebben, dan kunnen ze daar ook antwoord op geven, ja. En ja in eerste instantie was het idee om ze alleen maar als wisselpunt voor bekers te doen. Maar eigenlijk gaandeweg het evenement, kwamen we erachter dat mensen ook met allemaal ander afval naar ze toekwamen, dus

ook met frietbakjes of hun kauwgom, of lolly stokjes of whatever. Uhm, dus dat was ook gewoon tijdens het evenement. Dus toen merkten we dat we elk team ook een zak van restafval mee moesten geven, want dan kunnen ze dat ook aannemen, dan is het niet zo van daar staat een prullenbak.

I: ja oke, goeie want dat kost dan weer moeite en dan pleuren ze het misschien weer op de grond.

Ylva: dus dat is dan iets, waar ik gaandeweg ook achter kwam, van daar hadden we zo niet over nagedacht, en dat hebben we dan ook tijdens het event gewoon ben ik langs alle teams gegaan, en heb ik ze een extra zak gegeven.

I: uhu oke, uhm en in hoeverre wordt dan bij de uiteindelijk keuze voor de afvalverwerker echt rekening gehouden met duurzaamheid?

Ylva: ja dat het lokaal is, ik denk dat dat de belangrijkste overweging is, dat al die kilo's afval die je hebt, dat die moeten ook nog naar de andere kant van Nederland getransporteerd moeten worden, want dan heb je natuurlijk een enorme uitstoot. Maar dat is dus ook vooral weer een keuze voor ons, maar dat is niet omdat swartjes daar zo goed in is ofzo. Maar dat is toevallig omdat swartjes zo dichtbij zit.

I: oke snap ik, en zijn er dan contractueel nog dingen vastgelegd met de afvalverwerker, op het gebied van duurzaamheid in het contract?

Ylva: nee ja puur die afvalscheiding, dus dat we het gescheiden aanleveren, en dat het ja gescheiden verwerkt wordt.

I: oke goed, en wat voor extra kosten brengt de verduurzaming van afval met zich mee, heb je daar enigszins inzicht in?

Ylva: nouja, uhm dat is eigenlijk ook weer iets dat oplevert. Want al het plastic dat we dus via Morssinkhof, of bar le duc via hun recyclen, dat hoeven we niet te betalen, en op de rest van het afval zit allemaal afvalheffing, dus daar betaal je gewoon heffingskosten over per kilo, dus dat bespaart ook eigenlijk.

I: oke, en weet je hoeveel dat is? Per kilo ofzo?

Ylva: nee als je dat graag wil weten kan ik dat navragen

I: ja nouja graag!

Ylva: oke, ik noteer het voor je

I: maar daarin besparen jullie dus wel best wel veel kosten eigenlijk

Ylva: ja klopt, naja dat gaat niet over duizenden euro's, maarja wat ik Diede hoorde zeggen was dat iets van 400 euro ofzo,

I: naja dat is toch weer mooi meegenomen dan ja dat is wel een goeie. Nou dan wil ik graag overgaan op het laatste onderwerp, F&B-food & beverage, hoe is de catering precies geregeld voor het evenement?

Ylva: uhm, de crew catering of de voor de bezoeker?

I: uhm ja voor bezoekers inderdaad

Ylva: uhm, ja dat zijn allemaal food trucks eigenlijk, die uhm ja worden ingehuurd en zij betalen dan een opdracht op ons festivalterrein te staan, en de rest van de omzet houden ze zelf

I: oke, en is dat dan een algemene cateraar of zijn dat allemaal losse?

Ylva: nee dat zijn allemaal lossen, 10 op zichzelf staande food trucks

I: oke, en wordt er door die food trucks zelf, nog bepaalde maatregelen om die F&B duurzaam mee te gaan, en uit te serveren?

Ylva: uhm, wij hebben dus de contractueel de eis dat alles geserveerd moet worden biologisch degradeerbare disposables, dus bamboe bestek, en bakjes hoeven alleen maar een servetje of dat soort dingen, uhm en

I: dus je zult geen plastic bakjes of plastic bestek dat zul je allemaal niet zien?

Ylva: het enige waar ik tegenaan liep bij uhm, bij herfstdrift, waren er rietjes bij de cocktailbar nog, maar dat was eigenlijk van ons zelf een bar, maar daar hadden we niet over nagedacht. Dat daar nog plastic rietjes waren

I: dus jullie willen daar ook nog over gaan op bamboe of iets?

Ylva: ja ja,

I: en hoe hebben jullie dat dan precies aangepakt, qua communicatie met de cateraar?

Ylva: ja dat staat gewoon in het contract, van als je op drift komt staan zij er een aantal eisen en een van de eisen, is biologisch degradeerbare disposables.

I: uhm oke, uhm naja die hard plastic cups, die plastic cups zijn al geïmplementeerd inderdaad die beter te recyclen zijn inderdaad, uhm even kijken, en heeft de gemeente Nijmegen nog enigszins invloed op jullie catering?

Ylva: nee

I: nee die is daar helemaal niet bij betrokken?

Ylva: nee nee

I: nee oke en vind je dat de gemeente meer zou moeten stimuleren om daarop te verduurzamen, of met subsidie jullie daarin moet ondersteunen?

Ylva: nou, naja ik denk sowieso dat uhm dat de gemeente wel meer zou kunnen doen in Nijmegen, wat ik je ook al zei als voorbeeld met dat evenementen terrein op het eiland, dat daar geen faciliteiten zijn, terwijl dat wel als evenementen terrein is geïntroduceerd, maar ja wat we dus in dat gesprek hadden ja eigenlijk, daar kwamen we samen achter, er wordt te weinig gecommuniceerd, evenementen weten niet waar ze moeten zijn voor welke potje, terwijl er wel potjes zijn, dus ja dat is zeker iets in zou kunnen verbeteren, en zodra die evenementen ook die potjes weten te vinden dan wordt de verduurzaming van de hele evenementen sector in Nijmegen wel versneld. Dus dat zou wel heel mooi zijn. Uhm, en ik denk ook bijvoorbeeld, wij zouden ook graag onze CO2 foodprint in kaart willen brengen, maar daar moet je een onderzoeksbureau voor inhuren, want je kunt het wel zelf gaan proberen te doen, maar dat gebeurt nooit zo goed als dat zon onderzoeksbureau dat voor je doet, en dat kost gewoon een paar duizend euro, misschien wel 15 duizend euro, dat is gewoon een hoop geld, en ja als de gemeente daarin kan faciliteren, want ja meten is weten, want dat heb je ook precies inzichtelijk van waar je de meeste winst kan behalen, dat zou gewoon heel positief zijn

I: ja precies, en het is ook gewoon goed voor het imago van de gemeente Nijmegen, in plaats van dat ze heel veel uitstoot hebben, dus voor hun is het ook een win win situatie.

Ylva: ja precies, dus dat zijn ook wel dingen die we besproken hebben, dus het gaat hopelijk een vervolg krijgen ja we willen een soort van kenniscentrum gaan opzetten, waarin Drift eigenlijk aanjager is van verduurzaming in Nijmegen. En dat wordt dan gefinancierd door de gemeente. Maar dat is nu gewoon een idee wat we in een uur brainstormen met elkaar hebben bedacht, het zou heel mooi zijn als we dat voor elkaar krijgen.

I: maar daar moet natuurlijk nog wat meer over na worden gedacht, want in een uurtje kom je nog niet tot hele grootse dingen

Ylva: nee nee klopt

I: en uhm, hebben jullie ook verder vegetarisch aanbod, of biologisch aanbod bij de catering?

Ylva: ja uhm, we hebben zegmaar afgelopen editie, afgelopen 2 edities was de eis dat elke food truck een vegetarische optie had, en hadden we een food truck die helemaal vegetarisch was naast de friet en de poffertjes, want die staan ook altijd bij ons. Maar dat er gewoon een, dat was volgens mij, ik weet niet meer hoe die heet, indiaanse curry en die was dan helemaal vegetarisch

I: en hebben jullie daar dan voor gekozen omdat die duurzamer is?

Ylva: ja ja zeker. En uhm ja ik weet eigenlijk niet of ik dit allemaal met je mag delen, we hebben vanochtend het besluit met je mag delen, maar we hebben vanochtend heb besluit gemaakt om met het Drift festival helemaal vega te gaan. Maar dat moet ik nog even vragen aan Diede of je dat al mag opschrijven. Want dat weet ik niet, in hoeverre we daar al mee naar buiten mogen treden.

I: haha nee dat lijkt me niet handig, dat ik de eerste ben die dat hoor. Nee en zijn er verder nog specifieke eisen waar de catering van Drift aan moet voldoen?

Ylva: uhm, je bedoelt als in biologisch vlees en dat soort dingen

I: ja lokale producten aanbieden, of zorgen dat ze van verpakkingen van F&B zo min mogelijk afval produceren, uhm hoeveelheden inderdaad. Dat ze duidelijk in kaart brengen van tevoren wat ze nodig hebben, zodat er minder weggegooid hoeft te worden uiteindelijk.

Ylva: nee, nouja zegmaar dat zouden we wel als eis kunnen hebben, maar ik ga ervan uit dat die food trucks dat zelf al doen, want ze snijden in hun eigen portemonnee als ze dat niet doen zegmaar. Want wat zij verdienen, dat verdienen min de afdracht die zij aan ons moeten betalen. Dus als zij dan te veel gaan inkopen, en veel moeten weggooien, ja dat is niet slim voor hun eigen omzet. Dus ja, dat is geen contractuele eis, maar ik verwacht dat ze dat gewoon doen.

I: uhm, en in welke mate wordt er bij de uiteindelijk keuze voor die foodtrucks rekening gehouden met duurzaamheid? Of houden jullie daar überhaupt rekening mee?

Ylva: nou, uhm gewoon dat die vegetarische optie er sowieso moet zijn, en uhm de vegetarische food truck die dus helemaal vegetarisch is. Maar verder de stroom leveren wij bijvoorbeeld, en uhm, ja we hebben wel ideeën over dat we heel graag met meer seizoensgebonden producten willen werken en lokale producten eigenlijk maar omdat je dus met 10 verschillende food trucks samenwerkt is het best lastig om dat voor elkaar te krijgen, want er is ook weer iemand anders die de food coördinator is, dus dat gaat weer via die weg, en die is dan weer tussenpersoon voor die 10 food trucks. Dus dat is allemaal gewoon best wel een omweg, maar ja uiteindelijk zijn dat wel dingen waar we naartoe zouden willen werken. En ook dat plaatje, die ambitie, dat we op weg willen naar een circulair festival, zijn dat zeker dingen waar je over na moeten denken natuurlijk

I: ja snap ik, en qua financiële plaatje, welke extra kosten brengt de verduurzaming van de catering met zich mee? Of zijn er extra kosten of is het juist goedkoper?

Ylva: ja de bij de catering zitten we nu te denken om de afdracht iets naar beneden te doen, omdat we dus eisen hebben, voor de duurzaamheid van zon, van hun aanbod eigenlijk, uhm maar dat is er nog niet doorheen of we dat echt gaan doen ja of nee. Dus stel dat die afdracht naar beneden gaat, dan verdien je dus minder aan die foodtrucks, maar je verdient er toch sowieso al niet super veel aan, omdat het maar een klein percentage is van wat ze verdienen op zon dag. Uhm dus nee we verdienen sowieso al niet super veel aan die food trucks. Dus dan zal het ook niet heel veel,

I: niet heel veel besparen, of juist heel vele extra kosten met zich meebrengen

Ylva: ja omdat het dus gewoon eigen ondernemers zijn, die hun eigen food trucks hebben, en die zijn niet van ons zelf zegmaar

I: ja snap ik, uhu nou dit waren wel de vragen voor zover ik ze had voorbereid. Is er nog iets dat ik volgens jou vergeten ben te vragen, of wilt je zelf nog iets toevoegen aan het gesprek?

Ylva: uhm, ja jij zit hier vooral in om te kijken wat de gemeente kan doen of?

I: ja nou wat de ondernemers in Apeldoorn zouden kunnen doen, zegmaar de mensen die de evenementen organiseren, van wat zij kunnen leren van jullie en hoe jullie dat precies doen

Ylva: uhm ja, ik weet niet heb je een idee dat je er iets aan hebt

I: ja zeker, een aantal van die maatregelen op het gebied van stroom, afval en F&B, daar kunnen ze in Apeldoorn zeker wat van leren, want daar zijn ze echt nog niet ver mee, dus ik denk dat ze daar zeker wat mee kunnen

Ylva: oke dat is fijn. Ja ik heb alleen nog, heb jij nog bepaalde dingen die je graag hebt dat ik die even navraag, dingen uit gesprek waar ik niet een eenduidig antwoord op kon geven, omdat ik ben natuurlijk maar een persoon die contact heeft met alle andere managers, dus ik weet ook niet alles. Maar als je nog dingen bedenkt van ik zou het fijn vinden als je die nog kunt navragen

I: nou sowieso die dingen waar we al op kwamen, en uhm die hard plastics, naja nee die plastic cups die jullie hebben, Rpets, of dat dan een hele grote investering vergt?

Ylva: nou naja, in verhouding tot hard cups is het echt heel goedkoop. Want hard cups zijn echt peperduur. Zegmaar opzich het huren ervan en het wassen ervan valt allemaal wel mee,

I: ja ik heb dat ook opgezocht inderdaad

Ylva: ja dat valt echt allemaal wel mee, alleen de uitval en het transport zijn heel duur, en dan heb je ook nog opslag, mocht je een aantal bekers bedrukken, zegmaar we hadden een offerte uitgevraagd voor 25 duizend bekers, dat kwam dan al op

I: van die hard plastic cups?

Ylva: ja dat was dan weer voor een ander evenement al, dat kwam dan al op 5 duizend euro uit en dat was alleen nog maar voor het huren, volgens is mij is dat echt nog geen tiende van wat het kost voor die Rpet bekers, uhm te gebruiken terwijl Rpet is wel duurder dan wat je van je brouwerij zou krijgen,

I: waar we vooral in Apeldoorn dus ook tegenaan lopen, is dat er allemaal verschillende pleinen, in het centrum, vijf volgens mij die dus echt totaal niet samenwerken, dus als dat bijvoorbeeld vanuit de gemeente, want dat was volgens mij vanuit het Leids ontzet daar had de gemeente leiden dan had die hard plastic cup gekocht, en gezegd die krijgen jullie, alleen in Apeldoorn is eigenlijk niemand die dat zou kunnen oppakken zegmaar, en dan het verdelen jullie dat plein krijgt 2000 bekers en dat plein krijgt 5000 bekers, dusja iedereen staat daar, iedereen ziet daar alleen maar beren eigenlijk, dus dit zou dan wel een hele goede optie zijn, in plaats van die cups die ze nu hebben, want nu ligt het hele centrum er ook vol mee,

Ylva: ja ja, ik zou Han frissen, die is van uhm stichting circular pets, hij heeft dus een stichting opgezet, om dat circular pet, ja gewoon groot te maken, en gewoon te stimuleren en te ondersteunen, en te faciliteren

I: en die gebruiken jullie dus ook?

Ylva: nee wij waren hem eigenlijk voor, hij heeft volgens mij een maand geleden, is hij ermee naar buiten getreden, dat zij die stichting hebben opgezet. En wij zijn dus eigenlijk al 2 festivals lang bezig zijn met dat systeem, dus wij hebben eigenlijk hetzelfde wiel uitgevonden als het ware, we hebben wel even samengezeten van hoe doen jullie dit en hoe doen jullie dit, en kunnen we daarvan leren, maar we gaan niet met hun samenwerken, wat we dus zelf eigenlijk al, omdat wij al alles doen wat zij kunnen bieden, maar dat zou voor jullie misschien wel een mooie partner zijn om in te huren,

I: ja om in te huren en dat dan allemaal te regelen voor alle ondernemers, ja dat zou een goeie zijn

Ylva: ja en zou je ook met de vierdaagse feesten kunnen praten, ik heb wel een mailadres voor je als je wilt. Ja want zij hebben eigenlijk ook precies hetzelfde probleem, maar misschien nog wel wel groter dan in Apeldoorn

I: ja ik ben daar zelf ook geweest dit jaar, afgelopen jaar, daar is echt ook een grote chaos inderdaad

Ylva: ja precies volgens mij in totaal iets van 1,8 miljoen bezoekers, dus ja ik zit dus ook in dat overleg, en zij willen dus ook iets gaan doen met die beker, en ze zijn echt al een werkgroep gestart, iets van plastic, iets met plastic in ieder geval

I: ja gewoon zodat niet al die dingen op de grond terecht komen

Ylva: ja en daar zitten alle ondernemers van de belangrijkste pleinen zitten daarbij, en uhm daarin willen zij eigenlijk alleen maar als een soort van verbindende factor zijn, maar ze willen dat de ondernemers samen tot een soort van visie komen, van hoe gaan we dit aanpakken, en uhm ja

I: ja dat zouden ze in Apeldoorn eigenlijk ook moeten doen, want ze zijn dus nu door green events zijn er dan een aantal workshops georganiseerd, daar was Paul afgelopen dinsdag was ik dus bij zon workshop inderdaad, die dat over energie specifiek gaf, en over 3 weken is er een specifiek over grondstoffen, dus ik denk dat die beker dan ook aan bod gaat komen inderdaad. Maarja er moet gewoon iemand zijn die het initiatief nemen, want vanuit die ondernemers zelf denken alleen maar dat ze er extra geld vooruit moeten trekken, dusja zolang er niemand initiatief in neemt, ja gaat het echt nog lang duren

Ylva: ja want dat zo uiteindelijk een afvalheffing besparen, dat zou heel mooi zijn

I: ja maar daar moeten ze dus eerst weet van krijgen

Ylva: ja en die workshop over grondstoffen, wordt dat dan specifiek voor Apeldoorn georganiseerd?

I: ja de gemeente Apeldoorn heeft zegmaar, uhm hun ingehuurd om drie workshops te geven, en dan de eerste was een algemene workshop dat was 2 weken geleden, en afgelopen week was er een over energie, en dan over 2 weken hebben ze er nog een over grondstoffen, om die organisatoren maar een beetje aan het denken te zetten en dat ze er maar mee bezig gaan.

Ylva: uhu ja mooi, en jij wil eigenlijk tot een soort van advies komen?

I: haha ja moet, via die workshops heb ik een beetje als input gebruikt voor m'n onderzoek

Ylva: oke, ja helemaal goed ook nog sorry dat ik zo laat reageerde soms vallen er mails wel is helemaal onderaan m'n inbox.

I: neejoh geen probleem, in ieder geval heel fijn dat je tijd wilde maken!

Ylva: ja en als je verder nog vragen hebt, mail ze maar gewoon en dan ga ik even achter die afvalverwerker aan.